hak sözün vesîkaları

Hakîkat Kitâbevi Yayınları

Hüseyin Hilmi Işık

Hakîkat Kitâbevi Yayınları No: 2

HAK SÖZÜN VESÎKALARI

(Bu kitâbın içinde on adet risâle vardır)

Hâzırlayan
Hüseyn Hilmi Işık

Yetmişbeşinci Baskı

Hakîkat Kitâbevi
Darüşşefeka Cad. No: 53 P.K.: 35 **34083**
Fâtih-İSTANBUL
Tel: 0212 523 45 56-532 58 43 Fax: 0212 523 36 93
http://www.hakikatkitabevi.com.tr
e-mail: bilgi@hakikatkitabevi.com.tr
EYLÜL-2022

İÇİNDEKİLER

Sahîfe No:

1.ci risâle- Bu risâle, Abdüllah-i Süveydînin **(Hucec-i kat'iyye)** kitâbının tercemesidir. Ehl-i sünnet ile şî'îler arasındaki ayrılığın giderilmesini bildirmekdedir 5

2.ci risâle- İmâm-ı Rabbânî müceddid-i elf-i sânî Ahmed Fârûkînin **(Redd-i revâfıd)** kitâbı 45

3.cü risâle- **(Tezkiye-i Ehl-i beyt).** Bir islâm düşmanının yazdığı Hüsniyye kitâbındaki iftirâlara cevâb vermekdedir. Osmân efendi yazmışdır 79

4.cü risâle- **(Birleşelim ve Sevişelim)** kitâbıdır 131

5.ci risâle- **(Îmân ile ölmek için kardeşim, Ehl-i beytle Eshâbı sevmelisin)** kitâbıdır 169

İmâm-ı Rabbânînin 3. cü cild 24. cü mektûbu 265

6.cı risâle- Peygamberlik nedir? Muhammed aleyhisselâm son Peygamberdir 272, 290

7.ci risâle- İmâm-ı Rabbânînin hâl tercemesi 303

Muhammed Ma'sûm-i Fârûkînin **(Mektûbât)**ından otuzüç adet mektûb tercemesi 322

8.ci risâle- **Eyyühel-veled Tercemesi** 356

9.cu risâle- Bir din câhiline cevâb 370

10.cu risâle- Komünistlik ve komünistlerde din düşmanlığı 385

TENBÎH: Misyonerler, hıristiyanlığı yaymağa, yehûdîler, Talmûtu yaymağa, İstanbuldaki Hakîkat Kitâbevi, islâmiyyeti yaymağa, masonlar ise, dinleri yok etmeğe çalışıyorlar. Aklı, ilmi ve insâfı olan, bunlardan doğrusunu iz'ân, idrâk eder, anlar. Bunun yayılmasına yardım ederek, bütün insanların dünyâda ve âhıretde se'âdete kavuşmalarına sebeb olur. İnsanlara bundan dahâ kıymetli ve dahâ fâideli bir hizmet olamaz. Bugün hıristiyanların ve yehûdîlerin ellerindeki Tevrât ve İncîl denilen din kitâblarının, insanlar tarafından yazılmış olduklarını kendi adamları da söyliyor. Kur'ân-ı kerîm ise, Allahü teâlâ tarafından gönderildiği gibi tertemizdir. Bütün papazların ve hahamların, Hakîkat Kitâbevinin neşr etdiği kitâbları dikkat ile ve insâf ile okuyup anlamağa çalışmaları lâzımdır.

Baskı: İhlâs Gazetecilik A.Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlâs Plaza No: 11 A/41
34197 Yenibosna-İSTANBUL Tel: 0.212.454 30 00

ISBN: 978-975-8883-21-9

HAK SÖZÜN VESÎKALARI

(Bu kitâbın içinde on adet risâle vardır)

Ö N S Ö Z

Allahü teâlâ, bu dünyâda, bütün insanlara [ya'nî müslimânlara ve kâfirlere] acıyarak fâideli şeyleri yaratıp göndermekdedir. Âhıretde, Cehenneme gitmesi gereken mü'minlerden dilediklerini ihsân buyurarak, afv edecek, Cennete kavuşduracakdır. Her canlıyı yaratan, her vârı, her ân varlıkda durduran, hepsini korku ve dehşetden koruyan yalnız Odur. Böyle bir Allahın şerefli ismine sığınarak, bu kitâbı yazmağa başlıyoruz.

Herhangi bir kimse, herhangi bir yerde, herhangi bir zemânda, herhangi bir kimseye, herhangi birşey için, herhangi bir sûretle hamd eder, Onu medh ederse, bu hamdların hepsi, Allahü teâlâya yapılmış olur. Çünki, herşeyi yaratan, terbiye eden, yetişdiren, her iyiliği yapdıran, gönderen, hep Odur. Kuvvet, enerji sâhibi yalnız Odur.

Bütün düâlar, iyilikler, Onun Peygamberi ve en çok sevdiği kulu, yaratılmışların en üstünü, en kıymetlisi MUHAMMED aleyhisselâma ve Onun yardımcılarına ve sevenlerine, Âline ve Eshâbının hepsine "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" olsun!

Bugün, dünyâdaki müslimânlar, üç fırkaya ayrılmışdır. Birinci fırka, Eshâb-ı kirâmın yolunda olan, hakîkî müslimânlardır. Bunlara **(Ehl-i Sünnet)** ve **(Sünnî)** ve **(Fırka-i nâciyye)** Cehennemden kurtulan fırka denir. İkinci fırka, Eshâb-ı kirâma düşman olanlardır. Bunlara **(Şî'î)** ve **(Fırka-i dâlle)** sapık fırka denir. Üçüncüsü, sünnîlere ve şî'îlere düşman olanlardır. Bunlara **(Vehhâbî)** ve **(Necdî)** denir. Çünki bunlar, ilk olarak, Arabistânın Necd şehrinde meydâna çıkmışdır. Bunlara **(Fırka-i mel'ûne)** de denir. Çünki bunların müslimânlara müşrik dedikleri, **(Kıyâmet ve Âhıret)** ve **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâblarımızda yazılıdır. Müslimânlara kâfir diyene, Peygamberimiz la'net etmişdir.

Hangi fırkadan olursa olsun, nefsine uyan ve kalbi bozuk olan Cehenneme gidecekdir. Her mü'min nefsini tezkiye için, ya'nî yaratılışında mevcûd olan, küfrü ve günâhları temizlemek için, her zemân çok **(Lâ ilâhe illallah)** ve kalbini tasfiye için, ya'nî nefsden ve şeytândan ve kötü arkadaşlardan ve zararlı bozuk kitâblardan gelmiş olan küfrden ve günâhlardan kurtulmak için, **(Estagfirullah min külli mâ kerihallah)** okumalıdır. Hadîs-i şerîfde, müslimânların yetmişüç fırkaya ayrılacakları, bunlardan bir fırkanın doğru olup, Cennete gideceği, yetmişiki fırkanın bid'at sâhibi oldukları için, Cehenneme gideceği bildirildi. Doğru yolda olan bir fırkaya **(Ehl-i sünnet)**, bozuk olan yetmişiki fırkaya **(Bid'at ehli)** ve **(Dinde reformcu)** denir. Dört mezhebde olan müslimânlar, ehl-i sünnetdir. Yetmişiki fırkadaki bid'at sâhibleri bozuk yoldadırlar. Ehl-i sünnet olanın düâları muhakkak kabûl olur. Nemâz kılmayanın, açık kadınlara ve avret mahalli açık olanlara bakanların ve harâm yiyip içenlerin, islâmiyyete uymadıkları anlaşılır. Bunların ve zındıkların düâları ve ibâdetleri kabûl olmaz.

Herkes, insanlığa hizmet etmenin en şerefli vazîfe olduğunu ve bunun

için çalışdığını söyler. Kendi keyfi, zevki için ve para kazanmak için olan çalışmalarını, didinmelerini, bu hizmet maskesi ile örtenler pek çokdur. İnsanlara hizmet, onları dünyâda ve âhiretde râhata, huzûra kavuşdurmak demekdir. Bunun da, tek yolu, tek başarıcısı, insanları yaratan, yetişdiren, merhameti ve ihsânı sonsuz bol olan Allahü teâlânın gösterdiği, se'âdet yolu, ya'nî islâmiyyetdir. O hâlde, insanlığa hizmet, islâma hizmet ile olur. İslâma hizmet, insanlığa hizmetdir. İnsanlığa düşman olanlar, islâmiyyeti yok etmeğe çalışmışdır. Saldırmalarının en te'sîrlisi, müslimânları aldatmak, içerden yıkmak olmuşdur. Onları bölmüşler, birbirine düşman etmişler, dinsizlerin pençesine düşmelerine sebeb olmuşlardır. İslâmiyyete hücûm edenlerin başında, ingiliz câsûsları gelmekdedir.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", müslimânların başına gelecek bu felâketleri haber verdi. **(Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacak. Bunlardan yalnız, benim ve Eshâbımın izinde giden bir fırkası, Cehennemden kurtulacak)** buyurdu. Çok şükr bugün, Cehenneme gidecek olan yetmiş iki fırkadan çoğu kalmadı. Şimdi, yeryüzündeki yüz milyonlarca müslimân, yalnız Sünnî ile Şî'î ve Vehhâbî denilen üç fırkadır. Bugün, müslimânların bu üç fırkası birbirleri ile uyuşmazsa, el ele vermezse, birbirlerini kötülerlerse, islâmın düşmanları yalanlarla, iftirâlarla, islâmı bozacak, müslimânları parçalayacak, gençleri aldatacak, dinden çıkaracaklardır. İnsanları bu fâci'alardan kurtarmak, ancak islâma hizmet ile, islâmı kurtarmakla olur. Bugün Avrupada, Amerikada insan haklarına mâlik olan hür milletlerde bulunan bir kimse, bilerek veyâ bilmiyerek, islâmiyyete uyduğu kadar, râhata, huzûra kavuşmakdadır. Okuyucularımızın bu hakîkatlere inanmaları ve uyanmaları için komünizmin ne olduğunu ve komünistlerin tuzağına düşen milletlerin başlarına gelen, yürekler acısı fâci'alardan, birkaç ibret levhasını bildirmeği uygun gördük.

Abdüllah bin Sebe' ismindeki Yemenli bir yehûdînin kurmuş olduğu **(Hurûfî)** fırkasının uydurma kitâbları Îrânda yayılmakdadır. Kitâbımızın sonunda, bunlara da cevâb verilmekdedir.

Bu kitâbda Şî'îlerin içine sızan hurûfîlerin, Ehl-i sünnete nasıl saldırdıkları ve Îrân devlet reîsi **(Nâdir şâh)**ın Şî'î âlimleri ile, Ehl-i sünnet âlimlerini konuşdurarak, Şî'îliğe hurûfîliğin karışdığı, Sünnîlerin doğru yolda olduğu anlaşıldığı, Îrânın da, eskisi gibi Sünnî olmasına karar verilip, Nâdir şâhın tasdîk etdiği bildirilmekdedir.

Bu kitâbımızı okuyan Îrânlı kardeşlerimiz, Şî'î âlimlerinin karârlarına uyarak, Sünnî müslimân olacaklar, se'âdete kavuşacaklardır. Bugün çok şükr, Îrân aydınlarının Ehl-i sünnetden ayrı inanışları yok gibidir. Meselâ, Ehl-i sünnet âlimlerinden, imâm-ı Muhammed Gazâlînin fârisî **(Kimyâ-yı se'âdet)** kitâbının 1964 de Tahranda gâyet güzel basıldığını, kitâbdaki, yüzlerce Ehl-i sünnet âliminin sözlerinin, büyüklüklerinin, Îrân gençliğine bildirildiğini şükrân ile gördük.

Şî'îler, hurûfîlere aldanmayıp, âlimlerinin gösterdiği doğru yolu takdîr ederek, Sünnîlerle el ele verdikleri, islâmiyyeti dünyâya birlikde yaydıkları gün, vehhâbîler de bunlara katılacak, müslimânlar birleşerek eski şanlarına, üstünlüklerine elbette kavuşacak, insanlığa yine ışık tutacak, medeniyyete önder olacak, bütün dünyâ se'âdete kavuşacakdır. İslâma hizmetin, insanlığa hizmet demek olduğunu her insan anlıyacakdır.

Mîlâdî sene	Hicrî şemsî	Hicrî kamerî
2001	1380	1422

BİRİNCİ RİSÂLE

HUCEC-İ KAT'İYYE
(Kelime-i Tevhîd)

[İşbu **(Hucec-i Kat'iyye)** kitâbı, aynı ismi taşıyan arabca kitâbın tercemesidir. Yemenli Abdüllah bin Sebe' ismindeki bir yehûdî, islâmiyyeti öğrenmek istiyen gençleri aldatmak için, müslimân olduğunu bildirmekdedir. Kitâbımızı okuyan bir kimse, bunun kâfir olduğunu hemen anlayarak, bu yehûdî oyununa aldanmaz.

(HUCEC-İ KAT'İYYE) kitâbı Bağdâdlı Ebülberekât Abdüllah Süveydî "rahmetullahi aleyh" tarafından arabî diliyle yazılmışdır. 1323 [m. 1905] de Mısrda basılmış, 1400 [m. 1980] de İstanbulda ofset baskısı yapılmışdır. Allâme Abdüllah Süveydî tarafından yapılan Türkçe tercemesi, 1326 [m. 1908] da Mısrda Kürdistan matbaasında basılmışdır. Süveydî Abdüllah efendi, binyüzdört [1104] yılında Bağdâdda tevellüd etdi. Binyüzotuzyedide hac vazîfesini yapdıkdan sonra, Abdülganî Nablüsîden [1050-1143 (m. 1730 Şâm)] ve İstanbullu Alî [1099-1149] efendiden de icâzet aldı. Bağdâdda yıllarca ders verdi. Birçok kıymetli kitâb yazdı. Otuzuncu dedesi; Abbâsî halîfelerinden Ebû Ca'fer Abdüllah Mensûrdur.] Îrân hükümdârlarından Nâdir şâh [1099-1160 (m. 1746)] Îrân ve Buhârâ âlimlerini toplayarak, Sünnî ve Şî'î fırkalarından hangisinin doğru olduğunun anlaşılmasını emr etmiş ve Süveydîyi o meclise reîs yapmışdı. Bu meclisde konuşulanları bildiren (HUCEC-İ KAT'İYYE) kitâbı çok kıymetlidir. Bu meclisde kendisi, Şî'î âlimleri ile uzun konuşma sonunda, Ehl-i sünnetin haklı olduğunu isbât etmişdir. Şâhın hoşuna giderek, kendisini tebrik etmişdir. 1174 [m. 1760] senesi Şevvâlin onbirinci Cumartesi günü vefât etmişdir. 200 [m. 815] de vefât etmiş olan Ma'rûf-i Kerhî hazretlerinin türbesi yanında medfûndur.

Îrândaki Safevî hükümdârlarının dokuzuncusu ve sonuncusu olan şâh Hüseyn Safevî, 1142 [m. 1729] de, Efganlılar tarafından öldürülünce, Acemistân karışdı. Şâhın oğlu İkinci Tahmâsib âciz ve eğlenceye düşkün olduğundan, Nâdir adındaki vezîri idâreyi eline aldı. 1143 de Efganlıları Îrândan çıkardı. Başşehrleri olan İsfehanı geri aldı. Bağdâd vâlîsi Ahmed pâşa zemânında Bağdâdı kuşatdı. Sekiz ay sonra, İstanbuldan gelen topal Osmân pâşanın ordusu Îrân askerini kaçırdı.

Nâdir şâh 1148 de Îrân şâhı oldu. Delhîyi aldı. Çok kan dökdü. Efganistânı, Buhârâyı aldı. (Şâhenşâh) ismini aldı. Osmânlı devletine sefirler gönderip, Ehl-i sünnet fırkası ile İmâmiyye fırkasından hangisinin doğru olduğunun ilm yolu ile anlaşılmasını istedi. Büyük bir ordu ile Bağdâd ve Mûsul üzerine yürüdü. Alamayıp Necefe çekildi.

Şî'îlerle Sünnîler arasında, birbirine uymıyan inanışları ortadan kaldırmak, doğru olana sarılarak iki fırkayı birleşdirmek için (NÂDİR ŞÂH) emr verdi. İki taraf âlimleri toplandı. Hepsinin karşısında Abdüllah Süveydî efendi ilm, akl ve senedlerle uzun konuşmalar sonunda, Şî'îleri cevâbsız bırakdı. İki tarafın soru ve cevâbları (HUCEC-İ KAT'İYYE) ismi ile bir kitâb hâlinde neşr edildi.

Abdüllah Süveydî efendi diyor ki: Bağdâd vâlîsi Ahmed pâşa, beni istemiş. Gidince, Pâşanın ağalarından Ahmed ağa beni karşıladı. Pâşa seni Nâdir şâha göndermek istiyor dedi. Sebebini sordum. Şâh Ehl-i sünnetden bir âlim istemiş. Şî'î fırkasının doğru olup olmadığını anlamak için, Şî'î âlimleri ile tartışma yapacaksın. Şî'îlik doğru ise, beşinci mezheb olarak i'lân edilecek, dedi.

—Ey Ahmed ağa! Sen bilmez misin ki, acemler inâdcı olur. Dediğinden dönmez. Benim sözümü kabûl ederler mi? Hele şâhları, zâlim ve mağrûrdur. Onların fırkalarının bozuk olduğunu gösteren vesîkaları nasıl söyleyebilirim? Onlarla nasıl konuşulabilir? Delîl olarak söyleyeceğim hadîslere zâten inanmıyorlar. Din kitâblarını kabûl etmiyorlar. Âyet-i kerîmelere, işlerine gelecek şekilde ma'nâlar veriyorlar. Abdest alırken, mest üzerine mesh etmenin câiz olduğunu onlara nasıl isbât edebilirim? Bu iş, sünnet-i seniyye ile câiz olmuşdur. Bunu gösteren hadîs-i şerîfi, yetmişden ziyâde Eshâb haber verdi. Bunlardan biri de, hazret-i Alîdir "kerremallahü vecheh" desem, bunun câiz olmadığını bize yüzden ziyâde Sahâbî haber vermişdir, derler. Sizin hadîs zan etdiğiniz sözler, mevdû'dur, sonradan uydurulmuşdur desem, onlar da bana böyle söyler. (Ne derseniz, biz de, onu söyleriz) derler. İşte, bunun için pâşa hazretlerinden ricâ ederim. Beni afv buyursun dedim.

—Buna imkân yok. Bu iş için pâşa seni seçdi. Emrine itâ'at lâzımdır. Sakın karşı gelme dedi.

Ertesi sabâh Ahmed pâşa ile uzun uzun konuşduk. Sonunda (Haydi bakayım, Cenâb-ı Hak, diline ve delîllerine kuvvet versin! Görüşmelerde, inâdcı ve kibrli görünürlerse, sözü kısa kesersin. Fekat, onları cevâbsız da bırakma! Hakkı kabûl ederler, insâflı konuşurlarsa, çekinmiyerek bildiklerini hep söyle! Sakın mağlûb olma! Şimdi Nâdir şâh Necefdedir. Çarşamba günü oraya var!) dedi. Birkaç kişi yola çıkdık. Yollarda, vereceğim cevâbları, göstereceğim delîlleri düşünüyordum. Yolda rastladığım kimseler, şâhın yetmişe yakın Şî'î müftî topladığını söylediler.

Kendi kendime düşündüm. Onların karşısında söylemekden çekinmek doğru olmaz. Fekat, sözlerimi, şâha değişdirerek bildireceklerinden korkulur. En iyisi, meclisde şâhın bulunmasını isterim. Necefe iki sâatlik yol kalmışdı. Biri gelip, (Ne duruyorsunuz? Şâh sizi bekliyor) dedi. Şâh, her müsâfirini, böyle yolda çağırır mı, dedim. Hayır. Senden başka kimseyi böyle acele istememişdir, dedi. Bu söz üzerine, kendime (Şâhın maksadı, İmâmiyye fırkasını zorla bana kabûl etdirmekdir. Beni sıkışdıracak, belki de zorlayacak. Fekat ben, ne aldanırım, ne de korkarım. Öldürüleceğimi bilsem, doğruyu söylemekden çekinmem. Müslimânlar iki kerre, çok sıkışdı. Birisi, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefâtında idi. Bu zemân, Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" imdâda yetişip, ferâha kavuşdurdu. İkincisi, Hârûnürreşîdin oğlu halîfe Me'mûn [Anası câriye idi. 180 de tevellüd, 218 de vefât etdi. Mezârı Tarsusdadır.] Şî'î fırkasını severdi. Kur'ân-ı kerîme mahlûk derdi. Ahmed ibni Hanbel [164-241 Bağdâdda] "rahmetullahi aleyh" müslimânları bu fitneden kurtardı. Şimdi de, üçüncü fitnenin uyanmakda olduğu görülüyor. Benim kusûrum, duraklamam, bu fitnenin kıyâmete kadar uzamasına sebeb olur. Ya'nî, islâmın yükselmesi ve küçülmesi birer sebebe bağlıdır. Şimdi, bu fitnenin ortadan kalkmasına ben sebeb olacağım) dedim. Gayret ve sebât etmeğe karâr verdim. Ölümü bile gözüme aldım.

Karşıdan iki bayrak göründü. Yaklaşınca, saltanat çadırlarını gördüm. Şâhın çadırı, büyük, yedi direk üzerine kurulmuşdu. Binlerce nöbetçi asker vardı. Birisi bizi karşıladı. Ahmed pâşayı, beğleri ismleri ile sordu. Böyle tanıdık gibi sormasından şaşırdım. (Îrânın Osmânlı devletinde elçisi idim. Ahmed pâşa hazretlerine de hizmet etmişdim. Adım, Abdülkerîm beğdir) dedi. Dokuz kişi dahâ geldi. Bunlar gelince, Abdülkerîm beğ saygı ile kalkdı. Büyüklerden olduklarını anladım. Selâmlaşdık. Şâhın huzûruna buyurun! diyerek, büyük çadırın perdesini kaldırdılar. Bir aralıkdan geçip, şâhın odasına girdik. Nâdir şâh, beni görünce, yüksek sesle (Abdüllah efendi, merhabâ! İleri gel) dedi. On adım kadar ilerledik, tekrâr (ileri gel!) dedi. Dahâ gitdim. Aramızda iki-üç metre uzaklık kaldı. Oturuyordu. Uzun boylu olduğu anlaşılıyordu. Başında, boynunda, kolunda çok süslü şeridler vardı. Kibrli, gurûrlu idi. Yorgun, ihtiyâr görünüyordu. Sakalı siyâha boyanmış, ön dişleri düşmüşdü. Açık yay gibi kaşları ile gözleri pek güzeldi. Heybetli, fekat sevimli bir zât idi. Onu görünce, gönlümde korku kalmadı. Yine türkçe olarak (Ahmed hân ne hâlde, nasıldır?) dedi. İyidir, âfiyetdedir, dedim.

[O zemân, Osmânlı tahtında, yirmidördüncü pâdişâh olan sultân birinci Mahmûd hân vardı. Fekat, bundan önceki sultân üçüncü Ahmed hân hayâtda idi. 1083 de tevellüd, 1149 [m. 1736] da vefât etdi. Bağçekapıda, yeni câmi' ile Mısr çarşısı arasındaki babasının annesi olan (Turhan Sultân) türbesindedir. 1115 yılında tahta çıkdı. 1143 de yeniçeri isyânı üzerine tahtdan indirildi. Yerine, kardeşinin oğlu sultân birinci Mahmûd geçdi. Deli Petronun mağlûbiyyeti ve dâmâdı olan Nevşehrli İbrâhîm pâşanın 1143 de parçalanması bunun zemânındadır.

(Sicill-i Osmânî) kitâbı, birinci cildde diyor ki, Ahmed pâşa, Eyyûbî Hasen pâşanın oğludur. 1129 da Konya, 1130 da Basra ve 1136 da, babasının vefâtında Bağdâd vâlîsi, sonra Îrân üzerine serasker oldu. 1149 da, yine Bağdâd vâlîsi oldu. Binyüzaltmış Zilka'de ayında vefât etdi. Bağdâdda iki def'a vâlîliği yirmi iki sene sürmüşdür.]

—Seni ne için istediğimi biliyor musun, dedi.

—Hayır, dedim.

—Biliyorsunuz ki, benim memleketlerim iki kısmdır. Biri Türkistân ile Efgandır. Bunlar, Îrânlılara kâfir diyorlar. Emrimdeki insanların birbirlerine kâfir demesi uygun değildir. Seni, kendime vekîl ediyorum. Onlarla, benim yerime görüşeceksin. Hangi tarafın doğru olduğunu isbât edeceksin. Şu ayrılığı ortadan kaldıracaksın. Toplantı yerinde her gördüğünü, işitdiğini bana haber ver! Ahmed hâna da bildir, dedi.

Huzûrundan çıkmamıza izn verdi. İ'timâdüddevle, ya'nî baş vezîrin yanında müsâfir olmamı ve öğle nemâzından sonra, Mollabaşı ya'nî diyânet işleri reîsi ile buluşmamı emr etdi. Oradan, sevinerek çıkdım. Yemek için, İ'timâdın yanına götürdüler. İ'timâd, oturduğu yerde selâmımı aldı. Kalkmadı, saygı göstermedi. Ben otururken, o kalkdı, safâ geldiniz dedi. Ev sâhibi, müsâfir oturdukdan sonra kalkarmış. Fekat, bunu bilmediğim için, önce sıkılmışdım. Hattâ şâhın emri ile kaldırılması lâzım olan küfrlerin birincisi olarak, din âlimine saygısızlık yapdı diyerek İ'timâdın cezâlandırılmasını istiyecekdim. Fekat âdetlerini öğrenince, saygı gösterdiğini anladım. Yemekden sonra, molla başıyı görmek üzere, hayvanlara binip, yola çıkdık. Yolda karşıma, bir Efganlı geldi. Selâm verdi. Sen kimsin, dedim. Ben Efgan müftîsi molla Hamzayım, dedi. Arabî bilir misin, dedim. Evet, dedi. (Şâh emr etdi ki, acemlerin küfr olan inanışlarını, bozuk işlerini düzelteceğim. Fekat, küfr olan bir şeyde inâd ederler, ba'zı inanışlarını saklarlar ise, ne yaparım? Bunların iç yüzlerini bilmiyorum. Sen biliyorsan söyle! Ona göre davranayım) dedim.

—Şâhın sözüne güvenme! Seni, yalnız konuşmak için, molla başıya gönderdi. Konuşmalarda, uyanık davran, dedi.

—Onların insâfsızlığından korkarım, dedim.

—Yok. Ondan korkma! Şâh konuşmaların, kendisine değişdirilmeden bildirilmesi için adım başına, güvendiği adamları dizdirdi. Şâha, yanlış birşey bildirilmesine imkân yokdur, dedi.

Molla başının çadırına yaklaşdım. Çıkıp, yürüyerek karşıladı. Kısa boylu idi. Beni üst yanına oturtdu. Söz arasında, bugün Efgan müftîsi Hâdî hocayı gördüm. Bir ilm deryâsıdır, dedi. Hâdî hoca Buhârâ kâdısı idi. Çok âlim idi. (Bahrül'ilm) denirdi. Benden dört gün önce gelmiş. Yanında, Buhârâ âlimlerinden altı kişi varmış. Molla başı:

—Kendisine, Bahrül'ilm adını nasıl yakışdırmış? İlmden hiç haberi yokdur. Ona, imâm-ı Alînin "radıyallahü teâlâ anh" birinci halîfe olacağını gösteren iki vesîka versem, cevâbını bulamaz. Yalnız o değil, Ehl-i sünnet âlimlerinin hepsi bir araya gelse, birşey söyleyemezler, dedi.

Öyle cevâb verilemiyecek delîlleriniz nedir, dedim.

1- *(Önce, size sorarım ki, hazret-i Peygamber "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" Alî ibni Ebî Tâlib "radıyallahü teâlâ anh" için* ***(Mûsânın yanında Hârûn nasıl idi ise, sen de, benim yanımda öylesin. Yalnız, şu fark var ki, benden sonra Peygamber gelmiyecekdir)*** *buyurdu. Bu hadîsi, siz de bilirsiniz)*, dedi.

—Evet. Hem de meşhûrdur, dedim.

—(İşte bu hadîs, hazret-i Peygamberden sonra, imâm-ı Alînin halîfe olacağını gösteriyor), dedi.

—Nasıl gösteriyor, dedim.

—(İmâm-ı Alînin Peygamber yanındaki yeri, Hârûnun Mûsâ yanındaki yeri gibi gösteriliyor. Yalnız ***(Ancak benden sonra Peygamber gelmez)*** *diyerek, burada ayrıldığı bildiriliyor. Bunun için, hazret-i Alînin, birinci halîfe olması lâzımdır. Hârûnun eceli gelmeseydi, Mûsâdan sonra, halîfesi olurdu)*, dedi.

—Sözünüzden açıkça anlaşıldığına göre, mantık bilgisinde, bu sözlerden genel hükm çıkar imiş. Genel olduğunu neresinden çıkarıyorsunuz?

—(İstisnâlarda, izâfet, genel ma'nâ bildirir.)

—Hârûn "aleyhisselâm", Mûsâ "aleyhisselâm" gibi Peygamber idi. Hâlbuki, hazret-i Alînin, önce de, sonra da Peygamber olmadığını siz de biliyorsunuz. Bundan başka, Hârûn "aleyhisselâm", Mûsâ "aleyhisselâm"ın öz kardeşi idi. Hâlbuki hazret-i

Alî "radıyallahü teâlâ anh", Resûl-i ekremin "sallallahü aleyhi ve sellem" öz kardeşi değildir. Genel olan şeyin ise, istisnâ ile ayrılması, mantık ilminde, zan gösterir. Onun için, sözün hükmünü, ma'nâsını, bir menzile, bir yer için aramak lâzım olur. Bunun için de, hadîs-i şerîfdeki menzile kelimesinin sonundaki (t) harfi, bir tek ma'nâsını bildiriyor. (Hârûnun yerinde) izâfeti, izâfetlerin çoğunda olduğu gibi, izâfet-i ahdiyyedir. Ya'nî genel ma'nâ bildirmez. (Ancak) kelimesi de (Fekat) demekdir. O hâlde, sözün ma'nâsı, kat'î değil zannî oldu. Böyle sözlerde, belli olmıyan birşey, başka bilgiler yardımı ile anlaşılır. Ya'nî (menzile) ile (Hârûn) arasındaki bağlantı, Hârûnun yalnız, benî İsrâil için halîfe olduğunu gösterdiği gibi, hazret-i Alînin "radıyallahü teâlâ anh" de Tebük gazâsında Medîne-i münevverede halîfe bırakıldığını gösterir, dedim.

—*(Halîfe bırakmak, onun üstün olduğunu bildiriyor. Birinci halîfe olması lâzım gelir)*, dedi.

—Öyle ise, Abdüllah ibni ümm-i Mektûmun "radıyallahü teâlâ anh" da halîfe olması lâzım gelir. Çünki, Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" Onu ve başkalarını da, Medîne-i münevverede, halîfe, ya'nî kendi yerine vekîl bırakmışdı. Şu hâlde, halîfelikde birinciliği, buna ve başkalarına vermeyip de, hazret-i Alîyi "radıyallahü teâlâ anh", ayırmanızın sebebi nedir? Bundan başka, yerine vekîl bırakılmak, üstünlüğe sebeb olsaydı, Alî "radıyallahü anh" (Beni kadınlarla, çocuklarla, zevallılarla birlikde mi bırakıyorsun?) diyerek üzülmezdi. Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz de, Alînin "radıyallahü anh" gönlünü almak için **(Sen benim yanımda Hârûnun Mûsâ yanındaki yeri gibi olmağı beğenmiyor musun?)** buyurmazdı, dedim.

—*(Ehl-i sünnetin üsûl bilgisine göre, sebebin ayrı olmasına değil, sözün genel olmasına bakılır.)*

—Vesîka olarak, sebebin ayrı olmasını ele almıyorum. Ancak, hadîs-i şerîfdeki, belli olmıyan birşeyin, yalnız, (Husûsî) olduğunu gösteren bir işâret olduğunu söylüyorum, dedim. Susdu.

Bundan başka, bu hadîs-i şerîf, zâten sened olarak gösterilmez. Çünki, sözbirliği ile bildirilmiş değildir. Kimi sahîh, kimi hasen, kimi de za'îf hadîsdir, dedi. İbnülcevzî ise, mevdû' olduğunu bildirmekdedir. [Ebülferec Cemâleddîn hâfız Abdürrahmân bin Aliyülcevzî "rahmetullahi aleyh" büyük hadîs âlimidir. 508 de Bağdâdda tevellüd, 597 [m. 1201] de orada vefât etdi. Yüzden fazla kitâb yazdı. Mugnî adındaki tefsîri meşhûrdur.] Bununla, imâm-ı Alînin "radıyallahü teâlâ anh" birinci halîfe olması, nasıl anlaşılır ki, delîlin meşhûr nass olması lâzımdır, dedim.

—*(Evet öyledir. Delîlimiz, yalnız bu değildir. (Alîye, mü'minlerin emîri olarak selâm veriniz) hadîsi delîldir. Bundan Alînin Peygamber olduğu anlaşılmasa bile, birinci halîfe olmasına diyecek yokdur)*, dedi.

—Bu hadîs-i şerîf, bizce mevdû'dur. Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" kitâblarında, böyle bir sahîh hadîs yokdur, dedim. Düşündü. Birdenbire:

—*(Başka bir delîl söyleyeceğim ki, ma'nâsını çevirmeğe imkân yokdur.* ***(Geliniz! Çocuklarınızı ve çocuklarımızı çağıralım!)*** *âyeti delîlimdir)*, dedi.

—Âl-i İmrân sûresinin altmışbirinci âyeti olan bu âyet-i kerîme, nasıl delîl olur dedim.

—*(Necrandan, hıristiyanlar, Medîneye gelip inanmayınca, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bunlara,* ***(Gelin, içimizden yalancı olana, Allahdan la'net isteyelim)*** *buyurdu. Ve Alî, Fâtıma, Hasen ve Hüseyni alıp meydâna çıkdı. Düâya çıkan, çıkmayanlardan elbet dahâ üstündür)*, dedi.

—Bu dediğiniz, menkıbedir. Üstünlüğü göstermez. Çünki Eshâb-ı kirâmdan "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" herbirinin bir menkıbesi vardır ki, başkalarında bulunmaz. Târîh okuyanlar, bunu iyi bilir. Bundan başka, Kur'ân-ı azîmüşşân arabî dil ile indi. Meselâ, iki aşîret arasında harb başlamak üzere iken, biri (Ben aşîretimdeki yiğitleri alıp çıkacağım. Sen de seçilmiş, kahramanlarını alıp çıkmalısın) dese, bu söz, ikisinin de aşîretinde, meydâna çıkanlardan başka, yiğit adam bulunmadığına delil olamaz. Düâda, akrabâ ve yakınları ile birlikde bulunmak kalbin kırıklığı ve düânın çabuk kabûl olması içindir, dedim.

—*(Bu, sevgisinin çokluğunu gösterir)*, dedi.

—Bu cibillî, tabî'î, yaratılışda bulunan bir sevgidir. İnsanın kendi kendini, çocuklarını sevmesi gibidir. Bunda üstünlük aranmaz, dedim.

—*(Başka bir şey dahâ var. Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" hazret-i Alîyi kendisi ile berâber saymışdır)*, dedi.

—Sen dahâ, üsûl ilmini ve belki de arabîyi bilmiyorsun! Delîl sandığın (enfüs) kelimesi, cem'i kılletdir. Cem' olan (nâ) ya bağlanmışdır. Cem'in cem' karşısında bulunması ise, birlerin binlere bölünmesine sebeb olur. Meselâ bölük bindi demek, bölükdeki erlerin hepsi atlarına bindi demekdir. Birden çok olana cem' denir. Nûr sûresinin yirmialtıncı âyeti olan **(Bunlar onların dedikleri gibi değildir)** kelâmında, hazret-i Âişe "radıyallahü anhâ" ile Safvân "radıyallahü anh" bildirilmekdedir. Bunun gibi, Tahrîm

sûresinin dördüncü âyetindeki (kalbleri), cem' olduğu hâlde, mantık ilmine göre, ikiyi gösteren zamîre bağlanınca iki kalb olmuşdur. Bunlar gibi Hasen ve Hüseyn "radıyallahü anhümâ" için cem' olarak (çocuklarımız) ve hazret-i Fâtıma "radıyallahü anhâ" yalnız bulunduğu hâlde, cem' hâlinde (kadınlar) denilmesi, mecazdır. Bu âyet-i kerîme, eğer, hazret-i Alînin birinci halîfe olacağını gösterseydi, Hasen, Hüseyn ve Fâtıma "radıyallahü teâlâ anhüm" hazretlerinin de, sıra ile halîfe olmaları lâzım olurdu. Hâlbuki, hazret-i Fâtıma halîfe olamaz, dedim.

—*(Benim bir delîlim dahâ var. Mâide sûresinin ellisekizinci âyetinde meâlen,* ***(Elbet, sizin velîniz, sâhibiniz, Allahü teâlâ ve Onun Resûlü ve îmân edenlerdir)*** *buyuruldu. Tefsîr âlimleri sözbirliği ile bildiriyor ki, hazret-i Alî "radıyallahü anh" nemâzda iken, bir fakîre yüzüğünü sadaka verince, bu âyet-i kerîme nâzil oldu. Âyet-i kerîmedeki (inne-mâ) yalnız o demekdir. Ya'nî, ona mahsûsdur. Velî kelimesi de, tesarrufa, idâreye en elverişli demekdir, dedi. Ve, siz Sahâbe-i kirâmı nasıl bilirsiniz?)* dedi.

—Âdil, özü, sözü doğru biliriz dedim.

2—*(Kur'ân-ı kerîmdeki pekçok âyetler, Eshâbı azarlamakdadır dedi. Münâfık olduklarını, Resûlullaha, elem, acı verdiklerini bildiren âyetler çokdur. Meselâ, Tevbe sûresinin ellidokuzuncu âyeti ve Mücâdele sûresinin sekizinci âyeti ve Münâfıkûn sûresinin birinci âyeti ve Muhammed sûresinin onaltıncı ve yirmi ve yirmidokuzuncu ve otuzuncu âyetleri bunlardandır, dedi. Bundan başka, Tevbe sûresinin yüzikinci âyeti ve Feth sûresinin onbirinci ve onikinci ve onbeşinci âyetleri ve Hucurât sûresinin dördüncü âyeti gösteriyor ki, Medînede ba'zı münâfıklar o kadar gizli çalışıyorlardı ki, ehâliye değil, Fahr-i âlem efendimize bile sezdirmiyorlardı. Enfâl sûresinde, (Resûlullaha karşı gelenler, meşhûr Bedr gazâsından cayarak, düşmanı görmeden önce geri dönenler, mü'minlerin, canlarına minnet bildikleri o günün şerefinden kaçanlar, hep onlardır) buyuruluyor. Bunun içindir ki, gizli şeyleri bilen Allahü teâlâ "celle celâlüh", Enfâl sûresinin altıncı âyetinde münâfıkların kötü niyyetlerini açığa çıkarmakdadır. Huneyn gazâsında kaçanlar ve çok sayıda olmalarına güvenerek, Âl-i İmrân sûresinin onuncu ve yüzonaltıncı âyetlerinin inmesine sebeb olanlar, yine bu münâfıklardandır. Bunlar, Uhud fâciasında, Fahr-i kâinât hazretlerini düşmânların eline bırakıp dağa kaçdılar. Mubârek yüzünün yaralanmasına ve iki dişinin şehîd olmasına ve kısrakdan düşmesine sebeb oldular. Hattâ yardım istediğinde, duymamazlıkdan geldikleri için, Âl-i İmrân sûresinin yüzelliüçüncü âyet-i kerîmesi ile, Allahü teâlâ tarafından azarlandı-*

lar. Tebükdeki meşhûr hareketlerinden dolayı da, Tevbe sûresinin otuzdokuzuncu âyet-i kerîmesi ile tekdîr ve tehdîd edildiler.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, hazret-i Peygamberin Eshâbı isyân ederler, Ona karşı gelirlerdi. Firâr etdiklerini bildiren âyet-i kerîme, birkaçının değil, hepsinin kaçdığını göstermekdedir. Çünki, Tevbe sûresinin kırküçüncü âyeti, azâblarını ve azarlandıklarını açıkça bildirmekdedir. Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem", onların geri dönmelerine izin verdiği için, Tevbe sûresinin kırkdördüncü âyet-i kerîmesi ile, o Nebiy-yi zîşânın da azarlanmasına sebeb oldular. Bunlardan başka, hicretin beşinci yılının onbirinci ayındaki Ahzâb ya'nî Hendek gazâsında, Ahzâb sûresinin onüçüncü ve onbeşinci âyetleri ile ve dahâ nice âyetlerle tekdîr edildiler ve kötülendiler. Böyle kimselere nasıl olur da, âdil denir? Onların işleri ve sözleri, din işlerinde nasıl sened olur? Onlara inanmak, güvenmek, akla da, ilme de uygun değildir), dedi.

—Eshâb-ı kirâmı "aleyhimürrıdvân" kötülemek için, vesîka olarak bildirdiğin âyet-i kerîmelerin hepsi, münâfıklar için gelmişdir. Bunda, kimsenin şübhesi yokdur. Hattâ, Şî'îler de, böyle olduğunu sözbirliği ile söylemekdedir. Münâfıklar için geldikleri bilinen bu âyet-i kerîmeleri, âyetler ile medh-u senâ edilen Eshâb-ı kirâma "aleyhimürrıdvân" bulaşdırmağa kalkışmak, böylece, O büyükleri lekelemek istemek, adâlete ve insâfa sığmaz. Önceleri, münâfıkların sayısı çokdu. Sonra, azalmağa başladı. Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin, ömr-i şerîfinin sonuna doğru, münâfıklar, doğru olan mü'minlerden ayırd edildi. Allahü teâlâ, Âl-i İmrân sûresinin yüzyetmişdokuzuncu âyet-i kerîmesi ile, tayyıbleri habîslerden ayırd eyledi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz hazretleri, **(Ocakdaki ateş, demiri, pislikden ayırdığı gibi, Medîne de, insanların iyisini, kötüsünden ayırıyor)** buyurdu. [Ya'nî demircilerin kullandığı ocak, yüksek fırınlar, demirdeki curûfu, gang denilen kötü maddeleri ayırdığı gibi, Medîne şehri de, insanların kötüsünü iyisinden ayırır buyurdu.] Bunun için münâfıkları bildiren âyet-i kerîmeleri Eshâb-ı kirâma yüklemek, nasıl doğru olur? Âl-i İmrân sûresinin yüzonuncu âyetinde meâlen, **(Siz ümmetlerin en hayrlısı, en iyisi oldunuz)** buyuruldu. Bu âyet ile, Allahü teâlânın medh-u senâ buyurduğu kimseler, nasıl olur da, münâfıklarla bir tutulur?

Allahü teâlâ, Eshâb-ı kirâmı, birçok âyet-i kerîme ile övdü. Tevbe sûresinin ellidokuzuncu âyetinin (Havâric) kabîlesinin reîsi (İbni zil Huvaysıra bin Zuheyr) için geldiğini bütün tefsîrler yazıyor. Bu âyet-i kerîmeyi Sahâbe-i kirâma "rıdvânullahi

teâlâ aleyhim ecma'în" yüklemek, ilm adamına yakışmaz. Buhârîyi şerîf kitâbında, bunu açıklayan yazıları burada söylemek yerinde olur. Ebû Sa'îd-i Hudrî "radıyallahü anh" diyor ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin yanında idim. Mubârek nurlu yüzünü görmekle lezzet alıyordum. Kendisi, Huneyn gazâsında kâfirlerden alınan ganîmet mallarını dağıtıyordu. Benî Temîm aşîretinden Huvaysıra kapıdan içeri girdi. (Yâ Resûlallah! Adâleti gözet!) dedi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" **(Sana yazıklar olsun! Ben adâlet yapmazsam, kim yapar? Adâlet üzere olmasaydım, çok zarar ederdin!)** buyurdu. O sırada, Eshâb-ı kirâmdan Ömer-ül-Fârûk "radıyallahü anh" ayağa kalkıp, (Şu câhili öldürmeğe müsâade buyur) dedi. **(Bırakınız! Çünki, bu adamın arkadaşları vardır. Sizin gibi nemâz kılarlar. Sizinle birlikde oruc tutarlar, Kur'ân-ı kerîm okurlar ise de, Allahü teâlânın kelâmı boğazlarından aşağı inmez. Bunlar, ok yaydan çıkdığı gibi, dinden dışarı çıkarlar. Okuna ve hedefe ve şişeye bakınca, hiçbirini göremez. Hâlbuki, ok şişeye varmış, delmiş, kanı akıtmışdır. Bunların içinde bir kimse olacakdır ki, rengi siyâhdır. İki kolundan biri hayvan memesi gibidir. Durmadan damlar)** buyurdu. Ebû Sâ'id-i Hudrî diyor ki, hazret-i Alî "radıyallahü anhümâ" halîfe iken, hâricîlerle muhârebe etdi. Esîrler arasında, böyle bir adam gördük. Tam, Resûlullah efendimizin bildirdiği gibi idi. Bu âyet-i kerîmenin inmesine sebeb, münâfıklardan Ebülhavât adında birisinin (Ey arkadaşlar! Sâhibinize niçin bakmıyorsunuz! Size mahsûs olan eşyâyı, koyun çobanlarına vererek adâlet yapdığını göstermek istiyor) demesidir denildi.

Mücâdele sûresinin sekizinci âyeti de, yehûdîler ve münâfıklar için inmişdir. Çünki bunlar, mü'minlerden gizli olarak, aralarında toplanır ve göz, kaş işâretleri ile, Eshâb-ı kirâmı aldatmağa çalışırlardı. Mü'minler, bunların başlarına ağır bir felâket geldiğini, acılarını kimseye duyurmamak için gizli konuşduklarını sanarak bunlara acırlardı. Fekat, böyle gizli konuşmaların uzun zemân sürmesi, bunların içlerini ortaya çıkardı. Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân", kötü niyyet ile yapılan bu gizli toplantılara son verilmesi için, Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimize şikâyet etdiler. Böyle toplantılara son verilmesini emr buyurdu. Fekat, münâfıklar dinlemedi, hiyânetlerine devâm etdiler. Bunun üzerine, Mücâdele sûresinin sekizinci âyetinde, meâlen **(Gizli toplantı yapmaları yasak edilenleri görmedin mi? Bunlar, yasak edildiği hâlde, yine gizli toplandılar. Günâh, düşmanlık ve Resûlullaha karşılık için toplanıyorlar)** buyuruldu. Bunların yasak emrini dinlemeyip, yine toplanmaları, Resûlullaha karşı gelmekdir.

Mücâdele sûresinin sekizinci âyetinde meâlen, **(Sana selâm verdikleri zemân, Allahü teâlânın, seni selâmladığı gibi vermiyorlar)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîmede yehûdîler azarlanmakdadır. Yehûdîler, Resûlullahın yanına geldikleri zemân, (Size selâm olsun) yerine, (Size sam olsun) derlerdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" de **(Size de olsun!)** buyururdu. Emîn olmak, korkusuz olmak demek olan selâm yerine, ölüm demek olan sam derlerdi. Böylece, yaratılmışların, geçmiş, gelecek bütün insanların en üstünü olan Fahr-i kâinâtı aldatacaklarını sanırlardı. Kendisinden ayrıldıkdan sonra, aldatdıklarını, eğer gerçekden Peygamber olsaydı, bu kötülüklerinden dolayı, kendilerine azâb gelmesi lâzım olduğunu söylerlerdi. Bunun içindir ki, bu âyetin sonunda, **(Hesâblarının sonu Cehennem azâbıdır)** buyuruldu. **(Buhârî)** kitâbında diyor ki, yehûdîler, Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" efendimizin huzûruna geldikleri zemân, kötü âdetlerine göre, şübheli, bozuk selâmlarını söylerlerdi. Âişe "radıyallahü anhâ" bunu anlayıp öfkelendi. Resûlullah efendimiz, öfkelenmenin yeri olmadığını, **(Size de olsun!)** dediğini, düâsının kabûl buyurulduğunu söyledi.

Münâfıkûn sûresinin birinci âyetinde, **(Münâfıklar, sana geldiği zemân)** kelâmı, Abdüllah bin Selûl ve arkadaşlarını göstermekdedir. Eshâb-ı kirâm ile hiçbir alâkası yokdur.

Muhammed sûresinin onaltıncı âyetinde meâlen, **(Onlardan, seni dinleyenler, yanından çıkdıkları zemân...)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîme de, münâfıklar için gelmişdir. Münâfıklar, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" yanında bulunup, sözlerini işitirler ise de, anlamak istemezlerdi. İmâm-ı Mukâtil [Belhlidir. 150 de Basrada vefât etdi.] tefsîrinde diyor ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hutbede, münâfıklara nasîhat verirken, onlar anlamamazlıkdan gelerek, Abdüllah ibni Abbâsdan sorarlar, (Bu ne demek istiyor) derlerdi. Abdüllah ibni Abbâs "radıyallahü anhümâ" ba'zan bana sorarlardı diye, bunu haber veriyor. Adâlet sâhibi olan Allahü teâlâ, sâdık olan, canla başla hizmet eden mü'minleri, münâfıklardan ayırarak, Muhammed sûresinin onaltıncı âyetini gönderdi. Bu âyet-i kerîmede meâlen, **(Onların kalblerini Allahü teâlâ mühürledi...)** buyuruldu. Eshâb-ı kirâmı da, bundan sonraki âyet-i kerîmede hidâyet ve necât ile müjdeledi. Sa'îd bin Cübeyr "radıyallahü anh" diyor ki, Muhammed sûresinin yirminci âyetinin, **(Kalblerinde hastalık olanları gördün)** meâli, münâfıkları açıkça göstermekdedir. Çünki, üç dürlü kalb vardır: Biri, mü'minin kalbidir. Temiz ve sevgi ile Allahü teâlâya bağlıdır. İkincisi kâsî ve ölü kalbdir. Kimseye acımaz... Üçün-

cüsü, hasta olan gönüldür. Hastalık, münâfıklık hastalığıdır. Allahü teâlâ, bu üç kalbi de, Hac sûresinin ellibirinci âyetinde bildiriyor. Bu üçden, ikisi azâbdadır. Biri, kurtulucudur. Mü'minin kalbi selîmdir. Allahü teâlâ, kalb-i selîmi medh ve senâ buyuruyor. Şü'arâ sûresinin seksensekizinci âyetinde meâlen, **(O gün, mal ve çocuklar fâide vermez. Yalnız, kalb-i selîm ile gelen fâidelenir)** buyuruldu.

Benî Anber kabîlesi kâfir idi. Bunları, Eshâb-ı kirâm hazretlerinin sırasına koymak, akl ile de, ilm ile de pek yanlışdır.

Bedr gazâsına gelince, sizin de, bizim de, kitâblarımızda açıkça bildirildiği üzere, Enfâl sûresinin birinci âyetinde bildirildiği gibidir.

Huneyn gazvesindeki dağılmak da, kaçmak değildir. Bir tedbir, bir harb oyunu idi. Her savaşda, ilerleme olduğu gibi, ba'zan çekilme de olur. Bununla berâber, bu dağılanlar, Eshâb-ı kirâmın büyükleri değildi. Birkaç ay önce, Mekkenin fethinde, âzâd edilmiş olan esîrlerdi. Sonunun zafer olacağı belli idi. Hattâ bu çekilmenin zafere yol açdığı, Tevbe sûresinin yirmiyedinci âyetinin, **(Sonra, Resûlüne ve mü'minlere sekîne indirdi)** meâl-i şerîfi ile bildirilmekdedir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bunu bildiği için, o gün dağılanlara, sonra hiçbirşey söylemedi. Hiçbirine darılmadı. Bizim dil uzatmamız, doğru olur mu? Şî'î fırkasının âlimlerinden Ebülkâsım şî'înin **(Kitâbüşşerâyı')** risâlesinde (Ölüm ve helâk tehlükesi olduğu zemân muhârebeden kaçmak câizdir) denildiğine göre, Huneyn gazâsında çekilen Eshâba "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" dil uzatmamak lâzım gelmez mi?

Uhud gazâsındaki firâr ise, yasak edilmeden önce idi. Allahü teâlânın bunları afv buyurduğu, Âl-i İmrân sûresinin yüzellibeşinci âyetinde bildirilmekdedir.

Âl-i İmrân sûresinin yüzelliüçüncü âyet-i kerîmesinden önceki **(Allahü teâlâ, sizi afv etdi)** meâlindeki müjdenin, bu sonraki âyete bağlı bulunduğunu her tefsîr bildirmekdedir.

Tevbe sûresinin otuzdokuzuncu âyetinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Cihâda gidiniz denildiği zemân, size ne oldu?)** buyuruldu. Bu meâl, Eshâb-ı kirâmı "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" kötülemek, azarlamak değildir. Gevşek davrandıkları, kendilerine haber verilmekdedir. Hepsine bildirilmekdedir. Bunların arasından hazret-i Alînin "radıyallahü anh" ayırd edileceği bildirilmemişdir, dedim. Molla başı söz alıp:

3—*(Hilâfetinin kabûlünde anlaşmazlık olan kimsenin halîfe olması doğru olur mu? Benî Hâşim, Eshâb-ı kirâmın büyüklerin-*

den idi. Halîfeyi, uzun zemân sonra zor ile kabûl etmişlerdi. Böyle halîfe kabûl edilir mi?)

—Hazret-i Ebû Bekrin "radıyallahü teâlâ anh" halîfeliğini bütün Sahâbe "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în", sözbirliği ile kabûl etdi. İnâd etmiyen herkes bunu böyle bilir. Hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh" ile yanında bulunan birkaç Sahâbînin "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în", sonra bî'at etmeleri, kabûl etmediklerinden değildi. Kendileri çağrılmadığı, seçimde bulunmadıkları içindi. Zâten, birkaç kişinin ayrı kalması, çoğunluğun seçmesini değişdiremezdi. Değişdirseydi, hazret-i Alînin "kerremallahü teâlâ vecheh" halîfe olduğu, halîfe seçildiği zemân değişdirirdi ve onun halîfeliği doğru olmazdı, dedim.

4—*(Molla başı, sözü değişdirerek, Ebû Bekr, hazret-i Fâtımanın hakkını zor ile elinden aldı.* ***(Biz, Peygamberler mîrâs bırakmayız. Bizim bırakdıklarımız, sadaka olur)*** *hadîs-i şerîfini ileri sürerek, onun hakkını vermedi. Hayber muhârebesinde, Cebrâîl "aleyhisselâm", İsrâ sûresinin yirmialtıncı âyetinin* ***(Sana yakın olana, hakkını ver!)*** *meâl-i şerîfindeki emri getirince, Peygamber efendimiz* ***(Yakın olan kimdir?)*** *buyurdu. Yakın olan, Fâtımadır denilmişdi. Bunun üzerine, Fâtımaya (Fedek) denilen hurma bağçesinin verildiğini Ümm-i Eymen ve Esmâ bint-i Umeys ve Alî ibni Ebî Tâlib haber vermişdir. Bu şâhidler varken, kendinin haber verdiği bir hadîs ile, elinden alması, zulm değil de yâ nedir? Hâlleri, işleri böyle olan bir halîfeyi kabûl etmek islâmiyyete uygun olur mu)*, dedi.

—Hazret-i Fâtımanın Fedek hurmalığını istemesi, iki sebeble olabilir: Hurmalık bana mîrâs kaldı, der. Yâhud, önceden bana verilmişdi. Benim mülküm idi, der. Sizin bu sözünüzden, mülkü olduğu için istediği anlaşılıyor. Fedek bağçesinin Fâtıma "radıyallahü anhâ" hazretlerine önceden verilmiş olduğunu, Onun mülkü olduğunu, Ehl-i sünnet âlimlerinden hiçbiri bildirmemişdir. Hiçbir islâm kitâbında da yazılı değildir. Bütün kitâblar, bu hurmalığı, babasından mîrâs kaldığı için istediğini yazmakdadır. **(Buhârî-yi şerîf)** kitâbında açıkça bildirilen bu vak'a, (elinden zor ile alındı) şeklinde, nasıl değişdiriliyor? Hadîs-i şerîfler, böyle değişdirmeğe meydân bırakmıyacak kadar açıkdır. Çünki, Fedek hurmalığı, Peygamber efendimizin elinde idi. Vefât edince halîfesi olan Ebû Bekrin idâresine geçdi. Hazret-i Fâtıma mîrâs olarak istedi. O da, hadîs-i şerîfe uygun cevâb verdi. Resûlullahın akrabâsını, kendi akrabâsından dahâ üstün tutduğunu yemîn ederek bildirdi. Bunlar **(Buhâriy-yi şerîf)** kitâbında yazılıdır. Bu hadîs-i şerîfi, yalnız Ebû Bekr haber verdi demek, pek yanlışdır. Bu

hadîs-i şerîfi, Ömer, Osmân, Alî, Talha, Zübeyr, Abdürrahmân, Abbâs ve Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin mubârek zevceleri de haber vermişdir. Buhâriy-yi şerîfde yazılıdır. İmâm-ı Muhammed bin İsmâ'îl Buhârî buyuruyor ki, İshak bana dedi ki, bu hadîs-i şerîfi, Mâlik bin Enesden işitdim. O da, İbni Şehâb-i Zührîden işitmiş. Ona da, Mâlik bin Evs haber vermiş. Ben, Mâlik bin Evse "radıyallahü anh" gidip sordum. Bana dedi ki, öğleden evvel evimde oturuyordum. Hazret-i Ömerin adamı geldi. Halîfe seni istiyor, dedi. Halîfenin huzûruna gitdim. Halîfe bir serîr [kanepe, sıra] üzerinde oturuyordu. Kanepede döşek yokdu. Bir yasdığa dayanmışdı. Selâm verdim. Oturdum. Bana dedi ki, sizin aşîretinizden birkaç kişi geldi. Kendilerine para verilmesini emr etdim. Bu parayı almak ve onlara dağıtmak için, sizi istedim. Alınız, dağıtınız! Halîfeye, beni ma'zûr buyurmasını, bu emri başkasına yapdırmasını istirhâm etdim. Fekat, israr etdiler. Red edemedim. O sırada, odacı gelerek, Osmân, Abdürrahmân, Zübeyr, Sa'd ibni Ebî Vakkâs "radıyallahü anhüm" içeri girmek için izn istediklerini söyledi. İzn verdi. Girdiler. Oturdular. Biraz sonra, hazret-i Alî ve Abbâs "radıyallahü anhümâ" da içeri girmeğe izn istiyorlar, denildi. İzn verildi. Geldiler. Oturdular. Hazret-i Abbâs, söze başlayıp, Alî "radıyallahü anh" ile, Allahü teâlânın Resûlullaha ihsân eylediği (Benî Nadr) malından dolayı hâsıl olan anlaşmazlığın giderilmesini istiyoruz dedi. Önce gelenlerin de râhat etmeleri ve râzı olmaları için, bu işin görüşülmesini istedi. Önce halîfe söze başlayıp, yeri ve gökleri yaratan ve her ân varlıkda durmalarına izn veren Allahü teâlânın ulûhiyyet ve izzeti hakkı için sizden sorarım ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Biz Peygamberler mîrâs bırakmayız! Bırakdıklarımız sadaka olur)** buyurdu mu? Bu hadîs-i şerîfi söylediğinden haberiniz var mı, dedi. Önce gelen Osmân ve arkadaşları, evet, haberimiz var, söyledi, dediler. Halîfe sonra, Alîye ve Abbâsa dönerek, aynı soruyu tekrârladı. İkisi de, evet biliyoruz, dedi. O hâlde, bu işde verilecek hükmü dinleyebilirsiniz: Cenâb-ı Rabbül'âlemîn "teâlâ ve tekaddes" bu mâlı ganîmet olarak vermişdir. Bunu yalnız Habîb-i ekremine ihsân etdiğini ve bu salâhiyyeti başkasına bahşetmediğini, Haşr sûresinin altıncı âyeti göstermekdedir. Fahr-i kâinât efendimiz, bugün mevcûd olan kısmı kalıncaya kadar, hepsini sarf etmiş ve islâmiyyete uygun olarak dağıtmışdır. Çoluk çocuğunun meşrû' ihtiyâclarını o ganîmetlerden ayırır, fazla kalanı beyt-ül-mâldan hakkı olanlara verirdi. Siz ne dersiniz? Resûlullah böyle yapmaz mı idi? Halîfenin bu süâline, orada bulunanlar, hep birden evet öyledir, dediler.

Halîfe hazretleri sözüne devâm ederek: Resûlullah vefât edince, Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" idâreyi eline aldı. Resûlullahın yapdığını, o da, öylece yapdı. Ölünceye kadar, öyle idâre etdi ki, idâresinde hiçbir kusûr yok idi. Şimdi siz ikiniz beni konuşdurmağa, benden sormağa geldiniz. Süâliniz bir olduğu gibi işiniz de birdir. Sen hazret-i Abbâs! Kardeşinin oğlu Alînin hakkını, hazret-i Alî de, zevcesinin babasından kalan hakkını sormağa geldiniz. Size, kendinizin, işitdik dediğiniz **(Biz mîrâs bırakmayız...)** hadîs-i şerîfini anlatdım. Sonra, Resûl-i ekrem efendimizin haklı halîfesi olan Ebû Bekr-i Sıddîkın yapdığını bildirdim. Halîfe olduğum gün, bu işin idâresini ikinize bırakmışdım ve bu işi önceki gibi idâre etmenizi size şart eylemişdim. Hazret-i Osmânın ve arkadaşlarının yanında, hazret-i Alî ile Abbâsın süâline karşı, bu şart ile verilmiş olduğunu bildirdi. Şimdi siz, buna uymayan bir iş yapmağa izn istemek için gelmiş iseniz, yeri ve gökleri yaratanın büyüklüğüne yemîn ederim ki, Allahü teâlânın ve Onun Resûlünün rızâlarına uymıyan bir işin yapılmasına izn vermem. İdâresinden âciz iseniz, bana geriye veriniz! Sizin ihtiyâclarınızı te'mîn ederim, dedi. Urve Tebn-i Zübeyrden burası soruldukda, Mâlik bin Evs "radıyallahü anhümâ"den böylece işitmiş olduğunu tekrâr bildirdi. Sonra, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin mubârek zevcesi Âişe "radıyallahü anhâ" hazretlerinden gelen bir haberi de şöyle anlatdı: Birgün, ezvâc-i tâhirât "radıyallahü anhünne" ganîmetden kendilerine düşen hisse mikdârlarını, o zemân halîfe olan babamdan sorup anlamak için, beni babama gönderdiler. (Cenâb-ı Hakdan korkmuyor musunuz? Resûlullah efendimizin, **(Biz Peygamberlerin mîrâsı olmaz)** hadîs-i şerîfi, sizin hisseniz olmadığını gösteriyor. Bu hadîs-i şerîfi hâtırlar mısın?) buyurdu. Bu red cevâbını alınca, hâtırladım ve geri döndüm.

Meydânda olan bu kadar delîller varken, câhilce inâd edenlerin, kötü düşünceli kimseler olduklarını anlatmak için, Buhârî kitâbındaki hadîs-i şerîfi, olduğu gibi bildirdim. Bu hadîs-i şerîfi, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizden, hazret-i Ebû Bekr "radıyallahü anh" işitmişdir. Kendisi için, en sağlam bir delîldir. Çünki birşeyi öğrenmek, üç yol ile olur: Birincisi, his etmek, duymak. İkincisi, herkesden işitmek. Üçüncüsü, Resûlullahdan işitmekdir. Hazret-i Fâtımanın, bu hadîsi işitmemesi, bunun yok olmasını göstermez. Hazret-i Alî ile Abbâsın tasdîk etmesi ve hazret-i Âişenin ezvâc-ı Peygamberîyi iknâ ederek haklarını istemekden vazgeçmeleri, bunda hiç şübhe bırakmaz. Hazret-i Fâtıma iki kadın şâhid getirdi demeniz de doğru değildir. Hazret-i Alî ile Ümm-i Eymeni "radıyallahü teâlâ anhüm" şâhid göstermişdi. Yal-

nız Ümm-i Eymen kadındır. Böyle olduğu, Şî'î âlimlerinden İbnül-Mutahhir Hasen bin Yûsüf Hullînin **(Nehcülhak)** kitâbında da yazılıdır. Bu ise, islâmiyyete uygun bir iddiâ olmaz. Çünki, hazret-i Alî "radıyallahü anh" bir yehûdîye karşı zırh için da'vâ açmışdı. Hazret-i Hasen ile, kendi kölesi Kanberi şâhid göstermişdi. Hâkim olan kâdî Şüreyh, oğlun babasına şâhidliği câiz olmıyacağı için, bu da'vâyı red etmişdi. İmâm-ı Alî "radıyallahü anh" halîfe olduğu hâlde, islâmiyyetin ve aklın emrine uyarak, râzı olmuşdu.

[İbni Mutahhir-i Hullî, 684 de tevellüd, 726 [m. 1226] da vefât etdi. İmâmiyye fırkası âlimlerindendir. Yüzlerce kitâb yazmışdır. Kâdî Şüreyh, hazret-i Ömer tarafından "radıyallahü teâlâ anhümâ" Kûfe kâdısı yapılmışdı. Burada, altmış seneye yakın hâkimlik yapdı. 87 de, yüz yaşında vefât etdi. Bunu, kâdî Şüreyk ile karışdırmamalı. Kâdî Şüreyk, imâm-ı a'zam Ebû Hanîfenin arkadaşı idi. Halîfe Mensûr tarafından Kûfe kâdısı yapılmışdı, 95 de tevellüd, 177 [m. 793] de Kûfede vefât etmişdir].

Bütün bu vesîkalar hiçe sayılarak, halîfe Ebû Bekr-i Sıddîkın "radıyallahü teâlâ anh", Fedek hurmalığını zorla aldığı düşünülürse, hazret-i Alî "radıyallahü anh" halîfe olunca, herşey elinde ve emrinde iken, bu hurmalığı, niçin hazret-i Hasen ile Hüseyne teslîm etmedi? Üç halîfenin yapdıklarını değişdirmedi. Hazret-i Alînin, hurmalığı, üç halîfenin yapdığı gibi idâre etmesi, Ebû Bekr tarafından zulm ile alınmadığını açıkça göstermekdedir, dedim. Molla başı söz alarak:

5—*(Resûlullahın emrini red etmeğe kalkışan kimsenin halîfe olması sahîh olur mu?)*

—Olamaz, dedim.

—(Resûlullah efendimizin gönderdiği Ebû Hüreyreyi "radıyallahü anh" döğen ve aldığı emri yapmasına mâni' olan Ömerin hilâfeti nasıl sahîh oldu? Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" Ebû Hüreyreye mubârek na'lınlarını verdi. ***(Bunlarla git! Kelime-i şehâdete inananların Cennete gireceklerini müjdele!)*** *buyurdu. Ebû Hüreyre, bu emri yapmağa giderken, Ömer "radıyallahü anhümâ" karşısına çıkdı. Nereden geliyorsun? Nereye gidiyorsun, dedi. Ebû Hüreyre yapacağı vazîfeyi söyleyince, göğsüne vurup, yere düşürdü ve geri döndürdü. Ebû Hüreyre çok gücendi. Geri dönüp, Resûlullaha anlatdı. Hâfız [hadîs ilminde derin âlim olana hâfız denir] Muhammed bin Ebî Nasr Hamîdi Endülüsî Mâlikî (488 [m. 1095] de vefât etdi)nin* ***(El-Cem'u beynessahîhayn)*** *kitâbında yazılı olduğu gibi, Ebû Hüreyre diyor ki, Ebû Bekr ve Ömer ile, Resûlullahın yanında oturuyorduk. Fahr-i kâinât kalkıp gitdi. Gelmedi. Merâk etdik. Aramağa çıkdık. Ben ön-*

de gidiyordum. Ensârdan Benî Neccârın dıvarına kadar geldim. Dolaşarak kapısını arıyordum. Rebî'anın, küçük bir kapıdan içeri girdiğini gördüm. Ben de girdim. Resûlullahı içerde gördüm. Beni yanına çağırdı. Mubârek na'lınlarını verdi. ***(Bunlarla git! Her karşılaşdığına, kelime-i şehâdete îmân edenlerin Cennete girecek-lerini müjdele!)*** *buyurdu. Emrlerini yapmak için sokağa çıkdım. Önce, Ömer karşıma geldi. Nereye gidiyorsun, dedi. Mü'minlere müjde vermeğe gitdiğimi anlatdım. Bana vurdu. Geri dön dedi. Ağlayarak döndüm. Resûlullaha anlatırken, Ömer de geldi. Dinledi. Resûlullah, Ömere ne yapdığını sordu. O da, anam babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah! Ebû Hüreyreyi, na'lın-ı şerîfinizle gönderip (kalbinde, kelime-i şehâdete îmân bulunanlara Cenneti müjdele) dediniz mi, dedi. Resûlullah efendimiz de,* ***(Evet)*** *buyurdu. Ömer (Aman yâ Resûlallah! Bunu yapmayınız! Bunu işitenlerin, buna güvenerek, farzları, vâcibleri yapmakda gevşek davranmalarından korkarım. Onları kendi hâllerine bırakın!) dedi. Resûlullah da* ***(Pek iyi, bırakınız!)*** *buyurdu. Ömerin bu hareketi, dikkat edilirse, Allahın ve Resûlünün "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" emrlerini red etmek olmuyor mu? Böyle yapmak, emrlere karşı gelmek değil midir? Böyle bir adamın halîfe olması, müslimânların işlerinin bunun eline bırakılması nasıl câiz olabilir)*, dedi.

—Hazret-i Ömerin "radıyallahü teâlâ anh" böyle yapması, Resûlullahın emrini red etmek değildir. İtâ'atsız olmağı göstermez. Resûlullaha düşüncesini, görüşünü bildirmişdir. Düşüncesi, yâ kabûl buyurulur veyâ kabûl olunmaz. Resûlullahın son emri beklenir. Resûlullaha karşı (Anam babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah!) diyerek, pek edeble, çok yumuşak, saygı ile söylemesi, emrini yapmağa hâzır olduğunu açıkça göstermekdedir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", hazret-i Ömeri, bu işinden dolayı hiç paylamamış, müslimânlar için iyi olduğunu görerek kabûl buyurmuş, Ebû Hüreyreye, **(Na'lınları bırak ve öyle söyleme!)** diye emr eylemişdir.

Böyle işleri yalnız hazret-i Ömer yapmış değildir. Eshâb-ı kirâmın çoğu da yapmışdı. Peygamber efendimiz de, çoğunu kabûl buyurmuşdu. Buhârî ve Müslim kitâblarında diyor ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, **(Dünyâya gelen her insan için Cennetde veyâ Cehennemde yer ayrılmışdır)** buyurdu. Dinleyenlerden biri, yâ Resûlallah! Öyle ise, ibâdet yapmasak da, Allahü teâlâ bize hangisinde yer ayırmış ise, oraya gitsek olur mu? dedi. Resûlullah efendimiz bu kimseye **(İbâdetlerinizi bırakmayınız. Çünki, Cennete gideceklere, Cennete götürecek işler yap-**

dırılır. Cehenneme gidecekler de, Cehenneme götürecek işleri yapar) buyurdu. Sonra, Velleyli sûresinin beşinci âyetini okudu. İşte, hazret-i Ömerin konuşması, Resûlullahın bu cevâbına benzemekdedir. Hattâ, hazret-i Ömer, bu konuşmasını, Resûlullahın bu hadîs-i şerîfine dayanarak yapmışdır. Ya'nî, yâ Resûlallah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem"! Câhillere bu gibi müjdeleri söylemenin uygun olmadığını sizden öğrendik. Çokları, kelime-i şehâdete güvenerek, farzları, vâcibleri yapmağı, islâmiyyete yapışmağı gevşetmesinler demek istedi. Hazret-i Ömerin düşüncesinin ancak bu olduğu kabûl buyurularak iyi karşılanmışdır.

Hazret-i Alî "radıyallahü anh" da, böyle, saygısızlık sanılan sözleri çok söylemişdir. Hattâ, Nevâsıb fırkası, bu sözlerini alarak, kendisine dil uzatmakdadırlar. Abdülhamîd Nâci, bu sözleri vesîkaları ile kitâbında yazarak, imâm-ı Alîyi küçültmeğe kalkışmışdır. Endülüs âlimlerinden Alî bin Ahmed ibni Hazm (384-456 [m. 1064] dörtyüze yakın kitâb yazmışdır) **(Tafsîl)** kitâbında ve Şî'î âlimlerinden şerîf Mürtadâ **(Tenzîhül enbiyâ)** kitâbında bunlara cevâb verip, Nâciyi red etmişlerdir. Eğer istersen bunlardan, sana çok misâl veririm dedim. Molla başı, birşey demedi. Başka bir süâle geçdi:

6—*(Kendisine Emîr-ül-mü'minîn adını veren bir kimsenin, Allahü teâlânın ve Onun Resûlünün halâl etdiği birşeyi, harâm etmesi doğru mudur?)*

—Nasıl şeydir o? dedim.

—*(Ömer, Allahın ve Resûlünün halâl etdiği hattâ Kitâb ve Sünnet ile bildirilmiş olan (Müt'a nikâhı)nı harâm ve yasak etdi. Bu ise, Allahü teâlânın emrine karşı gelmekden başka ne olabilir? Böyle yapan kimseye müslimân denilebilir mi? Bu, emîr-ül-mü'minîn olabilir mi?)* dedi.

—Molla başıya dedim ki, hadîs âlimlerinden ibni Mâcenin [Muhammed bin Yezîd 209 da Kazvinde doğup, 273 [m. 886] de vefât etdi. Altı temel hadîs kitâbından birisi, bunun **(Sünen)** kitâbıdır] meşhûr olan **(Müsned)** kitâbında bildirildiğine göre, Ömer "radıyallahü anh" halîfe iken, (Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" müt'a nikâhını bize, üç kerre halâl, üç kerre de harâm etdi. Vallahi, evli bulunan kimsenin, müt'a nikâhı ile bir kadını kapatdığını işitirsem, onu taş ile recm ederek, ya'ni öldürünceye kadar taşa tutarak, islâmiyyetin emrini yerine getiririm), demişdir. Bu söz, müt'a nikâhını, hazret-i Ömerin yasak etdiğini göstermiyor. Çünki, bu sözü, müt'a nikâhını, Resûlullahın yasak etdiğini, Onun yasakladığı şeyi yapdırmayacağını gösteriyor. Abdüllah ibni Abbâs hazretlerinden başka, Eshâb-ı kirâmın hepsi,

halîfenin bu sözünü destekledi. Ondan başka hiç kimse buna karşı birşey söylemedi. Abdüllah ibni Abbâs da, sonra sözünden dönerek, harâm olduğu, Eshâb-ı kirâmın sözbirliği ile anlaşılmış oldu. Buhârî kitâbı, hazret-i Alîden gelen haberi bildirirken diyor ki, hazret-i Alî, Abdüllah ibni Abbâsa, (Sen yanılıyorsun. Fahr-i âlem efendimiz, müt'a nikâhını yasak etdi) dedi. İmâm-ı Alînin bu sözü üzerine, Abdüllah da, sözünden dönmüş, müt'a nikâhının sonradan harâm buyurulduğunu söylemişdir. **(Müt'a nikâhı)**, nikâh ve izdivâc kelimelerini kullanmadan, para karşılığı, bir kadın ile belli bir zemân evli olmakdır.

Bundan başka, büyük hadîs âlimi, Süleymân bin Ahmed Taberânî [260 da Taberiyyede tevellüd, 360 [m. 971] da İsfehanda vefât etdi] ve Süleymân bin Dâvûd Tayâlisî (202 [m. 817] de vefât etdi) kitâblarında diyorlar ki, Sa'îd bin Cübeyr bildiriyor: Abdüllah ibni Abbâsa dedim ki, (Ben, hiçbir zemân, müt'a nikâhına halâl diyemem. Siz de, halâl dememeli idiniz. Çünki, böyle demenizden ne gibi zararlar doğacağını biliyor musunuz? Sizin böyle, câiz demeniz, her yere yayılır da, herkes, bu sözünüzü, müt'a halâl imiş diye, vesîka olarak kullanırlar). Abdüllah, bu sözüme karşı, (Bu sözümle, müt'a nikâhının, her zemân herkese halâl olacağını bildirmek istemedim. Ancak, zarûret olunca, zararı gidermek için câiz olur, dedim. Allahü teâlâ, zarûret olunca, zararı giderecek kadar leş, kan, domuz eti yimeğe izn verdiği kadar, müt'a nikâhının da câiz olacağını düşünerek söyledim) dedi. Bunlardan anlaşılıyor ki, Abdüllah ibni Abbâs da, müt'a nikâhına her zemân, herkese câizdir dememişdir. Her harâm olan şeyler gibi, zarûret olursa, zararı giderecek kadar câiz olur demişdir. Hadîs âlimi Ebû Bekr Ahmed bin Hüseyn Beyhekî (384-458 [m. 1067]) Abdüllah ibni Abbâsın "radıyallahü teâlâ anhümâ" bu sözden döndüğünü açıkça bildirmekdedir. Yine Taberânî ve Beyhekî bildiriyorlar ki, Abdüllah ibni Abbâs (Müt'a nikâhı önce halâl idi. Fekat, **(Analarınız, size harâmdır)** meâlindeki âyet-i kerîme geldikden sonra, harâm edildi. Mü'minûn sûresinin **(Ancak zevceleriniz ve sâhib olduğunuz câriyeleriniz halâldir)** meâlindeki âyet-i kerîmesi, müt'a nikâhının harâm edildiğini kuvvetle bildiriyor. Çünki, bu âyetden yalnız zevcelerin ve câriyelerin halâl olup, başkalarının harâm olduğu anlaşılmakdadır) demişdir.

Müt'a nikâhının harâm olduğunu, hazret-i Alî de içinde olmak üzere, birçok Sahâbî-yi kirâm bildirmişdir. **(Buhârîyi şerîf)** kitâbında (Hazret-i Alî "radıyallahü anh" Abdüllah ibni Abbâsa, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Hayber gazâsında, müt'a nikâhını ve eşek eti yimesini yasak etdi, buyurmuşdur) yazılıdır. Bundan başka, **(Müslim-i şerîf)** kitâbında ve İbni Mâcenin kitâbında, Pey-

gamber efendimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" **(Ey müslimânlar! Kadınlar ile müt'a nikâhı yapmanıza izn vermişdim. Fekat, şimdi bunu, Allahü teâlâ harâm etdi. Kimin yanında böyle kadın varsa, onu salıversin ve ona vermiş olduğu malı geri almasın!)** buyurduğu yazılıdır. Buhârî ve Müslimin **(Sahîh)** adındaki kitâblarında da, (Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz müt'a nikâhını üç kerre halâl etdi. Sonra, üç kerre de harâm eyledi) yazılıdır.

Molla başıya dedim ki, müt'a nikâhı ile alınan kadın bir erkeğe vâris olur mu? Bu kadının, bu erkekden olan çocuğu da, bu adama vâris olur mu? Molla başı cevâb vererek:

—*(Yok vâris olmazlar)*, dedi.

—Öyle ise, bu kadın zevce değildir. Câriye de değildir. Allahü teâlânın "celle celâlüh" **(Mü'minler, zevcelerinden ve câriyelerinden başka olan kadınlardan sakınırlar)** meâlindeki âyet-i kerîmesine ne buyuruyorsunuz, dedim. Ya'nî, bu âyet-i kerîme, yalnız zevce ile câriyeyi halâl ediyor. Bu ikisinden başka hiçbir kadınla bir araya gelinemiyeceğini açıkça bildiriyor. Kendisine zevce de, câriye de denilemiyen, müt'a nikâhı yapılmış bir kadınla buluşmanın halâl olduğunu iddi'a etmek, Kur'ân-ı kerîmin şu açık olan emrine karşı durmak olmaz mı? Bu ise, dalâlet, doğru yoldan ayrılmak için inâd, boş yere bile bile uğraşmak değil midir?

Bundan başka, siz akla ve ilme uymıyan, hiçbir yoldan kabûl olunamıyan şeyler söylüyorsunuz. Meselâ, âlimlerinizden Alî ibnil'âl adında bir adam, kadının bir gecede oniki adamla buluşmasının câiz olduğunu ve hâsıl olacak çocuğun, piyango çekilerek, bu adamlardan, hangisine çıkarsa onun çocuğu sayılacağını yazmışdır. Dîn-i islâmı yıkacak, bundan dahâ büyük kötülük, düşmanlık olur mu? Molla başı, bu sözümün karşısında dona kaldı. Düşündü, düşündü. Yakayı kurtaracağını sanarak, başka bir soruya geçdi. Dedi ki:

7—*(İmâma ya'nî halîfeye tâbi' olmak, her sözüne uymak, herkese vâcibdir. Uyulması vâcib olan kimsenin de, günâhsız, hatâsız olması lâzımdır. Zâten, imâmın ma'sûm olduğu iki tarafın sözbirliği ile söylenmekdedir. Aklı olan herkes de, böyle söyler. Çünki, imâm demek (Kendisine uyulan kimse) demekdir. Giyilen gömleğe ridâ denildiği gibi, kendisine uyulan kimseye imâm denilir. İmâmın yanlış birşey söyliyeceği veyâ yapacağı düşünülürse, o zemân, buna güvenilemez. Herkesi felâkete, uçuruma sürükliyecek veyâ Allahın emrlerine uymayacak birşey söylemesi, yapması umulur. İmâma uymağı Allahü teâlâ emr etdiği için, imâm şaşmaz değilse Allahü teâlâ, yanlış olabilecek şeye uymağı emr etmiş olur. Bu ise, akla da, dîne de sığmayan birşeydir.)*

—İmâmın ma'sûm, şaşmaz olması sözbirliği ile lâzımdır, demeniz ve bu da, islâmiyyetin emri demek olduğunu iddi'â etmeniz, büsbütün yanlış, bozuk bir davranışdır. Çünki Şî'îler, İcmâ'a, sözbirliğine zâten kıymet vermiyorsunuz. İcmâ', delîl olamaz, islâmiyyetin emrini bildiremez diyorsunuz. İnandığınıza göre, icmâ', delîl-i şer'î değil imiş. Bunun için, yukarıdaki icmâ'a dayanan da'vânız, i'tikâdınıza, îmânınızın esâsına uymamakdadır. Yok eğer, sözbirliği demeniz, Şî'îlerin de, bu söze katıldığını anlatmak ise, imâmiyye fırkasının ortaya çıkmasından önce olan bütün İcmâ'ların çürük, bozuk olması lâzım gelir. Hattâ, hazret-i Alînin "kerremallahü teâlâ vecheh" halîfe seçildiği zemân, Şî'îlik bulunmadığı için, bu seçimdeki sözbirliğinin bâtıl, bozuk olması, haksız halîfe olması lâzım gelir. Hattâ, dahâ ince düşünürsek, hazret-i Muâviyenin "radıyallahü teâlâ anh" hak üzere, doğru halîfe olduğu anlaşılır. Çünki, hazret-i Muâviyenin halîfeliği Şî'î fırkası da içinde bulunmak üzere, hazret-i Hasen ve bütün müslimânlar tarafından tanınmışdı. Evet imâm kendisine uyulan kimse demekdir. Fekat, bunun ma'sûm, şaşmaz olacağını gösteren hiçbir delîl yokdur. Buna delîl gösterilmek istenirse, aşağıdaki beş yol ile, kolayca red olunur.

I.: Emîrin ve hâkimin yalnız sözlerine uymak vâcibdir. Sözüne uyulan kimsenin, işlerinde şaşmaz olduğuna inanmak lâzım gelmez.

II.: Şî'î fırkasına göre, müftî, ma'sûm, ya'nî şaşmaz değildir. Hâlbuki, müftînin sözlerini dinlemek herkese vâcibdir.

III.: Adâlet üzere olduğu görülen herkesin şâhid olmasını hâkim kabûl eder. Şâhidlerin sözü ile, hâkim karâr verdiği için şâhidlerin ma'sûm olması lâzım gelmez.

IV.: Sâhibinin, harâm olan şeylerden başka olan her emrine, kölesinin itâ'at etmesi lâzımdır. Böyle olduğu için, efendisinin ma'sûm olması lâzım gelmez.

V.: Nemâzın her yerinde, cemâ'atin imâma uyması vâcibdir. İmâm bu nemâzını bir dünyâ menfe'ati için veyâ rükû'u ve secdeleri Allahdan başkası için yapmış ise de, cemâ'atin, buna uyması lâzımdır.

Bu beş yerde, uyulan kimsenin ma'sûm olması lâzım değildir. Molla başı söz alıp:

— (Tâbi' olmak, uymak demekle, biz bunları düşünmedik. Az ve çok kuvvetli olan şeylere söylenebilen tâbi' olmak ma'nâsını düşündük. En kuvvetlisi, Resûlullah efendimizin (Gadîr-i Hum) denilen yerde, yanında bulunanlara, ***(Ben size, kendi canınızdan dahâ evlâ değil miyim?)*** *buyurdu. Evet yâ Resûlallah, de-*

diler. ***(Öyle ise, ben kimin mevlâsı isem, Alî de onun mevlâsı olmalıdır!)*** *buyurdu. Tâbi' olmak demek, işte böyle mevlâsı olmakdır. Sizin yukarda saydığınız beş örnekde bildirdiğiniz gibi, tâbi' olmak, genel ma'nâya alınırsa, yine, sizin dediğiniz gibi olmaz. Çünki, âmirlere ve hâkimlere uymak vâcib ise de, yalnız ma'sûm olan imâmın [ya'nî halîfenin] ta'yîn etdiğine vâcibdir. Böyle olmıyanlara uymak vâcib olmaz. Şî'îlerin, müftîlere uymak lâzımdır demesi, bunların şahsına uymak demek değildir. Kendileri, ma'sûm olan imâm tarafından ta'yîn edilmiş olduğu içindir. Onun vekîli olduklarından, onların emri, imâmın emri demekdir. Yoksa, müftînin, kendi sözlerine uymak lâzım gelmez.*

Başkalarına uymak ise, yalnız yapılması câiz olan sözlerine uymak, Allah tarafından emr edildiği için, lâzımdır. Hâlbuki imâma [ya'nî halîfeye] uymak, yukarda bildirilenlerden dahâ umûmîdir. Bunun için, bunlara benzetilemez), dedi.

—Tâbi' olmak, uymak deyince, şübheli şeyler anlaşılmaz. Bu kelime, mütevâtî sözlerdendir. [Mütevâtî sözün ne demek olduğu, **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbının, ikinci kısm, 4. cü maddesinde uzun anlatılmışdır.] Çünki, uymak demek, tâbi' olanın, uyduğu kimsenin arkasında gitmesi demekdir. Bir kimse, bir büyüğe uyarsa, o kimseye (tâbi') ve O büyük zâta (metbû') denir. Tâbi'in metbû'una uymasının az ve çok olması ve uyduğu zemânın da kısa ve uzun olması, uymağı değişdiriyor ise de, bu değişenler (uymak) işinin özünü değişdirmez. Bunun mütevâtî olmasını bozmaz. Çünki, üsûl âlimleri de, başkaları da, söz birliği ile diyor ki, teşkiki hâsıl eden başkalık, ancak, işin özünde olan başkalıkdır. Zemân ve azlık, çokluk başkalığı değildir [teşkik, **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında, uzun anlatılmışdır].

Uymak sözünden, eğer (iktidâ) ma'nâsını anlıyorsanız, bu da mütevâtîdir. Çünki, iktidâ, her işde uymakdır. Kendi kendine birşeyi az veyâ çok yaparsa, iktidâ etmiş olmaz. Her ne kadar, işin bir kısmında uymağa da, iktidâ etmek denirse de, işin hepsinde iktidâ etmiş sayılamaz. Bunlardan anlaşılıyor ki, sizin tâbi' olmak sözünüzün en kuvvetli kısmlarından birisi de (uyulanın, tâbi' olan tarafından, çok sevilmesi) olduğunu söylemeniz yanlışdır, boş yere kürek çekmekdir. Çünki, bu ma'nâ, hiçbir bakımdan, tâbi' olmak değildir. Hele, sizin bildirdiğiniz ma'nâ, **(Birinizin beni sevmesi, kendini ve çocuğunu ve ana babasını ve bütün insanları sevmesinden dahâ çok olmadıkça, bu kimse, tam bir îmân etmiş olmaz)** hadîs-i şerîfinde bildirilen Resûlullah efendimizi sevmek gibi olan, islâmiyyetin emr etdiği, ihtiyârî olan muhabbetden değildir. Siz ise, bu hadîs-i şerîfdeki sevmeği, halîfe seçmek sandınız ve halîfeleri

Resûlullah efendimize benzetdiniz ki, böyle benzetmek, her bakımdan bozukdur, dedim. Molla başı susdu. Başka söze geçdi.

8—*(Resûlullah efendimizin ümmetine çok şefkatli olduğu, onların haklarını, düzenlerini korumağa uğraşdığı, herkesin bildiği şeydir. Bunu anlatmağa lüzûm yokdur. İşte bu şefkatinden dolayı, Medîne şehrinden çıkıp, başka yere giderken yerine, birisini kordu. Böyle iken, vefâtından sonra, milyonlarca ümmetinin işlerini çevirecek, ihtiyâclarını karşılayacak bir imâm ve vekîl ayırmayıp, bunları kıyâmete kadar başı boş bırakması nasıl olabilir? Hâlbuki, sahîh kitâblarınızda yazılı (Gadîr-i Hum) hutbesinden ve başka haberlerden anlaşılıyor ki, (Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", hem açıkça, hem de işâret ile, yerine hazret-i Alîyi vasıyyet buyurmuşdur. Hattâ, imâm ta'yîn etmek, Rabbül'âlemîn üzerine vâcib olduğundan, vefât edeceği zemân, bu mühim işin yapılması için ve inâdcıların bu vazîfeden kaçınmalarını önlemek için, bir vasıyyet yazmak diledi. Kâğıd, kalem istedi. Yanında bulunanlardan Ömer, ayak takımlarının bile söyliyemiyeceği birkaç kırıcı ve aşağılayıcı sözü Resûlullaha karşı söyliyerek, bu düşüncesinden vazgeçirmişdir))*, dedi. [Hum, Mekkenin dışında bir kuyunun ismidir. Gadîr-i Hum, bu kuyuya yakın, Mekke ile Medîne arasında bir yerin ismidir.]

—İmâm ta'yîn etmenin, Rabbül'âlemîn üzerine vâcib olduğunu söylemeniz Mu'tezile fırkasının, (yapılmaması hikmeti bozan şeyleri, Allahü teâlânın yapması vâcibdir) demelerine benzemekdedir. Bu sözleriniz bozukdur, yanlışdır. Çünki, biz biliyoruz ki, Allahü teâlânın bütün işleri hikmete uygun, hep fâideli ise de, herhangi bir şeyin yapılması hikmete uygun ve fâideli göründüğü için, Allahü teâlânın o şeyi yapması vâcib olamaz. Kur'ân-ı kerîmde **(Ona yapdıklarından dolayı birşey sorulmaz. Onun kulları, yapdıklarından sorulacakdır)** meâlindeki âyet-i kerîme, sözünüzün bozuk olduğunu açıkça gösteriyor. İmâm ta'yîn edilmesi, Allahü teâlâ üzerine vâcib olsaydı, insanların hiçbir zemân imâmsız kalmaması lâzım gelirdi. İmâmın, herkesçe tanınması, kuvvet, iktidâr sâhibi olması, imâmlık şartlarını taşıması, kötü işleri, çirkin âdetleri kaldırabilmesi, iyi işleri yapdırabilmesi, müslimânları zararlardan koruyabilmesi lâzımdır. Siz, yeryüzü imâmsız kalamaz dediğiniz hâlde, yalnız imâm bunlar olabilir dediğiniz ve bunların imâm yapılması, Allahü teâlânın üzerine vâcibdir sandığınız o ma'sûm imâmların aralarına hazret-i Alîyi de karışdırdığınız hâlde, hiçbirisinin imâmlık şartlarını taşımadığını söylüyorsunuz. Hepsinin sıkıntı içinde, zulm görerek, güçsüz, kuvvetsiz yaşadıklarını, birşey yapamayıp, te'sîrsiz kaldıklarını bildiri-

yorsunuz. Böyle âciz, başkalarının kuvveti karşısında hareketsiz, onlara itâ'at etmeğe mecbûr bir kimseyi imâm yapmakda nasıl bir fâide ve hangi hikmet düşünülebilir?

Siz bu sözünüzde inâd ve ısrâr etmekle, Allahü teâlâyı, hâşâ, za'îf, âciz yapmış oluyorsunuz. Çünki, kendi üzerine vâcib olan birşeyi yapamamış oluyor. Allahü teâlâ, böyle uygunsuz sözlerden uzakdır.

Bu sözünüz, şöyle de red edilebilir: Hikmete uygun ve fâideli olmak, her zemân lâzım mıdır, değil midir? Hikmete uygun olmak, her zemân dahâ iyi değildir derseniz, bizim sözümüze gelmiş olursunuz. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edeceği zemân, yukarıda saydığınız hikmetler yok idi diyebiliriz. Çünki, hikmetin olup olmaması birdir denilince, varlığı, yokluğundan dahâ iyi olamaz. Yok eğer, herşeyde hikmetin bulunması dahâ iyidir derseniz, bu hikmet, yâ Allahü teâlânın kendisinde bulunur veyâ bulunmaz. Kendisinde bulunmaz ise, Allahü teâlâdan başka birşeyin Allahü teâlâyı mecbûr edeceği anlaşılır. Bu ise, olamaz. Hikmet, Allahü teâlânın kendisinde ise, bu söz, bir mahlûkun Allahü teâlâda yerleşeceğini gösterir. Bu ise, hiç olamaz.

Görülüyor ki, imâm ta'yîn etmek, Allahü teâlâ üzerine vâcibdir demeniz, büsbütün yanlışdır, boş sözdür. Evet ehl-i hakkın, ya'nî Ehl-i sünnetin dediği gibi, islâm dînini korumak, suçluların cezâlarını vermek, herkese hakkını ulaşdırmak ve emr-i ma'rûf ve nehy-i anilmünker yapmak için, insanların bir imâma, başkana ihtiyâçları olduğu için ta'yîn etmek, bize vâcibdir. Yoksa, Allahü teâlâya vâcib değildir. Bunun için, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edince, Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân" toplanarak, Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" efendimizi söz birliği ile imâm yapdı. Böylece, islâm dîninin bir sarsıntı geçirmesi önlenmişdir.

Yetmişiki bid'at fırkasının en kötüsü, şî'îlerle vehhâbîlerdir. Mu'tezile fırkası, aklın güzel veyâ çirkin demesini esâs tutuyor. Allahü teâlânın yaratdığı şeylerin güzel veyâ çirkin olmasının seçimini, şî'îler gibi akla bırakıyor. Güzel olduğu anlaşılanları, Allahü teâlâ, yaratmağa mecbûrdur, diyor. Allahü teâlânın, insan aklının güzel dediği şeyleri yaratmağa mecbûr olduğunu söylemek kadar çirkin, bozuk söz yokdur. Sizin sözünüz de, buna benziyor. Birşeyin güzel veyâ çirkin olduğunu akl anlıyamaz. Bunu islâmiyyet bildirir. İslâmiyyetin emr etdiği şeyler doğru ve güzeldir. Avrupalılar ve amerikalılar, islâmiyyete uygun akl ile yapdıkları işlerde muvaffak oluyorlar. Müslimânlar, islâmiyyete uymıyan akl ile yapdıkları işlerde başarısız oluyorlar. İslâmiyyet deyince, Ehl-i sünnet anlaşılır. Masonlar, bu hâli görünce, islâmiyyet terakkiye mâni'dir

yaygarasını basıyorlar. Yukarıda uzun anlatıldığı gibi, Allahü teâlâ, dilediğini yaratır. Birşeyi yaratmağa mecbûr değildir. Onun dilediği ve emr etdiği şeylerin hepsi hikmete uygundur, fâidelidir. Hiçbirisi çirkin değildir. Mu'tezile fırkasına göre, vâcib demek, yapılmadığı zemân, yapmıyana cezâ lâzım gelen iş demekdir. Buna göre, yapmadığı için kötülenemiyecek olan bir kimseye (yapması vâcibdir) denilemez. Cenâb-ı Hakkın birşeyi yaratması vâcibdir demek, o şeyi yaratmazsa, Allahü teâlâyı kötülemek, cezâlandırmak lâzım olur demekdir. Bu ise, Cenâb-ı Hakkın kusûrlu, noksan olduğunu, ancak o işi yaratınca temâmlanacağını, cezâlanmakdan kurtulacağını söylemek olur. Allahü teâlâya karşı bundan büyük bir cesâret, Onun kemâl sıfatlarına uymıyan bundan dahâ çirkin bir söz olamaz. Bu bozuk sözünüz, dahâ nice cevâblarla da geri çevrilebilir. Bu sözünüz, Yaratanı, yaratdıklarına benzetmek, onlar gibi ölçmek oluyor. Bu ise, hiçbir yol ile, olamaz. Allahü teâlâ hiçbir şeye benzemediği gibi, hiçbir şey de hiçbir bakımdan Ona benzemez. Bundan başka, ma'sûm imâm bulundurmak, Allahü teâlâ üzerine vâcib olursa, her asrda bir Peygamber göndermesi, her şehrde bir ma'sûm imâm bulundurması, her hâkimi âdil, doğru eylemesi vâcib olmak lâzım olur. Evet, iyi kötü herkes, Allahü teâlânın, insanları rehbersiz, imâmsız olarak başı boş bırakmasını, câhil, sapık, karanlıkda yuvarlanmalarını doğru bulmaz.

Bunun için, Allahü teâlâ se'âdet, huzûr yolunu gösteren bir kitâb ve bunun kıymetini anlayacak kadar, bir akl vermişdir. Allahü teâlânın, ma'sûm imâmı, zemânın sâhibini her zemân gönderdiğini, kullarının işlerini, Onun eline bırakdığını söylerseniz, bu da çok bozuk, pek gülünç olur. Çünki, bin seneden beri, çocukları, torunları, yakınları öldüğü hâlde ve Şî'îler çoğaldığı hâlde, insânları irşâd etmek, gafletden uyandırmak için ve islâmiyyeti yaymak için meydâna çıkmayıp da gizli kalan ma'sûm bir imâm, nasıl fâideli olabilir? Herkese doğru yolu göstermek, hakları, sâhiblerine ulaşdırmak ve nice işleri yapmak vazîfeleri olduğu, nasıl söylenebilir? Böyle inanmak kadar, şaşkınlık ve hattâ sapıklık olur mu? Allahü teâlâ, birini doğru yola kavuşdurmazsa, ona kimse doğru yolu gösteremez.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, Allahü teâlâ hiçbirşeyi yapmağa veyâ yapmamağa mecbûr değildir. Sizin **(Nehcülbelâga)** kitâbınızda yazılı olduğu gibi, hazret-i Alî "radıyallahü anh" Sıffîn muhârebesinde, hutbe okurken bunu açıkça bildirmişdir. Şöyle ki, (Sizin işlerinizi idâre etdiğim için, üzerinizde hakkım vardır. Benim üzerimde ve birbirinizin üzerlerinizde de haklarınız vardır. Bir kimsenin vereceği hak olunca, başkasından alacağı hak da

olur. Alacağı hak olup da, vereceği hak olmıyan kimse, ancak Allahü teâlâdır. Çünki O, herşeyi yapabilir. Her işi, adl iledir. Allahü teâlânın kulları üzerinde olan hakkı, kendisine ibâdet, itâ'at etmeleridir. İhsân ederek, buna karşılık sevâb verir) buyurdu. Bu hutbeye dikkat ederseniz, bu sözlerinizin hazret-i Alînin sözlerine uygun olmadığını görürsünüz.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, hazret-i Alînin halîfe yapılmasını vasıyyet etdi demeniz de yanlışdır. Eshâb-ı kirâm farzları yapmağa me'mûr oldukları gibi, Resûlullahın emrlerini de yapmağa me'mûr idi. Buna uymadıkları, bu emri sakladıkları söylenmiş olmakdadır. Böyle çok kimsenin, bozuk bir işde sözbirliği yapması ise, olacak şey değildir. Hadîs-i şerîflere de uymadığı için, doğru bir söz olamaz.

Şî'î âlimlerinden ibni Ebî Âsım ve Elkâ'înin, Enes bin Mâlikden bildirdikleri hadîs-i şerîfde **(Allahü teâlâ, benim ümmetimi, dalâlet üzerinde sözbirliği yapmakdan korudu)** buyuruldu. Hadîs âlimi Hâkim Uyeynenin "rahmetullahi teâlâ aleyh" [107 de Kûfede tevellüd, 198 [m. 813] de Mekkede vefât etdi] bildirdiği hadîs-i şerîfde **(Allahü teâlâ, bu ümmeti, dalâlet üzerinde toplamaz)** buyuruldu. **(Allahın eli, cemâ'at iledir)** hadîs-i şerîfinde el (kudret, yardım) demekdir. Bunlar gibi, dahâ nice hadîs-i şerîfler gösteriyor ki, ümmet-i Muhammediyye, hiçbir zemân dalâlet üzerinde sözbirliği yapamaz. Böyle olmadığını söylemek, bu hadîs-i şerîflere inanmamak olur.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin, vasıyyet yazmak için, kâğıd kalem istediğini söylüyorsunuz. Bu sözünüz, dahâ önce bildirdiğiniz (Gadîr-i Hum) vasıyyetinin, doğru olmadığını gösteriyor. Böyle bir vasıyyet etmiş olsaydı, bir dahâ vasıyyet yazmağa lüzûm görmezdi. Bundan da anlaşılıyor ki, Resûlullahın Gadîr-i Hum denilen yerde okuduğu hutbesinde, söylediğini ileri sürdüğünüz vasıyyetin aslı ve esâsı yokdur. Doğrusu şudur ki, hazret-i Alî ve bütün Hâşim oğulları da birlik olduğu hâlde, Eshâb-ı kirâmın hepsi "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în" hazret-i Ebû Bekri, sözbirliği ile halîfe seçmişdir. Bu sözbirliği yukarıdaki hadîs-i şerîflere göre, bunun halîfeliğinin doğruluğunu, sizin sözlerinizin de, yanlış ve bozuk olduğunu açıkça göstermekdedir. Böyle bir vasıyyet olsaydı, hazret-i Alî, kendi hakkını elinden aldıkları için üç halîfe zemânında, bu hakkının kendisine geri verilmesini ister, vermiyenlere karşı harekete geçerdi. Nasıl ki, halîfe seçildiği zemân, din ve dünyâ işlerini çevirmek için, islâmiyyetin emri ile, kendisine itâ'at etmiyenlere karşı kılıcını çekerek, bunlarla boğuşdu. Herkesin bildiği gibi, nice şehrlerin yı-

kılmasına, binlerle müslimân kanının dökülmesine sebeb olan muhârebeleri yapmışdı. Kendisine itâ'at etmiyenlere karşı böyle şiddet gösteren, böyle güçlü, şerefli bir zâtın, islâmiyyetin kendisine vermiş olduğu hakkın elinden zorla alındığını görüp de susması ve hattâ, üstelik bu hakkın kime verilmesi dahâ iyi olacakdır diye görüşen kurula üye olarak katılması, düşünülebilir mi?

Eğer, hâşâ, Şî'î kitâbının dediği gibi, hazret-i Alî "radıyallahü anh" bu hakkını aramakdan adamları az olduğu için, istemiyerek susmuş denilirse, Allahü teâlânın ve Resûlullahın kendisine vermiş olduğu vazîfenin îcâblarını yerine getirmekden korkduğu için, Allahü teâlânın emrini yapmamış, Ona isyân etmiş demek olur. Hâlbuki, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" amcasının oğlu ve dâmâdı ve Allahın arslanı olan Hazret-i Alî "kerremallahü vecheh" hazretleri, değil yalnız Arabistândan, belki bütün dünyâdan, herkim olursa olsun, böyle utanç verici ve lekeleyici bir korkaklığı kendine bulaşdırmayıp, ölümü göze alacağı herkesin bildiği bir şeydir. Bunun için siz, emîrül-mü'minîn hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh" efendimize böyle kötü, çirkin bir hâli yakışdırıyorsunuz. Böyle söylemek, onu sevdiğinizi bildirmiş olmuyor, Ona düşmanlık etmiş oluyorsunuz. Her dürlü şübheden ve aybdan temiz olan O yüce imâmı böyle bir kusûrdan uzak görmeği ve burada bildirmeği, üzerime borç bilirim.

Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" vasıyyet yazmak için kâğıd kalem istediği zemân, Ömer "radıyallahü teâlâ anh" bunu önledi demeniz de, bu zâtın böyle bir iş yapacağına, kesin bir delîl, sened bulunmadığı için, doğru değildir. Çünki, Buhârî kitâbının Megâzî kısmında, Abdüllah ibni Abbâs diyor ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin hastalığı perşembe günü artdı. **(Bana kâğıd getiriniz! Size kitâb yazacağım. Benden sonra, yoldan hiç ayrılmayasınız)** buyurdu. Orada olanlar, konuşmağa başladı. **(Peygamberin yanında yüksek sesle konuşmak lâyık değildir)** buyurdu. Acabâ sayıklıyor mu? Kendisinden, bunu sorunuz, denildi. Yine Abdüllah dedi ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hasta idi. Yanında birkaç kişi vardık. **(Size kitâb yazacağım. Benden sonra, yoldan çıkmayasınız)** buyurdu. Birkaçımız dedi ki, ağrısı artdı. Yanımızda Kur'ân-ı kerîm var. Allahın kitâbı bize yetişir. Uyuşamadık. Birkaçımız, getirelim, yazsın da, bundan sonra, yolu şaşırmayalım dedi. Kimisi, başka şey söyledi. Sözler çoğalınca, **(kalkınız!)** buyurdu.

İşte yeryüzünde Kur'ân-ı kerîmden sonra en kıymetli ve en güvenilen kitâbımız olan **(Buhârî)**nin bildirdiğine göre, sözü yapmak istemiyen belli bir kişi değildir. Birkaç kişi idi. Çünki, Buhârîde

(söylediler) diyor. Bundan, cevâb verenlerin çok kişi olduğu anlaşılıyor. Burada, yalnız hazret-i Ömeri "radıyallahü teâlâ anh" dile alıp, onu kötülemeğe kalkışmak, doğru değildir. Eğer dil uzatmak denilirse, orada bulunanların, hepsini kötülemek lâzım olur. Bunların arasında Alî ve Abbâs "radıyallahü anhümâ" da vardır. Bunlar da, kötülenmiş olur. Burada, Şî'îler hazret-i Alî ile Abbâsı nasıl savunurlarsa, biz de, hazret-i Ömeri öyle savunuruz.

Gadîr-i Humda söylenilen hutbeyi, hadîs âlimleri başka başka bildiriyor. Her ne olursa olsun, bu hutbe, sizi haklı çıkarmaz. Bundan başka, Mâide sûresinin **(Rabbinden sana indirilen emrleri bildir! Bunu yapmazsan, Peygamberlik vazîfesini yapmamış olursun! Allahü teâlâ, seni insânlardan korur),** meâlindeki yetmişinci âyeti Gadîr-i Humda geldi demeniz de yanlışdır. Çünki, bu sözünüz, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" (hâşâ) Allahü teâlânın emrini eshâbına bildirmediğini düşündürür. Bu hutbede, bu emri bildirmek istemediği ve bundan dolayı, Allahü teâlânın, kendisini afv etmesini, Cebrâîl "aleyhisselâm"dan dilediğine göre, bu emri yapmakda eshâbından çekindiği anlaşılır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin bu gibi şeylerden ma'sûm olduğu şübhesizdir.

İkinci olarak deriz ki, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" vefâtına yakın olan bu hutbesine kadar, Allahü teâlânın Onu, insanlardan korumadığını ortaya koyar. Hâlbuki, Allahü teâlânın Habîbini koruduğu, bu hutbesinden çok önce biliniyordu. Bu sözünüz bilinen bir şeye uymadığı için de, yanlış oluyor.

Üçüncü olarak deriz ki, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" o güne kadar kâfirlerden korkmakda olduğu ve Eshâb-ı kirâmdan da, kâfirler gibi korkduğu anlaşılır. Hâlbuki, Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân" efendilerimizin kendi canlarını, ana babalarını Resûlullahın uğrunda fedâ etmekden hiçbir zemân çekinmedikleri, çeşidli haberler ile bilinmekdedir. Bunların, kâfirler gibi Resûlullahı korkutmak için toplanmaları akla da, din bilgilerine de uyacak birşey değildir. Resûlullah efendimizin, ilk zemânlarında, yalnız olduğu ve karşı gelenlerin ve Kureyş kâfirlerinin, zulmlerinin pekçok olduğu anlarda, hiç korkmadan, çekinmeden **(Emr olunanları bildir!)** âyet-i kerîmesine uymakda, kahramanca nasıl uğraşdığı bilindiği hâlde, Mekke alındıkdan, her yerden bölük bölük gelip müslimân olanlar çoğaldıkdan ve Hâşim oğulları ile Abdülmuttalib oğulları gibi pehlivanların hepsi müslimân oldukdan sonra ve (İzâcâe) sûresi ile fethler, zaferler müjdelendikden sonra, Gadîr vak'ası zemânında, Muhâcirlerin ve Ensârın topluluğunda ve Hâşim oğullarının çok bulunduğu anda,

Allahın emrlerini bildiremiyecek kadar korku gösterdiğini söylemek, üstün sıfatlarla süslenmiş olan o Nebiyy-i muhtereme yakışmıyacak, çok çirkin, çok iğrenç bir iftirâ olur. Hele Eshâb-ı kirâmdan korkduğunu söylemek, Âl-i İmrân sûresinin **(Siz ümmetlerin en hayrlısı, insanların seçilmişisiniz)** meâlindeki yüzonuncu âyetine inanmamak olur. Hiçbir bakımdan doğru olamaz.

Dördüncü olarak deriz ki, Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" efendimiz, Allahü teâlâya, emrlerini Eshâbına bildirmekde, karşı geldikden sonra Medîneye gelip, hasta olunca, birkaç gün, Allahın imâm yapmasını emr etdiğini söylediğiniz hazret-i Alîyi, arkada bırakıp da, nemâz kıldırmak için, kendi yerine hazret-i Ebû Bekri imâmlığa geçirmesi, Allahü teâlânın emrini ikinci def'a yapmamak olur. Hazret-i Alîyi halîfe yapmalarını, Eshâbına bildirmesi, Gadîr-i Humda gelen âyet-i kerîme ile emr edildikden sonra, yine Ebû Bekri imâm yapması karşısında, bu âyetin sandığınız gibi, orada değil, büyük âlimlerin sözbirliği ile bildirdikleri gibi, (Arefe) de indiği ve Eshâb-ı kirâm için değil, Kureyş müşrikleri için inmiş olduğu anlaşılmakdadır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hazret-i Alînin birinci halîfe olacağını bilseydi, bunu elbette bildirirdi. Bunu bildirmesinde hiç korku da yokdu. Çünki, bütün Mekke halkı ve hele Hâşim oğulları ve Abdülmuttalib oğulları, hazret-i Alînin akrabâsı ve yakınları olduğundan, bu haberden sevinecekler, kimseye korku, zarar gelmiyecekdi.

Bütün bunlardan başka, teassubu, inâdı bırakıp, tarafsız ve insâflı olarak, bu hutbeye ve içindeki kelimelere ve bayağı cümlelerine iyi dikkat edilirse, bu sözlerin, fesâhat ve belâgatda biricik olan o Peygamberin mubârek ağzından çıkması şöyle dursun, arab edebiyyâtını bilen herhangi bir kimsenin bile söylemiş olması mümkin değildir. Bundan da anlaşılıyor ki, bu sözlerin hepsi, yabancıların uydurma ve iftirâlarıdır. Bu sözler arasında bulunan **(Ben, kimin mevlâsı isem, Alî de onun mevlâsıdır)** hadîs-i şerîf bile olsa, yine dediğiniz gibi, hazret-i Alînin imâm olacağını göstermez. Çünki, mevlâ sözünün birçok ma'nâsı vardır. Kâmûsda yirmi kadarı yazılıdır. Böyle kelimelerin, hangi ma'nâya kullanıldığı da, bir delîl, bir işâret ile anlaşılır. İşâretsiz, delîlsiz bir ma'nâ vermek doğru olmaz. Bütün ma'nâları veyâ birkaçını vermek doğru olur mu, olmaz mı belli değil ise de, çokları doğru olmaz demişdir. Biz, uyumsar davranarak doğru olur diyelim. Mevlâ kelimesine sevici ve yardım edici ma'nâlarını vermekde, biz de, sizinle birlikdeyiz. Fekat, başka ma'nâları vermeği doğru görmüyoruz. Böyle hâllerde, ortakca kabûl edilen ma'nâları vermek dahâ iyidir. Bunun içindir ki, Abdülgâfir bin İsmâ'îl Fâris (451-529 [m. 1135] Nişâpurda) **(Mecma'ul-garâib)** kitâbında (velî) kelimesini anlatırken, bu hadîs-i

şerîfin **(Beni seven ve yardımcı bilen kimse, Alîyi de, yardımcı bilsin!)** olduğunu yazıyor. Bunlar ince düşünülürse, bu hadîs (halîfe) olmağa, dahâ uygun, dahâ üstün olmağı göstermemekdedir. Çünki, velî kelimesinin (evlâ) demek olacağı, lügata da, islâmiyyete de uygun değildir. İslâmiyyete uygun olmadığı meydândadır. Lügatda ise, mef'al vezninde olan kelimelerin, ef'al vezninde kullanılmaları hiç görülmemişdir. Molla başı dedi ki:

—(Lügat âlimlerinden Ebû Zeyd, Ebû Ubeydenin tefsîrinde kullanıldığını bildiriyor. Ya'nî (Sizin mevlânızdır) sözünü (Size dahâ uygundur) demişdir.)

—Onun böyle demesi, sened olamaz, dedim. Çünki, bütün arab âlimleri, Onun böyle demesini beğenmemişlerdir. Böyle demek doğru olsaydı, (Filân sana evlâdır) yerine (Filân sana mevlâdır) demek doğru olurdu. Hâlbuki, hiç doğru değildir, demişlerdir. Ebû Ubeydenin sözü, başka yollardan da red edilmekdedir. Mevlâ yerine evlâ denilemiyeceğini anladık. Eğer denilebilir dersek, yine mâlik olmak, kullanmak ma'nâlarına kullanılamaz. Belki (evlâ) demek ta'zîm ve muhabbete evlâ, dahâ uygun demek olur. Kullanmak ma'nâsına olduğu kabûl edilse bile, âyet-i kerîmenin ma'nâsına yine uygun olmaz. Âl-i İmrân sûresinin altmışsekizinci âyetinin **(İbrâhîme insanların evlâ olanı)** meâl-i şerîfinde, evlâ demek, İbrâhîm "aleyhisselâm"ı (kullanmak)dır denilebilir mi? Burada, evlâ demek, olsa olsa, Onu sevmeğe dahâ uygun demekdir.

Bundan başka bu hadîs-i şerîfin sonundaki (Vâlî), sevmek demekdir. Eğer, Resûlullahın yanında, (tesarrufa, kullanmağa dahâ uygun olmak) demek olsaydı, o zemân (Onun tesarrufunda olanı) buyururdu. Böyle buyurmadığı için tesarrufa uygun olmak değil, belki hazret-i Alîyi sevmek ve ona düşmân olmakdan kaçınmak demek olduğu anlaşılır. Hattâ Ebû Nu'aym Ahmed bin Abdüllah "rahime-hullahü teâlâ" [430 da İsfehanda vefât etdi] hazret-i Hasenin oğlu Hasenden bildiriyor ki, bu Hasenden soruldu. **(Ben kimin mevlâsı isem...)** hadîs-i şerîfi, hazret-i Alînin halîfe olmasını gösteriyor mu, dediler. Hasen buna cevâb olarak, eğer Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bu hadîs-i şerîf ile, hazret-i Alînin halîfe olmasını bildirmek isteseydi, (Ey insanlar! Bu zât benim işlerimin velîsidir. Benden sonra, halîfe olacak budur. İşitiniz ve itâ'at ediniz!) buyururdu. Allahü teâlânın ismine yemîn ederim ki, Allahü teâlâ ve Onun Resûlü "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", Alînin halîfe olmasını isteselerdi, Alî, bu emri yerine getirmeğe kalkışmaması ile böylece Allahü teâlânın emrine karşı gelmesi ile, çok büyük günâh işlemiş olurdu, dedi. Dinleyenlerden biri: Öyle ise Peygamberimiz **(Ben kimin velîsi isem, Alî de onun velîsidir)** buyur-

madı mı? deyince, Hasen, buna hayır, vallahi eğer Resûlullah, Alînin halîfe olmasını isteseydi, nemâz kılmağı ve oruc tutmağı emr eylediği gibi, bunu da, açıkça emr ederdi, dedi. İşte, Ehl-i beytin en ileri gelenlerinden biri olan ve hazret-i Alînin torunu olan Hasenin bu sözleri, senin sözlerinin bozuk ve yalan olduğunu açıkça göstermekdedir, dedim. Molla başı susdu. Başka söze başladı.

9—*(Kıyâmet günü, her müslimâna dünyâ ve âhiret işlerinden sorulacağı gibi, Alîyi ve çocuklarını sevmesinden sorulacağını gösteren hadîs-i şerîflere ne dersiniz? Çünki, Alî bin Muhammed ibni Sabbâğ-ı mâlikî (855 [m. 1451] de vefât etdi)* ***(Füsûlül-mühimme)*** *kitâbında, Elmenâkıb kitâbından alarak diyor ki, İbnil-Müeyyedden işitdim. Birgün, Ebû Büreyde, Resûlullahın yanında oturuyordu. Ebû Büreyde diyor ki, Resûlullah efendimiz,* ***(Rûhum yed-i iktidârında bulunan Allahü teâlâya yemîn ederim ki, kıyâmet günü, insanlardan ilk sorulacak şey, ömrünü ne ile geçirdin, bedenini, ne yaparak eskitdin, malını nereden kazandın ve nerelere verdin ve Resûlümü sevdin mi, soruları olacakdır)*** *buyurdu. Yanımda bulunan hazret-i Ömer, sizi sevmenin alâmeti nedir yâ Resûlallah, dedi. Mubârek elini, yanında oturan hazret-i Alînin başına koyup,* ***(Beni sevmek, benden sonra bunu sevmekdir)*** *buyurdu. Yine bu kitâbda diyor ki, hazret-i Alî (Vallahi Nebiyy-i ümmî "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, beni sevenlerin mü'min olduklarını, sevmiyenlerin ise, münâfık olduklarını bildirdi) dedi. İşte, kıyâmet günü, sevgisi herkesden sorulacak, bir zât, acabâ başkalarından dahâ üstün ve halîfelik, başkalarından ziyâde kendisinin ve çocuklarının hakkı olmaz mı)*, dedi.

—Mâlikî dediğin İbni Sabbâğ mâlikî mezhebinde değildir. Kitâbları, yazıları gösteriyor ki, şî'î mezhebindedir. (Hârezm odunu) olarak meşhûr olan ibni Müeyyedin de, şî'î olduğunu bütün âlimler bildirmekdedir. Zâten başka vesîka aramağa hâcet yok. Şî'îlerden ba'zısı, hadîs-i şerîfleri değişdirip büyük bir hadîs âliminin ismini koyuyor. Böyle yalanlarla, müslimânları aldatmağa çalışıyor. Kitâblarda, doğrusu yazılı olan bir hadîs-i şerîfi, böyle değişdirerek, başka dürlü bildiren kimsenin bir yalancı olduğu meydândadır. İşte, bu hadîs-i şerîfin doğrusunu, imâm-ı Muhammed bin Îsâ Tirmüzî (209 da tevellüd, 279 [m. 892] da vefât etdi) şöyle bildiriyor: **(İnsana, kıyâmet günü dört şeyden sorulacakdır. Ömrünü ne ile geçirdiği, ilmini ne yapdığı, malını nereden kazandığı, cismini ne ile eskitdiği sorulacakdır).** Taberânî de, bu hadîsi bildiriyor ise de, son cümlesi yerinde, gençliği ne ile geçirdiği yazılıdır. İşte, hadîs-i şerîfin doğrusu böyle bildirilmişdir. İçinde, Ehl-i beyti sevmek ve hazret-i Ömerin adı yokdur. Bundan anlaşılıyor ki, İbni Sabbâğ ile ibni Müeyyed yalan söylemişlerdir. Bununla berâber, bu-

rada, halîfeliği anlatan hiçbir şey yokdur. Bu hadîs-i şerîfe doğru desek bile, olsa olsa, Ehl-i beyti sevmeği göstermekdedir. Ehl-i sünnet mezhebi de, Ehl-i beytin hepsini, her birini, bulundukları mevkı'lerine göre, az veyâ aşırı olmıyarak sevmeği emr etmekdedir. Ehl-i sünnet olmak için, Ehl-i beyti, şânlarına uygun olarak sevmek lâzımdır. Siz ise, bunları sevmeği anlatmak için islâmiyyete uymıyan öyle şeyler bildiriyorsunuz ki, kalbinde zerre kadar îmân bulunan kimse, böyle şeyler söyliyemez. Meselâ (Alîyi sevene hiçbir günâh zarar vermez) diyorsunuz. Bunun gibi, hadîs de uyduranınız var. Meselâ, Peygamber efendimize, (Alînin şî'asına kıyâmet günü, ne küçük günâhdan, ne de büyük günâhdan sorulmaz. Onların kötülükleri, iyiliğe çevrilir) buyurdu diyerek iftirâ eden kimseye inanılır mı? İbni Bâbeveyh uydurup (İbni Abbâs buyuruyor ki) diyerek, Peygamber efendimizin gûya (Allah Alîyi sevenleri Cehennemde yakmaz) dediğini söylüyor. Yine (Alîyi seven bir kimse, yehûdî veyâ hıristiyan olsa bile Cennete gireceklerdir) sözlerine, hadîs diyerek herkesi aldatıyor. Böylece, uydurma sözleri, hadîsdir diyerek, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimize iftirâ etmek haksızlık değil midir?

[Ebû Ca'fer bin Bâbeveyhin kendi adı Muhammed bin Alîdir. Şî'îlerin dört meşhûr fıkh ve tefsîr adamından biridir. Bir tefsîri ve imâmiyyenin çok kıymet verdikleri fıkh kitâbı vardır. Horasanda tevellüd, 381 [m. 991] de öldü].

İftirâ yapmak, islâmiyyete de, akla da uymuyor. Allahü teâlâ, Nisâ sûresinin yüzyirmiikinci âyetinde, meâlen **(Kötülük yapan, bunun cezâsını bulacakdır)** buyuruyor. Zilzâl sûresinin son âyetinde meâlen, **(Zerre ağırlığı kadar kötülük yapan, bunun cezâsını görecekdir)** buyuruldu. Haksız iftirâlar yapmak, bu âyet-i kerîmelere uymuyor.

Bunlardan başka Ehl-i beyti sevmek, bir ibâdetdir. Bunun kıymetli olması için, bütün ibâdetlerde olduğu gibi, önce îmân sâhibi olmak lâzımdır. Enbiyâ sûresinin doksandördüncü âyetinde meâlen, **(Mü'min olan kimsenin yapdığı iyi işler..)** buyuruldu. Yehûdî ve hıristiyan gibi, îmân şerefine kavuşmamış kimselerin, yalnız Ehl-i beyti sevdikleri için Cennete gireceklerini söylemek ve küçük ve büyük günâhların, bunların sevgisi ile, iyilik, sevâb şekline döneceklerine inanmak, islâmiyyete uygun değildir. Şî'î kitâblarında da yazıyor ki, Alî "kerremallahü vecheh" efendimiz kendi ehl-i beytine her zemân, (Soyunuza güvenmeyiniz! İbâdet ve tâ'at yapmağa devâm ediniz! Allahü teâlânın emrlerini yapmakdan zerre kadar sapmayınız!) buyururdu. Senin yukarıdaki sözlerin, hazret-i Alînin bu nasîhatına ve buna benziyen da-

hâ nice haberlere uymadığı için, hiç kıymeti olmaz. Dünyâ ve âhıret se'âdetlerinin ele geçmesi için ve dünyâ işlerinin düzgün gitmesi için, herkesi günâh ve yasakları işlemekden korkutmak, vazgeçirmek lâzım iken, (günâhlar, sevâb hâline dönecekdir) demek, taban tabana zıd oluyor. Bu söz, kötü kimseleri ve hattâ şî'îleri kötülük, günâh ve çirkin işleri yapmağa sürükler. Böylece dîni yıkar. Biraz aklı olan kimsenin, bu sözlere inanmak şöyle dursun, dönüp bakmayacağı meydândadır, dedim.

Bu sözümden sonra, toplantıda bulunanlar, hâzırlanmış olan süâllerin sorulup, cevâb verilmesini istediler. Fekat, şî'îlerden birkaçı, molla başıya, fârisî dil ile (Bu adamla çarpışmakdan sakın! Çünki, deniz gibi, derin bir âlimdir. Sen ne kadar vesîka ileri sürdünse, o da cevâbını vererek susdurdu. Sonra olabilir ki, şerefin ve kıymetin bozulur) dediler. Bunun üzerine, molla başı bana bakarak güldü. Dedi ki:

—Sen, üstün bir âlimsin. Bunlara ve her şeye cevâb verebilirsin. Fekat, Buhârâlı Bahrul' ilm sözlerime cevâb veremez.

—Söze başlarken, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" size cevâb veremiyeceklerini söylemişdiniz. Beni konuşdurmağa mecbûr eden, bu sözünüzdür, dedim.

—Ben Îrânlı olduğum için, arâbî bilgilerde o kadar sermâyem yokdur. Uygunsuz kelimeler kullanmış olabilirim. Öyle demek istememişdim, dedi.

—Senden iki şey sormak istiyorum. Âlimlerinizin hepsi bir araya gelerek, buna cevâb veriniz, dedim.

—Nedir o sorular? dedi.

10—Birincisi şudur: Şî'îler, Eshâb-ı kirâm için ne dersiniz?

—*(Eshâbın yalnız beşi hâric, ötekilerin hepsi, hazret-i Alîyi halîfe seçmedikleri için mürted oldu. Dinden çıkdı. O beş sahâbî, Alî, Mikdâd, Ebû Zer, Selman ve Ammâr bin Yâserdir)*, dedi.

—Eğer, böyle dediğiniz gibi ise, hazret-i Alî kızı Ümm-i Gülsümü, hazret-i Ömere nasıl nikâh eyledi? dedim.

—*(İstemiyerek, zorla verdi)*, dedi.

—Allah için yemîn ederim ki, siz hazret-i Alîyi öyle aşağılıyorsunuz ki, arab çocuklarından en alçağı, en küçüğü bile, bu kadar aşağılığa râzı olmaz. Hazret-i Alîyi bu kadar kötülemek, çok alçak bir plânın uygulanması için olduğu meydândadır. Allah bilir ki, arabların en alçağı, en bayağısı bile ırzını, nâmûsunu korumak için canını verir. Nerede kaldı ki, bütün arab kabîleleri arasında, soyu, sopu, erkekliği, şerefî, şânı hepsinden yüksek ve üstün olan Hâşim oğullarından bir zât ve dolayısı ile bütün bu kabîle

böyle bir lekeyi, alçaklığı kabûl edebilir mi? En alçak kimselerin bile râzı olmadığı bir işi, Allahın arslanı diye, adı bütün dünyâya yayılan şânlı, şerefli bir kahramana nasıl yakışdırabiliyorsun?

—*(Cin kadınlarından birinin, Ömere âşık olup da, Ümm-i Gülsüm şeklinde görünmesi de olabilir)*, dedi.

—Bu söz, öncekinden dahâ alçaklıkdır. Böyle şeyi, akl nasıl uygun görür. Bu yola gidilecek olursa, islâmiyyetin bütün emrleri altüst olur. Meselâ bir adam evine gelince, zevcesi buna, sen benim zevcim değilsin. Sen cinnîlerdensin diyerek, adamı eve sokmaz. Adam iki şâhid getirse, şâhidleri de, insan değildir, cindir diyerek kovar. Böylece, her ev, her yer karmakarışık olur. Bir kâtil, bir hırsız, ben o adam değilim. Sizin dediğiniz kimse, cinnî olabilir, diyerek, islâmiyyetin emrinin yapılmasına karşı gelir. Hattâ, mezhebindeyiz dediğiniz Ca'fer Sâdık da "rahmetullahi teâlâ aleyh", cinnî olabilir, dedim. Molla başı şaşırdı. Susdu. Ben dedim ki, ikinci süâli soruyorum:

11—Zâlim olan bir halîfenin emrleri şî'î mezhebinde, kabûl edilir mi?

—Sahîh değildir. Kabûl edilmez, dedi.

—Hazret-i Alînin oğlu olan Muhammed bin Hanefiyyenin annesi kimdir? dedim.

—Ca'fer kızı Hanefiyyedir dedi.

—Bu Hanefiyyeyi esîr alan kimdir? dedim.

—Ben bilmem, dedi.

Hâlbuki, bildiği hâlde bilmem diye, sözü kesmek istedi. Orada bulunanlardan birkaçı, Ebû Bekrin "radıyallahü teâlâ anh" esîr aldığını söylediler.

—Evlenirken dikkatli davranmak lâzım olduğunu herkes bilir. Hak üzere imâm ve meşrû olarak halîfe değildir dediğiniz, Ebû Bekr gibi bir zâtın esîr eylediği bir câriyeyi nikâh edip, bundan çocuk yapmağı, hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh", nasıl câiz gördü? dedim.

—Belki, hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh" bunun kendisine hediyye edilmesini, yakınlarından istedi. Bunlar da, câriyeyi kendisine nikâh etmiş olabilirler, dedi.

—Bu sözü isbat etmek lâzımdır. Molla başı hiç birşey diyemedi. Biraz sonra dedim ki:

Uzun çatışma olmasını önlemek için, âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf okumadım. Çünki hadîsin doğru olduğuna inanılmaz, her iki tarafın inandığı vesîkaların söylenmesi lâzımdır, denir. Söz uzar gider.

Bu sırada, konuşmaların ceryânını doğru olarak şâha bildirdiler. Bunun üzerine, Îrân, Buhâra ve Efgan âlimleri ile birleşerek, küfre sebeb olan şeylerin hepsini ortadan kaldırarak, karâr yazılmasını ve şâha vekîl olarak bu üç millet âlimlerine benim reîs olmaklığımı emr eyledi. Çadırlardan çıkdık. Efganlılar, özbekler, acemler, parmakları ile beni gösteriyorlardı. Îrân âlimlerinden yetmiş kişi, imâm-ı Alînin "kerremallahü teâlâ vecheh" mubârek türbesi arkasında toplandı. Îrân âlimlerinin başında, molla başı Alî ekber vardı.

Molla başı, Buhârâ âlimi Bahr-ul'ilm, molla Hâdî hocaya beni göstererek dedi ki, bu zâtı bilir misin? Hayır bilmiyorum, dedi. Bu zât, Ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklerinden Süveydî zâde şeyh Abdüllah efendidir. Bu toplantımızda bulunmasını ve şâh tarafından vekîl olarak, üzerimize hâkim olmak üzere gelmesini şâh, Ahmed pâşadan istemişdi. Eğer sözbirliğine varırsak, hepimizin üzerine şâhid olacak ve bizim için, öylece hükm verecekdir. Şimdi, küfre sebeb olan şeyler ne ise, hepsini ayıralım. Bunları onun yanında ortadan kaldıralım. Ebû Hanîfe zâten bize kâfir demiyor. Bununla berâber, bu yolda derince düşünelim. **(Şerh-i mevâkıf)** kitâbı, İmâmiyye mezhebinde olanlara kâfir demiyor. Ebû Hanîfe "rahmetullahi teâlâ aleyh", **(Fıkh-ı ekber)** kitâbında, kıbleye karşı nemâz kılanlara kâfir demeyiz, buyurdu. **(Şerh-i hidâye)** kitâbında da diyor ki, İmâmiyye fırkası, müslimân fırkalarındandır. Bununla berâber, sonra gelenleriniz bize kâfir dedi.

Bizim sonra gelenlerimiz de, size kâfir dedi. Yoksa, biz de kâfir değiliz, siz de değilsiniz. Şimdi, sonra gelenlerinizin bize kâfir demelerine sebeb olan sözlerimizi bildiriniz de, böyle sözlerden vazgeçelim, dedi.

Hâdî hoca dedi ki, Şeyhaynı ya'nî Ebû Bekr ile Ömeri "radıyallahü teâlâ anhümâ" söğdüğünüz için kâfir oluyorsunuz.

Molla başı dedi ki, Şeyhaynı söğmekden vazgeçdik.

Hâdî hoca:

—Eshâb-ı kirâma "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în", sapık, kâfir demekle de kâfir oluyorsunuz, dedi, Molla başı:

—Eshâb-ı kirâmın hepsi müslimândır ve âdildir "radıyallahü anhüm" diyoruz dedi.

—Müt'a nikâhına da halâl diyorsunuz.

—O, harâmdır. Onu, ancak, alçaklar yapar.

—Hazret-i Alîyi, hazret-i Ebû Bekrden üstün tutarak halîfe olmak, Alînin hakkı idi diyorsunuz.

—Peygamberden "sallallahü aleyhi ve sellem" sonra insanla-

rın en üstünü Ebû Bekr-i Sıddîkdır. Bundan sonra, hazret-i Ömerdir. Bundan sonrası hazret-i Osmândır. Bundan sonra hazret-i Alîdir "radıyallahü anhüm ecma'în". Bunların halîfe olmaları da, bu sıra iledir, dedi. Bahr-ul' ilm sordu:

—İ'tikâdda mezhebiniz nedir? Molla başı:

—İ'tikâdımız Ebülhasen-i Eş'arî mezhebidir.

—Şimdi, halâl ve harâm olduklarını bilmek lâzım olan şeylere, doğru olarak inanmak, ya'nî halâla harâm, harâma halâl dememek lâzımdır.

—Bu şartı kabûl etdik, dedi. Bahr-ul' ilm dedi ki:

—Ehl-i sünnetin dört mezhebinin, sözbirliği ile harâm dediği şeyleri yapmamak lâzımdır.

Molla başı, bunu da kabûl etdik, dedi.

Sonra ilâve ederek, bunların hepsini kabûl etdik. Şimdi, bizim İslâm fırkalarından olduğumuzu söylermisiniz dedi. Bahr-ul' ilm, biraz durdukdan sonra dedi ki:

—Şeyhaynı söğen kâfir olur.

—Şeyhaynı "radıyallahü teâlâ anhümâ" söğmekden vazgeçdik. Başka şartları da kabûl etdik. Artık bizi müslimân saymaz mısınız? Bahr-ul' ilm yine:

—Şeyhaynı söğmek küfrdür, dedi. Bundan maksadı, Şeyhaynı söğenin tevbesi, hanefî mezhebine göre kabûl olmaz. Acemler de, eskiden, Şeyhaynı söğüyorlardı. Kâfir olmuşlardı. Şimdi söğmekden vazgeçmeleri, kendilerini küfrden kurtarmaz demek idi. Efgan müftîsi molla Hamza dedi ki:

—Ey Hâdî hoca! Acemlerin, bu toplantıdan önce, söğdüklerine sened var mıdır?

—Hâdî hoca cevâb vererek, delîl yokdur, dedi.

Molla Hamza:—İşte, bundan sonra da, söğmiyecekleri için, müslimân olamaz demeye sebeb nedir?

Hâdî hoca - Eğer böyle ise, müslimândırlar. Halâl ve harâmda, iyide kötüde birleşdik demekdir, dedi. Bunun üzerine, hepsi ayağa kalkarak, müsâfeha etdiler ve bana dönerek şâhid ol dediler ve dağıldık. Şevvâlin yirmi dördüncü çarşamba günü akşam üstü idi. Etrâfımızda, on bin kadar acem toplanmış, bize bakıyordu.

Âdet üzere, gece sâat dörtde, i'timâdüddevle, şâhın yanından gelip, bana dedi ki:

—Şâh hazretleri, size teşekkür edip, selâm gönderdiler. Yarın da toplanarak, varılan karârın yazılmasını ve toplantıda bulunan âlimlerce imzâ edilmesini emr eylediler. Sizin de, yazının üstüne

imzâ koyarak şâhid olmanızı ricâ ediyorlar. Peki iyi, dedim.

Perşembe günü, öğleden önce, toplantı yerine gitdim. Merkad-i Alîden "radıyallahü teâlâ anh" uzaklara kadar altmışbin kadar acem toplanmışdı. Oraya varıp oturunca, uzun bir kâğıd getirildi. Molla başının emri ile, Müftî aka Hüseyn okudu. Fârisî idi. Türkçesi şudur:

Allahü teâlânın âdeti ve hikmeti şöyledir ki, emrlerini yasaklarını bildirmek için, insanlara Peygamberler göndermişdir. Peygamberler arasında, sıra Peygamber-i zîşânımız **(MUHAMMED MUSTAFÂ)** "sallallahü aleyhi ve sellem" hazretlerine geldi. Peygamberlerin sonuncusu olarak, Allahü teâlânın emrlerini ve yasaklarını bildirip, vazîfesini yapdıkdan sonra, vefât etdi. Bundan sonra Eshâb-ı güzîn, Ebû Bekr-i Sıddîkın üstünlüğünü, iyiliklerini, işlerinin sâlih olduğunu düşünerek, halîfeliğe en haklı olduğunda sözbirliği ederek ve birleşerek, onu seçdiler. Seçenler arasında hazret-i Alî de vardı. Bu da, zorlanmadan, korkutulmadan, isteği ile seçdi. Böylece, onun hilâfeti, Eshâb-ı kirâmın hepsinin birleşmesi ile ve sözbirliği ile oldu. Onu seçen Eshâb-ı kirâmın hepsi, âdildir "radıyallahü teâlâ anhüm". Kur'ân-ı azîm-üş-şânda **(Muhâcirler ve Ensâr, herkesin önünde, üstünde olanlar...)** ve **(Sana ağaç altında söz veren mü'minlerden Allahü teâlâ, elbette râzı oldu)** meâlindeki âyet-i kerîmeler ile medh edildiler. Bunlar için Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" de, **(Eshâbım gökdeki yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız, hidâyete kavuşursunuz!)** diye övmüşlerdir.

Ebû Bekr-i Sıddîkdan sonra, Onun ta'yîn buyurduğu Ömer Fârûk hazretleri halîfe oldu. Hazret-i Alî de, bunu seçenler arasında idi. Hazret-i Ömer, vefât ederken, altı kişiyi gösterdi. Bunlar kendi aralarından birini seçsin buyurdu. Bu altı kişiden biri, hazret-i Alî idi. Beşi, sözbirliği ile hazret-i Osmânı halîfe seçdi. Hazret-i Osmân, kimseyi göstermiyerek şehîd oldukdan sonra, bütün Eshâb sözbirliği ile, hazret-i Alîyi halîfe seçdi. Bu dördü bir arada yaşadıkları zemân, aralarında, hiç bir geçimsizlik, hiçbir çatışma olmadı. Hep, birbirlerini severler, medh ve senâ ederlerdi. Hattâ, hazret-i Alîye, Şeyhaynı sorduklarında, bu iki zât, âdil ve haklı olarak seçilmiş imâmlardır buyurmuşdu. Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk da, halîfe olunca, içinizde Alî de bulunduğu hâlde, beni seçdiniz mi? dedi.

Ey acemler! Dört halîfenin üstünlükleri ve hilâfetleri, işte bu sıra üzeredir. Herkim bunları söğerse, kötüler, lekelemeğe dil uzatırsa, çoluk çocukları ve kanı şâha halâl olacakdır. Öyle kimseler, Allahın ve meleklerin ve kitâb ve Peygamberlerin la'netinde ol-

sun! Binyüzkırksekiz (1148) yılında Megan meydânında beni şâh yapdığınız zemân, size şartlar vermişdim. Şimdi bu şartı da ekliyorum ki, ben Şeyhaynı söğmeyi yasak ediyorum. Siz de, elbette vazgeçmelisiniz! Herkim, bu çirkin, söğme işine bulaşırsa, çoluğu çocuğu esîr edilecek, malı ve mülkü elinden alınacakdır. Kendisi de öldürülecekdir. Îrân memleketinde önceleri, Şeyhaynı söğmek alçaklığı yokdu. Şâh İsmâ'îl Safevî ile onun yolunda giden çocukları, bu çirkin işi meydâna çıkardı. Üçyüz sene kadar sürdü.

İşte böyle hâzırlanan ahdnâmeyi, ya'nî sözleşmeyi âlimlerin hepsi imzâladı ve mührledi. Sonra Nâdir şâhın bütün millete karşı çıkardığı (fermân-ı âlî) okundu ki, türkçesi şudur:

FERMÂN-I ŞÂHÎ

Önce Allahü teâlâya sığınırım. Biliniz ki, şâh İsmâ'îl-i Safevî, 906 [m. 1500] senesinde zuhûr etdi. Câhil halkdan bir kısmını yanında topladı. Bu alçak dünyâyı ve nefsinin isteklerini ele geçirmek için, müslimânlar arasına fitne ve fesâd sokdu. Eshâb-ı kirâmı söğmeği, şî'îliği ortaya çıkardı. Böylece müslimânlar arasına büyük bir düşmanlık sokdu. Münâfıklık ve saldırmak bayraklarının açılmasına sebeb oldu. Öyle oldu ki, kâfirler, râhat ve korkusuz yaşıyor, müslimânlar ise, birbirlerini yiyor. Birbirlerinin kanlarını, nâmûslarını telef ediyor. İşte bunun için, Megan meydânındaki toplantıda, büyük, küçük hepiniz, beni şâh yapmak istediğiniz zemân bu isteğinizi kabûl edersem, siz de, şâh İsmâ'îl zemânından beri, Îrânda yerleşmiş olan bozuk inançlardan ve boş sözlerden vazgeçeceğinizi bildirmişdiniz. Kıymetli dedelerinizin mezhebi olan ve mubârek âdetlerimiz olan, dört halîfenin hak ve doğru olduğuna kalb ile inanacağınızı ve dil ile de söyliyeceğinizi, bunları, söğmekden, kötülemekden sakınacağınızı ve dördünü de seveceğinizi söz vermişdiniz. İşte bu hayrlı işi kuvvetlendirmek için, seçilmiş âlimlerden, dînine bağlı yüksek zâtlardan soruşdurdum. Hepsi dedi ki, Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve alâ âlihi ve eshâbihi ecma'în" Hak yoluna çağırdığı günden beri, Sahâbe-i râşidîn olan dört halîfenin "radıyallahü anhüm" herbiri, dîn-i mübînin yayılması için, canlarını ve mallarını fedâ etdiler ve bu uğurda, çoluk çocuklarından, amca ve dayılarından ayrıldılar ve her söze, iftirâya, oka katlandılar. Bundan dolayı, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz hazretlerinin, husûsî sohbetleri ile şereflendiler. Böylece **(Muhâcirlerden ve Ensârdan, ileri olanlar)** meâlindeki âyet-i kerîme ile medh ve senâya kavuşdular. İyilerin efendisi vefât etdikden sonra, ümmetin işlerini gören, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinin sözbirliği ile, hilâfe-

te, birinci halîfe, mağara arkadaşı Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü teâlâ anh" getirildi. Bundan sonra, halîfenin ta'yîn ve Eshâb-ı kirâmın kabûl etmesi ile hazret-i Ömer Fârûk "radıyallahü anh" ve ondan sonra, altı kişi arasından ve sözbirliği ile, Zinnûreyn Osmân bin Affân "radıyallahü anh" ve bundan sonra, Allahın arslanı, arayanların aranılanı, şaşılacak şeylerin hazînesi, emîr-ülmü'minîn Alî ibni ebî Tâlib "kerremallahü vecheh" halîfe oldu. Bu dört halîfeden herbiri, kendi hilâfetleri zemânında, birbirleri ile uygun, her dürlü ayrılık lekesinden temiz idi. Kardeşlik ve birlik üzere idiler. Herbiri, İslâm memleketlerini şirkden ve müşriklerin kininden korudular. Bu dört halîfeden sonra, müslimânlar îmân ve i'tikâdda birlik idi. Her ne kadar, zemân ve asrlar geçmesi ile, islâm âlimlerinin oruc, hac, zekât ve başka yapılacak işlerde ayrılıkları oldu ise de, fekat inanılacak şeylerde ve Resûlullahı "sallallahü aleyhi ve sellem" ve Onun Eshâbını sevmekde ve hepsini hâlis olarak tanımakda hiçbir kusûr ve noksan ve bozukluk ve gevşeklik olmadı. Şâh İsmâ'îlin ortaya çıkmasına kadar bütün İslâm memleketleri, böyle sâf ve temiz idi. Sizler selîm aklınızla ve temiz kalblerinizin irşâdı ile, sonradan çıkarılan, Eshâb-ı kirâmı söğmek ve şî'î olmak yolunu, çok şükr bırakdınız. Dîn-i islâm serâyının dört temel direği olan dört halîfenin sevgisi ile kalblerinizi süslediniz. Bunun için, ben de, bu söz verdiğimiz beş karârımızı, gökler gibi yüksek, karaların ve denizlerin hâkânı, haremeyn-i şerîfeynin hizmetcisi, yeryüzünün ikinci Zülkarneyni, büyük İslâm pâdişâhı, kardeşimiz, rum memleketlerinin sultânına bildirmeği söz veriyorum. Bu işi arzûmuza uygun olarak bitirelim. Bu yazdıklarımız, Allahü teâlânın yardımı ile, çabuk meydâna çıksın! Şimdi bu hayrlı işi kuvvetlendirmek için, allâme-i ulemâ (molla Alî ekber) molla başı ve başka yüksek âlimlerimiz bir tezkire yazdılar. Böylece, bütün şübhe perdelerini yırtdılar. İyice anlaşıldı ki, bütün bu iftirâlar, bid'atler ve ayrılıklar, şâh İsmâ'îlin çıkardığı fitnelerden doğmuşdur. Yoksa ondan önceki zemânların hiçbirinde ve islâmın başlangıcında, bütün müslimânların îmânları, düşünceleri tek bir yolda idi. Bunun için, Allahü teâlânın yardımı ile ve Onun kalblerimize sunması ile, bu şerefli ve yüksek kararı almış bulunuyoruz. İslâmiyyetin başlangıcından, tâ şâh İsmâ'îlin çıkmasına kadar bütün müslimânlar, Hulefâ-i râşidîni hak, doğru halîfe bilirdi. Herbirini haklı olarak halîfe oldu bilirlerdi. Bunları söğmekden, kötülemekden çekinirlerdi. Hatîb efendiler ve büyük vâ'izler, minberlerde ve derslerde, bu halîfelerin iyiliklerini, güzel hâllerini, üstünlüklerini söylerlerdi. Mubârek ismlerini söylerken ve yazarlarken "radıyalla-

hü anhüm" derlerdi. Derin âlim ve üstünlerin özü (Mirzâ Muhammed Alî) hazretlerine emr eyledim ki, bu (Fermân-ı hümâyûn)umuzu, bütün Îrân şehrlerine yaysın. Milletim de işitsin ve kabûl eylesin! Buna uymamak, karşı gelmek, Allahü teâlânın azâbına ve şâhenşâhın gazâbına sebeb olacakdır. Böyle bileler.

Bu ferman okunup, anlaşıldıkdan sonra, şâhın huzûruna kabûl olundum. Çok iltifâta kavuşdum. Nâdir şâh, bu başarıdan çok sevindi ve çok teşekkür etdi. Cum'a nemâzının Kûfe câmi'inde sahîh olarak kılınmasını emr buyurdu. İ'timâdüddevleye dedim ki, bu nemâz sahîh olmaz. Çünki, Hanefî mezhebine göre, şehr halkından üç kişinin, şâfi'îye göre ise kırk kişinin nemâzda bulunması lâzımdır. İ'timâd, yalnız hutbeyi dinlemek için çağrıldığını söyledi. Câmi'e geldim. Beşbin kadar âlim, me'mûr vardı. Minber üzerinde şâhın imâmı olan (Alî Meded) vardı. O sırada, Molla başı ile Kerbelâ âlimleri konuşarak, (Alî Meded) minberden indirildi. Yerine, Kerbelâ âlimlerinden biri çıkdı. Hamd ve salevâtdan sonra, dört halîfenin ismini söyleyip, herbirine "radıyallahü anh" dedi ise de, hazret-i Ömere gelince, arabî iyi bildiği hâlde, Ömer ismini münsarif olarak okudu. (Ya'nî Ömere yerine Ömeri dedi). Böylece, bu ismi gayr-i münsarif kılan (adl) ve (ma'rifeti) hazret-i Ömerden ayırmış oldu. Bunda bir hiyle olduğu anlaşılıyordu. Nâdir şâhın emri ile, önce halîfe-i müslimîn olan (Mahmûd hân bin Mustafâ hân) hazretlerinin, bundan sonra Nâdir şâhın şevket ve se'âdetlerine düâ edildi. Birinci rek'atda, Cum'a sûresi okundu. Nemâzdan sonra, Nâdir şâhdan izn alınarak Bağdâda döndüm. Olanı, biteni, vâlî Ahmed pâşaya anlatdım. İki fırkanın birbirine verdiği i'timâdnâmenin sûreti ile şâh tarafından acem milletine yayılan (Fermân-ı şâhînin) bir örneğini takdim eyledim. Bunlar ve olan bitenlerin açıklanması, İstanbula gönderilerek halîfeye arz olundu. Bu âciz hakkında, taraf-ı hilâfet-i aliyyeden in'âmlar, ihsânlar o kadar çok oldu ki, üzerime ölünciye kadar farz olan hayr düâları edâdan âciz bulunduğumu i'tirâf ederim.

[Birinci sultân Mahmûd "rahime-hullahü teâlâ", 1108 de tevellüd, 1168 [m. 1754] de vefât etdi. 1143 [m. 1730] de halîfe oldu. İstanbulda Eminönünde Yeni Câmi' yanındaki vâlide Turhan Sultân türbesindedir. Bu türbede Turhan Sultân ile oğlu dördüncü Mehmed, ikinci Mustafâ, üçüncü Ahmed, üçüncü Osmân ve beşinci Murâd "rahime-hümullahü teâlâ" vardır].

(Hucec-i kat'iyye) kitâbının arabî olan aslı İstanbulda, 1400 [m. 1980] senesinde, **(En-Nâhiye)** kitâbı ile birlikde ofset yolu ile basdırılmışdır.

İKİNCİ RİSÂLE

REDD-İ REVÂFID TERCEMESİ

Kendilerine şî'î diyenler, yirmi fırkadır. İçlerinden birkaç fırkası çok taşkındır. Bu taşkınların bir kısmı, (Allah, Alînin içindedir. Alîye tapmak, Ona tapmakdır) diyor. İkinci kısmı, bunları kötülüyor ve (Alî, Allah olur mu? O, insandır. Fekat insanların en üstünüdür. Allah, Kur'ân-ı kerîmi ona gönderdi. Cebrâîl de, iltimâs edip, Muhammede "aleyhisselâm" getirdi. Muhammed "aleyhisselâm", Alînin hakkını yedi) diyor. Üçüncü kısmı, bunları kötülüyor ve (Hiç böyle olur mu? Bizim Peygamberimiz, Muhammed "aleyhisselâm"dır. Fekat benden sonra Alî halîfe olsun, dedi. Eshâb-ı kirâm, dinlemeyip diğer üçünü halîfe yapdı. Alîyi dördüncüye bırakdı) diyerek diğer üç halîfeye, Alînin hakkını aldılar, diye düşman oluyorlar. Eshâb-ı kirâmın çoğuna da, onun hakkını vermediler diye, düşman oluyorlar. Kendi hakkını aramadı diye, Alîye de "radıyallahü anh" çok kızıyorlar. Bu üç kısmın hepsi kâfir oluyor. Diğer fırkalar da, nassları inkâr etmeyip, bunları te'vîlde yanıldıkları için, bid'at fırkası oluyor. Allahü teâlâ hepsine, hidâyet versin! Doğru yola gelmek nasîb eylesin! Âmîn.

Bugün, Îrânın birçok köylerinde ve Irâkda ve Süriyede milyonlarca insan, yolu şaşırmışlardır. Müslimânlara **(Hüsniyye)** ismindeki bir kitâbı okutuyorlar. İstanbulda da basılan bu kitâb, Hârunürreşîdin serâyında, Hüsniyye isminde bir câriyenin, ba'zı kimselerle yapdığı konuşmasını yazmakda imiş. Bunun, Mürtezâ adında, yehûdî dönmesi bir din düşmanı tarafından yazıldığı, roman şeklinde hâzırlandığı anlaşılıyor. Âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere bozuk ma'nâlar vererek, vak'a ve hâdiseleri yanlış anlatarak, Eshâb-ı kirâma "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în" ve Ehl-i sünnet âlimlerine "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" saldırmakda, acıklı hikâyeler uydurarak, câhilleri aldatmakdadır.

(Hak Sözün Vesîkaları) kitâbının ikinci kısmında, Mürtezânın bozuk yazılarına uzun cevâb verilecekdir. Şimdi imâm-ı Rabbânî hazretlerinin fârisî **(Redd-i Revâfıd)** risâlesinin tercemesini yazıyoruz.

REDD-İ REVÂFID TERCEMESİ

Allahü teâlâya güzel, verimli ve Onun sevdiği, beğendiği gibi çok hamd olsun! Bütün insanların en üstünü, beyâzın, siyâhın, herkesin Peygamberi, efendimiz Muhammed aleyhisselâma, Onun yüksek şânına yakışacak düâlar ve selâmlar olsun! Muhammed aleyhisselâmın doğru yolda giden ve doğru yolu gösteren dört halîfesine ve Onun çocuklarına ve hepsi güzel, hepsi temiz olan Ehl-i beytine ve başka sahâbîlerine; büyük mevkı'lerine, yüksek derecelerine uygun selâmlar olsun!

Her var olana, lâzım olan herşeyi gönderen, Ondan başka sâhib, mâlik bulunmıyan, bir olan, Allahın merhametine çok muhtaç, Ehl-i sünnet âlimlerinin hizmetçisi, zevallı bu kul **(Abdülehad oğlu Ahmed)** Fârûkî bugünlerde bir risâle gördüm. Bu risâle, şî'îler Meşhed şehrini muhâsara ederken, Mâverâ'ünnehr âlimlerine cevâb olarak yazılmış. Bu âlimler, Eshâb-ı kirâmı kötüliyenlerin kâfir olduğunu, yazmışlardı. Risâleyi okuyunca, ancak ahmakların inanacağı ön sözlerle, üç halîfeye kâfir dediklerini, Âişe-i Sıddîkayı "radıyallahü anhâ" kötüleditklerini gördüm. Yakınımızda bulunan talebeden zevallı birkaçının bu risâleyi okuyarak, öğündüklerini ve hükûmet adamlarına, hattâ sultânlara gönderdiklerini işitdim. Bu fakîr, konuşmalarımda ve derslerimde [ve **(Mektûbât)**daki birçok mektûblarımda] o bozuk yazılara, akla ve ilme dayanarak, cevâb vermekde, onların yanıldıklarına, doğru yoldan ayrıldıklarına herkesi inandırmakda isem de, müslimânlık gayretim ve hadîs-i şerîfdeki, **(Fitneler, bid'atlar meydâna çıkıp eshâbıma dil uzatıldığı zemân, doğruyu bilen, bildiğini herkese bildirsin. Eğer bildirmezse, Allahü teâlânın ve meleklerin ve bütün insanların la'neti, onun üzerine olsun! Allahü teâlâ, bu âlimin ne farzlarını, ne de nâfile ibâdetlerini hiç kabûl etmez)** emri, bu konuşmalarımı [ve yazılarımı] kâfî göstermedi. Ciğerlerimin yanmasına su serpemedim. İçimin sızlamasını durduramadım. Onların maksadları yazılmadıkça, beklediğim fâidenin hâsıl olamıyacağını, âcizâne düşündüm. Her ihtiyâçlının yalvardığı, iyiliği bol, insanı çirkin, utanç verici şeylerden, ancak kendisi koruyan Allahü teâlâya sığınarak, Onun yardımına güve-

nerek, bu risâleyi yazmağa başladım. Allahü teâlâ sâhibimizdir. Herkesin yardımcısı ancak Odur. Başarı, Onun yardımı ile sağlanır. Doğru yola, Ondan istemekle varılır.

[Muhammed bin Ya'kûb Firûz-âbâdînin 729-816 [m. 1413 Yemende] **(Kâmûs)** adındaki lügat kitâbını, Ahmed Âsım efendi [1235 (m. 1820) de Üsküdar Nuh Kuyusunda] türkçeye çevirmişdir. Çok kıymetli lügatdır. Burada, (Şî'a ve şî'î, bir insanı kuvvetlendiren yardımcılarına denir. Râfıda ve Râfıdî de, terk eden, ayrılıp bırakan demekdir. Râfızîler Zeyd bin Zeynel'âbidîn Alî, imâmdır, dediler. Bunlar Zeyde, Ebû Bekr ile Ömere düşman ol, dedi. O da büyük dedem olan Resûlullahın sevdiği iyi kimselere düşmanlık edemem, dedi. Bunun üzerine Zeydin yanından ayrıldılar. Bunun için, bunlara Râfızî denildi) diyor. Râfızîler Alîyi "radıyallahü anh" seviyoruz. Onu sevmek için, Eshâb-ı kirâmın hepsine veyâ birkaçına düşman olmak lâzımdır, diyorlar. Bugün Îrânda bulunan, ilm adamı, aydın şî'îler, çok şükr böyle değildir. Ehl-i sünnete pek yakındırlar. **Alevî kelimesi,** üç yerde kullanılmışdır:

1- Hazret-i Alînin "radıyallahü anh" her asrda bulunan torunlarına denirdi. Eski zemândaki kitâblarda, hazret-i Hasen veyâ Hüseynin çocuklarına Alevî denilmekdedir. Sonraları, hazret-i Hasenin çocuklarına, şerîf, hazret-i Hüseynin "radıyallahü anhümâ" çocuklarından olanlara, seyyid denildi.

2- Hazret-i Alîyi "radıyallahü anh" sevenlere, Onun yolunu doğru ve iyi öğrenip, bu yol, Muhammed aleyhisselâmın yolu olduğu için, bu yolda gidenlere **(Alevî)** demek lâzımdır. Bu doğru yolda gidenler, Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în" hepsini sever. Bu yol, Ehl-i sünnetin gitdiği yoldur. Demek ki, asl, haklı olarak Alevî, Ehl-i sünnetdir.

3- Eshâb-ı kirâma düşman olanlar, yurdumuzdaki, temiz, müslimân Alevîleri aldatmak için kendilerine şimdi **(Alevî)** diyorlar. Bu güzel ismi maske olarak kullanıyorlar.]

Adı geçen risâlede diyor ki, Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" âhirete teşrîf etdikden sonra, müslimânların reîsi, imâm-ı Alîdir "radıyallahü anh". Her asrda da, başkanlık, Onun çocuklarının hakkıdır. Başka kimse hiçbir zemân, müslimânlara imâm [başkan] olamaz. Başkaları ancak zulm ile, bunların hakkına saldırmakla, bunlar da, kuvvetsiz olup, birşey diyemedikleri için, başa geçer. Şî'îler arasında, zemânla çeşidli fırkalar türedi ise de, başlıcası yirmi fırkadır. Ba'zıları birbirine kâfir demekde, kötülemekdedir. Biz, maksada başlamadan önce, meşhûr olan birkaç fırkalarını bildirelim ve inanışlarını, maksadlarını

açıklıyalım. Böylece, iç yüzlerini herkes iyi anlasın ve doğru ile yanlış, hak ile bâtıl ayırd edilsin:

Ahmed Fârûkî diyor ki: Eshâb-ı kirâmı kötüliyenlerin birincisi, **Abdüllah bin Sebe'**dir.

[Müncid lügat kitâbında ve **(Kâmûsül a'lâm)**da (Yehûdî olduğu bildirilen bu dönme, Mısrda ayaklanmağa sebeb olup, buradan yürüyen çapulcular, Osmân "radıyallahü anh"ı şehîd etdi) denilmekdedir.]

Alî "radıyallahü anh", bunu Medayn şehrine sürdü. (İbni Mülcem hazret-i Alîyi öldürmedi. Şeytân Alînin şekline girmişdi. Şeytânı öldürdü. Alî, bulutlar içindedir. Gök gürlemesi, onun sesidir. Şimşek, kamçısıdır) derdi. Abdüllah bin Sebe' yehûdîsinin sözlerine aldanan **(Sebe'ciler),** gök gürültüsü işitince, (Ey emîrel-mü'minîn! Sana selâm olsun) derler.

[Îrânda Esterâbâd şehrinde, Fadlullah isminde bir zındık, Sebe'cilik yoluna, birçok hurâfe, yalan katarak (Hurûfîlik) ismini verdi. 796 [m. 1393] de öldürüldü. Hurûfîler, şî'îlerin aralarına karışdı. Hâlbuki, şî'îlikle bir alâkaları yokdur.]

Kâmiliyye fırkası, Eshâb-ı kirâmı kötülüyor. Alîyi "radıyallahü anh" imâm yapmadıkları için, Eshâb-ı kirâma kâfir diyorlar. Alî de "radıyallahü anh", kendi hakkını aramadığı için, buna da, kâfir diyorlar. Tenâsüha inanıyorlar. [Tenâsüh için bilgi almak isteyen, **(Tam ilmihâl-Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbına mürâce'at buyursun.]

Benâniyye fırkası, Benân bin Cem'an yolunda gidenlerdir. İlâhımız insan şeklindedir. Zemânla helâk oldu. Yalnız yüzü kaldı. Rûhu da, Alîdedir, derler. Ondan sonra, oğlu Muhammed bin Hanefiyyede, sonra bunun oğlu Ebû Hâşimdedir. Bundan sonra Benândadır, derler.

Cenâhiyye fırkası, Reîsleri, Abdüllah bin Mu'âviyedir. Rûhun tenâsüh yolu ile, cesed değişdirdiğine inanırlar. Tanrının rûhu, önce Âdem aleyhisselâma, sonra Şît aleyhisselâma girdi, derler. Böylece bütün Peygamberlerde, dolaşıp, sonra Alîye ve oğullarına girdi. Şimdi Abdüllahdadır, derler. Öldükden sonra dirilmeğe inanmazlar. Şerâb içmek, leş yimek, zinâ yapmak gibi birçok harâmlara, halâl derler.

Mensûriyye fırkası, Ebû Mensûr Aclîmin yolunda gidenlerdir. İmâm-ı Muhammed Bâkırın "radıyallahü anh" talebesinden idi. İmâm bunu tard edince, kendinin imâm olduğunu yaydı. (Ebû Mensûr göke çıkdı. Allahü teâlâ, eli ile, bunun başını sığadı ve ey oğlum! Git, kullarıma emrlerimi bildir dedi), derler. Kur'ân-ı

kerîmde, Tûr sûresi kırkdördüncü âyetindeki (kisfen) kelimesi, işte gökden inen Ebû Mensûru bildiriyor, derler. Peygamberlik bitmedi. Dahâ Peygamber gelecek derler. Cennet, sevmemiz lâzım gelen imâm demekdir. Cehennem de, düşmanlık etmemiz îcâb eden kimselerdir. Meselâ Ebû Bekr, Ömer "radıyallahü teâlâ anhümâ" demekdir, derler. Farzlar da, sevmemiz emr olunan kimseler demekdir. Harâmlar da düşman olmamız emr edilen kimselerdir, derler.

Hattâbiyye fırkası, Hattâb-ı Esedînin yolunda gidenlerdir. Bu, imâm-ı Ca'fer Sâdıkın "rahmetullahi aleyh" talebesi idi. İmâm, bunun, kendine karşı taşkınlık etdiğini görünce, gücendi ve yanından koğdu. Fekat, o, imâmın vefâtından sonra kendisinin imâm olduğunu söyledi. Bunun yolunda olanlar, (İmâmlar Peygamberdir. Hattâ, Allahın oğullarıdır. Ca'fer Sâdık, ilâhdır. Fekat, Ebülhattâb, ondan ve Alîden dahâ üstündür) derler. Düşmanlara karşı, dostları korumak için, yalancı şâhidliği halâldir, derler. Cennet, dünyâda, iyi, râhat yaşamakdır. Cehennem de, dünyâ elemleri, sıkıntıları demekdir, derler. Dünyâ böyle gelmiş, böyle gider. Kıyâmet kopmaz. Cenneti, Cehennemi görüp, söyliyen, gidip gelen var mı, derler. Bunun için harâmları işleyip farzları yapmazlar.

Gurâbiyye fırkası, Muhammed "aleyhisselâm" Alîye çok benziyordu. Karganın kargaya, sineğin sineğe benzemesinden dahâ çok benziyordu. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmi Alîye götürmek için emr vermişdi. Çok benzediklerinden, Cebrâîl, yanılarak, Muhammed "aleyhisselâm"a götürdü, diyorlar. Bunun için, Cebrâîl "aleyhisselâm"a la'net ediyorlar.

Zemmiyye fırkası, Muhammed aleyhisselâmı kötülüyor. Alî, ilâhdır. Muhammed aleyhisselâmı Peygamber yapmışdı. Muhammed aleyhisselâm insanları Alîye bağlıyacağı yerde, kendisine bağladı, diyorlar. Bunlardan bir kısmı ise, Muhammed aleyhisselâm ilâhdır, diyor. Ya'nî bir kısmı, Muhammed aleyhisselâmı dahâ üstün tutuyor. Bir kısmı, Alîyi "radıyallahü anh" üstün tutuyor. Ba'zısı, ehl-i abâ [palto altında bulunan] Muhammed, Alî, Fâtıma, Hasen, Hüseyn bir bütündür. Aynı bir rûh, beşine birlikde hulûl etmişdir. Birbirlerinden üstünlükleri yokdur. Fâtıma da, erkekdir, derler.

Yûnusiyye fırkası, Yûnus bin Abdürrahmânın yolunda olanlardır. Allah, Arş üstünde oturuyor. Melekler, Onu, Arş üstüne çıkardı ise de O, meleklerden dahâ kuvvetlidir. Turna kuşu iki ayağı yardımı ile gidiyor ise de, kendisi, ayaklarından dahâ büyük ve dahâ kuvvetli olması gibidir, derler.

Müfevvida fırkası, Allahü teâlâ dünyâyı yaratıp, bütün işleri Muhammed aleyhisselâma bırakdı [tefvîd etdi], diyorlar. Ba'zıları da bütün dünyâ işlerini Alîye bırakdı. Alî "kerremallahü teâlâ vecheh" dilediğini yaratıyor, diyor.

İsmâ'îliyye fırkası, Kur'ânın zâhiri [görünmesi] olduğu gibi, bâtını [görünmiyen içi] de vardır. Bâtın yanında zâhir, cevizin içi, özü yanında kabuğu gibidir. Zâhirde olan emrlere, yasaklara uyan kimse, meşekkatlara, sıkıntılara katlanarak ne kazanırsa, bâtına uyan kimse, bunları zahmetsizce kazanır. İbâdet yaparak sıkıntı çekmesine lüzûm kalmaz, derler. Sözlerine inandırmak için, Cennetdekiler ile Cehennemdekiler arasındaki dıvarı bildiren, Hadîd sûresinin onüçüncü âyetini okurlar. Harâm yokdur. Herşey halâldir, derler. Din sâhibi Peygamberler yedi olup, Âdem, Nûh, İbrâhîm, Îsâ, Mûsâ, Muhammed "aleyhimüsselâm" ve gelecek olan Muhammed Mehdîdir, derler. Maksadları, islâmiyyeti yıkmakdır. Din konusunda hîleli süâller sorarak, müslimânları şübheye düşürmek isterler. Meselâ, hayzlı kadına, orucu kazâ etmesi emr olunuyor da, nemâzını kazâ etmesi neden emr edilmiyor. Menî çıkınca gusl etmek farz oluyor da, dahâ pis olan bevl çıkınca, niçin farz olmuyor. Ba'zı nemâzlar dört rek'at farz oluyor da, ba'zısı neden üç veyâ iki rek'at farz oluyor, gibi sorularla gençlerin îmânını sarsmağa uğraşıyorlar. [Hâlbuki, Ehl-i sünnet âlimleri, böyle soruların cevâblarını, sebeblerini kitâblarında açık ve geniş bildirmekdedir.] Allahü teâlânın emrlerine uydurma ma'nâlar veriyorlar. Meselâ abdest almak demek, imâmı sevmekdir. Nemâz kılmak, Peygamber demekdir. Çünki, Kur'ân-ı kerîmde, Ankebût sûresi, kırkbeşinci âyetinde meâlen, **(Nemâz, insânı kötü, çirkin şeylerden alıkor)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîme, Peygamberi göstermekdedir, diyorlar. Cünüb olmak, gizlemek lâzım olan şeyleri, yabancılara duyurmak demekdir. Gusl, yeniden söz vermekdir. Zekât, din bilgisi ile, nefsi temizlemekdir. Kâ'be Peygamber demek, Kâ'be kapısı Alî, Safâ tepesi, Muhammed "aleyhisselâm", Merve tepesi Alî, yedi tavâf, yedi imâmı sevmekdir, Cennet ibâdet zahmetlerinden kurtulmak, Cehennem de, harâmlardan kaçınmanın işkence ve ateşidir gibi akla ve dîne sığmıyan saçmalar söylerler. Bunlar gibi, Allah ne vardır, ne yokdur. Ne âlimdir, ne câhildir. Ne kâdirdir, ne âcizdir, derler.

Nizâmülmülk ile şâir Ömer Hayyâmın talebelik arkadaşı olan Hasen bin Muhammed Sabbâh 473 [m. 1081] yılında Rey şehrinde İsmâîliyye devletini kurunca, kendine zemânın imâmı deyip, Ehl-i sünneti, zorla kendi fırkasına sokdu. 518 yılında öldü. Kendisi ve devletinin sonu olan 654 [m. 1255] senesine kadar gelen

adamları, inanışlarını, devrimlerini kabûl etdirmek için, pek çok zulm, işkence yapdılar. Doğru yolu söyliyen hamiyyetli Ehl-i sünnet âlimlerini zindanlarda çürütdüler, şehîd etdiler. Bunlara göre, her zemânda imâm bulunmak lâzımdır. Câhillere kitâb okumağı, kültürlü olanlara da, eski kitâbları okumağı yasak ederler. Böylece bozuk yolda olduklarını, kötülüklerini örtmek isterler. Eski yunan felsefesini severler. Din bilgileri ile alay ederler. [Bunların bir ismi **(Karâmita)**dır. Çünki, Bağdâd civârında, Vâsıt köyünden çıkan Hamdân Kurmut isminde biri, 278 [m. 891] yılında Karâmita devletini kurdu ve Ehl-i sünnete çok işkence yaparak müslimânları İsmâ'îlî fırkasına sokmağa zorladı. Necdde yerleşdiler. 317 [m. 929] yılında reîsleri olan Ebû Tâhir, Mekkeyi basıp binlerce hâcıyı kesdi. Hazîneyi ve evleri yağma etdi. Hacer-i esvedi yerinden söküp, baş şehrleri olan Basra civârındaki Hecr şehrine götürdüler. Bu mubârek taş, yirmi iki sene Karâmitîlerin elinde kaldı. Hükûmetleri 328 yılında bozularak, müslimânlar büyük bir belâdan kurtuldu.]

Zeydiyye fırkası, Zeyd bin Alî Zeynel'âbidîne bağlıdırlar. [Zeynel'âbidîn Alî bin Hüseyn, oniki imâmın dördüncüsüdür. Onbeş yaşında iken Kerbelâ fâci'asından kurtuldu. (46-94 [m. 713]) Medînede vefât etdi. Amcası imâm-ı Hasenin yanındadır "radıyallahü anhüm".] Zeydiyye fırkası üç kısmdır: **Cârûdiyye** denilen kısmı, halîfelik Alînin hakkı idi, Eshâb, onun hakkını vermedikleri için, kâfir oldular diyorlar. İkinci kısmı, **Süleymâniyye**dir. Bunlar, Ebû Bekr ile Ömerin "radıyallahü anhümâ" hak halîfe olduğuna inanıyor. Eshâb yanılarak, Alî dururken bunları halîfe yapdı diyorlar. Fekat, bu yanılmaları, fısk, günâh değildir, diyorlar. Osmân, Talha ve Zübeyr ve Âişe "radıyallahü anhüm" kâfir oldu diyorlar. Üçüncüsü **Tebîriyye** kısmıdır. Bunlar da, Süleymâniyye gibidir. Yalnız, Osmân "radıyallahü anh" için kötü söylemiyorlar. Zemânımızdaki Zeydîlerin çoğu, bu üç kısmdan ayrı olup, Mu'tezile gibi inanıyor ve Hanefî mezhebi gibi ibâdet ediyorlar.

İmâmiyye fırkası, Alînin "radıyallahü anh" halîfe olması, açıkça emr olunmuşdu. Eshâb, bu emri yerine getirmediği için kâfir oldu, diyor. Halîfelik imâm-ı Ca'fer Sâdıka kadar, babadan oğula geçdiği muhakkakdır. Ondan sonra kimde olduğu belli olmadı diyorlar. Çoğuna göre, Ca'fer Sâdıkdan sonra, yedinci imâm, oğlu Mûsâ Kâzım [129-186 [m. 799] Bağdâdda, Kâzımiyye mahallesinde medfûndur], bundan sonra, bunun oğlu Alî Rızâ [148-203 Îrânın doğusunda Meşhed ya'nî Tus şehrinde], bundan sonra, oğlu Muhammed Takî [194-220 Kâzımiyyede], bundan sonra,

Ebülhasen Alî bin Muhammed Hâdî Nakî [213-254 Sermen Rey şehrinde Asker mahallesinde], bundan sonra, onbirinci imâm Hasen bin Alî Askerî [232-261 [m. 875] Bağdâdda, babası yanındadır], bundan sonra, oniki imâmın sonuncusu, Muhammed bin Hasen Mehdîdir [255 de dünyâya gelip, on veya onyedi yaşında iken, evinde bir mağaraya girip bir dahâ çıkmamışdır]. Kıyâmete yakın geleceği bildirilen Mehdînin bu olduğuna inanırlar.

Bunlardan başka olan fırkalar da, aşağı yukarı, bunlara benzemekdedir. Her biri doğru yoldan ayrılmış olup, zemânla değişmekde, ba'zıları doğru yola yaklaşmakda, bir kısmı da büsbütün azmakdadır.

[Bugün, Îrânda, bu bozuk fırkaların hemen hepsi, câhil halk arasında, vardır. Fekat, münevverler doğru kitâbları okuyarak, günden güne Ehl-i sünnetin hak sözüne yaklaşmakda olduğu da şükrânla görülmekdedir. Meselâ, 1333 hicrî güneş yılında [1954 mîlâdî yılda] Tahranda basılan, doktor Muhammed Mukremî, lugat kitâbında, (Hulefâ-i Râşidîn, Ebû Bekr ve Ömer ve Osmân "radıyallahü anhüm" ve hazret-i Alî "kerremallahü vecheh") demekdedir.]

Aklı başında olup, iyiyi kötüden ayırabilen bir kimse, yukarıdaki satırları okuyunca, şî'îler arasına karışmış olan bu fırkaların ne kadar uydurma ve bozuk olduklarını başka bir sened aramadan, hemen anlar. Akla, dîne uymıyan hayâlî inanışlar olduğu, hiçbir esâsa dayanmadığı meydândadır. Bu inanışda olan kimselerin, Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin ehl-i beytini ve oniki imâmı seviyoruz demelerinin, ne kadar gülünç olduğu âşikârdır. Hayır, bunların sözü doğru olamaz. Çünki, o büyükler, aşırı taşkınca sevgi istemiyor ve lâf ile uyulmağı beğenmiyorlar. Hurûfîlerin Ehl-i beyti seviyoruz demeleri, Nasârânın [hıristiyanların] Îsâ "aleyhisselâm"ı seviyoruz demesine benzer. Taşkınca severek, Ona, ilâh diye tapınıyorlar. Hâlbuki, Îsâ "aleyhisselâm" böyle sevgi istemiyor. Nitekim, Alî "radıyallahü anh" buyurdu ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bana şöyle buyurdu: **(Yâ Alî! Senin hâlin Îsâ "aleyhisselâm"a benzer. Yehûdîler, Ona düşman oldu. Anasına çirkin iftirâ etdiler. Nasârâ da, aşırı sevdi. Onu, bulunamıyacağı dereceye çıkardılar).**

Şimdi, insanların büyük sâhibi, hâkimi olan Allahü teâlânın yardımına sığınarak, o risâledeki çürük i'tirâzları cevâblandıralım.

1- Mâverâ'ünnehr âlimleri [Allahü teâlâ, onların çalışmasına bol bol mükâfat versin. Aral gölüne dökülen Seyhûn ve Ceyhûn nehrleri arasındaki geniş yerlere Mâverâ'ünnehr denir] diyor ki:

(Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" üç halîfeye çok kıymet verir, çok severdi. Herbirini medh eden sahîh hadîsler çokdur. Onun her sözü vahy ile [Cebrâîl aleyhisselâmın bildirmesi ile] idi. Nitekim, Vennecmi sûresi, üçüncü âyetinde, **(O, boş şey söylemez. Yalnız, vahy edileni söyler)** buyuruldu. Bu üç halîfeyi kötüleyen kimse, vahye karşı gelmiş oluyor. Vahye uymamak ise küfrdür).

Risâlede, bu yazıya cevâb olarak diyor ki: *(Bildirdiğiniz bu sebebler, üç halîfenin sevilmesinin değil, söğülmelerinin lâzım olduğunu bildirmekdedir. Haksız yere halîfe olduklarını göstermekdedir. Çünki,* ***(Şerh-i Mevâkıf)*** *kitâbında, Ehl-i sünnetin büyük âlimlerinden olan Alî bin Muhammed Âmidî [551 de Diyârı Bekrde Âmid kasabasında doğmuş, 631 [m. 1234] de Bağdâdda vefât etmişdir] diyor ki, Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem", vefâtı yaklaşınca, müslimânlar arasında ayrılıklar baş gösterdi. Bunlardan birincisi Resûl "aleyhisselâm",* ***(Bana kâğıd getiriniz? Benden sonra yoldan çıkmamanız için, size birşeyler yazacağım)*** *dedi. Ömer "radıyallahü anh", bu emri beğenmedi. Bu zâtı, ağrılar, sancılar sardı. Bize Allahü teâlânın Kitâbı yetişir, dedi. Eshâb uyuşamadı. Sesler yükseldi. Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem", bu hâlden incinerek,* ***(Gidiniz, yanımda gürültü etmek yakışmaz)*** *buyurdu.*

İkinci ayrılık şöyle oldu: Kâğıdı isteme ayrılığından sonra, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Üsâmenin emri altında bir ordunun, cihâda gitmesini emr etdi. Ba'zıları gitmek istemedi. Bu hâli bildirdiklerinde, tekrâr sıkı emr ederek ***(Üsâme ordusu, hâzırlansın! Bu orduya katılmayanlara, Allah la'net etsin!)*** *buyurdu. O kimseler, yine ayrıldı. Bu emre uymadı. Yukarda bildirdiğiniz âyet-i kerîmeye göre, vasıyyet yazmak için kâğıd istemesi, vahy ile idi. Ömer "radıyallahü anh" bunu men' etmekle, vahyi red etmiş oldu. Vahyi red ise, dediğiniz gibi, küfrdür. Bundan başka, Mâide sûresi, 47, 48 ve 50. ci âyetlerinde* ***(Allahü teâlânın indirdiği ahkâma, emrlere uygun hükm vermiyenler kâfirdir)*** *buyuruluyor. Kâfir ise, Peygamber vekîli, halîfe olamaz. Bunun gibi, Üsâme ordusuna katılmayan da, kâfir olur. Üç halîfe de katılmadı. Siz, Resûlullahın her işi vahy iledir, demişdiniz. Burada da, öyle olmuşdur. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Mervânı Medîneden çıkarmışdı. Bu da elbette vahy ile idi. [Mervân bin Hakem bin Ebil'âs bin Ümeyye hicretin ikinci yılı doğdu. Osmânın "radıyallahü anh" amcası oğlu idi. Halîfe iken 65 de vefât etdi.] Halîfe Osmânın "radıyallahü anh" onu tekrâr Medîneye alması ve hilâfet işlerinde yazıcı olarak kullanması, ona kıymet*

vermesi de, küfr olur. Hem de iki sebeb ile küfrdür. Birincisi, sizin bildirdiğiniz sebebledir. İkinci sebeb, Mücâdele sûresi, yirmiikinci âyetidir. Bu âyet-i kerîmede meâlen, ***(Allahü teâlâya ve kıyâmet gününe îmân edenler, babaları, kardeşleri ve akrabâsı olsa bile, Allahü teâlânın ve Resûlünün düşmanını sevmez)*** *buyuruldu.)*

Allahü teâlânın yardımı ile, bu risâleye cevâb olarak deriz ki, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" her sözü ve her işi vahy ile değil idi. Bu risâleyi yazanın bu âyet-i kerîmeyi şâhid göstermesi yanlışdır. Çünki, o âyet, Kur'ân-ı kerîmin vahy olduğunu haber vermekdedir. Müfessirlerin baştâcı olan Beydâvî [Abdüllah bin Ömer 691 [m. 1291] de Tebrizde vefât etdi] bu âyetin tefsîrinde (Kur'ân-ı kerîmden söyledikleri kendinden değildir. Hepsi vahy iledir) diyor. Her sözü, her işi vahy ile olsaydı, ba'zı sözüne ve işine, Allahü teâlâ i'tiraz etmez, itâb eylemezdi. Meselâ, Tahrîm sûresi, birinci âyetinde meâlen, **(Ey Peygamberim** "sallallahü aleyhi ve sellem!" **Allahü teâlânın halâl etdiğini, neden kendine harâm yapıyorsun?)** ve Tevbe sûresi, kırkdördüncü âyetinde meâlen, **(Niçin onlara izn verdin? Allahü teâlâ, bu işini afv etdi)** ve Enfâl sûresi, altmışyedinci âyetinde meâlen, **(Harbde alınan esîrleri mal karşılığı olarak salıvermek, hiçbir Peygambere yakışmaz. Yer yüzünde onların çoğunu öldürmek, za'îflemelerine sebeb olur. Siz dünyâ mâlını istiyorsunuz. Allahü teâlâ ise, sevâb kazanmanızı, Cennete ve ni'metlere kavuşmanızı istiyor)** buyurulmuşdur. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bir münâfıkın cenâze nemâzını kılmağa hâzırlandığı zemân, Tevbe sûresi seksenbeşinci âyetinde meâlen, **(Ebedî olarak ölen kâfirlerin hiçbiri için nemâz kılma!)** buyuruldu. Bunlar gibi âyet-i kerîmeler, Kur'ân-ı kerîmde çokdur. Bundan anlaşılıyor ki, ba'zı sözleri ve işleri, kendi isteği ve ictihâdı ile idi. Beydâvî tefsîrinde, esîrleri koyuvermeği bildiren âyet-i kerîmenin tefsîrinde deniliyor ki, (Bu âyet-i kerîme, Peygamberlerin ictihâd etdikleri ve ictihâdlarında yanılabileceklerini gösteriyor. Fekat, hatâlarının, kendilerine hemen bildirildiğini, yanlışlarının düzeltildiğini göstermekdedir).

Akla bağlı dünyâ işlerinde ve ictihâd ile anlaşılan işlerde, Eshâb-ı kirâmın Resûlullaha "sallallahü aleyhi ve sellem" uymaması, ayrılmaları câizdir. Ba'zan, Eshâbın anladığına uygun vahy gelmişdir. Meselâ, Bedrde alınan esîrlere yapılacak mu'âmele hakkında hazret-i Ömerin "radıyallahü anh" ictihâdı, Resûlullaha "sallallahü aleyhi ve sellem" uymadı. Vahy, hazret-i Ömerin ictihâdının yapılmasını bildirdi. Çünki, Resûlullah "sallallahü aley-

hi ve sellem" akl ile bulunabilecek şeylere mubârek kalbini bağlamazdı. Beydâvî diyor ki, (Bedr gazâsında yetmiş esîr alındı. İçlerinde, Resûlullahın amcası Abbâs ve Alînin büyük kardeşi Ukayl [hicretin sekizinci yılında müslimân oldu] de vardı. Bunları ne yapalım diye Eshâbına danışdı. Ebû Bekr "radıyallahü anh" (Bunlar, hemşehrîlerin ve akrabândır. Bunlara cezâ yapma! Allahü teâlâ, belki kendilerine tevbe nasîb eder. Bunları para karşılığında salıver. Böylece, Eshâbın da kuvvetlenmiş olur) dedi. Ömer ise, (Bunlar, din düşmanlarının ele başlarıdır. Allahü teâlâ, bizi onların parasına muhtâc bırakmadı. Bunlar, seni ve bizi öldürmek için geldiler. Bana emr et falancayı öldüreyim. Alîye ve Hamzaya emr eyle, kendi kardeşlerini öldürsünler) dedi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Allahü teâlâ, ba'zı kalbleri yumuşak yaratır. O kadar ki, sütden dahâ yumuşak olur. Ba'zı kalbleri de, katı yaratır. Taşdan dahâ katı olur. Yâ Ebâ Bekr! Sen, İbrâhîm "aleyhisselâm"a benziyorsun. O buyurmuşdur ki: Benim yolumda giden, benimle berâber olur. Bana uymayan ise, Allahü teâlâ, gafûrdur, rahîmdir... Yâ Ömer! Sen, Nûh "aleyhisselâm"a benziyorsun. O, buyurmuşdu ki: Yâ Rabbî! Kâfirlerden kimseyi, yeryüzünde diri bırakma!)** Eshâb-ı kirâmın çoğu esîrlerin mal karşılığında bırakılmalarını söyledi. Esîrleri bırakdılar. Bunun üzerine yukardaki âyet-i kerîme geldi. Ömer "radıyallahü anh" Resûlullahın yanına geldi. Ebû Bekr ile birlikde ağladıklarını gördü. Yâ Resûlallah "sallallahü aleyhi ve sellem"! Niçin ağlıyorsunuz! Söyleyiniz, ben de ağlıyayım, dedi. **(Eshâbım için ağlıyorum. Mal karşılığında esîrleri bırakdıkları için, onlara gelen azâb bana gösterildi. Şu ağaçdan da dahâ yakın oldu)** buyurarak, mubârek eli ile, karşıdaki bir ağacı gösterdi.) Beydâvî sonra diyor ki: Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Eğer azâb geri çevrilmeseydi, Ömer ile Sa'd bin Mu'âzdan başka kimse kurtulmazdı).** Çünki, Sa'd, Ömer gibi öldürülmelerini istemişdi "radıyallahü teâlâ anhümâ". [Sa'd Evs kabîlesinin reîsi olup, hicretden bir yıl önce îmâna geldi. Emrindekileri îmâna getirdi. Gazâlarda bulunup, Hendekde aldığı yaradan vefât etdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" nemâzını kıldı ve çok ağladı.]

Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" kâğıd istemesi ve Üsâme ordusunun hâzırlanmasını emr buyurması ve Mervânı Medîneden çıkarması vahy ile olmıyabilir. Kendi düşünce ve ictihâdı ile idi. Bunları yapmıyanlara kâfir denemez. Çünki, Eshâb-ı kirâmın uymadıkları, başka şeyler de biliyoruz. Bunlardan birini yukarda bildirdik. O zemân, vahy gelmekde, yanlış doğrudan ayrılmakda iken, emre uymıyanlara suçlu denilmemişdi ve azarlanılmadı.

Hâlbuki bir kimseden Resûlullaha karşı ufak bir saygısızlık görülseydi, Allahü teâlâ, hemen bunu bildirir ve vazgeçirirdi ve yapanın cezâ göreceğini haber verirdi. Hucurât sûresi, ikinci âyetindeki, **(Ey îmân etmekle şereflenenler! Sesinizi, Nebiyyullahın sesinden yukarı çıkarmayınız. Ona karşı, birbirinize bağırdığınız gibi seslenmeyiniz! Ona saygısızlık gösterenin ibâdetleri yok olur)** meâlindeki emr, bunlardan biridir. **(Mevâkıf)** kitâbını açıklıyan, Seyyid şerîf Alî bin Muhammed Cürcânî [740-816 [m. 1413] Şîrâzda] diyor ki, Âmidî buyurdu ki, (Münâfıklardan, ya'nî kalbi bozuk olduğu hâlde, inanıyor görünenlerden başka, Eshâb-ı kirâmın hepsi, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât etdiği gün, birlik hâlinde idi. Sonra ictihâdlarında ayrılık oldu. Bu ayrılıkları, îmân üzerinde değildi. Hiçbirinin küfrüne sebeb olmadı. Bu ayrılıkları hep, dîni kuvvetlendirmek, islâmiyyetin doğru yolunu korumak için idi. Meselâ, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", kâğıd istediği zemân, bunun için ayrılık oldu. Bundan sonra, Üsâme ordusunun hâzırlanmasında, ictihâdlar ayrılarak, bir kısmı, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" emrine uymak lâzımdır, dedi. Bir kısmı ise, hastalığın artdığını görerek, şimdilik yormıyalım, sonunu bekliyelim, dedi). Bir kimse, olmıyacak şey söylerse, meselâ (Resûlullahın her ictihâdı vahy ile idi. Bunun için, her sözü ve bütün işleri vahy ile olur) derse, deriz ki, ictihâd ile olmıyan sözleri ve işleri vahy ile idi. Üç halîfeyi medh eden hadîs-i şerîfler, böyle idi. Bunlar, gaybdan, bilinmiyen şeylerden haber vermekdir. Bu ise, ancak vahy ile bildirilir. İctihâd ile söylenecek şey değildir. En'âm sûresi, ellidokuzuncu âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Gaybları** [ya'nî akl ile, hesâb ile, islâmiyyet ile anlaşılmıyan şeyleri], **ancak Allahü teâlâ bilir. Ondan başka, kimse bilemez)** ve Cin sûresi, yirmialtıncı âyetinde meâlen, **(Gizlilikleri bilen yalnız Odur. Bildiği gizli şeylerden dilediği kadarını yalnız Peygamberlerinden, beğendiğine,** [ya'nî Muhammed "aleyhisselâm"a] **açıklar)** buyuruldu. **(O, kendiliğinden söylemez)** meâlindeki âyet-i kerîme, Kur'ân-ı kerîmi ve gizli vahy edilenleri göstermekdedir. Böyle sözlerine ve işlerine inanmamak, elbet küfr olur. Üç halîfeyi "radıyallahü teâlâ anhüm" öven hadîs-i şerîflerin de, Allahü teâlâ tarafından vahy edildiğini gösteren hadîsler çokdur. Bu hadîs-i şerîfleri haber verenler, o kadar çokdur ki, meşhûr olmuşlar, hattâ mütevâtir hadîs hâline gelmişlerdir. Bunlardan birkaçını bildirelim:

I. Ebû Bekre buyurdu ki: **(Sen, benim mağarada arkadaşımsın. Kevser havuzu yanında arkadaşımsın!)** "Tirmüzî".

II. Cebrâîl "aleyhisselâm" bana geldi. Elimden tutdu. Ümmetimden birinin, Cennet kapısından içeri girdiğini, bana gösterdi.

Ebû Bekr "radıyallahü anh" dedi ki, (Yâ Resûlallah! Orada, seninle berâber olmak isterim). **Yâ Ebâ Bekr! Ümmetim içinden Cennete en önce sen gireceksin,** buyurdu "Tirmüzî".

III. Cennete girdim. Bir köşk gördüm. İçinde bir hûrî [Cennet kızı] **gördüm. Sen kimin içinsin dedim. Ömer ibni Hattâb için yaratıldım! dedi. Köşke girip, onu görmek istedim. Fekat, yâ Ömer! Senin gayretini düşündüm,** buyurunca, Ömer "radıyallahü anh", anam, babam, her şeyim sana fedâ olsun yâ Resûlallah! dedi "Buhârî ve Müslim".

IV. Bu zâtın, Cennetde derecesi, ümmetimin hepsinden yüksekdir, diyerek Ömeri "radıyallahü anh" gösterdi "İbni Mâce".

V. Ebû Bekr ile Ömeri sizin önünüze ben geçirmedim. Onları, Allahü teâlâ, hepinizin önüne geçirdi "Ebû Ya'lâ".

VI. Cebrâîl "aleyhisselâm"a, Ömerin üstünlüklerinden sordum. Onun kıymetini, Nûh "aleyhisselâm"ın Peygamberlik zemânı kadar [dokuzyüzelli yıl] **anlatsam, bitiremem. Bununla berâber, Ömerin bütün kıymetleri, Ebû Bekrin kıymetlerinden birisidir,** buyurdu "Ebû Ya'lâ".

VII. Cennetde, Peygamberlerden "aleyhimüsselâm" sonra, bütün insanların en üstünü Ebû Bekr ile Ömerdir "Tirmüzî ve İbni Mâce".

VIII. Ebû Mûsel'eş'arî diyor ki, Medînede bir bağçede oturuyorduk. Kapı çalındı. Resûlullah, **(Kapıyı aç ve gelene, Cennete gideceğini müjdele!)** buyurdu. Kapıyı açdım. Ebû Bekr-i Sıddîk içeri girdi. Kendisine müjdeledim. Hamd eyledi. Sonra, yine kapı çalındı. Yine **(Aç ve müjdele!)** buyurdu. Açdım. Ömer Fârûk içeri girdi. Müjdeledim. Allahü teâlâya hamd etdi. Yine çalındı. **(Aç ve Cennet ile müjdele ve üzerine musîbet geleceğini söyle!)** buyurdu. Açdım, Osmân Zinnûreyn "radıyallahü teâlâ anh" geldi. Müjdeledim. Hamd eyledi "Buhârî ve Müslim".

Mervânın Medîneden çıkarılması vahy ile idi desek bile, sonsuz olarak çıkardı denemez. Belli bir zemân için çıkarılması, niçin mümkin olmasın? Osmân "radıyallahü anh" sürgünlük zemânını bilerek, zemânı bitince, tekrâr Medîneye aldı.

(Îmânı olan, Allahü teâlânın ve Resûlünün düşmanlarını sevmez) meâlindeki âyet-i kerîme, kâfirleri sevmekden men' etmekdedir. Mervân, kâfir değildi ki, onu sevmek, yasak olsun.

Bu risâlede diyor ki, *(üç halîfeyi medh eden hadîsler bizim kitâblarımızda yokdur. Hâlbuki, onları kötüleyen, kâğıd ve Üsâme ordusu hadîsleri, sizin kitâblarınızda da yazılı. Bundan başka, Ehl-i sünnet âlimlerinden birkaçı, fâideli bir söze hadîs demek câ-*

iz olur demişdir. Bunun için, şî'î kitâblarında bulunmıyan hadîslere güvenilmez.)

Buna cevâb olarak, Allahü teâlânın yardımı ile, deriz ki: Haksızlıkda, çok aşırı gidenler üç halîfeyi kötülüyor. Hattâ bunlara kâfir diyor. Böyle söylemeği müslimânlık ve ibâdet biliyorlar. Bu yüzden onları medh eden sahîh hadîslere inanmıyorlar. Bu hadîsleri atıyor veyâ değişdiriyorlar. Hattâ İslâmiyyetin temeli olan ve asrlar boyunca, herkesce doğruluğu söylenerek, zemânımıza kadar, el dokunmadan gelen, Allahın kitâbı Kur'ân-ı kerîme el ve dil uzatıp, âyet-i kerîmelerde değişiklik yapıyorlar. Meselâ, Kıyâmet sûresi, onyedinci âyet-i kerîmesindeki **(aleynâ cem'a hu ve Kur'âneh)** yerine, **(Alîyen Ceme'a Kur'âne)** dediler ki, (Kur'ânı Alî topladı) demekdir. Sapıklıklarından, aklları giderek, Osmân "radıyallahü anh" Ehl-i beyti öven âyetleri Kur'ândan çıkardı demeğe kalkışıyorlar. Yukarıda çeşidli fırkaları anlatırken bildirildiği gibi ba'zı fırkaları, fâideli gördükleri yerde, yalancı şâhidliği câizdir, diyorlar. Bu yüzden, bunlara ne söylense yeri vardır. Bunlara inanmak, doğru bilmek, saflık olur. Kitâbına güvenilmez. Değişdirilen, bozulan Tevrât ve İncîl gibi olur. Hâlbuki, Ehl-i sünnet kitâbları çelik gibi sağlamdır. Meselâ **(Buhârî),** Kur'ân-ı kerîmden sonra, din kitâblarının en doğrusudur. Bunda ve **(Müslim)** kitâbında ve dahâ birçok kıymetli kitâblarda üç halîfeyi medh eden hadîs-i şerîfler pek çokdur. Bunları lekeleyen, kötüleyen birşey yokdur. Âyet-i kerîmelerden, hadîs-i şerîflerden, bunları küçültecek ma'nâ çıkarmak, kalblerin bozuk, niyyetlerin kötü olduğundandır. Anladıkları yanlış, zan etdikleri yersiz ve hayâldir. Böyle aldanmaları, safrası bozuk olan hastanın şekerin tadını alamamasına, tatlıyı acı sanmasına benzer. Allahü teâlâ, Âl-i İmrân sûresi, yedinci âyetinde bunlar için meâlen, **(Kalbleri bozuk olanlar, hakkı örtmek, fitne, fesâd çıkarmak için Kur'ân-ı kerîmden yanlış ma'nâ çıkarır, yanlış yola saparlar)** buyuruyor. Ehl-i sünnetden, fâideli söze hadîs demeği câiz gören olmuş ise de, hadîs âlimlerimiz bunu red etmiş, kitâblarında, bu hadîslerin yalan ve iftirâ olduğunu bildirmişlerdir. Bunlara kıymet verilmemiş, hadîs diye yapışan olmamışdır. Bunun için, bu sözü koz olarak kullanmak, büsbütün yersiz ve saçma bir delîldir. (Bir kişinin bildirdiği hadîse uymamak, küfr olmaz. Çünki, Ehl-i sünnet müctehidlerinden, böyle hadîslere uymıyanlar vardır) demek de yersizdir. Çünki, üç halîfeyi medh eden, yükselten hadîs-i şerîflerin birkaçını bir sahâbî bildirmiş ise de, bunları çok kimseler, çeşidli yollardan haber vermiş, bu yüzden, tevâtür derecesini bulmuşdur. Bunlara da inanmamak, elbette küfr olur. Müctehidler arasında, böyle hadîslere uymıyan hiç yokdur. Hattâ Ehl-i sünne-

tin reîsi olan imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe "radıyallahü anh", bir kişinin bildirdiği hadîs-i şerîfi ve hattâ, Sahâbe-i kirâmın sözlerini, kendi anladığından üstün tutmuş, bunlara uymamak câiz değildir, buyurmuşdur.

(Üç halîfeyi öven hadîs-i şerîflerin çokluğunu görerek, buna karşı duramıyacaklarını anlayıp, üç halîfe medh edilmiş ise de, uygunsuz işleri görülmeden önce medh olunmuşdur. Bu övmeler, Onların ölünciye kadar iyi ve îmânlı kalacaklarını göstermez. Çünki, birini, kötülük yapmadan önce, kötülemek doğru olmaz. Bunun için, Emîrülmü'minîn Alî "radıyallahü anh", İbni Mülcemin işliyeceği cinâyeti biliyordu. Fekat, işlemeden önce, cezâsını vermedi), diyorlar. Hâlbuki, çeşidli hadîs-i şerîfler, üç halîfenin "radıyallahü teâlâ anhüm" ölünciye kadar, iyi ve üstün kalacaklarını, îmânla gideceklerini açıkça bildiriyor. Bunlardan birkaçını yukarıda bildirdik. Sahîh kitâblarda bunlar gibi, dahâ nice hadîs-i şerîfler var. Yapılacağı önceden bilinse bile, suç işlemeden, cezâ verilmez sözü doğru olduğu gibi, kötü olacağı bilinen, cezâ göreceği belli olan kimseyi medh etmek de, doğru değildir. O hâlde, hadîs-i şerîfler ile medh olunan kimse, önce de, sonra da, her zemân iyi ve üstün olur. Bunun için, Emîr "radıyallahü anh", İbni Mülceme cezâ vermediği gibi onu hiçbir şeklde övmedi. Onu kötülemediği gibi, üstün tutmadı, saymadı. Bu cevâbımızı, Feth sûresinin onsekizinci âyetini açıklarken, dahâ genişleteceğiz.

2- Mâverâ'ünnehr âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" buyuruyor ki: Üç halîfe, Feth sûresi, onsekizinci âyetinin **(Sana, ağaç altında ellerini uzatarak söz verenlerden Allahü teâlâ râzı oldu. Hepsini sevdi)** meâl-i şerîfi ile şereflenenler arasında idi. Bunları kötülemek, söğmek, bunun için küfr olur.

Eshâb-ı kirâmın düşmanları, buna, şöyle cevâb veriyor: *(Bu âyet-i kerîme, Allahü teâlânın, söz verenlerden değil, o sözleşmeden râzı olduğunu göstermekdedir. Buna hepimiz inanıyoruz. Bu üçü de, birkaç iyi, güzel iş yapmışdır. Biz bunların kötü iş de yapdıklarını söyliyoruz. Bu kötülükleri, o zemân verdikleri sözü bozmuşdur. Meselâ, Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" Alînin "radıyallahü anh" halîfe olmasını açıkça emr etdiği hâlde, bu emre uymayıp, kendilerini zorla halîfe yapdılar. Buhârîde de bildirildiği gibi, Fâtımayı "radıyallahü anhâ" incitdiler.* ***(Mişkât)*** *kitâbında, Fâtımatüz-Zehrâyı anlatırken yazılı hadîs-i şerîfde,* ***(Onu inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahü teâlâyı incitir)*** *buyurulmuşdur. Ahzâb sûresi, elliyedinci âyetinde meâlen,* ***(Allahü teâlâya ve Resûlüne eziyyet edenlere, dünyâda da, âhıretde de la'net olsun)*** *buyuruldu. Bu kötü işlerinden ve kâğıd getirin emrini dinlemediklerinden ve*

Üsâme ordusunu hâzırlamağa yanaşmadıklarından, üçünü de söğmek, kötülemek lâzım gelmekdedir. Son nefesde îmân ile gitmek için, ömrü sonunda iyi işler yapmak ve Resûlullaha itâ'at lâzımdır.)

Cevâbında deriz ki, Allahü teâlâ, ağaç altında söz verenlerden râzı olduğu zemân, onların kalblerini, niyyetlerini biliyordu. Kalblerine kuvvet ve sükûnet vermişdi. Âyet-i kerîmenin sonu bunu bildiriyor. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", üç halîfenin Cennete gideceğini müjdeledi. Îmân ile öleceklerini açıkça bildirdi. Sözlerinde duracaklarını, va'dlarını bozmıyacaklarını haber verdi. Allahü teâlâ, söz verenlerden değil de, sözleşmeden râzı olduğunu bildirmişdir dersek, Allahü teâlâ, onların verdiği sözü beğenince, îmân ile giderler. Çünki, Allahü teâlâ, kâfirlerin hiçbir işinden râzı olmaz. Son nefesde îmânsız gidecek olanlar, güzel iş yapsa, yapdıkları iş güzel, beğenilir işlerden olsa da, Allahü teâlâ bunların, böyle işlerini de beğenmez. Onların yapdığı güzel işler için, Nûr sûresi, otuzdokuzuncu âyetinde meâlen, **(Kâfirlerin yapdığı güzel işler, çölde görülen serâba benzer. Susuz olanlar, bunu uzakdan su sanır. Yanına gidince, birşey bulmaz. Aldandığını anlar)** ve Bekara sûresi, ikiyüzonyedinci âyetinde meâlen, **(Biriniz, îmândan ayrılır ve kâfir olarak ölürse, yapmış olduğu bütün iyi işleri yok olur. Dünyâda ve âhıretde, ona fâidesi olmaz)** buyuruldu. Âhıretde işe yaramıyacak olan bir işden, Allahü teâlâ râzı olur demek, ma'nâsız bir söz olur. Çünki, râzı olmak, beğenmek, son derece kabûl etmek demekdir. Hazret-i Alînin "radıyallahü anh" birinci halîfe olmasını, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" bildirmedi. Eğer bildirseydi, tevâtür ile yayılır, belli olurdu. Böyle bir emr, hattâ işâret olsaydı, Emîr "radıyallahü anh" bunu söyler, hakkını isterdi ve Ebû Bekrin halîfeliğini kabûl etmezdi. Nitekim Ebû Bekr "radıyallahü anh", **(Halîfeler Kureyş kabîlesindendir)** hadîs-i şerîfini söyliyerek, Ensârın halîfe olmasını kabûl etmedi. Ensâr da, râzı olup, halîfelik arzûsundan vaz geçdiler. Nasîreddîn-i Tûsînin [allâme Muhammed bin Muhammed Nasîreddîn Tûsî şî'î 672 (m. 1273)] **(Tecrîd)** kitâbının bir şerhinde diyor ki, (Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbı, Onun yolunda, kendi akrabâsı ile kavmleri ile harb etdi. Her emrini canla, başla yapdı. Onun yolunda ilerlemek için her zorluğa göğüslerini gerdi. Onun için herşeylerini fedâdan çekinmiyen böyle sâdıkların, dahâ defn edilmeden önce, açıkça bildirdiği emre uymayarak, kendi arzûlarına göre halîfe seçmelerini, hangi akl, hangi düşünce kabûl eder. Hazret-i Alînin "radıyallahü anh" birinci halîfe olması için, değil bir emr, belki ufak bir işâret, bir delâlet olsaydı, hepsi bunu yapmak için yarışırdı. Hâlbu-

ki, hadîs âlimlerinin hiçbiri, ya'nî hazret-i Alîyi "radıyallahü anh" aşırı derecede sevmekle meşhûr olup, onun üstünlüklerini, kahramanlıklarını, dîne olan hizmetlerini gösteren hadîsleri haber veren âlimler bile, Onun halîfe olması için, ne bir emr, ne bir işâret bildirmedi. Alî "radıyallahü anh" hiçbir sözünde, hiçbir hutbesinde, hiçbir mücâdelesinde ve Ebû Bekrin halîfe seçilmesindeki gecikmesinde ve Ömerden sonra halîfe namzedi seçilen altı kişiden biri olarak, oradaki konuşmalarında, hilâfete hakkı olduğunu gösterecek birşey söylemedi. Altı halîfe adayı toplantısında Abbâs Alîye "radıyallahü anhümâ" elini uzatarak: Elini ver! Herkes, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" amcasının seni halîfe yapdığını görsün de, sana uysun, dedi. O ise, kabûl etmedi).

Fâtımayı "radıyallahü teâlâ anhâ" incitmemek için olan emr, her dürlü incitmeyiniz demek değildir. Çünki, Emîr "radıyallahü teâlâ anh" da, onu, birkaç def'a incitdi. İncitmesi suç olmadı. Bunun gibi, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" ba'zı zevcelerine, **(Âişeyi üzerek, beni incitmeyiniz! Biliniz ki, onun yatağında iken bana vahy gelmekdedir)** buyurmuşdu. Âişeyi incitmenin, kendisini incitmek olduğunu bildirdi. Hâlbuki, hazret-i Âişe "radıyallahü anhâ", hazret-i Alîden "radıyallahü anh" elbette incindi. Bunun için diyebiliriz ki, hadîs-i şerîflerdeki (incitmeyiniz!) emri, nefsin isteklerine ve şeytâna uyarak incitmeyiniz, demekdir. Yoksa, islâmiyyetin, hakîkatin yerine getirilmesi için üzmek yasak olmaz. Fâtımanın "radıyallahü anhâ" Ebû Bekrden "radıyallahü anh" incinmesi, kendisine Fedekden mîras vermediği içindi. [Fedek, Hayber kal'ası yakınında hurması bol bir köy idi. Yehûdîlerle, köyün yarısını Resûlullaha vermek üzere sulh yapılmışdı.] Bir hadîs-i şerîfde, **(Biz Peygamberler, mîrâs bırakmayız. Bırakdıklarımız, fakîrlere sadaka olur)** buyurulduğu için halîfe Ebû Bekr "radıyallahü anh", Resûlullahın hurmalıklarının gelirini fakîrlere dağıtdı. Bu hadîs-i şerîfe uyarak, Fâtımaya "radıyallahü anhâ" vermedi. Yoksa, nefsine, şeytâna uyarak yapmadı. Bunun için, suç olmaz. Eğer, sorulursa ki, hadîs-i şerîfe uyularak yapılan işden, Fâtıma "radıyallahü anhâ" niçin incindi? Cevâbında deriz ki, Onun incinmesi, düşünerek ve istiyerek incinmek olmayıp, insanlığın za'îf tarafı, yaratılış îcâbı idi. Elinde olmıyarak incindi. Böyle incitilmesi ise, yasak olmaz.

3- Mâverâ'ünnehr âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" buyurdu ki: (Allahü teâlâ, Ebû Bekr "radıyallahü anh" için, Tevbe sûresi, kırkıncı âyetinde, Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem"in sâhibi, ya'nî arkadaşı, dedi. Peygamberin sâhibini kötülemek, söğmek, câiz olmaz).

Risâlede cevâb olarak diyor ki: *(Kehf sûresi, otuzyedinci âyetinde meâlen,* ***(Sâhibi ile konuşurken dedi ki, seni yaratan Rabbine kâfir oldun...)*** *buyuruldu. Burada kâfire de, Peygamberin sâhibi denilmekdedir. Nitekim, Yûsûf sûresi, otuzdokuzuncu âyetinde, Yûsûf "aleyhisselâm" kâfirlere,* ***(Ey, zindan arkadaşlarım...)*** *sâhib demekdedir. Yûsûf aleyhisselâmın, puta tapan iki kâfire (sâhibim) demesi gösteriyor ki, bir Peygamberin "sallallahü aleyhi ve sellem" bir kimseye sâhibim demesi, o kimsenin iyi olmasını göstermez.)*

Cevâbında deriz ki, sevişerek olan arkadaşlık elbette te'sîrlidir. Sohbetin te'sîrine inanmamağa câhillik alâmetidir denilmişdir. Müslimân ile kâfir sevişmiyeceği için, sohbetlerinin te'sîri, fâidesi olmaz. Şunu da söyliyeyim ki, Yûsûf "aleyhisselâm"ın sohbetinin bereketi, fâidesi sâyesinde, o iki putperest, müslimân olmakla şereflendi. O hâlde, Sıddîk "radıyallahü anh" her zemân herkesden çok berâber bulunduğu ve çok sevdiği hâlde, Resûlullahın sohbeti niçin ona te'sîr etmesin? Onun olgun ma'rifetlerinden neden fâidelenmesin? Hâlbuki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki: **(Allahü teâlânın, göğsüme akıtdığı ma'rifetlerin, bilgilerin hepsini, Ebû Bekrin göğsüne akıtdım).** Sevgi, bağlılık, çok oldukça, fâidelenmek de o kadar çok olur. Bunun içindir ki, Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" bütün Eshâbın en üstünü oldu. Çünki, Onun Resûlullaha bağlılığı, herkesden çok idi. Bir hadîs-i şerîfde, **(Ebû Bekrin üstünlüğü, çok nemâz kıldığı, çok oruc tutduğu için değildir. Onun kalbinde bulunan bir şey içindir)** buyurdu. Âlimlerimiz "rahmetullahi aleyhim ecma'în" diyor ki, kalbinde bulunan o şey, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" sevgisi idi. O hâlde, böyle bir sâhibi kötülemek, söğmek nasıl insâf olur?

4- Mâverâ'ünnehr âlimleri diyor ki: Emîr Alî "radıyallahü anh" çok kuvvetli ve Eshâb arasında çok sevilen olduğu hâlde, üç halîfeyi kabûl etdi. Hiç karşı gelmedi. Bu da, üç halîfenin haklı olduğunu gösteriyor. Haksız idiler denirse, Alî "radıyallahü anh" da kötülenmiş olur.

Risâlede, buna cevâb olarak, diyor ki: *(Emîr "radıyallahü anh" cenâze işleri ile uğraşmakda iken, üç halîfe, Benî Sâ'ide çardağı altında, Eshâbın çoğunu topladı. Ebû Bekri halîfe yapdılar. Alî "radıyallahü anh" bunu haber alınca, adamları az olduğu için ve iyilerin ölmesini önlemek için, veyâ bilinmiyen başka sebebler için, harb etmeği yersiz buldu. Bu ise, Ebû Bekrin haklı olduğunu göstermez. Çünki, Alî "radıyallahü anh", o kadar kuvveti ve cesâreti olduğu hâlde, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sel-*

lem" ile ve birçok Eshâb ile, Mekkeden Medîneye, harb etmeden hicret etdi. O zemân, harb etmeği uygun görmediler. Hicretin altıncı yılında binbeşyüz Sahâbî ile Mekkeye giderken, Hudeybiye denilen yerde sulh yapıp geri döndüler. Resûlullahın, Alînin ve diğer Eshâbın buralarda harb etmemesi câiz olduğu gibi, Alînin yalnız başına harb etmemesi elbet câiz olur. Oralarda harb edilmemesi, Kureyş kâfirlerinin haklı olduğunu göstermiyeceği gibi, Alînin harb etmemesi de, Ebû Bekrin haklı olduğunu elbette göstermez. Bunun gibi, Fir'avn Mısrda, dörtyüz sene, tanrılık da'vâ etdi. Şeddâd ve Nemrud gibi krallar da, yıllarca bu bozuk da'vâda bulundu. Allahü teâlâ, sonsuz kuvvet, kudret sâhibi iken, bunları öldürmedi. Allahü teâlâ bile, düşmanından intikam almakda acele etmediğine göre, bir kulun, düşmanına karşı koymaması, niçin câiz olmasın? Emîr, onların hilâfetinde, istemiyerek, ortalığı idâre etmek için susdu. Severek kabûl etmedi.)

Cevâbında deriz ki: Mâverâ'ünnehr âlimlerine göre, Alînin Ebû Bekr "radıyallahü anhümâ" ile harb etmemesi ve Ona uyması, Onun doğru halîfe olduğunu gösteriyor. Bu ise, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem", Kureyş kâfirleri ile harb etmediği için ve Allahü teâlânın Fir'avn, Şeddâd ve Nemrud gibi düşmanlarını öldürmeği gecikdirdiği için red ve inkâr edilemez. Risâlenin bu misâlleri, kendi sözlerini çürütmekdedir. Çünki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" ve Allahü teâlâ, bu düşmanlarını hep kötüledi. Hep kötü ve alçak olduklarını bildirdi. Onlar nerede, bu iş nerede? Benzerlik, nerede? Alînin, Ebû Bekri "radıyallahü anhümâ" kabûl edip Ona uyduğunu bildiren haberlerin çokluğu karşısında, bunu inkâr edemedikleri için, işi başka yola çevirmek zorunda kalıyor ve istemiyerek, idâre için kabûl etdi, diyorlar. Ebû Bekrin "radıyallahü anh" hilâfetini haksız göstermek için, başka cevâb bulamıyorlar. Bu işin içinden, başka sözle kurtulamıyorlar. Burada, Ebû Bekrin "radıyallahü teâlâ anh" nasıl halîfe seçildiğini, en sağlam kaynaklardan alarak, açıklıyalım. Alîyi "radıyallahü anh" zor ile, ortalığı idâre için, yanlış iş yapmak küçüklüğüne düşürmeğe imkân olmadığını bildirelim.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edince, Eshâb-ı kirâm "radıyallahü anhüm ecma'în", defn işlerinden önce, halîfe seçmeğe başladı. Önce, mü'minlere bir başkan bulmağı, kendilerine vazîfe bildiler. Hattâ bu işi, birinci vazîfe gördüler. Çünki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", had cezâlarının verilmesini, vatanı düşmana karşı korumağı, asker hazırlamağı ve benzerlerini emr buyurmuşdur. Bu işler ise, ancak devlet tarafından yapılır. Bunun için, bir devlet reîsi seçmek, müslimânlara vâ-

cib olur. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefâtını her işiten üzüntüden, ne yapacağını şaşırıyor, çok kimsenin aklı başından gidiyordu. Eshâbın bu büyük yarasını saracak, acılara çâre bulacak biri lâzımdı. Ebû Bekr "radıyallahü anh", tam bir olgunlukla, Eshâbı topladı. Yüksek sesle:

Ey Eshâb-ı kirâm "radıyallahü anhüm ecma'în"! Kim, Muhammed "aleyhisselâm"a tapınıyorsa, bilsin ki, O ölmüştür. Kim Allahü teâlâya tapınıyorsa biliniz ki, O hep diridir. Hiç ölmez! dedi. Dahâ nice te'sîrli sözler söyledi. Sonra Ensârın toplanarak, aralarından halîfe seçeceklerini işitdi. Ebû Ubeyde ve Ömerle oraya gitdi. Onlara, Allahü teâlânın emrlerini yapmak ve yapdırmak için, bir baş seçiyormuşsunuz. Düşününüz, araştırınız! Halîfenin Kureyşden olması lâzımdır. Ebû Ubeyde ile Ömeri göstererek, bunlardan birini seçiniz, dedi. Ömer, söz alıp halîfe sensin yâ Ebâ Bekr, dedi ve elini uzatdı. Ensârın hepsi, söz birliği ile halîfeyi kabûl etdi. Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh", ertesi salı günü, mescide geldi. Minbere çıkdı. Cemâ'ate bakdı. Zübeyr bin Avvâmı göremedi. Çağırın gelsin, dedi. Zübeyr gelince, müslimânların sözbirliğinden ayrılmak ister misin? dedi. Zübeyr, ey Resûlün halîfesi! ayrılmam, diye elini uzatdı, kabûl etdi. Halîfe, yine etrâfa bakdı. Alîyi "radıyallahü anh" göremedi. Çağırtdı. Emîr gelince, müslimânların sözbirliğinden ayrılmak ister misin? dedi. Alî de, ey Resûlün halîfesi, ayrılmam, deyip elini uzatdı, kabûl etdi. Zübeyr ve Alî, halîfeyi kabûlde gecikdikleri için özr dilediler. Halîfe seçilirken bize haber verilmediği için üzülmüşdük. İyi biliyoruz ki, halîfe olmağa, içimizde, Ebû Bekrden dahâ haklı kimse yokdur. Çünki O, mağarada arkadaş olmakla şereflenmişdir. Onun şerefini, üstünlüğünü iyi biliyoruz. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" nemâz için, imâmlığa aramızdan Onu seçdi, dediler. [Zübeyr bin Avvâm "radıyallahü teâlâ anh", Cennet ile müjdelenen on kişiden biridir. Hadîce valdemizin erkek kardeşinin ve Resûlullahın halası Safiyyenin oğlu idi. Onbeş yaşında müslimân oldu. İslâmda ilk kılınç çeken, Habeşe ve Medîneye, ilk hicret edendir. Bedr, Uhud, Hendek, Hudeybiye, Hayber, Mekke, Huneyn ve Tâif gazvelerinde birçok yerinden yaralandı. Mısrın fethinde de bulundu. Çok zengin idi. Bütün vârını, Allah yolunda verdi. Deve vak'asında hazret-i Alîye karşı bulunmuşdu. Otuzaltı senesinde, altmış yedi yaşında şehîd oldu.]

İmâm-ı Muhammed Şâfi'î "rahmetullahi aleyh" [150-204 [m. 819] Mısrda] buyuruyor ki: (Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edince, Eshâb-ı kirâm "radıyallahü anhüm" düşündü, aradı, yer yüzünde Ebû Bekrden "radıyallahü anh" dahâ üstün

kimseyi bulamadı. Onu söz birliği ile halîfe yapdı). Eshâb-ı kirâm "radıyallahü anhüm" söz birliği ile Ebû Bekr, Alî ve Abbâsdan "radıyallahü anhüm" birinin halîfe olmasını istedi. Alî ile Abbâs, Ebû Bekrin halîfe olmasına karşı birşey söylemedi. İkisi de, Ebû Bekrin halîfeliğini kabûl etdi. Böylece, Ebû Bekr, söz birliği ile halîfe seçilmiş oldu. Ebû Bekrin halîfeliği haklı olmasaydı, Alî ile Abbâs, kabûl etmez, haklarını isterdi. Nitekim, Alî "radıyallahü anh" Muâviyenin "radıyallahü anh" halîfeliğini haklı görmediği için, kabûl etmedi. Muâviyenin askeri ve kuvveti, kendisinden dahâ çok olduğu hâlde, hakkını istedi ve çok kimsenin ölümüne sebeb oldu. Hâlbuki, Ebû Bekrden hak istemesi pek kolay idi ve kolay seçilirdi. Çünki, o zemân, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" zemânına dahâ yakın idi ve hakkı meydâna çıkarmak isteği herkesde çok vardı. Bundan başka Abbâs, Alîden halîfe olmasını istedi. O, kabûl etmedi. Kendini dahâ haklı görseydi kabûl ederdi. Hâlbuki Zübeyr, o büyük şöhreti ve cesâreti ile bütün Hâşim oğulları ve başka birçok Sahâbî, Alî ile "radıyallahü anhüm" berâber idi. Ebû Bekrin hak üzere halîfe olduğunu göstermeğe, bu icmâ' [sözbirliği] yetişir. Bunu bozacak bir emr, hattâ bir işâret bile bulunmaması, haklı olduğunu dahâ kuvvetlendirmekdedir. Hattâ, âlimlerin çoğuna göre, icmâ'ı ümmet, ya'nî Eshâbın söz birliği, meşhûr olmıyan emrden dahâ kuvvetlidir. Çünki, icmâ' olunan bir iş, kesin olarak doğrudur. Meşhûr olmıyan emr ise, zan ile doğrudur. Şunu da bildirelim ki, Ebû Bekrin halîfe olması için işâret, hattâ emr de vardır. Tefsîr ve hadîs ilmlerinin derin âlimleri, bunları bildirmekdedir. Evet, Ehl-i sünnetin derin âlimlerinden çoğuna göre, böyle bir emr yokdur. Fekat bu söz, başkasının da hakkı bulunmadığını göstermekdedir. Bundan da, Ebû Bekrin, söz birliği ile, haklı halîfe olduğu ve Alîye, istemiyerek, idâre-i maslahat için kabûl etdi denilemiyeceği meydâna çıkmakdadır. Sahâbe-i kirâm, doğruyu kabûl etmez kimseler olsaydı, o zemân idâre-i maslahat düşünülebilirdi. **(Zemânların en iyisi benim zemânımdır)** hadîs-i şerîfi ile şereflenmiş kimseleri idâre etmek için, hakdan vazgeçmek, Alîye "radıyallahü anh" yakışdırılır mı?

Osmân bin Abdürrahmân İbnissalâh [Aks-ül-amel kitâbı Londrada basılmışdır. 577-643 (m. 1245)] ve Abdül'azîm Münzirî [581-656] "rahmetullahi teâlâ aleyhimâ" buyuruyorlar ki, Eshâb-ı kirâmın hepsi âdildir. Eshâb-ı kirâmın hepsi, kesin olarak Cennete gidecekdir. Hadîd sûresi, onuncu âyetinde meâlen, **(Ey mü'minler! Sizden, Mekkenin fethinden önce Allahü teâlâ için mal veren ve muhârebe edenlere, fethden sonra verenlerden ve harb edenlerden dahâ yüksek derece vardır. Bunların derecele-**

ri eşit değildir. Hepsi için Cenneti söz veriyorum) buyuruldu. Demek ki, Eshâb-ı kirâmın hepsi Cennete girecekdir. Bu âyet-i kerîmede mal ve cân verenlere söz verilmesi, sadaka vermiyen ve cihâd etmiyenlerin Cennete girmiyeceğini göstermez. [Beydâvî ve Hüseynî ve Mevâkıb tefsîrlerinde diyor ki, müfessirlerin çoğuna göre, bu âyet-i kerîme, Ebû Bekr-i Sıddîkın şânının yüksekliğini bildirmek için geldi. Çünki ilk önce îmân etdi ve malını dağıtdı ve kâfirlerle döğüşdü.]

İmâm-ı Alî "radıyallahü anh", halîfelik hakkı olduğunu bildiği hâlde, hoş geçinmek için, istemiyerek hazret-i Ebû Bekri kabûl etdi demek, O Allahın arslanını küçültmek olur. Çünki, hakkı, doğruyu söylememek günâhdır. İstemiyerek iş yapmak ise, en aşağı bir mü'minin beğenmediği şeydir. Allahın arslanı ve Resûlullahın dâmâdı, cesâretde ve kahramanlıkda eşi bulunmıyan Emir, böyle beğenilmiyen işi yapacak kadar küçülür mü? Câhiller, ne aşırı taşkınlık yapıyor ki, hazret-i Alîyi "radıyallahü anh" yükselteceğiz diye, kötülüyorlar. Onu aşağılamağı, övmek sanıyorlar.

5- Mâverâ'ünnehr âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" diyor ki: Üç halîfeyi ve Resûlullahın temiz olan zevcelerinden birkaçını söğmek, bunlara la'net etmek küfrdür. Buna câiz diyeni cezâlandırmak lâzım olur.

Risâlede, buna cevâb olarak diyor ki: *(Akâid-i Nesefî şârihi, Şeyhaynı [Ebû Bekr ile Ömeri] söğmenin küfr olacağını kabûl etmiyor. [**(Akâid-i Nesefiyye)** kitâbını Ömer ibni Muhammed Nesefî yazmışdır. 461-537, Semerkanddadır. **(Zahîre)** ismindeki fıkh kitâbı kıymetlidir. **(Akâid-i Nesefiyye)**yi, çok âlimler şerh etmişdir. En meşhûr şerhi, Mes'ûd bin Ömer Sa'deddîn-i Teftâzânînindir. 722-792 Semerkanddadır.] **(Câmi'ul-usûl)** sâhibi, Şeyhayni söğenleri İslâm fırkalarından saymışdır. **(Mevâkıf)** kitâbı da, böyle demekdedir. [Câmi'ul-usûl kitâbını Mubârek bin Muhammed ibni Esîr yazmışdır. 544-606 Mûsuldadır. Mevâkıf kitâbını, kâdı Adûd Abdürrahmân bin Ahmed yazmışdır. Çok kıymetli akâid kitâbıdır. Şerhleri içinde en meşhûru, seyyid şerîf Alî bin Muhammed Cürcânînin [740-816, Şîrâzda] ve Muhammed bin Es'ad Celâleddin Devânîninkidir. Devânînin fârisî **(Ahlâk-ı Celâlî)** kitâbı meşhûr olup basılmışdır ve İngilizceye terceme edilmişdir. [829-908] Abdülhakîm Siyalkütî Hindînin [1068 [m. 1658] Hindistânda] Seyyid şerîf Alî şerhine olan hâşiyesi meşhûr olup basılmışdır.] İmâm-ı Muhammed Gazâlî [450-505 [m. 1111] Tus şehrinde], Şeyhaynı söğmek küfr olmaz, diyor. Ebül-Hasen Eş'arî [Alî bin İsmâ'îl 266-330 (m. 941 Bağdâd)] nemâz kılan kimseye kâfir denemez di-*

yor. O hâlde, Şeyhayni söğenleri kâfir bilmek, din âlimlerinin kitâblarına ve Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uymamakdadır.)

Cevâbında deriz ki, Şeyhayni "radıyallahü teâlâ anhümâ" söğmek küfrdür. Hadîs-i şerîfler, küfr olduğunu göstermekdedirler. Taberânînin [Süleyman bin Ahmed 260-360 [m. 971] İsfehânda] ve Hâkimin [Muhammed bin Abdüllah 321-405 [m. 1014] Nişâpurda] bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ beni seçdi. Benim için, insanlar arasından en iyilerini Eshâb** [arkadaş] **olarak seçdi. Eshâbım arasından bana, vezîrler, yardımcılar ve akrabâ ayırdı. Onlara söğene, Allahü teâlâ ve melekler ve insanlar la'net eylesin! Onları söğenlerin ne farzlarını, ne de sünnetlerini, Allahü teâlâ kabûl etmez)** buyurdu. Hadîs âlimi Alî bin Ömer Dârekutnînin bildirdiği hadîs-i şerîfde: **(Benden sonra, ba'zı kimseler meydâna çıkacak. Onlara rastlarsanız, öldürünüz! Çünki, onlar, müşrikdir** [kâfirdir]). Alî "radıyallahü anh", bunların alâmeti nedir? diye sordu. **(Onlar sana aşırı bağlılık gösterecek, sende bulunmıyan şeyleri, sana söyliyeceklerdir. Kendilerinden önce gelen din büyüklerini kötüliyeceklerdir)** buyurdu. [Dârekutn, Bağdâdda bir köydür. 306-385 Bağdâdda.] Aynı kitâbda, **(Bunlar, Ebû Bekrle Ömeri kötülerler. Bunlara söğerler. Eshâbıma söğenlere, Allahü teâlâ ve melekler ve bütün insanlar la'net etsin)** buyurdu. Buna benzeyen hadîs-i şerîfler, pek çokdur ve çoğu meşhûr olduğundan, burada yazmaya lüzûm yokdur.

Şeyhaynı söğmek, onlara düşmanlık etmek demekdir. Onlara düşmanlık ise, küfrdür. Çünki, hadîs-i şerîfde, **(Onlara düşmanlık bana düşmanlıkdır. Onları incitmek, beni incitmekdir. Beni incitmek de, Allahü teâlâya eziyyet etmekdir)** buyuruldu. Alî bin Hasen ibni Asâkirin [499-571 Şâmda] bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Ebû Bekr ile Ömeri** "radıyallahü anhümâ" **sevmek îmândır. Bunlara düşmanlık küfrdür)** buyuruldu. Bir mü'mine kâfir diyen kâfir olur. Bir hadîs-i şerîfde, **(Bir kimse bir mü'mine, onun kâfir olduğunu bildiren bir söz söylerse,** [meselâ Ey Allahın düşmanı derse] **kendisi kâfir olur)** buyuruldu. O hâlde, Şeyhayne kâfir diyen, Onları kâfir bilen, kâfir olur. Biz iyi biliyoruz ki, Ebû Bekr ile Ömer "radıyallahü anhümâ" mü'mindirler. Allahü teâlânın düşmanı değildirler. Cennet ile müjdelenmişdirler. O hâlde, bunlara kâfir diyen, kâfir olur. Yukarıdaki son hadîs-i şerîfi, gerçi bir kişi bildirmişdir. Fekat, mü'mini kâfir yapanın, kâfir olacağı, bundan anlaşılmakdadır. Şu kadar var ki, buna inanmıyan kâfir olmaz. Zemânın büyük âlimi olan Ebû Zür'a Râzî buyuruyor ki: (Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbından birisini kötüleyen kimse, zındıkdır. Çünki, Kur'ân-ı kerîm, elbette

doğrudur, Resûlullah elbette doğru söyler. Bizlere bunlardan gelen haberler, elbette doğrudur. Bunların hepsi, Eshâb-ı kirâmı övmekde, yükseltmekdedir. Bunları kötülemek, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere inanmamak olur. Bu ise, zındıklık, dalâlet, sapıklıkdır). Sehl bin Abdüllah Tüsterî [200-283 [m. 896] Basrada] buyuruyor ki, (Eshâb-ı kirâmı büyük bilmeyen kimse, Resûlullaha îmân etmiş olmaz). Abdüllah bin Mubârekden [116-181 [m. 797] Irakda] soruldu ki, Mu'âviye ile Ömer bin Abdül'azîzden hangisi dahâ üstündür? Cevâbında buyurdu ki, Mu'âviye "radıyallahü anh" [79 yaşında iken 60 [m. 680] da Şâmda vefât] Resûlullahın yanında giderken, atının burnuna giren toz, Ömer bin Abdül'azîzden katkat dahâ üstündür. Böylece, Resûlullahın sohbetinin ve mubârek yüzünü görmenin sebeb olduğu yüksekliğe, hiçbir yükseklik yetişemeyeceğini bildirdi. [Ömer bin Abdül'azîz, sekizinci Emevî halîfesi olup âlim ve çok dindâr idi. Yüzbir senesinde, 41 yaşında şehîd edildi. Malatyayı Rumlardan, yüz bin esîr karşılığı satın almışdır.] Bu üstünlük, başka bir kıymet karışmadan yalnız sohbetin üstünlüğüdür ve bütün Eshâbda vardır. Buna başka kıymetler de ekliyen, meselâ Resûlullah ile birlikde cihâd eden ve sonra gelen mü'minlere, Ondan işitdiklerini bildiren veyâ Onun uğrunda malını harc eden sahâbî elbet dahâ yüksek, dahâ üstün olur. Hiç şübhe yok ki, iki halîfe, Eshâbın büyüklerindendi. Hattâ, en üstünleri idi. O hâlde, Şeyhayne kâfir demek, hattâ, biraz küçültmek, küfr olur. Zındıklık olur. Doğru yoldan ayrılmak olur. Şemsül'eimme Muhammed bin Ahmed Serahsînin (483 [m. 1090] Türkistanda) **(Muhît)** kitâbında diyor ki: (Şeyhaynı kötüliyen imâmın arkasında nemâz kılmak câiz değildir. Çünki bu, Ebû Bekrin "radıyallahü anh" halîfe olduğunu kabûl etmiyor. Hâlbuki, Onun hak halîfe seçildiğini bütün Eshâb sözbirliği ile bildirdi). Tâhir bin Ahmed Buhârînin [542] **(Hulâsa)** adındaki fetvâ kitâbında diyor ki, (Ebû Bekrin hilâfetine inanmıyan kâfir olur. Bid'at sâhibi olanın arkasında nemâz kılmak mekrûhdur. Bid'atı küfre varırsa ona uyanın nemâzı sahîh olmaz. Küfre sebeb olmazsa, sahîh fekat mekrûh olur. Hazret-i Ömerin "radıyallahü anh" hilâfetine inanmıyanın da kâfir olduğu, dahâ doğrudur). Bunların halîfeliklerine inanmıyan kâfir olunca, yâ bunlara söğenlerin, la'net edenlerin ne olacağını düşünmeli. Görülüyor ki, bu taşkınlıklara küfr demek, hadîs-i şerîflere ve din âlimlerinin sözlerine tam uygun olmakdadır. Ehl-i sünnet âlimlerinden birkaçının "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" bunlara kâfir denilmez buyurması, taşkınlık yapmıyan kimseler içindir. Böylece sözleri, hadîs-i şerîflere ve âlimlerin sözbirliğine uydurulmuş olur.

Risâle, *(Âişe-i Sıddîkaya "radıyallahü teâlâ anhâ" da söğüyor, la'net ediyor. Âyet-i kerîmeye ve hadîs-i şerîfe uymadığı için Ona la'net edilir diyorlar. Ona, -hâşâ- kötü diyorlar. Ahzâb sûresi, otuzüçüncü âyetinde:* ***(Evlerinizde oturunuz)*** *buyurulduğu hâlde, bu emri dinlemeyip, Deve vak'asında, Alî "radıyallahü anh" ile harb etdi. Hâlbuki hadîs-i şerîfde,* ***(Seninle harb eden, benimle harb etmiş gibidir)*** *buyuruldu. Demek ki, Alî ile harb, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" ile harb etmek demekdir. Peygamber ile harb eden ise, kâfirdir. Onun için, Âişeye söğmek, la'net etmek lâzım olur)*, dediler.

Buna cevâb olarak deriz ki, **(Evlerinizde oturunuz!)** emri, her zemân, her hâlde evde oturun, dışarıya hiç çıkmayın demek değildir. Zevcelerinden ba'zısının, Resûlullah ile birlikde sefere gitmesi, böyle olmadığını göstermekdedir. Demek ki, evlerinizde oturunuz emri, belli zemân ve belli hâller içindir. Bir şeyin bütününü söyleyip bir parçasını kasd etmeğe benzer. Böyle sözler ise, kesin olmaz. Müctehidin, bu bütünden, bir başka parçayı anlaması câiz olur. Çünki, bütün parçalarda ortak bulunan özellikler vardır. Âişe "radıyallahü anhâ", şübhe yok ki, âlim idi ve müctehid idi. Tirmüzînin kitâbında Ebû Mûsel-eş'arî [Resûlullahın vâlîlerinden idi. Yazılara târîh konmasına sebeb olmuşdur. 51 de Kûfede vefât etdi.] buyuruyor ki, Eshâb-ı kirâm, birşey öğrenmek isteseydi, hazret-i Âişeye gidip, sorar, öğrenirdi. Yine Tirmüzî kitâbında, Mûsâ bin Talha diyor ki, Âişeden dahâ fasîh, düzgün konuşan görmedim. Âişe "radıyallahü anhâ", o derin ilmi sebebi ile âyet-i kerîmenin özünü anlamış, ba'zı zemânda, ba'zı işler için çıkmak istisnâsına uyarak çıkmışdır. Âyet-i kerîmeden çıkan ma'nâ, örtüsüz, açık olarak çıkmayınız demekdir. Nitekim âyet-i kerîmenin sonunda meâlen, **(Önceki câhillik zemânında, kadınların yapdığı gibi, zînetlerinizi, süslerinizi erkeklere göstermeyiniz!)** buyuruldu. Örtülü olarak, evden çıkmanın câiz olacağı buradan anlaşılmakdadır. Âişenin "radıyallahü anhâ" Deve vak'asına çıkması, harb etmek için değildi. İslâh etmek, fitneyi basdırmak içindi. Târîhlerin dediği gibi harb için olsa da, yine zararı yokdur. Çünki, ictihâdı ile hareket etmişdi. Keyfi ile, kendiliğinden çıkmış değildi. Nitekim, Şerh-i mevâkıf, Seyfüddîn Alî Âmidîden "rahmetullahi aleyh" haber veriyor ki, Deve ve Sıffîn vak'aları, ictihâd yüzünden idi. Müctehid yanılırsa, birşey denemez. Enfâl sûresi, altmışsekizinci âyetinde meâlen, **(Allahü teâlânın önceden kitâbı olmasaydı, yapdıklarınızdan dolayı büyük azâb çekerdiniz)** buyuruldu. Beydâvî bunu tefsîr ederken (Allahü teâlâ açıkça yasak etdiği şey yapılmadıkça azâb yapmıyacağını, önceden Lev-

hilmahfûzda yazdı. Hatâ edene, yanılana azâb etmiyeceğini hükm etmeseydi...) diyor. Şunu da bildirelim ki, müctehidin yanılması, Allahü teâlâdan bir rahmetdir, hidâyetdir. Abdüddar bin Kusey oğullarından Rezin bin Mu'âviye (524)nin kitâbında, Ömer "radıyallahü anh" buyuruyor ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki: **(Benden sonra, Eshâbımın ayrılığını Rabbimden sordum. Rabbim bildirdi ki: Ey sevgili Peygamberim Muhammed "aleyhissalâtü vesselâm"! Senin Eshâbın, gökdeki yıldızlar gibidir. Ba'zısı, ba'zısından dahâ parlakdır. Hepsi ışık saçmakdadır. Onlardan birinin yolunda giden hidâyete kavuşur).** Sonra, şu hadîs-i şerîfi buyurdu: **(Eshâbım gökdeki yıldızlar gibidir. Herhangi birine uyarsanız, hidâyet, selâmet bulursunuz!)**

(Ey Alî! Seninle harb, benimle harb demekdir) hadîs-i şerîfini, Âişe "radıyallahü anhâ" belki işitmemişdir. Yâhud, belli bir harb için buyurulmuşdur. Veyâhud, zemân-ı se'âdetde yapdığı harbler demekdir.

Bu risâlede, bozuk düşüncelerine herkesi inandırmak ve Ehl-i sünneti mağlûb etmek için diyor ki: *(Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem", iki gözü görmiyen İbni ümm-i Mektûm ile konuşurken, zevcelerinden biri yanlarına gelince, üzülüp* ***(O görmüyorsa da, sen görüyorsun!)*** *buyurdu. Kadınların, erkeklere görünmemesi, bu kadar lâzım olduğu hâlde, Ehl-i sünnet kitâblarında diyor ki: Âişe "radıyallahü anhâ" Peygamberin omuzuna dayanıp sokakda çalgı çalan, oynıyan adamları seyr etdi.* ***(Seyr etmeğe doymadın mı yâ Hümeyrâ?)*** *buyurdu. Biz, en aşağı adamların bile, böyle yapacağını söyliyemeyiz.)* Cevâb olarak deriz ki, oyunu seyr etmek, belki örtünmek emri gelmeden önce olmuşdur. İbni ümm-i Mektûma görünmemek ise, bu âyet-i kerîme geldikden sonra olmuşdur. Belki de, seyr olunan oyun, harâm olmıyan, câiz olan oyun idi. Nitekim, sahîh haberlerden anlaşılıyor ki, Mescid-i Nebevî meydânında, süngü oyunu oynanırdı. Bu da, ok atmak gibi, harb oyunu olduğu için, günâh değildir. Zâten mescidde oynanması, câiz olduğunu göstermekdedir. Oyunu seyr etme, örtünme âyeti geldikden sonra olsa bile, o zemânda, Âişe "radıyallahü anhâ" küçük idi. Mükellef değildi. Nitekim, Buhârî ve Müslimde bildirildiğine göre, buyuruyor ki: (Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" odanın kapısında duruyordu. Habeşliler, mescidin mihrâbında oynuyordu. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" mubârek arkasındaki örtü ile beni örtdü. Mubârek kulağı ile boynu arasından, oyunu seyr etdim.)

İyi bilinmelidir ki, Eshâb-ı kirâmın işlerine karışmak, onlar hakkında, aklına geleni söylemek, bir müslimân için, son dere-

ce edebsizlik ve zevallılıkdır. Müslimân ismini taşıyan kimse, Eshâb-ı kirâm arasındaki ayrılıkları, çekişmeleri, Allahü teâlâya bırakmalı, hepsini iyi bilmelidir. Onları sevmek Muhammed "aleyhisselâm"ı sevmek demek olduğunu bilmelidir. Çünki, **(Onları seven, beni sevdiği için sever)** buyurdu. Bir müslimân için, kurtuluş yolu, ancak budur. İmâm-ı Muhammed bin İdrîs Şâfi'î "rahmetullahi aleyh" buyuruyor ki: (Eshâb-ı kirâm arasındaki kanlara, ellerimizin bulaşmasından, Allahü teâlâ, bizleri koruduğu gibi, biz de dilimizi karışdırmakdan koruyalım). Ömer bin Abdül'azîz de böyle söylemişdir. [1340 da İstanbulda basılan, türkçe **(Ahmed Rıfâî)** adındaki kitâbın yetmişsekizinci sahîfesinde, Seyyid Ahmed bin Alî Rıfâî [512-578 [m. 1183] Basra civârında (Ümm-i Ubeyd)dedir] buyuruyor ki: (Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvan" arasında olan olaylar üzerine aşırı konuşmak, fikr yürütmek, hiç câiz değildir. Her müslimân, Eshâb hakkında, dilini tutmalı, o büyüklerin hep iyiliklerini söyleyip, hepsini sevmeli, övmelidir). Fekat, ba'zı kimseler, Eshâb-ı kirâmı kötülüyor. O İslâmın göz bebeklerine sövmeğe, la'net etmeğe cesâret ediyor. İslâm âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în", onlara cevâb vermesi, onları susdurması, yanlış, bozuk düşündüklerini açıklaması lâzımdır. İşte bunun için, bu fakîr de [ya'nî İmâm-ı Rabbânî, müceddid-i elf-i sânî, Ahmed Fârûkî "rahmetullahi aleyh" 971-1034 [m. 1624] Hindistânda Serhend şehrindedir], bu yolda birkaç kelime yazdım. Yâ Rabbî! Unutduklarımız ve yanıldıklarımız için bize cezâ yapma! Okuduğum risâleyi yazanı red ve rezîl etmek için, bu fakîre nasîb olan cevâb burada bitdi. Allahü teâlâ, kalblerimize, kendi dîninin sevgisini yerleşdirsin! Sevgili Peygamberi Muhammed "aleyhissalâtü vesselâm" yolunda ilerlemekle, hepimizi şereflendirsin! Âmîn.

İmâm-ı Rabbânî, müceddid-i elf-i sânî Ahmed Fârûkînin "rahmetullahi aleyh" **(Redd-i Revâfıd)** risâlesi, burada temâm oldu.

İlâhî! Fâtıma evlâdı hâtırına,
Son sözüm, kelime-i tevhîd ile ola!
Eğer bu düâmı edersen red yâ kabûl!
Sarıldım, Ehl-i beyt-i Nebî eteğine.

Yâ Rabbî! Sevgili Peygamberinin hürmeti için ve Onun Ehl-i beyti "radıyallahü anhüm" hâtırı için, İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkîyi ve anasını, babasını afv ve mağfiret et! Habîbinin ahlâkı hürmetine, onlara iyi, güzel muâmele eyle! "rahmetullahi aleyhim ecma'în"! Sevgili Peygamberine ve Ehl-i beytine bizden düâlar ve selâmlar ulaşdır ve mahlûklarının sayısınca ve Arşının ağır-

lığınca, beğendiğin gibi hayr ve bereket ver. Âmîn. Bu risâlenin temâm olmasını nasîb etdiği için, Allahü teâlâya hamd olsun ve en çok sevdiği, ümmî Peygamber Muhammed aleyhisselâma kıyâmete kadar, düâlar ve selâmlar olsun!

İmâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkî Serhendî hazretlerinin **(Redd-i revâfıd)** risâlesi, Hindistânda ve Pakistânda basılmışdır. Pakistânda, Haydarâbâd üniversitesi profesörlerinden Gulâm Mustafâ hân da, 1385 [m. 1965] senesinde urdu tercemesi ile birlikde, **(Te'yîd-i ehl-i sünnet)** ismini vererek nefis olarak basdırmışdır. Bu baskısı, 1397 [m. 1977] senesinde, **(Mebde' ve Me'âd)** risâlesi ile birlikde, İstanbulda ofset yolu ile tekrâr basdırılmışdır. Bu risâleyi Hind âlimlerinden şâh Veliyyullah Dehlevî arabîye terceme etmiş ve Hindistânda basılmış ve İstanbulda ofset baskısı, **(En-Nâhiye)** kitâbının sonunda neşr edilmişdir.

Asrların pek az yetişdirdiği büyük âlim kayyûm-i âlem, şeyh Muhammed Ma'sûm bin Ahmed Fârûkî "kuddise sirruhumâ" hazretlerinin [1009-1079 [m. 1667] Serhendde] **(Mektûbât)** kitâbının ikinci cildinin, otuzaltıncı mektûbu, uzun ve çeşidli süâllere cevâb vermekdedir. Bu mektûbun, yalnız sekizinci süâlinin cevâbını, buraya terceme etmek uygun görüldü.

Süâl: (Şerh-i Dîvân-ı kütüb-i tevârîh)de diyor ki, (Hazret-i Emîr "kerremallahü teâlâ vecheh" bir kısm insanların kendisine düşmanlığını anlayınca, Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" ve Onun gibilerden beş kişiye, beş vakt nemâzdan sonra, la'net etmeğe başladı. Onlar da, bunu duyunca, hazret-i Emîr, hazret-i Hasen, hazret-i Hüseyn, Abdüllah ibni Abbâs ve Mâlik-i Ejderden "radıyallahü anhüm ecma'în" müteşekkil olan beş kişiye beş vakt nemâzdan sonra la'nete başladılar. Hattâ, Benî Ümeyye halîfeleri, bu alçak işi büsbütün ortaya yaydı. Hutbelerde Ehl-i beyte la'net etdiler. Bu hareket, Ömer bin Abdülazîzin, bunu kaldırmasına kadar devâm etdi. Ömer bin Abdülazîz, bu la'neti kaldırıp, yerine, Nahl sûresi, doksanıncı âyet-i kerîmesini okutdu). Acabâ bu çirkin hâdise olmuş mudur, yoksa olmamış mıdır?

Cevâb: Tepeden tırnağa kadar rahmet olan hazret-i Emîr "kerremallahü teâlâ vecheh" hâşâ ve kellâ, herhangi bir müslimâna bile la'net etmemişdir. Nerde kaldı ki, Peygamber efendimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" eshâbına ve hele çok kerre hayr düâ etdiği Muâviyeye "radıyallahü anh" la'net etmiş olsun. Hazret-i Emîr, Muâviye ile birlikde olanlar için, (Kardeşlerimiz, bize uymadı. Kâfir ve fâsık değildirler. İctihâdları ile hareket ediyorlar) buyurdu. Bu sözü, bunlardan küfrü ve fıskı uzaklaşdırmakdadır. O hâlde, niçin la'net etsin? İslâm dîninde hiç kimseye,

hattâ frenk kâfirine bile, la'net etmek ibâdet değildir. Beş vakt nemâzdan sonra düâ etmek lâzım iken, kendi düşmanlığı için, düâ yerine, la'neti dile alır mı? Fenâ derecelerinin en yükseğine ve itminânın sonuna ulaşmış ve şahsî arzûlarından geçmiş olan hazret-i Emîrin nefsini kendi nefs-i emmâreleri gibi, kin, inâd ve düşmanlıkla dolu mu sanıyorlar? O çok yüksek zâta, böyle bir bühtân, böyle alçak bir iftirâda bulunuyorlar. Hazret-i Emîr, fenâ fillâh ve muhabbet-i Resûlillah makâmlarının en son derecesine ulaşmış, cânını, malını, Onun "sallallahü aleyhi ve sellem" yolunda fedâ etmişdir. Niçin bu düâ zemânında, her iki cihânın sultânı, Peygamber efendimize "sallallahü aleyhi ve sellem" envâ-ı ezâ ve cefâ yapan, Allahü teâlânın ve Resûlünün "sallallahü aleyhi ve alâ âlihi ve sellem" düşmanlarını söyleyip, onlara la'net etmedi de kendi düşmanlarına la'net etdi? Hâlbuki (İctihâdları ile hareket ediyorlar) sözü, onlara düşman olmadığını gösteriyor. İşin esâsı şöyledir ki, bu muhârebeler ve münâze'alar, düşmanlık ve kin gütmek ile olmamışdır. Hep ictihâd ve te'vîl ile olmuşdur. Bunun için, ayblamanın yeri yokdur. Nerde kaldı ki, la'net edilsin. Bir kimseyi kötülemek ve ona la'net etmek, bir iyilik ve ibâdet olsaydı, İblîs-i la'îne, Ebû Cehle, Ebû lehebe ve Peygamber efendimizi "sallallahü aleyhi ve sellem" inciten, Ona cefâ ve ezâ eden ve bu hak dîne, kötülükler, ihânetler yapan Kureyşin azılı kâfirlerine la'net etmek, İslâmın îcâblarından olurdu. Düşmanlara la'net etmek emr edilmeyince, dostlara la'net sevâb olur mu? Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem buyurdu ki: **(Bir kimse, şeytâna la'net ederse; ben zâten mel'ûn oldum. Bu la'netin bana zararı olmaz der. Yâ Rabbî! Beni şeytândan koru derse, eyvâh belkemiğimi kırdın der).** Bir başka hadîs-i şerîfde, **(Şeytâna söğmeyiniz. Şerrinden Allahü teâlâya sığınınız!)** buyuruldu. Bundan anlaşılıyor ki, bu gibi sözler, hazret-i Emîre iftirâdır. Onu kötülemekdir. Bundan başka, Muâviye "radıyallahü anh" hazret-i Emîre, hazret-i Hasen ve Hüseyne ve diğerlerine "radıyallahü anhüm ecma'în" la'net etmeğe başladı demek de, Muâviye "radıyallahü anh" hazretlerine iftirâ olur. (Bu hâdise olmuş mudur, yoksa olmamış mıdır? Eğer olmuş ise, Mu'âviyeye ve diğerlerine niçin la'net edilmesin? Olmadı ise, Keşşâf tefsîrindeki yazının ma'nâsı ne olur?) diyorsunuz. Cevâbında, olmadı deriz. Ehl-i sünnet ve cemâ'at mezhebi şöyledir ki, Muâviyeye "radıyallahü anh" dil uzatmak câiz değildir. Bu söz, ona bir iftirâdır. Hem, bu husûsda doğru bir haber de yokdur. Târîhçiler söyliyor ise, bunların sözü, nasıl sened olabilir. Dînin esâsları târîhcilerin sözleri üzerine kurulamaz. Bu mes'elede, imâm-ı a'zam Ebû Hanîfenin ve Onun

eshâbının sözlerine bakılır. Târîhçilerin sözlerine ve Keşşâfda yazılı haberlere bakılmaz. Keşşâfdan alındığını bildirdiğiniz o yazılarda Emîrin ve Muâviyenin ismi geçmiyor. Bu iki din büyüğünün birbirine la'net etdiğini gösteren bir işâret bile yokdur. O yazılar temâmen doğrudur. Bizim bildiğimize uymayan birşey yokdur ki, iyi ma'nâ aransın. Evet, benî Ümeyye halîfeleri senelerce minberlerde Ehl-i beyte la'net etdirdi. Ömer bin Abdülazîz, buna son verdi. Allahü teâlâ, Ona bizim tarafımızdan büyük mükâfatlar versin! Lâkin Muâviye "radıyallahü anh" da, Emevî halîfelerinden ise de, ona dokunulamaz. Eğer Muâviye söğülür, kötülenirse, onunla berâber, bu muhâlefetde ve muhârebelerde bulunan çok sayıda Eshâb-ı kirâm, hattâ aşere-i mübeşşereden [Dünyâda iken Cennet ile müjdelenmiş on kişiden] birkaçı da mel'ûn olur, kötülenmiş olur. Bu din büyüklerine dil uzatmak, onları kötülemek, onlardan bize gelmiş olan din bilgilerini bozmağa, kötülemeğe sebeb olur. Hiçbir müslimân, bunu lâyık görmez ve kabûl edemez.

Efendim! Bu mes'elede size iki mezhebi bildireyim. Ehl-i sünnet ve cemâ'atin sözü ve başkalarının sözü. Ba'zıları, üç halîfeyi ve Mu'âviyeyi ve ictihâdda Ona uyanları kötülüyor. Bunlara söğüyor. Peygamberimizden "sallallahü aleyhi ve sellem" sonra, birkaçı hâric olmak üzere, bütün Eshâb mürted oldu, diyorlar. Ehl-i sünnet ve cemâ'at mezhebine göre, Peygamber efendimizin "sallallahü aleyhi ve alâ âlihi ve sellem" eshâbına iyilikden başka birşey söylenmez. Hiçbiri fenâ ve kötü değildir. **(Onları seven, beni sevdiği için sever. Onlara düşman olan, bana düşman olduğu için düşman olur)** hadîs-i şerîfi, hepsini sevmemizi emr ediyor. Onların kavgalarının ve muhârebelerinin, iyi niyyet ile yapıldığını bilmeliyiz. Nefsin kötü ve çirkin arzûlarından ve inâddan onları temâmen uzak görmek ve uzak tutmak lâzımdır. İmâm-ı Yahyâ bin Şeref Nevevî [631-676 [m. 1274] Şâmda] Müslim hadîslerini açıklarken buyuruyor ki, imâm-ı Alî "radıyallahü anh" zemânındaki muharebelerde Eshâb-ı kirâm üçe ayrılmışdı. Bir kısmının ictihâdı, Emîrin "radıyallahü anh" haklı olduğunu göstermişdi. Bunlara, kendi ictihâdlarına uygun yol tutmak vâcib oldu. Hepsi hazret-i Emîre yardım etdi. Eshâbın bir kısmı ictihâdda doğruyu kesdiremedi. Bunların, kimseye karışmaması vâcib oldu. Üçüncü kısmın ictihâdı, Emîre karşı gelenlerin haklı olduğunu göstermişdi. Bu ictihâdda olanların diğer tarafa yardım etmesi lâzım oldu. Demek ki, her biri kendi ictihâdına uygun iş yapdı. Bunun için hiçbirini ayblamak, doğru değildir. Bununla berâber, hazret-i Emîr ve Onun ictihâdında olup, Ona uyanlar, ictihâdda

doğruyu bulmuşlardı. Karşılarındakiler, ictihâdda hatâ etmişlerdi. Fekat, ictihâdda yanılma olduğu için, kötülenemez ve ayblanamaz. Yanılanlar, bir sevâb almışdır. Doğruyu bulanlar ise, on sevâb almışdır. İmâm-ı Şâfi'î "rahmetullahi aleyh" (Allahü teâlâ, o kanlara, ellerimizi bulaşdırmakdan koruduğu gibi, biz de, dillerimizi bulaşdırmakdan koruyalım) buyurdu. Bu kıymetli söz, hatâ bile demenin doğru olmadığını ve yapılmış olanları da iyilikle anmamız lâzım geldiğini gösteriyor. Demek ki, Mu'âviyeyi "radıyallahü anh" sevmiyen, Ona la'net eden bir kimse, bütün Eshâbı iyi bilse de, Ehl-i sünnet ve cemâ'atden olmaz. Bunu, şî'îler de sevmez. Çünki, üç halîfeyi seveni sevmiyorlar. Bunun için, bu kimse, ne Ehl-i sünnetdendir, ne de şî'îdir. Üçüncü bir yol tutmuş oluyor.

Eshâb-ı kirâm arasında hâsıl olan ayrılıklar için Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerinde bir şübheniz kalırsa, güvenilen ve herşeyi ayrı ayrı îzâh eden i'tikâd kitâblarını okumalısınız. Sonradan söylenilen, birbirini tutmaz, çürük sözlere inanmamalıdır. Otuzaltıncı mektûbun tercemesi temâm oldu.

Bu yazımızı, güzel sözlerle bitirmek için, Ehl-i beytin "radıyallahü anhüm" şanlı işlerini, medhlerini, üstünlüklerini yazıyoruz:

Ahzâb sûresi, otuzüçüncü âyetinde meâlen, **(Ey Habîbimin Ehl-i beyti! Allahü teâlâ, sizin günâhsız olmanızı istiyor)** buyuruldu. Müfessirlerden çoğu, bu âyet-i kerîme, Alî, Fâtıma, Hasen ve Hüseyn "radıyallahü teâlâ anhüm" için geldi, dedi. Âişe "radıyallahü anhâ" da, böyle olduğunu bildirdi. Zevceleri "radıyallahü anhünne" için geldi diyenler de vardır. Çünki, bundan sonraki âyet-i kerîme açıkca zevcelere hitâb etmekdedir. Ahmed bin Hanbelin [164-241 [m. 855] Bağdâdda], Müsned adındaki kitâbında Ebû Sa'îd-i Hudrî [Uhud gazâsında onüç yaşında idi. 64 de vefât etdi. İstanbulda, Ayvansarayda, Kariye Câmi'i bağçesinde denilmekdedir] diyor ki, bu âyet-i kerîme, Resûlullah, Alî, Fâtıma, Hasen ve Hüseyn için geldi. Bu beşine **(Ehl-i abâ)** ya'nî hırka ile örtülü denir. Ahmed bin Muhammed Sa'lebîye göre [427 [m. 1036] Nişâpurda] bu âyet-i kerîmedeki (Ehl-i beyt), Hâşim oğulları demekdir. Âyet-i kerîmedeki (rics), günâh yapmak ve îmân edilecek şeylerde şübhe etmek demekdir. O hâlde bunlar, Cehenneme girmez. Sa'd ibni Ebî Vakkâs "radıyallahü anh" [Aşere-i mübeşşeredendir, onyedi yaşında, yedinci olarak islâma geldi. Bütün gazâlarda bulundu. İlk ok atandır. Çok nişancı idi. Kadsiyede zafer kazanıp, Îrân mecûsî devletini târîhden silen İslâm ordusunun baş kumandanıdır. 55, Medînede] buyurdu ki, Âl-i

İmrân sûresi, altmışbirinci âyeti, **(Geliniz, çocuklarımızı ve çocuklarınızı çağıralım)** nâzil olunca, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Alî, Fâtıma, Hasen ve Hüseyni "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în" çağırıp **(Yâ Rabbî! İşte bunlar Ehl-i beytimdir)** buyurdu.

Müsevvir bin Mahreme "radıyallahü anh" [Nemâzda iken, mancınık taşı ile şehîd oldu. 2-64, Medînede] buyurdu ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Fâtıma** "radıyallahü anhâ" **benden bir parçadır. Onu kızdıran, beni incitir).** [Hicretde 13 yaşında idi. 15 yaşında iken Alîye "radıyallahü anh" verildi ki, Alî o zemân 25 yaşında idi. Hicretin onbirinci senesinde Medînede, vefât-ı Nebîden altı ay sonra vefât etdi.]

Ebû Hüreyre "radıyallahü anh" [Hayberde İslâma gelip hemen gazâya başladı. Çok fakîr olup, Resûlullahdan ayrılmazdı. Muâviye bunu Medîneye vâlî yapdı. 59 da 79 yaşında vefât etdi. Medînede] diyor ki, Resûlullahın yanında idim. Hasen geldi. **(Yâ Rabbî! Bunu seviyorum. Sen de bunu sev ve bunu sevenleri de sev!)** buyurdu. Enes bin Mâlik [Resûlullaha on yıl hizmet etdi. 100 seneden fazla yaşadı] diyor ki, (Resûlullaha "sallallahü aleyhi ve sellem" Hasenden dahâ çok benziyen kimse yok idi). Bir kerre de (Hüseyn "radıyallahü anh" Resûlullaha çok benziyordu) dedi. Zeyd bin Erkam "radıyallahü anh" [Uhud gazâsında küçük idi. Diğer onyedi gazâda bulundu. 61, Kûfede] diyor ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Benden sonra, size iki şey bırakıyorum. Bunlara yapışırsanız, yoldan çıkmazsınız. Birisi, ikincisinden dahâ büyükdür. Biri, Allahü teâlânın kitâbı olan Kur'ân-ı kerîmdir ki, gökden yere kadar uzanmış, sağlam bir ipdir. İkincisi, Ehl-i beytimdir. Bunların ikisi birbirinden ayrılmaz. Bunlara uymıyan, benim yolumdan ayrılır).** Yine Zeyd bin Erkamın bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Alî, Fâtıma, Hasen ve Hüseyn ile harb, bana karşı harb demekdir. Bunlarla sulh ve selâmet üzere olmak, bana teslîm olmakdır)** buyurdu. Cemî' bin Ömer "radıyallahü anh" diyor ki: Amcam ile birlikde Âişe "radıyallahü anhâ" valdemizden sorduk ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" en çok kimi severdi. Cevâbında, Fâtımayı "radıyallahü anhâ" buyurdu. Erkeklerden kimi en çok severdi, dedik. Fâtımanın zevcini dedi. Abdüllah ibni Ömer "radıyallahü anhümâ" [İlk Hendekde ve bütün gazâlarda bulundu. 84 yaşında 73 de Mekkede vefât etdi] diyor ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Hasen ile Hüseyn, dünyâda, benim güzel kokularımdır).** Alî "radıyallahü anh" buyurdu ki: (Hasenin göğsünden yukarısı, Hüseynin göğsünden aşağısı, Resûlullaha çok benziyordu).

Abdüllah ibni Abbâs "radıyallahü anhümâ" [Çok âlim idi. 68 de 70 yaşında Tâifde vefât etdi] buyurdu ki, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" mubârek omuzunda Hasen vardı. Birisi, yâ Hasen! Ne iyi yere oturmuşsun deyince **(Omuzumdaki, ne iyi insandır)** buyuruldu. Âişe "radıyallahü anhâ"dan [Ebû Bekr-i Sıddîkın kızıdır. Resûlullah efendimize, Allahü teâlânın emri ile, altı yaşında nikâh edilip, hicretin ilk yılında, dokuz yaşında düğün yapıldı. Âyet-i kerîme ile medh ve senâ olundu. Âlim, edîb, çok akllı ve üstâd idi. Binden fazla hadîs-i şerîf bildirdi. Resûlullahın vefâtında onsekiz yaşında idi. Elliyedide, 65 yaşında Medînede vefât etdi. Abdüllah bin Zübeyrin teyzesi idi.] nakledildi ki Eshâb-ı kirâm, hediyyelerini, Resûlullaha, Âişenin evinde getirip böylece sevgisini kazanmağa yarışırlardı. Zevceler, iki grup idi. Âişe tarafında Hafsa, Safiyye, Sevde vardı. İkincisi Ümm-i Seleme ve ötekiler idi. Bunlar, Ümm-i Selemeyi Resûlullaha gönderip (Eshâbına emr buyur. Hediyye getirmek isteyen, hangi zevce yanında iseniz, oraya getirsin!) dediklerinde, Resûlullah buyurdu ki, **(Beni, Âişe hakkında incitmeyiniz! Cebrâîl "aleyhisselâm" bana yalnız Âişenin yanında iken geldi.)** Ümm-i Seleme, dediğine pişmân olup, tevbe ve afv diledi. Fekat zevceler, Fâtıma "radıyallahü teâlâ anhünne" ile de haber gönderdi. Cevâbında **(Ey kızım! Benim sevdiğimi, sen sevmez misin?)** buyurdu. Fâtıma, elbet severim, dedi. Cevâbında **(O hâlde, Âişeyi sev!)** buyurdu. Âişe "radıyallahü anhâ" buyurdu ki: Resûlullahın zevceleri arasında, Hadîceye "radıyallahü anhâ" gayret etdiğim gibi, başkasına gıbta etmedim. Hâlbuki, onu görmemişdim. Çünki, ölmüş olduğu hâlde, Onun adını çok söylüyordu. Ne vakt bir koyun kesip dağıtsa mutlaka bir parçasını da Hadîcenin akrabâsına yollardı. Bunu görünce, bir def'a (Allahü teâlâ, sana, sanki, Hadîceden başka kadın vermedi mi, hep onu söylüyorsun) dedim. **(Evet, başka kadınlarım oldu. Fekat, o şöyle idi, böyle idi ve ondan çocuklarım oldu)** buyurdu. Abdüllah ibni Abbâs buyurdu ki, Resûlullah **(Abbâs bendendir ve ben Abbâsdanım)** buyurdu. [Abbâs "radıyallahü anh" Bedr gazâsında esîr oldu. Sonra müslimân oldu. Mekke ve Hüneyn gazâlarında bulundu. Uzun boylu, beyâz, güzel idi. 32 de 88 yaşında vefât etdi. Medînede, Bakîdedir.] Yine Abdüllahın haber verdiği hadîs-i şerîfde **(Ni'metlerini size bol bol gönderen Allahü teâlâyı seviniz. Allahü teâlâyı sevdiğiniz için, beni de seviniz. Beni sevdiğiniz için, Ehl-i beytimi seviniz!)** buyurdu. Ebû Zer Gıfârî [Beşinci islâma gelendir. 32 de Medînenin Rebde köyünde vefât etdi] buyurdu ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Biliniz ki, içinizde, Ehl-i beytim, Nûh**

“aleyhisselâm”ın gemisi gibidir. Gemiye binen kurtulduğu gibi, Ehl-i beytimi seven kurtulur. Bunlara uymıyan helâk olur).

Kimseye etmem şikâyet, ağlarım ben hâlime,
titrerim mücrim gibi, bakdıkca istikbâlime!

Âşkın aldı benden beni,
seviyorum Rabbim seni!
Senin sevgin, pek tatlıymış,
seviyorum Rabbim seni!

Ne varlığa sevinirim,
ne yokluğa yerinirim.
Aşkın ile zevklenirim,
seviyorum Rabbim seni!

Emretdin ibâdetleri,
medhetdin iyi hâlleri,
verdin sonsuz ni’metleri,
seviyorum Rabbim seni!

Ne nankör nefsim var aceb,
zevk için, bana kıyar hep!
Ben hakîkî zevki buldum,
seviyorum Rabbim seni!

İbâdeti güzel yapmak,
dünyâ için de çalışmak,
gece gündüz işim, çünki,
seviyorum Rabbim seni!

Sevmek lâfla olmaz Hilmi,
Rabbin, çalışınız dedi.
Hâlinden de anlaşılsın;
seviyorum Rabbim seni!

İslâm düşmanları nice,
çatıyor dîne sinsice.
Durursan, doğru mu olur,
seviyorum Rabbim seni!

Âşık tenbel oturur mu?
Ma’şûka toz kondurur mu?
Düşmanı susdur da, söyle:
Seviyorum Rabbim seni!

ÜÇÜNCÜ RİSÂLE

TEZKİYE-İ EHL-İ BEYT (1.ci kısm)

Herşeyin Rabbi olan, ya'nî herşeyi yaratan ve yetişdiren Allahü teâlâya hamd olsun! Bizlere kurtuluş yolunu gösteren, sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma iyilikler ve selâmetler olsun. Onun yakınlarına ve Ona inanıp, güzel, ışıklı yüzünü görmekle şereflenen Eshâbına da, hayrlı düâlar olsun!

İnsanlar için bir imtihân yeri olan ve iyi ile kötünün karışdığı bir meydân olan bu dünyâda, doğru yoldan sapmış, kötülüğe kaymış, yetmiş iki çeşid fırka arasında, şeytâna en çok uymuş ve nefsine aldanmış olan, hattâ şeytânı bile geride bırakmış olan sapık fırka, Eshâb-ı kirâmı sevmiyen kimselerdir. Bunlar, Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" akrabâsını, evlâdını aşırı seviyor görünmekde, en büyük ibâdet, bunları sevmekdir demekdedirler. **(Sizlere dîn-i islâmı getirdiğim için, bir karşılık istemiyorum. Yalnız bana yakın olan Ehl-i beytimi sevmenizi istiyorum)** meâlindeki âyet-i kerîmeye yapışıyoruz diyorlar. Hâlbuki, yapışdıkları kötü yolun temeli, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbını "radıyallahü anhüm ecma'în" kötülemek, bu din büyüklerine söğmekdir. Bunlardan birçoğu taşkınlıkda dahâ ileri giderek, Resûlullah efendimize "sallallahü aleyhi ve sellem" ve hattâ, Allahü teâlâdan vahy getiren, emîn melek olan Cebrâîl aleyhisselâma da dil uzatmakdadır. Bu kötü hareketlerini ibâdet saymakdadırlar.

Tüccâr ismi altında Îrâna gelen yehûdî din adamları, müslimânları yoldan çıkarmak için, gece gündüz çalışmakda, herkesi kurtarmağa uğraşıyoruz diye övünmekdedirler. Çok kurnaz olanları hoca, şeyh şekline girip, köy köy dolaşıyor, gitdikleri yerlere bozuk zehrli sözler yayıyorlar. Zenginleri de, bütün mallarını, paralarını bu yolda dağıtmakdadırlar. Hattâ, müslimânların halîfesi, Osmânlı Türklerinin büyük pâdişâhı olan ikinci sultân Abdülhamîd hânın [1258 (1842)-1336 (1918) sultân Mahmûd türbesinde] "rahmetullahi aleyh" yâveri [müşir] mareşal Muhammed Nâmık pâşa hazretleri [1219-1310], bu kitâbı yazan fakîre dedi ki: (Bağdâd vâlîsi bulunduğum zemânlarda, yehûdî din adamlarının,

bozuk düşüncelerini yaymak için, yüzbinlerce kitâb basdırıp, Îrân ve Irak köylerine, el altından yaydıklarını gördüm. Bunları toplatıp, nehre atdırdım. Böyle yehûdî bozuk kitâblarının yazılmasını, yayılmasını önledim). Önlemeğe çok uğraşıldığı hâlde, ortalığı karışdırmakdan, insanları bozmakdan geri kalmadılar. Bugüne kadar, bu yolda mal ve can fedâ etmekden çekinmediler.

[Müslimân ismi taşıyan islâm düşmanlarına **(Zındık)** denir. Zındıkların, binbir yalan ile yazdıkları ve herkesi aldatmak için, her yere yaydıkları zararlı kitâblarından biri ve belki en kötüsü **(Hüsniyye)** adındaki bir risâledir. Mürtedâ isminde bir yehûdî, şî'î din adamı şekline girerek, bu kitâbı arabî olarak yazmış, 436 [m. 1044] da ölmüşdür. İbrâhîm Esterâbâdî isminde bir hurûfî arabîden fârisîye terceme etmiş, 958 [m. 1551] de ölmüşdür. Sonra türkçeye çevrilmiş olup, İstanbulda ve Anadolunun hemen her yerinde el altından, gizlice yayılmakdadır. Taş basması ele geçirilip, göz gezdirildikde, içinde doğru bir yazı görülmedi. İmkân ve ihtimâli olmıyan vehm ve hayâl ile uydurulmuş aslsız astarsız düzme bir risâle olduğu anlaşıldı. Îrânda, hurûfî babalarının elinde dolaşan bu uydurma kitâbın 1958 de İstanbulda türkçe basdırılarak, açıkça satılmakda ve okuyan ba'zı zevallıları zehrlemekde, doğru yoldan kaydırmakda olduğu hayret ile görülmekdedir. Çok şükr ki, asîl ve temiz halkımızın bu uydurma yehûdî kitâbını almadığını, satılmadığını anlamış bulunuyoruz.

Ehl-i sünnet ve cemâ'atdan olan temiz müslimânların ve azıcık aklı ve ilmi olanların, böyle yazılara aldanmıyacağı meydânda ise de, bozuk şeylerin doğru, iyi maskesi altına bürünmeleri, yaldızlı, süslü yazılarla örtülmeleri, okuyanları her zemân, şaşırtabilir. Bu kitâbın baş tarafı da hîle ile, yaldızlı yazılarla donatılmışdır.]

Ehl-i sünnete göre, Ehl-i beyt-i Nebevîyi, ya'nî hazret-i Alîyi ve Onun evlâdını "radıyallahü anhüm ecma'în" çok sevmek lâzımdır. Bunları sevmek, son nefesde îmân ile gitmeğe sebeb olur. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâbları, bunların sevgisini öven yazılarla doludur. Hüsniyye kitâbını yazan Mürtezâ ismindeki Acem yehûdîsi de, bunu bildiği için, bir kurnazlık yaparak, kitâbının başına, Ehl-i beytin sevgisini, onları çok sevdiğini yazmış. Câhil halk, bu yaldızlı yazıları okuyunca, müslimânlık demek, Ehl-i beyti sevmek demek imiş. Bu ise, elbet güzel bir şeydir, diyerek, kitâbın hepsini doğru sanır. Kitâbın, Eshâb-ı kirâmı "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" ve Ehl-i sünnet âlimlerini kötülemesini, bu din ululara dil uzatılmasını da doğru sanarak, doğru yoldan kayar.

Müslimânları böyle büyük felâketden, sonsuz uçuruma sürüklenmekden korumak için, bu risâledeki ve buna benzer zehrli kitâblardaki yazıları akl ile, ilm ile çürütmek için, Hindistânda fârisî dil ile yazılmış ve basılmış olan **(Tuhfe-i isnâ aşeriyye)** kitâbı, dîn-i islâmın koruyucusu, mü'minlerin imdâdlarına koşucu olan pâdişâhımız, efendimiz sultân ikinci Abdülhamîd hân "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretlerinin emrleri ile türkçeye çevrilip yayılmakda ise de biz, **(Hüsniyye)** kitâbına ayrıca bir reddiyye yazmağı uygun gördük. Bu reddiyemize, **(Tezkiye-i Ehl-i beyt)** adını verdik. [**(Hüsniyye)** kitâbındaki bozuk yazılara, **(Eshâb-ı Kirâm)** kitâbımızda da, 81.ci sahîfeden i'tibâren, geniş cevâblar vardır.]

[Tuhfe-i isnâ aşeriyye kitâbı fârisî olup 1266 [m. 1850] da Hindistânda basılmışdır. İstanbulda, Üniversite kitâblığında mevcûddur. Hindistânda 1239 [m. 1823] da vefât eden, Gulâm Halîm şâh Abdül'azîz Dehlevî tarafından yazılmışdır. Şî'îleri anlatan bu kitâb, 1309 da bir dahâ basılmışdır. Abdül'azîz-i Dehlevî meşhûr âlim, Veliyyullah Ahmed bin Abdürrahîm-i Dehlevînin (1114-1180) oğludur].

Hüsniyye kitâbının tercemesine bakılınca, terceme edenin, Acem olmadığı, Ehl-i sünnet evlâdından olduğu hâlde, yolunu sapıtmış, İstanbulda, Osmânlı kâtiblerinden biri olduğu anlaşılmakdadır. Gerek bunu, gerekse bu kitâbı okumak tâli'sizliğine kapılan gençleri sonsuz felâkete düşmekden kurtarmak için, bu reddiyeyi, Allahü teâlâya sığınarak kaleme alıyoruz. [Bu Tezkiye-i Ehl-i beyt reddiyyesi, 1295 [m. 1878] senesinde, İstanbulda basılmışdır. Bunu, İstanbulda Yeni kapı mevlevî hânesi şeyhi Salâhüddîn Osmân bin Nâsır Sanduklu efendi yazmışdır. 1301 [m. 1884] de vefât etmişdir. Babası Nâsır efendinin 1236 [m. 1821] da vefât etdiği **(Kâmûs-ül-a'lâm)**da yazılıdır.]

1—Hüsniyye kitâbının başında diyor ki, *(İmâm-ı Ca'fer Sâdık [83-148 Medînede] "radıyallahü anh" hazretlerini çok seven bir tüccârın Hüsniyye adında gâyet güzel bir câriyesi varmış. Bu câriye, yirmi yaşına gelinciye kadar, İmâmın yanında kalarak bütün ilmleri öğrenmiş, İmâmın vefâtından sonra, tüccâr iflâs edip, câriyesini halîfe Hârûnürreşîde satmak istemiş. [Hârûnürreşîd, beşinci Abbâsî halîfesidir. 148 de tevellüd, 193 de Tus şehrinde vefât etmişdir. 170 de halîfe oldu.] Halîfe, kızın güzelliği karşısında donakalıp, değerini sorar. Elli bin altın denir. Bu câriyenin ne ma'rifeti var ki, bu kadar istiyorsun, deyince tüccâr halîfeye bunun ilmini, üstünlüklerini sayar. Âlimler karşısında imtihân edilmiş. Âlimlerden üstün çıkmışdır. Hepsini susdurmuşdur. İçlerinde, İmâm-ı Ebû Yûsüf Ya'kûb bin İbrâhîm [113-182 Bağdâdda] ve İmâm-ı Muhammed bin İdrîs Şâfi'î [150-204 Mısrda] olduğu hâl-*

de, hâzır bulunan âlimler ve müctehidler buna cevâb verememiş. Basrada İbrâhîm Hâlid adındaki âlim hepimizden üstündür, çok kitâb yazmışdır. Buna ancak o cevâb verebilir, demişler. İbrâhîm getirilmiş. Uzun konuşma sonunda, o da rezîl olmuş.) diyor.

Bu câriye, tüccârın olduğu hâlde, başka bir erkeğin yanında yıllarca yalnız kalması, ba'zı mezheblerde câiz değildir. Hanefî mezhebinde de hiç câiz olmaz. **(İbni Âbidîn)** beşinci cild, ikiyüzotuzbeşinci sahîfede yazılıdır. İmâm-ı Ca'fer Sâdık "radıyallahü anh" gibi vera' ve takvâsı meşhûr olan sâlih bir zâtın, başka bir adamın böyle genç ve güzel bir câriyesini yıllarca yanında bulundurduğunu, ona ders verdiğini, böylece harâm bir işe devâm etdiğini söylemek, O büyük imâma iftirâ etmek olur. Kendisi müctehid olduğu için, câiz olmasını ictihâd buyurmuş olabilir denilirse, senelerle hizmetinde ve terbiyesinde bulunarak, ilm, fadl ve kemâl sâhibi olmuş bir câriyenin hürriyyete kavuşmakdan mahrûm kalmasına ve sonunda satışa çıkarılmasına mâni' olmamak bu büyük imâma nasıl yakışdırılabilir? Bütün din âlimlerine ve müctehidlere, üstün gelecek, hepsini susduracak kadar, bütün ilmleri öğrenmek, derin bir akl, zekâ ve kâbiliyyet bulunduğunu gösterir. İmâm hazretlerinin, böyle bir câriyenin kıymetini bilmiyerek, bunun esîr, köle olarak ellerde dolaşmasını önlememesini yazmak, bu yüce imâmı lekelemek, mürüvvetsiz demek olur. Böyle yazmak, Ehl-i beyti sevmek değil, Ehl-i beyte düşmanlık etmekdir. Hüsniyye kitâbını yazan yehûdînin bu yazısı, Celâleddîn-i Rûmînin "kaddesallahü sirrehül'azîz" Mesnevîsinde yazılı (alnındaki sineği koğmak için, adamın başına koca taş atıp onu öldürmek) gibi ahmakça bir buluşdur. Bundan başka, kadınların seslerini erkeklere duyurması harâmdır. Ba'zı âlimler, ihtiyâc zemânında, ihtiyâc olduğu kadar ve sert, ağır konuşmaları câiz olup fazlası yine câiz olmaz, dedi. Nitekim **(Dürrülmuhtâr)**da ve şerhinde ikiyüzyetmişikinci sahîfede uzun yazılıdır. Böyle iken ve yazılı anlaşmak mümkin iken, bir kadının yüzlerce erkek karşısında yükseğe çıkıp sâatlerce konuşmaları, bunun iffet ve ismetinde şübhe uyandırır. Bu hâl, yüzlerce din âliminin ve müctehidlerin fâsık olmasını da gösterir. Bu ise, hiç bir müslimânın inanacağı bir şey değildir. Hüsniyye kitâbının yazarının islâmiyyeti bilmediğini göstermekdedir.

2—(Hüsniyye, Kur'ân-ı kerîmden âyetler okuyup, hadîs-i şerîflerle îzâh ederek, öyle cevâblar verdi ki, huzûrundaki âlimler cevâbdan âciz kaldılar, susdular. Bu hâl, Hârûnürreşîdi hiddetden deliye çevirdi. Hüsniyyenin Bağdâd âlimlerini susduruşu, şehrde günlerce çalkandı) diyor. Kitâbın bu yazısında süâllerin, cevâbların hiçbiri bildirilmemiş ki, müctehidlerin cevâb veremiyeceği,

derin ve güç sorular olup olmadığı anlaşılsın. Hâlbuki, sapıkların nice sözlerine, her iftirâlarına Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" yalnız kendileri değil, yetişdirdikleri binlerle talebeden herbiri çeşidli cevâblar vererek, hepsini rezîl etdikleri, eldeki sayısız kitâblardan güneş gibi meydâna çıkmakdadır. Bunu herkes görmekdedir. Talebelerinin üstünlüğü böyle iken, îmân ve ibâdetler üzerinde temel bilgileri koymuş, üsûller, metodlar kurmuş, din problemlerini sağlam, sarsılmaz temeller üzerine oturtmak kudretini göstermiş bulunan derin âlimlerin, bir câriyenin süâllerine hiç cevâb veremeyip, rezîl, aşağı duruma düşeceklerine, aklı başında olan kimsenin inanamıyacağı meydândadır. Müctehidlerin üstünde, dahâ yüksek âlimin bulunmadığı ise, her fırkadaki bütün müslimânların bildiği bir gerçekdir. Basrada İbrâhîm Hâlid adında yüksek bir âlimin bulunduğu ise, hiçbir kitâbda görülmemişdir. Hüsniyye kitâbını yazan yehûdî, Ebû Sevr İbrâhîm bin Hâlidi işiterek bu hikâyeyi uydurmuşdur. Fekat Ebû Sevr, Bağdâdda doğup, Bağdâdda yaşamış, Bağdâdda 240 da vefât etmişdir. Basrada beşyüz âlime ders okutması şöyle dursun, önce İmâm-ı a'zamın talebesinden, sonra imâm-ı Şâfi'îden Bağdâdda ders almışdır.

3—Câriye gûyâ demiş ki, *(Resûlullahın vefâtından sonra, Eshâb-ı kirâm, Ebû Bekri halîfe yapdıkları için kâfir oldular. Bunun için Eshâbı söğmek, kötülemek lâzımdır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, Eshâbım, benden sonra, çok hadîs bildirecekdir. Bu hadîslerin çoğu uydurma olacakdır. Ehl-i beytimden olmıyan Eshâbımın sözlerine güvenmeyiniz!)* **(Benden sonra ümmetim yetmişüç fırkaya ayrılacakdır. Bunlardan biri kurtulacakdır. Kalan yetmişikisi Cehenneme gidecekdir. Bu bir fırka, benim ve eshâbımın yolunda gidenlerdir)** hadîs-i şerîfini değişdirerek, benim ve Ehl-i beytimin yolunda gidenlerdir şeklinde bildiriyor. Bu câriye, Mu'tezile bozuk fırkasına kayarak:

(İnsanların istekli hareketlerinde ve Kur'ân-ı kerîmin mahlûk olup, sonsuz olmadığında çeşidli şeyler sorup, müctehidlerin cevâb veremediklerini, orada bulunan binlerle dinleyici, Ehl-i sünnet oldukları hâlde, bunların yüzüne tükürdükleri, bütün Bağdâdlıların câriyeyi alkışladıkları ve halîfe de dinlerken, halîfe olmak yalnız Ehl-i beytden oniki imâmın hakkıdır. Bunlardan başka kimsenin halîfe olması doğru değildir. Ehl-i sünnet ise, her fâsık ve kötü kimseyi halîfe yapıyor diyerek oradaki binlerle Ehl-i sünnetden dinleyiciye la'net etdiği ve hazret-i Ebû Bekrin halîfe olmasını, hazret-i Alî ile altı aded Sahâbenin kabûl etmeyip, bu yolda çarpışma olduğunu ve Alî tarafındakilerin yirmiikiye çık-

dığını, bu yirmiiki kişiden başka Eshâbın hepsine ve Onları sevenlere ve Onların yolunda giden müctehidlere ve âlimlere ve bütün Ehl-i sünnete, herkesin önünde kâfirdirler ve kâfirlerden de dahâ kötüdürler diyerek bunlara la'net etmenin en kıymetli ibâdet olduğunu bildirirken, halîfe Hârûnürreşîdin neş'elendiği, keyflendiği, arasıra câriyenin üzerine altın saçarak ona kıymet verdiğini böylece gösterdiği, alçak ve gülünç kelimelerle ballandıra ballandıra yazılıdır.)

Tevbe sûresi, yüzüncü âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ Onlardan râzıdır. Onlar da, Ondan râzıdırlar)** buyuruldu. Burada, Eshâb-ı kirâmın hepsini, ya'nî Muhâcirlerin ve Ensârın hepsini sevdiğini, beğendiğini bildiriyor. Ahzâb sûresinin altıncı âyetinde meâlen, **(Onun zevceleri, mü'minlerin analarıdır)** buyuruldu. Burada, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" mubârek zevcelerini "radıyallahü teâlâ aleyhinne ecma'în" medh ve senâ ediyor. Bu âyet-i kerîmelere karşı gelerek, bu din büyüklerine yalancı demek, bunların bildirdiği hadîs-i şerîflere güvenilmiyeceğini söylemek, aklı olan kimsenin inanacağı bir söz değildir. Bu sözleri, ancak dîn-i islâmı lekelemek, yıkmak istiyen sinsi düşmanlar, yehûdîler söyliyebilir.

Mu'tezile fırkasından işiterek, Kur'ân-ı kerîmin mahlûk olduğunu, insanların işlerinin mahlûk olmadığını isbât etmek için sorduğu bildirilen süâllere, müctehidlerin yetişdirdiği talebenin herbiri tarafından çok güzel ve şübhe bırakmıyan cevâblar verilmiş, bu yolda binlerce kıymetli kitâb yazılmış, çoğu yabancı dillere çevrilerek, dünyâ bilginlerini hayrân bırakmışlardır. Böyle olunca, câriyenin bu süâllerine müctehidler cevâb veremedi, şeklindeki yaldızlı yuvarlak sözlerle, ancak ahmaklar aldatılabilir. Aklı olan, bu yazıların yalan ve iftirâ olduğunu, islâmiyyeti yıkmak için, din düşmanının, yehûdîlerin perde arkasından yapdığı hücûmlar olduğunu hemen anlar.

Kur'ân-ı kerîmin mahlûk olduğunu ve insanların kötü işlerini Allahü teâlâ yaratmayıp, insanların her istediğini kendi yaratdığını göstermek için, Mu'tezilenin Ehl-i sünnete karşı olan süâllerini yazıp, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi aleyhim" bunlara verdikleri kesin ve susdurucu cevâbları yazmamış, gizlemişdir. Hâlbuki, Ehl-i sünnetin cevâbları, kelâm kitâblarımızda uzun yazılıdır. [Adı geçen **(Tuhfe-i isnâ aşeriyye)** kitâbında da yazılı olduğu gibi, **(Eshâb-ı Kirâm)** ve **(Mektûbât Tercemesi)** kitâblarında da yazılmış olduğundan, burada tekrâr etmemeği uygun gördük.]

Hârûnürreşîd, Abbâsî halîfelerinin en âlimi, en cesûru ve en

âdili idi. Böyle bir halîfenin huzûrunda ve âlimlerin ve devlet adamlarının karşısında, bir câriyenin halîfeye, hak üzere halîfe olmadığını söylemesi ve orada bulunan binlerle seçme kimseye, siz bir fâsıkı, fâciri halîfe yapmışsınız, diyerek, halîfeyi kötülemesi aklın kabûl edeceği birşey değildir. Halîfenin bu sözleri gülerek, seve seve dinlediğini ve câriyenin başına altın saçacak kadar keyflendiğini yazması ise, o kadar saçma ve uydurmadır ki, buna çocuklar bile inanmaz, ancak gülerler. Câriyenin bu sözlerle âlimleri susdurduğuna, kimsenin cevâb veremediğine, orada bulunanların ve bütün Bağdâddaki Ehl-i sünnet halkın sevindiğini ve müctehidleri tartakladıklarını yazması da, müctehidlerin ve halîfenin ve bütün ehâlinin Mu'tezile mezhebini kabûl etdiğini, Ehl-i sünnet mezhebini beğenmediklerini göstermekdedir. Hâlbuki Hârûnürreşîdin ölünceye kadar Ehl-i sünnet mezhebinde bulunduğunu, Ehl-i sünnet âlimlerine son derece saygı gösterdiğini, her işini onlara danışarak yapdığını bütün kitâblar, târîhler sözbirliği ile bildiriyor. Onun zemânında Bağdâd halkının Mu'tezile mezhebine sapdığını bildiren hiçbir yazı, hiçbir alâmet ortada yokdur. Evet Hârûndan çok sonra gelen bir iki halîfenin, halkı Mu'tezile mezhebine sokmak istediği bildirilmekde ise de, bu işi başaramadıkları, bütün Irak ve Îrân halkının, şâh İsmâ'il zemânına kadar, Ehl-i sünnet mezhebinde bulundukları meydândadır. Şâh İsmâ'îl-i Safevînin [892 de tevellüd, 930 [m. 1524] da öldü], Osmânlı devletine karşı durabilmek için, müslimânları parçalamak gâyesi ile, yeniden meydâna çıkardığı şî'îlik mezhebi ise, Hârûnürreşîdden yüzlerce sene sonra ortaya çıkmışdır. Görülüyor ki, Hârûnun ve ehâlinin, câriyeyi alkışlaması, büsbütün yalan ve iftirâdır.

4- Câriye *(Önce, müt'a nikâhı yapılmakda idi. Sonra hazret-i Ömer bunu yasak etdi)* diyor. Hâlbuki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Mekkeyi aldığı gün, müt'a nikâhını yasak eyledi. Müt'a nikâhı demek, bir kadının belli bir zemân için istediği bir erkekle bir arada kalmak için sözleşmesi demekdir. Binlerle erkek arasında, değil fazîletli bir kadının, aşağı kadınların bile üzerinde konuşamıyacağı böyle bir sözü, İmâm-ı Ca'fer Sâdık hazretlerinin terbiye etdiği, kâmil, iffetli, genç ve çok güzel bir kadının açık açık konuşduğunu söylemek, çok çirkin bir iftirâdır. [Müt'a nikâhının yasak edilmesi hakkında, **(Eshâb-ı Kirâm)** kitâbımızda ve bu kitâbın 5. ci kısmında geniş bilgi verilmişdir.]

5- Câriye demiş ki, *(Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz Mekkeden Medîneye hicret buyuracağı gece, Eshâbdan hiç kimse, bu gece evinden çıkmasın demiş. Ebû Bekr-i Sıd-*

dîk, Resûlullahın emrini dinlemeyip, evinden çıkıp, Resûlullahın arkasından gitmiş. Resûlullah, bunun arkadan gelmesini istemiyerek geri döndürmeği düşünürken, Cebrâîl aleyhisselâm gelip, Ebû Bekrin, fesâd çıkarmak için geldiğini, eğer geri dönerse, Kureyş kâfirlerine haber vermek ihtimâli olduğunu bildirerek, Resûlullahı uyarmış. Tevbe sûresinin kırkıncı âyetindeki (Korkma! Allah bizimle berâberdir) denilmesi, Ebû Bekrin [hâşâ] kâfir olduğunu gösteriyormuş).

Şu yehûdînin sözlerine bakınız! Hâlbuki, târîh kitâbları sözbirliği ile diyor ki, Kureyş kâfirleri Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimize ve Eshâb-ı kirâma "aleyhimürrıdvân" karşı olan düşmanlıklarını günden güne artdırarak müslimânları muhâsara etdiler. Muhâsara üç sene sürünce, Eshâb-ı kirâmın ba'zısı, Medîne-i münevvereye, kimisi de Habeşistâna hicret etdi. Meselâ Kur'ân-ı kerîmin toplayıcısı olan Osman "radıyallahü anh" hazretleri [seksen iki yaşında iken otuzbeş yılında Medînede şehîd edildi] muhterem zevcesi hazret-i Rukayye [hicretin ikinci yılında Medînede vefât etdi] ile Habeşistâna giderken, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bunları görerek, **(Peygamberlerden** "aleyhimüsselâm" **zevcesi ile birlikde ilk hicret eden Lût aleyhisselâm idi. Benim Eshâbım içinde zevcesi ile ilk hicret eden de, sensin. Allahü teâlâ, seni Cennetde Lût aleyhisselâma arkadaş edecekdir)** buyurmuşdu. Rukayye "radıyallahü anhâ" Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" ikinci kızı idi. Böylece, Mekke-i mükerremede, hazret-i Ebû Bekr ile hazret-i Alîden başka kimse kalmamışdı "radıyallahü anhümâ". Ebû Bekr de "radıyallahü anh" hicret etmek için birkaç kerre izn istemişdi. Fekat, **(Sen benimle berâber hicret edersin)** buyurularak izn verilmemişdi. Allahü teâlâdan, hicret için, izn bekliyordu. Kureyşin reîsi ve en azılı islâm düşmanı olan Ebû Cehlin teklifi üzerine Resûlullahı öldürmeğe karâr verdiler. [Ebû Cehlin asl adı Amr bin Hişâm bin Mugîredir. Kureyşin, Benî Mahzûm kabîlesindendir. Mahzûm bin Yaknata bin Mürrenin soyundandır. Kureyş, Resûlullahın onbirinci babası olan Fihrin ismidir. Mürre, Resûlullahın yedinci babasıdır. Ebû Cehl, Hicretin ikinci yılında Bedr gazâsında öldürüldü.] Kâtilin belli olmaması için her kabîleden oniki kadar sapık toplıyarak çarşambayı perşembeye bağlıyan gece, Resûlullahın evinin etrâfını kuşatdılar. Resûlullahı öldürmek için saldıracaklardı. O anda Allahü teâlâ hicret etmesi için emr verdi. Hazret-i Alîyi "radıyallahü anh" kendi mubârek yatağına yatırıp, kendisi Yasîn sûresinin sekizinci âyet-i kerîmesini okuyarak, sabâh olmadan çıkıp, kâfirlerin arasından geçip gitdi. Kâfirler, Resûlullahın "sallallahü

aleyhi ve sellem" çıkıp gitdiğini göremedi. Öğleye kadar, anlaşılamıyan bir yerde kalıp, öğle vakti, Ebû Bekr-i Sıddîkın evine geldi. Ebû Bekrin oğlu Abdüllaha [birçok gazâlarda bulundu. Onbirinci yılda vefât etdi] tenbîh edip, hergün kâfirlerin arasında dolaşıp topladığı haberleri ve yiyecek içecek alarak, her gece mağaraya getirmesini emr buyurdu. O gece, Ebû Bekr-i Sıddîk ile birlikde evden çıkarak, Sevr dağındaki mağaraya gitdiler. Mağara içinde, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" mubârek başını Ebû Bekrin dizine koyup uyudu. Mağaradaki deliklerden zehrli hayvan çıkıp da, Resûlullahı incitmemesi için, Ebû Bekr-i Sıddîk arkasındaki gömleği çıkarıp, parçalayarak, her parçası ile bir deliği tıkadı. Parça yetişmediği için, bir delik açık kaldı. Bu delikden bir yılan başını çıkarıp göründü. Ebû Bekr-i Sıddîk, yılanın dışarı çıkarak Resûlullahı incitmesini önlemek için, mubârek ayağını deliğe koydu. Yılan, mubârek ayağını ısırdı. Ayağını çekmedi. Fekat, acısından mubârek gözlerinden yaş akdı ve Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" mubârek parlak yüzüne damlayınca uyandı. Olanları anlayınca ısırılan yere mubârek tükürüğünü sürdü. Acısı hemen geçdi. Mağarada üç gece kaldıkdan sonra, Rebî'ul evvel ayının ilk pazartesi günü çıkıp, denize yakın yoldan deve ile Medîneye doğru yolcu oldular. Kudeyd denilen yerde bir çadıra rastladılar. Çadırdaki Âtike adındaki kadından birşey satın almak istediler. Za'îf, sütsüz bir koyundan başka yiyeceği olmadığını söyledi. **(İzn verirsen onu sağalım)** buyurdu. Mubârek eli ile koyunun sırtını okşayıp besmele ile sağdı. O kadar çok süt çıkdı ki, bulunanların hepsi bol bol içdi ve kapları da doldurdu. Sonra kadının zevci gelip bu mu'cizeyi işitince, zevcesi ile birlikde müslimân oldu.

Bütün kitâblar hicreti böyle anlatıyor. Mekke şehrinde Ebû Bekr ile Alîden "radıyallahü anhümâ" başka hiçbir müslimân bulunmadığına göre, Resûlullah Eshâbına evden çıkmayınız diye emr etdi sözünün doğru olmadığı açıkça anlaşılmakdadır. Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh", Resûlullahdan "sallallahü aleyhi ve sellem" iki yaş kadar küçükdü. Gençliklerinde arkadaş idiler. Çok sevişirlerdi. Bu sevgileri ölünciye kadar sürmüş ve hep artmışdır. Gece gündüz birbirlerinden ayrılmazlardı. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" iki def'a Şâm tarafına teşrîf etdiği zemânlarda da birlikde bulunmuş idi. Bu kadar sevgiye, bağlılığa, fedakârlığa karşı Resûlullahın buna güvenmediğini yazmak, apaçık bir yalan ve iğrenç bir iftirâdır. Resûlullah, hicret edeceğini Ebû Bekre haber vermedi, diyor. Evi kuşatan kâfirler, Resûlullahın evden çıkdığını anlıyamadı. Ebû Bekr anlayıp

arkasına düşdü ise, bunu keşf ve kerâmet ile anlamış olması lâzım gelir. Hüsniyyenin sözü, Ebû Bekrin "radıyallahü teâlâ anh" keşf ve kerâmet sâhibi olduğunu göstermekdedir. Böylece keşf ve kerâmet sâhibi olan bir zâtın, Resûlullaha hiyânet ve ihânet edeceğini söylemek, akla uygun söz olur mu? Eğer hiyânet etmek isteseydi, ertesi Cum'a günü, kâfirler mağara kapısına geldikleri, mağara ağzındaki örümcek yuvasını görüp dünyâ yaratıldığından beri buraya adam girmişe benzemiyor, diyerek, içeriye girmek istemedikleri zemân, kâfirlere haber vermek fırsatı tam eline geçmemiş mi idi ve bu fırsatı kaçırır mı idi?

(Üzülme, Allahü teâlâ bizimledir) meâlindeki âyet-i kerîmenin ma'nâsını değişdirerek, çok alçak bir davranışla, Ebû Bekr-i Sıddîkı "radıyallahü teâlâ anh" kötülemeğe âlet etmeğe kalkışmak, câhilliğin ve İslâm düşmanlığının en çirkef şeklidir. Buna cevâb bile vermeğe değmez.

6—(Hüsniyye, İbrâhim Hâlid ile uzun uzun konuşmuş. Ona birçok ince bilgilerden sormuş. O da, öteki müctehidler gibi, hiçbirine cevâb verememiş. Çok sıkışınca, Hüsniyyeye, halîfe olmak kimin hakkı idi demiş. O da ilk müslimân olanın hakkı idi deyince, ilk müslimân olan kimdi demiş. Hüsniyye, hazret-i Alîdir deyince, hazret-i Alî müslimân olurken çocuk idi. Çocuğun müslimân olması sahîh olmaz. Onun için ilk müslimân olan Ebû Bekr-i Sıddîkdır, demiş. Fekat Hüsniyye, hazret-i Îsâyı ve Mûsâyı ve İbrâhîmi anlatan âyet-i kerîmeleri okuyup, bunlar da çocuk iken müslimân olmuşlardı diyerek İbrâhîm Hâlidi ve Ehl-i sünnet âlimlerini çirkin kelimelerle söğmüş. Orada bulunanlardan imâm-ı Şâfi'î hazretleri bu câriyenin cezâlandırılmasını halîfeden istemiş. Halîfe bunun dileğine kulak bile asmayıp, onu ilm yolu ile mağlûb etmelerini emr etmiş).

Hâlbuki **(Her çocuk, müslimân olmağa elverişli olarak dünyâya gelir. Bunları sonra, anaları, babaları yehûdî veyâ hıristiyân veyâ kitâbsız kâfir olmağa çevirir)** hadîs-i şerîfi Ehl-i sünnet arasında yayılmış, hemen herkes işitmişdir. Bu hadîs-i şerîf var iken, İbrâhîm Hâlidin veyâ herhangi bir din adamının (hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh" müslimân iken çocuk idi. Onun için bunun müslimânlığı doğru olmaz) diyeceğine ve bu çılgınca sözü yüzlerce âlimin işiterek kabûl edip susduklarına inanmak, beyâza kara diyene inanmak gibi çocukların bile güleceği birşeydir. Bu yazı da, kitâbın hadîs-i şerîfden ve islâmiyyetden haberi olmıyan bir Acem yehûdîsi tarafından yazıldığını göstermekdedir.

7- Câriye, âlimleri rezîl ederek demiş ki, *(Halîfe olmak hazret-i Alînin hakkı iken, üç halîfe, Onun hakkını elinden zor ile al-*

dı. Selmân Fârisî ile Eshâb-ı kirâmdan beş altı kişi hazret-i Alî tarafında kalıp, üç halîfeye oy vermediler. Bu zâlimlerle yirmibeş sene uğraşdılar. Bu yüzden üç halîfe ve [Cennet ile müjdelenmiş olan] on kişi ve bunlara oy veren binlerce Sahâbî [hâşâ] kâfir oldular) demiş, bu din büyüklerine söğmüş, kaba, çirkin küfrler söylemiş.

Hurûfîler, hazret-i Alîyi aşırı sevdiklerini göstermek için, halîfeliği de araya karışdırıyor. Burada da, islâmiyyetin dışına taşarak, bozuk düşüncelere saplanıyorlar. Dikkat edilirse bunlar, islâmiyyetin emr etdiği hilâfeti, dünyâ saltanatı sanıyorlar. Saltanat sürmek, devlet reîsi olmak için, babası oğlunu, oğlu babasını öldüren kralların kurduğu tuzakları, çevirdikleri fırıldakları târîhlerde okuyup, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" dört halîfesini de bunlara benzetiyorlar. Dört halîfenin, insanlara nasıl hizmet etdikleri târîhlerde geniş yazılıdır. Hilâfet de, bu demekdir.

Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" efendimizin halîfe iken, arkasına bir çuval un alarak götürdüğünü, hazret-i Ömer görüp sebebini sormuşdu. Yâ Ömer! Çoluk çocuğumun ihtiyâçlarını kazanmak lâzım değil mi buyurdu. Hazret-i Ömer, halîfenin bu cevâbını son derece beğenmekle berâber hayretle karşıladı. Resûlullahın halîfesinin bütün insanlara hizmet etmesi lâzımdır. Bu hizmeti yapabilmesi için beytülmâldan, ya'nî devlet kasasından halîfeye ma'âş verelim dedi. Eshâb-ı kirâmın hepsi, bu sözü uygun görüp halîfeye beytülmâldan lâzım olan malın verilmesi kararlaşdırıldı. Ebû Bekr hazretleri, herkes gibi yaşayacak kadar alır, artarsa, geri verirdi. İkinci halîfe Ömer "radıyallahü anh" da böyle idi. İslâm orduları Kudüs-i şerîfi ve etrâfını aldıkları zemân Avrupa devletleri tarafından, Kudüse gönderilen çok bilgili ve tecribeli bir sefîr, halîfe ile konuşup, dilekleri kabûl edilmemiş olduğu hâlde, kendi hükûmetine, hazret-i Ömerin ahlâkını, adâletini övmekden kendini alamamış ve (öyle bir pâdişâh ki, yüksek ilmi ile ve dehşeti ile birlikde, ne bir serâyı, ne de süslü elbiseleri yokdur. Elbisesine dikkat etdim. Onsekiz yerinde yama vardı. Böyle zînetsiz, gösterişsiz, hep harbe, gazâya hâzırlanan bir kahramâna karşı koyulmaz) dediği, Avrupanın teassub gütmeyen târîhlerinde yazılıdır. Celâleddîn-i rûmînin [604 hicrî yılında Belh şehrinde doğmuş, 672 [m. 1273] de Konyada vefât etmişdir] kırkyedibinden çok beyti bulunan **(Mesnevî)** kitâbı bütün yabancı dillere çevrilmişdir. Burada diyor ki, Rum imperatorunun gönderdiği sefîri, Medîneye gelince, halîfenin serâyını sorar. Bir kulübeyi gösterirler. Oraya gidince, halîfeyi bağçede, kuru toprak üstünde, bir taş parçasını yasdık yapmış yatıyor görür. Haz-

ret-i Ömer Fârûk "radıyallahü teâlâ anh" uyanıp ilk bakışının dehşet ve şiddetinden sefîr titremeğe başlamışdır. Kendine gelip, konuşup, halîfeden ayrılırken, halîfenin muhterem zevcesi, bir yerden onsekiz dirhem gümüş para ödünç alıp, yapdığı bir hediyyeyi kendi tarafından sefîre verip imperatorun zevcesine göndermiş, imperatorun zevcesi buna karşılık, kıymetli ve mücevherlerle süslü hediyye göndermiş. Her işinde hak yoldan ayrılmayan halîfe, gelen bu hediyyeden yalnız onsekiz dirhem gümüş değerindeki parçasını zevcesine ayırıp, geri kalanını beyt-ül-mâla göndermişdir.

Ömer "radıyallahü anh" her yemeğini toprakdan çanak içerisinde yirdi. Birgün, Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân" halîfenin kızı hazret-i Hafsaya yalvararak, babasına şu haberi yolladılar: (Ey, mü'minlerin emîri olan babacığım! Birinci halîfe olan hazret-i Ebû Bekr, ölünciye kadar münâfıklarla uğraşdı. Râhat bir nefes alamadı. Siz ise, şark ve garbda sayısız memleketler ele geçirdiniz. Ayağınıza, cihân pâdişâhlarından sefîrler gelerek sofralarınızda doymakdadır. Bunlara karşı, toprak çanakları bırakıp, bakır, metal takımlar kullanılsa uygun olmaz mı?). Eshâb-ı kirâmın böyle düşündüklerini arz eyledi. Halîfe hazretleri buna karşı (Ey kızım Hafsa "radıyallahü anhâ"! Bu sözü başkası söyleseydi, onu paylardım. Senden işitdiğime göre, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin içi ot dolu bir yatağı vardı. Mubârek vücûdu bu yatakda râhatsız olduğundan, bir gece yumuşak bir yatak döşediniz. Resûlullahı bu râhat döşek içinde yatırdınız. O gece kalkıp ibâdet etmekden mahrûm bırakdınız. **(Bir dahâ böyle yapmayınız!)** diyerek sizlere karşı üzüldüler. Feth sûresinin ikinci âyetinde meâlen, **(Senin geçmiş ve gelecek kusûrlarını örtmek için...)** buyuruldu. Afv ve mağfiret ile müjdelenmiş olan, şanlı bir Peygamberin hayâtı böyle olunca, sonunun nasıl olacağı belli olmıyan zevallı bir Ömer, Resûlullahın yaşadığı yoldan ayrılıp bakır kablardan yiyip içerek saltanat sürebilir mi?) buyurdu.

Ömer Fârûk "radıyallahü anh" Medînede, gündüzleri Asyadaki ve Avrupadaki ordularını idâre ve harb ihtiyâçlarını bulup göndermekle uğraşıp, geceleri de müslimânların malını, canını, ırzlarını korumak için sabâha kadar gezer, dolaşırdı. Bir gece, dolaşırken ağlayan bir ses işitdi. Oraya gidip sebebini sordu. Bir fakîr kadın (Ben kimsesizim. Buraya geleli iki gün oldu. Çocuklarım açlıkdan iki günden beri ağlıyor. Ateş yakdım. Çömleğe yalnız su koyup, size mama pişiriyorum, diyerek onları uyutuyorum!) dedi. Halîfe, üzüntüden ağlamağa başladı ve (Ömer helâk oldu!

Ömer mahv oldu) diyerek kendini aybladı. Gitdi. Et getirdi. Ateşi alevlendirmek için üflerken mubârek sakalı tutuşdu. Bunlar, masal değildir. Târîh kitâblarında yazılı olan vak'a ve olaylardır. Şimdi ba'zı kimseler sinema rejisörlerinin çevirdiği yapma filmleri, tabî'î vak'a imiş gibi seyr edip, İslâm târîhlerine mitoloji, hurâfe, hikâye diyor.

Dördüncü İslâm halîfesi olan hazret-i Alî "radıyallahü anh" da böyle idi. Vefât ederken, dünyâ malı olarak, geride Düldül adındaki, Resûlullahdan kalan katırı ile, Zülfikâr adındaki kılıncı ve mubârek gömleği kalmışdı. Bunlar da, bir yehûdîde rehn, ya'nî ipotek idi. Peygamberlerin sonuncusu ve âlemlerin efendisi olan Muhammed aleyhisselâm vefât ederken de, sac ağacından bir karyola, bir gömlek ve bir elbise bırakmışdı. Yirmi deve, yüz koyun ve yedi keçisinin sütlerini, Eshâb-ı kirâmın fakîrlerine verirdi. Kendi için bir evi dahî yok idi. Dört halîfe, hep Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" gibi yaşadı. Onun yolundan hiç ayrılmadı. Dördü de, İslâmiyyetin emri olan halîfeliği, yük altına girer gibi kabûl eylemişdi ve ümmet, sözbirliği ile seçdiği ve istediği için halîfe olmuşlardı. Çünki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin hadîs-i şerîflerinde, **(Ümmetimin oyları dalâlet üzerinde toplanmaz)** ve **(Mü'minlerin güzel dediği şeyi, Allahü teâlâ da güzel kabûl eder)** buyurulmuşdur. Ümmetin seçdiği dört halîfeye, zor ile güç kullanarak halîfe oldular demek, çok büyük bir şaşkınlık, iğrenç bir iftirâdır. Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerinin halîfeliğe hevesli olmadığını, şu hâdise de açıkça gösteriyor. Şöyle ki, kâfirleri müslimânlara yaklaşdırmak, onların gönlünü kazanmak için, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bunlardan ba'zısına, beytülmâldan mal verirdi. Kendilerine mal verilen kâfirlere (Müellefe-i kulûb) denirdi. Ebû Bekr "radıyallahü anh" halîfe olunca, müellefe-i kulûbdan birisine, evvelce verildiği gibi, beytülmâldan bir mikdâr erâzî vermişdi. Bu kimse, Eshâb-ı kirâmın Ömeri çok sevdiğini görerek, bunu ileride halîfe seçeceklerini düşünerek aldığı tapu senedini buna da imzâlatmak ister. Senedi gösterince, hazret-i Ömer senedi alıp doğru halîfeye gelir ve beytülmâldan buna niçin toprak verdiğini sorar. Halîfe beytülmâldan müellefe-i kulûbe Resûlullah zemânında da erâzî verildiğini söyleyince, hazret-i Ömer, (O zemân müslimânlar za'îf olduğu için veriliyordu. Şimdi ise, o za'îflik ve mecbûriyyet kalmadı. Şimdi böyle birşey lâzım olsa bile, Eshâbdan altı-yedi kişi ile görüşüp danışdıkdan sonra verilebilir) dedi. Halîfe, bu sözü yerinde görüp, (Yâ Ömer! Halîfeliğe seçildiğim zemân, bu işe lâyık olmadığımı söylemiş ve kaçınmışdım ve senin dahâ uygun

olduğunu bildirmişdim. Fekat, Eshâb-ı kirâma dinletememişdim. Bu mes'elede de, benden üstün olduğun yine meydâna çıkdı. Halîfelikden çekilmek istiyorum. Bu hizmeti senin kabûl etmeni diliyorum) buyurdu. Ömer "radıyallahü anh" kendisinin üstün olmadığını, halîfe olmağı düşünmediğini, yalnız bildiğini hâtırlatmak istemiş olduğunu arz eyledi. Halîfe hazretleri, ondan sonra, beytülmâl işlerinde danışmadan birşey yapılmamasını emr buyurdu.

Ömer "radıyallahü anh" halîfe iken, Eshâb-ı kirâmdan birkaç kimse gelip oğlu Abdüllah bin Ömerin, Eshâbın âlimlerinin ikincisi olduğunu söylediler ve Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Onu çok severdi, dediler. Kendinden sonra Onun halîfe yapılması için vasıyyet etmesini dilediler. Ömer "radıyallahü anh" bunlara, (Halîfelik ağır bir yükdür. Oğlumu bunun altına sokamam) buyurdu. Ömer "radıyallahü anh", hicretin yirmi üçüncü yılında, Eshâb-ı kirâmdan Mugîrenin kölesi Ebû Lü'lü adındaki bir kâfir tarafından kılınçla şehîd edildi. Yaralanınca, halîfe ta'yîn etmesi istenildikde, Eshâb-ı kirâmdan Osmân, Alî, Talha, Zübeyr, Abdürrahmân bin Avf ve Sa'd ibni Ebî Vakkâs "rıdvânullahi aleyhim ecma'în" herkesden dahâ çok Resûlullahın sevgisini kazanmışlardır, buyurdu. Bunlar kendi aralarından Osmânı "radıyallahü anh" halîfe seçdiler. Üçüncü halîfe Osmân bin Affân oldu. Bunun zemânında ba'zı münâfıkların tahrik etmesi ile yer yer fitne ve ayaklanmalar oldu. Câhillerden, soysuzlardan bir grup Medîneye kadar gelince, Eshâb-ı kirâmdan ba'zısı halîfeye isti'fâ etmesini söyledi. (Kur'ân-ı kerîm okurken şehîd olacağımı, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" bana haber vermişdi) buyurarak, kazâya rızâ, belâya sabr gibi meziyyetleri göstermişlerdi. Hicretin otuzbeşinci yılında, ba'zı kötü kimselerin halîfenin evine saldırdığını, imâm-ı Alî "radıyallahü anhümâ" işiterek yardımcı olmak ve korumak için iki oğlu Hasen ve Hüseyni birer arslan gibi halîfenin evine gönderdi. Her ikisi kılınçlarını çekerek kapıdan kuş uçurmadılar ise de eşkiyâdan beş-altı alçak arka tarafdan merdiven koyup içeri girdi. Resûlullahın haber verdiği gibi halîfe şehîd edildi. Alî "radıyallahü anh" bu acı haberi işitince, halîfeyi iyi koruyamadıkları için, iki oğlunu tekdîr ve hattâ mubârek eli ile vurmak istedi ise de, muhâfazada kusûr etmediklerini, azgınların başka tarafdan girdiklerini anlıyarak afv buyurdu.

Yehûdî kitâbı diyor ki, *(Eshâb-ı kirâm, bu acı üzerine toplanarak hazret-i Alîyi "radıyallahü anhüm" sözbirliği ile halîfe seçdiler.)* Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Talha ve Zübeyr ve dahâ birçok kimse, halîfeden kâtilleri yakalamasını ve islâmiyyetin emr etdiği

cezâyı vermesini istedi. Hazret-i Alî, ortalığın karışık olduğunu, bu karışıklıkda kâtillerin bulunamıyacağını, aranınca ikinci bir isyân çıkacağını, islâmiyyetin bu emrini, ancak ortalığın düzelmesinden sonra yapabileceğini bildirdi. Bunlar da, islâmiyyetin emrini yapmıyan halîfeye itâ'at olunmaz, dedi. İmâm-ı Alînin ictihâdı doğru idi. Karşı tarafda olanların da ictihâdlarına göre hareket etmesi lâzım geliyordu. Halîfenin, kendine uymıyanları zor ile itâ'ate getirmesi lâzım idi. Bu yüzden Cemel vak'ası, ya'nî deve muhârebesi oldu. Çok müslimân kanı döküldü. Bu zemân hazret-i Mu'âviye "radıyallahü anhüm", Şâmda vâlî idi. Deve vak'asına karışmadı. Şâmlıların kanının bu işe bulaşmasını önledi. Hazret-i Alî gâlib gelip, Şâmlıların da itâ'at etmesini isteyince, hazret-i Mu'âviye de ictihâd ederek, kâtillerin yakalanmasını ve cezâlarının verilmesini istediğinden ikinci olarak Sıffîn muhârebesi yapıldı.

Görülüyor ki, dört halîfeden hiçbiri hattâ Eshâb-ı kirâmdan hiçbiri "radıyallahü anhüm", halîfe seçiminde, aslâ dünyâ menfe'ati düşünmemiş, Allahü teâlânın emrini yerine getirmek için çalışmışlardır. Dört halîfe hiç râhatlarını düşünmeyip, gece gündüz islâmiyyete ve müslimânlara hizmet etmeğe uğraşmışlar, bu hizmeti Allah rızâsı için ve mecbûr kalarak kabûl etmişlerdir.

Hurûfîler, halîfeliği sultânlığa, krallığa benzetiyor. Böyle sandıkları için, hazret-i Alî, üç halîfenin hilâfetlerini kabûl etmedi. Yirmi beş sene, hiç durmadan bunlarla çarpışdı, diyorlar. Devlet başkanı olmak için yıllarca uğraşdı. Bunu istemedikleri için, Eshâb-ı kirâma karşı senelerce kin ve düşmanlık besledi sanıyorlar. Bunun için üç halîfeye ve bunlara oy veren binlerce Eshâba, kıyâmete kadar la'net etmelidir, diyorlar. Kendilerini doğru tanıtabilmek için, islâmiyyete ve akla uymayan ve hazret-i Alînin yüce şânına yakışmıyan şeyler uyduruyorlar.

8—Câriye demiş ki, *(Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" halîfe olunca, hazret-i Fâtıma-tüzzehrânın hurma bağçesini zor ile elinden almış, hazret-i Fâtıma, buna gücenip ölünciye kadar Ebû Bekre düşman olmuş. Hattâ, öleceği zemân Ebû Bekr ile Ömerin cenâzede bulunmamaları için, kendisinin gece defn edilmesini vasıyyet eylemiş).*

Bu bağçede sayılı birkaç ağaç vardı. Büyük bir orman olsaydı dahî, böyle birşey için, dünyânın malına, mülküne zerre kadar dönüp bakmadığı için, kendisine **(Betûl)** denilen Resûlullahın kızı, kadınların en şereflisi Fâtıma-tüz-zehrânın "radıyallahü anhâ" babasının Cennet ile müjdelediği üç halîfeye düşmanlık etmesi, afv ve ihsânda bulunmaması, bunlara [hâşâ] la'net etmesi ve müslimânlara da böyle olmalarını tavsiye eylemesi çok büyük bir

yehûdî iftirâsı ve pek derin bir gaflet uykusudur. Hazret-i Alî ile hazret-i Fâtımanın, bütün dünyâya yayılmış olan yüce şânlarını küçülten böyle iftirâları bu iki din büyüğüne yakışdırmak, bunları sevmek değil, belki düşmanlık etmekdir. Ancak yehûdîlerin yapacağı şeydir.

1238 senesinde tevellüd ve 1312 [m. 1894] de İstanbulda vefât edip Fâtih câmi'i şerîfi kıblesindeki kabristânda medfûn bulunan Lofcalı Ahmed Cevdet pâşanın "rahmetullahi aleyh" büyük **(Kısas-ı Enbiyâ)** kitâbı, 1331 de İstanbulda basılmışdır. 369. cu sahîfesinde diyor ki, (Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Hayberde bulunan **(Fedek)** adındaki hurma bağçesini vakf edip, ne yapılacağını da ta'yîn buyurmuşdu. Bunun vâridâtının yabancı elçilere, müsâfirlere, yolculara verilmesini vasiyyet eylemişdi. Ebû Bekr "radıyallahü anh" halîfe olunca, bu vasıyyeti yerine getirdi. Fâtıma "radıyallahü anhâ" mîrâsını isteyince: Ben Resûlullahdan işitdim. **(Bize** [ya'nî peygamberlere] **kimse vâris olamaz. Bizim bırakdığımız şey sadakadır)** buyurdu. Resûlullahın yapdığını ben aslâ değişdirmem. Zîrâ, bir yanlış yola sapmakdan korkarım, dedi. Hazret-i Fâtıma (sana kim vâris olur?) dedi. Halîfe, çoluk çocuğum dedi. (Yâ ben, niçin babama vâris olmuyorum?) dedi. Halîfe de, (Ben senin baban olan Resûlullahdan işitdim. **(Bize, kimse vâris olamaz)** buyurdu. Onun için, sen de vâris olamazsın. Fekat ben, Onun halîfesiyim, Onun hayâtda iken verdiği kimselere ben de veririm. Senin her ihtiyâcını vermek, işlerini idâre ve hizmet etmek, benim vazîfemdir) dedi. Bunun üzerine hazret-i Fâtıma susdu. Bir dahâ, mîrâs lafı etmedi). **(Kısas-ı Enbiyâ)**nın yazısı temâm oldu.

Yeryüzünde bulunan Ehl-i sünnetin sayısı, her asrda, mezhebsizlerden katkat çokdur. Hurûfîler, kendilerinden katkat çok sayıda olan Ehl-i sünnete la'net ediyor, kâfir diyor. Onların bu cesâretine ve haksız sözlerine karşı, Ehl-i sünnet de, bunların mezhebsiz olduğunu söylerse, çok olan tarafın sözü doğru olmak uygun olur.

Hazret-i Alînin üç halîfeye "radıyallahü anhüm ecma'în" düşman olduğunu ve bir bağçe için hazret-i Fâtımanın Eshâb-ı kirâma la'net etdiğini söylemek, Kur'ân-ı kerîme de hiç uymamakdadır. Mâide sûresinin ikinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Allahü teâlâ, kullarını birr ve takvâda, birbirlerine yardım etmeğe, birbirleri ile iyi geçinmeğe çağırıyor. Günâhda ve düşmanlıkda yardım etmeyiniz)** buyuruldu. Eshâb-ı kirâmın birbirini sevmemesi, milyonlarla müslimânın birbirine kâfir demesi, la'net etmeleri, birr ve takvâ olmayıp günâh olur. Hazret-i Alînin ve hazret-i Fâtıma-

nın "radıyallahü anhümâ" bu âyet-i kerîmeye uymadıkları söylenmiş olur. Bunlar, hazret-i Ebû Bekrin hilâfetini kabûl etmemekle ve Eshâb-ı kirâma düşman olmakla, sonra gelen müslimânların birbirlerine kâfir diyeceklerine sebeb olacaklarını, böylece bu âyet-i kerîmeye uymıyan bir çığır açılacağını bilmiyorlardı. Eğer bilselerdi vazgeçerlerdi denirse, bunların üstünlüğü keşf ve kerâmetleri inkâr edilmiş olur.

Hazret-i Alînin "radıyallahü anh" evlâdından ve Evliyânın büyüklerinden olan seyyid Abdülkâdir-i Geylânî [471 de tevellüd ve 561 [m. 1166] de Bağdâdda vefât eyledi] "rahmetullahi aleyh", **(Gunyet-üt-tâlibîn)** adındaki kitâbında buyuruyor ki, (Şî'îlere göre hilâfet oniki imâma mahsûsdur. Bunlar ma'sûmdur. Günâh işlemezler. Keşf ve kerâmet yalnız kendilerinde görülür. Dünyâda, olmuş ve olacak herşeyi bilirler, derler). Kumların sayısına varıncaya kadar herşeyi bilen hazret-i Alînin, hazret-i Ebû Bekre oy vermediği için, milyonlarca ümmetin yoldan çıkacağını bilmediğini söylemek, bu inanışlarına uymaz. Böyle söylemek, zâten doğru da değildir.

Yukarıda, Ömer "radıyallahü anh" hazretlerinin halîfeliğini anlatırken, halîfeliğin ağır bir yük olduğu bildirilmişdi. Bir mü'minin, başka mü'minler, beni niçin seçmediler diye üzülerek, onlara düşmanlık etmesi mi, yoksa bu ağır yükü çok şükr bana vermediler diye sevinmesi mi doğrudur? Hele, onun düşmanlığından, müslimânlar arasında, kıyâmete kadar fitne ve fesâd çıkacağını biliyor ise, elbette, seve seve oy verip halîfeyi desteklemesi lâzım olur.

Âl-i İmrân sûresi yüzseksenbeşinci âyetinde ve Hadîd sûresinin yirminci âyetinde meâlen, **(Dünyâ hayâtı, ancak insanları aldatıcı şeylerdir)** buyuruldu. En'am sûresinin otuzikinci âyetinde meâlen, **(Dünyâ hayâtı oyun ve boş şeylerdir. Allahdan korkanlar için, âhıret hayâtı elbette hayrlıdır. Böyle olduğunu niçin anlamıyorsunuz?)** buyuruluyor. Enfâl sûresinin yirmisekizinci âyetinde ve Tegâbün sûresinin onbeşinci âyetinde meâlen, **(Biliniz ki, mallarınız ve çocuklarınız sizi imtihân etmek için verildi. Allahü teâlâ, iyiliklerinize karşılık, size çok büyük ecr verecekdir)** ve Tevbe sûresinin otuzsekizinci âyetinde meâlen, **(Dünyâ hayâtını âhıretden dahâ çok mu beğeniyorsunuz? Dünyâ hayâtında ele geçenler, âhıretdekilerden çok azdır)** ve Kehf sûresinin kırkaltıncı âyetinde meâlen, **(Mâl ve çocuklar, dünyâ hayâtının süsleridir. Sonsuz kalıcı olan iyi işlerin sevâbları, Rabbinin yanında dahâ iyidir)** buyurulmuşdur. Dahâ böyle altmışaltı kadar âyet-i kerîmeler, dünyâ malına, mevkı'ine gönül bağlamama-

ğı tenbîh buyuruyor. Bu yolda sayısız hadîs-i şerîfler de bildirilmişdir. Meselâ bir hadîs-i kudsîde, **(Ey Âdem oğlu! Ömrünü dünyâyı toplamakda harcetdin. Cenneti hiç istemedin)** buyurulmuşdur. Bu âyet-i kerîmeleri, ilm şehrinin kapısı olan hazret-i Alî ile kadınların en üstünü olan Fâtımatüz-Zehrâ "radıyallahü anhümâ" elbette herkesden dahâ iyi biliyorlardı. Bunların dünyâ mevkı'i için ve hurma bağçesi için üzülerek didişmeleri, kakışmaları hiç düşünülebilir mi?

Süâl: Bunların üzülmesi, didişmesi dünyâya düşkün olduklarından değildi. Hazret-i Ebû Bekrin ve Ömerin hilâfeti zor ile ele geçirdiklerini, böylece günâha girdiklerini görüp, bunları günâhdan kurtarmak için idi, denilirse:

Cevâb: En'am sûresinin yüzaltmış dördüncü ve İsrâ sûresinin onbeşinci âyetinde meâlen, **(Hiç bir günâhkâr kimse, başkasının günâhını da yüklenmiyecekdir)** buyuruldu. Hazret-i Ebû Bekr ile hazret-i Ömer "radıyallahü teâlâ anhümâ" ve Resûlullahın "aleyhisselâm" Eshâbının çoğu, [hiç olmıyacak şey ise de] bu işde bir günâh işlemiş olsalar bile, bu âyet-i kerîmeye göre, bundan hazret-i Alîye birşey dokunmayacakdır. Yine döğüşmesi, kakışması lâzım gelmez. Hele yüzmilyonlarla insanın Cehennemde sonsuz kalmasına sebeb olacak bir döğüşmeyi yapması, olacak şey midir?

Bu fakîr, [ya'nî Osmân efendi], şî'î âlimlerinden birine sordum ve Fâtıma "radıyallahü anhâ" hazretlerinin, hurma bağçesini vermedikleri için Eshâb-ı kirâma gücenmesi, dünyâyı sevmek demek olup câiz değildir, dedim. (Onun gücenmesi dünyâya düşkün olmasından değildi. Çirkin bir işin yapılmasını beğenmedikleri için idi) dedi. Bu kaçamak cevâbı ile, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" tertemiz kerîmesini lekelemiş oluyordu. Çünki islâmiyyete uygun olarak yapılan bir işi, ancak nefs-i emmâre çirkin sanır. Bunu hâtırlatdım ve aşağıdaki açıklamayı yapdım. Şaşkına döndü. Diyecek söz bulamadı. Şöyle ki: Târîh okuyan iyi bilir ki, bir gazâda İmâm-ı Alî "radıyallahü anh" hazretleri, bir kâfiri yere yıkıp öldüreceği sırada, canından ümmîdini kesen bu adam, ağzında olan bütün pislikleri, İmâmın yüzüne püskürtmüşdü. Yüzü gözü pislik içinde kalan İmâm, kâfiri öldürmekden vazgeçmişdi. Gözleri dönmüş, aklı gitmiş olan kâfir, dahâ şaşırıp; niye durdun, korkdun mu, dedi. Hazret-i Alî "radıyallahü anh" kâfiri bırakıp, (Seni önce müslimân olmadığın için, Allahü teâlânın emri ile öldürecekdim. Şimdi ise, yapdığın bu pislikden dolayı nefsim sana karşı düşman oldu. Şimdi öldürürsem, nefsim için öldürmüş olurum. Allahü teâlânın emrini değil, nefsimin is-

teğini yapmış olurum. Böylece, seni öldürmekle sevâb kazanacağım yerde, günâh işlemiş olurum) buyurdu. Kâfir, bu sözleri işitince, imâm-ı Alînin vicdânının dayanmış olduğu İslâm dîninin üstünlüğüne hayran kalarak, bütün kalbi ile Kelime-i şehâdet getirdi. Seve seve müslimân oldu. Birkaç dakîka önce, can düşmanları iken, şimdi kucaklaşarak kardeş oldular.

Evliyânın büyüklerinden olan İbrâhîm bin Edhem "rahimehullahü teâlâ", doksanaltı yılında Belhde doğup, 162 [m. 779] de Şâmda vefât etdi. Önce Belh pâdişâhı idi. Saltanatı bırakıp, Mekke-i mükerremeye geldi. Sırtında odun taşıyarak ekmek parasını kazanırdı. Ölünciye kadar nefsi ile pençeleşdi.

Osmânlı pâdişâhlarının yedincisi olan Fâtih Sultân Muhammed hân "rahmetullahi teâlâ aleyh" sekizyüzotuzüç hicrî yılında doğdu. 857 [m. 1453] de İstanbulu Bizansdan alarak târîhde yeni bir çağ açdı. Sekizyüzseksenaltıda vefât etdi. Bunun babası, altıncı Osmânlı pâdişâhı olan Sultân ikinci Murâd hân sekizyüzaltı yılında tevellüd ve sekizyüzellibeş 855 [1451] de vefât etmişdir. Bursada medfûndur. Sekizyüzyirmidörtde pâdişâh oldu. Sekizyüzkırkyedi yılında, kendi arzûsu ile, saltanatı oğluna bırakarak kendisi Mağnisaya çekildi. Bir köşede ibâdet ile meşgûl oldu.

Hazret-i Alînin ve Fâtıma-tüz-Zehrânın, dünyânın vefâsızlığını anlamakda ve nefsle mücâhededе, adı geçen sultânlardan aşağı olmadıkları gün gibi meydânda iken, bunların dünyâ malı ve mevkı'i için üzüldüklerini ve hele kin beslediklerini, bir müslimânın söylemesine imkân yokdur. Bu iftirâların, Abdüllah bin Sebe' adındaki münâfık bir yehûdî tarafından çıkarıldığına şübhe yokdur. Hazret-i Osmân "radıyallahü teâlâ anh" zemânında Yemenden Mısra ve oradan Medîneye gelip müslimân olduğunu söyledi. İslâmiyyete, başkalarının yapamadığı zararı yapdı.

Âl-i İmrân sûresi yüzotuzüçüncü âyetinde meâlen, **(Rabbinizden mağfiret istemeğe ve Cennete girmeğe koşunuz. Bunun için çalışınız! Cennetin büyüklüğü gökler ve yer küresi kadardır. Cennet, Allahü teâlâdan korkanlar için hâzırlandı. Bunlar, az bulunsa da, çok bulunsa da, mallarını Allah yolunda verirler. Öfkelerini belli etmezler. Herkesi afv ederler. Allahü teâlâ, ihsân edenleri sever)** ve Hucurât sûresinin onuncu âyetinde meâlen, **(Mü'minler, birbirleri ile kardeşdir. Kardeşleriniz arasında sulh yapınız!)** buyuruldu. Bunlar gibi dahâ otuza yakın âyet-i kerîmelerde, mü'minlerin birbirlerine öfkelenmemesi, birbirlerine iyilik ve ihsân yapmaları, afv etmeleri emr olunmakdadır. Hadîs-i şerîfde, **(Birbirlerine merhamet edenlere, Allahü teâlâ merhamet eder. O, merhamet edicidir. Yer yüzünde olanlara merhamet edi-**

niz ki, gökde olan melekler de, size merhamet etsin) buyuruldu. Buna benzer dahâ elli kadar hadîs-i şerîfde öfkeyi yenmek, iyilik ve ihsân etmek emr edilmekde, insanlık vazîfeleri öğretilmekdedir.

İşte, hazret-i Alî ve Fâtıma-tüz-Zehrâ "radıyallahü anhümâ", mevkı' için ve birkaç hurma ağacı için öfkelenip, iyilik ve ihsân etmeyip, ölünceye kadar Eshâb-ı kirâma "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" düşmanlık etselerdi, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uymamış olurlardı. Buna hiç ihtimâl var mıdır? Böyle yapdıklarını söyliyen bir kimse, her ikisinin yüksek şanlarını lekelemiş olur.

Ehl-i sünnet âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" bu iki göz bebeğine hiçbir kusûr gelmemesi için, böyle saçma şeyler söylememiş, bu büyükleri sevmek, son nefesde îmân ile gitmeğe sebeb olur, diyerek çok sevilmelerini teşvîk buyurmuşlardır. Bu büyükleri Ehl-i sünnet mi, yoksa şî'îler mi doğru sevmekdedir? Akl ve insâf sâhibi olan herkes, bunu pek kolay anlıyabilir.

Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin kardeşler oldukları, birbirlerini ne kadar çok sevdikleri herkesçe bilinmekdedir. Meselâ Abdüllah ibni Ömer "radıyallahü anhümâ" bir gün Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" huzûr-ı şerîfine gelmişdi. Buna çok iltifât buyurdu ve **(Kıyâmet günü herkesin berâtı, ya'nî kurtuluş vesîkası, her işi ölçüldükden sonra verilir. Abdüllahın berâtı ise, dünyâda verilmişdir)** hadîs-i şerîfi ile bunu medh ve senâ buyurdu. Sebebi soruldukda, **(Kendisi vera' ve takvâ sâhibi olduğu gibi, düâ ederken "Yâ Rabbî! Benim vücûdümü, kıyâmet günü o kadar büyük eyle ki, Cehennemi yalnız ben doldurayım. Cehennemi insanla dolduracağım diye verdiğin sözün böylece yerine gelmiş olsun da, Muhammed aleyhisselâmın ümmetinden hiç kimse Cehennemde yanmasın" diyerek din kardeşlerini kendi canından dahâ çok sevdiğini göstermişdir)** buyurdu. Ebû Bekr-i Sıddîkın da böyle düâ etdiği **(Menâkıb-i çihâr yâr-ı güzîn)** kitâbında yazılıdır. Hazret-i Alînin, müslimânları sevmesi, Abdüllah ibni Ömerin "radıyallahü teâlâ anhüm" sevmesinden katkat fazla olduğu şübhesizdir. Halîfe yapılmadığı için, milyonlarca müslimânın Cehennemde sonsuz yanmasına sebeb olacak bir sevgisizlik göstermesi imkânsızdır.

Tebük gazâsında ağır yaralanan Eshâb-ı kirâmdan birkaçı çok susamışdı. Bir müslimânın getirdiği bir bardak su, hangi yaralıya verildi ise, (önce, su istediğini işitdiğim din kardeşime ver) diyerek birbirlerine gönderdikleri ve suyu içmeğe sıra gelme-

den herbirinin şehîd olduğu, İmâm-ı Gazâlînin **(Kimyâ-yı se'âdet)** kitâbında ve diğer kitâblarda yazılıdır. İşte, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbı "rıdvânullahi aleyhim ecma'în" birbirini bu kadar çok seviyordu. Bütün gazâlarda canını ölüme atan imâm-ı Alî ve Resûlullahın sevgilisi olan Fâtıma-tüz-zehrânın "radıyallahü anhümâ" üç halîfeyi ve Eshâb-ı kirâmın çoğunu sevmemesi hiç düşünülebilir mi? Böyle olduğunu söylemek, Onlar için bir kıymet ve üstünlük olmayıp, âyet-i kerîmelerin ve hadîs-i şerîflerin yasak etdiği bir kötülük ve alçaklık olur. Kendileri böyle, alçak, kötü işleri yapmakdan uzak ve tertemiz oldukları için, böyle sözlerin, islâm düşmanları tarafından uydurulduğu, yalan ve iftirâ olduğu anlaşılmakdadır. Bu konuda fazla bilgi istiyenlere, **(İmân ile ölmek için kardeşim, Ehl-i beytle Eshâbı sevmelisin)** kısmını okumalarını tavsiye ederiz.

9—Câriye demiş ki, *(Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin vefâtında, hazret-i Alî "kerremallahü vecheh" cenâze işleri ile uğraşırken, Ebû Bekr-i Sıddîk ile Ömer Fârûk "radıyallahü anhümâ" Ensârdan beş altı kişi ile, Sakîfe oğullarının çardağı altında toplanarak halîfeliği paylaşmağa başladı. Sonunda hazret-i Ömer, hazret-i Ebû Bekrin elini tutup halîfe sen olacaksın dedi. Oradakiler de kabûl etdi: Hazret-i Ömer elinde yalın kılınç Medîne sokaklarında üç gün dolaşıp rastladığına, Ebû Bekrin halîfeliğini zorla kabûl etdirdi. Hazret-i Alî ikinci günü toplantı yerine gelip, içinizde bilgisi en çok olanınız, en üstün ve en kahramanınız benim. Ne hak ile, hilâfeti elimden alıyorsunuz. Dahâ nice sözlerle hakkını istemiş, kendisine yirmi kişi uymuş. Sonra, kendisi, Ebû Bekrin hilâfetini kabûl etmiş ise de, kalbi bunu istememiş).*

Doğrusu ise, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edince, Eshâb-ı kirâmın hepsi bu derin üzüntü ile ne yapacağını şaşırdı. Üzerlerine çöken acıdan, dehşetden, kiminin dili tutuldu. Kimisi yerinden kalkamaz, sokağa çıkamaz oldu. Hazret-i Alî de, ayrılık ateşinden ne yapacağını şaşırmışdı. Hazret-i Ömer şaşkınlıkdan eline kılınç alıp, (Kim Resûlullah öldü derse, boynunu vururum) diyerek sokak sokak dolaşmışdı. Kötü niyyetli olan münâfıklar, bu kargaşalıkdan fâidelenmeğe kalkmışdı. Bu karışık hâli gören Ebû Bekr-i Sıddîk mescide gidip, minbere çıkarak, (Ey Resûlullahın Eshâbı! Biz Allahü teâlâya kulluk ediyoruz. O hep diridir. Hiç ölmez. Hiçbir zemân yok olmaz. Zümer sûresinin otuzuncu âyetinde meâlen, **(Ey sevgili Peygamberim! Birgün gelecek, sen elbette öleceksin. Onlar da elbette öleceklerdir)** buyuruldu. Allahü teâlânın haber verdiği gibi, Resûlullah "sallal-

lahü aleyhi ve sellem" efendimiz vefât etmişdir), dedi. Böyle te'sîrli sözlerle nasîhat etdi. Eshâb-ı kirâmın şaşkınlıkları gidip, aklları başlarına geldi. Hattâ dinleyiciler arasında bulunan hazret-i Ömer, Ebû Bekr-i Sıddîkdan bu âyet-i kerîmeyi işitince, bu âyet-i kerîme, öyle hâtırımdan çıkmışdı ki, yeni nâzil oldu sandım buyurmuşdur. Hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü teâlâ anh", münâfıkların bir fesâd çıkarmak üzere olduklarını, kendilerinden birini halîfe seçmek için bir yere toplandıklarını sezerek, cenâze işlerini hazret-i Alîye bırakıp, halîfe seçmeği görüşen Eshâb-ı kirâmın yanlarına gitdi. Görüşme sonunda, oradakilerin hepsi, hazret-i Ebû Bekri halîfe seçdi. Resûlullahın vefâtının ikinci salı günü, hazret-i Alî de mescide gelerek hazret-i Ebû Bekre bî'at eyledi. Hazret-i Ebû Bekr, sözbirliği ile halîfe yapıldı.

Allahü teâlâ, kullarına gönderdiği kitâbların hepsinde, kibri ve gurûrlanmağı kötülemiş ve yasak etmişdir. Meselâ, Kur'ân-ı kerîmde, Nahl sûresinin yirmiüçüncü âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ, kibrli olanları elbette sevmez!)** buyurmakdadır. İncîlde bildiriyor ki, havârîler, Îsâ aleyhisselâma sordu: Ey Allahın Peygamberi! İçimizde, hangimiz büyük, hangimiz küçükdür? Bu sorularına karşılık olarak, Îsâ aleyhisselâm: **(En büyüğünüz, en küçükdür. En küçüğünüz de, en büyükdür)** buyurdu. Böylece, kendini büyük gören küçükdür. Kendini küçük gören büyükdür demiş oldu. Peygamberlerin sonuncusu ve hepsinin en üstünü olan Muhammed aleyhisselâm da, birçok hadîs-i şerîflerinde, kibrli olanları kötülemiş, alçak gönüllü olanları övmüşdür. Meselâ bir hadîs-i şerîfde, **(Allah rızâsı için tevâzu' edeni, ya'nî kendini müslimânlardan üstün görmiyeni, Allahü teâlâ yükseltir)** buyurmuşdur. Ehl-i sünnet âlimleri "rahmetullahi aleyhim ecma'în" buyuruyor ki, Allahü teâlâ ilm gibi, kudret gibi bütün sıfatlarından kullarına biraz ihsân buyurmuşdur. Fekat, yalnız üç sıfatı kendine mahsûsdur. Bu üç sıfatdan hiç bir mahlûkuna vermemişdir. Bu üç sıfatı, kibriyâ, ganî olmak ve yaratmak sıfatlarıdır. Kibriyâ, büyüklük, üstünlük demekdir. Ganî olmak, başkalarına muhtac olmamak, herşey Ona muhtac olmak demekdir. Buna karşılık olarak kullarına üç aşağı, alçak sıfat vermişdir. Bunlar da, zül ve inkisâr, ya'nî aşağılık, kırıklık ile ihtiyâc ve fânî olmak, yok olmakdır. Bunun için kibrlenmek, Allahü teâlânın sıfatına, hakkına tecâvüz etmek olur. Kullara kibrlenmek yakışmaz. En büyük günâhdır. Hadîs-i kudsîde, **(Azamet ve kibriyâ bana mahsûsdur. Bu iki sıfatda, bana ortak olmak istiyenlere, çok acı azâb ederim)** buyuruldu. Bunun içindir ki, din âlimleri, tesavvuf büyükleri,

her zemân, müslimânlara tevâzu', alçak gönüllü olmağı emr buyurmuşdur. Müslimânlar egoist olmaz. Egoist olanları, Allahü teâlâ sevmez. Evliyânın büyüklerinden tesavvufun reîslerinden olan seyyid Abdülkâdir-i Geylânî "kuddise sirruh" hazretleri, dörtyüzyetmişbir yılında Îrânda Geylân şehrinde tevellüd, 561 [m. 1166] senesinde Bağdâdda vefât etdi. Yanında Seyyid Ahmed Rıfâ'î ve birçok talebesi olduğu hâlde, birgün Dicle nehri kenârında oturmuşlardı. Konuşurlarken kendisinden hâsıl olan kerâmetler, dinleyicileri hayran bırakıyordu. Bunlardan birisi şaşkınlıkla, medh edici bir söz kaçırınca, Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri nefsini kırmak için, (Dünyâda, benden aşağı bir müslimân bulunacağını sanmam) buyurarak, oradakileri gaflet uykusundan uyandırmışlardır. Ahmed Rıfâ'î hazretleri beşyüzoniki yılında Basra ile Vâsıt arasında (Ümm-i Ubeyde) köyünde tevellüd, 578 [m. 1183] senesinde, orada vefât etmişdir. Görülüyor ki, kibr, gurûr kötü birşeydir. Tevâzu' iyi, güzeldir. Bütün Peygamberler, her işlerinde, tevâzu' göstermişdir. Eshâb-ı kirâmın hepsi de, elbette böyle idi. Halîfe seçerken de, birbirlerini öne sürmeleri, sen olmalısın demeleri, tevâzu'larının pek çok olduğunu göstermekdedir. Böyle olunca, hazret-i Alînin çıkıp da, Eshâb-ı kirâma karşı, benden dahâ çok âlim, benden dahâ üstün, benden dahâ kahraman, içinizde var mıdır diyerek, müslimânlara meydân okuması, kibr ve gurûru gösterir. Bu ise, ben Ondan dahâ hayrlıyım diyerek öğünen İblîse yakışan bir söz ve sıfatdır. Böyle sözler hazret-i Alînin büyüklüğüne, üstünlüğüne aslâ yakışmıyacağından, Allahın arslanına karşı çirkin bir iftirâ, alçakça uydurulmuş bir yalan olduğu anlaşılmakdadır. Hazret-i Ömerin kılıncını çekerek Ebû Bekri halîfe yapmak için, Eshâb-ı kirâmı korkutdu, zorladı demek de, çok yersizdir. Çünki, Eshâb-ı kirâm arasında en kuvvetli olanı, Benî Hâşim ile Benî Ümeyye kabîleleri idi, ya'nî hazret-i Alînin kabîlesi idi. Ebû Bekr-i Sıddîk ile Ömer Fârûkun akrabâsı az idi. Hazret-i Ömerin kılınç çekerek bu iki büyük kabîleyi seçime zorlaması imkânsız birşeydir. Hem de hazret-i Alî, Allahın arslanı idi. Eshâb-ı kirâmın bunu bırakıp da istemiyerek, bir Ömerin zoru ile, Ebû Bekri seçmeleri düşünülemez.

Gerkük âlimlerinden birinden işitdim: Yolum Îrân memleketine düşdü. Mescidlerine girdim. Âlimlerinden biri va'z veriyordu. O sırada dedi ki, birgün hazret-i Alî, hazret-i Abbâsın evine gitmişdi. Onu ağlamakda görüp, sebebini sordu. Güneşin te'sîrâtından kendimi korumak için kapının önüne birkaç tahta mıhlamışdım. Halîfe Ömer görerek yoldan geçenlere sıkıntı verir diye yıkdırdı. Bu hakârete ağlıyorum, dedi. Bu hâl, hazret-i Alîye

ağır gelerek, halîfe Ömerden intikâm almak için Zülfikâr kılıncına sarılıp, onu aradı ise de, Ömer haber alıp, kaçarak canını zor kurtarmışdı. Bunu söylerken talebesinden biri söz isteyip, hazret-i Alî, bir tahta perde için, halîfeye karşı kılıncını çekip onu kaçırabiliyor da, Ebû Bekr halîfe seçilirken, kılıncını çekerek, Ona oy verenleri neden kaçırmadı? O zemân da kılıncını çekip, üzerlerine yürüseydi, ümmet-i Muhammed, bu yüzden parçalanmaz, çokları yoldan çıkmakdan kurtulurdu, dedi. Hocası, bu söz üzerine şaşaladı, verecek cevâb bulamadı. Bağıra bağıra: Bu adam kâfir olmuş. Vurun, öldürün deyip adamcağızı câmi'den dışarı atdılar. Yehûdî kitâbı, hazret-i Alînin halîfe Ömer üzerine kılınc çekdiğini uydurduğu gibi, hazret-i Ömerin kılınc çekerek Eshâb-ı kirâmı zor ile hazret-i Ebû Bekri halîfe yapmaları için zorladığını da, sıkılmadan yazıyor.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin âhıreti şereflendirdikleri gün Eshâb-ı kirâm arasında olan olayları çok alçak ve çirkin iftirâlara bürüyerek anlatan yehûdî kitâbları, müslimân yavrularını aldatıyorlar. Bunun için, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin vefâtını ve o gün Eshâb-ı kirâmın başına gelenleri **(Kısas-ı Enbiyâ)**dan alarak geniş olarak aşağıda bildirmeği uygun gördük:

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimizin, hicretin onbirinci yılı, Safer ayının yirmiyedinci günü, mubârek başı ağrımağa başladı. Zevce-i mükerremesi hazret-i Âişe "radıyallahü anhâ" hazretlerinin odasına teşrîf buyurdu. Abdürrahmân bin Ebî Bekri çağırıp, kendilerinden sonra, Ebû Bekr-i Sıddîkın halîfe seçilmesi için, vasıyyet yazdıracağını bildirip, hokka ve kalem getirmesini emr buyurdu. Abdürrahmân emrlerini yapmağa giderken **(Sonra getirirsin, şimdi dursun!)** buyurdu ve mescid-i şerîfe teşrîf eyledi. Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân" haber alıp, mescide toplandılar. Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" minbere çıkıp Eshâbına nasîhat verdi ve halâllaşdı. Sonra, Ebû Bekr-i Sıddîkın Eshâb arasındaki üstünlüğünü, kıymetini, kendisinden çok hoşnud olduğunu bildirdi. Birkaç gün sonra hastalık artdı. Ensâr-ı kirâm, ya'nî Medînenin yerli ehâlîsi çok üzüldü. Mescid-i şerîfin etrâfında pervâne gibi dolaşmağa başladılar. Hazret-i Abbâsın oğlu Fadl ile, Ebû Tâlibin oğlu olan hazret-i Alî bu hâli Resûlullaha haber verdi. Merhamet buyurarak, sıkıntıya katlanıp ve bu ikisi birer koltuğuna girip tekrâr mescid-i şerîfe getirdiler. Eshâb-ı kirâm mescidde toplandı. Hâtem-ül-enbiyâ hazretleri minbere çıkdı. Allahü teâlâya hamd ve senâ etdikden sonra, Ensâra dönüp, **(Ey Eshâbım! Benim ölümümü düşünüp telâş ediyor-**

muşsunuz. Hiçbir Peygamber, ümmeti arasında sonsuz kaldı mı ki, ben de sizin aranızda sonsuz kalayım? Biliniz ki, ben Rabbime kavuşacağım. Size nasîhatım olsun ki, Muhâcirlerin büyüklerine saygı gösteriniz) buyurdu. Sonra, **(Ey Muhâcirler! Size de vasiyyetim şudur ki, Ensâra iyilik ediniz! Onlar size iyilik etdi. Evlerinde barındırdı. Geçinmeleri sıkıntılı olduğu hâlde, sizi kendilerinden üstün tutdular. Mallarına sizi ortak etdiler. Her kim, Ensâr üzerine hâkim olur ise, onları gözetsin, kusûr edenleri olursa afv etsin)** buyurdu. Sonra çok güzel, te'sîrli nasîhatlar edip, **(Allahü teâlâ, bir kulunu dünyâda kalmak ile, Rabbine kavuşmak arasında serbest bırakdı. O kul, Rabbine kavuşmak istedi)** dedi. Bu sözden yakında vefât edeceği anlaşılıyordu. Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" bu sözün ne demek olduğunu anlayıp, canımız sana fedâ olsun yâ Resûlallah! diyerek ağladı. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" Ona, sabr ve katlanmak lâzım geldiğini emr etdi. Mubârek gözlerinden yaş akıyordu. **(Ey Eshâbım! Dîn-i İslâm yolunda sıdk ve ihlâs ile malını fedâ eden Ebû Bekrden çok râzıyım. Âhıret yolunda arkadaş edinmek elde olsaydı, Onu seçerdim)** buyurdu. Sonra, Eshâb-ı kirâmdan mescid-i şerîfe kapıları açık olanların kapılarını kapatdı. Yalnız, Ebû Bekrin "radıyallahü teâlâ anh" kapısının eskisi gibi açık bırakılmasını emr eyledi. Yine lutf ederek söze başlayıp:

(Ey Muhâcirler ve ey Ensâr! Vakti belli olan bir şeye kavuşmak için acele etmenin fâidesi yokdur. Allahü teâlâ, hiçbir kulu için acele etmez. Bir kimse Allahü teâlânın kazâ ve kaderini değişdirmeğe, irâdesinden üstün olmağa kalkışırsa, Onu kahr ve perîşan eder. Allahü teâlâya hîle etmek, Onu aldatmak istiyenin işleri bozulup, kendi aldanır. Biliniz ki, ben sizlere karşı raûf ve rahîmim. Siz de bana kavuşacaksınız. Kavuşacağınız yer, Kevser havuzunun başıdır. Cennete girmek, bana kavuşmak isteyen, boş yere konuşmasın. Ey müslimânlar! Kâfir olmak, günâh işlemek, ni'metin değişmesine, rızkın azalmasına sebeb olur. İnsanlar, Allahü teâlânın emrlerine itâat ederse, hükûmet başkanları, âmirleri, vâlîleri onlara merhamet ve şefkat eder. Fısk, fücûr, taşkınlık yapar, günâh işlerlerse, merhametli başkanlara kavuşamazlar. Benim hayâtım, sizin için hayrlı olduğu gibi, ölümüm de hayrdır ve rahmetdir. Eğer bir kimseyi haksız yere döğmüş veyâ fenâ bir söz söylemiş isem, bana aynı şeyi yaparak hakkını almasına, birinizden haksız birşey almış isem, geri istemesine râzıyım ve halâllaşmağa hâzırım. Çünki, dünyâ cezâsı, âhıret cezâsından pek hafîfdir. Buna katlanmak dahâ kolaydır) buyurdu. Minberden indi. Nemâzdan sonra tekrâr minbere çıkıp, vasiyyet ve nasîhatdan son-

ra **(Sizi Allahü teâlâya ısmarladım)** diyerek odasına teşrîf buyurdu. Hastalık zemânında, ezân okundukça, mescid-i şerîfe çıkar ve imâm olup, cemâ'at ile nemâzı kılardı. Vefâtına üç gün kala, hastalığı ağırlaşdı. Artık mescid-i şerîfe çıkamadıklarından **(Ebû Bekre söyleyiniz! Eshâbıma nemâz kıldırsın)** buyurdu. Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh", Resûlullahın hayâtında müslimânlara imâm olarak, onyedi vakt nemâz kıldırdı. Cenâze işlerini hazret-i Alînin yapmasını emr buyurdu. Hastalıkdan önce, kendilerine gelmiş olan birkaç altını fakîrlere verip, birkaçını da, Âişeye "radıyallahü anhâ" vermişdi. Rebî'ul-evvelin onuncu Cumartesi günü, Allahü teâlâ Cebrâîl aleyhisselâmı göndererek hâl ve hâtırını sordu. Pazar günü yine gelip sordu ve Yemende Peygamber olduğunu söyleyen yalancı Esved-i Anesînin öldürüldüğünü haber verdi. Resûl-i ekrem de, Eshâbına bildirdi. Pazar günü, Resûlullahın hastalığı ağırlaşdı. Ordu kumandanı yapdığı Üsâme hazretleri gelmişdi. Resûlullah, dalgın yatıyordu. Üsâmeye birşey söylemedi. Fekat, mubârek kollarını kaldırıp, Onun üzerine sürdü. Ona düâ etdiği anlaşıldı. Pazartesi günü Eshâb-ı kirâm mescid-i şerîfde saf saf olup Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerinin arkasında sabâh nemâzını kılarlar iken, Fahr-i âlem hazretleri mescid-i şerîfe geldi. Ümmetinin saf saf olup ibâdet etdiklerini gördü. Sevinerek tebessüm buyurdu. Kendisi de hazret-i Ebû Bekre uyup, arkasında nemâz kıldı. Eshâb-ı kirâm Resûlullahı mescidde görünce, hastalık geçdi sanarak sevindiler. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" ise hazret-i Âişenin odasına teşrîf buyurup yatdı. **(Allahü teâlânın huzûruna, dünyâ malı bırakmadan gitmek isterim, yanında kalan altınları da, fakîrlere dağıt!)** buyurdu. Sonra ateşi artdı. Bir müddet sonra, tekrâr gözlerini açıp, hazret-i Âişeye "radıyallahü teâlâ anhâ ve an Ebîhâ" altınları dağıtıp dağıtmadığını sordu. Dağıtacağını söyledi. Bunların hemen dağıtılmasını tekrâr tekrâr emr buyurdu. Hemen dağıtılıp, bildirilince, **(Şimdi râhat etdim)** buyurdu.

Üsâme "radıyallahü teâlâ anh" tekrâr geldi. **(Allahü teâlâ yardımcın olsun! Haydi cenge git!)** buyurdu. O da çıkıp ordusuna gitdi. Hemen, hareket emrini verdi.

O sâatde hastalık artdı. Muhterem ve çok sevdiği kızı Fâtımatüz-Zehrâyı istedi. Kulağına bir şey söyledi. Hazret-i Fâtıma ağladı. Tekrâr birşey söyledi. O zemân güldü. Sonra anlaşıldı ki, önce **(Ben öleceğim)** buyurmuş. O da ağlamış. Sonra **(Ehl-i beytimden, ilk önce, benim yanıma gelecek sensin!)** buyurmuş. O da, bu müjdeye sevinip gülmüş.

O gün öğleden önce, Cebrâîl aleyhisselâm ve Azrâil aleyhis-

selâm, birlikde kapıya geldi. Cebrâîl aleyhisselâm içeri girdi. Azrâîl aleyhisselâmın kapıya geldiğini, içeri girmeğe izn beklediğini söyledi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" izn verdi. Azrâîl aleyhisselâm içeri girdi. Selâm verdi. Allahü teâlânın emrini bildirdi. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" Cebrâîl aleyhisselâmın yüzüne bakdı. O da, yâ Resûlallah! Mele-i a'lâ sizi bekliyor dedi. Bunun üzerine, Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Yâ Azrâîl! Gel, vazîfeni yap!)** buyurdu. O da, Muhammed aleyhisselâmın mubârek rûhunu alıp, a'lâ-yı ılliyyîne ulaşdırdı.

Resûl-i ekremde mevt alâmetleri görülünce, Ümm-i Eymen "radıyallahü anhâ" hazretleri, oğlu Üsâmeye haber gönderdi. Üsâme ve Ömer Fârûk ve Ebû Ubeyde bu acı haberi alınca, ordudan ayrılıp, Mescid-i Nebevîye geldiler. Âişe-i Sıddîka ve diğer hâtunlar, ağlayınca, mescid-i şerîfdeki Eshâb-ı kirâm şaşırdı. Ne olduklarını anlıyamadılar. Beynlerinden vurulmuşa döndüler. Hazret-i Alî ölü gibi, hareketsiz kaldı. Hazret-i Osmânın dili tutuldu. Hazret-i Ebû Bekr, o anda evinde idi. Koşarak geldi. Hemen, hucre-i se'âdete girdi. Fahr-i âlemin yüzünü açdı. Vefât etmiş olduğunu gördü. Mubârek yüzü ve her yeri latîf, nazîf olarak, nûr gibi parlıyordu. Memâtın da, hayâtın gibi ne güzel yâ Resûlallah! diyerek, öpdü. Çok ağladı. Mubârek yüzünü örtdü. Evdekilere tesellî verdi. Mescid-i şerîfe geldi. Şaşırmış olan Eshâb-ı kirâma nasîhat verip, ortalığı düzene koydu. Böylece hepsi, Resûlullahın vefât etmiş olduğuna inandı. Bu esnâda Üsâme ordusundaki asker şehre girdi. Büreydet ibni Hasîb hazretleri, elindeki sancağı Resûlullahın kapısı önüne dikdi. Hüzn ve keder, Eshâb-ı kirâmın yüreğine bir zehrli hançer gibi saplandı. Gözler ağlar, göz yaşları çağlar, hasret ateşi, herkesin ciğerini dağlar idi.

Hazret-i Abbâs ile oğlu Fadl ve Alî "radıyallahü teâlâ anhüm" ve evdekiler, göz yaşı dökerek, cenâze hizmetine başladılar. Hazret-i Ebû Bekr de, odanın kapısında durup, yanıp yakılmakda, hizmete nezâret etmekde idi. Lâkin yanmakla, ağlamakla iş bitmeyip, ümmetin işini görmek ve islâmiyyetin emrlerini yerine getirmek için bir baş, bir halîfe lâzım idi. O vakt, bu vazîfeyi yapmağa elverişli Ebû Bekr-i Sıddîk idi.

Hazret-i Abbâs ve Alî "radıyallahü anhümâ", Resûlullaha dahâ yakındılar. Fekat, Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" hazretleri, mağaradaki arkadaşı olan Ebû Bekri Eshâbının hepsinin üstünde tutardı. Hasta iken, Eshâbına vedâ' etdiği gün, en çok Ebû Bekrden râzı olduğunu bildirmişdi. Mescid-i şerîfe açık olan kapıları hep kapatıp, yalnız Ebû Bekrin kapısını açık bırakdırdı. Vefâtına üç gün kala, Onu Eshâbına imâm yapdı. Dînin te-

mel direği olan nemâzda, Onu hepsinin önüne geçirdi. Bunlar hep, Ebû Bekrin halîfe yapılmasına işâretlerdi. Eshâb-ı kirâmın birleşip de, Onu seçmeleri işi kalmışdı.

Fekat, Ensârdan bir kısmı, kendilerinden halîfe seçmeğe kalkışdı. Benî Sâide çardağı altında toplandılar. Hazrec kabîlesinin başı olan Sa'd bin Ubâde "radıyallahü anh", hasta olduğu hâlde, oraya gelmişdi. Ensâra dedi ki:

Ey Ensâr! Sizin üstünlüğünüz, hiçbir kabîlede yokdur. Muhammed aleyhisselâm, onüç sene Mekkede, kavmini dîne çağırdı. İçlerinden pek az kimse inandı. Fekat, cihâd edecek kadar olamadılar. Allahü teâlâ sizi müslimân yapmakla şereflendirince, Resûli ile Eshâbının korunmasını ve dîn-i islâmın cihâd ile kuvvetlenmesini ve yayılmasını size nasîb etdi. Düşmanları sindiren siz oldunuz. Arabistân köylüleri, sizin kılınçlarınızın korkusu ile müslimân oldu. Resûl-i ekrem, sizden râzı olarak vefât etdi. Şimdi, başa geçmek, sizin hakkınızdır. Onu başkasına vermeyiniz, dedi. Orada bulunan Ensârın çoğu, doğru söylüyorsun. Allah yardımcın olsun. Seni halîfe seçdik, dediler.

Ensârdan Evs kabîlesi, bu hâli beğenmedi. Başları olan Üseyyed bin Hudayrın yanına toplandılar.

Muhâcirler ise, Ensârın iki kabîlesini de halîfe yapmazdı. Çünki Kureyş kabîlesi, Arabistândaki kabîlelerin en üstünü, en şereflisi idi. Halîfe seçiminde, müslimânlar arasında büyük bir ayrılık başgöstermek üzere idi.

İşte, böyle dar ve tehlükeli bir anda, Ebû Bekr ile Ömer ve Ebû Ubeyde, oraya Hızır gibi yetişdiler. O anda, Ensârdan biri kalkıp, bizler Resûlullaha yardım etdik. Muhâcirler bize sığındı. Halîfe, bizden olmalıdır, diyordu.

Hâlbuki, Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" her yerde, sağ yanına Ebû Bekri, sol yanına Ömeri alırdı. Ebû Ubeyde için de **(Bu ümmetin emînidir)** buyururdu "radıyallahü teâlâ anhüm". Üçü birdenbire, meydâna çıkınca, sanki Resûl-i ekrem kalkmış, oraya gelmiş gibi oldu. Herkes, bunların ne söyliyeceğini bekliyordu. Hazret-i Ebû Bekr:

(Bu ümmet, önceden putlara tapardı. Allahü teâlâ kendisine ibâdet etmeleri için, onlara Resûl gönderdi. Kâfirlere, babalarının dînini bırakmak, güç geldi. Allahü teâlâ, Muhâcirleri, mü'min yapmakla şereflendirdi. Bunlar, Resûlullaha arkadaş ve derd ortağı oldular. Onun çekdiği sıkıntılara ortak oldular. Onunla birlikde, din düşmanlarının işkencelerine sabr etdiler. Yer yüzünde Hakka önce tapan ve Resûlüne îmân eden Onlardır. Bunun için,

halîfe Onlardan olmak lâzımdır. Bu işde, kimse Onlara ortak olamaz. Ancak zâlim olan, ellerinden almak ister. Ey Ensâr! Sizin de islâma olan hizmetiniz inkâr olunamaz. Allahü teâlâ, sizi kendi dînine ve Peygamberine yardım için seçdi. Resûlünü sizlere gönderdi. İlk muhâcir olanlardan sonra, sizden dahâ kıymetli kimse yokdur. Resûlullahı bağrınıza basdınız. Ona yardımla öğünmek şerefi, üstünlüğü sizindir. Buna kimsenin bir diyeceği yokdur. Fekat, bütün Arabistân halkı, halîfenin Kureyşden olmasını ister. Başkasını halîfe görmek istemez. Çünki, arabın soyca, irfanca en üstünü Kureyş olduğunu herkes bilir. Memleketleri de Arabistânın ortasındadır. Biz âmir oluruz. Siz de vezîrimiz, müşâvirimizsiniz. Hiçbir şey, size danışılmadan yapılmaz) dedi.

Hazret-i Ömer de "radıyallahü teâlâ anh", söz alıp (Ey Ensâr! Resûl-i ekrem hasta iken, sizi bize vasıyyet etdi. Eğer siz, emir olacak olaydınız, bizi size vasiyyet ederdi) dedi.

Ensâr-ı kirâm "radıyallahü anhüm", diyecek bir söz bulamayıp, düşünmeğe daldılar. İçlerinden Hubâb bin Münzir kalkdı. Bizden bir emîr, sizden de bir emîr bulunsun, dedi. Hazret-i Ömer (İki emîr, bir arada olamaz. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hangi kabîleden ise, halîfesi de, o kabîleden olmadıkça, arablar kabûl etmez. Ona itâ'at etmezler) dedi. Hubâb cevâb vererek, (Ey Ensâr! Arablar bu dîni, sizin kılınçlarınız ile kabûl etdi. Hakkınızı başkasına kapdırmayınız!) dedi.

Ubeyde -tebnil- Cerrâh "radıyallahü teâlâ anh" söz alıp (Ey Ensâr! Başlangıçda, bu dîne hizmet eden sizler idiniz. Sakın, işi önce bozan da, sizler olmıyasınız) dedi. Bu söz üzerine, Ensârdan ve Hazrec kabîlesinden Sa'd bin Nu'mân bin Kâ'b bin Hazrec oğlu Beşîr "radıyallahü anh" ayağa kalkıp:

(Ey müslimânlar! Muhammed aleyhisselâm, Kureyş kabîlesindendir. Halîfenin de, Onun kabîlesinden olması dahâ uygundur. Yerinde bir işdir. Evet biz önce müslimân olduk. Malımızla, canımızla, İslâma hizmet şerefini kazandık. Lâkin biz bunları Allah ve Onun Resûlünü "sallallahü aleyhi ve sellem" sevdiğimiz için yapdık. Biz, bu hizmetimiz için dünyâda bir karşılık beklemiyoruz) dedi. Hubâb, buna karşılık, (Yâ Beşîr! Amcam oğluna hased ve nefsâniyyet mi ediyorsun?) dedi.

Beşîr "radıyallahü teâlâ anh", (Vallahi öyle değil. Kureyşin hakkına saldırılmasını istemiyorum) dedi.

İşte o anda hazret-i Ebû Bekr "radıyallahü teâlâ anh", (Size şu iki zâtı aday yapdım. Birini seçiniz) dedi. Ömer ile Ebû Ubeydeyi gösterdi. İkisi de, çekindi ve (Hazret-i Peygamberin ileri ge-

çirdiği kimsenin önüne kim geçebilir?) dediler. Bu sırada, gürültü başladı. Her kafadan bir söz çıkar oldu.

Hazret-i Ömer "radıyallahü teâlâ anh" söz aldı. Hazret-i Ebû Bekre dönerek, (Resûl-i ekrem, seni, dînin direği olan nemâzda, kendisine halîfe yapdı. Seni hepimizin önüne geçirdi. Elini uzat! Ben, seni halîfe seçdim) dedi. Ebû Ubeyde de, Ebû Bekri seçmek için elini uzatırken, Beşîr yerinden fırladı. Bunlardan önce, Ebû Bekrin elini tutup bî'at eyledi. Ya'nî halîfemiz sensin, dedi. Ömer ve Ebû Ubeyde de bî'at etdi. Evs kabîlesinin hepsi, reîsleri Üseyyed bin Hudayr ile birlikde gelip, bî'at etdiler. Bunları görünce Hazrecliler de bî'at etdi.

Ebû Bekr, Ömer ve Ebû Ubeyde "radıyallahü anhüm" yetişmeseydi, Sa'd bin Ubâdeye bî'at olunacak, böylece Evs kabîlesi ile Hazrec kabîlesinin arası açılacakdı. Kureyş ise, bunu hiç kabûl etmeyip, müslimânlar parçalanacakdı. İşte Ebû Bekr-i Sıddîk, bu büyük tehlükeyi önledi. Onun halîfe seçilmesi ile, islâmiyyet parçalanmakdan kurtuldu.

Bu hizmetde büyük payı bulunan Beşîr bin Sa'd hazretleri, ikinci Akabede, Bedrde, Uhudda ve bütün gazâlarda bulunmuş, kahramanca çarpışmışdır. Hicretin onikinci senesinde, Yemâme cenginde şehîd olmuşdur.

Hazret-i Ebû Bekr "radıyallahü anh" pazartesi günü halîfe seçilince, salı günü, mescid-i şerîfe gelip, Eshâbı topladı. Minbere çıkdı. Hamd ve senâdan sonra, (Ey müslimânlar! Sizin üzerinize vâlî ve emîr oldum. Hâlbuki, sizin en iyiniz değilim. Eğer iyilik yaparsam bana yardım ediniz. Fenâ iş yaparsam, bana doğru yolu gösteriniz! Doğruluk emânetdir. Yalancılık hıyânetdir. Sizin za'îfiniz, bence çok kıymetlidir. Onun hakkını kurtarırım. Kuvvetine güveneniniz ise, bence za'îfdir. Çünki, ondan, başkasının hakkını alırım. İnşâallahü teâlâ, hiçbiriniz cihâdı terk etmesin. Cihâdı terk edenler zelîl olur. Ben Allaha ve Resûlüne itâat etdikçe, siz de bana itâat ediniz. Eğer ben Allaha ve Resûlüne âsî olur, doğru yoldan saparsam, sizin de bana itâ'at etmeniz lâzım gelmez. Kalkınız, nemâz kılalım! Allahü teâlâ hepinize iyilik versin!) dedi.

Sonra, Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" işini temâmladılar. Erkek, kadın, çocuk, köle, herkes, bölük bölük odaya girip, akşama kadar, cemâ'atsız olarak, nemâzını kıldılar. Çarşamba gecesi karanlıkda, o odaya defn etdiler.

(Kısas-ı enbiyâ) kitâbı dörtyüzonuncu sahîfede diyor ki: Resûlullah hayâtda iken, vahy geliyor ve ümmete teblîğ olunuyor idi.

Ondan sonra vahy gelmek ihtimâli kalmadı. Fekat, Kur'ân-ı kerîm nice Eshâbın ezberinde idi. Kur'ân-ı kerîmde açık bildirilmiyen şeyler de, sünnet-i seniyye ile, ya'nî Resûlullah ne demiş ve ne yapmış ise, yâhud bir kimseyi bir iş yaparken görüp de men' etmemiş ise, öyle yapılır oldu. Fekat, sünnet-i seniyye ve ehâdîs-i şerîfler de, bütün Eshâbın ezberinde değildi. Çünki, bir kısmı pazar yerlerinde alışveriş ile, kimi hurmalıklarda, çiftçilikle uğraşır, sohbete her zemân gelemezlerdi. Bunun için, Resûlullahın öğretdiklerini işitenler, işitmiyenlere bildirirlerdi. İşitmedikleri hadîs-i şerîfleri, birbirlerinden sorup öğrenirlerdi. Hattâ, meselâ, Resûlullahı nereye defn edelim diye çok düşündüler. Ebû Bekr-i Sıddîkın işitdiği bir hadîs-i şerîfe uyarak, vefât etdiği yere defn etdiler. Bunun gibi, vefâtından sonra kalan malın vârislerine nasıl taksîm edileceğini araşdırdılar. Yine, Ebû Bekr-i Sıddîk **(Peygamberlerden mîrâs kalmaz)** hadîs-i şerîfini işitdiğini söyledi. Öyle yapdılar.

Mü'minlerin annesi Âişe-i Sıddîka "radıyallahü anhâ" buyurdu ki: (Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât edince, münâfıklar baş kaldırdı. Arablar mürted oldu. Ya'nî dinden çıkdı. Ensâr bir yana çekildi. Eğer, babamın üzerine inen belâlar, dağların üzerine inseydi, ezerdi. Öyle iken, her nerede uyuşmazlık olsaydı, babam "radıyallahü teâlâ anh" yetişip, o işi çözer, herkesi barışdırırdı).

Eshâb-ı kirâm "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în", önlerine çıkan bir işin nasıl yapılacağını sünnet-i seniyyede de bulamazlarsa, re'y ve kıyâs ederek, ya'nî bilinenlere benzeterek, o işi yaparlardı. Böylece, ictihâd kapısı açıldı. Eshâb-ı kirâmın veyâ başka müctehidlerin, bir iş üzerindeki ictihâdları birleşirse, şübhe kalmaz. İctihâdların, böyle birbirine uygun olmasına **(İcmâ-ı ümmet)** denildi. İctihâd yapabilmek için, derin âlim olmak lâzımdır. Böyle âlimlere **(Müctehid)** denir. Bir iş üzerinde, müctehidlerin ictihâdları birbirine uymazsa, her müctehidin kendi ictihâdına göre söylemesi ve yapması vâcibdir.

Halîfe seçilmesi de, ictihâd işi idi. Gerçi Ebû Bekr, Ömer, Osmân ve Alînin "radıyallahü anhüm" halîfe olacaklarına, hadîs-i şerîflerde işâretler vardı. Fekat, hiçbirinin vakti, açık bildirilmemişdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", benden sonra şunu halîfe yapınız, dememişdi. Bu işi, Eshâbının seçmesine bırakmışdı. Halîfe seçmekde, Eshâb-ı kirâmın ictihâdları birbirine uymadı. Üç dürlü ictihâd oldu:

Birincisi, Ensârın re'yi [buluşu]dir ki, dîn-i islâma en çok yardım eden halîfe olur, dediler. Arablar, bizim kılınclarımızın göl-

gesinde müslimân oldu. Halîfe, bizden olmalıdır, dediler.

İkinci ictihâd, Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în" çoğunun re'yidir ki, halîfe ümmetin işlerini yapdırabilecek kudretde olmak lâzımdır. Arabların en şereflisi, en kuvvetlisi Kureyş kabîlesidir. Resûl-i ekrem de bu kabîledendir. Halîfe Kureyşden olmalıdır, dediler.

Üçüncü ictihâd, hâşimîlerin re'yi olup, halîfenin, Resûlullahın akrabâsından olması lâzımdır, dediler.

Bu üç ictihâdın doğrusu, ikincisi idi. Evet, ensârın islâmiyyete yardımı çok büyük idi. Resûl-i ekremin akrabâsı da çok şerefli idi. Fekat, halîfelik, geçmiş hizmetlerin karşılığı olan bir istirâhat koltuğu değildi. Akrabâya verilmesi îcâb eden bir mîrâs malı da değildi. İkinci ictihâda göre, hilâfetin Kureyş kabîlesine verilmesi Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" da, bu kabîleden olduğu için değildi. Kureyşin şerefi, kuvveti, te'sîri, i'tibârı, bütün Arabistânda yayılmış, tanınmış olduğundan idi. Çünki, halîfelik, müslimânlar arasında bağlılık, birlik, topluluk sağlayacak bir makâmdır. Bunu yapmak için de, kuvvetli olmak lâzımdır. Halîfenin vazîfesi fitne ve fesâdı önlemek, huzûr ve hürriyyeti sağlamak, cihâdı idâre etmek ve müslimânların işlerini kolay ve râhat işletmekdir. Bunlar da, hep kuvvet ile yapılacak şeylerdir.

Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân" halîfe seçerken, müslimân milletlerin birleşerek kuvvetli olmasını düşünüyorlardı. Hilâfeti Kureyşin on kısmından bir kısmı olan Hâşimîlere vermek, bu birliği kolay sağlıyamazdı. Bir hükûmeti kuranlar ne kadar çok olursa, kuvveti o kadar çok olur. Bunun için Kureyşin büyüklerinden, meşhûrlarından birinin seçilmesi lâzım idi. Yalnız kavmin, soyun büyüğü olmak değil, islâmca da üstün olmak lâzımdı. O zemân Kureyşin en büyük kabîlesi (Beni Ümeyye) idi. Bunun en ileri gelen adamı da Ebû Süfyân bin Harb idi. Fekat bunun Uhud muhârebesinde müslimânlara yapdıkları, gönüllerden çıkmamışdı. Sonradan tam, kuvvetli müslimân oldu ise de, müslimânlar ona güvenemezdi. İşte, en önce islâm olup da, başkalarını da islâma getiren ve nemâzda imâm yapılan, mağaradaki yâr varken, başkası bunun önüne geçirilemezdi. Herkesin bunu seçeceği belli idi. Bütün Eshâbın bir araya gelerek, seçmesi lâzım iken, Ensârın kendi aralarında toplanıp seçime kalkışmaları, bir karışıklığa yol açabilirdi. İşte hazret-i Ebû Bekr "radıyallahü teâlâ anh" koşarak bunu önledi ve halîfe seçilerek, müslimânları büyük bir karışıklıkdan kurtardı.

Hazret-i Alî, bu sırada, zevcesi Fâtıma "radıyallahü anhü-

mâ” hazretlerinin evinde idi. Ebû Bekr-i Sıddîkın dâmâdı olan Zübeyr ve Mikdâd ve Selmân ve Ebû Zer ve Ammâr bin Yâser “radıyallahü anhüm” de orada idi. Bunların ictihâdı, üçüncü kısmdan oldu. Abbâs da gelip, hazret-i Alîye bî’at etmek için elini uzatdı. Hazret-i Ebû Bekrin halîfe olduğunu işitdiğinden, Abbâsın sözünü kabûl etmedi. Ebû Süfyân da, elini uzat, sana bî’at edeyim. İstersen, her yeri atlı ve piyâde ile doldurayım, dedi. Hazret-i Alî “radıyallahü teâlâ anh” bunu da kabul etmeyip, (Yâ Ebâ Süfyân! Sen millet-i islâmiyyeyi parçalamak mı istiyorsun?) dedi.

Görülüyor ki, hem Ebû Bekr-i Sıddîk, hem de Alî “radıyallahü anhümâ” müslimânlar arasına fitne, ayrılık düşmesinden sakınıyordu. Hazret-i Alî, Sakîfe çardağı altında, halîfe seçilirken, kendisi çağrılmadığı için, önceden üzülmüşdü. Muhyiddîn-i Arabînin **(Müsâmerât)** kitâbında ve Şâm müftîsi, Hâmid bin Alî İmâdînin 1171 [m. 1757] **(Dav’üssabâh)** kitâbında bildirildiği gibi, Ebû Ubeyde, hazret-i Alînin bulunduğu eve geldi. Hazret-i Ebû Bekrden ve Ömerden aldığı sözlerin hepsini Ona söyledi. [Bu sözler çok te’sîrli ve çok uzun olup, **(Kısas-ı enbiyâ)**da yazılıdır.] Hazret-i Alî “radıyallahü teâlâ anh” dinledi. Te’sîrleri, tâ iliğine işledi. (Yâ Ebâ Ubeyde! Bu evin bir bucağında oturuşum, halîfe olmak için veyâ emr-i ma’rûfu inkâr için yâhud bir müslimânı azarlamak için değildir. Resûlullahın ayrılığı, beni çarpdı, çılgına döndüm) buyurdu. Ertesi gün mescid-i şerîfe geldi. Herkesin arasından geçip, hazret-i Ebû Bekrin yanına vardı. Bî’at eyledi ve oturdu. Halîfe, kendisine, (Sen, bizce azîz ve kerîmsin. Öfkelenince, Allahdan korkarsın. Sevindiğin zemân, Ona şükr edersin. Ne mutlu O kişiye ki, Allahın ihsân eylediği üstünlükden başka birşey istemez. Ben, halîfe olmak istemedim. Fitne çıkmasın diye, çâresiz kabûl etdim. Bu işde râhatım yok. Sırtıma çok ağır bir yük vuruldu. Taşımağa gücüm yok. Allah kuvvet versin! Bu yükü, Allahü teâlâ, senin arkandan indirdi. Biz, sana muhtâcız. Senin üstünlüğünü biliyoruz) dedi.

Hazret-i Alî ve Zübeyr halîfe olmağa, Ebû Bekrin herkesden dahâ lâyık olduğunu söylediler. Kendilerine önceden haber verilmediği için üzüldüklerini bildirdiler ve bunun için özr dilediler. Halîfe özrlerini kabûl buyurdu. [Hazret-i Alînin o gün, Ebû Bekr-i Sıddîkı öven sözleri, **(Se’âdet-i ebediyye)** kitâbındaki ikinci kısmın yirmiüçüncü maddesinde, doksanaltıncı mektûb tercemesinde, senedleri ile birlikde yazılıdır.] Sonra, hazret-i Alî izn isteyip kalkdı. Hazret-i Ömer, ikrâm ederek onu uğurladı. Giderken (Şimdiye kadar gelmeyişim, halîfeyi kabûl etmedi-

ğimden değildir ve şimdi gelişim, korkumdan değildir) dedi. Hazret-i Alîden sonra, Hâşimîlerin hepsi de bî'at etdi. Sözbirliği hâsıl oldu.

Halîfe seçiminde, gerek hazret-i Ebû Bekr, gerekse hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anhümâ", çok uyanık, çok akllı davrandı. Hazret-i Alînin Sakîfe çardağına çağrılmaması da, çok yerinde olmuşdu. Belki, o gün, orada bulunsaydı, Ensâr ile Muhâcirler arasındaki konuşmada bir de Hâşimîler araya karışır, iş dahâ sarpa sarardı.

Halîfe seçimindeki ictihâdların ayrılmasını, bizlerin konuşmamız, tartışmamız doğru değildir. Müslimânların en iyisi Onlardır. Hepsi, hidâyet yıldızlarıdır. Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsı Onlardan öğrenildi. Yüzbinlerle hadîs-i şerîf, Onlardan işitildi. Allahü teâlânın emrleri, yasakları, Onlardan öğrenildi.

Onlardan öğrendiğimiz bilgileri ele alıp da, Onların hareketlerini bunlarla ölçmeğe kalkışmak, bize yakışmaz.

Evet, hatâ, insanın şânındandır. Müctehidler de yanılır. Fekat, müctehid yanılmaz ise, on sevâb, yanılırsa, bir sevâb kazanır.

Eshâb-ı kirâmın hepsi, islâmiyyetin direkleridir. Aralarındaki ayrılıklar, hep ictihâd ayrılığı idi. Birbirlerine sert söyleseler bile, birbirinin kıymetini bilirlerdi. Hazret-i Zübeyr, dîni düşünmeyip, şahsıyyet düşünseydi, kayın pederi olan hazret-i Ebû Bekrden ayrılmazdı. Halîfe seçiminde hazret-i Ebû Bekri ençok destekliyen, hazret-i Ömer idi. Bununla berâber, hazret-i Alînin kıymetini ençok bilen ve söyliyen, bu idi. Hazret-i Ömer, birgün hazret-i Alîye birşey sormuşdu. O da, hemen cevâb vermişdi. Onun üzerine, (Hazret-i Alînin bulunmadığı bir yerde, güç bir soru ile karşılaşmakdan, Allaha sığınırım) demişdi. Hazret-i Alî de, (Resûl-i ekremden sonra, bu ümmetin en hayrlısı, Ebû Bekr ve Ömerdir) derdi "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în".

Bir ay sonra, hazret-i Ebû Bekr "radıyallahü teâlâ anh", minbere çıkıp (Halîfelikden çekilmek istiyorum. Beni, tam Resûlullahın yolunda görmek istiyorsanız, buna imkân olamaz. Çünki şeytân Ona yaklaşamazdı. Hem de, gökden Ona vahy gelirdi) dedi. Böyle zâtların kalblerinde mevkı' hırsı olur mu? Bunlara dil uzatılabilir mi?

Gerçi, Fâtıma-tüz-Zehrâ "radıyallahü anhâ" babasının firâkına dayanamayıp, evinden dışarı çıkamadı. Alî "radıyallahü anh" da, Ona derd ortağı olmak için, evde kalarak, halîfenin sohbetine sık gelemezdi. Fekat, hazret-i Fâtımanın vefâtından sonra, tekrâr bî'at etdi. Halîfenin huzûruna hep gelir, Ona yardım eder,

fikr verirdi “radıyallahü anhüm ecma’în”.

(Kısas-ı Enbiyâ)dan aldığımız yukarıdaki yazılar gösteriyor ki, şî’îler arasında yayılan kitâbda denildiği gibi, hazret-i Alî ile altı sahâbî için hazret-i Ebû Bekre bî’at etmediler demek doğru değildir. Hazret-i Ebû Bekri kabûl etmeyip, Eshâb-ı kirâmın sözbirliğine karşı durmak ve aşırı konuşmak, islâmiyyete uygun olmadığı gibi, Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” birkaç gün önce, hutbede (Eshâbının birlik yapmaları, ayrılığa düşmemeleri için) verdikleri emri de yapmamak olur. Hazret-i Alînin ve altı sahâbînin ve kadınların üstünü olan Fâtıma-tüz-Zehrânın bu emri yerine getirmediklerini ve islâmiyyete uymadıklarını söylemek, bunları sevmek değil, bu din büyüklerine muhâlefet etmek, Onları alçaltmak olur. Hem de öyle bir ayrılık ki, bu yüzden islâmiyyetde derin bir yara açılmakda, kıyâmete kadar, milyonlarca müslimânın doğru yoldan kaymasına çığır açmakdadır. Hurûfîlerin ve yehûdîlerin iftirâlarını, yalanlarını okuyarak, Ehl-i sünnetden ayrılanların İslâmiyyete yapdıkları zarar ve dökdükleri milyonlarca müslimân kanı, islâmiyyetin bugünkü hâle düşmesine sebeb oldu. Ahmedî, Kâdıyânî adındaki kimselerin de müslimânlara zararları meydândadır. Kalbinde İslâm nûru, îmân sevgisi olan akllı ve insaflı bir kimse, bu büyük fesâdın meydâna çıkmasına, hazret-i Alînin sebeb olduğunu söyler mi?

Evliyânın büyüklerinden olan Abdülkâdir-i Geylânî “kuddise sirruh” **(Gunye)** adındaki kitâbında buyuruyor ki: (Yetmişiki bid’at fırkasının başlıcası dokuzdur. Bu dokuzdan biri olan şî’îler de, yirmi parçaya ayrılmışdır. Her biri ötekileri beğenmez. Abdüllah ibni Sebe’in fırkası, yehûdîlere benzemekdedir. Meselâ, yehûdîler, imâmlık belli bir zümreye mahsûsdur, derler. Bunlar da, halîfelik yalnız imâm-ı Alînin soyundan olanların hakkıdır. Başkalarının müslimânların başına geçmesi câiz olmaz, derler. Yehûdîlere göre, Deccal çıkıncaya kadar, cihâd [harb] etmek câiz değildir. Sebe’cilere göre de, Mehdî çıkıncaya kadar cihâd câiz değildir. Onikinci imâm, ya’nî hazret-i Alînin onuncu torunu olan Muhammed Mehdî, Hasen Askerînin oğlu idi. İkiyüzellidokuz yılında tevellüd etdi. Onyedi yaşında iken bir mağaraya girip bir dahâ çıkmadı. Sebe’ciler, âhır zemânda çıkacağı bildirilen Mehdînin bu olduğunu sanıyor. Yehûdîler, yıldızlar çıkıncaya kadar oruc bozmaz. Sebe’ciler de böyledir. Yehûdîler çorab üzerine mesh eder. Bunlar da mesh eder. Yehûdînin, müslimânı öldürmesi halâldır. Sebe’cilerin de Ehl-i sünneti öldürmesi halâldır. Yehûdînin boşadığı kadın iddet zemânı beklemeden evlenebilir. Bunlar da, iddet beklemez. Yehûdîlerin üç boşanması nikâha

mâni' olmaz. Bunlar da üç boşadığı kadını yine alır. Yehûdîler Tevrâtı değişdirdiler. Bugün, yer yüzünde bozulmamış, doğru kalmış bir İncîl kitâbı bulunmadığı gibi, doğru bir Tevrât da yokdur. Bunlar da, kendi sapık kitâblarına, Kur'ân-ı kerîmin birkaç âyetini değişdirerek yazdılar. Kur'ân-ı kerîmde, noksan ve katılmış yer var sandılar.)

(Tezkiye-i ehl-i beyt) kitâbını yazan mevlevî Osmân efendi diyor ki, meârif meclisine gitdiğim zemânlarda, Sebe'cilerin birkaç sandık içinde, bir tefsîrleri geldi. Basılmasına izn verilmedi. Sebebini sordular: İslâmiyyete uymıyan bir yeri mi var, dediler. Evet, hazret-i Alînin kâfir olduğunu yazıyorsunuz, dedim. Hiddetden gözleri döndü. Kızma! Dinle dedim: Başında yazılmış ki, hazret-i Talha, hazret-i Alîye sordu ki, hazret-i Osmân Kur'ân-ı kerîmden yetmiş âyeti, hazret-i Ömer de, seksen âyeti çıkardı deniyor. Bu söz doğru mudur? Hazret-i Alî evet doğrudur, dedi. Hazret-i Talha yine sordu ki, değişmemiş olan mısḥaf sende imiş, öyle mi? Hazret-i Alî, evet bendedir. Hem de, bu Kur'ânın iki katı bende var, dedi. Sende bulunan Kur'ânı müslimânlara göstermiyecek misin? dediler. Eğer Ebû Bekr yerine, beni halîfe yapsalardı verirdim. Bana bî'at etmedikleri için, vermiyeceğim ve vasıyyet edip, kıyâmete kadar evlâdımın elinde gizli kalsın diyeceğim, buyurdu. Tefsîrinizde böyle yazıyor. Senden, Allah rızâsı için soruyorum ki, yehûdîler, Tevrâtdaki Muhammed aleyhisselâmı bildiren yirmi âyeti sakladıkları için, Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, bunların kâfir olduklarını bildiriyor: **(Âyetlerimi saklıyandan dahâ zâlim, dahâ çok kâfir olur mu?)** meâlinde buyuruyor. Hazret-i Alî "radıyallahü anh" Kur'ân-ı kerîmin iki mislini saklıyarak üçbinden fazla âyet-i kerîmeyi saklamış oluyor. Bu yazınız ile, Allahın arslanını dahâ zâlim, dahâ kâfir yapmış olmuyor musunuz? Allah için buna doğru cevâb ver, dedim. Şaşırıp kalıp, bir cevâb veremedi. Ben ne şî'î, ne de sünnî değilim. Ben masonum, dedi.

Yehûdîler, Cebrâîl "aleyhisselâm"a düşmandır. Sebe'ciler de, vahy hazret-i Alîye gelecek iken, Cebrâîl yanılarak Muhammede indirdi diyerek, Cebrâîl "aleyhisselâm"a düşman oldu.

Bunlar da, açıkça gösteriyor ki, bu yalanları ortaya çıkaran kimse, ne şî'îdir, ne de sünnîdir. Abdüllah bin Sebe' denilen bir yehûdîdir.

Otuz, kırk yıl seyâhat edip İslâm memleketlerini dolaşan, Acem âlimi Mirza Rizâdan sordum ki, şî'îlerin her kısmını biliyorsun. Sûriyede ve Antakya civârında bulunan Mülhid denilen kimseler nasıldır? (Onlar, imâm-ı Alîye tapınıyorlar, kâfir oluyorlar) dedi. Irakda bulunan, kızılbaş adındaki kimseler nasıldır,

dedim. (Bunlar da, Allahü teâlânın emrlerinden birçoğuna inanmadıkları için kâfir oluyorlar) dedi. Bektâşî ismi altında gizlenen Hurûfîler nasıldır, dedim. (Bunlar, mezheblerini sakladıkları için, inançları iyi bilinmiyor ise de, farzlara inanmıyorlar. Harâmlara halâl diyorlar. Bunun için bu hurûfîler de kâfirdir) dedi. [Ehl-i sünnet âlimlerinden ve evliyâdan olan hâcı Bektâş-ı velî hazretleri, Îrânda Nişâpurda tevellüd etmişdir. İmâm-ı Mûsâ Kâzım soyundandır. Anadoluya geldi. Ehl-i sünnet bilgilerini yayıyordu. İkinci Osmânlı pâdişâhı olan Sultân Orhan Gâzi [680 de tevellüd, 761 [m. 1359] de vefât etdi] bunu ziyâret edip düâsını almışdı. Yeni Çeri askerlerine de düâ etmişdi. Üçüncü pâdişâh olan sultân Murâd-ı hüdâvendigâr [726-791 [m. 1389] de şehîd oldu] zemânında 773 [m. 1371] senesinde vefât etdi. Türbesi, Kırşehrde, Hâcı Bektâş denilen yerdedir. İşte, bunun talebesine ve gösterdiği doğru yolda gidenlere Bektâşî denildi. Yurdumuzdaki Bektâşîler, bu hâlis müslimânların yolundadırlar. Çaldıran muhârebesinde mağlûb olup kaçan şâh İsmâ'îlin kızılbaş, ya'nî hurûfî askerleri Anadoluya dağıldı. Yaşıyabilmek için Bektâşî tekkelerine sığındılar. Sonraları bu tekkelere hurufîliği yaydılar. Son zemânlarda bu dinsizlerden, serhoşlardan, ahlâksızlardan, yurdumuzda hiç kalmadı.] O hâlde, şî'îlerden şimdi yalnız İmâmiyye fırkası kalıyor, dedim. Bunlar da, beş-on milyondur. Bugün, üçyüzelli milyonu aşan Ehl-i sünnet içinde, müslimânları parçalıyacak bir ayrılık yokdur. Hepsi, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uymakdadır. Hepsinin kalbi, îmânları birdir. Müslimânları parçalayıcı büyük fesâda sebeb olan bir çekişmeyi hazret-i Alîye yüklemeğe lisan ve vicdân nasıl râzı olur, dedim. (Ehl-i sünnet herşeyde haklıdır. Şî'îler haksızdır) dedi. (Yalnız, Ehl-i sünnet birşeyde yanılıyor. O da, Mu'âviyeyi aşırı tutmalarıdır) dedi. Fâkir dedim ki, Yezîdi ve Ehl-i beyte eziyyet edenleri ve söğenleri biz de hiç sevmeyiz, onların çok kötü olduklarını söyleriz. Hazret-i Mu'âviyeye gelince, ictihâdında yanıldı. Hazret-i Alînin ictihâdı haklı idi, deriz. Hazret-i Mu'âviye, hazret-i Alî ile ictihâd yüzünden ayrıldı "radıyallahü teâlâ anhümâ". Onunla çarpışdı. Fekat imâm hazretlerini hiç söğmedi ve kötülemedi. Onunla harb ederken bile, Ona saygı gösterdi. Onun üstünlüğünü söyledi. İmâm hazretlerini hep medh ve senâ eyledi. Hazret-i Mu'âviyenin düşmanı sandığınız zât, çok kerîmdir. Rabbi de çok rahîmdir. Bunun için, biz bunların muhârebelerini konuşmayız. Feth sûresinin sonundaki âyet-i kerîmeyi okuyarak, birbirlerine karşı çok merhametli idiler, deriz.

[**(Makâmât-ı Serhendiyye)** veyâ **(Zübde-tül-makâmât)** adı

da verilen **(Berekât)** kitâbı, Muhammed Hâşim-i Kişmî tarafından binotuzyedi, 1037 [m. 1627] yılında Hindistanda fârisî dil ile yazılmışdır. Bu kitâb, İstanbulda, Yavuz Sultân Selîm civârında bulunan (Murâd molla) kütübhânesinde 1317 numarada mevcûddur. İstanbulda ofset yolu ile 1977 de neşr edilmişdir].

Berekât kitâbının ikinci maksadının sekizinci faslında imâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkînin kerâmetleri yazılıdır. Bunlardan yedincisinde Muhammed Hâşim diyor ki, seyyidlerden bir genç, medresede talebe arkadaşım idi. Birgün soluk soluğa geldi. Başından geçen, şaşılacak bir şeyi anlatdı. Ahmed Fârûkî hazretlerinin büyük bir hârikasını görmüşdü. Dedi ki:

Hazret-i Alîye karşı savaşanları ve hele hazret-i Mu'âviyeyi sevmezdim. Bir gece, senin üstâdının [ya'nî İmâm-ı Rabbânînin] Mektûbâtını okuyordum. Buyuruluyor ki, (İmâm-ı Enes bin Mâlik buyurdu ki, hazret-i Mu'âviyeyi sevmemek, Onu kötülemek, hazret-i Ebû Bekri ve hazret-i Ömeri sevmemek ve bunları kötülemek gibidir. Ona söğene, bunlara söğene verilen cezâyı vermek lâzımdır). Bunu okuyunca canım sıkıldı ve hiç yerinde olmıyan bir yazıyı buraya yazmış, dedim. Mektûbâtı yere atdım. Yatağıma uzandım, uyudum. Rü'yâda gördüm ki, senin o yüce şeyhin öfkeli olarak yanıma geldi. İki mubârek elleri ile kulaklarımı çekdi ve ey câhil çocuk! Sen bizim yazdığımızı beğenmiyorsun ve kitâbımızı yere atıyorsun. Benim yazımı okuyunca, şaşaladın ve inanmadın. Ama, gel seni bir zâta götüreyim de gör! Onun arkadaşları olan, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbını sevmediğin için aldandığını, Ondan işit, buyurdu. Beni çekerek, bir bağçeye götürdü. Beni bağçenin kapısında bırakıp, kendisi yalnızca ilerledi. Uzakda görünen büyük bir odaya girdi. Odada nûr yüzlü, büyük bir zât oturuyordu. Çekinerek ve saygı ile, o zâta selâm verdi. O da, gülerek karşıladı. Önünde edeb ile diz çöküp oturdu. Ona birşeyler söylüyor. Beni gösteriyordu. Uzakdan bana bakışlarından, beni söylediği anlaşılıyordu. Biraz sonra, senin o yüce şeyhin kalkdı. Beni çağırdı. Bu oturan zât, hazret-i Alî "radıyallahü anh"dır. İyi dinle! Bak ne buyuruyor, dedi. İçeri girdik. Selâm verdim, (Sakın, sakın! Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbına karşı, kalbinde hiçbir dargınlık bulundurma! O büyüklerden hiçbirini, hiç kötüleme! Aramızda muhârebe şeklinde görünen işlerimizin, hangi iyi niyyetlerle yapıldığını, biz ve O kardeşlerimiz biliriz) dedi. Senin O yüce şeyhinin şerefli adını söyliyerek, (Bunun yazılarına da, sakın karşı gelme!) buyurdu. Bu nasîhatı dinledikden sonra, kalbimi yokladım. O, harb edenlere karşı bulunan soğukluğun, düşmanlığın,

kalbimden çıkmadığını gördüm. Bu hâlimi hemen anladı. Öfkelendi. Senin yüce şeyhine bakarak (Bunun gönlü dahâ temizlenmedi. Suratına bir tokat indir!) dedi. Şeyh hazretleri, yüzüme kuvvetli bir tokat indirdi. Tokadı yiyince, kendi kendime dedim ki, bunu sevdiğim için, Onlara düşmanlık etmişdim. Hâlbuki kendisi, Onlara düşmanlığımdan bu kadar çok incinmekdedir. Bu hâlden vazgeçmemi istemekdedir. Artık ben de, bu düşmanlıkdan vazgeçmeliyim! Kalbimi yokladım. Düşmanlık, kırgınlık kalmamış, tertemiz buldum. O anda uyandım. Şimdi de kalbim, o kinden temizlenmişdir. O rü'yânın, o sözlerin tadı, beni başka şekle sokdu. Kalbimde, Allahdan başka hiçbirşeyin sevgisi kalmadı. Senin yüce şeyhine ve Onun yazılarındaki ma'rifetlere inancım katkat artdı.

İnsanları söğmemek, kimseye la'net etmeyip susmak, âhıretde suç sayılmıyacakdır.

Fahr-i kâinât "aleyhissalevâtü vetteslîmât" efendimiz ve Eshâb-ı kirâma onüç sene cefâ eden, çok sıkıntı veren kâfirlere ve hele bunların ele başıları olan beş-altı azılı zâlime bile, söğmek ve la'net etmek emr edilmedi. Bu azgınlardan Ebû Cehlden başkasının ismleri bile unutuldu. Dünyâda hiçbir dinde insanlara söğmek, la'net etmek emr olunmadı. Bir kimse, Allahü teâlânın emrlerini yapsa ve yasaklarından, harâm etdiklerinden kaçınsa, fekat ömründe bir kerre şeytâna la'net etmese, bunun için, bu kimse sorguya çekilmiyecekdir. Sen, şeytânın dostu idin, denilmiyecekdir. Bir kimse de, emrleri yapmayıp, hergün şeytâna yüzlerce la'net eylese, âhıretde sorguya çekilecek, şeytâna la'net etmesi, onu azâbdan kurtarmıyacakdır. Bu kimse, şeytânın düşmanı değil, dostu sayılacakdır. Görülüyor ki, Ehl-i beyti sevmiş olmak için, şuna buna söğmek, la'net etmek akl ile de, din bakımından da fâidesiz, lüzûmsuz olup, hiç doğru değildir. Îrân sultânlarından Nâdir şâh, 1148 de tahta çıkdı. 1152 [m. 1739] de Hindistânda Delhiyi aldı. Bağdâdı da almak için uğraşdı. 1160 da ısyân çıkarak, öldürüldü. İşte bu Nâdir şâh, Bağdâd muhâsarasından ayrılınca, Bağdâdlı büyük Şâfi'î âlimlerinden Abdüllah bin Hüseyn Süveydî [1104 de tevellüd, 1174 [m. 1760] de vefât] "rahmetullahi teâlâ aleyh" efendinin başkanlığında, Ehl-i sünnet ve şî'î âlimlerini topladı. Burada, sünnîler ile şî'îler arasındaki ayrılığa sebeb olan inanışları kaldırmak için karar verilip, hepsi imzâlamışdı. Fekat, Nâdir şâh vefât ederek, bu hayrlı iş yapılamamışdı. Bu sırada hâtırıma gelen bir şeyi söyliyeyim:

Nâdir şâh, şî'î âlimlerine sordu ki, yehûdîler ve hıristiyanlar ve mecûsîler (ya'nî komünist ve mason gibi kitâbsız kâfirler) Cen-

nete mi, yoksa Cehenneme mi gidecekler? Hepsi Cehenneme gidecek, dediler. Yine sorup, Ehl-i sünnet nereye gidecek, dedi. Bunlar da Cehenneme gidecek dediler. Şâh, bunlara kızarak, (Cenâb-ı Hak, sekiz Cenneti, yalnız Îrânın bir kısm halkı için mi yaratdı?) demişdir.

Binikiyüzsekseniki 1282 [m. 1866] senesinde, fakîr hacca gitmişdim. Yolda Hasen efendi adında bir Îrân âlimi ile karşılaşdım. Ona dedim ki, Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvan" birçok hadîs-i şerîfler ile medh edildi. Böyle iken, siz niçin onlara düşman oluyor, hepsine söğüyorsunuz? (Ben Onlara düşman değilim. Fekat, şî'îlerin çoğuna göre, Ebû Bekr-i Sıddîk, halîfeliği Alînin elinden zor ile almış, Eshâb da, bundan yana olmakla irtidâd etmişler) dedi. Buna karşılık dedim ki, Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, bunların mürted olacaklarını bilmedi de, onun için mi medh ve senâ eyledi? Cevâb olarak (sonunda böyle yapacaklarını bilmedi. Bilseydi, hiçbirini medh etmezdi. Hepsine la'net ederdi) dedi. Allahü teâlâ, Eshâb-ı kirâmı çeşidli âyet-i celîle ile medh ediyor. Acabâ, Allahü teâlâ da bilmedi mi dedim. Şî'î, buna bir cevâb veremedi. Hazret-i Alî, dünyâ mevkı'i için çatışdı demek buna iftirâ etmek değil midir, dedim. (Hazret-i Alînin Eshâba çatması, dünyâ mevkı'i için değildi. Fahr-i kâinât efendimiz, Alînin halîfe yapılmasını söylemişdi. Eshâb, bu emri dinlemediği için mürted oldular. Hazret-i Alî de, Resûlullahın emrinin yapılması için onlarla çatışdı) dedi. Buna karşılık şî'îler, Resûlullahın emrini dinlemiyerek, birçok bid'at yapdılar. Bunlar arasında emrleri ve sünnetleri yerine getiren pek az kimsedir. Bunun için, onlar da mürted olmuyor mu, dedim. Bir cevâb veremedi. Diyelim ki, hazret-i Alî, halîfe yapılmadığı için, hazret-i Fâtıma da, hurma bağçesi kendisine verilmediği için, Eshâb-ı kirâma gücenmiş olsunlar. Bir mü'minin, din kardeşlerine, kırılarak, kızarak üç günden çok dargın durması harâmdır. Bunlar ölünciye kadar dargın kaldılar demek, nasıl câiz olur, dedim. (Bunların darılması, emri yapmadıkları içindi) dedi. Mü'min olanlar islâmiyyete uymazsa onlara darılmak, vazîfeye çağırmak farzdır. Bunu da, âmirler, kuvvet kullanarak, âlimler de, söyliyerek çağırır. Diğer halk ise, yalnız kalbleri ile kırılırlar. Bu da, îmânın en aşağı derecesidir. Hazret-i Alî "radıyallahü anh", Allahın arslanı iken, acabâ neden kuvvet kullanarak emrin yerine getirilmesini sağlamadı? Yoksa kuvvetsiz mi idi? Anasını, babasını ve çocuklarını öldüren kimseyi kısâs için öldürmek câiz iken, Bekara sûresinin ikiyüzotuzyedinci âyetinde meâlen, **(Eğer afv ederseniz, takvâya dahâ yakın olur)** ve Nisâ sûresinin kırksekizinci ve yüzonaltıncı

âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ, dilediğinin, şirkden** [ya'nî küfrden] **gayri günâhlarını afv eder)** ve Mâide sûresinin otuzsekizinci âyetinde meâlen, **(Bir kimse, zulm ya'nî günâh işleyip, sonra tevbe eder ve sâlih amel işlerse, Allahü teâlâ tevbesini, elbette kabûl eder)** buyurulmuşdur. Bunlar gibi, tevbenin kabûl olunacağını bildiren otuz kadar âyet-i kerîme vardır. Herhangi bir kul, fısk, fücûr, günâh işleyip, sonra tevbe edince, afv-ı ilâhîye kavuşuyor da, Resûlullahın Eshâbı "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în" hilâfet işinde yanılsalar bile, tevbe etmeyip afva kavuşmadıkları biliniyor mu, dedim. Yine hiç cevâb veremedi.

Bağdâd müftîsi Arûs zâde efendi, Kerbelâda, hazret-i Hüseyn "radıyallahü teâlâ anh" efendimizin türbedârından işitdiği aşağıdaki vak'ayı bu fakîre bildirmişdi:

Hazret-i Hüseyn "radıyallahü anh" bir gece rü'yâda türbedâra görünerek, yarın Îrândan bir cenâze getirilecekdir. Onu, sakın bana yakın defn etdirme, dedi. Ertesi gün Îrândan bir cenâze getirildi. Türbe yanına defn etmek istediler. Önce izn vermemiş ise de, çok zengin olduklarından çok para vermişler. O da, izn vermiş. İki bin adım kadar uzak bir yere defn etmişler. O gece, imâm-ı Hüseyn "radıyallahü anh", rü'yâda görünerek, türbedâra darılır, bağırır. Pişmân olduğunu, afv buyurmasını yalvarır. Ertesi gece, yine görünüp, yine darılır, paylar. Türbedâr, ertesi gün, meyyiti oradan çıkaracağını, uzaklaşdıracağını söyler. Resûlullahın gözbebeği "radıyallahü anh", (Bizim yanımızda iki gece yatan afv olunur. O, afv olundu. Lâkin, ben çok sıkıldım) buyurdu. Mevtânın da, türbedârın da afv olunduğuna işâret buyurdular. Türbedâr, bunları Arûs zâdeye anlatınca, kıymetli müftî, türbedâra karşılık (İmâmın kötü dediği bir fâsık, türbesinden iki bin adım uzakda, iki gece kalmakla afva kavuşuyor da, Şeyhayn [ya'nî Ebû Bekr ile Ömer] "radıyallahü anhümâ" binikiyüzaltmış seneden beri, hücre-i mu'attara-i Nebeviyyede yanyana yatdığı hâlde afva kavuşamadılar mı?) diye sorar. Türbedâr, şaşırıp birşey diyemez. Âciz, câhil olduğu açığa çıkar. Ne güzel bir susduruş, ne büyük bir mahcûbiyyet!..

Şeyhaynden Ömer "radıyallahü anh" halîfe iken, Allahın dînini, Resûlullahın şânını dünyâya yaymak için, şehrleri, memleketleri ele geçirdi. Arabistân yarım adasında ve doğunun, batının en uzak yerlerinde, orduları kahramanca yayılarak küfr, ahlâksızlık karanlıklarını yok edip, islâmın ışığını parlatdı. İslâmiyyete bu kadar hizmet etdiği için, acabâ hazret-i Alî onu afv etmez mi? Suçu varsa, bağışlamaz mı? Hele, kendisi Kudüs-i şerîfi almağa giderken yerine halîfe olarak hazret-i Alîyi vekîl etmiş, bu da,

halîfe geri gelinceye kadar, halîfe vekîlliği yaparak, idâreyi eline almış, dönüşünde yine, idâreyi hazret-i Ömere bırakmış olması, birbirlerini ne kadar çok sevdiklerini göstermiyor mu? Aralarında ufak bir ayrılık, çatışma olsaydı hazret-i Ömer, Onu vekîl eder mi idi? Hazret-i Alî de, hilâfeti eline geçirmiş iken, isteği ile, Ona geri verir mi idi? Eğer denirse ki, sonraları, hilâfeti istemekden vazgeçmişdi. Eski arzûsu olsaydı, Ömere vermezdi. Böyle denirse, vekîli olduğu kimse ile aralarında ayrılık, soğukluk da, kalmamış olur. Böyle olunca da, buna dil uzatmak câiz olmaz.

Hazret-i Ömer "radıyallahü anh" halîfe iken, hazret-i Alî "kerremallahü vecheh" kızı Ümm-i Gülsümü, hicretin onyedinci yılında, halîfeye kırkbin akça gümüş mehr ile nikâh etdi. Hazret-i Ömerin Ümm-i Gülsümden Zeyd adında oğlu ile Rukayye adında kızı oldu. Hazret-i Ömer, hazret-i Alî ile hazret-i Fâtımatüz-Zehrânın dâmâdı oldu "radıyallahü teâlâ anhüm". Böylece aralarında eskiden beri bulunan sevgi birkat dahâ artdı. Gece gündüz bir arada bulunup, müslimânların işlerine yardım yolunu birlikde ararlardı. Bu kadar yaklaşdılar da, hazret-i Alînin kini, düşmanlığı yine gitmedi mi? Böyle söylemek, yüce imâma karşı ne büyük iftirâdır.

Pâşa olmuş, vezir olmuş bir zât bektâşîlik ismi altında gizlenen hurûfîlik yoluna sapmışdı. Sonra, aklı başına gelip, tevbe etdi. Niçin ve nasıl tevbe etdiğini sordum. Fakîre dedi ki, bu sahte Bektâşîlerin çok kıymet verdikleri bir kitâbda, hazret-i Ömere kâfir deniliyor. Hazret-i Alî, nasıl oluyor da, bir kâfire kızını veriyor diye sorulmasını önlemek için de diyor ki, birgün halîfe Ömer, hazret-i Abbâsı çağırır. Hazret-i Alînin kızını almak istediğini söyler. Sen yaşlısın, kız ise, çok gençdir. Bu iş nasıl olur derse de halîfe hemen, bu düşüncemi Alîye de söyledim. O da senin dediğin gibi cevâb verdi. Git kendisine söyle! Eğer, kızını bana vermezse, iki yalancı şâhid bulup, Ona karşı bir da'vâ açarım. Onun hırsız olduğuna karâr vererek, elini keserim der. O da, korkusundan, kızını Ömere verir. Kitâbda bunu okuyunca, kendi kendime sordum. Bir zâlim, beni sıkışdırıp, kızını bir kâfire vereceksin. Eğer, ona vermezsen seni öldürürüm dese, öldüreceğini iyi bildiğim hâlde ve günâhı çok, yüzü kara bir kimse olduğum hâlde, ölümü göze alır, kızımı kâfire veremem, dedim. Hazret-i Alî "kerremallahü vecheh", Allahın arslanı, Resûlullahın sevgilisi olduğu ve günâhdan, aybdan tertemiz olduğu hâlde, böyle şübheli bir sıkıntı çekmek korkusu ile Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" torunu olan sevgili kızını, islâmiyyetin yasak etdiği, habîs, pis yere atamıyacağını anladım. Aklım başıma gelerek, temiz

bir tevbe etdim. Hurûfîlikden kurtuldum, dedi.

Bağdâd vâlîliğinde bulunmuş vezîrlerden biri, hazret-i Ömerin bu evlenme işini, bir acemden sorar. O da, sıkılmadan, hazret-i Alînin "radıyallahü teâlâ anh" kerîmesi için, kötü iftirâ ve kirli sözler söyleyip, oradan sıvışıp gider.

Yukarıdaki uzun yazılardan anlaşılıyor ki, büyük velî Abdülkâdir-i Geylânî "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz" hazretlerinin, hurûfîlerin onbeş işde yehûdîlere benzediklerini bildirmesi pek yerindedir. Hurûfîliği Abdüllah bin Sebe' adında bir yehûdînin, islâmiyyeti parçalamak için ortaya çıkardığı meydândadır. Bu yehûdî, müslimânları birbirlerine düşman etmek için, yüzyirmidörtbin sahâbîye, halîfeliği hazret-i Alînin elinden zor ile aldıklarını söyliyerek, kâfir dedirtmişdir.

[Yehûdîler, Ya'kûb "aleyhisselâm"ın oniki oğlundan türemişlerdir. Ya'kûb "aleyhisselâm"ın adı İsrâîl olduğu için, bunlara **(Benî İsrâîl),** ya'nî İsrâîl oğulları denildi. İsrâîl, Abdüllah demekdir. Mûsâ "aleyhisselâm" Tûr dağına gidince, bunlar dinden çıkdı. Buzağıya tapdı. Sonra pişmân olup tevbe etdikleri için, yehûdî denildi. Yehûdî, hidâyeti, doğru yolu bulucu demekdir. Yehûdîler, Mûsâ "aleyhisselâm"a çok eziyyet etdi. Sonra gelenleri, bin Peygamberi şehîd etdi. Îsâ "aleyhisselâm"ı babasız çocuk diye kötülediler. Annesi hazret-i Meryeme kötü kadın dediler. Bunları öldürmeğe saldırdılar. Âhır zemân Peygamberi Muhammed "aleyhisselâm"ı zehrlediler. Hazret-i Osmân zemânında, fitne çıkararak, halîfenin şehîd edilmesine sebeb oldular. Hurûfîliği meydâna çıkarıp, müslimânları parçaladılar, birbirine düşman etdiler. Asrlarca, Allahın gönderdiği dinleri, Peygamberleri yok etmeğe uğraşdılar. Dinleri yok etmek için masonluğu kurdular. 1336 [m. 1918] de biten Birinci cihan harbinden sonra, ırz, nâmus ve din düşmanı olan komünist devletler kurdular. Bir yandan da, önce İstanbul, sonra Mısr hahambaşısı olan Hayım Naum, dünyânın biricik İslâm devleti (Osmânlı) imperatorluğunu yıkmak için, kapitalist ve emperyalist devletler arasında fırıldaklar çevirdi. Netîcede, İslâm âleminin liderliğini yapan koca imperatorluk parçalandı. Müslimânlara gerici denildi. İslâmiyyet kuvvetsiz kaldı. Yok olmağa yüz tutdu.]

Din kitâbları ve târîhler söz birliği ile bildiriyor ki, hazret-i Ebû Bekr pazartesi günü halîfe seçildi. Ertesi salı günü, hazret-i Alî, birkaç kişi ile mescide gelip, Ebû Bekre, seve seve bî'at etdi. Halîfe vefât edinciye kadar, her emrini yapdı. Dîn-i islâmı yükseltmek için, elinden gelen yardımı esirgemedi. Böyle olduğu hâlde, hazret-i Alîde, Kur'ân-ı kerîmin yasak etdiği kötü huyların bulundu-

ğunu söylüyorlar. Bu büyük imâma çok büyük iftirâ ediyorlar. Hazret-i Alîye bu yolda iftirâ etmek, îmânı olanların tüylerini ürpertmez mi? Hazret-i Ebû Bekr, Ömer ve Osmân "radıyallahü anhüm" halîfe seçilirlerken, kendilerinden dahâ üstün bulunduğunu söyleyip, herbiri kendini, halîfeliğe lâyık görmemişdi. Allahü teâlânın emr etdiği tevâzu' sıfatını takınmışlardı. Ertesi gün, hazret-i Alînin gelerek, en büyük günâhlardan olan kibr sıfatı ile ortaya çıkması, içinizde benden dahâ üstün, dahâ kahramân, dahâ âlim var mı diye, üstünlük göstermesi, bir müslimânın söyleyeceği söz müdür? Tesavvuf yollarının çoğu hazret-i Alîden gelmekdedir. Tesavvuf büyükleri, talebesini hazret-i Alînin verdiği emre göre yetişdiriyor. Bunun için de, önce tevâzu' etmeği öğretiyorlar. Din kardeşlerinin kusûrlarını afv ile ihsân etmek, birçok âyet-i kerîme ile bildirildiği hâlde, birşeyi otuz seneye kadar afv etmeyip, bunu yapana kıyâmete kadar la'net edilmesini vasıyyet etmeği, değil hazret-i Alîye, bir fâsıka bile yakışdırmak, hiç câiz olur mu? Tesavvuf büyükleri, herşeyin Hakdan bilinip, kazâya rızâ lâzım geleceğini gösteren âyet-i kerîmeleri okuyarak, talebeyi terbiye ediyorlar. Bunu emr eden zâtın, bir talebesi kadar, kazâya râzı olmadığına hiç inanılır mı? Böyle söylemek, çirkin bir iftirâ değil midir? Belâlara sabr etmeği gösteren âyet-i kerîmeler varken, hazret-i Alînin belâya sabr etmediği, nasıl söylenebilir? Sonu çabuk gelen dünyâ mevkı'ine düşkün olmağı kötüliyen âyet-i kerîmeleri unutarak, hazret-i Alî, mevkı' düşkünlüğünden geçimsizlik çıkararak, ümmet-i Muhammediyye arasına fesâd, ayrılık tohumu atar mı? Herbir sözü hikmet, fazîlet örneği olarak, müslimânların dilinden düşmiyen o yüksek imâm için böyle şeyler söylemek câiz midir?

Üç halîfe, Resûlullahın Eshâbının sözbirliği etmesi ve halîfeliği kendilerine vermeleri üzerine halîfe olmak kendilerine farz olduğu için, istemiyerek kabûl etdiler. Kendilerinden sonra, oğullarının da halîfe olmasını vasıyyet etmemeleri, bu sözümüzün yerinde olduğunu göstermiyor mu? Hele Eshâb-ı kirâm söz birliği yaparak hilâfeti hazret-i Alîye verince, istemiyerek kabûl buyurduğunu ve hazret-i Mu'âviyenin ictihâdında yanılması üzerine, islâmiyyetin emri ile, hazret-i Mu'âviyeyi itâ'ate getirmek için ne kadar çok sıkıntı çekdiğini bilmiyen yok gibidir. Bunlardan başka, müslimânlara, hattâ yer yüzündeki bütün mahlûklara şefkat ve merhamet olunmasını emr eden nice âyet ve hadîs-i şerîfler varken ve iyi ahlâkın kaynağı olan hazret-i Alînin "kerremallahü teâlâ vecheh" keremi ve merhameti pek fazla olduğunu gösteren vak'a ve haberler meşhûr iken, hattâ kıyâmet günü mü'minlere

Kevser şerâbı dağıtacağı için, Cenâb-ı Hak, bunun şefkatini ve merhametini orada kullarına göstereceğini müjdelemiş iken, milyonlarca mü'minin, onun yüzünden Cehennemde sonsuz kalacağını söylemek, değil hazret-i Alîye, alçak bir fâsıka bile yakışdırılamaz. Çünki insanlara şefkat, merhamet demek, onların âhıretlerini kurtarmağa çalışmak ve Cehennem ateşinden korumak demekdir. Dünyâ işlerinde yardım etmek, âhıretlerine yardım yanında hiç kalır. Yehûdîlerin yapdığı iftirâlara bakılırsa, milyon, belki milyarlarca mü'minin, hazret-i Alî yüzünden Cehennemde sonsuz yanması lâzım gelmekdedir.

Müslimânları gıybet etmemek, kötülememek ve alay etmemek hakkında bunca âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler varken, Eshâb-ı kirâmın hepsini ve hazret-i Peygamberin emrine uyan bütün Ehl-i sünneti "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" gece gündüz kötülemek, hattâ kâfir demek, nasıl doğru bir yol olur? Buna sebeb olarak, Eshâb-ı kirâm, hazret-i Alîye hilâfeti uygun görmedikleri için, bu hâlleri kendisine pek ağır gelerek, bu çirkin işi yapmağı emr etdiğini söylemek bir müslimâna yakışır mı? Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân" ve bu ümmetin ileride olanları, kendi nefsleri ile uğraşmağı, birinci vazîfe bildikleri hâlde, hazret-i Alînin "kerremallahü vecheh" kendi mubârek nefsine dokunulsa bile, bu kadar büyük bir günâh işlemiyeceği şübhesizdir. Hele mubârek nefslerine dokunulmayınca, bu günâhı işlemiyeceği güneşden dahâ meydândadır.

İnsâf etmelidir ki, sonsuz olarak düşman bildikleri Eshâb-ı kirâmın içinde, hazret-i Alînin teyzesi ve amcası oğlu ve dahâ nice yakın akrabâsı da vardır. Akrabâya iyilik ve ihsânın ve ziyâretin vâcib olduğunu bildiren âyet-i kerîmeler varken, o büyük zâtın, bunlara düşmanlık edilsin diye vasıyyet etmiş olduğunu söylemek, îmânı olanın yapacağı bir iş midir? Resûlullahın zevcelerinin, mü'minlerin anneleri olduğu, âyet-i kerîme ile bildirilmiş iken ve analara, babalara itâ'at ve saygı göstermek emr edilmiş iken, hazret-i Alînin bu mubârek zevcelere, Ebû Bekre bî'at etdikleri için, düşmanlık etdiğini ve kâfir dediğini, kalbinde îmân ışığı parlayan kimse nasıl kabûl edebilir?

Hadîs-i şerîfler, fitne çıkarana la'net etdiğine göre, hazret-i Alînin "kerremallahü teâlâ vecheh" ümmet-i Muhammed içine fitne düşürdüğü söylenebilir mi?

Hazret-i Ömer "radıyallahü anh" (Bana bir belâ gelirse, üç dürlü sevinirim. Birincisi, belâyı Allahü teâlâ göndermişdir. Sevgilinin gönderdiği herşey tatlı olur. İkincisi, Allahü teâlâya, bundan dahâ büyük belâ göndermediği için şükr ederim. Üçüncüsü, Alla-

hü teâlâ, insanlara boş yere, fâidesiz birşey göndermez. Belâya karşılık, âhıretde ni'metler ihsân eder. Dünyâ belâları az, âhıretin ni'metleri ise, sonsuz olduğundan, gelen belâlara sevinirim) demişdir. Zemânımızda bile, hazret-i Alînin yolunda bulunarak kalbi temizlenen Ehl-i sünnetden birçoğu, derdlerden, belâlardan lezzet almakda iken, hazret-i Alînin belâdan lezzet almadığına, yıllarca sıkıntısını çekdiğine, ölürken de, bunun için milyonlarca müslimâna ve Eshâb-ı kirâma "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în" düşmanlık edilmesini vasıyyet etmiş olduğuna, inanılabilir mi?

Hubb-i fillah ve buğd-i fillah için, ya'nî müslimânları, müslimân oldukları için sevmek lâzım geldiğini ve kâfirleri, İslâm düşmanı olanları da sevmemek lâzım geldiğini emr eden çeşidli âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler varken ve Eshâb-ı kirâmın hepsi, **(Allah Onların hepsinden râzıdır. Onlar da, Allahü teâlâdan râzıdırlar)** meâlindeki âyet-i kerîme ile müjdelenmiş iken ve Muhâcirîn-i kirâmı ve Ensâr-ı izâmı "rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecma'în" medh ve senâ eden sayısız hadîs-i şerîfler var iken ve bunlardan on danesi Cennet ile müjdelendikleri için (Aşere-i mübeşşere) adı ile şereflenmiş iken ve bunlara düşmanlık edilmemesi, çeşidli hadîs-i şerîfler ile bildirilmiş iken, Ehl-i beytin en üstünü ve ilm şehrinin kapısı olan hazret-i Alînin "radıyallahü anh" beni halîfe yapmadılar diye bunlara düşmanlık etmesi mümkin midir? Böyle çok çirkin bir işi yapdığını söylemek, O koca imâma dostluk mu olur, yoksa düşmanlık mı olur?

Cum'a nemâzına ve beş vakt nemâzın cemâ'atine gitmemenin suç olduğu âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflerle bildirilmişdir. Medîne-i münevverede farzların, Mescid-i Nebevîde kılındığı ve halîfenin imâm olduğu herkesce bilinmekdedir. Hazret-i Alî, bu üç halîfeye uyarak, nemâzlarını kıldığı için, kâfir dediği kimseye uymuş olur. Küfrünü bildiği kimsenin arkasında nemâz kılan kâfir olur. Bunların arkasında nemâz kılmadı ise, Cum'a ve cemâ'ati terk etmiş olur ki, bu da günâhdır. Hazret-i Alînin böyle suçları yapması imkânsızdır.

Hazret-i Alî, hazret-i Ömere "radıyallahü anhümâ" kerîmesini vermişdir. Kâfir olduğunu bildiği bir adama, kızını veren de kâfir olur. Bu ise, hazret-i Alîye hiç yakışır mı?

Buraya kadar, şî'îlerin ba'zısına yehûdîlerin uydurduğu hurûfî inanç ve yalanlarının bulaşmış olduğunu iyice anlatmış oluyoruz. Biraz da, bunun başlangıcını ve sebebini açıklıyalım. Hurûfîliği ortaya çıkaran, Abdüllah bin Sebe' adında, Yemenli bir yehûdîdir. Muhammed "aleyhisselâm"ın ümmetini şaşırtmak, sapdırmak ve parçalamak için, bunu yapmışdır. İslâm ışığının kayna-

ğı olan Ehl-i beytden intikâm almak için yapmışdır. Maksadının anlaşılmaması için, hazret-i Alîyi çok seviyor görünmüş, hilâfet bunun elinden alındı diyerek, üç halîfenin ve Eshâb-ı kirâmın kâfir olduklarını söylemişdir. Hazret-i Alîye düşmanlığını, Onu aşırı sevmek perdesi altında gizlemişdir. Yalnız islâmiyyete değil, akla da uymıyan yalanlar, düzmeler ortaya koymuşdur. Îmândan ve ilmden haberi olmıyan, yarasa kuşu gibi ışığı göremiyen düşüncesizler, aklsızlar, bu münâfık yehûdînin kurduğu tuzağa düşerek, hazret-i Alî için, Onun şânına lâyık olmıyan iftirâlara inanmışlar, Onu lekelemeğe uğraşmışlardır. [Ehl-i sünnet âlimlerinin derin ilmlerinden ve kuvvetli kalemlerinden meydâna gelen kıymetli kitâblar, her asrda müslimânları uyandırmış, İbni Sebe'in sapık sözleri unutulmak üzere iken, Fadl-ullahı hurûfî ismindeki bir acem yehûdîsi, bu fitneyi alevlendirmiş, 796 [m. 1393] senesinde ölmüşdür. **(Se'âdet-i Ebediyye)**, ikinci kısm yirmiikinci maddeye bakınız!]

Hurûfîlerin bu yüce imâma bulaşdırdıkları kötülükler, Tevrâtda ve İncîlde de yazılıdır. Bunun içindir ki, yehûdîlerden ve hıristiyanlardan bu hakîkati anlıyanlar, bu iftirâların, hazret-i Alîye dostluk değil, büyük düşmanlık olduğunu bildiriyorlar.

Se'âdete kavuşmak için, üç şey lâzımdır:

1– Müslimân olmak lâzımdır. Bir kerre **(LÂ İLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RESÛLULLAH)** diyen müslimân olur.

2– Müslimân olduğunu tanıdıklara ve meleklere bildirmek için, **(Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh)** denir.

3– Kalbi temizlemek ve dünyâda ve âhıretde se'âdete kavuşmak ve derdlerden, belâlardan, hastalıkdan, düşman şerrinden ve sihr, büyü ve cin çarpmasından kurtulmak, ni'metlere kavuşmak için, her müslimânın, her gün kalb ile tevbe etmesi ve bu tevbeyi söylemesi lâzımdır. Bunu söylemeğe **(İstigfâr)** denir. Çok istigfâr okumalıdır. İstigfâr, **(Estagfirullah min külli mâ kerihallah)** veyâ kısaca **(Estagfirullah)** demekdir. 400.cü sahîfeye bakınız!

Ahkâm-ı islâmiyyeye uyanın düâları muhakkak kabûl olur. İstigfârı ve istigfâr düâsını bütün gece okuyup, uykusuz kalmamalıdır. İstigfârı ve bütün düâları, ma'nâsını düşünmeden, temiz kalb ile söylemezse, yalnız ağız ile söylerse, hiç fâidesi olmaz. İstigfârı ağız ile üç kerre söyleyince, temiz kalb ile de söylemeğe başlar. Günâh işlemekle kararmış olan kalbin söylemesi için, ağız ile çok söylemek lâzımdır. Harâm lokma yiyenin ve nemâz kılmayanın kalbi simsiyâh olur. Böyle kalblerin söylemeğe başlaması

için, istigfâr düâsını üç kerre okumak ve sonra 67 kerre istigfâr söylemek, ya'nî **(Estagfirullah)** demek lâzımdır. Allahü teâlâ, (tevbe ve istigfâr edeni severim ve günâhını afv ederim) buyuruyor. Tevbe, günâhı işlediğine pişmân olmak, günâh işlemekden hemen vaz geçmek ve bir dahâ yapmamağa karâr vermek ve afv etmesi için Allahü teâlâya yalvarmakdır. Bu dört şeyden biri noksan olan tevbe kabûl olmaz ve günâhı afv edilmez. Tevbeden sonra günâhı tekrâr yaparsa, tevbesi bozulmaz, yeniden günâha girer. Bunun için, ayrıca tevbe etmesi lâzım olur. Hakîkî tevbesi yapılan günâh, muhakkak afv olur. Tevbe yapılmıyan günâh için, Allahü teâlâ, dilerse afv eder, dilerse azâb eder.

ÜÇÜNCÜ RİSÂLE
TEZKİYE-İ EHL-İ BEYT
Kitâbının sonsözü (2.ci kısm)

(Hüsniyye) kitâbındaki küfre sebeb olan alçak iftirâları, yukarıda cevâblandırmış, yehûdîlerin perdelerini yırtarak, islâm düşmanlıklarını ortaya koymuş oluyoruz. Yehûdîlerin arabî dil ile yazmış oldukları (Hakâyık-ul-hakâyık) ve (Elfâz-ı kudsiyye) ve (Ayn-ül-hayât) adındaki risâlelerini ele geçiren bir âlimin, bunlara kısaca vermiş olduğu cevâbı da, olduğu gibi aşağıya yazıyoruz.

(Ayn-ül-hayât) risâlesini okuyan bu zât, kitâbın başdan sona kadar, üç halîfeye ve hazret-i Mu'âviyeye ve hazret-i Âişeye ve Ehl-i sünnet âlimlerine "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" karşı çirkin iftirâlarla dolu olduğunu, hepsine söğülüp la'net olunduğunu görmüş, bunları fihrist şeklinde, şöyle sıralamışdır:

Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz vefât edince, Selmân ve Ebû Zer ve Mikdâddan "radıyallahü anhüm" başka bütün Eshâb kâfir olmuş. Hazret-i Osmâna söğmek, la'net etmek ve Kâ'b kâfirdir, demek lâzım imiş. Bunlar, dokuzuncu sahîfesi sonuna kadar yazılıdır.

Üç halîfe ile Eshâb-ı kirâmın çoğu, Muhammed "aleyhisselâm"ın dînine düşman imiş ve müşrik imişler. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe ile Süfyân-ı Sevrî ve Ehl-i sünnetin hepsi kâfir imiş. Vahdet-i vücûd bilgisinde Ehl-i sünnet âlimlerine ve tesavvuf büyüklerine "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" iftirâlar yağdırması, yirmiyedinci sahîfeye kadar sürmekdedir.

Hazret-i Osmân ve zemânında bulunan Eshâb-ı kirâm "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" kâfir imiş. Bunlara la'netler savurmakdadır. Irak ehâlîsinin bir kısmı doğru yoldan ayrılmış, Alla-

hü teâlâ kullarına rızklarını oniki imâm ile gönderirmiş. Üç halîfeyi söğmek, la'net etmek lâzım imiş, bunlar kâfir ve fâsık imiş. Ehl-i sünnet, bunları sevdiği için kâfir olmuş. Cemel vak'asında, hazret-i Alî, Peygamberimizin vekîli olduğu için, hazret-i Âişeyi boşamış. Eldeki tefsîrler bozuk imiş. Ebû Bekr, Ömer, Talha ve Zübeyr "rıdvânullahi aleyhim" kâfir imiş. Osmân, Âişe, Talha, Zübeyr ve Mu'âviye hazretleri dinsiz, kötü ve zâlim imişler.

Peygamber efendimiz Cebrâîlden ve Mikâilden ve İsrâfilden, bunlar da Levh ve Kalemden anlamış ki, velî olmak yalnız hazret-i Alîye ve oniki imâma mahsûs imiş. Hazret-i Alî, Allahü teâlânın kal'ası imiş. Kıyâmet günü, Cennete ve Cehenneme gidecekleri hazret-i Alî ayıracakmış. Hazret-i Alînin şeytân ile olan vak'a ve çarpışmaları, hazret-i Fâtımaya gökden doksan sahîfe inmiş. Herbirinde, üç halîfenin ve Eshâb-ı kirâmın zâlim, sapık ve fâsık oldukları yazılı imiş. İmâm-ı Ca'fer Sâdık hazretleri Mûsâ ve Hızır "aleyhimesselâm"dan dahâ üstün imiş. İsrâ sûresinin seksenbeşinci âyetinde bildirilen rûh, oniki imâmın hizmetçisi olan bir melek imiş. İmâm-ı Alî "radıyallahü anh" ölüleri diriltirmiş. Hazret-i Ebû Bekri halîfe tanıması için zorlandığı sırada, gördüğü hakâretler adı altında, uzun uzun kötü sözler yazılıdır. Meleklerin yüksekleri, oniki imâmın emrinde olup, bunların hizmetçileri imiş. Fizik, kimyâ ve biyoloji kanûnları, atomların, yıldızların hareketleri, oniki imâmın idâresinde imiş. Kıyâmet günü Peygamberler sorguya çekilince, Nûh "aleyhisselâm" hazret-i Alîye sığınacak, bunun göndereceği iki şâhid ile kurtulacak imiş. Ehl-i sünnet, Muhammed "aleyhisselâm"ın dînini bozmuş, halâllere harâm, harâmlara halâl demişler, bid'at ve günâhlara sapmışlar, kâfir olmuşlar. Ehl-i sünneti, hazret-i Ömerin meydâna çıkardığı, bunu bâtıl kimselerin ve şeytânın yardımı ile yaydığı, bunun üzerine, imâm-ı Ca'fer Sâdık ile Süfyân-ı Sevrî arasında çok söz çekişmesi yapıldığı ve Süfyân-ı Sevrînin küfr ve bid'at yolunda bulunduğunun ortaya çıkdığı yazılıdır.

Ehl-i sünnet âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în", Kur'ân-ı kerîmdeki, muhkem, müteşâbih ve nâsih ve mensûh âyetleri ayıramamışlar. Emrlere uymamışlar, harâmlardan kaçınmamışlar. Böylece cehâletde ve dalâletde kalmışlar. Süfyân-ı Sevrî ve Iyâd-ı Basrî, dîn-i islâmı yıkmağa çalışmışlar. İbrâhîm bin Hişâm zındık imiş. Ehl-i sünnet zikr ve ibâdet olarak, şarkı söylüyor ve dans ediyormuş. Ma'rûf-i Kerhî yalancı imiş. Ehl-i sünnet olan, Cehenneme gidecekmiş. Livâta eden kimse, hazret-i Alîye gelip söylerse, günâhı afv olurmuş. Ehl-i sünnetin terâvîh nemâzı kılmaları riyâ, gösteriş ve bid'at imiş. Kâfirlerin tapınmala-

rı gibi imiş. Devlet, hükûmet başkanı olmak istiyen, mel'ûn olur imiş. Kıyâmet günü, Allahü teâlâ, kardeş kardeşden özr diler gibi şî'îlerden afv dileyecek imiş. Ehl-i sünnet kâfirlerle birlikde, Cehennemde sonsuz kalacak imiş. Bunlar mürted ve kâfir imiş. Bunların özrleri, yalvarmaları kabûl edilmiyecek, Cehennemden çıkarılmıyacaklarmış. Cehennem kapılarından girecekleri bildirilen Fir'avn, Hâmân ve Kârun ismleri, Ebû Bekri, Ömeri ve Osmânı ve Ümeyye oğullarını göstermekde imiş. Cehennem ateşinin şiddeti ve azâbların nasıl yapılacağı uzun uzun anlatılmakda ve Hâbili öldüren Kâbil ve Nemrûdun ve Fir'avnın, yehûdîleri yoldan çıkaran yehûdînin ve nasârâyı yoldan çıkaran Bolis, ya'nî Paulus adındaki yehûdînin ve Allahü teâlâya îmân etmiyen Ebû Bekrin ve Ömerin çekecekleri şiddetli azâblar ve Fir'avn ile Mu'âviyenin azâbları uzun uzun anlatılmakdadır. Fahr-i âlem hazretleri, kızı Fâtımayı hergün öpüp koklarmış. Zevce-i mükerremesi hazret-i Âişe bunu görüp, ağır gelirmiş, Cennetin her yerinde lâ ilâhe illallah, Alî resûlullah yazılı imiş. Abdestsiz nemâz olur ise de, sevâb isteyemezlermiş. Kureyş kâfirleri, melekler Allahın kızlarıdır dedikleri için, âyet nâzil olmuş. Yalnız şî'îler doğru yolda olduğundan, zemânla çoğalacakları, başka mezheblerin gitdikçe sönecekleri, âyet ile bildirilmiş. Ahzâb sûresinin büyük bir kısmı Kureyşlilerin erkek ve kadınlarının kötülüklerini, alçaklıklarını bildirdiği için bunlar Kur'ândan çıkarılmış, bir kısmı da değişdirilmiş. Ebû Bekr, Ömer ve Osmân fuhş, harâm, küfr ve isyân ederlermiş. Cemel ya'nî deve muhârebesinde hazret-i Âişenin hazret-i Alîye esîr düşmesi ve yetmiş esîr ile Medîneye gönderilmesi uzun hayâller ile anlatılmakda, hazret-i Âişeye la'net edilmekdedir. Sonra, hazret-i Mu'âviyeye çeşidli iftirâlar, küfrler, la'netler savrulmakdadır. Allahü teâlâ, Cenneti ve Cehennemi, bir câriye ile birlikde, hazret-i Alîye dört yüz dirhem gümüşe satmış imiş. Hazret-i Mu'âviye ile hazret-i Alî "radıyallahü anhümâ" harb ederken, hazret-i Alî uzun bir nutk söylemiş. Bu nutkda hazret-i Mu'âviyenin mel'ûn olduğunu bildirmiş. Ehl-i sünnet, sâlih görünmek için yün elbise giyerlermiş. Bunun için, bunlara la'net edilmiş. Ehl-i sünnetin kâfir ve zındık oldukları vahy ile bildirilmiş, Muhammed Gazâlî ve Ahmed Gazâlî ve Celâleddîn-i rûmî ve Muhyiddîn-i arabî kâfir ve mel'ûn imiş. Üç halîfe için çok çirkin küfrler, la'netler yağdırılmakda, Hasen-i Basrî, Mensûr-i Devânikî, Me'mun ve Hârûnürreşîdin mel'ûn oldukları bildirilmekdedir. Hallâc-ı Mensûr ve Ebû Ca'fer Şalgamânî ve Ehl-i sünnet âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" hep kâfir ve zındık imiş.

Buraya kadar bildirilen yehûdî yalanları okununca, **(Ayn-ülhayât)** kitâbının saçma sapan sözler, küfre sebeb olan ve aslı, astarı bilinmiyen hikâyeler olduğu anlaşılır. Bunlar, bir müslimânın yazacağı şeyler değildir. Hele Allahü teâlânın Cenneti hazret-i Alîye satdığını, bunun da dilediğini Cennete, istediğini Cehenneme sokacağını, dünyâ işlerinin de oniki imâmın elinde olduğunu yazması, irâde sıfatını inkâr etmek olur ki, bundan büyük şirk düşünülemez. Hazret-i Ebû Bekrin hazret-i Fâtımaya Fedek bağçesini vermeyişi de, o kadar şişirilerek anlatılmış ki, hayâle, düşünceye sığmayan acem masallarını geçmişdir. Bu Fedek denilen yer, bir hurma bağçesi idi. Hayber yakınında idi. Resûlullahın ev idâresi, buradan gelen hurmalarla sağlanır, artanları sadaka verilirdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefâtına yakın bunu fakîrlere, yolculara vakf etmişdi. Hazret-i Ebû Bekr halîfe iken, hesâbını kendisi tutardı. Ömer "radıyallahü anh" halîfe olunca, idâresini hazret-i Alî istedi. Hazret-i Alîye havâle eyledi. Bu işler dallandırılarak, şişirilerek bambaşka anlatılmış ve hazret-i Ebû Bekri ve hazret-i Ömeri "radıyallahü teâlâ anhümâ" kötülemeğe vesîle edilmiş, şanlarına lâyık olmıyan ve tevbe ile afv edilemiyecek olan çirkin lekeler sürülmüşdür.

Yukarıda bildirilen üç kitâbdan başka dahâ on kadar yehûdî risâlesi vardır. Hepsinde, küfre sebeb olan çeşid çeşid hezeyanlar doludur. Bu risâleler Irakda, Îrânda yayılmakdadır. Anadoludaki müslimânları da aldatmağa çalışıyorlar. Kendilerine **(Alevî)** adını verip, yurdumuzdaki müslimân alevîleri aldatmak istiyorlar. Ehl-i sünnet âlimlerine "rahmetullahi aleyhim ecma'în" düşman olan bir nesl yetişdirmek istiyorlar. Böylece islâmiyyeti içerden yıkmağa uğraşıyorlar.

[Bu felâketi önlemek için **(Tuhfe-i isnâ aşeriyye)** kitâbının çok yerlerini fârisî dilinden türkçeye çevirerek, **(Îmân ile ölmek için)** kitâbı hâzırlanmışdır. **(Tuhfe)** kitâbı arabîye de terceme edilmiş ve bunun **(Muhtasar-ı Tuhfe)** adındaki kısaltılmış şekli Mısrda basılmışdır. İstanbulda da ofset yolu ile basdırılmışdır. Îrânlı bir âlim, bu kitâbların Hindistânda bulunan yehûdîler tarafından yazıldığını, Îrânlı câhil halkı da aldatmağa çalışdıklarını, Îrân ilm adamlarının İmâmiyye mezhebinde olup, bu kitâbları yazanların islâm düşmanı olduklarını söyledi.]

Îrânda, Necefde, Kerbelâda ve Türkiyede bulunan İmâmiyye mezhebindeki şî'îlerin, Ehl-i sünnet ile el ele vererek, azgınların, câhillerin düzdüğü ve hiçbir vesîkaya, senede dayanmayan, çirkin hikâyelerin yazılmasını, yayılmasını önlemeleri, müslimânlık îcâbı iken, neme lâzım demeleri İmâmiyye mezhebindekilerin

azalmasına, azgınların artmasına yaramakdadır. Azgın mülhidler, Yavuz Sultân Selîm hânın Çaldıran zaferi olan, dokuzyüzyirmi 920 [m. 1514] yılından beri, yakın zemânımıza kadar kanûn dışı bırakılmış, yasak edilmiş iken, onbeş seneden beri [ya'nî 1280 [m. 1864]den beri] bu yasağın kalkarak, yehûdîlerin zararlı, kötü, alçak iftirâlarının birden bire ortaya çıkmasına, müslimânların gevşekliği, neme lâzımcılığı sebeb olmakdadır. (TEZKİYE-İ EHL-İ BEYT) kitâbının yazısı burada temâm oldu.

[Ehl-i sünnet âlimleri; masonlara, komünistlere, hıristiyanlara, misyonerlere ve Îrânda, Irakda bulunan azgın hurûfîlere ve vehhâbîlere cevâb vermezse, bunların içyüzlerini, zararlarını yazarak gençlerin önüne koymazsa, analar, babalar, yavrularına, Ehl-i sünnetin bu kitâblarını okutmaz, aşılamazsa, gençler elden gider. Küfrün korkunç pençelerine düşer. Müslimânlar, Semerkand, Buhâra, Kırım halkının uğradığı fâci'a ve felâketlere sürüklenir. Allahü teâlâ, Nahl sûresinin, otuzüçüncü âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ onlara zulm etmez. Fekat onlar, kendi kendilerine zulm ediyorlar)** buyurdu.]

İmâm-ı Rabbânî hazretleri **(Mektûbât)** kitâbının 1.ci cild, 275.ci mektûbunda buyuruyor ki:

Sizin bu ni'mete kavuşmanız, islâmiyyet bilgilerini öğretmekle ve fıkh hükmlerini yaymakla olmuşdur. Oralara cehâlet yerleşmişdi ve bid'atler yayılmışdı. Allahü teâlâ, sevdiklerinin sevgisini size ihsân etdi. İslâmiyyeti yaymağa sizi vesîle eyledi. Öyle ise, din bilgilerini öğretmeğe ve fıkh ahkâmını yaymağa elinizden geldiği kadar çalışınız. Bu ikisi bütün se'âdetlerin başı, yükselmenin vâsıtası ve kurtuluşun sebebidir. Çok uğraşınız! Din adamı olarak ortaya çıkınız! Oradakilere emr-i ma'rûf ve nehy-i münker yaparak, doğru yolu gösteriniz! Müzzemmil sûresinin ondokuzuncu âyetinde meâlen, **(Rabbinin rızâsına kavuşmak istiyen için, bu elbette bir nasîhatdir)** buyuruldu.

Hâşâ zulm etmez, kuluna Hudâsı.
Herkesin çekdiği kendi cezâsı!

Bî-vefâdır ey denî dünyâ senin her ni'metin.
Sarsar-ı bâd-ı ecel, mahv eyliyor her rif'atin!

Âlem içre, mu'teber bir nesne yok devlet gibi.
Olmaya devlet cihânda, bir nefes sıhhat gibi!

DÖRDÜNCÜ RİSÂLE

BİRLEŞELİM ve SEVİŞELİM

İslâm düşmanları, bindörtyüz seneden beri, kılınçla, topla İslâmiyyete karşı koyamadılar. Saldırılarında dâimâ zarar etdiler. İslâm dîni her yere yayıldı. Müslimânların, îmân dolu göğüslerine hançer saplıyamıyacaklarını anladılar. Müslimânları ma'nevî cebheden vurmağı, îmânlarını, ahlâklarını bozmağı düşündüler. Bunun için, islâmiyyeti içerden yıkmağı plânlaşdırdılar. Bu hücûmu yapanların başında yehûdîler ve ingilizler gelmekdedir.

Hazret-i Ömer ve hazret-i Osmân zemânlarında, islâmiyyet Asyada ve Afrikada hızla yayılınca, Abdüllah bin Sebe' isminde Yemenli kurnaz bir yehûdî, müslimân görünerek, Mısrlıları aldatdı. Hazret-i Osmânın şehîd edilmesine sebeb oldu. Büyük bir fitne ve felâket ortaya çıkardı. Bu yüzden, milyonlarca müslimân kanı akdı. Bu (Sebe'cilik), sekizinci asrda (Hurûfîlik) ismini aldı. İslâm i'tikâdını, islâm ahlâkını bozan kitâblar yazıldı.

Bundan başka, 1150 [m. 1737] senesinde ingilizlerin Hicâzda meydâna çıkardıkları vehhâbîlik sapıklığı, Arabistânda yayıldı. Birinci cihân harbinde müslimânlara karşı olan İngilizler, 1351 [m. 1932] de, Hicâzda bir vehhâbî devlet kurdu. İslâmın mukaddes iki şehri olan Mekkeyi ve Medîneyi Osmânlılardan alıp, bunlara verdi. Böylece, İslâmiyyeti içinden kemiren, bir fitne dahâ yayılmağa başladı. Ancak, **(Ehl-i sünnet)** âlimlerinin kitâblarına sarılan müslimânlar, bu fitneden kendilerini kurtarabilmekdedir.

Son günlerde, sapık kitâbların yurdumuzda yayınlanarak, bölücülük yapmağa başladıkları görülüyor. Kuzu postuna bürünmüş kurt ve zehrlenmiş bal gibi, gençlerin îmânlarını yok etmek için hâzırlanmış olan bozuk kitâblardan çok tehlükeli kısmları alarak, vesîkalarla çürütmeği, yalan ve iftirâlarını ortaya koymağı düşündük. Bunun için, Allahü teâlânın lutfüne ve yardımına sığınarak **(Birleşelim ve Sevişelim)** kitâbını hâzırladık. Baskısının yapılmasını nasîb eden Rabbimize sonsuz hamd ve senâlar olsun! Genç kardeşlerimizin bu kitâbımızı okuyarak, hakkı bâtıldan, doğruyu yanlışdan ayırabileceklerini, böylece, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri doğru yola sarılacaklarını ümmîd ediyoruz. Bu se'âdete kavuşmaları için, Allahü teâlâya düâ ediyoruz.

BİRLEŞELİM ve SEVİŞELİM

1 — İslâm düşmanları, müslimân yavrularını aldatmak için, çeşid çeşid kitâblar yazıyorlar. Vehhâbîler, mezheblere inanmıyorlar. Dînimizde, insanların ayrı ayrı mezheblere bölünmesini tecvîz eden hiçbir kutsal emr yokdur, diyorlar. Mezheb ne demek olduğunu bilmiş olsalar, böyle konuşmazlardı. Câhillik gibi yüzkarası olamaz. Câhillikle, dîne ve Kur'ân-ı kerîme de dil uzatıyorlar. Vehhâbîlerin bu yazılarına, **(Kıyâmet ve Âhıret)** kitâbının **(Müslimâna Nasîhat)** kısmında, uzun cevâb verilmişdir.

2 — Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" zemânında, müslimânlar arasında anlaşmazlık yokdu. Feth sûresinin son âyeti, Eshâb-ı kirâmın devâmlı ve çok sevişdiklerini bildiriyor. Bu sevişmelerinin, Resûlullahın vefâtından sonra da devâm etdiğini, Allahü teâlâ haber veriyor. Resûlullah vefât ederken gözyaşları ile Onun başucunda bekliyen, hazret-i Âişe idi. Resûlullah ölünce, Eshâb-ı kirâmdan hiçbiri post kavgası yapmadı. İktidârı ele geçirmeği düşünmediler. İslâm düşmanları, dört halîfenin seçimini, kâfir krallarının, diktatörlerin, ihtilâlcilerin, hükûmetleri ele geçirmelerine benzetiyorlar. Hâlbuki, dört halîfeye dil uzatmak şöyle dursun, onların her hareketi, müslimânlar için bir seneddir, vesîkadır. Resûlullah, **(Dört halîfemin yoluna sarılınız!)** buyurdu. Emevî ve Abbâsî halîfeleri içinde, zâlim, fâsık olanlar vardı. Fekat hiçbiri kâfir değildi. Hiçbiri islâm düşmanı değildi. Hepsinin halîfeliği, islâmiyyete uygun idi. Onlar, fransız cumhurbaşkanı seçilmesi kanûnuna göre değil, Allahü teâlânın emrine göre seçilmişlerdi. Bu emrlere inanmıyan, Onların seçilme tarzını elbet beğenmez. Hazret-i Mu'âviyenin "radıyallahü teâlâ anh" verdiği hürriyyet o kadar çok idi ki, şimdi demokrasi adı ile idâre edilen sosyalist memleketlerdeki diktatörlerde, Onun hilm ve sabrı görülemiyor. Bir çıkarı yüzünden sinirlenen şâ'ir, halîfeye karşı:

(Ey Mu'âviye! Biz de senin gibi insanız. Adâletden ayrılma!) demekden çekinmemişdir. Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" vâlîleri, kumandanları da haksız yere müslimân kanı akıtmışdı. Vâlîsinin yapdığı yanlış hareketden dolayı hazret-i Mu'âviyeye

“radıyallahü anh” karşı dil uzatılamaz!

3 — Kur’ân-ı kerîm **(Vahy-i metlû)**dur. Ya’nî, Cebrâîl aleyhisselâm adındaki bir melek, bildiğimiz kelimeleri ve harfleri okumuş, Resûlullah da “sallallahü aleyhi ve sellem”, bunları işitdiği gibi ezberlemiş ve Eshâbına okumuşdur. Böyle olduğunu bildiren âyet-i kerîmeler çokdur. Bu âyet-i kerîmelere yanlış ma’nâ veren bölücülerin kitâblarına aldanmamalıdır.

4 — Ba’zıları, (Kurânda 6666 âyet vardır. Şimdi elde mevcûd olanlarda ise, 6234 âyet var. 432 âyeti, halîfe Osmân yok etmişdir. Osmân, Hâşimîlerin üstünlüklerini bildiren âyetleri, Kur’âna yazdırmadı. Kur’ânı, Hâşimî lügatinden, Kureyşî lügatine çevirdi) diyorlar.

Bu sözlerine de kendi kitâblarını vesîka olarak gösteriyorlar. Hâlbuki, Kur’ân-ı kerîmde, altıbinikiyüzotuzaltı (6236) âyet olduğunu, hazret-i Alî haber vermekdedir ve bunu, büyük âlim Ebülleys-i Semerkandî hazretleri **(Bostân-ül-ârifîn)** kitâbının yüzkırksekizinci maddesinde yazmakdadır.

Ba’zı mushaflarda, birkaç kısa âyet bir arada, bir uzun âyet olarak yazılıdır. Bunun için, âyet sayıları başka olmakdadır. Bu değişiklik, âyet-i kerîmelerin değişmiş olması demek değildir.

(Tuhfe-i isnâ aşeriyye) kitâbında buyuruyor ki; üç halîfeye yapılan bu çirkin iftirâya karşı en güzel cevâbı, Allahü teâlâ veriyor. Hicr sûresinin dokuzuncu âyetinde meâlen, **(Bu Kur’ânı sana biz indirdik. Onu biz koruyucuyuz)** buyuruldu. Allahü teâlânın koruduğunu hiçbir insan bozabilir mi? Onların bu sözü, hazret-i Osmânı, Allahü teâlâdan dahâ güçlü bildiklerini gösteriyor. Hâlbuki, onlar her fırsatda, üç halîfeyi kötülemekdedir. Burada hazret-i Osmânı, Allahü teâlâya ortak yapacak kadar yükseltiyorlar.

Îrândaki din adamlarından Küleynî, Hişâm bin Sâlimin ve Muhammed bin Hilâlînin, Kur’ân değişmişdir, dediklerini yazıyor. Ehl-i sünnet âlimleri de, Allahü teâlânın meâlen, **(Kimse Kur’ân-ı kerîmi değişdiremez)** buyurduğunu yazıyor. Fussilet sûresinin kırkikinci âyet-i kerîmesinde meâlen, **(O Kur’âna hiç bir tarafdan değişiklik gelmez. Çünki Onu, her işi hakîm ve mahmûd olan indirmişdir)** buyuruldu. Allahü teâlânın koruduğu birşeyi kim değişdirebilir? Peygamberimizin, Kur’ân-ı kerîmi, indiği şekilde bildirmesi vâcib idi. Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem” zemânında, bir kimse müslimân olunca, önce Kur’ân-ı kerîmi öğrenirdi. Her öğrenen başkalarına öğretirdi. Resûlullahın huzûrunda, Kur’ân-ı kerîmi ezberlemiş binlerce müslimân vardı. Ba’zı gazâlarda, yetmişden çok Kur’ân hâfızının şehîd olduğu, târîh kitâb-

larında yazılıdır. Bu güne kadar, dünyânın her tarafında, İslâm memleketlerinde, yüzbinlerce hâfız yetişdi. Bunların Kur'ân okumaları büyük ibâdet idi. Her müslimân, nemâzda ve nemâz dışında, ezberden Kur'ân-ı kerîm okumakdadır. Her müslimân çocuğu, mektebe başlayınca, ona herşeyden önce, Kur'ân-ı kerîmden parçalar ezberletilir. Kur'ân-ı kerîm, Küleynînin kitâbı ve Ebû Ca'fer Tûsînin Tezhîb kitâbı gibi değildir ki, sandıklarda kilidli bırakılıp, tenha zemânlarda birkaç kişi gizlice okusun! Hâlbuki, şî'îlerin bütün kitâblarında yazıyor ki, Ehl-i beyt-i nebevînin ve oniki imâmın hepsi, bu Kur'ân-ı kerîmi okurlardı. Dosta, düşmana, sened olarak, bu Kur'ânı gösterirlerdi. Bunun âyetlerini tefsîr ederlerdi. İmâm-ı Hasen-i Askerînin tefsîri diyerek sakladıkları tefsîr kitâbı, bu Kur'ânın tefsîridir. Oniki imâm, çocuklarına, kadınlarına, talebelerine, hep bu Kur'ân-ı kerîmi öğretirlerdi. Nemâzda, bu Kur'ânı okumalarını emr ederlerdi. Bunun içindir ki, şî'î âlimlerinden şeyh ibni Bâbeveyh, **(İ'tikâdât)** kitâbında, bu yoldan hazret-i Osmâna "radıyallahü teâlâ anh" saldırmanın yanlış olduğunu bildirmişdir.

5 — Bir zındık, Kur'ân-ı kerîmi yıllarca incelemiş, altmışbeşden fazla yerde **(Salât)** kelimesini görmüş. Salât düâ demek olduğu için, gece gündüz her zemân salât yapılır demiş. Nemâz demek olan salât kelimesi ile düâ kelimesini karışdırmış. Türkçe, **(Dürr-i yektâ şerhi)** kitâbının otuzsekizinci sahîfesinde diyor ki, (Son zemânlarda, ba'zı zındıklar, tekke şeyhi olduklarını söyliyerek, gençleri aldatıyorlar. Küfre sebeb olan i'tikâdları, islâmiyyet olarak ileri sürüyorlar. Âyet-i kerîmelerde ve hadîs-i şerîflerde yazılı olan **(Salât)** kelimesi, böyle yatıp kalkmak demek değildir. Zikr ve Murâkabe demekdir. Ya'nî, Allahın ismini söylemek ve oturup, gözlerini kapayıp, Allahın varlığını, büyüklüğünü düşünmekdir, diyorlar. Hâlbuki, zikr Allahü teâlâyı kalb ile hâtırlamak olup, çok zordur. Nemâz kılmak, zikr yapmağı kolaylaşdırır. Murâkabe, Allahü teâlânın her an insanı görmekde ve bilmekde olduğunu düşünmekdir. Bu da, nemâz kılmak ile hâsıl olur. Zındık, nemâz ile hâsıl olacak şeyleri ileri sürerek, nemâzı inkâr etmekdedir. Nemâzı inkâr eden kâfir olur. İnanıp, tenbellikle kılmayan fâsık olur. Kılmağa başlayıncıya kadar habs olunur. Her müslimânın beş vakt nemâzın farzlarını, vâciblerini, müfsidlerini herşeyden evvel öğrenmeleri lâzımdır. Özrsüz kılmadığı nemâzları hemen kazâ etmek de farzdır. Kazâ kılmağı gecikdirmek de, nemâzı vaktinde kılmamakdan dahâ büyük günâhdır. Yedi yaşındaki çocuğa nemâzları yanında kıldırarak öğretmek, on yaşında kılmaz ise, eli ile üç kerre hafîf vurarak kıldırmak lâzımdır). Düâ her zemân yapılır. Beş vakt

nemâz vaktleri ise, bellidir. Mi'râc gecesini anlatan **(Buhârî)** hadîsinde uzun bildirilmişdir. Beş vakt nemâzı emr eden hadîs-i şerîfler pek çokdur. Sevgili Peygamberimiz, en sıkıntılı zemânlarında, muhârebelerde, beş vakt nemâzı kılar ve kılmak için herkese emr ederdi. Ölüm hastalığında bile, emekliyerek câmi'e gelip, hazret-i Ebû Bekri "radıyallahü teâlâ anh" imâm yapdı. Hazret-i Ebû Bekrin arkasında nemâz kıldı.

Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfler, düânın gizli de, açık da yapılabileceğini bildiriyorlar. Fekat, beş vakt nemâzın câmi'lerde cemâ'at ile kılınması emr edildi. İslâm düşmanları, düâların gizli yapılmasını bildiren âyet-i kerîmeleri yazarak câmi'lerde cemâ'at ile nemâz kılınmasını yok etmek istiyorlar. Biz yalnız Kur'ân-ı kerîme uyarız dedikleri hâlde, İncîlden, Tevrâtdan da, nemâz kılınmaması için vesîka çıkarıyorlar. Bugün yeryüzünde bulunan uydurma İncîllerdeki yazıları ileri sürerek, beş vakt nemâzı ortadan kaldırmağa, yelteniyorlar. Farz nemâzları kılarken, riyâ, gösteriş tehlükesi olsa da, yine farzları câmi'de kılmak lâzımdır. Câmi'ler nemâz kılmak için yapıldı. Müslimânlar, yeni türeyen sapıkların, din düşmanlarının uydurma kitâblarına aldanmazlar. Hâlis müslimân olan babalarından, dedelerinden öğrendikleri gibi doğru ibâdet ederler. Kâfirler, sapıklar, babalarından gördükleri bozuk yolda gider. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde böyle kâfirleri kötüliyor. Müslimânlara da, bilmediklerinizi bilenlerden sorup öğreniniz, diye emr ediyor.

6 — Mezhebsizler, sözbirliği yapmış gibi, hep Ehl-i sünnetin dört mezhebine çatıyorlar. **(Mezheb)** nedir, bir dürlü anlıyamıyorlar.

İnanılacak bilgilerde, mezheb ayrılığı olmaz. Dünyânın her yerindeki müslimânların inançlarının, hep Resûlullahın ve Eshâb-ı kirâmın inançları gibi olmaları lâzımdır. Başka dürlü inanan, yâ sapık olur, yâhud kâfir olur. Doğru inananlara, ibâdet yaparken ve dünyâ işlerinde, lâzım olan bilgilerden ba'zısı, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmemişdir. İşte böyle, açık bildirilmiyen şeyleri, islâm âlimlerinin anladıkları gibi kabûl etmek lâzımdır. Böylece, derin bir âlimin anladığına uyan kimse, Onun mezhebindedir. Müslimânların, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmemiş olan işleri, sapıkların, din düşmanlarının uydurdukları gibi değil, her sözü ve her işi Kur'ân-ı kerîme uygun olan derin bir islâm âliminin anladığı gibi yapması elbet uygundur.

Mezhebe uyanlar, ibâdetlerini doğru yapar. Mezhebsiz olanların, inanışları da, işleri de bozuk olur. Çeşidli yollara saparlar.

Topluluk içinde nifak çıkarırlar. Milleti birbirine kışkırtırlar. Muhammed aleyhisselâmın islâmiyyetine değil, kendi kısa görüşlerine veyâ sapıkların, din düşmanlarının, yehûdîlerin uydurdukları, bozuk, zararlı yollara dağılırlar.

Müslimânlar, müslimânları sever. Bölücüleri sevmezler. Bunları sevmemenin büyük ibâdet olduğunu, Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfler bildirmekdedir. Din, nâmûs, cân ve millet düşmanları elbet sevilmez. Kâfirin cenâze nemâzı kılınmaz.

Müslimânlar, nemâz kılmıyana, oruç tutmıyana kâfir demez. Hergün beş vakt nemâz kılmak farz olduğuna inanmıyana kâfir denir. Resûlullah efendimiz böyle kâfirlerin, ölüsüne de, dirisine de la'net etmekdedir. Müslimân, Peygamberine "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" uymakla övünür. Kâfirler de islâm âlimlerine, saldırmakla övünüyorlar.

İslâm dînine saldıranlara şunu anlatmak isteriz ki, İslâm âlimleri, her işlerinde, Allahın rızâsını düşünmüşlerdir. Her işlerini Allah rızâsı için yapmışlardır. Hükümdârlara **(Emr-i ma'rûf)** ve **(Nehy-i anilmünker)** yapmışlardır. Ya'nî, Allah rızâsı için nasîhat yapmışlardır. Doğru yolu göstermek için kimseden çekinmemişlerdir. İslâm âlimlerinin en büyüğü olan imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretlerinin, bu uğurda şehîd olduğunu bilmiyen yokdur. Bunun gibi islâm âlimlerinin hepsi, gerçekleri bildirmek için, kimseden çekinmemişlerdir. Sıdk ve ihlâs ile yazdıkları milyonlarca kitâbları, bütün dünyâya, ilm ve ahlâk yaymış, mubârek ismleri her yere yayılmışdır. Kur'ân-ı kerîmin nûru ile, her millete ışık tutmuşlardır. Müslimân din adamları arasında bulunan bid'at sâhibleri, ya'nî mezhebsizler, Kur'ân-ı kerîmin dışına sapmışlar, gerçekleri örtmeğe çalışmışlardır. Çünki, ma'nevî mes'ûliyyetden haberleri yokdur. Ehl-i sünnet âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în", dinde, örtülü, kapaklı bir şey bırakmamışlardır. Fekat, sapık yolda olan yetmişiki fırkadaki bid'at sâhibleri, gençleri bu gerçeklerden câhil bırakmak istiyorlar. Böylece, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gerçekleri yok etmeğe çalışıyorlar. Bu mezhebsizlere zındık denir.

7 — Hergün beş kerre nemâz kılmak, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde emr edilmişdir. Ahzâb sûresinin yetmişikinci (72) âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Şübhe yok ki, biz, emâneti göklere ve yere ve dağlara sunduk. Onlar bunu yüklenmekden çekindiler. Ondan korkup titrediler. Onu insan yüklenerek, nefslerine zulm etdiler. Sonunu bilemediler)** buyuruldu. Beydâvî tefsîrinde diyor ki: [Bu âyet-i kerîme, önceki âyetde va'd edilen se'âdetin büyüklüğünü bildiriyor. Önceki âyetde meâlen, **(Allahü teâlânın emrlerine ve**

yasaklarına uyanlar, dünyâda ve âhıretde se'âdete kavuşurlar) buyuruldu. Bu emrler ve yasaklar, emânete benzetiliyor. Emâneti yerine vermek lâzım olduğundan, ibâdetleri yapmanın lüzûmu bildirilmiş olmakdadır. Âlimler arasında, bu emânet, akldır ve islâmiyyetdir, diyenler oldu. Çünki, aklı olan kimse, islâmiyyete uyar]. Bu emânete ister akl densin, ister rûh denilsin, âyet-i kerîme, ibâdetleri yapmanın, beş vakt nemâz kılmanın ehemmiyyetini bildirmekdedir. Nisâ sûresinin ellisekizinci (58) âyetinde meâlen, **(Ey îmân edenler! Allahü teâlâya ve Onun Resûlüne itâ'at ediniz!)** buyuruldu. Allahın Resûlü, âyet-i kerîmedeki emânet kelimesini, ibâdet olarak anlamış, onun için, beş vakt nemâz kılmağı emr etmişdir. Allahın Resûlüne itâ'at etmek istiyenlerin, her gün beş vakt nemâz kılmaları lâzımdır. Nemâz kılmak istemiyenler, ne derse desinler, müslimânlar beş vakt nemâza çok ehemmiyyet vermelidir.

En kıymetli tefsîr kitâblarından olan Beydâvî tefsîrinde diyor ki: (Abdüllah ibni Abbâs "radıyallahü teâlâ anhümâ" hazretlerine sordular: Beş vakt nemâzı emr eden âyet-i kerîme, Kur'ân-ı kerîmin neresindedir? Cevâbında: Rûm sûresinin onyedinci ve onsekizinci âyetlerini oku, dedi. Bu iki âyet-i kerîmede meâlen, **(Akşam ve sabâh vaktlerinde, Allahı tesbîh edin. Göklerde ve yer yüzünde olanların yapdıkları ve ikindi ve öğle vaktlerinde yapılan hamdler, Allahü teâlâ içindir)** buyuruldu. Akşam yapılan tesbîh, akşam ve yatsı nemâzlarıdır. Sabâh yapılan tesbîh, sabâh nemâzıdır. İkindi ve öğle vaktlerinde yapılan hamdler, ikindi ve öğle nemâzlarıdır. Âyet-i kerîmeler, beş vakt nemâzı emr etmekdedir, dedi). Beş vakt nemâza inanmıyanlar, bu iki âyet-i kerîmeyi işitince, şaşırıp kalıyor. Bu âyetlerde **(Salât)** kelimesi yokdur, diyorlar. Salâtı emr eden, altmışbeşden ziyâde âyet-i kerîme kendilerine okununca, salât düâ demekdir. Biz bu âyetlere uyarak, gizlice düâ ederiz. Nemâz emr edilmedi, diyorlar.

Bekara sûresinin ikiyüzotuzdokuzuncu (239) âyetinde meâlen, **(Salâtları ve vustâ salâtini koruyun!** [ya'nî devâmlı nemâz kılın!]. **Allaha itâ'at ederek salât kılın!)** buyuruldu. Salâtları korumak demek, beş vakt nemâzı vaktlerinde ve şartlarına uygun kılmak demekdir. İmâm-ı Ahmedin **(Müsned)** kitâbında ve imâm-ı Münâvînin **(Künûz-üddekâik)** kitâbında yazılı hadîs-i şerîfde, **(Vustâ salâtı, ikindi nemâzıdır)** buyuruldu. Hazret-i Alî "kerremallahü vecheh" buyurdu ki, Hendek muhârebesinde Peygamberimiz, **(Düşman bize vustâ, [ikindi nemâzını] kıldırmadı. Allahü teâlâ, onların karınlarını ve kabrlerini ateşle doldursun!)** buyurdu. Salât, hem düâ, hem de nemâz demekdir. Bu âyet-i kerîmede emr edilen salâtın bildiğimiz nemâz olduğu, buradan anla-

şılmakdadır. Âyet-i kerîmede, nemâzları ve ikindi nemâzını kılın, diyor. Arabî gramere göre, nemâzlar deyince, en az üç vakt nemâz anlaşılır. İkindi nemâzına **(Vustâ)** ya'nî ortada olan nemâz denildiğine göre, bu nemâzların sayısı üç olamaz. İkindiden başka en az dört nemâz dahâ olmalı ki, ikindi nemâzı tâm ortada, ya'nî ikinci ile üçüncü arasında olabilsin. Kemâleddîn-i Şirvânî "rahmetullahi teâlâ aleyh", **(Miftâh-us-se'âde)** kitâbında, hergün kılınacak nemâz sayısının beş olduğunu, bu âyet-i kerîme ile isbât etmekdedir. Nûr sûresinin ellidokuzuncu âyetinde, **(Salât-ı fecr)**ve **(Salât-ı işâ),** ya'nî sabâh ile yatsı nemâzları açıkça yazılıdır.

Nisâ sûresinin yüzikinci (102) âyetinde meâlen, **(Belli zemânlarda nemâz kılmak, mü'minlere farz oldu)** buyuruldu. **(Riyâdunnâsıhîn)** ve **(Hulâsatüd-delâil)** kitâblarındaki hadîs-i şerîfde, **(Kâ'be kapısının yanında idim. Cebrâîl "aleyhisselâm" iki kerre yanıma geldi. Güneş tepeden ayrılırken, benimle öğle nemâzı kıldı)** buyuruldu. Süleymâniyye kütübhânesi, **(Es'ad efendi)** kısmında [701] sayılı, Ebülleys-i Semerkandînin **(Mukaddime-tüs-salât)** kitâbında ve **(Ayasofya)** kısmındaki **(Feth-ul kadîr)**de yazılı hadîs-i şerîfde, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Cebrâîl "aleyhisselâm" Kâ'be kapısı yanında, bana iki gün nemâz kıldırdı. Birinci gün, fecr-i sânî** [beyâzlık] **doğarken sabâh nemâzını ve güneş tepeden ayrılırken öğle nemâzını ve herşeyin gölgesi kendi boyu kadar uzayınca ikindi nemâzını ve güneş batarken akşam nemâzını ve şafak gayb olunca yatsı nemâzını kıldık. İkinci günü de, tan yeri ağarınca sabâhı ve herşeyin gölgesi kendi kadar uzayınca öğleyi ve her şeyin gölgesi kendi boyunun iki katı uzayınca ikindiyi ve oruc bozarken akşamı ve gecenin üçde biri geçince yatsıyı kıldık. Sonra; Yâ Muhammed! Senin ve geçmiş Peygamberlerin ve ümmetinin nemâz vaktleri işte bunlardır, dedi). (Müslim)** kitâbında, Süleymân bin Berîde, babasından haber veriyor ki, biri; Resûlullahdan nemâz vaktlerini sordu. **(İki gün benimle birlikde nemâz kıl!)** buyurdu. Güneş tepeden ayrılınca, Bilâl-i Habeşîye ezân okumasını emr etdi. Öğle nemâzını kıldık. Bir hadîs-i şerîfde, **(İkindi nemâzı, güneş batmadan önce kılınır)** buyuruldu.

(Buhârî) ve **(Müslim)** kitâblarında, Câbir bin Abdüllahın "radıyallahü anh" bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Kapınızın önünden akan bir suda her gün beş kerre yıkanınca, üzerinizde kir kalmıyacağı gibi, beş vakt nemâz kılanların hatâlarını da, Allahü teâlâ afv eder)** buyuruldu. Bir hadîs-i şerîfde, **(Nemâz dînin direğidir. Nemâz kılan, dînini sağlamlamış olur. Nemâz kılmıyan, dînini yıkmış olur)** buyuruldu.

(Buhârî) ve **(Müslim)** kitâblarında yazılı meşhûr olan hadîs-i şerîfde, **(İslâmın temeli beşdir. Birincisi, şehâdet kelimesini söylemekdir. İkincisi, namâz kılmakdır)** buyuruldu. Ebû Dâvüdün bildirdiği ve **(Halebî)** kitâbında yazılı hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ, hergün beş namâz kılmağı emr etdi. Güzel abdest alıp, bu beş namâzı vaktlerinde kılan ve rükû' ve secdelerini iyi yapanları, Allahü teâlâ, afv ve mağfiret eder)** buyuruldu.

Bir hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ, kullarına, her gün beş kerre namâz kılmağı farz etdi. Bir kimse, güzel abdest alıp, namâzını doğru kılarsa, kıyâmet günü, yüzü, ondördüncü ay gibi parlar ve Sırât köprüsünü şimşek gibi geçer)** buyurdu. **(Rıyâd-ünnâsıhîn)** kitâbının sâhibi "rahmetullahi teâlâ aleyh" diyor ki, hadîs kitâblarını inceledim. Yirmiden çok Sahâbînin bildirdikleri, çeşidli hadîs-i şerîflerde, **(Şer'î bir özrü olmadan, bir namâzı terk eden kâfir olur)** buyurulduğunu gördüm.

(Târîh-i Buhârî) ve **(Kitâb-ül-îmân)** kitâblarında, hazret-i Alînin "radıyallahü anh" bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Namâzı terk eden kâfir olur)** buyuruldu. Ya'nî namâz kılmadığı için üzülmiyen, bunun için Allahdan utanmıyan kimse, son nefesinde îmânsız gider, demekdir.

Fazla bilgi almak için **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbının altmışüçüncü maddesini okuyunuz!

(Buhârî) kitâbında, Ebû Sa'îd-i Hudrînin bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Cemâ'at ile kılınan namâzın sevâbı, yalnız kılınandan yirmibeş kat fazladır)** buyuruldu. Abdüllah ibni Ömerin bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Yirmiyedi kat fazladır)** buyuruldu.

Dâr-ı Kutnînin "rahmetullahi aleyh" bildirdiği ve **(Künûz)**da yazılı hadîs-i şerîfde, **(Mescid yanında bulunanın, namâzını mescidde kılması lâzımdır)** buyuruldu.

(Firdevs-ül-ahbâr) ve **(Rıyâd-un-nâsıhîn)** kitâblarındaki hadîs-i şerîfde, **(Ezânı işitip de, câmi'de cemâ'ate gitmemek, münâfıklıkdır)** buyuruldu.

İmâm-ı Ahmedin "rahmetullahi aleyh", **(Müsned)** kitâbında ve **(Künûz)**da bildirilen hadîs-i şerîfde, **(Salâtından bir şeyi unutan, iki secde dahâ yapsın!)** buyuruldu.

Bekara sûresinin kırküçüncü âyetinde meâlen, **(Namâzları kılınız ve zekât veriniz ve rükû' edenlerle birlikde rükû' ediniz!)** buyuruldu. **(Beydâvî)**de ve bütün tefsîrlerde, bu âyet-i kerîmede, beş vakt namâzın cemâ'at ile kılınması, emr olunduğu bildirilmekdedir. Bu âyet-i kerîmede, namâza rükû' denilmesi, yehûdî namâzı değil, müslimân namâzı olduğunu bildirmek içindir. Çünki,

yehûdîlerin nemâzlarında rükû' yokdur. **(Hulâsa-tül-fetâvâ)** kitâbında diyor ki, (Müezzine icâbet etmek, ağız ile olmaz, ayak ile olur. Ezânı işitip söyliyen kimse, câmi'e gitmezse, müezzine icâbet etmiş olmaz).

8 — Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" zemânında ve Eshâb-ı kirâm zemânlarında câmi'ler vardı. Bu câmi'lerde imâmlar vardı. Cemâ'at ile nemâz kılınırdı. İmâmın ma'sûm olması, günâhsız olması şart değildir. Çünki, Peygamberlerden "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" başka kimse ma'sûm değildir. Allahü teâlâ câmi' yapmağı emr ediyor. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Câmi' yapan kimseye, Allahü teâlâ Cennetde köşk ihsân edecekdir).**

Cum'a sûresi son âyetinde meâlen, **(Ey mü'minler! Cum'a günü, salât için ezân okunduğu zemân, alışverişi bırakıp Allahı zikr etmeğe koşunuz! Salât temâm oldukdan sonra dağılınız!)** buyuruldu. Salâtın nemâz demek olduğu, bu âyet-i kerîmeden de anlaşılmakdadır. Nemâza zikr adı da verildi. Cum'a günü, müslimânlar câmi'lerde toplandıkları için, bu güne Cum'a denildi.

Mezhebsizlerin, (Câmi'lerin yapdırılması için ilâhî bir emr gelmemişdir. Câmi'ler yıkdırıldıkdan sonra, ibâdetin evlerde yapılması dahâ makbûl ve dahâ uygun görülmüşdür) sözleri, çok çirkin bir yalan ve pek kötü bir iftirâdır. Müslimânları bu yalanlarına inandırmak için, âyet-i kerîmelere yanlış ma'nâlar vermeleri ise, küfrdür, zındıklıkdır. Vesîka olarak gösterdikleri târîh kitâbını da, Şîrâzlı bir hurûfî yazmışdır.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Mekkeden Medîneye hicret edince, önce **(Kubâ)** köyüne geldi. Burada on günden fazla kaldı. Burada **(Kubâ mescidi)** denilen câmi' yapdı. Temeline, mihrâb altına, kendi mubârek elleri ile büyük bir taş getirip koydu. Sonra, **(Yâ Ebâ Bekr! Sen de bir taş getir. Benim taşımın yanına koy!)** dedi. Sonra, hazret-i Ömere ve hazret-i Osmâna da, birer taş koydurdu. Hazret-i Ömer ile hazret-i Osmân "radıyallahü teâlâ anhümâ", Medîneye dahâ önce gelmişlerdi. Resûlullah, nemâzlarını burada kıldı. Medînede iken, her hafta gelip, burada iki rek'at **(Tehıyyetülmescid)** nemâzı kılardı.

Mescid-i dırar: Kubâ köyünde bulunan münâfıklardan Hızâm bin Hâlid ve Ebû Ceybe ile İbni Âmirin oğulları Mecmâ ve Zeyd ve ayrıca Tebtel ve Tecrüc ve Becad ve Abâd ve Vedîa gibi serseriler, Ebû Âmirin kışkırtması ile, Tebük gazvesine hâzırlık sırasında, **(Mescid-i dırar)** adı verdikleri bir toplantı yeri yapdılar. Ebû Âmir, münâfıkların başı olan Abdüllah ibni Ebînin teyzesi oğlu idi. Resûlullahdan burada nemâz kılmasını istediler.

Gazâdan dönüşde kılarım, buyurdu. Gazâdan dönüşde de, gelip yalvardılar. Allahü teâlâ, bunların münâfık olduklarını, mescidlerine gitmemesini, Peygamberine bildirdi. Resûlullah da, Mâlik bin Vehşem, Sa'd bin Adî ve kardeşi Âsım bin Adîyi göndererek burayı yıkdırdı. Yeri bugün belli değildir. Bu mescid yapılırken, hazret-i Ebû Bekr, Ömer ve Osmân, Medînede Resûlullahın yanında idi. Tebük gazâsının hâzırlığında, Resûlullaha hizmet ediyorlardı.

Mescid-i Cum'a: Medîne ile Kubâ arasında **(Ranona)** vâdisindedir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" ilk Cum'a nemâzını burada kılmışdır.

Mescid-i Fadîh: Kubânın şarkındadır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Benî Nadîr gazâsında, çadırları bu civâra kurdurmuşdu. Bu mescidde altı gece, Eshâbı ile nemâz kıldı.

Mescid-i Benî Kureyza: Resûlullah efendimiz, bu mescidin minâresi yanında nemâz kılmışdır.

Mescid-i Ümmi İbrâhîm: Benî Kureyza mescidinin şarkındadır. Burada da nemâz kılmışdır.

Mescid-i Benî Zafer: Bakî' kabristânının şarkındadır. Resûlullah bu mescidde nemâz kıldıkdan sonra, bir kaya üzerine oturup, Kur'ân-ı kerîm okutup dinlemişdi.

Mescid-ül-icâbe: Bakî'in şimâlindedir. Resûlullah, Eshâbı ile burada nemâz kıldıkdan sonra, ümmetinin kıtlıkla ve boğulmakla helâk olmaması için düâ etdi.

Mescid-ül-Feth: Tepe üzerinde olup, merdivenle çıkılır. Resûlullah, Hendek gazvesinde, pazartesinden çarşambaya kadar, burada zafer için çok düâ etdi.

Mescid-ül-kıbleteyn: Mescid-ül-fethe yakındır. Bedr gazâsından iki ay önce, burada öğle veyâ ikindi nemâzını kıldırırken, ikinci rek'ati rükû'unda, Kudüs'den Kâ'beye dönüldü.

Mescid-i Zühâbe: Şâmdan Medîneye gelirken, sol tarafda, tepe üzerindedir. Burada çadır kurup nemâz kıldılar.

Mescid-i Cebel-i Uhud: Uhud gazvesinden dönüşde, öğle ve ikindi nemâzlarını burada kıldılar. Din âlimlerini öven âyet-i kerîme burada nâzil oldu.

Mescid-i Cebel-i Ayniyye: Hazret-i Hamzanın şehîd olduğu yerdir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" burada silâhları mubârek bedeninde iken, nemâz kılmışdır.

Mescid-ül-vâdî: Resûlullahın, sabâh nemâzını ve hazret-i Ham-

zanın cenâze nemâzını kıldığı yerdir.

Mescid-ül-Bakî': Bakî' kabristânından çıkarken sağ tarafdadır. Resûlullah burada çok nemâz kılmışdır.

Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" nemâz kıldığı bunlardan başka otuzsekiz mescidin ismleri ve yerleri **(Mir'ât-i Medîne)** kitâbında uzun yazılıdır.

Mescid-ün-Nebî: Medîne-i münevverenin en büyük mescididir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Medîneye hicret etdiği zemân, devesinin ilk çökdüğü yerdir. Önce Hâlid bin Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensârî hazretlerinin evinde yedi ay müsâfir kaldı. Hazret-i Ebû Bekrden aldığı on altın ile arsa satın alıp, tesviye etdiler. İkinci senesinin Safer ayında, mescid temâm oldu. Üzeri hurma dal ve yaprakları ile örtüldü. Üç kapısı vardı. Mihrâbı, şimdiki **(Bâb-ı Tevessül)** yerinde idi. Şimdi mihrâbın yerinde olan kapısından cemâ'at girer çıkardı. Temelin derinliği ve dıvârların kalınlığı üç arşın [birbuçuk metre] idi. Temeli taşdan, dıvârları kerpiçden idi. Eni, boyu yüzer arşın idi. Yüksekliği yedi arşın idi. Temele ilk taşı kendi mubârek eli ile koydu. Bu taşın yanına hazret-i Ebû Bekrin, sonra Ömer, Osmân ve Alînin sıra ile birer taş koymalarını emr eyledi. Sebebini soranlara, **(hilâfetlerinin sırasına işâretdir!)** buyurdu. Mescidin sağ ve solunda, mubârek zevceleri için, dokuz oda da yapıldı. Mescide en yakın oda, hazret-i Âişeye verildi.

Safer ayından, vefât edinceye kadar, Medînede iken, bütün nemâzlarını hep bu mescidde cemâ'at ile kıldı. Resûlullahın, Eshâbı ile birlikde, bu câmi'lerde nemâz kıldıkları besbelli iken, komünistlerin, Salât düâ demekdir, İslâmiyyetde nemâz kılın diye bir emr yokdur, demelerine çok şaşılır.

Bekara sûresinin yüzyirmibeşinci âyetinde meâlen, **(Mescid-i harâmdaki Makâm-ı İbrâhîm denilen yerde nemâz kılın! Biz İbrâhîme ve İsmâ'île emr etdik ki, tavâf edenler ve rükû' edenler ve içinde oturanlar ve secde edenler için, benim beytimi temizleyin!)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîmede, Allahü teâlâ, Kâ'beye benim evim diyor. Bunun için Kâ'beye Beytullah denir. Allahü teâlâ, Sâlih aleyhisselâmın devesine de Hûd sûresinde (Nâka-tullah) dedi. Bu âyet-i kerîmelerdeki, Allahın evi, Allahın devesi sözlerinden, Allahü teâlânın, Kâ'be içinde, devenin yanında olması anlaşılmaz. Câhil olan, ahmak olan bile böyle anlamaz. Kâ'be gibi, bütün câmi'lere Beytullah denir. Böyle söylemek, câmi'lerin kıymetlerinin, şereflerinin çok olduğunu bildirmek içindir.

Nûr sûresinin otuzaltıncı âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ,**

ba'zı evlerin kıymetlerinin yüksek tutulmasını emr etdi. Kıymeti yüksek olan bu evlerde, Onun ismini zikr etmeği emr etdi. Buralarda sabâh akşam, Allahü teâlâ tesbîh olunur) buyuruldu. Dahâ yukarıda bildirdiğimiz âyet-i kerîmede, Allahü teâlâ, nemâza zikr demişdi. Bu âyet-i kerîme de, câmi'lerde nemâz kılınacağını gösteriyor. Abdüllah ibni Abbâs hazretleri, [Câmi'lere Beytullah denir. Bu âyet-i kerîmeye (Kendi evleri) diye ma'nâ vermek, Kur'ân-ı kerîmi değişdirmek olur] dedi.

Nisâ sûresinin yüzüncü âyetinde meâlen, **(Yer yüzünde sefere çıkınca, salâtı kısaltabilirsiniz!)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîme geldikden sonra, Resûlullah, nemâzlarını seferlerde iki rek'at kıldı. Bu âyet-i kerîmeden sonra, meâl-i şerîfi, **(Sen, muhârebede Eshâbınla birlikde salât kılarken, cemâ'atin bir kısmı, seninle birlikde, silâhlı olarak kılsınlar. Bir rek'at kılınca, bunlar düşman karşısına gitsinler. Salât yapmıyanlar gelip, salâta seninle devâm etsinler!)** olan âyet-i kerîme de, salâtın nemâz demek olduğunu, düâ demekdir diyenlerin yanlış söylediklerini açıkca göstermekdedir.

Taberânîde ve Münâvîdeki hadîs-i şerîfde, **(Mescidleri yol yapmayınız! Mescidlere zikr ve salât için giriniz!)** buyuruldu.

(Salâtın tâm olması, safları düzeltmekle olur) hadîs-i şerîfi, salâtın nemâz demek olduğunu ve farzların cemâ'at ile kılınacağını göstermekdedir.

İbni Âbidînde, nemâzın mekrûhları sonunda bildirilen hadîs-i şerîfde, **(Evinizdeki salâtınız, benim mescidimdeki salâtınızdan dahâ kıymetlidir. Fekat farzlar, böyle değildir)** buyuruldu. Bu hadîs-i şerîf gösteriyor ki, salât nemâz demekdir ve farzları câmi'de, sünnet nemâzları evde kılmak iyidir. Bir hadîs-i şerîfde, **(Mescidimde kılınan salât, başka yerlerdeki salâtdan bin kat dahâ sevâbdır. Mescid-i harâmdaki salât da, benim mescidimdekinden yüz kat dahâ sevâbdır)** buyuruldu.

Mezhebsizlerden bir kısmı ve zındıklar nemâz kılmıyorlar. Salât emr olundu. Bu da, düâ demekdir. Müslimânlıkda yatıp kalkmak ve câmi' yapmak yokdur. Peygamberler, câmi'lere gitmeyin, kalb câmi'inde Allaha yalvarın, dedi diyorlar. Yukarıdaki âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler, onların yalan söylediklerini, müslimânları aldatmak istediklerini açıkça göstermekdedir.

9 — Mezhebsizlerden bir kısmı ezânın da düâ demek olduğunu söyliyor. Hâlbuki Peygamberimiz, müezzini olan Bilâl-i Habeşîye ezân okumasını öğretdi. Yüksek yere çıkarıp ezân okutdu. Meâl-i şerîfleri, **(Salât için size nidâ edildiği zemân)** ve **(Cum'a günü salât için nidâ edildiği zemân)** olan âyetler, ezân okumağı

göstermekdedir. Hâkimin ve Münâvînin bildirdikleri hadîs-i şerîfde, **(Nidâyı işitip de oraya gelmiyenin nemâzı kabûl olmaz)** buyuruldu. Nidâ ezân okumak demekdir. Câmi'lerde minâreyi ilk olarak, Eshâb-ı kirâmdan Selmetebni Halef hazretleri Mısrda yapdı. Kendisi, hazret-i Mu'âviye zemânında Mısr vâlîsi idi.

Allahü teâlâyı hafîf sesle zikr etmek ibâdetdir. Turuk-ı aliyye mensûbları, bunun için zikr ederler. Bu zikri ezân ile karışdırmak, câhillik veyâ zındıklıkdır. Resûlullah efendimiz, **(Müezzinlerin, kıyâmet günü, boyunları uzun olacakdır)** hadîs-i şerîfi ile, müezzinleri senâ eyledi. Ya'nî kıyâmet günü, alınları açık, göğüsleri kabarık olacakdır. Deylemînin ve Münâvînin bildirdikleri hadîs-i şerîfde, **(Müezzin ezânı bitirmeden önce, salâta tekbîr almayınız!)** buyuruldu. Ebû Dâvüdün ve Münâvînin bildirdiklerinde, **(Fecr ağarmadan ezân okuma!)** buyuruldu. Hurûfîler, müezzinlerin ezân okumasını, eşeğin anırmasına benzetiyor. Böyle söyliyenler kâfir oluyorlar. Bundan sonra gelen nesl, bu zındıkları la'net ile yâd edecekdir.

10 — **(Ehl-i sünnet)** denilen hakîkî müslimânlar, Peygamberimizin Ehl-i beytinin "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în" kıymetini, üstünlüğünü, iyi bilmekdedir. Oniki mubârek imâmı, çok sevmekdedir. Ehl-i beytin, nûrlu se'âdete kavuşduran, bereketli yollarında bulunmağa çalışmakdadır. Sevmek, kuru lâf ile olmaz. Onlar gibi olmağa çalışmakla olur.

Ehl-i sünnet müslimânlarının en büyük âlimi, yüce imâm, Ebû Hanîfe "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretleri, bütün dünyâ işlerini, talebesini, vazîfesini bırakarak, iki sene, İmâm-ı Ca'fer Sâdık hazretlerinin sohbetinde bulundu. İmâm-ı Ca'fer Sâdık hazretlerinin ilm deryâsından doya doya bilgi topladı. Onun, Resûlullahdan gelen nûrları saçan mubârek kalbinden feyzler aldı. (İmâm-ı Ca'fer Sâdık hazretlerine iki sene hizmet etmeseydim, birşeyden haberim olmıyacakdı) buyurdu. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri, imâm-ı Ca'fer Sâdıkdan aldığı bilgilerle, feyzlerle kemâle geldi. Başkalarına nasîb olmıyan yüksekliklere kavuşdu.

Ehl-i sünnet imâmları, îmân ve fıkh bilgilerinin ve tesavvuf ma'rifetlerinin, hattâ tefsîr ve hadîs bilgilerinin çoğunu Ehl-i beyt imâmlarından öğrendiler. Onların terbiyeleri ile yetişdiler. Onların teveccühleri ile yükseldiler. Onlardan müjdeler aldılar. Şî'î kitâbları da böyle olduğunu bildirmekdedir. Şî'î âlimlerinden ibni Mutahhir-i Hullî **(Nehcülhak)** ve **(Minhecülkerâme)** kitâblarında, imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe ile imâm-ı Mâlikin, imâm-ı Ca'fer Sâdıkdan "rahmetullahi teâlâ aleyhim" ders aldıklarını,

Onun yanında yükseldiklerini yazıyor. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe, imâm-ı Muhammed Bâkırdan ve Zeyd-i şehîdden de ders aldı. Şî'îler bu yüce Ehl-i beyt imâmlarını görmemiş olan dedelere saygı göstermek ibâdet olur, diyorlar da, o mubârek imâmlara yıllarca hizmet ederek ilm ve feyz almış olan Ehl-i sünnet âlimlerine niçin dil uzatıyorlar? Şî'îlerin, O yüce imâmlardan fetvâ vermek ve ictihâd etmek için icâzet almış olan bu âlimlere itâ'at etmeleri de farz olmaz mı? İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfenin, imâm-ı Bâkırdan ve Zeyd-i şehîdden ve imâm-ı Ca'fer Sâdıkdan, fetvâ vermek için icâzet aldığını şî'î imâmlarından şeyh-i Hullî bildiriyor. İmâm-ı a'zamın, ictihâd etmek şartlarını taşıdığı, ma'sûm imâmların şehâdetleri ile anlaşılıyor. İmâm-ı a'zama dil uzatmak, ma'sûm olan oniki imâmın şâhidliğini red etmek olur. Bu ise, bütün şî'îlerce küfr olmakdadır. Hele ma'sûm imâmın bulunmadığı bu zemânda, İmâm-ı a'zamın mezhebine girmek, ya'nî Ehl-i sünnet olmak, bütün şî'îlere farz olmuyor mu?

Şî'î âlimlerinden şeyh Hullî diyor ki: Ebülmuhâsin Hasen bin Alî, Ebülbuhtürden haber veriyor: Ebû Hanîfe, Ebû Abdüllah Ca'fer Sâdıkın yanına geldi. İmâm-ı Ca'fer Sâdık, Ebû Hanîfeyi görünce, (Sen babamın sünnetini her yere yayacaksın. Şaşırmışlara yol göstereceksin. Korkuda olanların yardımcısı olacaksın. Kurtuluş yolunun rehberi olacaksın. Allahü teâlâ yardımcın olsun!) dedi. Şî'î kitâblarının hepsi diyor ki: Ebû Hanîfe, Abbâsî halîfelerinden Ebû Ca'fer Mensûrun yanına geldi. Orada Îsâ bin Mûsâ vardı. Ebû Hanîfeyi görünce, (Yâ Halîfe! Bu gelen, bugün yeryüzünün en büyük âlimidir!) dedi. Mensûr sordu: Yâ Nu'mân! İlmi kimden öğrendin? Alînin talebeleri vâsıtası ile Alîden ve Abbâsın talebeleri vâsıtası ile Abbâsdan öğrendim, dedi. Halîfe de çok sağlam vesîkalar bildirdin, dedi. Yine, şî'î kitâblarında diyor ki, Ebû Hanîfe, Mescid-i harâmda oturmuşdu. Herkes etrâfına toplanmış, kendisine herşeyden soruyorlardı. Onlara cevâb veriyordu. Sanki cevâbları hâzır cebinden çıkarıyormuş gibi saçıyordu. İmâm-ı Ebû Abdüllah Ca'fer Sâdık, ânsızın yanına geldi, durdu. İmâmı görünce, hemen ayağa kalkdı. Ey Resûlün torunu! Burada olduğunu önceden bilseydim, böyle iş yapmazdım, dedi. İmâm-ı Ca'fer Sâdık hazretleri de, otur yâ Ebâ Hanîfe! Müslimânların bilmediklerini öğretmeğe devâm et! Babalarımdan öğrendiklerini herkese yay, buyurdu. Yukarıdaki iki haber, İbni Hullînin **(Tecrîd)**i şerhinde yazılıdır.

Süâl: Şî'îler şöyle diyebilir ki, Ebû Hanîfe ve diğer Ehl-i sünnet imâmları, oniki imâmın "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" talebeleri oldukları hâlde, nasıl oluyor da, onların inançlarına uy-

mıyan fetvâlar veriyorlar?

Cevâb: Bu süâlin cevâbı, şî'î âlimlerinden Kâdî Nûrullah Şuşterînin **(Mecâlisülmü'minîn)** kitâbında yazılıdır. Şöyle ki, (Abdüllah ibni Abbâs, hazret-i Emîrin talebesi idi. Onun huzûrunda, ictihâd derecesine varmışdı. Onun yanında ictihâd yapardı. Birçok ictihâdı, Onun ictihâdlarına uymazdı. Emîr "kerremallahü teâlâ vecheh" hazretleri, Onun böyle ictihâdlarını kabûl ederdi. Bundan anlaşılıyor ki, müctehidin kendi anlayışına göre cevâb vermesi lâzım imiş. Evet, âyet-i kerîmelerde ve hadîs-i şerîflerde açık bildirilmiş olan şeyler için ictihâd yapılmaz. Ya'nî böyle açık bilgilerden ayrılmak harâmdır. Fekat, açık bildirilmemiş olan şeyleri anlamak için ictihâd etmek lâzım olur. Şu kadar var ki, ma'sûm olan imâm, ictihâdında hiç yanılmaz. Başkaları ise yanılabilir. Fekat bu yanılmaları suç olmaz. Yanılmalarına bir sevâb verilir) demekdedir. Şî'îlerin **(Me'âlimül-üsûl)** kitâbında da, bunlar yazılıdır. İctihâdda yanılarak elde edilen bilginin, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere ve icmâ'ı ümmete muhâlif olmaması lâzımdır.

Ehl-i beytin ictihâdlarına uymıyan fetvâyı vermek suç olsaydı, hazret-i Hüseynin de suçlu olması lâzım gelirdi. Çünki şî'î âlimlerinden Ebû Muhnel Ezdî bildiriyor ki, hazret-i Hüseyn kardeşi hazret-i Hasenin, hazret-i Mu'âviye ile sulh yapmasını beğenmedi. Yanlış iş yapdığını bildirdi. Oniki imâmdan birinin ictihâdını kabûl etmemek, hatâ etdiğini söylemek, Ona düşmanlık demek olsaydı, hazret-i Hasenin hazret-i Hüseyne düşman olması lâzım gelirdi. Hazret-i Mu'âviyeye "radıyallahü anh" dil uzatanların, Ona iftirâ kampanyası açanların, kötü yolda oldukları buradan da anlaşılmakdadır.

Ehl-i sünnetin hadîs âlimleri ve müctehidleri "rahmetullahi aleyhim", takvâ ve adâlet ve dindarlık ile meşhûrdurlar. Şî'îlerin Ehl-i sünnet âlimlerini beğenmemeleri, bu âlimlerin îmânlarının, kendi inançlarına uymadığı içindir. Günâh işlediler, yalancıdırlar, dünyâya düşkündürler diyemiyorlar. Hâlbuki, onların âlim dedikleri kimseleri, kendileri de kötülemekdedirler.

Kendilerine, ilk olarak şî'î diyenler, Sıffîn muhârebesinde hazret-i Alînin ordusunda birlik kumandanları idi. Hazret-i Emîrin sözleri, hareketleri, şî'î kitâblarına, hep bunlardan işitmekle yazılmışdı. Hâlbuki, hâin, fâsık ve Emîre âsî ve yalancı oldukları **(Nehcülbelâga)** gibi şî'î kitâblarında yazılıdır. Emîr "kerremallahü teâlâ vecheh", bunların münâfık olduklarını haber verdi. Küfe şehrindekilerin inançları ve ibâdetleri hep bunlardan işitdiklerine göre idi. Bunlara, ma'sûm imâmlar hep beddüâ ve

la'net etmişlerdi. Bunları yanlarına sokmamışlardı. Bunlardan **(Kesâî)**nin müslimân olduğu belli değildir. Biri de **(Zekeriyyâ bin İbrâhîm)**dir. Ebû Ca'fer Muhammed bin Hasen Tûsî ve başkaları, bundan işitdiklerini yazmışlardır. Hâlbuki bu Zekeriyyâ, hıristiyan idi.

Abbâsî hükümdârları, Ehl-i beyt imâmlarını zındanlara sokmuşlardı. Yanlarına gitmek, konuşmak yasakdı. Kimse, gidip görüşemezdi. Ehl-i sünnet âlimleri, tehlükeyi göze alıp, ziyâretlerine giderlerdi. Onlardan ilm, feyz alırlardı. Bütün târîhler bildiriyor ki, Mûsâ Kâzım "rahmetullahi aleyh" hazretleri zındanda iken, Ehl-i sünnet âlimlerinden Muhammed bin Hasen Şeybânî ve kâdî Ebû Yûsüf "rahmetullahi aleyhimâ" ziyâretine gider, bilmediklerini sorar, öğrenirlerdi. O sıkı zemânda, imâmın huzûruna gidebilmek için, çok sevgi ve ihlâs lâzım gelir. Bunlar, şî'î kitâblarında da yazılıdır. Şî'îlerin imâmiyye kolu âlimlerinden **(Füsûl)** kitâbının sâhibi, imâm-ı Mûsâ Kâzım hazretlerinin kerâmetlerini anlatırken, imâm-ı Muhammedden ve imâm-ı Ebû Yûsüfden işiterek bildiriyor ki, Hârûn Reşîd, imâm-ı Mûsâ Kâzım hazretlerini habs etmişdi. İkimiz yanına gitdik. Oturduk. Zindancılardan biri geldi. Sana birşeyler lâzım ise, bana söyle! Yarın gelirken getireyim, dedi. İmâm hazretleri, birşey lâzım değil, buyurdu. Adam gidince, imâm bize dönerek, (Bu adama şaşarım ki, benden birşey soruyor ve yarın getireceğini söylüyor. Hâlbuki, bu gece ânsızın ölecekdir) buyurdu. Adamın o gece öldüğünü haber aldık.

(Kâmûs-ül-a'lâm) kitâbında diyor ki, (İmâm-ı Ca'fer Sâdık, hazret-i Alînin torununun torunudur. Annesi Ümm-i Ferve olup, hazret-i Ebû Bekrin torunu olan Kâsımın kızı idi. İmâm "rahmetullahi aleyh" bunun için, hazret-i Alîden gelen Vilâyet kemâllerine kavuşduğu gibi, hazret-i Ebû Bekrden gelen Nübüvvet kemâllerine de kavuşdu. Her iki kemâlden imâm-ı a'zam Ebû Hanîfeye bol bol ihsân eyledi. İmâm-ı Ca'fer Sâdık, cefr, kimyâ ve diğer fen bilgilerinde de âlim idi. Büyük islâm kimyâgeri Câbir, imâm-ı Sâdıkın talebesi idi. Ebû Müslim Horasânî, Emevîlere karşı ısyânını başarabilmek için, İmâm-ı Ca'fer Sâdığı halîfe i'lân etmek istedi. İmâm hazretleri bunu kabûl etmedi. Hattâ, Ebû Müslimin mektûblarını yakdı. Yedi erkek oğlundan en büyüğü İsmâ'îl, babasından önce öldüğü için, imâmdan sonra, ikinci oğlu Mûsâ Kâzım "rahime-hümullahü teâlâ" imâm oldu. Şî'î olduklarını söyliyenlerden bir kısmı, ayrı yol tutarak, İsmâ'îli ve oğullarını imâm tanıdılar. Bunlara **(İsmâ'îliyye)** denildi.) **(Esmâ'ülmüellifîn)** kitâbında diyor ki, imâm-ı Ca'fer Sâdıkın **(Taksîm-i rü'yâ), (El-**

câmiatü fil-cefr) ve **(Kitâb-ül-cefr)** adında üç kitâbı vardır. Cefr, dört aylık kuzu demekdir. Cefr ilmi, ilerde olacak şeyleri önceden anlıyan bir ilmdir. Eflâtûnun ve eski Hindlilerin cefr üzerinde kitâbları vardır. Bu ilm üzerinde islâmda ilk kitâb yazan hazret-i Alîdir. Câmi' ve Cefr adındaki iki kitâbını kuzu derisi üzerine yazdığı için, bu ilme cefr adı verildiği **(Kâmûs)**da bildiriliyor.

İmâm-ı Ca'fer Sâdık, din, ibâdet hakkında hiç kitâb yazmadı. Şî'îlerin elinde bulunan **(İmâm-ı Ca'fer Buyruğu)** adındaki kitâbı, Ca'fer bin Hüseyn Kummî yazmışdır. Bu adam 340 [m. 951] senesinde Kûfede ölmüşdür. Şî'îlerin ilk fıkh, din bilgilerini bunun yazdığını, meşhûr **(Müncid)** kitâbı da bildirmekdedir. Ellerindeki **(Risâle-i Ca'feriyye)** kitâbını da, Ebû Ca'fer Muhammed Tûsînin yazmış olduğunu **(Kâmûs-ül-a'lâm)** bildiriyor. Bu da, 460 [m. 1068] da ölmüşdür. Tefsîri yirmi cilddir. Şî'îler, bu iki Ca'ferin kitâblarını ileri sürerek, kendilerine **(Ca'ferî)** diyor. İmâm-ı Ca'fer Sâdıkın yolunda olduklarını, bu yoldan isbâta kalkışıyorlar. Ca'fer ve cefr kelimeleri birbirine benzediği için, bu kitâbların da imâm-ı Ca'fer Sâdık hazretleri tarafından yazıldığını söylüyorlar.

11 — Hurûfîler, islâmiyyeti içden yıkabilmek için, dînin direği, Ehl-i sünnetin gözbebeği, büyük âlim imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe "rahmetullahi aleyh" hazretlerine de saldırıyorlar. Bu yüce imâmı lekeliyebilmek için, her çirkin iftirâyı, her alçak yalanı yazmakdan utanmıyorlar.

Bu yüce imâmın hâl tercemesi, **(Se'âdet-i Ebediyye)** ve **(Fâideli Bilgiler)** ve **(Eshâb-ı Kirâm)** kitâblarında yazılıdır. Büyük islâm âlimi İbni Hacer-i Mekkî "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretlerinin arabî **(Hayrât-ül-hisân)** kitâbından ve Ferîdeddîn-i Attâr hazretlerinin, fârisî **(Tezkire-tül-evliyâ)** kitâbından ve Taşköprü zâdenin **(Mevdû'ât-ül'ulûm)** türkçe kitâbından alarak aşağıda birkaç kelime dahâ yazmağı uygun gördük.

İmâm-ı a'zamın adı Nu'mândır "rahmetullahi teâlâ aleyh". Ebû Hanîfe, doğru yoldaki müslimânların babası demekdir. Yoksa, Hanîfe adında bir kızı olmadığı gibi, anasının adı da Hanîfe değildir. Anasının adı Hanîfe olsaydı, Nu'mân ibni Hanîfe denirdi. İsâ aleyhisselâma Îsebni Meryem denildiği gibi, buna da Nu'mân ibni Hanîfe demek lâzım olurdu. Hiçbir kitâbda böyle yazılı değildir. Dost düşman herkes Nu'mân bin Sâbit demekdedir. Her kitâb, babasının adını yazmakdadır. Yalnız, Ehl-i sünnet düşmanı olanlar, anasının adı Hanîfedir, diyerek çirkin hikâyeler uyduruyorlar.

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretlerinin dedesinin adı **(Zûtâ)**dır. Bunu birçok kitâblar, meselâ

büyük âlim İbni Esîr Cezrî hazretleri **(Câmi'ul-üsûl)** kitâbında yazmakdadır. Bu zât köle idi. Fıkh âlimlerinden çoğu kölelerden yetişmişdir. İmâmın babası Sâbit, müslimân ana babadan dünyâya geldi. Sâbit, hazret-i Alînin sohbetinde bulunurdu. İmâm hazretlerinden çok feyz aldı. İmâm-ı Alî, Sâbite ve evlâdına hayr ve bereket ile düâ etdi. Zûtânın ikinci ismi Nu'mân idi. Bu Nu'mân, Nevruz günü, hazret-i Alîye, fâlûzec, ya'ni pelte, jele ikrâm etmişdi. İmâm-ı a'zam hazretleri İmâm-ı Ṣa'bîden ve bu, yüzdört târîhinde vefât edince, Hammâddan ders aldı. Hammâd, hicretin yüzyirminci senesinde vefât edince, bütün islâm memleketlerinden, ilm âşıkları, imâm-ı a'zam Ebû Hanîfenin yanına üşüşdü. Talebe yetişdirmeğe başladı. O zemân, Ṣaddar adında bir âlim yokdu. Böyle bir kimseden ders aldığı, hiçbir islâm kitâbında yazılı değildir.

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbit hazretlerinin her sözü, her işi, Kur'ân-ı kerîm ile ve hadîs-i şerîfler ile idi. **(Mîzân-ül-kübrâ)** kitâbında diyor ki, (Bir kimse, dört mezheb imâmının sözlerini, kıskanmadan ve inâd etmeden, insâf ile incelerse, herbirinin, gökdeki yıldızlar gibi olduklarını görür. Bunlara dil uzatanları, bu yıldızların sudaki hayâllerini görüp, yıldız sanan ahmak gibi görür.) İmâm-ı a'zam buyurdu ki, nass [ya'nî âyet, hadîs] olan yerde kıyâs yapılmaz. Biz, zarûret olmadıkça kıyâs yapmayız. Bir süâl karşısında kalınca, önce Kur'ân-ı kerîmde ararız. Bulamazsak, hadîs-i şerîflerde ararız. Yine bulamazsak, Eshâb-ı kirâmın herhangi birinin sözlerinde ararız. Bu süâlin cevâbını bunlarda da bulamazsak, kıyâs yaparak cevâbını buluruz. Bir kerre de buyurdu ki, (Bir süâlin cevâbını, âyetde ve hadîs-i şerîflerde bulamazsak, Eshâb-ı kirâmın çeşidli cevâblarını bulursak, kıyâs yaparak, bu cevâblardan birini seçeriz). Bir kerre de buyurdu ki, (Âyetde ve hadîslerde bulamadığımız bilgilerde, hazret-i Ebû Bekrin, Ömerin, Osmânın ve Alînin "radıyallahü anhüm" cevâblarını seçeriz. Resûlullahdan gelen hadîs-i şerîflerin başımız üstünde yeri vardır. Onlara uymıyan birşey söylemeyiz). İmâm-ı a'zam, hiçbir yerde bulamadığı bir bilgi için, kendi kıyâs etdikden sonra, hazret-i Ebû Bekrin sözünü işitirse, kendi re'yini bırakıp, o söze uygun cevâb verirdi. Bütün Eshâb-ı kirâm için de böyle yapardı. Ebû Mutî' diyor ki, bir Cum'a sabâhı Ebû Hanîfe ile birlikde Küfe Câmi'inde idim. Süfyân-ı Sevrî ve Mukâtil ve Hammâd bin Müslim ve Ca'fer Sâdık ve dahâ başkaları içeri girip, Ebû Hanîfeye sordular, senin, din işlerinde hep kıyâs yaparak cevâb verdiğini işitdik. Senin için korkduk, dediler. İmâm-ı a'zam öğleye kadar, bunlarla münâzara eyledi. Mezhebini uzun anlatdı.

Önce Kur'ân-ı kerîmden, sonra hadîs-i şerîflerden, dahâ sonra Eshâb-ı kirâmın sözbirliği ile bildirdiklerinden cevâb verdiğini anlatdı. Hepsi kalkıp, imâmın elini öpdüler ve sen âlimlerin seyyidisin. Bizi afv et! Bilmeden seni üzdük, dediler. İmâm da, Allahü teâlâ, bizi ve sizi afv ve mağfiret eylesin, buyurdu. Hanefî mezhebindeki bütün müctehidler de, mezhebin reîsi gibi, zarûret olmadıkça, kıyâs yapmamışlardır. Diğer mezhebler de, hep böyle idi. Nass olan yerde kıyâs yapılmaz, buyururlardı.

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfenin bizlere bildirdiği hadîs-i şerîflerin hepsi, Eshâb-ı kirâmdan kendisine bir cemâ'at tarafından bildirilmişdir. Her hadîsi, bunu bildirenlerin ismleri ile birlikde yazmışdır. İmâmın ictihâdına i'tirâz edenler, Onun mezhebinin inceliğini anlıyamıyanlardır. Yâhud, Ehl-i sünnete düşman olan sapıklardır. Hanefî mezhebi ile Şâfi'î mezhebi arasında birbirine uymıyan yirmi kadar mes'ele vardır. Bu da, iki mezhebin üsûl ve kâ'ideleri arasındaki farkdan ileri gelmekdedir. İmâm-ı a'zamın "rahmetullahi teâlâ aleyh" sened olarak gösterdiği hadîs-i şerîflerin hepsini inceledim. Onun ve talebelerinin delîllerinin çok sağlam, hepsinin doğru olduğunu gördüm. Bu sözümü, başkalarının yapdığı gibi ezberden veyâ hâtır için değil, uzun zemân inceleme sonunda anlıyarak bildiriyorum. İmâm-ı a'zamın bildirdiği hadîs-i şerîflerin hepsinin, hayrlı, iyi oldukları hadîs-i şerîf ile bildirilmiş olan Tâbi'înin seçilmişlerinden alınmış olduklarını gördüm.

Tâceddîn-i Sübkî "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretleri, **(Tabakât-ül-kübrâ)** kitâbında buyuruyor ki, (Mezheb imâmlarına karşı edebli olmalıdır! Din büyükleri için yapılan dedi-kodu ve iftirâlara kıymet vermemelidir! Din imâmlarının sözlerine karşı dil uzatan, felâkete gider. Onların her sözü bir delîle, vesîkaya dayanmakdadır. Onlar gibi olmıyanlar, bu delîlleri anlıyamaz. Bizlere düşen, Onları övmekdir. Birbirine uymıyan sözlerine karışmamakdır. Bunların ayrılıkları, Eshâb-ı kirâm arasındaki ayrılıklar gibidir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" ayrılıkları için, Eshâb-ı kirâma dil uzatmamızı yasak etdi. Hepsini iyilikle anmamızı emr eyledi.)

İmâm-ı a'zamın "rahmetullahi teâlâ aleyh" bildirdiği hadîs-i şerîflerin ve mezhebinin doğru olduğunu anlamak istiyorsan, Ehlullahın tarîkatine gir. İlmde ve amelde ihlâs üzere olarak ilerle! İslâmiyyetin hakîkatine kavuş! Dört mezheb imâmının ve Onların yolunda giden âlimlerin, hak yolda olduklarını o zemân iyi anlarsın. Sözlerinin, hep islâmiyyete uygun olduklarını görürsün.

Şakîk-i Belhî hazretleri buyuruyor ki, Ebû Hanîfe, çok vera' sâhibi, çok bilgili, âbid [çok ibâdet edici], çok kerîm ve dinde çok

dikkatli idi. Dinde kendi görüşü ile birşey söylemezdi. Kendisine birşey sorulunca, talebesini toplar, onlarla münâzara [tartışma] yapar. Sözbirliği olunca, Ebû Yûsüfe veyâ başkasına kitâbın şurasına yaz, derdi. Abdüllah ibni Mubârek diyor ki, (Küfe şehrine gitdim. Âlimlerini bulup, hepsine en büyük âlim kim olduğunu sordum. Hepsi, en üstünümüz imâm-ı a'zam Ebû Hanîfedir, dediler. Vera'ı en çok olan kimdir, dedim. Ebû Hanîfedir, dediler. En zâhid kimdir, dedim. Ebû Hanîfedir, dediler. İlm ile en çok uğraşan kimdir, dedim. Ebû Hanîfedir, dediler). **(Mîzân-ül-kübrâ)** kitâbından terceme temâm oldu.

En'âm sûresinin yüzellidokuzuncu (159) âyetinde meâlen, **(Ey Peygamberim! Dinde fırka fırka ayrılanlarla senin hiçbir ilişiğin olamaz. Onların cezâlarını Allah verecekdir. Kıyâmet günü, Allahü teâlâ, dünyâda işlediklerini onlara hâtırlatacakdır)** buyuruldu. Âyetde geçen parça parça fırkalar, mezhebsizlerin fırkalarıdır. Bunların dinden, îmândan ayrıldıkları, bu âyet-i kerîmede açıkça bildiriliyor. Ehl-i sünnetin dört imâmının "rahmetullahi teâlâ aleyhim" mezhebleri, îmânda ayrı olmadıkları için, bu âyetin sapık bid'at fırkalarını gösterdiği meydândadır.

12 — Bir mezhebsizin kitâbında, Kurban bayramı, ya'nî hazret-i İbrâhîmin oğlunu kurban etmek istediği gün belli değildir ve kurban edilecek olan, İsmâ'îl değildi. İshak idi, diyor.

Alî Zeynel'âbidîn ve Muhammed Bâkır ve Abdüllah ibni Abbâs ve Hasen-i Basrî, kurban edilecek olan, İsmâ'îl idi, dediler. Peygamberimiz, **(Ben iki kurbanlığın oğluyum)** buyurdu. Bu hadîs-i şerîf de, kurbanlığın, hazret-i İsmâ'îl olduğunu gösteriyor. Çünki, Peygamberimiz, hazret-i İsmâ'îlin soyundandır.

Buhârî ve diğer hadîs kitâblarında, Abdüllah ibni Abbâsın "radıyallahü anhümâ" haber verdiği hadîs-i şerîfde, **(Hiçbir ibâdetin kıymeti, Zilhicce ayının ilk on gününde yapılan ibâdetlerin kıymeti gibi olamaz)** buyuruldu. Bir hadîs-i şerîfde de, **(Arefe günü tutulan oruc, bir geçmiş senenin ve bir gelecek senenin günâhlarına keffâret olur)** buyuruldu. Ya'nî, Zilhiccenin dokuzuncu günü tutulan oruc, geçmiş ve gelecek birer senede yapılan tevbelerin kabûl olmasına yarar.

Kurban edilenin hazret-i İshak olduğunu, yehûdîlerin ellerinde bulunan uydurma Tevrât ile isbât etmeğe kalkışıyorlar. Hâlbuki, eldeki Tevrâtların bozuk, uydurma olduğunu Kur'ân-ı kerîm haber vermekdedir. Kur'ân-ı kerîm, kurbanlığın İsmâ'îl "aleyhisselâm" olduğunu gösteriyor. Sâffât sûresinin yüzüncü ve sonraki âyetlerinde meâlen, **(Yâ Rabbî! Bana iyilerden bir oğul ver. Biz de, Ona halîm** [çok uysal] **bir oğlan müjdeledik. Çocuk, İbrâhîm**

aleyhisselâm ile yürüyecek çağa gelince, İbrâhîm, "Ey oğulcuğum! Rü'yâda, seni boğazladığımı görüyorum. Bir bak, ne dersin?" dedi. Babacığım, sana emr edilen ne ise, onu yap! İnşâallah beni sabr edicilerden bulursun, dedi. İkisi de, Allahın emrine teslîm olunca, İbrâhîm, oğlunu alın üzeri yere yatırdı. [Bıçak çocuğu kesmedi.] **Ey İbrâhîm! Rü'yâya sâdık oldun. İyi hareket edenleri biz böyle mükâfatlandırırız, dedik. Bu iş, açık bir imtihân idi. Oğlunun yerine** [kesilmek üzere] **büyük bir koç verdik.**

Bundan sonra, Ona iyilerden İshakı Peygamber olarak müjdeledik. Ona ve İshaka bereket verdik. Onların soylarından iyi olanlar da, nefsine zulm edenler de vardır) buyuruldu.

Bu âyet-i kerîmeler, kurban edilenin İsmâ'îl "aleyhisselâm" olduğunu açıkça göstermekdedir. Çünki, İbrâhîm aleyhisselâm, Rabbim bana emr etdiği yere giderim diyerek hicret edince, önce İsmâ'îl "aleyhisselâm" ihsân olundu. İshak "aleyhisselâm" sonradan ihsân edildi. Bu gerçeği niçin gizliyorlar, anlıyamıyoruz.

(Mir'ât-i Mekke) kitâbında diyor ki, Ömer bin Abdül'azîz "rahmetullahi teâlâ aleyh" zemânında yehûdî hahamlarından biri müslimân oldu. Halîfe Ömer bin Abdül'azîz buna (Kurban olunacak, İsmâ'îl mi, yoksa İshak mı idi?) dedi. Yâ halîfe! Yehûdîler, hazret-i İsmâ'îlin kurban olunduğunu bilirler. Fekat İsmâ'îl "aleyhisselâm", Muhammed aleyhisselâmın ceddi olduğu için, kendi cedleri olan İshak aleyhisselâmın kurban olduğunu söyliyorlar, dedi. Bunlar da, yehûdîlerin ve hıristiyânların yolunda gitdikleri için, İsmâ'îl "aleyhisselâm"ın kurban olunmasını inkâr ediyorlar.

İbrâhîm "aleyhisselâm"ın hangi oğlunu kurban etmek istediği, dinde inanılması lâzım olan bilgilerden değildir. Fekat bunlar, Ehl-i sünnet âlimlerine "rahmetullahi aleyhim" saldırmak için, bunu da mühim [önemli] birşeymiş gibi ileri sürüyorlar. Emevîleri, Abbâsîleri, Osmânlı Türklerini kötülüyorlar. Çünki, Muhtâr-ı Sekâfîyi Emevîler, Karmıtîlerle Fâtımîleri Abbâsîler, hurûfîleri Tîmûr hân, Safevîleri de Osmânlı Türkleri yok etdi. İbni Âbidîn beşinci cild sonunda buyuruyor ki, (Müslimânların lüzûmu olmıyan din bilgilerini konuşmaları uygun değildir. İsmâ'îl mi dahâ üstündür, İshak mı üstündür? Kurban edilen hangisidir? Hazret-i Âişe mi dahâ üstündür, yoksa hazret-i Fâtıma mı, sormamalıdır. Bunları öğrenmek lâzım değildir. Allahü teâlâ bu gibi şeyleri öğrenmeği emr etmedi). Mezhebsizlere Allah akl ve hidâyet versin de, islâmiyyeti içerden yıkmakdan, parçalamakdan vazgeçsinler.

13 — Bir kitâb, Emevîlerin İslâmiyyeti değişdirdiğini yazıyor.

Bu söz, büyük iftirâdır. Emevîler zemânında, **(Ehl-i sünnet)** âlimleri vardı. Bu âlimlerin gösterdikleri doğru yol, Resûlullahın ve Eshâb-ı kirâmın yoludur. Resûlullahın yoluna, Emevîlerin uydurması diyerek müslimânları aldatıyor.

14 — Mubârek gecelerin birkaçı Kur'ân-ı kerîmde açıkça bildirilmişdir. Hepsini Peygamberimiz Eshâbına öğretmişdir. Din imâmlarımız da, Eshâb-ı kirâmdan öğrenerek kitâblarına yazmışlardır. Emevî halîfeleri islâm dînine saldırmadılar. Bugünki müslimânlık, Peygamber efendimizin bildirdiği müslimânlıkdır. Mubârek gecelere bid'at diyenler, Peygamber efendimizin hadîs-i şerîflerine bid'at demiş oluyorlar. İslâmiyyet, câhillerin, ahmakların sözlerine aldanmakla korunmaz. İslâmiyyet, Ehl-i sünnet âlimlerinin, Eshâb-ı kirâmdan öğrenerek yazmış oldukları kitâblara uymakla korunur.

15 — Resûlullahın cenâzesini ortada bırakdılar demek, hazret-i Alîye büyük iftirâ olur. Evet, acı haberi işitince, hazret-i Alî de, birçokları gibi ne yapacağını şaşırdı. Evine kapanıp ağlamağa, ciğerini dağlamağa başladı.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât etmeden önce, hazret-i Ebû Bekri "radıyallahü teâlâ anh", müslimânlara imâm yapdı. Vefât edince, müslimânlar da, oybirliği ile, hazret-i Ebû Bekri imâm seçdi. Hazret-i Ebû Bekr, hazret-i Alîyi evinden çağırıp, Resûlullahın hizmetini yapmasını emr eyledi. Böylece cenâzesi kaldırıldı.

Hurûfîler, Peygamberimizin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" ölümünden sonra, hazret-i Alînin üzerine asker çekip muhârebe etdiler diyerek, Eshâb-ı kirâmı kötülüyorlar. Bu sözleri de yalandır. İftirâdır. Üç halîfe, hazret-i Alîyi baş üstünde taşıdılar. Onun mubârek kalbini incitecek birşey yapmadılar. İslâm târîhlerini okuyanlar, bu hakîkatleri bilir. Bu yalanlara aldanmaz.

Birkaç zâlimin, ahmağın, imâm-ı Hasenin cenâzesine yapdığı saygısızlığı behâne ederek ve olayları değişdirerek, Ehl-i sünnet olan müslimânlara saldırıyorlar. Temiz müslimânları doğru yoldan sapdırmağa uğraşıyorlar. Aşere-i mübeşşereden, ya'nî Cennete gidecekleri müjdelenmiş on kişiden biri olan Sa'd ibni Ebî Vakkâs hazretlerinin oğlu Ömerin, Kerbelâda hazret-i Hüseynle harb ederek şehîd edilmesine sebeb olmasını, bütün müslimânlara suç olarak yaymağa, hattâ dahâ önce ölmüş olanlara da, bu yüzden la'net etmeğe kalkışan islâm düşmanlarının, acıklı, şişirme hikâyelerine aldanıp da, müslimânlar arasında bölücülük yapmamalıdır. Bir müslimâna kötü gözle bakmak, onu çekişdirmek, ona iftirâ etmek, kalbini kırmak harâmdır. Bunların herbi-

ri ayrı ayrı büyük günâhdır. Müslimâna kin beslemek de günâhdır. Bunların herbiri Kur'ân-ı kerîmde yasak edilmişdir. İslâmın iç düşmanları, yehûdî dönmeleri, müslimânları parçalamak, milleti birbirine düşman etmek için, örtülmüş târîh olaylarını, şişirerek ortaya koyuyorlar, inanması ve öğrenmesi farz olmıyan hattâ örtülmesi lâzım olan acıklı olayları meydâna çıkarmak, kardeşi kardeşe saldırtmak istiyorlar. Bu sinsi düşmanların yalanlarına aldanıp parçalanmıyalım. Hadîs-i şerîflerle övülmüş olan **(Ehl-i sünnet)** âlimlerinin bildirdikleri doğru yolda birleşelim. Birleşmekden kuvvet hâsıl olur. Ayrılık felâkete sebeb olur.

Bunlar, müslimânların arasına îmân ayrılığı, fikr ayrılığı sokuyorlar. Kardeşi kardeşe düşman ediyorlar.

Ehl-i sünnetin, dört mezhebe ayrılması, îmân ayrılığı, fikr ayrılığı değildir. Dört mezhebde olan müslimânların îmânları, düşünceleri birdir. Birbirlerini din kardeşi bilirler. Birbirleri ile sevişirler. İbâdetlerde ve günlük işlerde, Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin açıkça bildirmediği ufak tefek şeylerden birkaçını yapmakda ayrılmışlardır. Güç durumda kalınca, bu şeyleri diğer üç mezhebe göre de yaparlar.

Müslimânların, îmânda fırkalara ayrılmaları felâketdir. Peygamber efendimiz, müslimânların yetmişüç fırkaya ayrılacaklarını, yetmişikisinin, bozuk inanışlarından dolayı, Cehenneme gideceklerini haber verdi. **(Ehl-i sünnet)** denilen doğru îmânlıların "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" ba'zı işlerde dört mezhebe ayrılması ise, rahmetdir. Müslimânlara kolaylıkdır.

Kur'ân-ı kerîmi, atların ayakları altında çiğnetenler, Ebû Tâhir Karmatî ve Hicâzdaki mezhebsizlerdir. Ravda-i mutahharayı harb meydânı yapan, hazîne-i Resûlü yağma edenlerin kimler olduğu **(Mir'at-ül-haremeyn)**de yazılıdır. Evet, Emevîlerin ve hazret-i Alînin vâlîleri arasında zulm yapanlar oldu. Müslimânlara işkence etdiler. Fekat, bunları ileri sürerek, ne hazret-i Alîye ve ne de hazret-i Mu'âviyeye dil uzatılamaz. Kötü birşey denilemez. Çünki ikisi de, Sahâbîdir ve hazret-i Alî, hazret-i Mu'âviyeden dahâ yüksekdir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Eshâb-ı kirâmdan hiçbirinin sonradan kâfir olmıyacağını, hepsinin Cennete gideceklerini haber verdi. Herhangi birisine dil uzatmamızı yasak etdi. Allahü teâlâ, Eshâb-ı kirâmdan râzı olduğunu, Onları sevdiğini bildiriyor. Allahü teâlânın sıfatları ebedîdir, sonsuzdur. Onlardan râzı olması sonsuzdur. Eshâb, sâhibler demekdir. Arkadaşlar demekdir. Resûlullahı, îmân ederek, bir kerre gören, sahâbî olur. İlk üç halîfe ve hazret-i Mu'âviye ve Amr ibni Âs, Eshâbdan idi. Eshâbdan hiçbiri mürted, münâfık ol-

maz. Allahü teâlânın bunlardan râzı olması değişmez. Eshâb-ı kirâmdan biri veyâ birkaçı, Resûlullah öldükden sonra mürted oldu veyâ fâsık oldu diyen kimse, bu sözü, bir şübheli nassı yanlış te'vîl ederek söyliyorsa, **(Bid'at ehli)** sapık olur. Nassdan ve te'vîlden haberi olmıyan bir câhil olarak söyliyorsa kâfir olur. Münâfıklar, Eshâbdan değildirler. Münâfıklardan birkaçının, îmânsızlıklarını sonradan açıklamaları, Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" sonradan mürted olması demek değildir.

Abdül'azîz Dehlevî, **(Tuhfe-i isnâ aşeriyye)** kitâbında, şî'îlerin altmışsekizinci sözlerini anlatırken diyor ki, (Eshâb-ı kirâm arasında münâfıklar vardı. Bunlar önceleri belli değildi. Fekat, Peygamber efendimizin son senelerinde, mü'minler münâfıklardan ayrıldı. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" vefât etdikden az sonra, bu münâfıklardan kimse hayâtda kalmadı. Âl-i İmrân sûresinin yüzyetmişdokuzuncu âyetinde meâlen, **(Ey münâfıklar! Allahü teâlâ, sizi kendi hâlinize bırakmaz. Hâlis mü'minleri münâfıklardan ayırır)** buyuruldu. Hadîs-i şerîfde de, **(Medîne şehri, münâfıkları mü'minlerden ayırır. Demirci ocağı, demiri pasından ayırdığı gibi ayırır)** buyuruldu. Resûlullah efendimizin ölünceye kadar övdüğü dört halîfenin ve hazret-i Mu'âviyenin "radıyallahü anhüm" sonradan kâfir olmadıklarını, bu âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîf açıkça bildirmekdedir).

Müslimânlar, câmi'lerde değil, hiçbir yerde Resûlullahın Ehl-i beytine "radıyallahü anhüm" küfr etmez ve etmemişdir. Müslimânlar bilirler ki, Ehl-i beyti sevmek, Onları övmek, son nefesde îmân ile gitmeğe sebeb olur. Birkaç münâfıkın yapdığı kötü hareketi, bütün müslimânlara yaymak, böylece müslimânlar arasında fitne çıkarmak, islâm düşmanlığıdır. Bu hâinler, müslimânları Ehl-i beyt düşmanı diye kötülüyorlar. Ehl-i beyt yolundaki Ehl-i beyt âşıklarına, Ehl-i beyt düşmanı demek, ard fikrli, kötü niyyetli münâfıkların, müslimânları parçalamak için girişdikleri korkunç bir saldırıdır.

Müslimânlar, Resûlullahın Ehl-i beytini "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" herkesden çok severler ve Ehl-i beyti sevenleri de severler. Ehl-i beyti sevenlere, Ehl-i beytin yolunda giden doğru müslimânlara **(Ehl-i sünnet)** denir.

(Tuhfe) kitâbında yine buyuruyor ki, (Hurûfîlerin yirmidördüncü sözleri, Ehl-i sünnet, Ehl-i beyte düşmandır, demeleridir. Bu sözlerine herkesi inandırmak için, acıklı hikâyeler de söyleniyor. Çirkin hikâyelerin hepsi yalan ve iftirâdır. Ehl-i sünnet âlimleri sözbirliği ile bildiriyorlar ki, Ehl-i beytin hepsini sevmek, kadın erkek her müslimâna farz ve lâzımdır. Onları sevmek îmânın

şartıdır. Ehl-i sünnet âlimleri, Ehl-i beytin "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în" üstünlüklerini bildiren çok sayıda kitâb yazmışlardır. Onların uğruna Emevî ve Abbâsî vâlîlerine karşı gelmişler, canlarını fedâ etmişlerdir. Sa'îd bin Cübeyr ve Nesâî gibi birçokları, Ehl-i beyt için şehîd olmuşlardır. Çokları da, işkenceler çekmişler, ömürlerini zındanlarda geçirmişlerdir. O zemânlarda mezhebsizler **(Takıyye)**, ya'nî ikiyüzlülük yaparak, kendilerini gizlemişler, mala ve mevkı'a kavuşmak için, Ehl-i beyte karşı görünmüşlerdir. Ehl-i beyte her zemân yardımcı olanlar, Ehl-i sünnet idi. Ehl-i sünnetin hepsi, her nemâzlarında, Ehl-i beyte hayr düâ etmekdedir.

Ehl-i sünnet, Ehl-i beyt arasında hiç ayırım yapmadan hepsini çok sevmekdedir. Mezhebsizler böyle değildir. Bir imâmları ölünce kardeşleri ve akrabâsı ona kâfir demişlerdir. Onun oğullarından birini imâm yapmışlar, ötekilere la'net etmişler, kötülemişlerdir. Ehl-i beytin hepsini seven ve hepsinin yardımına koşan, Ehl-i sünnetden başkası olmamışdır. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Benden sonra, size iki rehber bırakıyorum: Allahın kitâbını ve Ehl-i beytimi bırakıyorum)** buyurdu. Bu hadîs-i şerîf gösteriyor ki, Kur'ân-ı kerîmin bir kısmına inanıp, başka yerlerine inanmamak fâide vermediği gibi, Ehl-i beytin bir kısmına inanıp sevmek, ötekilere la'net edip kötülemek de, âhıretde fâide vermez. Kur'ân-ı kerîmin hepsine îmân etmek lâzım olduğu gibi, Ehl-i beytin de hepsini sevmek lâzımdır. Ehl-i beytin hepsini sevmek de, Allahü teâlânın lutfü ile, **(Ehl-i sünnet)**den başka hiç kimseye nasîb olmamışdır. Çünki Hâricîler, hazret-i Alîye ve Onun temiz evlâdlarına düşman olmak alçaklığına sürüklendiler. Şî'îlerin ba'zı fırkaları, müslimânların mubârek anneleri olan Âişe-i Sıddîkaya ve hazret-i Hafsaya ve Resûlullahın halasının oğlu Zübeyr bin Avvâma düşman olmak felâketine yuvarlandılar. Kirâmiyye fırkası, hazret-i Hasenin ve hazret-i Hüseynin imâmlığına inanmadılar. Muhtâriyye fırkası da, imâm-ı Zeynel'âbidîne inanmadılar. İmâmiyye fırkası, Zeyd-i şehîde inanmadı. İsmâ'îliyye de, imâm-ı Mûsâ Kâzıma inanmadı. Bunlar gibi, dahâ nice fırkalar, Ehl-i beyti sevmekden ve yukarıdaki hadîs-i şerîfe uymakdan mahrûm kaldılar.

İmâm-ı Alî Rızâ hazretleri Nişâpura gelince, yirmibinden çok ilm adamı kendisini karşıladı. Dedelerinden gelen bir hadîs-i şerîf okuması için yalvardılar. İmâm hazretleri, **(Lâ ilâhe illallah sığnağımdır. Bunu okuyan, kal'ama sığınır. Kal'ama giren de, azâbımdan kurtulur)** hadîs-i kudsîyi okudu. Ehl-i sünnet âlimleri, bunu aşağıdaki gibi, okuyup üzerine üflenen hastaların şifâ bu-

lacaklarını bildiriyor. Ehl-i beyti bu kadar aşırı seven Ehl-i sünneti, Ehl-i beyte düşman sanmak, yâ câhillik ve ahmaklık, yâhud da, şaşkınca bir Ehl-i sünnet düşmanlığı değil midir?). **(Tuhfe)**den terceme temâm oldu. Aşağıdaki yazının islâm harfleri ile yazılıp, doğru okunması lâzımdır: (Revâ Aliyyül-Rızâ, fe-kâle, Haddesenî ebî Mûsel-Kâzım an ebîhi Ca'feris-Sâdık an ebîhi Muhammedenil-Bâkır an ebîhi Zeynel'âbidîn Alî an ebîhil-Hüseyn an ebîhi Alî bin Ebî tâlib "radıyallahü anhüm", kâle haddesenî habîbî ve kurretü aynî Resûlullahi "sallallahü aleyhi ve sellem", kâle haddesenî Cibrîlü, kâle semi'tü Rabbel'izzeti yekûlü, **(Lâ ilâhe illallâhü hısnî, men kâle-hâ dehale hısnî, ve men dehale hısnî emine min azâbî).**)

16 — Biz müslimânlar, Peygamber efendimizin sevgili Ehl-i beytinin ve kıymetli Eshâbının "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în" ismlerini söylediğimiz ve yazdığımız zemân her birine "radıyallahü anh" diyoruz. Bu söz, Allah ondan râzı olsun demekdir. Müslimânların en kıymetli kitâblarından olan **(Dürr-ül-muhtâr)** kitâbının beşinci cildinde, ferâiz kısmından önce ve bunun şerhinde diyor ki, (Eshâb-ı kirâma "radıyallahü anh" demek müstehabdır. Çünki Onların hepsi, Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için çok çalışdılar. Allahü teâlâdan gelen herşeye râzı oldular. Allahü teâlâ Onlardan râzıdır. Başkalarının dağ kadar altın sadakasına verilen sevâb, Onların yarım avuç arpa sadakalarına verilen sevâb kadar olamaz).

(Mesâbîh-i şerîf)de ve Şâh Veliyyullahi Dehlevînin "rahmetullahi aleyh", **(İzâlet-ül-hafâ an hilâfet-il-hulefâ)** kitâbında, Abdüllah ibni Ömer "radıyallahü anhümâ" diyor ki, Resûlullah zemânında, hazret-i Ebû Bekrin, Ömerin ve Osmânın ismlerini söylediğimiz zemân, hep "radıyallahü anh" derdik.

Biz müslimânlar, islâm dînine kötülük yapanları sevmeyiz. Onların ismlerini nefret ile anarız. Böylece, Abdüllah bin Sebe' ve binlerle müslimânı şehîd eden Hasen Sabbâh, Ebû Tâhir Karmatî ve şâh İsmâ'îl Safevî gibi hâinlerin ismlerini nefret ile anarız. İslâm dînine sadâkat ile gönül vermiş, Resûlullahı çok sevdikleri için, cânlarını, mallarını ve vatanlarını fedâ etmiş olan hazret-i Ebû Bekri, hazret-i Ömeri, hazret-i Osmânı ve hazret-i Alîyi ve hazret-i Mu'âviyeyi çok severiz. Peygamber efendimizin Ehl-i beytini ve bu Sahâbîleri "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" sevenleri de çok sever ve överiz. Hazret-i Mu'âviye ve Amr ibni Âs hazretleri gibi, islâmiyyete çok hizmet eden ve islâm düşmanı Bizanslılarla yıllarca cihâd eden Sahâbîlere aklın, fikrin kabûl edemiyeceği aslsız, uydurma iftirâ, bühtân yapanları, bir müsli-

mân sevebilir mi? Bu yersiz yalan te'vîllerle, küçük ma'sûm çocukların temiz dimâğlarını zehrliyorlar. Bu zehr, kötü bir mîrâsdır. Bu mîrâsı, gelecek günâhsız, ma'sûm nesllere intikâl etdirmek için sapık kitâblar, bozuk dergiler yayınlıyor, her yere dağıtıyorlar. **(Fitne, yalan yayıldığı zemân, doğruyu bilenler, bildirmezlerse, onlara la'net olsun!)** hadîs-i şerîfi unutuldu mu?

Sırası gelmiş iken, şu vak'ayı arz edelim: Câbir bin Abdüllah hazretleri diyor ki, bir köylü, hazret-i Alînin yanına geldi. Yâ Emîrel-mü'minîn! Ebû Bekr Cennetde midir, diyerek sordu. Hazret-i Alî "radıyallahü anh", bu soruya çok üzüldü. (Keşki dünyâya gelmeseydim. Resûlullahdan "sallallahü aleyhi ve sellem" ve Ondan sonra, hiçbir müslimândan böyle bir söz işitilmemişdir. Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh", Resûlullahın yanında vezîri, müşâviri idi. Vefâtından sonra, halîfesi idi. Buna inanmıyan kâfir olur. Ey köylü! Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri, vefât edeceği zemân beni çağırdı. Bana ey benim canım! Vefâtım yaklaşdı. Öldüğüm zemân beni, Resûlullahı yıkamış olan o mubârek ellerinle yıka! Kefene sar ve tabuta koy! Cenâzemi, Hucre-i se'âdetin kapısına götür! Ebû Bekr kapıdadır, içeri girmeğe izn istiyor diyerek, Resûlullaha söyle, dedi. Ey din kardeşim! Ebû Bekr-i Sıddîk vefât edince, her söylediğini yapdım. Hucre-i se'âdetin kapısına koyup izn isteyince, **(Sevgiliyi, sevgilinin yanına getirin!)** sesini işitdik. Bunun için, hazret-i Ebû Bekri, Resûlullahın yanına defn etdik!) dedi.

Hazret-i Alî "kerremallahü vecheh" ve oniki imâmın hepsi, hazret-i Ebû Bekrden ve diğer halîfelerden ve Câbir bin Abdüllahdan "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" hadîs rivâyet etdiler. Ya'nî, Onların haber verdikleri hadîs-i şerîfleri tasdîk etdiler. Onların âdil ve sâdık olduklarını bildirdiler. Hazret-i Alînin ve Ehl-i beytin yolunda olanın da, hazret-i Ebû Bekri böyle çok sevmesi lâzımdır "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în". Çünki, herkesce bilinen bir gerçekdir ki, dostun dostu sevilir. Dostun düşmanları sevilmez. Eshâb-ı kirâmın hepsinin birbirlerini çok sevdiklerini Kur'ân-ı kerîm haber vermekdedir. Peygamber efendimiz, **(Beni seven, Eshâbımı da sever! Eshâbımın hepsini seviniz!)** buyurdu. Şimdi ba'zı kimseler, Kur'ân-ı kerîmden ve Muhammed aleyhisselâmın yolundan ayrılmışlar. Eshâb-ı kirâm arasında, Ehl-i beyte düşman olanlar vardı. Biz de, Onlara düşmanız diyorlar. Hâşâ, böyle sözler, Abdüllah bin Sebe' yehûdî dönmesinin iftirâlarıdır. Müslimânlar, böyle yalanlara aldanmamalıyız! Ehl-i beyti de, Eshâb-ı kirâmın hepsini de çok sevmeliyiz. Çünki, Peygamber efendimiz buyurdu ki, **(Eshâbım, gökdeki yıldızlar gibi-**

dirler. Eshâbımdan herhangi birinin izinde giden, hidâyete kavuşur!) Ya'nî Cennete gider buyurdu.

Yehûdîler, zındıklar, islâmiyyeti içerden yıkmağa çalışıyorlar. Bunlar, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" Kur'ân-ı kerîmden anlıyarak, kitâblarına yazdıkları doğru bilgilere inanmıyorlar. Müslimânları aldatmak için, bu bilgilere Kur'ân dışı bilgiler diyorlar. Kendi uydurdukları yalanlara inandırmak için, âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere yanlış, bozuk ma'nâlar veriyorlar. Bu bozuk sözlere, gerçek islâm dîni diyorlar. Bindörtyüz seneden beri, her memleketdeki müslimânların îmânları ve ibâdetleri sanki bozuk imiş de, şimdi bu zındıklar doğrusunu meydâna çıkarıyorlarmış.

17 — Zındıklar, yimesi harâm olan şeyleri de, halâl demeğe, halâl olanları harâm demeğe kalkışıyorlar.

(Müslim) ve **(Ebû Dâvüd)** bildiriyorlar ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" (Yırtıcı hayvanlardan köpek dişi olanları ve pençesi ile avlıyan kuşları yimeği harâm etdi). Haşereleri, ya'nî toprak içinde yuvası olan küçük hayvanları yimek halâl değildir. Fâre, kertenkele, kirpi, yılan, kurbağa, arı, pire, bit, sivrisinek, kara sinek, kene yimek harâmdır. Çünki haşeredirler. İnsanlar arasında yaşıyan ehlî merkeb eti de halâl değildir. Dağlarda yaşıyan vahşi merkebin eti ve sütü halâldir. Katır eti halâl değildir. Sırtlan, tilki, kaplumbağa, leş kargası, akbaba, kurt, fil, dağ keleri, tarla fâresi, gelincik, kartal, kedi, sincab, samur, sansar gibi hayvanlar ve kanı olmayan böcekler, meyvenin, peynirin ve etin kurdları yinmez. Dağ keleri, kertenkele gibidir. Arabîde (Dab) denir.

Tarla kargası halâldir. Çünki, harman dâneleri yir. Tavşan etini yimek de halâldir.

(Mültekâ) kitâbında diyor ki, tavşan yimek halâldir. Mekrûh değildir. **(Mecmâ'ul-enhür)** bunu açıklarken, (Tavşan yimek halâldir. Çünki, Peygamber efendimize tavşan eti kebabı hediyye getirdiler. Eshâbına, **(Bunu yiyiniz!)** buyurdu) diyor. **(Dürr-ül-müntekâ)** kitâbında, (Tavşan eti yimek halâldir. Çünki, tavşan yırtıcı hayvan değildir) buyuruyor.

(Kudûrî) kitâbının yazarı "rahmetullahi teâlâ aleyh", her çeşid tavşan eti yimek halâldir, diyor. **(Cevhere)** bunu şerh ederken, (Tavşan etini yimek halâldir. Çünki tavşan yırtıcı hayvan değildir ve leş yimez. Tavşan, geyik gibidir) diyor.

Şâm kâdısı Mevlânâ Abdülhalîm efendi "rahmetullahi aleyh", **(Dürer)** hâşiyesinde buyuruyor ki, (Erneb, ya'nî tavşan etinin mu-

bâh olduğu sözbirliği ile bildirilmişdir. Çünki tavşan yırtıcı hayvan değildir ve leş yimez. Geyik gibidir. Ot yir. Fıkh kitâbları, tavşanın halâl olduğunu açıkça yazıyorlar. Böylece, harâm diyenleri red ediyorlar.)

Görülüyor ki, tavşan etini yimek, sözbirliği ile halâldir. Hiçbir islâm âlimi, tavşan etine harâm, hattâ mekrûh bile dememişdir. Peygamber efendimiz, tavşan etini yiyiniz diyerek emr verdikden sonra, bir müslimân, tavşan eti, yinilmez diyebilir mi? Elbette, hiçbir müslimân tavşan etine harâm diyemez. Tavşan yinilir, tavşan yinilmez diye müslimânlar arasında hiç ihtilâf olmamışdır. Bunlar, tavşan yinmez diyorlar. Bunların bu sözlerine hiç bir müslimân aldanmamışdır. Asrlardan beri bütün müslimânlar tavşan yimişdir. Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" tavşanı yiyiniz, buyurması, bütün müslimânlara ışık tutmuşdur. Bunun üzerinde durmağa değmez. Peygamber efendimiz bu mes'eleyi hâl etmişdir. Hurûfîlerin dedikoduları, Peygamberimizin emrini değişdirmez.

Tevrâtda tavşan yinilmez, dediği için, yinilmezmiş. Müslimânlar her işlerinde Kur'ân-ı kerîme ve Peygamber efendimizin emrine uyar. Tevrâta uymaz. Kur'ân-ı kerîm, Tevrâtın çok emrlerini nesh etmiş, yürürlükden kaldırmışdır. Hem de bugün, Allahü teâlânın gönderdiği doğru Tevrât hiçbir yerde yokdur. Yehûdîlerin uydurduğu Tevrâtlara bakarak tavşan yinmez demek, müslimâna yakışır mı? Fekat, Yemenli Abdüllah bin Sebe' yehûdîsinin yolunda olan hurûfîler, onun gibi, Tevrâta çok önem veriyorlar.

Bekara sûresinin kırkbirinci âyetinde meâlen, **(Sizde bulunan Tevrâtı, Allahın birliğinde ve azâb ve sevâb ve îmân bilgilerinde doğrulıyan Kur'âna inanın!)** ve altmışüçüncü âyetinde meâlen, **(Ey İsrâîl oğulları! Size verdiğimiz kitâba hurmetle sarılın, demişdik)** buyurulmuşdur. Bunlar, Tevrâtın Kur'ân olduğunu göstermez. Doksanbirinci âyetinde meâlen, **(O Kur'ân hakdır. O zemânda bulunan Tevrâtı tasdîk eder)** buyuruldu. Evet îmân edilecek bilgiler, Tevrâtda ve Kur'ân-ı kerîmde ve bütün semâvî kitâblarda başka başka değildir. Fekat, ibâdetler ve halâl, harâm olanlar, her kitâbda başkadır. Doksanyedinci **(Kur'ân, önce gelmiş olan kitâbları tasdîk edicidir)** âyeti de, değişdirilmemiş kitâblarda, îmân edilecek şeylerin hep aynı olduğunu bildirmekdedir.

Mâide sûresinin kırksekizinci âyetinde meâlen, **(Sana Kur'ânı hak olarak indirdik. Önce indirilmiş olan kitâbları tasdîk edicidir)** buyuruyor. Ahkâf sûresinin onikinci âyetinde meâlen, **(Kur'ândan önce, uyulacak yolu gösteren ve uyanlara rahmet olan, Mûsânın**

kitâbı Tevrât indirilmişdi. Bu Kur'ân da, zâlimleri Cehennemle korkutmak ve iyilik yapanlara Cenneti müjdelemek için arabî dil ile indirilmiş, Tevrâtı tasdîk eden bir kitâbdır) buyuruldu.

Tefsîr âlimi imâm-ı Beydâvî "rahmetullahi teâlâ aleyh" buyuruyor ki, [Bu âyet-i kerîmelerde bildirilen, Kur'ân-ı kerîmin Tevrâtı tasdîk etmesi demek, Kur'ân-ı kerîmin, Tevrâtın haber verdiği kitâb olduğunu bildirmekdir. Evet, îmân edilecek şeyler, kıssalar, haberler, Cehennem azâbları, Cennetin ni'metleri ve ibâdeti, adâleti emr etmek ve çirkin işlerden sakınmağı istemek, her iki kitâbda da aynıdır. Fekat, halal ve harâmların çeşidleri ve ibâdetlerin şeklleri aynı değildir. Başka zemânlarda yaşıyan insanlar için bunlar aynı olamaz. Her ümmetin kitâbında, onlara uygun fâideli olan şeyler bildirilmişdir. Peygamberimiz, **(Mûsâ "aleyhisselâm" şimdi sağ olsaydı, bana uymakdan başka birşey yapmazdı)** buyurdu].

Âl-i İmrân sûresinin ellinci âyet-i kerîmesi, hurûfîlere kesin cevâb veriyor. Allahü teâlâ, Îsâ aleyhisselâmın sözlerini bildirerek meâlen buyuruyor ki, **(Benden önce Tevrâtda bildirilmiş olanları tasdîk edici geldim. Size harâm edilmiş olanları halâl etmek için geldim.)** Bu âyet-i kerîme açıkça gösteriyor ki, Îsâ aleyhisselâmın İncîli, Mûsâ aleyhisselâmın Tevrâtını hem tasdîk etmekde, hem de, ondaki harâmlardan ba'zılarını halâl yapmakdadır. İşte bunun gibi Kur'ân-ı kerîm de, hem Tevrâtı tasdîk etmişdir. Hem de, Tevrâtdaki halâl ve harâm hükmlerini değişdirmişdir. Bu değişikliklerin çoğunu, islâm âlimleri, kitâblarında bildirmekdedir.

İbni Sebe' yehûdîsinin yolunda olanlara hurûfî denir. Bunlar, âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere yanlış ma'nâ veriyorlar. Kur'ân-ı kerîme yanlış ma'nâ veren kâfir olur. Meselâ, Cum'a sûresinin beşinci âyetinde meâlen, **(Tevrâta inanmıyanlar, sırtına kitâb yükletilmiş eşeğe benzetilir)** buyuruldu. Hâlbuki, tefsîr kitâblarında, bu âyet-i kerîmeye, **(Tevrâtın ahkâmını yüklenmeğe emr olunmuş iken, yalnız okuyup emrlerine ve yasaklarına uymıyanlar,** [ya'nî yehûdîler] **ilm kitâblarını yüklenip, boşuna eziyyet çeken eşeğe benzer)** denilmekdedir. Müslimânlar, Tevrâtın, Allahdan gelen kitâb olduğuna inanırız. Fekat, şimdi yehûdîlerin ellerinde bulunan kitâbın, o Tevrâtın kendisi olduğuna inanmayız. Yehûdîler, o Tevrâtın çok yerlerini bozdular, değişdirdiler. Mâide sûresinin onbeşinci âyeti bunu haber vermekde, **(Allahın kitâbındaki, ya'nî Tevrâtdaki kelimeleri değişdirdiler)** buyurmakdadır. Bekara sûresinin yetmişbeşinci âyetinde meâlen, **(Yehûdîlerden bir kısmı, Tevrâtı işitirlerdi. Ondaki emrleri, yasakları anladıkdan sonra, değişdirirlerdi)** buyuruldu.

Taberânînin "rahime-hullahü teâlâ" bildirdiği ve **(Künûz)**da yazılı hadîs-î şerîfde, **(İsrâîl oğulları, kendi yazdıkları din kitâbına uydular. Mûsâ aleyhisselâmın Tevrâtını terk etdiler)** buyuruldu. Bu hadîs-i şerîf, şimdi yehûdîlerin elinde bulunan **(Telmûd)** ve **(Mişnâ)** ve **(Gamârâ)** adındaki Tevrâtlarının, Mûsâ aleyhisselâmın kitâbı olmadığını haber vermekdedir.

Hangi hayvan yinilir, hangileri yinilmez? Müslimânlar, bunu Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden öğrenir. Yehûdîler ve zındıklar da, elde bulunan bozuk Tevrâtlardan okurlar. İslâm dîni, leşi, akıcı kanı, domuz etini ve köpek dişi veyâ pençesi ile avlıyan hayvanların etini ve haşereleri yimeği harâm etmişdir. Bunlardan başkası halâldir. Halâl olanlar Allahü teâlâdan başkasının ismi ile kesilirse veyâ bunları kitâbsız kâfir keserse, bunları yimek de harâm olur.

En'âm sûresinin yüzkırkbeşinci âyetinde meâlen, **(Söyle ki, Kur'ânda yimesi harâm olanlar, leş ve akıcı kan ve pis hınzır ve Allahdan başkasının adı ile kesilmiş olandır)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîmede dört şeyin harâm olduğu bildiriliyor. Bundan başka altı şeyin harâm olduğu da, Peygamber efendimiz tarafından bildirilmişdir. Resûlullahın, köpek dişi olan yırtıcı hayvanları ve pençesi ile avlıyan kuşları harâm etdiğini Abdüllah ibni Abbâs haber verdi. Âyet-i kerîmedeki akıcı kan, cânlı veyâ kesilen hayvanın damarlarından akan kan demekdir. Et, karaciğer, dalak, kanlı olarak yinmeleri halâldir.

O hâlde, koyun, sığır, tavşan etleri, kanlı ise de, yinmesi halâldir. Tavşan bütün kandır, demek doğru değildir. Kan akdıkdan sonra, kalan tavşan eti pişirilir veyâ kebâb yapılır. Âfiyet ile yinir. Nitekim, Peygamber efendimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", Eshâbına tavşan eti yidirdi.

En'âm sûresinin yüzkırkaltıncı âyetinde meâlen, **(Yehûdîlere her tırnaklıyı harâm etdik. Koyunun ve sığırın iç yağını da harâm etdik)** buyuruldu. Yehûdîlere iç yağının harâm olduğunu Kur'ân-ı kerîm haber veriyor. Onlara harâm olduğu için müslimânlara da harâm olur, demek doğru olur mu? Elbet doğru olmaz. İslâmın iç düşmanları olan zındıklar tırnaklı hayvanlar harâm olduğu için, tavşan da harâmdır, diyerek müslimânları aldatıyorlar. Tırnaklı hayvanları müslimânlara harâm imiş gibi gösteriyorlar. Hâlbuki, Kur'ân-ı kerîm, tırnaklı hayvanların yehûdîlere harâm edilmiş olduğunu haber veriyor. Müslimânlara harâm olduğunu bildirmiyor.

(Şekli şemâilinde kerâhet bulunan hayvanın eti yinmez) sözleri de yalandır. Böyle bir hadîs-i şerîf yokdur. Hurûfîler, bu sözlerine dayanarak, tavşanın eti, eşek etine benzediği için kerîhdir,

yinmez, diyorlar. Sorarız bu zındıklara: Hani tavşan bütün kan idi? Kanı gidince, kemikden başka birşey kalmazdı? Şimdi ise, tavşan eşek eti gibi etli oldu? Görülüyor ki, zındıkların sözleri birbirini tutmuyor.

Bir kimse, tavşan etini sevmiyebilir. Fekat, sevmediğine harâm demek ve bu yalanını isbâtlamak için âyet-i kerîmelere yanlış ma'nâ vermek ve hadîs-i şerîf uydurmak, zındıklığı, islâm düşmanlığını gösterir.

Tavşan etinin halâl olduğunu âyet-i kerîme ile ve hadîs-i şerîflerle isbât etmiş bulunuyoruz. Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri bırakarak, yehûdîlerin uydurdukları Tevrâtı ve islâm düşmanlarının bozuk kitâblarını okumamalı, onlara aldanmamalıyız!

18 — Allahü teâlâ, müslimânların da Rabbidir, kâfirlerin, zındıkların da Rabbidir. Fekat, müslimânları sevdiğini, kâfirleri, zındıkları sevmediğini haber vermişdir.

Her Peygamberin "salevâtullahi teâlâ aleyhim ecma'în" îmânı aynıdır. Fekat ahkâm-ı dîniyyeleri başka başkadır. Bundan başka, eski Peygamberlerin kitâblarını, sonradan kötü insanlar değişdirmişdir. Yalnız, Muhammed aleyhisselâmın dîni hiç değişmemişdir. Kıyâmete kadar da, kimsenin değişdiremiyeceğini Kur'ân-ı kerîm haber vermekdedir. İslâm düşmanları bu dîni değişdirmek için uğraşıyorlar. Fekat, hiç değişdiremiyorlar. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâbları, bu dîni, doğru olarak her yere yaymakda, değişdirilmekden korunmakdadır.

Müslimân yavrularını aldatmak için, Kur'ân-ı kerîmin çeşidli sûrelerinde bulunan, meselâ Ahzâb sûresinin altmışikinci âyeti olan, **(Münâfıklar mel'ûndurlar. Nerede bulunurlarsa, yakalanıp öldürülsün! Geçmişlerden de, böyle yapanların öldürülmeleri, Allahü teâlânın âdetidir. Allahü teâlânın âdetinde bir değişiklik bulmazsın)** meâlindeki âyeti ileri sürüyorlar. Bu âyet-i kerîme, bütün Peygamberlerin "salevâtullahi teâlâ aleyhim ecma'în" dinlerinin bir olduğunu gösteriyor, diyorlar. Hâlbuki, bu âyet-i kerîmeler, mü'minlere sevâb, kâfirlere azâb yapmak, Allahü teâlânın âdeti olduğunu, bunun hiç değişmiyeceğini bildiriyor.

Âl-i İmrân sûresinin altmışaltıncı âyetinde meâlen, **(İbrâhîm aleyhisselâm ne yehûdî idi, ne de nasrânî idi. Doğru inanışlı müslimân idi. Müşriklerden de değildi)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîme, yehûdîlerle hıristiyanların müslimân olmadıklarını gösteriyor. Müslimânlık diye ayrı bir din bulunduğunu bildiriyor. İbni Âbidîn, cenâze nemâzını anlatırken, İslâm kelimesinin iki ayrı ma'nâsı olduğunu bildiriyor: Muhammed aleyhisselâmın getirdiği din ve itâ'at etmek. **(Kâmûs)** ve **(Müncid)** kitâblarında da, böyle yazılıdır.

Hucurât sûresinde, me'âlen, **(Çölden gelenler, inandık dediler. Onlara de ki, siz inanmadınız. Ammâ islâma dâhil olduk, sana itâ'at ederiz deyin! Îmân kalblerinize yerleşmedi)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîmedeki islâm, itâ'at etmek, uymak demekdir. Müslimân olmak, ya'nî, Muhammed aleyhisselâma inanmak demek değildir. Her ümmetin îmânları aynıdır. Fekat hepsine müslimân denilmez. Nahl sûresinin seksendokuzuncu âyetinde meâlen, **(Sana herşeyi bildiren, herkese hidâyet ve rahmet olan ve müslimânlara Cenneti müjdeleyen Kur'ânı, gönderdik)** buyuruyor. Âl-i İmrân sûresinin ondokuzuncu âyetinde meâlen, **(Allahü teâlânın râzı olduğu din, İslâm dînidir)** buyuruldu. Bu sûrenin seksenbeşinci âyetinde meâlen, **(İslâmdan başka din istiyenin, istediği din kabûl olunmaz. O kimse âhıretde, ziyân eder!)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîmelerdeki islâm kelimesi, iki ma'nâyı birlikde bildirmekde olup, Muhammed aleyhisselâmın getirdiği dîne inanmak ve Ona itâ'at etmek demekdir. Allahü teâlâ, müslimânları, Cennet ile müjdelemekdedir. Her müslimân mü'mindir.

19 — Peygamberimiz Muhammed "aleyhisselâm" hicretden elliüç sene evvel, Rebî'ulevvel ayının onikinci gecesi, ya'nî onbirinci gününü onikisine bağlıyan pazartesi gecesi sabâha karşı Mekke şehrinde dünyâya geldi. Târîhler, Mevlid-i Nebînin, Îsâ aleyhisselâmın mîlâdından beşyüzyetmişbir sene sonra ve Nisan ayının yirmisinde olduğunu yazıyorlar. Îsâ aleyhisselâmın dünyâya geldiği yıl belli olmadığı için, hicretin, mîlâdın altıyüzyirmiikinci yılında olduğu da, ilmî bir vesîkaya dayanmamakdadır.

Her Peygamberin bildirdiği gibi, Îsâ aleyhisselâm da, Allahü teâlânın bir olduğunu söylemişdi. Îsâ aleyhisselâm zemânında yaşıyan, eski yunan feylesoflarından Eflâtûn, tanrının üç olduğunu ortaya koydu. Allahü teâlâya mahsûs olan ülûhiyyet sıfatlarının, bir mahlûkda bulunduğuna inanmak, ona, bunun için hurmet etmek, onu putlaşdırmak, Allaha şerîk yapmak olur. **(Teslîs)** veyâ **(Trinite)** denilen üç tanrılı din, pek yayılmadı. Roma İmperatoru büyük Kostantin, hıristiyanlığı kabûl etdi. Mîlâdın üçyüzyirmi senesinde İznikde üçyüzonsekiz papası toplayıp, fırkalara ayrılmış olan nasrânîliği birleşdirmek istedi. Papasların hâzırladığı hıristiyanlık dînine, puta tapanların âyinlerini ve Eflâtûnun teslîsini de sokdu. Üç tanrılığı Eflâtûnun uydurmayıp, Îsâ aleyhisselâmın söylediğine herkesi inandırmak için, Eflâtûnun mîlâddan üçyüz sene önce yaşamış olduğunu i'lân etdi. Böylece, mîlâdî senelerin başlangıcı, üçyüz sene ileri alınmış oldu.

Peygamberimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" hicretin onbirinci senesi Rebî'ulevvel ayının onikinci pazartesi günü öğ-

leden evvel, Medîne şehrinde, vefât etdi.

20 — İslâmiyyetde mâtem tutmak yokdur. Peygamber efendimiz mâtem tutmağı yasak etdi. **(Müslim)** kitâbında bildirilen hadîs-i şerîfde, **(Mâtem tutan kimse, ölmeden tevbe etmezse, kıyâmet günü şiddetli azâb görecekdir)** buyuruldu. Yine Müslimde bildirilen bir hadîs-i şerîfde Peygamberimiz, **(İki şey vardır ki, insanı küfre sürükler. Birisi, bir kimsenin soyuna söğmek, ikincisi, ölü için mâtem tutmakdır)** buyurdu.

Muharremin onuncu Aşûre günü mâtem yapmak, bağırıp çağırmak, ilk olarak [h. 65 de, hazret-i Hüseynin intikamını almak için, ayaklanıp, Kûfeyi alarak, bir şî'î hükûmeti kuran] Muhtâr-ı Sekâfî tarafından ortaya çıkarıldığı **(Tuhfe)**nin baş sahîfelerinde yazılıdır. Bu bid'at, mezhebsizler arasında, bir ibâdetmiş gibi yayıldı. Hâlbuki Muhtâr, bunu Kûfe ehâlisini aldatıp, onları Emevîlerle harbe sürüklemek, böylece hükûmeti ele geçirmek için bir hiyle olarak yapmışdı.

Mâtem yasak olmasaydı, herkesden önce Peygamber "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" efendimizin ölümü için mâtem tutulurdu. Sonra hazret-i Ömer ve hazret-i Osmân ve hazret-i Alî ve hazret-i Hüseyn şehîd edildikleri için mâtem tutardık. Bunların hepsini çok seviyoruz. Şehîd edildikleri için çok üzülüyoruz. Fekat mâtem yapmıyoruz. Mâtem yapmıyoruz, ammâ kalbimiz kan ağlıyor. Müslimânların mâtem yapması ve başkalarına la'net etmeleri yasak edildiği için, mâtem yapmıyoruz.

İslâmiyyetde doğum gününü kutlamak, Allahü teâlâya şükr etmek vardır. Peygamber efendimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", Pazartesi günü oruc tutardı. Sebebini sorduklarında, **(Bugün dünyâya geldim. Şükr için oruc tutuyorum)** buyurdu.

21 — Doğum günü ve mubârek geceler, hicrî sene ile kutlanır. Tevbe sûresinin otuzyedinci âyetinde meâlen, **(Allahü teâlâ, gökleri ve yeri yaratdıkdan beri, ayların adedi onikidir. Bunlardan dördü, harâm olan aylardır. Bu dört ayın harâm olduğu kuvvetli dindir,** [ya'nî İbrâhîm ve İsmâîl aleyhimesselâmdan beri bilinmekdedir.] **Bu dört ayda, kendinize zulm etmeyin!)** buyuruldu. Harâm olan dört ay, Receb, Zilka'de, Zilhicce ve Muharrem ayları olduğunu Peygamber efendimiz bildirdi. Oniki ay da, hicri yılların hesâb edildiği arabî aylardır.

Tevbe sûresinin otuzsekizinci âyetinde meâlen, **(Bir ayın harâmlığını başka aya gecikdirmek, ancak kâfirliği artdırır. Kâfirler, böylece sapıtıyorlar. Onlar, Allahü teâlânın harâm kıldığı ayların sayılarını denk getirmek için, harâm ayı bir sene halâl edip, başka sene onu yine harâm ederler. Böylece, Allahın harâm kıldığını halâl kılıyorlar)** buyuruldu. İslâmiyyetden önce arablar, me-

selâ Muharremde harb etmek isteyince, o yıl Muharrem ayının ismini, sonraki aya korlar, sonraki ayın ismini, Muharrem ayına takarlardı. Böylece, harâm ay, Muharremden bir sonraki ay olurdu. Bu âyet-i kerîme, ayların yerlerini değişdirmeği yasak etdi. Yoksa hurmetli aylar, her yıl on gün ileri gider, diye bir söz yokdur. Sözün doğrusu şudur ki, Kur'ân-ı kerîmde bildirilen ve dinde kullanılan arabî ayların bir yılı, bir güneş yılından onbir gün kısadır. Hicrî kamerî yılbaşı, hicrî şemsî ve mîlâdî yılbaşılarından onbir gün önce gelmekdedir. Bundan dolayı müslimânların mubârek günleri veyâ geceleri, şemsî senelere nazaran her yıl onbir gün önce gelmekdedir. Çünki, müslimânların mubârek günleri, güneş aylarına göre değil, hicrî kamerî aylara göre yapılır. Dînimiz böyle emr etmekdedir. Yılın mubârek günü demek, arabî ayın belli günü demekdir. Haftanın belli günü demek değildir. Meselâ Aşûre günü demek, Muharrem ayının onuncu günü demekdir. Bu, her sene haftanın aynı günü olmaz. Başka günler olur. Evet haftanın günleri içinde de mubârek olanları vardır. Meselâ pazartesi günü, hep hayrlı vak'aların bu günde olması bakımından kıymetli bir gündür.

Muharremin onuncu günü müslimânların mubârek günüdür. O günün mubârek olduğunu Peygamber efendimiz bildirdi. O gün yapılan ibâdetlere çok sevâb verileceğini müjdeledi. O gün oruc tutmak sünnet oldu.

İslâmiyyetde, güneş yılının ayları içinde sayılı bir mubârek gün yokdur. Meselâ, Martın yirminci Neyruz veyâ Nevruz denilen gün ve Mayısın altıncı Hıdırelles günü ve Eylülün yirminci Mihrican günü, ba'zı yerlerde mubârek sanılır. Bunlar müslimânlıkda değil, kâfirler ya'nî müslimân olmıyanlar arasında değerli sayılır. Noel günü ve gecesi de böyledir. **(Dürr-ül-muhtâr)** beşinci cild sonunda çeşidli mes'eleleri bildirirken (Neyruz ve Mihrican günleri şerefine birşey vermek câiz değildir. Ya'nî, bu günlerin ismlerini söyliyerek veyâ niyyet ederek birşey hediyye etmek harâmdır. Eğer bu günlere kıymet vererek yaparsa, kâfir olur. Çünki bu günlere müşrikler kıymet vermekdedir. Ebül Hafs-ı kebîr diyor ki, bir kimse Allahü teâlâya elli sene ibâdet etse, sonra bir müşrike, Neyruz günü şerefine yumurta hediyye etse, kâfir olur. Yapmış olduğu ibâdetlerin sevâbları yok olur. Eğer bir müslimâna hediyye eder ve bu güne değer vermezse, âdete uyarak verirse, kâfir olmaz. Fekat, tehlükeden kurtulmak için birgün önceden ve birgün sonradan da vermek iyi olur. Başka birgün almadığı birşeyi, o gün satın alırsa, o güne değer vermiş ise kâfir olur. Değer vermeyip, yalnız yimek içmek niyyet etmiş ise, kâfir olmaz).

22 — Hurûfîler, *(Asrlardan beri süre gelen Sünnî ve Şî'î*

çatışmasının kökü, Süfyân oğlu Mu'âviye la'netullah zemânında, hazret-i Alî "kerremallahü vecheh" ve Onun Ehl-i beytine revâ görülen galîz küfrler olmuşdur) diyorlar. Bu sözleri hem yalan, hem de çok câhilce ve ahmakcadır. Türkiyedeki Alevîler bu yalanlara aldanmamalıdırlar. Çünki, İslâm târîhinde Alevî, Sünnî çatışması diye birşey yokdur. Şî'î Sünnî çatışması da, siyâsî, emperyalist düşüncelerle olmuşdur. Sünnîler, Şî'îlerin haksız olduklarını, kitâblarında isbât etmişlerdir. Bu kitâblarda Alevîlere saygı göstermişler, onları çok sevmişlerdir. Alevî ismini başlarının üstünde taşımışlardır. Çünki Alevî demek, Seyyidler ve Şerîfler demekdir. Ya'nî Peygamber efendimizin soyundan olanlara Alevî denirdi. Bu Alevîler sevilmez mi? Elbet, hepimiz çok severiz. İslâm düşmanları, müslimânların Alevîleri çok sevdiklerini görünce, müslimânları aldatmak için hurûfîlere Alevî dediler. Hurûfîler, dört halîfeye ve hazret-i Mu'âviyeye la'net ediyorlar. Hazret-i Mu'âviye "radıyallahü anh", Peygamber efendimizin Eshâbındandır. Hem de kayın birâderidir. Ya'nî Peygamber efendimizin Ehl-i beytindendir. Hazret-i Ömerin ve hazret-i Osmânın ve hazret-i Alînin halîfelikleri zemânında, Şâm vâlîsi olan ve Rum orduları ile cihâd eden bir islâm mücâhididir. Hazret-i Hasen, hilâfeti kendi arzûsu ile hazret-i Mu'âviyeye bırakdı. Onu halîfe olmağa lâyık görmeseydi, hilâfeti bırakmazdı. Onunla harb ederdi. Hazret-i Hasen, lâyık olmıyan birine hilâfeti bırakdı, demek, hazret-i Haseni kötülemek olur.

Peygamber efendimiz **(Eshâbımı seviniz! Eshâbıma düşmanlık eden, bana düşmanlık etmiş olur)** buyurdu. İşte biz hakîkî müslimânlar, hazret-i Mu'âviyeyi bunun için çok seviyoruz. Ehl-i beytden olduğu için de Onu çok seviyoruz. Çünki, biz hakîkî müslimânlar, Muhammed aleyhisselâmın Ehl-i beytini çok severiz. Mezhebsizler de, hazret-i Alînin Ehl-i beytini sevdiklerini söylüyorlar. Ehl-i beyti, hazret-i Alî için seviyorlar. Biz hakîkî müslimânlar ise, Muhammed aleyhisselâmın Ehl-i beyti diyoruz. Ehl-i beyti, Muhammed aleyhisselâm için, seviyoruz. Hazret-i Alîyi de, Ehl-i beytden olduğu için, çok seviyoruz.

Hiçbir müslimân, Muhammed aleyhisselâmın Ehl-i beytine iftirâ, bühtân etmemişdir ve etmez. Emevî halîfelerinden birkaçı ve Abbâsî halîfelerinin çoğu, Ehl-i beytin torunlarından birkaçının kıymetini bilemedi. Dünyâ geçimsizliği için, O mubârekleri incitdiler. Fekat aslâ galîz küfr ve bühtân etmediler. Ehl-i beyti incitmeleri de, araya karışan zındıklar yüzünden oldu. Mal, mevkı' sâhibi olmak, iktidârı ele geçirmek ve islâmiyyeti içerden karışdır-

mak, bozmak istiyen politikacılar, kendilerine partizan toplamak, güç kazanmak için, Ehl-i beytin adamı şekline büründüler. Ehl-i beyt imâmı adına siyâsete atıldılar. Fitne ve karışıklık çıkardılar. Kendileri cezâlarını bulurken, Ehl-i beyt imâmlarının "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" da incinmelerine sebeb oldular.

Hazret-i Mu'âviye "radıyallahü anh" Ehl-i beyt soyundan olanlara çok saygı gösterirdi. Bunlara hediyye verirdi.

Ehl-i beyt torunlarından birkaçına saygısızlık yapanlar kötülenemez. Kâfir denemez. Çünki, bu torunlar arasında da, birbirlerine saygısızlık, hattâ işkence edenler, hattâ iftirâ edenler oldu. Bunun için, hiçbirine dil uzatamayız. Dinde bizlerden önce olanların kusûrlarını konuşmamız doğru değildir.

Yurdumuzdaki müslimân alevîler, mezhebsizlerin çirkin sıfatlarından münezzehdir. Onların çirkin, kötü sıfatlarını belirtmek için, târîhden bir vesîka vermeği uygun buluyoruz:

Osmânlı devletinin şeyh-ül-islâmlarının elliyedincisi Yenişehrli Abdüllah efendinin **(Behcetül-fetâvâ)** kitâbındaki fetvâsında diyor ki, (Müslimânların anası, Âişe-i Sıddîkaya "radıyallahü anhâ" kazf eden, ya'nî zinâ etdi diyen ve hazret-i Ebû Bekrle, hazret-i Ömere söğen ve la'net eden ve halîfe olduklarına inanmıyan ve Eshâb-ı kirâmdan çoğuna kâfir diyen ve oniki imâm, Peygamberlerden dahâ üstündür diyen ve Ehl-i sünnet olan müslimânları öldürmek mubâhdır, diyen ve bunlar gibi dahâ nice küfre sebeb olan bozuk inançları olan bir kimse, islâm milletine, dâhil midir, değil midir? Bunlarla harb etmek meşrû' mudur ve öldürülenleri ne olur?

Cevâb: Îrânın, Irakın ve Sûriyenin ba'zı yerlerinde bulunan hurûfîler, millet-i islâmdan hâricdirler. Mürted sayılırlar. Onlarla harb etmek vâcibdir. Lüzûm ve fâide görülmedikçe, kendi hâllerine bırakılmaları câiz değildir. Ölüleri Cehennemlikdir. Cenâze nemâzları kılınmaz. Müslimânların mezârlıklarına gömülmezler.)

İki sahîfe sonraki fetvâsında buyuruyor ki:

Cevâb: (Seyyid denilmesi, bir insanı mürted olmakdan kurtarmaz). Ehl-i sünnet düşmanlığında aşırı gidenlere seyyid diyorlar. Bu seyyidler, hakîkî seyyid değildir.

Allahü teâlâ, yurdumuzda bulunan sünnî ve alevî ismindeki din kardeşlerimizi, bozuk, bölücü sözlere aldanmakdan korusun. Hepimizin, hak yolda, doğru yolda birleşmemizi, sevişmemizi nasîb eylesin! Âmîn.

Mâl sâhibi mülk sâhibi,
hani bunun ilk sâhibi?

BEŞİNCİ RİSÂLE

ÎMÂN İLE ÖLMEK İÇİN KARDEŞİM EHL-İ BEYT İLE ESHÂBI SEVMELİSİN

Ö N S Ö Z

Allahü teâlâya hamd olsun! Resûlullaha salât ve selâm olsun! Onun temiz Ehl-i beytine ve âdil, sâdık, mücâhid Eshâbının herbirine, hayrlı düâlar olsun!

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", ümmetinin yetmişüç fırkaya ayrılacağını, bunlardan yetmişiki fırkadakilerin, îmânları bozuk olduğu için, Cehenneme gideceklerini, geri kalan bir fırkadakilerin îmân sebebi ile Cehenneme girmiyeceklerini bildirdi. Bu yetmişiki fırkanın en kötüsünün Eshâb-ı kirâma iftirâ edenler, onları sevmiyenler olduğunu, İmâm-ı Rabbânî **(Mektûbât)** kitâbında bildirmekdedir. Bunlar, Peygamberimizin Eshâbının "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în" çoğuna düşmandırlar. Onları kötülerler. Bunların ne oldukları, ne zemân ve nasıl meydâna geldikleri, nasıl çalışdıkları, islâmiyyete yapdıkları zararlar, bu kitâbımızda bildirilmişdir.

İslâm târîhinde kanlı olaylara sebeb olan ve kardeşi kardeşe düşman eden bu sapık kimseler, zemân zemân azdı ise de, İslâm sultânlarından Timûr hân ve Yavuz Sultân Selîm hân, bunların cezâlarını vermiş, kıpırdayamıyacak bir hâle getirmişlerdir. Fekat, su uyur, düşman uyumaz. Azîz vatanımızda, asrlardan beri râhat râhat ibâdetlerimizi yaparken, son senelerde bunların ism değişdirerek ötede beride baş kaldırdıkları, konuşmalar yapdıkları, ingiliz ve yehûdî kâfirlerinin teşvîk ve yardımı ile, kitâb ve mecmû'a çıkarmağa başladıkları görülmekdedir. Milleti aldatmak ve gençlerin temiz îmânlarını sinsice bozmak için çalışıyorlar. Bölücülük yapıyorlar. Vatandaşları birbirine düşman ediyorlar. Hâlbuki, dînimiz, sevişmemizi, bütün insanlara iyilik etmemizi emr etmekdedir.

Din kardeşlerimizin gönderdikleri kitâb ve gazeteler arasın-

da, ikisine şaşırdık kaldık. Bunlarda, Abdüllah bin Sebe' ismindeki Yemenli bir yehûdî dönmesinin yolunda olan ve **(Hurûfî)** denilen kimselerin iğrenç iftirâlarını ve uydurdukları yalanları gördük. Okuyunca, tüylerimiz ürperdi. Müslimânların ve hele körpe yavruların, bu alçak iftirâları işiterek, sâf kalblerinin lekeleneceğini, hâlis îmânlarının sarsılacağını düşünerek uykumuz kaçdı. Bu zararlı yazılarını bildirip, herbirini, en kıymetli kitâblardan aldığımız sağlam vesîkalarla çürütmek istedik. Böylece, kırkdört maddelik bir kitâb meydâna geldi. Akllı, insâflı ve anlayışlı gençlerin, bu kitâbımızı dikkat ile okuyunca, vicdânlarından gelen mukaddes sese uyarak bölücülere aldanmıyacaklarını kuvvetle ümmîd ediyoruz. Abdüllah bin Sebe' yehûdîsinin bölücü ve yıkıcı sözlerine aldananlar, zemânla azalmakda iken, Fadlullah isminde Îrânlı bir zındık tarafından, ilâveler yapılarak, (hurûfîlik) ismi altında yayılmaya başladı ve şâh İsmâ'îl Safevî tarafından desteklendi ise de, sünnî ve şî'î müslimânları aldatamadılar.

Allahü teâlâ, hepimizi, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" bildirdikleri doğru îmândan ve bu büyüklerin ışıklı yolundan ayırmasın! Mukaddes dînimizi dünyâ kazançlarına âlet eden câhillerin yalanlarına, iftirâlarına aldanmakdan korusun! Sevişerek, elele vererek, dînimizin ve kanûnlarımızın gösterdiği yolda çalışmamızı, mubârek vatanımızda râhat ve huzûr içinde kardeş olarak yaşamamızı nasîb eylesin! Âmîn.

Kâfirin topu çok, hîlesi çok, azâbı çokdur.
Mü'minin ilmi çok, hayâsı çok, râhatı çokdur.

Yeri, gökü yaratan, ağaçları donatan,
Çiçekleri açdıran, bir Allahdır, bir Allah!
Allah her yerde hâzır, ne yaparsan O görür.
Ne söylersen işitir, vardır, birdir, büyükdür.
Biz Allahı severiz, her emrini dinleriz,
Beş vakt nemâz kılar, Ona ısyân etmeyiz.
Bizlere akıl verdi, doğru yolu gösterdi,
İslâmiyyete uymayan, ateşde yanar dedi.
Kur'âna îmân eden, Peygamberi izleyen,
Dünyâda mes'ûd olur, Cehennemden kurtulur!
Mü'min iyi huyludur, herkes ondan memnûndur.

ÎMÂN İLE ÖLMEK İÇİN KARDEŞİM EHL-İ BEYT İLE ESHÂBI SEVMELİSİN

Elimize bir mecmû'a ile, bir kitâb geçdi. Birisi, 1967 sonbehârında basılmış bir mecmû'a idi. Sahîfeleri, siyâsî ve târihî yazılarla dolu idi. Bu yazılar şaşılacak birşey değildi. Herkes düşüncesinde hürdür. Fekat, birkaç sahîfesi, hazret-i Osmân zemânındaki, Yemenli bir yehûdî dönmesinin sözleri, yalanları ve iftirâları ile dolu idi. Eshâb-ı kirâma "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în" dil uzatıyor. Müslimânların kalblerine zehrli hançer saplıyordu. Bu kasdlı yazılar, bir düşünce değildi. Yıkıcı, bozguncu propaganda idi. Bir suçdu. Koyun postuna bürünmüş, kurt hikâyesini andırıyordu. Gençler bunları okuyup doğru sanacaklar, kardeşler, birbirlerine düşman olacaklardı. Ahbâblarımızın bizi zorlamakda haklı olduklarını anlamış olduk. Sevgili vatandaşlarımızı uyandırmak, doğruyu yalandan ayırmak vazîfesi karşısında bulunduğumuzu anladık.

Kitâba gelince, beyâz kâğıda basılmış, bez cildli, altın yaldızlı, ilgi çekici bir de ism taşımakda idi. 1968 de İstanbulda basılmış. Öndeki fihristi kitâb hakkında bilgi verecek şeklde değildi. Sahîfelerini çevirdik. Bir ilmihâl kitâbı idi. Hem de, ince mes'elelere dalmış. Bunların içinden nasıl çıkabildiği merak edilecek şeydi. Bir de ne görelim? Hazret-i Osmân zemânındaki, Abdüllah bin Sebe' ismindeki, Yemenli bir yehûdî dönmesinin sözleri, çok kimsenin anlıyamıyacağı bir kılığa sokulmuş. Sinsice sahneye çıkarılmışdı. Yâ Rabbî! Bu ne cinâyet idi. Gençliğe, şekerle kaplanmış bir zehr sunulmakda idi. Hem de, çok emek verilmiş. Mehâret ile hâzırlanmış. Fekat, dozajı pek fazla! Buna da cevâb vermek lâzım göründü. Hattâ farz oldu. Çünki, **(Savâ'ık-ul-muhrika)** kitâbının ilk sahîfesinde yazılı olan hadîs-i şerîfde, Peygamberimiz: **(Fitne ve fesâd yayıldığı, müslimânlar aldatıldığı zemân, doğruyu bilenler, herkese anlatsın! Anlatmazsa, Allahü teâlânın ve meleklerin ve bütün insanların la'neti onun üzerine olsun!)** buyurmakdadır.

Önce, sonbehâr mecmû'asında bulunan hurûfînin yalanlarına cevâb vermek için, Allahü teâlâya sığınarak yazmağa başlıyoruz:

1 — *(Hazret-i Muhammed, Ebû Süfyânlarla ve diğer tarafdan inanmamış Mekke eşrâfı ile mücâdele etdi ise, hazret-i Alî de, kendi zemânında, aynı inanmamışlarla mücâdele etdi. Zâten hazret-i Alîye münkirlerin kin ve adâveti, tâ o zemândan geliyordu)* diyor.

Hurûfîlerin iftirâlarına, islâm âlimleri kıymetli cevâblar vermiş, bu konuda sayısız kitâblar yazılmışdır. Bunlardan biri, Hindistânda yetişen islâm âlimlerinin büyüklerinden, Şâh Veliyyullah-i Dehlevînin **(İzâle-tül-hafâ an hilâfe-til-hulefâ)** kitâbıdır. Fârisî ve Urdu tercemesi birlikde iki cilddir. 1382 [m. 1962] de Pâkistânda yeniden basılmışdır. Eshâb-ı kirâmın hepsinin üstünlüklerini çok güzel ve geniş bildirmekdedir. Biz burada, **(Tuhfe-i İsnâ Aşeriyye)** kitâbından terceme ederek cevâb vereceğiz. **(Tuhfe),** Abdül'azîz-i Ömerî Dehlevî tarafından fârisî olarak yazılmışdır. Bu âlim, Şâh Veliyullah Ahmed Dehlevînin oğludur. 1239 [m. 1824] senesinde Dehlîde vefât etmişdir. **(Tuhfe)** kitâbı, İstanbul Üniversitesi kütübhânesinde 82024 numarada vardır. Urdu tercemesi Pâkistânda basılmışdır. Abdül'azîz-i Dehlevî buyuruyor ki:

Ebû Sa'îd-i Hudrî hazretlerinin rivâyet etdiği hadîs-i şerîfde, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" hazret-i Alîye karşı buyurdu ki, **(Ben Kur'ân-ı kerîmin inmesi üzerinde dövüşdüğüm gibi, sen de, te'vîli üzerinde dövüşeceksin).** Bu hadîs-i şerîf, Ehl-i sünnetin haklı olduğunu göstermekdedir. Çünki Deve ve Sıffîn muhârebelerinde, Kur'ân-ı kerîmin te'vîli üzerinde, ya'nî ictihâdlarda ayrılık olduğunu bildiriyor. Bu hadîs-i şerîfi, Ehl-i sünneti red etmek için söylemeleri, pek câhil olduklarını göstermekdedir. Çünki bu hadîs-i şerîf, hazret-i Alî ile harb edenlerin, Kur'ân-ı kerîmin te'vîlinde hatâ etdiklerini bildiriyor. Kur'ân-ı kerîmi te'vîlde hatâ etmenin küfr olmıyacağını, şî'îler de söylemekdedir.

2 — *(Kimi ihtiyârlığından bahs ederek, hilâfet sevdâsında, kimi bî'at etdirmek kavgasında idiler)* diyor.

İhtiyârlığından bahs ve hilâfet sevdâsında diyerek, hazret-i Ebû Bekre taş atmakdadır. Hazret-i Ebû Bekrin, Eshâbın söz birliği ile halîfe seçildiği ve hazret-i Alînin, (Biliyorum, Ebû Bekr hepimizden dahâ üstündür) dediği, bütün âlimlerin kitâblarında uzun yazılıdır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", haz-

ret-i Ebû Bekri çok def'a emîr yapmışdı. Uhud gazâsından sonra, Ebû Süfyânın Medîneye hücûm edeceği haberi geldi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buna karşı koymak için, hazret-i Ebû Bekri gönderdi. Hicretin dördüncü senesinde de, Benî Nadîr gazvesinde, bir gece hazret-i Ebû Bekri kumandan yapıp, kendisi evine teşrîf buyurdu. Altıncı yılda hazret-i Ebû Bekri emîr yapıp, Kûrâ' kabîlesine karşı gönderdi. Tebük gazâsına gidileceği zemân da, askerin, önce Medîne dışına toplanmasını emr buyurdu. Başlarına Ebû Bekri emîr ta'yîn eyledi. Hayber gazâsında mubârek başı ağrıdığı için, istirâhat buyurdu. Kendi yerine Ebû Bekri vekîl ederek kal'ayı almaya gönderdi. O gün hazret-i Ebû Bekrin çok kahramânlıkları görüldü. Yedinci yılda, hazret-i Ebû Bekrin kumandasında bir orduyu Benî Kilâb kabîlesine gönderdi. Kanlı muhârebe oldu. Çok kâfiri katl eyledi ve çok esîr aldı. Tebük gazvesinden sonra, kâfirlerin Reml vâdîsinde toplandıkları, Medîneye baskın yapacakları işitildi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", bayrağı hazret-i Ebû Bekre vererek, Onu askere emîr yapdı. O da gidip düşmanları perîşan eyledi. Benî Amr kabîlesinde karışıklık olduğu işitildi. Resûlullah öğleden sonra oraya teşrîf buyurdu. Bilâle, **(Eğer nemâza yetişemezsem, Ebû Bekre söyle, Eshâbıma nemâz kıldırsın!)** buyurdu. Dokuzuncu yılda, hazret-i Ebû Bekri "radıyallahü teâlâ anh" emîr yaparak, Eshâbını hacca gönderdi. Vefât edeceği zemân, perşembe akşamından pazartesi sabâhına kadar, hazret-i Ebû Bekri Eshâbına imâm yapdığını bilmiyen yokdur.

Hazret-i Ebû Bekri emîr yapmadığı zemânlarda, kendisine vezîr ve müşîr yapmışdı. Din işlerinden hiçbirini Onsuz yapmazdı. Hadîs âlimlerinden Hâkim, Huzeyfe-tebni-Yemân hazretlerinden haber veriyor ki, bir gün Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Îsâ aleyhisselâm, havârîlerini her yere gönderdiği gibi, ben de dîni ve farzları öğretmek için Eshâbımı uzak memleketlere göndermek istiyorum).** (Yâ Resûlallah! Bu işi başaracak Ebû Bekr ve Ömer gibi Sahâbîlerin var) dedik. **(Ben onlarsız olamam. İkisi benim gözüm ve kulağım gibidir)** buyurdu. Bir hadîs-i şerîfde buyurdu ki, **(Allahü teâlâ, bana dört vezîr ihsân eyledi. İkisi yer yüzünde, Ebû Bekr ve Ömerdir. İkisi de gökde, Cebrâîl ve Mikâîldir.)** Sık sık emîr yapılmamak, imâm olmağa ehliyyetsizlik sayılsaydı, hazret-i Hasen ile Hüseyn, imâmete lâyık olmazlardı. Çünki hazret-i Alî halîfe iken, bunları hiçbir harbe ve hiçbir işe göndermedi. Babadan kardeşleri olan Muhammed bin Hanefiyyeyi sık sık emîr yapardı. Muhammede bunun sebe-

bini sorduklarında, (Onlar babamın iki gözü gibidir. Ben ise, eli ve ayağı gibiyim) dedi.

Muhammed bin Ukayl bin Ebî Tâlib diyor ki: Amcam hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh" hutbe okurken, (Ey müslimânlar! Eshâb arasında en cesûr olan kimdir?) dedi. (Yâ Emîrelmü'minîn! En cesûr sensin) dedim. (Hayır, en cesûrumuz Ebû Bekr-i Sıddîkdır. Çünki, Bedr gazâsında Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" için bir çardak yapdık. Müşriklerin saldırılarına karşı koymak için, çadır önünde kim bekleyecek, dedik. Kimse cevâb vermeden, hemen Ebû Bekr ortaya çıkdı. Kılıncını çekip, çardak etrâfında dolaşmağa başladı. Düşman en çok çardağa saldırıyordu. Ebû Bekr, kimini öldürdü. Kimini yaraladı. Resûlullaha bir kâfiri yaklaşdırmadı) dedi.

Bî'at etdirmek kavgasında diyerek, hazret-i Ömere taş atmakdadır. Hâlbuki hazret-i Ömer "radıyallahü anh" kavga ederek değil, te'sîrli sözleri ile, hazret-i Ebû Bekrin halîfe olmasında iş gördü. Böylece, müslimânları büyük felâketden kurtardı. Kendisi ise, hazret-i Ebû Bekrin vasıyyeti üzerine, milletin istemesiyle hilâfeti zorla kabûl buyurdu.

3 — *(Biri Fedek için hazret-i Alîyi, hazret-i Haseni, hazret-i Hüseyni ve Selmân-ı Fârisîyi şâhid olarak dinliyor. Ehl-i beyte inanmıyarak, hazret-i Fâtımatüzzehrânın elinden alıyor)* demekdedir.

Bu sözleri ile hazret-i Ebû Bekre "radıyallahü teâlâ anh" saldırıyor. Fekat, güneş balçıkla sıvanabilir mi? Bakınız **(Tuhfe)** kitâbı, bu iftirâyı, bu yalanı pek güzel çürütmekde, hurûfîleri rezîl etmekdedir:

Bir Peygamber vefât edince, malı kimseye mîrâs kalmaz. Bunu şî'î kitâbları da yazmakdadır. Mîrâs olmıyan mal için vasıyyet etmek de doğru olmaz. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Fedek denilen bağçeyi, hazret-i Fâtıma için vasıyyet etdi demek yanlışdır. Çünki Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", doğru olmıyan bir şey yapmaz. Hadîs-i şerîfde, **(Bizden kalan, sadaka olur)** buyuruldu. Bu hadîs-i şerîf yanında, öyle vasıyyet iddi'âsı haklı olmaz. Eğer böyle bir vasıyyet olsa ve hazret-i Ebû Bekr işitmemiş olsa ve şâhid ile de isbât edilemese, o ma'zûr olur. Hazret-i Alî, böyle bir vasıyyet olduğunu mâdem ki biliyordu, halîfe olunca, bunu yerine getirmesi lâzım ve câiz olurdu. Hâlbuki o da hazret-i Ebû Bekrin yapdığı gibi, fakîrlere, miskinlere ve yolda kalmış olanlara dağıtdı. Kendi payını dağıtdı, denilirse, hazret-i Haseni ve Hüseyni "radıyallahü anhümâ" vâlidelerinden ka-

lan mîrâsdan niçin mahrûm bırakdı? Şî'îler bu süâle dört dürlü cevâb veriyor:

1) Ehl-i beyt, gasb edilen haklarını geri almaz. Nitekim, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Mekkeyi feth edince, vaktîle gasb edilmiş olan evini, onlardan geri almadı diyorlar.

Bu cevâbları sağlam değildir. Çünki, Ömer bin Abdülazîz halîfe iken, bu Fedek bağçesini, imâm-ı Muhammed Bâkıra verdi. O da aldı. Abbâsî halîfeleri gasb edinciye kadar, hep imâmların elinde kalmışdı. Sonra, hicretin ikiyüzüçüncü senesinde, Me'mûn halîfe, kendi me'mûru olan Kusem bin Ca'fere yazarak, tekrâr imâm-ı Alî Rızâ'ya ve bunun o sene vefâtında, hazret-i Hüseynin torunu Zeydin torunu Yahyâya verildi. Seyyidet Nefîse hazretlerinin dedesi olan Zeyd başkadır. O, hazret-i Hasenin oğlu idi. Fekat, Me'mûnun torunu halîfe Mütevekkil yine gasb eyledi. Sonra Mu'tedid, geri verdi. Ehl-i beyt geri almaz olsaydı, bu imâmlar niçin aldılar? Bunun gibi, hazret-i Ebû Bekr, hazret-i Alînin "radıyallahü anhümâ" hakkı olan hilâfeti gasb etdi diyorsunuz. Hazret-i Alî, bu gasb edilen hakkı, sonra niçin kabûl etdi? Sonra, Hüseyn "radıyallahü teâlâ anh" gasb edilen hilâfeti, Yezîdden almak için neden uğraşdı ve şehîd oldu?

2) Hazret-i Alî, hazret-i Fâtımaya "radıyallahü anhümâ" uyarak Fedekden bir şey almadı, diyorlar.

Bu cevâbları dahâ çürükdür. Çünki, Fedeki kabûl eden imâmlar, neden hazret-i Fâtımaya uymadılar? Ona uymak farz ise, bu farzı niçin yerine getirmediler? Eğer farz değil de nâfile ise, hazret-i Alî nâfileyi yapmak için farzı niçin terk eyledi? Çünki, herkese hakkını vermek farzdır. Bundan başka, bir kimsenin ihtiyârî işlerine uyulur. Zorla yapdırılmış olan bir işe uymak olmaz. Hazret-i Fâtıma "radıyallahü teâlâ anhâ", eğer birinin zulmü ile, Fedekden istifâde edemedi ise, mecbûr ve çâresiz kalmış demek olur. Buna uymak, ma'nâsız birşey olur.

3) Hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh", Fedekin, hazret-i Fâtımaya verilmesi için vasıyyet yapıldığında şâhid olmuşdu. Bu şâhidliğin, bir menfe'at için olmayıp, Allah rızâsı için olduğunu göstermek için, Fedekden birşey almadı, diyorlar.

Bu cevâbları da za'îfdir. Çünki, hazret-i Alînin şâhidlik etdiğini bilenler ve red edenler, kendisi halîfe olduğu zemân ölmüşlerdi. Bundan başka, ba'zı imâmların Fedeki kabûl etmesi, hazret-i Alînin de çocuklarına menfe'at sağlamak için şâhidlik yapmış olduğunu, haricîleri düşündürmüşdü. Hattâ, tarlada, binâda ve bağ, bağçede, insan kendinden ziyâde, çocuklarının menfe'at-

lerini düşünür. Belki de, şâhidliğine leke kondurulmaması için, çocuklarına Fedekden istifâde etmeyiniz diye vasıyyet etmiş olabilir. Çocukları da, hem hazret-i Fâtımaya uymak, hem de bu gizli vasıyyeti yerine getirmek için, Fedeki kabûl etmemiş olabilirler, denildi.

4) Hazret-i Alînin Fedek bağçesini almaması, takıyye içindi. Şî'îlerin **(Takıyye)** yapması lâzımdır, dediler. Takıyye, sevmedikleri kimseler ile dost geçinmek demekdir.

Bu sözleri de, za'îfdir. Çünki, şî'îlere göre, imâm meydâna çıkıp, harb etmeğe başlayınca, takıyye yapması harâm olurmuş. Bunun içindir ki, hazret-i Hüseyn "radıyallahü teâlâ anh", takıyye yapmadı. Hazret-i Alî, halîfe iken takıyye yapdı demeleri, harâm işledi demek olur.

Şî'î âlimlerinden ibni Mutahhir Hullî, **(Menhecülkerâme)** kitâbında diyor ki, (Fâtıma, Ebû Bekre, Fedekin kendisi için vasıyyet edilmiş olduğunu söylediği zemân, Ebû Bekr cevâb yazarak, şâhid istedi. Şâhid bulunmayınca, da'vâyı red eyledi.) Bu haber doğru ise, hazret-i Ebû Bekrin "radıyallahü teâlâ anh" üzerinde olan, mîrâs, hediyye ve vasıyyet gibi, Fedek da'vâsı sâkıt olur. Hazret-i Ebû Bekre dil uzatacak sebeb kalmaz. Burada, akla iki şübhe gelmekdedir:

A — Hazret-i Fâtımanın mîrâs ve hediyye ve vasıyyet gibi da'vâları, hazret-i Ebû Bekrin yanında doğru çıkmadı ise de, hazret-i Fâtıma Fedeki istediği hâlde, hazret-i Ebû Bekr, neden Onun gönlünü yapmakdan çekindi ve bu hurmalığı Ona bağışlamadı? Böylece, arada kırıklık olmaz, dedikodulara yol açılmazdı. Bu iş tatlılığa bağlanmış olurdu.

Hazret-i Ebû Bekr, bunu çok düşündü ve çok arzû etdi ve çok sıkıldı. Eğer, hazret-i Fâtımanın mubârek gönlünü, bu yol ile hoş etmeğe karâr verseydi, dinde iki büyük yara açılırdı: Herkes, halîfe için, din işlerinde taraf tutuyor, hakkı değil de, gönül almağı düşünüyor, da'vâ kazanılmadığı hâlde, dostlarının dilediğini yapıyor. İşçilere, köylülere gelince, senedle, şâhidlerle da'vânın kazanılması için, taş sökdürüyor derlerdi. Öyle lâfların yayılması ise, dinde kıyâmete kadar sürüp gidecek karışıklığa yol açardı. Bundan başka, hâkimler, kâdîlar, halîfenin bu işini örnek alarak, gevşek davranırlar. Hükmlerinde taraf tutarlardı. İkinci yaraya gelince: Halîfe, Fedek bağçesini hazret-i Fâtımaya bağışlasaydı, Resûlullahın, sadakadır buyurarak mülkünden çıkarmış olduğu şeyi, tekrar Onun vârisinin mülküne sokmuş olurdu. Hâlbuki bir hadîs-i şerîfde, **(Sadakayı geriye alan kimse, kusduğunu yiyen köpek gibidir)** buyurulduğunu biliyordu. Bu korkunç işi bile bi-

le hiç yapamazdı. Dinde hâsıl olacak bu iki yaradan başka, dünyâ işinde de, büyük bir sıkıntı başgösterecekdi. Hazret-i Abbâs ve Resûlullahın mubârek zevceleri de, hak arıyacaklar, herbiri, böyle bir bağçe veyâ çiftlik istiyeceklerdi. Hazret-i Ebû Bekr için, altından kalkılamıyacak bir yük olacakdı. Bütün bu felâketlere ve sıkıntılara yol açmamak için, hazret-i Fâtımanın gönlünü hoş edemedi. Çünki hadîs-i şerîfde, **(Mü'minin başına iki belâ gelirse, hafîfini seçsin!)** buyurulmuşdur. Hazret-i Ebû Bekr de böyle yapdı. Çünki, bu sıkıntı, giderilebilirdi. Nitekim düzeltildi. Hâlbuki, öteki yaralar kapatılamazdı. Din işleri karışır, bozulurdu.

B — İkinci şübheye gelince: Hazret-i Ebû Bekrle hazret-i Fâtıma "radıyallahü teâlâ anhümâ" arasındaki bu anlaşmazlık sona erdiğini, Sünnî kitâbları da, Şî'î kitâbları da bildirmekde ise de, Fâtımatüz-zehrâ kendi cenâzesinde hazret-i Ebû Bekrin bulunmasını niçin istemedi? Hazret-i Alînin, kendisini gece defn etmesini, niçin vasıyyet etdi?

Bunun cevâbında deriz ki, hazret-i Fâtımanın gece defn edilmeği vasıyyet etmesi, fazla örtünmesinden ve aşırı hayâsından dolayı idi. Nitekim, vefât edeceğine yakın (Ölünce beni erkekler arasına perdesiz çıkaracaklarını düşünerek çok utanıyorum) buyurmuşdu. O zemân kadınları tabutdan kefene sarılı olarak perdesiz çıkarmak âdet idi. Esmâ binti Ümeyr buyuruyor ki, (Habeşistanda iken hurma dallarını çadır gibi ördüklerini görmüşdüm, dedim. Hazret-i Fâtıma, (Bunu yanımda yap da göreyim) dedi. Yaparak gösterdim. Çok hoşuna gitdi ve güldü. Resûlullah vefât etdikden sonra, güldüğü hiç görülmemişdi. (Öldükden sonra, beni sen yıka, Alî de bulunsun. Başka kimse içeri girmesin) diye vasıyyet etdi). İşte bunun için hazret-i Alî, cenâzesine kimseyi çağırmadı. Bir habere göre, hazret-i Abbâs, Ehl-i beytden birkaç kişi ile cenâze nemâzını kılıp, gece defn etdiler. Başka haberlere göre, ertesi gün, Ebû Bekr Sıddîk, Ömer Fârûk ve birçok Sahâbî hasta ziyâreti için, hazret-i Alînin evine geldiler. Vefât edip defn edildiğini anlayınca, (Bize niçin haber vermedin? Nemâzını kılardık. Hizmetini görürdük) diyerek üzüldüklerini bildirdiler. Hazret-i Alî, kendisini erkeklerin görmemesi için, gece defn olunmasını vasıyyet etdiğini, vasıyyeti yerine getirmek için böyle yapıldığını söyliyerek özr diledi. **(Faslülhitâb)** kitâbında diyor ki: Ebû Bekr-i Sıddîk ve Osmân-ı Zinnûreyn ve Abdürrahmân bin Avf ve Zübeyr bin Avvâm, yatsı nemâzında mescidde idiler. Hazret-i Fâtıma ise, Resûlullahın vefâtından altı ay sonra Ramezân-ı şerîfin üçüncü salı gecesi akşamı ile yatsı arasında vefât etmişdi. Yirmi dört

yaşında idi. Hazret-i Alînin teklîfi üzerine, hazret-i Ebû Bekr imâm olup, dört tekbîr ile nemâzını kıldırdı.

Hazret-i Ebû Bekrin defnde bulunmaması yukarıda bildirilen sebeblerden idi. Aralarında geçimsizlik olsaydı, cenâze nemâzını hazret-i Ebû Bekr kıldırmazdı. Sünnî ve şî'î kitâblarının birlikde bildirdiklerine göre, hazret-i Hüseyn, imâm-ı Hasenin cenâze nemâzını kıldırması için, hazret-i Mu'âviyenin Medîne-i münevveredeki vâlîsi olan Sa'îd bin Âs hazretlerine işâret eyledi. (Cenâze nemâzını emîrin kıldırması, dedemin sünneti olmasaydı seni imâm yapmazdım) dedi. Bundan anlaşılıyor ki, hazret-i Fâtıma, hazret-i Ebû Bekrin nemâzı kıldırmaması için vasıyyet etmemişdir. Eğer, cenâze nemâzını hazret-i Ebû Bekr kıldırmasın, diye vasıyyet etmiş olsaydı, hazret-i Hüseyn, hazret-i Fâtımanın vasıyyetine uymıyan bir hareketde bulunmazdı. Sa'îd bin Âs'ın imâm olmak için hazret-i Ebû Bekrden binlerle derece aşağı olduğu meydândadır. Dahâ altı ay önce, hazret-i Fâtımanın yüksek babası Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", hazret-i Ebû Bekri bütün Muhâcir ve Ensâra imâm yapmışdı. Hazret-i Fâtımanın, altı ay gibi kısa bir zemân içinde bunu unutacağı düşünülemez.

4 — *(Biri gene hazret-i Resûlün bu ciğerpâresinin kaburga kemiklerini ve kolunu kırıyor. Bu da yetmiyormuşcasına kara yüzünü görmek istemiyen ve üzerine kapıyı kapatmak istiyen hazret-i Fâtıma anaya hücûm ederek bî'at etmezseniz evinizi yakacağım, yıkacağım, diyor. O mazlûm anayı kapı arasında sıkışdırarak, Muhsin ismi verilen ma'sûm-i pâkin zâyi'ine sebeb oluyor)* diyor.

Bu yalanları Hasen Kusûrî (Dışlıklı Hasen efendi)nin Necm-ül-Kulûb ve Kumru adlı eserlerinden aldığını bildiriyor.

Bu iftirâlarla, müslimânların gözbebeği olan ve âyet-i kerîmeler ile medh-ü senâ buyurulan ve hadîs-i şerîflerle Cennete gideceği müjdelenen ve adâleti, şânı ve şerefi dünyâ târîhlerini dolduran, müslimânların yüce emîri, hazret-i Ömer-ül-Fârûk "radıyallahü anh" efendimize karşı kalblerde dolu olan sevgi ve saygıyı sarsmağa yelteniyor. Sened olarak gösterdiği kimse, ne Ehl-i sünnet ve ne de şî'î âlimleri arasında bulunmadığı, iki eserin de ne oldukları belli olmadığı için, kalemimizi onlara bulaşdırmayacağız. Bu alçak yalanların cevâbını yine **(Tuhfe)** kitâbından dinliyelim:

Yalnız Ehl-i sünnet değil, şî'îler de hurûfîlerin bu yalanlarını şiddet ile red ediyorlar. Ancak, ayak tabakaları, soysuz, edebsiz birkaç sapık tarafından yayılmışdır, diyorlar. O sapıklar da (Evi yakmak istemişdi. Fekat bu işi yapmağa kalkışmadı) şeklinde

yaydılar. Hâlbuki istemek kalbde olur. Bunu, Allahü teâlâdan başka kimse anlıyamaz. Eğer sapıklar, (Yakacağını söylememişdi, yakarım diye korkutmuşdu) demek istiyorsa, hazret-i Ömer, bu sözü ile birkaç kişiyi korkutmuşdur. Bunlar, hazret-i Fâtımanın evinin yanında toplanmışlardı. (Biz burada oldukça kimse bize bir şey yapamaz) demişlerdi. Bunlar, halîfe seçimini karışdırmak, fitne fesâd çıkarmak istiyorlardı. Hazret-i Fâtıma, bunların gürültüsünden çok sıkılmışdı. Fekat, başını çıkarıp oradan kovmağa edebi, hayâsı bırakmıyordu. Ömer-ül-Fârûk, oradan geçerken, bunları gördü ve anladı. Onları korkutmak için, (Evi başınıza yıkarım) dedi. Böyle söylemek, korkutmak için Arabistânda âdet hâlinde idi. Nitekim, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" de nemâza gelmiyenleri, imâma uymıyanları irşâd için, **(Eğer bu hâlden vazgeçmezlerse, evlerini başlarına yıkarım)** buyurmuşdu. Hazret-i Ebû Bekr Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz tarafından nemâz için imâm yapılmışdı. Ba'zı kimseler, Ona uymamağı, cemâ'ate karışmamağı düşünmüşlerdi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Onları böyle korkutmuşdu. Hazret-i Ömerin de böyle söylemesinde bir incelik vardır. Bundan başka, Mekke feth olunduğu gün, İbni Hatal adındaki bir kâfirin Peygamber efendimizi kötüliyen şi'rler söylediği bildirilmişdi. Kendisinin Kâ'be-i mu'azzamaya sığındığı, perdesinin altında saklandığı haber verildi. **(Hiç çekinmeyiniz. Hemen orada öldürünüz!)** buyuruldu. Allahü teâlânın dînine karşı gelenlerin, Allahın evine sığınması câiz olmayınca, nasıl olur da, hazret-i Fâtımanın dıvârına sığınabilirler? Hazret-i Fâtıma da, o sapıkların sığınmasından nasıl olur da üzülmez? Çünki, Resûlullahın o temiz kerîmesi "radıyallahü teâlâ anhâ", Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanmış idi. Sahîh haberlerden anlaşıldığına göre, hazret-i Fâtıma da, onların dağılmasını emr buyurmuşdu.

Hazret-i Osmân "radıyallahü anh" şehîd edilince, hazret-i Alî halîfe olduğu zemân, birkaç kişi ortalığı karışdırmak için, Mekkeden Medîneye gitdiler. Mü'minlerin annesi olan hazret-i Âişenin evine sığınarak, hazret-i Osmânın kâtillerine kısâs yapılmasını istediler. Muhârebeye hâzır olduklarını bildirdiler. Bunların içinde Eshâb-ı kirâmdan kimse yokdu. Hazret-i Alî haber alınca, bunları orada öldürtdü. Bu işi yaparken, Resûlullahın muhterem zevcesine saygısızlık olacağını düşünmedi. Bu işde, Resûlullahın mubârek zevcesine olan saygısızlık yanında, hazret-i Ömerin korkutmak için söylediği söz, pek küçük kalmakdadır. Evet hazret-i Alî, yerinde bir iş yapmışdı. Bütün müslimânlara yayılacak fitne ve fesâdı önlerken, böyle küçük ve ince şeyleri gö-

zetmesi lâzım olmazdı. Bunu gözetmek için fitneyi başlangıçda ezmeseydi, din ve dünyâ işleri karmakarışık olurdu. Hazret-i Fâtımanın evine saygı göstermek lâzım olduğu gibi, Resûlullahın muhterem zevcesine de saygı göstermek lâzım idi. Hazret-i Ömer, yalnız korkutmak için söylemişdi. Bir şey yapmamışdı. Hazret-i Alî ise, işlerin en ağırını yapdı. Hazret-i Ömerin sözü, hazret-i Alînin yapdığı işden çok hafîf olduğu hâlde, bu sözü için Onu kötülemek, te'assub ve inâddan başka bir şey olamaz. Hâlbuki, Ehl-i sünnet âlimleri, hazret-i Alînin halîfe olduğunu ve milletin selâmeti için, hazret-i Âişenin hâtırını ve hurmetini gözetmediğini söylüyor. Ona dil uzatmağa izn vermiyor. Hurûfî yalanlarına göre ise, hazret-i Ebû Bekrin hilâfeti haksız olduğundan, Onu korumak için hazret-i Fâtımanın evine karşı saygıyı gözetmemek pek büyük günâh imiş. Bu sözleri, çok câhilce ve ahmakça bir düşünüşün ifâdesidir. Çünki, Ehl-i sünnete göre, iki hilâfet de hak üzeredir. Hem de, hazret-i Ömer, hazret-i Ebû Bekrin hilâfetini haklı biliyordu ve ortada hilâfeti kabûl etmiyen yokdu. İslâmın başlangıcında, din ve îmân fidanının henüz sürmeğe başladığı zemânda, bu haklı hilâfetin düzenini bozanların, fitne ve fesâd çıkarmak istiyenlerin öldürülmesi lâzım iken, hazret-i Ömerin söz ile korkutması niçin kötülenecek birşey olsun? Şuna da şaşılır ki, şî'î âlimlerinden birkaçı, Resûlullahın halasının oğlu Zübeyr bin Avvâm, hazret-i Ömerin korkutduğu gençler arasında idi diyor. Bunlar hiç düşünmiyorlar mı ki, hazret-i Ebû Bekrin hilâfetinde, Zübeyr bin Avvâmın fesâdcılar arasında bulunması, hiç kusûr olmuyor da, yine bu Zübeyrin hazret-i Osmânın kısâsını istediği zemân sert konuşması, öldürülmesine sebeb oluyor. Hazret-i Fâtımanın evinde fesâd hâzırlamak, fitneye kalkışmak hoş görülüyor da, Resûlullahın muhterem zevcesinin yanında hazret-i Osmânın kâtillerinden şikâyet etmek veyâ kısâslarını istemek niçin büyük suç sayılıyor? "radıyallahü teâlâ aleyhim ecma'în". Bu farklar, hep bozuk inanışlardan ileri gelmekdedir.

Nemâzı cemâ'at ile kılmanın fâidesi, insanın kendinedir. Cemâ'ati terk edenin hiçbir müslimâna zararı olmaz. Böyle olduğu hâlde, cemâ'ati terk edenleri, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", evlerini yıkmakla korkutdu. Hazret-i Ömerin, zararı bütün müslimânlara, hattâ başdan başa, bütün islâmiyyete yayılacak olan bir fitne ve fesâdı çıkaranların evlerini yakmakla korkutması niçin câiz olmasın? Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, hazret-i Fâtımanın evindeki perdelerden canlı resmleri çıkarılıncaya kadar içeri teşrîf etmedi. Hattâ, Kâ'be-i mu'azzama içindeki hazret-i İbrâhîmin ve hazret-i İsmâ'îlin olduğu söyleni-

len heykeller çıkarılmadıkça içeri girmedi. Hazret-i Fâtımanın muhterem ve mubârek evi yanında fesâd çıkarıldığını görünce, (Evi başınıza yıkarım) diye hazret-i Ömerin fesâdcıları korkutması neden suç olsun? Edebi gözeterek bu tehdîdi yapmamalı idi denilirse, mühim işler ve büyük tehlükeler karşısında, kimse edebi gözetemez. Çünki, hazret-i Alî "radıyallahü anh" da, hurmet edilmesi vâcib olan hazret-i Âişe-i Sıddîkaya karşı lâzım olan edebi gözetmemişdi. Görülüyor ki, hazret-i Ömeri, ma'sûm olan imâmın yapdığı işe uygun bir hareketinden dolayı kötülemek, Ona dil uzatmak, şî'î mezhebine göre de uygun olmamakdadır.

5 — *(Zâlimler zulmüne devâm ediyorlar. Diğeri Resûlullahın yüzüne tüküren ağzı köpüklenmiş cibilliyetsiz üvey kardeşi Ukbe bin Velîdi vâlîlikle mükâfatlandırıyor. Bir tarafdan da, Resûlullahın sürgün eylediği kimseleri hilâfetin ikinci adamı mesâbesine çıkarıyor. Bütün bunların intikâmını hazret-i Hasen-i Müctebânın tabutuna ok atmak ve atdırmakla alıyor)* diyor.

Burada da, Osmân-ı Zinnûreyne "radıyallahü anh" saldırmakdadır. Fekat, Ehl-i sünnetin boğazına geçirmek istediği ip, ayaklarına takılmakda, helâk olmakdadır. Şöyle ki, Resûlullahın yüzüne tüküren üvey kardeşi Ukbe bin Velîdi vâlî yapdı diye üçüncü halîfeye saldırırken, câhilliğini ortaya koymakdadır. Çünki, Resûlullahın mubârek yüzüne murdar salyasını fırlatan, Ebû Lehebin oğlu Uteybedir. Hazret-i Alînin amcası olan Ebû Leheb, Resûlullahın azılı düşmanı idi. **(Tebbet yedâ)** sûresi gelerek, kendisinin ve Resûlullahın kapısına dikenleri yığan karısı Ümmi Cemîlin Cehenneme gidecekleri bildirilince, büsbütün kudurdu. Oğulları Utbe ve Uteybeyi çağırdı. Resûlullahın kızlarını boşamalarını emr eyledi. Bu iki hâin, müşrik olduklarından, Resûlullahın dâmâdlığı gibi bir şerefi ellerinden çıkardılar. Uteybe, yalnız Ümm-i Gülsümü "radıyallahü anhâ" boşamakla kalmadı. Resûlullahın huzûruna gelip, (Sana inanmıyorum. Seni sevmiyorum. Sen de beni sevmezsin. Onun için kızını boşadım) dedi. Resûlullahın üzerine saldırdı. Mubârek yakasından tutdu. Gömleğini yırtdı. Murdar salyasını akıtarak def' oldu. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" de, **(Yâ Rabbî! Bunun üzerine canavarlarından birini gönder!)** buyurdu. Cenâb-ı Hak, Peygamberinin düâsını kabûl buyurdu. Habîs, Şâma giderken **(Zerka)** denilen bir yerde, bir gece, bir arslan gelip, kâfile içinde, koklıyarak bunu buldu. Yalnız bunu parçaladı. Bu alçaklar, o iki dilberi boşadıkları zemân dahâ düğünleri olmamış idi. Böylece Resûlullahı geçim sıkıntısına sokmak istemişlerdi. Fekat, hazret-i Osmân "radıyallahü anh", bu fırsatdan istifâde edip, Utbenin boşa-

dığı hazret-i Rukayyeyi kız olarak nikâh etmekle, Resûlullahın dâmâdı olmak şerefine kavuşdu. Hazret-i Osmân, çok güzeldi. Sarışın beyâzdı. Ebû Lehebin veledlerinden katkat dahâ zengin idi. Resûlullaha çok eziyyet edenlerden biri, Ukbe bin Ebî Muayt idi. Resûlullah mescid-i harâmda nemâz kılarken, bu habîs gelip, mubârek başına işkembeler koymuşdu. Bir kerre de hücûm ederek mubârek gömleği ile mubârek boğazını sıkmışdı. Oradan geçen hazret-i Ebû Bekr, (Benim Rabbim Allah diyeni mi öldürüyorsun?) diyerek, Resûlullaha yardım eyledi. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" orada bulunan kâfirlerin ismlerini sayarak, **(Yâ Rabbî! Bunları azâb çukuruna doldur)** buyurdu. Abdüllah ibni Mes'ûd buyuruyor ki, (Bedr gazâsında, bunların hepsi katl edilip, bir çukura doldurulduğunu gördüm. Yalnız Ukbe bin Ebî Muayt, o gazveden dönüşünde yolda katl edildi). Görülüyor ki, Resûlullaha "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" çok işkence eden Uteybe ve Ukbe kâfirleri, halîfeler zemânlarına yetişmemişlerdi. Önceden Cehenneme gitmişlerdi. Bunları vâlî yapdı demek, büyük câhilliğin ifâdesidir.

Evet, hazret-i Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh", kardeşi Utbenin oğlunu Medîneye vâlî yapmışdı. Fekat, Onun adı Velîd bin Utbe idi. Velîd, elliyedi senesinde vâlî olunca, hazret-i Hüseyne ve başka Sahâbîye çok saygı gösterdi. Hattâ, Yezîd, halîfe olunca, Medînede kendine bî'at edilmesini sıkı emr etdiği hâlde, bunu sağlıyamadığı ve hazret-i Hüseyni serbest bırakdığı için, Velîdi azl etmişdi.

Sonbehâr mecmû'asındaki bu yazının, hazret-i Osmâna "radıyallahü teâlâ anh" atılan bir taş olduğu meydândadır. Çünki, hazret-i Osmân, üvey kardeşi, ya'nî ana bir kardeşi olan Velîdi Kûfe emîri yapmışdı. Fekat bu yazarın dediği gibi, Ukbe bin Velîd değildir. Velîd bin Ukbe idi. Ya'nî Ukbe kâfirinin oğlu idi. Bunun adını tersine yazmakdadır. Bu Velîd, Mekkenin fethinde îmâna geldi. Alçak işi yapan, bu değildi. Resûlullah, dokuzuncu yılda, bunu Benî Mustalık zekâtını toplamağa me'mûr etmişdi. Yazarın, ismleri karışdırdığını kabûl ederek, buna da cevâb verelim.

Sâ'd ibni Ebî Vakkâs "radıyallahü anh" Beytülmâl me'mûru olan Abdüllah ibni Mes'ûddan "radıyallahü anh" ödünç mal almışdı. Bunu ödiyemedi. Bu iş, Küfe şehrinde ağızdan ağıza yayıldı. Halîfe Osmân "radıyallahü anh", bunu işitince, Sâ'd hazretlerini emîrlikden azl etdi. Yerine, güvendiği Velîdi getirdi. Velîd, iyi bir idâreci idi. Küfedeki dedikodulara son verdi. Kendini halka sevdirdi. Azerbaycân halkı isyân etdi. Velîd, asker topladı. Birliklere kuvvetli emîrler ta'yîn etdi. Askerin içinde, Medayn emî-

ri olan Huzeyfe-i Yemânî hazretleri de vardı. Velîd, kendisi idâre ederek isyânı basdırdı. Kâfirlerle de gazâ edip, çok ganîmet aldı. Büyük bir rum ordusunun Sivas ve Malatyaya doğru geldiği işitildi. Velîd, Şâm askerine Irakdan yardım gönderdi. Anadoluda çok yerler feth olundu. Hicretin otuzuncu yılında, Velîdi çekemiyenler, şerâb içiyor diye, Abdüllah ibni Mes'ûd hazretlerine şikâyet etdiler. O da, (Biz günâhı açık olmıyan kimse ile uğraşmayız) buyurdu. Halîfeye de şikâyet etdiler. Hazret-i Osmân Velîdi Medîneye çağırdı. Araşdırdı. Şerâb içdiği anlaşıldı. Had cezâsı vuruldu. Yerine Sa'îd bin Âs ta'yîn edildi. Velîdi, hazret-i Ömer de vaktîle Cezîrede me'mûr yapmışdı. Hazret-i Osmânın "radıyallahü teâlâ anh" vâlîleri üzerinde aşağıda geniş bilgi vereceğiz. Hazret-i Hasenin tabutuna ok atdırdılar, iftirâsı ise, Ehl-i sünnet düşmanı olan hurûfîlerin kuyruklu yalanlarındandır. Bunun doğrusunu, **(Kısas-ı Enbiyâ)** kitâbı şöyle anlatıyor:

Hazret-i Hüseyn "radıyallahü anh", hicretin kırkdokuzuncu senesinde, büyük kardeşi hazret-i Haseni, Hucre-i se'âdete defn etmeğe hâzırlanırken, işinden atılmış olup Medînede bulunan Mervan, biz buraya kimseyi defn etdirmeyiz, dedi. Medînede bulunan Emevîleri topladı. Hâşim oğulları da silâhlanıp, bunlara karşı koymağa hâzırlandı. Ebû Hureyre, hazret-i Hüseyne "radıyallahü anhümâ" nasîhat verip, O da, kardeşini **(Bakî')** kabristânına götürdü. Böylece, bir karışıklığın önü alınmış oldu. Emevîlerden, Medîne vâlîsi olan Sa'îd bin Âs, cenâzede bulundu. Âdet üzere, cenâze nemâzını bu kıldırdı.

Mısrlı Seyyid Kutb adındaki bir yazarın da, hazret-i Osmâna "radıyallahü anh" dil uzatması da, kendisinin hurûfî kitâblarına aldanmış olduğunu gösteriyor. Belirli birkaç kişi tarafından islâm âlimi, hattâ müctehid olarak tanıtılmağa çalışılan ve kitâbları türkçeye terceme edilip gençlerin önüne sürülen bu adam, 1377 (m. 1958) senesinde basılmış olan **(El adâletül İctimâ'iyyetü fil-islâm)** kitâbının yüzseksenaltıncı ve sonraki sahîfelerinde, müslimânların gözbebeği olan bu mubârek halîfeye karşı çok çirkin ve saygısızca kelimelerle iftirâlar etmekdedir. Hepsini yazmağa islâmî hayâmız mâni' olduğu için, birkaç sahîfesinden birkaç satırını terceme etmekle iktifâ ediyoruz:

(Çok yaşlı olan Osmânın hilâfete geçmesi, tâli'in kötülüğü oldu. Müslimânların işlerini idâre etmekden âciz idi. Mervanın ve Emevîlerin aldatmalarına karşı za'îf idi. Müslimânların mallarını gelişigüzel harc ediyordu. Bu hâli çok zemân dedikodu konusu oluyordu. Akrabâsını milletin başına geçiriyordu. Bunların arasında, Resûlullahın tard etmiş olduğu Hakem de vardı. Bunun

oğlu Hârisin kızını kendi oğluna aldığı zemân Beytülmâldan ikiyüzbin dirhem ihsânda bulundu. Beytülmâl hâzini olan Zeyd bin Erkam, ertesi sabâh ağlıyarak geldi. İşinden afv edilmesini diledi. Müslimânların malını akrabâsına dağıtdığı için isti'fâ etdiğini anlayınca, akrabâma iyilik etdiğim için mi ağlıyorsun, dedi. Hayır, onun için değil. Fekat bu malları Resûlullah hayâtda iken, Allah yolunda verdiğin mallara karşılık olarak aldığını düşünerek ağlıyorum, dedi. Osmân, bu söze kızıp, Beytülmâlın anahtarlarını bırak git! Başkasını bulurum dedi. Osmânın israflarını gösteren, böyle dahâ nice misâller vardır. Zübeyre altıyüzbin, Talhaya ikiyüzbin ve Mervana Afrikıyye harâcının beşde birini verdi. Eshâb ve öncelikle Alî bin ebî Tâlib bunları işitince onu azarladılar.

Mu'âviyenin mülkünü genişletip Filistini de Ona verdi. Hakemi ve süt kardeşi Abdüllah bin Sa'd ve başka akrabâsını vâlî yapdı. İslâmın rûhundan bu ayrılığını gören Eshâb, Medîneye toplandılar. Halîfe pek yaşlı ve gücü tükenmiş olup, işler Mervanın elinde kaldı. Halk, Osmâna nasîhat vermek için Alî bin ebî Tâlibi gönderdiler. Uzun konuşdular. Bu arada: Şimdi vâlî olan Mugîre, Ömer zemânında da vâlî değil mi idi? Evet vâlî idi, dedi. Osmân yine sordu: Ömer, bütün hilâfeti müddetince, Mu'âviyeyi vâlî yapmadı mı? Evet yapdı. Fekat Mu'âviye Ömerden çok korkardı. Şimdi o, senin haberin olmadan işler çeviriyor. Millete de, Osmân böyle emr etdi, diyor. Sen bunları işitiyorsun da Mu'âviyeye birşey diyemiyorsun, dedi. Osmân zemânında, hak ile bâtıl, hayr ile şer karışdı. Osmân dahâ önce halîfe olsaydı, genç olurdu. Dahâ sonra halîfe olsaydı, ya'nî Alî Onun yerine olsaydı, Emevîler işe karışmazdı. İyi olurdu) gibi şeyler yazıyor. Bundan sonra da, islâm halîfelerine, en çok hazret-i Mu'âviyeye çatıyor... Beytülmâlı keyfleri, zevkleri için harc etdiler. Bütün bu yolsuzluklara Osmân sebeb oldu, diyor.

Seyyid Kutbun bu yazılarının yalan ve yanlış oldukları, **(Tuhfe)** kitâbında vesîkalarla isbât edilmekdedir: Hazret-i Osmân "radıyallahü anh", Eshâb-ı kirâmın sözbirliği ile halîfe seçildi. Onu seçenler arasında hazret-i Alî de vardı. Seyyid Kutb, hazret-i Osmâna dil uzatmakla, Eshâb-ı kirâmın sözbirliğine ve hattâ, **(Ümmetim yanlış bir iş üzerinde sözbirliği yapmaz)** hadîs-i şerîfine karşı gelmekdedir.

(Mir'ât-ı kâinât)da diyor ki: Üçüncü halîfe olan hazret-i Osmân bin Affân bin Ebil'âs bin Ümeyye bin Abdi Şems bin Abdi Menâf bin Kusey, Resûlullaha ilk îmân eden erkeklerin dördüncüsüdür. Amcası Hakem bin Ebil'âs, hazret-i Osmânı bağlayıp, dedelerinin dînine dönmezsen seni çözmem, dedikde, ölürüm de dî-

nimi aslâ terk etmem, dedi. Amcası ümmidini kesip bağlarını çözdü. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vahy kâtibi idi. Resûl "aleyhisselâm", Allahü teâlânın emri ile kızı Rukayyeyi buna verdi. Rukayye, Bedr gazâsı yapılırken, Medînede vefât edince, ikinci kızı Ümm-i Gülsümü verdi. O da, hicretin dokuzuncu senesinde vefât edince, **(Dahâ kızlarım olsaydı, onları da Osmâna verirdim!)** buyurdu. Ümm-i Gülsümü verince, **(Kızım! Zevcin Osmân, ceddin İbrâhîm Peygambere ve baban Muhammede** "aleyhisselâm" **herkesden dahâ çok benzemekdedir)** buyurmuşdu. Bir Peygamberin iki kızını nikâhlamak, hazret-i Osmândan başka hiçbir insana nasîb olmamışdır. Resûl aleyhisselâmın yanına hazret-i Osmân gelince, Resûl aleyhisselâm, etekleri ile mubârek ayaklarını örtdü. Hazret-i Âişe bunun sebebini sordukda, **(Ondan melekler hayâ ediyor. Ben hayâ etmez miyim?)** buyurdu. Bir hadîs-i şerîfde, **(Osmân Cennetde benim kardeşimdir ve hep yanımdadır)** buyurdu. Tebük gazvesinde islâm askeri pek çokdu. Gıdâ maddesi ve harb vâsıtası azdı. Sıkıntı çekilecekdi. Hazret-i Osmân "radıyallahü anh", öz ticâret malından üçbin deve, yetmiş at, onbin altın getirdi. Resûlullah, bunları askere dağıtıp, **(Bugünden sonra, Osmâna günâh yazılmaz)** buyurdu. İmâm-ı Süyûtî "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretlerinin **(Câmi'ussagîr)** kitâbındaki hadîs-i şerîfde, **(Cehenneme girmesi lâzım gelen yetmişbin günâhkâr müsliman, Osmânın şefâ'ati ile, süâlsiz, hesâbsız Cennete girecekdir)** buyuruldu. Hazret-i Osmânın din bilgisi pekçokdu. Din bilgileri üzerinde hazret-i Ömer ile öyle konuşmalar yapardı ki, işitenler kavga ediyorlar, sanırlardı.

(Tuhfe) kitâbında diyor ki, hazret-i Osmân "radıyallahü anh", halîfe iken, herkese lâyık olduğu vazîfeyi verirdi. Herkesi yapabileceği işde kullanırdı. Halîfenin gaybı bilmesi lâzım değildir. Hazret-i Osmân da, güvendiklerini, iş adamı olarak bildiklerini ve emîn, âdil olarak tanıdıklarını ve emrlerine karşı gelmez zan etdiklerini iş başına getirmişdir. Bundan dolayı kimsenin Ona dil uzatmağa hakkı yokdur. Ona karşı olanlar, Onun bu haklı hareketlerini de kötü gösteriyorlar. Hazret-i Osmânın vâlîleri, emîrleri, Onu sevmekde ve emrlerini yapmakda, askerlikde, memleketler feth etmekde ve çalışkanlıkda, en seçme kimselerdi. Onun zemânında, islâm memleketlerini garbda İspanyaya kadar, şarkda Kâbil ve Belhe kadar, bunlar genişletdi. İslâm ordularını denizde ve karada zaferden zafere ulaşdırdılar. İkinci halîfe zemânında, fitne, fesâd ocağı olan Irak ve Horasanı o kadar temizlediler ki, kıpırdanmalarına meydân bırakmadılar. Eğer bu vâlîlerden birkaçında, hazret-i Osmânın umduğu gibi çıkmıyan işler

görüldü ise, Ona niçin kusûr sayılsın? Böyle işleri görünce, hiç susmazdı. Yâhud çekemiyenlerin iftirâları olunca, işin doğrusunu araşdırırdı. Çünki hükûmet adamlarının düşmanı ve çekemiyenleri çok olur. Herkesin şikâyeti ile me'mûr değişdirilirse, memleketin idâresi altüst olur. Araşdırırdı. Şikâyetler doğru çıkarsa, hemen azl ederdi. Böylece, Velîdi azl etdi. Hazret-i Mu'âviye, Ona ısyân etmedi. Şâmda, herkese kendini sevdirmişdi. Bunun emrinde bulunanlardan hiç kimsenin burnu kanamıyordu. Müslimânları adâlet ile idâre ediyor, kâfirlerle de cihâd ediyordu. Böyle bir kahramanı kim azl eder? Mısr vâlîsi olan Abdüllah bin Sa'di de niçin azl etsin? O, hazret-i Osmândan sonra, bir yana çekildi. Karışıklıklardan uzak kaldı. Mısrdan Medîneye, Onun için gelen şikâyetler, hep İbni Sebe' yehûdîsinin başı altından çıkıyordu. Sözün kısası, hazret-i Osmân, vazîfesini tâm yapdı. Fekat, takdîr, tedbîrine uygun olmadığından, yehûdîlerin çıkardığı fitne ateşi söndürülemedi.

Hazret-i Osmânın hâli, her bakımdan, hazret-i Alîye benzemekdedir. Hazret-i Alînin de çeşidli tedbîrleri fâidesiz kaldı. Yalnız, hazret-i Osmânın vâlîleri, kendisini seviyorlar, emrlerini hep yapıyorlardı. Ganîmetleri halîfeye muntazam gönderiyorlardı. Bütün müslimânlar, mal sâhibi, râhat ve huzûr içinde idi. Hattâ, fitne çıkmasına bu zenginlik de yardım etdi. Hazret-i Alînin vâlîleri ise, kendisine ısyân etdi. Vazîfelerini yapmadılar. Devlet işleri aksadı. Hazret-i Alînin akrabâsı, amcasının çocukları da böyle yapdı. Hazret-i Osmânı lekelemeğe kalkışanlar, Ehl-i sünnet âlimlerine inanmazlarsa, şî'î kitâblarını okusunlar. O zemân anlarlar. Şî'îlerin en kıymetli kitâblarından olan **(Nehc-ül-belâga)** kitâbında, hazret-i Alînin amcasının oğluna yazdığı mektûb var. Burada, o münâfıka olan güvenini bildiriyor. Nehc-ül-belâga, sonra bunun hıyânetlerini uzun yazıyor. Hazret-i Alînin vâlîlerinden Münzir bin Cârut da hâin çıkdı. Halîfenin ona yazdığı tehdîd mektûbu, şî'î kitâblarının çoğunda vardır. Hazret-i Alî de, bu vâlîleri için lekelenemez. Peygamberler bile münâfıkların tatlı dillerine aldanmışdı. Fekat, Onlara vahy gelerek, münâfıkların çoğunun yüzkarası meydâna çıkarıldı. Şî'îler, imâmların gaybı bilmesi lâzımdır, diyorlar. Hazret-i Osmâna bunun için dil uzatıyorlar. Bu inançları ile, hazret-i Alîyi "kerremallahü vecheh" de lekelemiş oluyorlar. Bunlara göre hazret-i Alî, önceden bildiği hâlde, hâinleri müslimânların başına getirmiş oluyor. Meşhûr Ziyâd bin Ebîh hâinini de hazret-i Alî vâlî yapmışdı.

Mervânın babası olan Hakem bin Âsı Medîneye kabûl etdiği için de, hazret-i Osmâna çatıyorlar. Resûlullah "sallallahü aley-

hi ve sellem", Hakemi münâfıklarla dost olduğu için ve müslimânlar arasında fitne çıkardığı için, Medîneden sürmüşdü. İki halîfe zemânında kâfirler temizlendi. Münâfıklar kalmadı. Hakemin sürgünde kalması sebebi ortadan kalkmış oldu. İki halîfe, onun geri gelmesine izn vermemişlerdi. Çünki, fitne ve fesâd, yine çıkabilirdi. Hakem, Benî Ümeyyeden idi. İki halîfe, Temîm ve Adiy kabîlelerinden idiler. Câhiliyyet zemânındaki düşmanlıklar hâtırlara gelebilirdi. Hazret-i Osmân ise, Hakemin erkek kardeşinin oğlu idi. Bu korku aradan kalkmış oldu. Bunun için, (Onu Medîneye getirmek için Resûlullahdan izn almışdım. Halîfe Ebû Bekre söylemişdim, izn aldığıma şâhid istedi. Şâhid olmadığı için susmuşdum. Halîfe Ömer, belki benim sözümü kabûl eder, demişdim. O da şâhid istemişdi. Ben halîfe olunca, bildiğime göre izn verdim) buyurdu. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hasta iken, **(Bana sâlih biri gelse de, ona birşey söylesem)** buyurmuşdu. Ebû Bekri çağıralım, dediler. **(Hayır)** buyurdu. Ömeri çağıralım, dediler. **(Olmaz)** buyurdu. Alîyi çağıralım, dediler. Yine **(Olmaz)** buyurdu. Osmânı çağıralım, dediler. **(Evet)** buyurdu. Hazret-i Osmân gelince, Ona birşeyler söyledi. Bu arada, belki Hakem için de şefâ'at dilemiş ve kabûl buyurulmuşdur. Hakemin son zemânlarında nifak ve fesâddan tevbe etdiği de bilinmekdedir. Zâten, Medîneye geldiği zemân çok ihtiyâr idi. Birşey yapacak hâlde değildi.

Akrabâsına verdiği ihsânlar da, hurûfî kitâblarının ve Seyyid Kutbun iddi'â etdikleri gibi, beytülmâldan değildi. Kendi öz malından idi. Abdülganî Nablüsî hazretleri **(Hadîka)** kitâbında, ikinci cild, yediyüzondokuzuncu sahîfesinde diyor ki, (Dört halîfeden üçü, beytülmâldan, ya'nî devlet hazînesinden maâş alırlardı. Yalnız hazret-i Osmân maâş almazdı. Çünki, çok zengindi. Maâşa ihtiyâcı yokdu). **(Berîka)** kitâbında da, bindörtyüzotuzbirinci sahîfede, böyle yazdıkdan sonra, (Osmân "radıyallahü anh" şehîd olduğu gün hizmetçisinde, kendi malı olarak, yüzellibin dînâr altın ve bir milyon dirhem gümüş ve ikiyüzbin altın değerinde elbise bulundu) diyor. Kendisi kumaş tüccârı idi. İhsânları, yalnız akrabâsına değildi. Herkese ikrâmı boldu. Allah rızâsı için, çok hayr yapardı. Her Cum'a günü, bir köle âzâd ederdi. Hergün Eshâb-ı kirâma ziyâfet verirdi. Allah rızâsı için verilen mallara isrâf diyen kimse yokdur. Akrabâya yapılan sadakaya ise, iki kat sevâb olduğu hadîs-i şerîfde bildirilmişdir. Hazret-i Osmân, Eshâb-ı kirâmı topladı. İçlerinde Ammâr bin Yâser de vardı. (Şâhid olunuz ki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", ihsân edilecekler arasında Kureyşi ve Benî Hâşimi öne almışdır. Eğer

Cennetin anahtarlarını bana verseler, Benî Ümeyyeyi Cennete doldururum. Dışarda kimseyi bırakmam) buyurdu. Hazret-i Osmânın bu sözüne karşı, Eshâb-ı kirâm "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" birşey demedi. Bütün ihsânlarını beytülmâldan veriyor sanmak, te'assub ve inâddır. Ona düşman olmanın alâmetidir. Kendisine sorduklarında, (Adâlete ve takvâya sığmayan bir hareketi bana yüklemeyiniz) buyurmuşdu. Hazret-i Osmân, oğlunu Mervânın kardeşi Hârisin kızına nikâh ederken, kendi malından bin dirhem gümüş gönderdi. Kızı Rumânı Mervâna nikâh ederken de, bin dirhem verdi. Bunların hiçbiri beytülmâldan değildi.

Seyyid Kutbun hurûfî kitâblarından ve Abbâsî târîhlerinden alarak yazdığı (Afrikıyyeden gelen ganîmetin beşde birini Mervâna bağışladı) sözü de iftirâdır. Hazret-i Osmân, yirmidokuz târîhinde, Abdüllah bin Sa'di, bin suvârî ve piyâde ile Afrikaya göndermişdi. O zemân, Tûnusun başşehri olan Afrikıyye şehrinde kanlı muhârebeler oldu. Müslimânlar gâlib geldi. Çok ganîmet ele geçdi. Abdüllah, bunun beşde birini Mervân ile halîfeye gönderdi. Yalnız para olarak beş bin altından ziyâde idi. Arada birkaç aylık yol olduğu için, bunları Medîneye getirmek çok güç ve tehlükeli idi. Bunun bin dirhemini Mervân satdı. Geri kalanını Medîneye getirdi. Müjde haberlerini de verdi. Çok düâlar aldı. Halîfe onun bu zahmetine ve müjdesine karşılık olarak, satılan kısmın parasından noksan kalanı Mervâna bağışladı. Bunu yapmak halîfenin hakkı idi. Hem de, Sahâbenin "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" yanında vâkı' olmuşdu. Bir kimseye bin altın getirseler bunun birini veyâ dahâ çok mikdârını getirene bahşiş olarak verse, buna kimse israf demez. Nitekim, zekât toplıyan âmile de, ihtiyâcı kadar verilmesini, Allahü teâlâ emr etmekdedir. Abdüllah bin Hâlid için bin dirhem verdi, sözü de iftirâdır. Ona ödünç verilmesini emr eylemişdi. Abdüllah da borcunu ödemişdi. Dâmâdı Hârisin, Medînedeki tâcirlerden zekât toplarken haksızlık yapdığını işitince, Onu işden çıkardı ve cezâ verdi.

Osmân-ı Zinnûreyn "radıyallahü anh", Hicâzdaki ve Irakdaki bakımsız yerleri, güvendiği kimselere, yakınlarına verir, zirâat âletleri de te'mîn ederek çalışdırır, millete çok toprak kazandırırdı. Zirâati gelişdirdi. Bağlar, meyve bağçeleri yetişdirdi. Kuyular kazdırdı. Kanallar açdırdı. Arabistânın kuru toprakları Onun zemânında en bereketli yerler gibi olmuşdu. Emniyyet ve huzûr da böylece, kendiliğinden hâsıl olmuşdu. Hırsızlık ve yırtıcı hayvanlar târîhe karışmışdı. Bunların yuvaları yerine, hanlar, müsâfirhâneler yapılmışdı. Ticâret ve nakliyyâtda kolaylık da, bunlara bağlı olarak, gelişmişdi. Bunlar, Arabistân için, acâyip ve

hârika sayılacak şeylerdi. Şimdi, yirminci asrın motorlu vâsıtaları ile bunlar yapılamıyor. **(Arabistânda nehrler akmadıkça, kıyâmet kopmaz)** hadîs-i şerîfi, sanki hazret-i Osmânın zemânındaki medeniyyeti haber vermekdedir. Adî bin Hâtem Tâîye söylenen hadîs-i şerîfde, **(Ömrün çok olursa, bir kadının Hire şehrinden Kâ'beye râhat râhat Allahdan başka kimseden korkmadan geleceğini görürsün)** buyurulmuşdu. Hazret-i Osmân zemânında malın, servetin artacağını, iş hayâtının gelişeceğini bildiren çok hadîs-i şerîf vardır. Eshâb-ı kirâm, bu bereketi ve huzûru görünce, hazret-i Osmânın idâresini, başarısını takdîr eylediler. Onlar da, halîfe gibi çalışmağa başladılar. Hazret-i Alî, Yenbû' ve Fedek ve Zühre denilen yerlerde, Talha, Gâbedde, Zübeyr, Zihaşebde, tarlalar ve bağlar yapdılar. Hicâz kıt'ası, ma'mûr oldu. Hazret-i Osmânın hilâfeti birkaç sene dahâ uzasaydı, Şîrâzın gül bağçelerini ve Hiratın korularını geride bırakacaklardı. Ölü toprakları, Halîfeden izn alarak, herkesin kendi malı ile işletmesi câizdir. Bunu yapmak halîfenin kendisi için de niçin câiz olmasın? Böylece yetişdirdiği mahsûl, kendisine neye halâl olmasın? Hazret-i Osmân, kendi malı ile, çok toprakları ihyâ etdi. Bağlar, bağçeler yapdı. Kuyular kazdırdı. Sular akıtdı. Herkese önayak oldu. Millete iş imkânı sağladı. Yeni bir çığır açdı. **(Mal, malı çeker)** sözü gereğince, gelirleri katkat artdı. Onun zemânında, Medînede tarla sürmeyen, bağ yetişdirmiyen kimse kalmadı. Hindli Mevdûdî ile Mısrlı Seyyid Kutb, İslâm târîhlerini veyâ hiç olmazsa, Hindistânda yazılmış olan **(Tuhfe)** kitâbını okumuş olsalardı, Resûlullahın halîfelerini "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" lekelemekden belki hayâ ederlerdi. Onları medh ve senâ etmekden de âciz olduklarını anlarlar, edebli davranırlardı.

Beytülmâldan Zeyd bin Sâbite "radıyallahü teâlâ anh" bin dirhem bağışladı, sözü de, hâdiselere kötü gözle bakmanın ifâdesidir. Birgün beytülmâldan hakkı olanlara dağıtım yapılmasını emr eylemişdi. Bin dirhem kadarı artmışdı. Bunun, müslimânların hizmetinde kullanılmasını emr buyurdu. Zeyd, bu para ile mescid-i Nebevîyi ta'mîr eyledi.

Beşyüzyetmişaltıda vefât eden Şâfi'î âlimlerinden hâfız Ahmed bin Muhammed Ebû Tâhir Silefînin **(Meşîhat)** kitâbında ve ayrıca İbni Asâkir Alî bin Muhammedin bildirdikleri hadîs-i şerîfde, **(Ebû Bekri sevmek ve Ona şükr etmek, ümmetimin hepsine vâcibdir),** buyuruldu. Bu hadîs-i şerîfi, imâm-ı Münâvî de, Deylemîden naklen yazmakdadır. Hâfız Ömer bin Muhammed Erbilî **(Vesîle)** kitâbındaki hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ size nemâzı, zekâtı ve orucu farz etdiği gibi, Ebû Bekri, Ömeri, Osmânı ve Alî-**

yi sevmeği de farz eyledi) buyuruldu. Abdüllah ibni Adînin bildirdiği, Münâvîde yazılı hadîs-i şerîfde, **(Ebû Bekrle Ömeri sevmek îmândandır. Onlara düşmanlık münâfıklıkdır)** buyuruldu. İmâm-ı Tirmüzî buyuruyor ki, Resûlullahın yanına bir cenâze getirildi. Nemâzını kılmadı ve, **(Bu adam Osmâna düşman idi. Onun için, Allahü teâlâ da, buna düşmandır)** buyurdu. Tevbe sûresinin yüzbirinci âyetinde meâlen, **(Muhâcirlerin ve Ensârın önce îmâna gelenlerinden ve Onların yolunda gidenlerden Allah râzıdır. Onlar da Allahdan râzıdırlar. Allah, Onlar için Cennetler hâzırladı)** buyuruldu. İlk üç halîfe, önce îmâna gelenlerdendir. Hazret-i Mu'âviye ile Amr ibni Âs da, Onların yolunda olanlardandır. Bu din büyüklerine dil uzatanlar, âyet-i kerîmeye ve hadîs-i şerîflere karşı gelmiş oluyorlar. Âyet-i kerîmeye ve hadîs-i şerîfe karşı gelen, dinden çıkar, kâfir olur. Müslimân olduğunu açıklarsa, münâfık veyâ zındık olduğu anlaşılır.

6 — *(Diğeri acûze kadın Safvân ile yaşadığı çöl aşkını gerdanlık gaybı behânesi ile örtmeğe çalışıyor. Diğer tarafdan da, boşanma sebebini hazret-i Alîye yüklüyor. Böylece, Cemel vak'ası doğuyor)* diyor.

Mecmû'a, burada mü'minlerin annesi, Resûlullahın sevgili zevcesi olan Âişe-i Sıddîka "radıyallahü teâlâ anhâ" hazretlerine, hayâsızca saldırmakdadır. Hadîs âlimlerinden Abdülhak Dehlevî hazretleri, **(Medâric-ün-nübüvve)** kitâbında bakınız ne buyuruyor:

Âişe-i Sıddîka "radıyallahü teâlâ anhâ" hazretlerinin fazîletleri, üstünlükleri, sayılamıyacak kadar çokdur. Eshâb-ı kirâmın fıkh âlimlerindendi. Çok fasîh ve belîğ konuşurdu. Eshâb-ı kirâma fetvâ verirdi. Âlimlerin çoğuna göre, fıkh bilgilerinin dörtde birini hazret-i Âişe haber vermişdir. Hadîs-i şerîfde, **(Dîninizin üçde birini Humeyrâdan öğreniniz!)** buyuruldu. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", hazret-i Âişeyi çok sevdiği için, Ona **(Humeyrâ)** derdi. Eshâb-ı kirâmdan ve Tâbi'înden çok kimse, hazret-i Âişeden işitdikleri hadîs-i şerîfleri haber vermişlerdir. Ürvetübni Zübeyr hazretleri buyuruyor ki, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâlarını ve halâl ve harâmları ve Arab şi'rlerini ve neseb ilmini, hazret-i Âişeden dahâ çok bilen kimse, görmedim. Resûlullahı medh eden şu iki beyt, hazret-i Âişenindir:

Ve lev semi'û fî Mısre evsâfe haddihî,
Lemâ bezelû fî sevm-i Yûsüfe min nakdin.

Levîmâ Zelîhâ lev reeyne cebînehû
Le âserne bil-kat'il kulûbi alel eydi.

Mısrdakiler, Onun yanaklarının güzelliğini işitmiş olsalardı, Yûsüf aleyhisselâmın pazarlığında hiç para vermezlerdi. Ya'nî, bütün mallarını, Onun yanaklarını görebilmek için saklarlardı. Zelihâyı kötüliyen kadınlar, Onun parlak alnını görselerdi, ellerinin yerine kalblerini keserlerdi (de acısını duymazlardı).

Hazret-i Âişenin şân ve şereflerinden birisi de Resûlullahın sevgilisi olmasıdır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Onu çok severdi. Resûlullaha, en çok kimi seviyorsun denildikde, **(Âişeyi)** buyurdu. Erkeklerden kimi? dediler. **(Âişenin babasını)** buyurdu. Ya'nî en çok hazret-i Ebû Bekri sevdiğini bildirdi. Hazret-i Âişeye sordular ki, Resûlullah en çok kimi severdi? Fâtımayı severdi, dedi. Erkeklerden en çok kimi severdi dediler. Fâtımanın zevcini buyurdu. Bundan anlaşılıyor ki, zevceleri arasında, hazret-i Âişeyi, çocukları arasında, hazret-i Fâtımayı, Ehl-i beyti arasında, hazret-i Alîyi, Eshâbı arasında ise, hazret-i Ebû Bekri en çok severdi "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în". Hazret-i Âişe buyuruyor ki, (Birgün Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" mubârek na'lınlarının kayışlarını çakıyordu. Ben de iplik iğriyordum. Mubârek yüzüne bakdım. Parlak alnından ter damlıyordu. Ter damlası, her tarafa nûr saçıyordu. Gözlerimi kamaşdırıyordu. Şaşakaldım. Bana doğru bakdı. **(Sana ne oldu ki, böyle dalgın duruyorsun?)** buyurdu. Yâ Resûlallah! Mubârek yüzündeki nûrların parlaklığına ve mubârek alnındaki ter dânelerinin saçdıkları ışıklara bakarak kendimden geçdim, dedim. Resûlullah kalkıp yanıma geldi. Gözlerimin arasını öpdü ve **(Yâ Âişe! Allahü teâlâ sana iyilikler versin! Beni sevindirdiğin gibi, seni sevindiremedim)** buyurdu. Ya'nî, senin beni sevindirmen, benim seni sevindirmemden çokdur, dedi.) Hazret-i Âişenin mubârek gözlerinin arasını öpmesi, Resûlullahı severek, Onun cemâlini anlıyarak gördüğü için âferin ve takdîr olmakdadır. Mısrâ':

Âferin gözlerime ki, senin güzelliğini görebiliyor!

Beyt:

Ne iyi O gözler ki, güzele bakmakdadır.
Ne tâli'li O kalb ki, Onun için yanmakdadır!

Tâbi'înin büyüklerinden olan imâm-ı Mesrûk, hazret-i Âişeden gelen bir haberi bildirirken, (Resûlullahın sevgilisi ve Ebû Bekr-i Sıddîkın kerîmesi olan hazret-i Sıddîka buyuruyor ki) diyerek söze başlardı. Ba'zan da, (Allahü teâlânın ve göklerde olanların sevdiklerinin sevgilisi diyor ki) derdi. Âişe "radıyalla-

hü anhâ", kendisinin, ezvâc-ı tâhirâtın hepsinden dahâ üstün olduğunu söyliyerek, Allahü teâlânın ni'metlerini sayar, öğünürdü. (Resûlullah beni istemeden önce, Cebrâîl aleyhisselâm, benim resmimi getirip gösterdi ve bu senin zevcendir, dedi!) derdi. O zemân canlı resmi yapmak harâm olmamışdı. Hem de, resmi, insan yapmamışdı ki, Ona günâh olsun. **(Buhârî)** ve **(Müslim)** kitâblarındaki hadîs-i şerîfde, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Âişe "radıyallahü anhâ" valdemize buyurdu ki, **(Seni üç gece rü'yâda gördüm. Melek, beyâz ipek üzerindeki resmini bana gösterdi. Bu senin zevcendir, dedi. Rü'yâda, meleğin gösterdiği resmi unutmadım. Tâm sensin).** Âişe valdemiz buyurdu ki, (Resûlullah gece nemâzı kılıyordu. Ben yanında yatmış idim. Bu hâl yalnız bana mahsûsdu [diyerek öğünürdü]. Secdede, mubârek elleri ayaklarıma değince, ayaklarımı çekerdim). Hazret-i Âişenin fazîletlerinden birisi de, aynı kabdan, birlikde gusl abdesti almalarıydı. Bu da, Resûlullahın hazret-i Âişeyi ne kadar fazla sevdiğini göstermekdedir. Resûlullaha, Âişeden başka, hiçbir zevcesinin yatağında **(vahy)** gelmedi. Bu da, hazret-i Âişenin Allahü teâlâ indinde kıymetinin pekçok olduğunu göstermekdedir. Ümm-i Seleme hazretleri, Resûlullaha, Âişe için birşey söylemişdi. **(Âişe için beni incitme. Bana vahy, yalnız Âişenin yatağında iken gelmekdedir)** buyurulmuşdu. Ümm-i Seleme de, (Seni bir dahâ incitmem, tevbe yâ Resûlallah) demişdi. Birgün hazret-i Fâtımaya **(Benim sevdiğimi sen de sever misin?)** buyurdu. Evet dedi, **(Öyle ise, Âişeyi sev!)** buyurdu "radıyallahü teâlâ anhümâ".

Hazret-i Âişe, (Bana karşı yapılan iftirânın yalan olduğu Allahü teâlâ tarafından bildirildi) diyerek öğünürdü. Allahü teâlâ, Nûr sûresindeki onyedi âyeti göndererek, Âişeye iftirâ edenlerin Cehenneme gideceklerini bildirdi. Hazret-i Âişenin izzeti ve şerefinin yüksekliği bu âyet-i kerîmelerle de anlaşıldı.

Hazret-i Âişeye iftirâ, hicretin beşinci yılında **(Müreysi')** gazvesinde olmuşdu. Bu muhârebeye **(Benî mustalık)** gazvesi de denir. Resûlullah, bu gazâya bin kişi ile gitmişdi. Hazret-i Âişe ile Ümmi Selemeyi de götürmüşdü. Ganîmete kavuşmak için, çok sayıda münâfık da gelmişdi. Askerin önüne hazret-i Ömeri koydu. Kanlı savaşdan sonra beşbin koyun ile onbin deve ve yediyüzden ziyâde esîr alındı. Cüveyriyye de bunlar arasında idi. Resûlullah, bunu satın alarak, tezvîc buyurdu. Eshâb-ı kirâm, bunu görünce, Resûlullahın akrabâsı nasıl esîrimiz olur diyerek, ellerindeki esîrleri âzâd etdiler "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în". Cüveyriyye ne bahtiyâr kız imiş ki, kavminin esâretden kurtulmasına sebeb oldu. Resûl-i ekrem, Selmân-ı Fârisîyi, yehûdî olan sâhibin-

den bu sene satın alıp âzâd etmişdir. Selmân hazretleri, hicretin birinci senesinde müslimân olmuşdu.

Fârisî **(Me'âricünnübüvve)** kitâbının türkçe tercemesi olan **(Altı-Parmak)**da diyor ki, Resûlullah gazâya giderken, zevceleri arasında kur'a çekerdi. Hangisinin adı çıkarsa, Onu birlikde götürürdü. Hazret-i Âişe buyuruyor ki, (Kadınların örtünmesi için âyet gelmişdi. Bana bir çadır yapdılar. Çadırla deveye bindirirlerdi. Gazâdan dönüşde, Medîneye yakın konmuşduk. Seher vakti göç sesleri işitildi. Abdest bozmak için, askerden uzaklaşmışdım. Hemen geldim. Gerdanlığımı bulamadım. Geri gitdim. Aradım, buldum. Yerime gelince, askeri göremedim. Gitmişler. Beni çadırın içinde sanıp deveye yükletmişler. O zemân az yirdim. Za'îf idim. Ondört yaşında idim. Şaşırdım, kaldım. Beni bulamayınca ararlar diyerek, oturup bekledim. Uyumuşum. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Safvân bin Mu'attil Sülemînin arkadan gelmesini emr eylemişdi. Gelip beni uykuda görünce, bağırmış. Sesden uyandım. Onu görünce, yüzümü örtdüm. Devesini çökdürdü. Uzaklaşarak, (Deveye bin!) dedi. Bindim, Safvân yuları tutdu. Sıcak basınca, askere yetişdik. Önce münâfıklara rastladık. Çirkin şeyler söyleşdiler. Onları İbni Ebî Selûl kışkırtıyordu. Müslimânlardan Hassân bin Sâbit ve Mistah da onlara uymuşdu. Medîneye gelince, hasta oldum. İftirâ söylentileri heryere yayılmış. Benim haberim yokdu. Fekat, Resûlullah beni eskisi gibi aramıyor, hastalığımı yoklamıyordu. Sebebini anlıyamıyordum. Bir gece, Mistahın annesi ile halâya çıkdım. Etekleri ayağına sarılarak düşdü. Oğluna [Mistaha] la'net etdi. Niçin söğersin? dedim, söylemedi. Birkaç kerre sordum. Ey Âişe! Onun ne söylediklerini işitmedin mi? dedi. Sordum. İftirâ sözlerini bana anlatdı. Hastalığım hemen artdı. Ateşim yükseldi. Tepemden duman çıkdı zan etdim. Aklım gitdi. Düşdüm. Aklım başıma gelince, evime geldim. Babamın evine gitmek için, Resûlullahdan izn istedim. İzn verdi. Ne olduğunu öğrenmek istiyordum. Anneme sordum. Yavrum hiç üzülme! Senin işin kolaydır. Güzel olan ve zevci tarafından çok sevilen her kadın için böyle şeyler söylerler, dedi. Şaşırdım. Böyle sözler acabâ Resûlullahın mubârek kulağına da gitmiş midir? Babam da duymuş mudur diye üzüldüm. Çok ağladım. Babam başka odada Kur'ân-ı kerîm okuyordu. Sesimi duymuş. Annemden sormuş. Annem de, dillerde dolaşan sözleri şimdi işitdi, demiş. Babam da ağladı. Sonra yanıma gelip, (Yavrum sabr et! Allahü teâlâdan ne âyet geleceğini bekliyelim) dedi. O gece, sabaha kadar uyumadım. Gözlerimin yaşı dinmedi).

Resûlullah “sallallahü aleyhi ve sellem”, hazret-i Alî ile Üsâmeyi “radıyallahü anhümâ” çağırıp, **(Bu işin sonu neye varacak?)** dedi. Üsâme, (Yâ Resûlallah! Biz senin zevcenin yalnız iyi olduğunu biliriz) dedi. Hazret-i Alî de, (Yeryüzünde kadın çok. Allahü teâlâ sana yeryüzünü dar eylemedi. Âişeyi, câriyesi olan Büreydeden sor!) dedi. Ona soruldu. Allaha yemîn ederim ki, Onda bir ayb görmedim. Arada bir uyurdu. Koyun gelince, un ile hamur yapıp yirdi. Çok zemân Onun yanında bulundum. Onda hiçbir ayb görmedim. Ağızlarda dolaşanlar doğru olsaydı, Allahü teâlâ, onu sana bildirirdi) dedi. Resûlullah, birgün evinde üzüntülü oturuyordu. Ömer-ül-Fârûk hazretleri geldi. Resûlullah, Onun ne düşündüğünü sordu. (Yâ Resûlallah! İyi biliyorum ki, münâfıklar yalan söylüyorlar. Allahü teâlâ, senin üzerine sinek kondurmuyor. Bir mırdar yere konup da, sonra senin üstünü kirletmesin diye muhâfaza ediyor. Seni az bir pislikden saklıyan Allah, pisliklerin en kötüsünden elbet saklar) dedi. Hazret-i Ömerin bu sözü Resûlullahın hoşuna gitdi. Mubârek yüzü güldü. Sonra, hazret-i Osmânı çağırdı. Ona da sordu. (Bu sözü münâfıkların yaydığından ve yalan olduğundan şübhem yokdur. Hepsi iftirâdır. Allahü teâlâ, senin gölgeni yere düşürmiyor. Mubârek gölgenin bile pis bir yere düşmesini, yâhud habîs bir kişinin, O gölgeye basmasını önlüyor. Mubârek evine pislik sokmasını hoş görür mü?) dedi. Bu sözden de, mubârek kalbi ferahladı. Sonra hazret-i Alîyi çağırıp sordu. O da, (Bu sözler yalandır, iftirâdır. Münâfıkların uydurmasıdır. Sizinle nemâz kılıyorduk. Siz nemâz içinde iken mubârek na’lınınızı çıkardınız. Size uyarak biz de çıkardık. **(Na’lınlarınızı niçin çıkardınız?)** dediniz. Size uymak için dedik. Siz de, **(Cebrâîl aleyhisselâm geldi. Na’lında necâset bulaşığı olduğunu bana haber verdi. Onun için çıkardım)** buyurmuşdunuz. Nemâz içinde bile vahy ederek seni pislikden koruyan Allah, mubârek zevcelerine böyle pislik yapılmasına izn verir mi? Böyle bir şey olsaydı, bunu da hemen haber verirdi. Mubârek kalbin üzülmesin. Allahü teâlâ, vahy edip, mubârek zevcenizin pâk olduğunu elbette size bildirir) dedi. Bu söz de, Resûlullahı sevindirdi. Hemen hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîkın evine teşrif buyurdu “radıyallahü teâlâ anh”.

Hazret-i Âişe diyor ki: O gün ben durmadan ağlıyordum. Ensârdan bir hanım gelmiş, o da ağlıyordu. Annem ve babam yanımda oturuyorlardı. Ânsızın Resûlullah gelip selâm verdi. Yanımda oturdu. O zemândan beri yanıma hiç gelmemişdi. Bir ay geçmişdi. Hiç vahy inmemişdi. Resûlullah oturunca, Allahü teâlâya hamd-ü senâ eyledi. Şehâdet kelimesini okudu. Bana dönüp,

(Ey Âişe! Senin için bana şöyle söylediler: Eğer sen, dedikleri gibi değil isen, Allahü teâlâ, yakında senin doğru olduğunu bildirir. Eğer bir günâh hâsıl oldu ise, tevbe istiğfâr eyle! Allahü teâlâ, günâhına tevbe edenlerin tevbesini kabûl eder) buyurdu. Resûlullahın mubârek sesini işitince, ağlamakdan vazgeçdim. Babama dönüp, cevâb vermesini söyledim. (Vallahi bilmem ki, Resûlullaha ne cevâb vereyim. Biz câhiliyyet zemânında putperest idik. İnsan heykellerine tapınıyorduk. İbâdet etmesini bilmezdik. Hiç kimse bizim kadınlarımıza böyle birşey söyliyemezdi. Şimdi elhamdülillah kalblerimiz islâm nûru ile parladı. Evimiz islâm ışığı ile aydınlandı. Herkes bizim için böyle söyliyorlar. Ben, Resûlullaha ne diyeyim?) dedi. Sonra anneme döndüm. Sen cevâb ver, dedim. O da, (Ben şaşırdım kaldım. Ne söyliyeceğimi bilmiyorum. Sen söyle) dedi. Sonra, ben söze başladım. Dedim ki: Allahü teâlâya yemîn ederim ki, mubârek kulağınıza gelmiş olan lâfların hepsi yalandır. Eğer onlara inanmış iseniz, temiz olduğumu ne kadar söylesem, bana inanmazsınız. Allahü teâlâ biliyor ki, benim birşeyden haberim yokdur. Yapmadığım birşeye evet dersem, kendime iftirâ etmiş olurum. Vallahi başka diyeceğim yokdur. Yalnız Yûsüf aleyhisselâmın dediğini derim ki, **(Sabr etmek iyidir. Onların söyledikleri şey için, Allahü teâlâdan yardım beklerim).** Şaşkınlığımdan, Ya'kûb "aleyhisselâm" diyeceğim yerde, Yûsüf "aleyhisselâm" dedim. Sonra yüzümü çevirip dayandım. Rabbimin beni temize çıkaracağını, Allah hakkı için hep bekliyordum. Çünki, kendimden emîndim. Suçum yokdu. Fekat, Allahü teâlânın benim için âyet-i kerîme göndereceğini sanmıyordum. Kıyâmete kadar heryerde, benim için âyet-i kerîme okunacağını aklıma sığdıramıyordum. Allahü teâlânın büyüklüğünü ve kendi aşağılığımı bildiğim için, benim için, âyet-i kerîme göndereceğini hiç ümmîd etmiyordum. Yalnız günâhsız olduğumu, kalbimin temizliğini Peygamberine rü'yâda bildirir veyâ kalb-i şerîfine ilhâm eder, diyordum. Allah hakkı için doğru söyliyorum ki, Resûlullah, oturduğu yerden dahâ kalkmamışdı ve kimse odadan dışarı çıkmamışdı. Mubârek yüzünde vahy alâmetleri göründü. Oturanların hepsi, vahy geldiğini anladı. Babam bu hâli görünce, deriden bir yasdık vardı. Yasdığı Resûlullahın mubârek başının altına koydu. Bir yemenî çarşaf ile üzerini örtdü. Vahy gelmesi bitince, mubârek yüzünden örtüyü kaldırdı. Gül gibi kırmızı yüzünden, inci gibi parlıyan terleri, mubârek elleri ile sildi. Gülümsiyerek, **(Müjdeler olsun sana ey Âişe! Allahü teâlâ, seni temize çıkardı. Senin pâk olduğuna şâhid oldu)** buyurdu. Babam hemen (Kalk yâ kızım! Resûlullaha çabuk teşekkür et!) dedi. Ben de, val-

lahi kalkmam, Allahü teâlâdan başkasına şükr etmem! Çünki, Rabbim benim için âyet-i kerîme indirdi, dedim. Sonra Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Nûr sûresinin onbirinci âyetinden başlıyarak, on âyet-i kerîme okudu. Babam hemen kalkıp başımı öpdü.

Âişe "radıyallahü anhâ" hakkında bu âyet-i kerîme gelmeden önce, hazret-i Ebû Eyyûb Hâlidin zevcesi, (Âişe için ağızlarda dolaşan sözlere ne dersin?) diyerek, hazret-i Hâlidden sormuş. Hazret-i Hâlid de, (Allah için, bu sözler yalandır. Sen bana karşı böyle kötülük yapar mısın?) demiş. (Hâşâ yapmam) deyince, hazret-i Hâlid de, (Âişe, dîni bizden dahâ bütün iken, Resûlullaha karşı böyle şey yapmış olabilir mi? Biz böyle söylemedik. Bu sözler büyük iftirâdır) demiş. Hak teâlâ da, hazret-i Hâlidin tâm bu sözü gibi âyet-i kerîme göndermişdir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", hemen Eshâbını mescide topladı. Gelen âyet-i kerîmeleri okudu. Âyet-i kerîmenin bereketi ile, mü'minlerin kalblerindeki şübheler kalkdı. Mistah, hazret-i Ebû Bekrin akrabâsı idi. Fakîr idi. Hazret-i Ebû Bekr, onun geçinmesine yardım ederdi. Mistah, bu işte münâfıklarla bir olunca, ona yardım etmemeğe yemîn etdi. Bunun üzerine, Allahü teâlâ, Nûr sûresinin yirmiikinci âyetini gönderdi. Ebû Bekr-i Sıddîk, bu âyet-i kerîmeyi işitince, (Allahü teâlânın beni afv etmesini severim) dedi. Mistaha eskisi gibi yardım etdi. Hazret-i Âişenin "radıyallahü teâlâ anhâ" temiz olduğunu bildiren âyet-i kerîmeler gelince, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", bu sözleri söyliyenlere, **(Kazf)** haddi vurulmasını emr buyurdu. Dört kişiye seksen değnek vurdular. Birisi kadın idi ve Resûlullahın baldızı idi. **(Me'âric)** kitâbının yazısı temâm oldu.

Hazret-i Âişe için gelen onyedi âyet-i kerîmeden birincisinin tefsîrini **(Mevâkib tefsîri)** şöyle bildiriyor: **(Âişe** "radıyallahü anhâ"**ya iftirâ edenler, sizden birkaç kişidir. Siz bu iftirâyı kendiniz için kötülük sanmayın! Bu sizin için hayrlıdır.** [Bu iftirâ sebebi ile çok sevâb kazandınız. Onların yalanı meydâna çıkdığından, sizin şânınız, şerefiniz artdı. Âyet-i kerîme, sizin temiz olduğunuzu bildirdi.] **O iftirâ edenlerden herbiri için kazandıkları günâh kadar cezâları vardır. Büyük iftirâ yaparak, çok çirkin şeyi söyliyenlere dünyâda ve âhıretde büyük azâb vardır)**. Bunlara had vuruldukdan sonra, Abdüllah bin Ebî, hakîr, zelîl oldu. Hassân, ölünceye kadar kör oldu. Mistahın eli çolak oldu. Onikinci âyet-i kerîmede meâlen, **(Bu iftirâyı işitince, mü'min erkek ve kadınlar, kendi âilelerine iyi gözle bakmalı. Bu, meydânda bir yalan ve iftirâdır, demelidirler)** ve ondokuzuncu âyet-i kerîmede meâlen,

(Mü'minlerin kötü olarak anılmasını sevenlere, dünyâda ve âhıretde acı azâblar vardır) ve yirmialtıncı âyet-i kerîmede meâlen, **(Habîs söz söylemek, habîs adamlara lâyıkdır. Habîs adamlara, habîs kelâm yakışır)** buyurulmuşdur. Resûlullah ve hazret-i Âişe ve Safvân, o alçakların söylediklerinden uzakdırlar. Onlar için afv, mağfiret ve Cennetde ni'metler vardır. Safvân hadîs-i şerîf ile medh edilmişdir. Onyedi senesinde, Erzurûm fethinde şehîd oldu.

Hazret-i Âişeye iftirâ edenlere, Allahü teâlâ, çok acı azâblar vereceğini bildirmekdedir. Allahü teâlâ, bu alçakların cevâbını tâm verdiği için, bizim birşey eklememize lüzûm kalmamışdır. Yalnız **(Mir'ât-i kâinât)** kitâbının ikiyüzdoksanikinci sahîfesindeki fetvâyı bildireceğiz:

(Hasâis-ul habîb) kitâbında diyor ki, Resûlullahın mubârek zevcelerinden birini (Kazf) edenin, kötüliyenin kâfir olduğuna ve tevbesinin kabûl olmıyacağına, Abdüllah ibni Abbâs hazretleri fetvâ vermişdir. Hele, hazret-i Âişeye kötü demek, Kur'ân-ı kerîmi inkâr etmek olur. Bunun küfr olduğu sözbirliği ile bildirilmişdir. Eshâb-ı kirâmdan birinin annesine [meselâ Hinde] kötü diyenin cezâsı da, kazf cezâsının iki katıdır. Allahü teâlâ, böyle belâya düşmekden alevî ve şî'î kardeşlerimizi ve bütün müslimânları kurtarsın! Âmîn.

7 — *(Birçok erkeğin aşk mâceralarının şöhretli kadını, Utbenin kızı Hind, hazret-i Hamzanın ciğerlerini yirken, habeşli kölenin sevdâsını yaşamış. Kocası ibni Mugiyre tarafından, fâhişeliği sebebiyle boşanmış ve Ebû Süfyân tarafından da karı olarak kabûl edilmişdi. Ebû Süfyânla evliliği Hindin diğer erkeklerden vazgeçmesini sağlıyamadı. Şöhretli hayâtına devâm etdi. İşte bu evlilikden doğan, hangi erkeğe oğul olarak nisbet edileceği bilinmiyen, fekat görünürde Ebû Süfyâna nisbet kılınan Mu'âviye mel'ûnunun zulmü başladı)* diyor.

Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" en büyük düşmanı olan ve kendisine la'net edilen Ebû Cehle ve İblîse karşı bile, insan bu kadar çirkin, bu kadar iğrenç kelimeleri kullanmakdan hayâ eder. Fekat, Kur'ân-ı kerîmde, **(Habîs sözler, habîs insanlara yakışır)** buyuruldu. Söz, kişinin aynasıdır. Kanalizasyondan gül kokusu beklenemez ya! Yukarıda yazılı çirkin yalanlar, kötü iftirâlar, Allahü teâlânın afv buyurduğu, Cenneti ve ni'metleri müjdelediği büyük insanları lekeliyemez. Fekat bu sözlerin sâhiblerinin alçaklığını meydâna çıkardıkları için de, bir tarafa atılamaz. **(İmân, geçmiş günâhları temizler, yok eder)** hadîs-i şerîfi, hazret-i Mu'âviyenin ve mubârek babası Ebû Süfyân "radıyalla-

hü teâlâ anhümâ" hazretlerinin ve iffetini, asâletini, Mekkenin feth gününde Resûlullahın huzûrunda isbât eden mubârek Hindin "radıyallahü anhâ" tertemiz olduklarını ortaya koyan sarsılmaz bir vesîkadır.

Bu üç sahâbînin büyüklüğünü, üstünlüklerini yazan kitâblar sayılamıyacak kadar çokdur. Biz, herkesin bulması kolay olan **(Kısas-ı Enbiyâ)**dan birkaç satır alacağız:

(Arablar arasında âile hayâtı ve akrabâlık gayreti pek kuvvetli idi. Herbiri kendi aşîret ve akrabâsının şerefini fevkal'âde gözetirdi) diyor. (Arablar, şi'r söylerler, panayır yerlerinde, toplantılarda, va'z ve nasîhat verirlerdi). (Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" hazretleri Safâ tepesine çıkıp oturdu. Ömer-ül-Fârûk hazretleri de, alt yanına oturdu. Önce erkekler, sonra kadınlar gelip birer birer müslimân oldular. Kadınların arasında hazret-i Alînin kız kardeşi Ümm-i Hânî ile, hazret-i Mu'âviyenin annesi Hind de vardı. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" kadınlara **(Hırsızlık etmiyeceğinize söz verin!)** buyurunca, Hind ileri gelip, (Eğer hırsızlık etseydim, Ebû Süfyânın malından çok şey çalardım), dedi. Fahr-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem", o vakt Hindi tanıdı. **(Sen Hind misin?)** buyurdu. (Ben Hindim. Geçmişi afv et! Allah da seni afv eylesin!) dedi. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" zinâ etmemek şartını söyleyince, Hind, (Hür olan kadın hiç zinâ eder mi?) dedi. Sonra evlâdlarını öldürmemeği şart buyurunca, Hind, (Biz onları küçük iken büyütdük. Büyük iken, sen onları Bedrde öldürdün. Artık ne oldu ise orasını sen ve onlar dahâ iyi bilirsiniz) dedi. Hazret-i Ömer çok sert ve ciddî olduğu hâlde, Hindin bu sözüne dayanamayıp güldü. Kadınların iftirâ etmemesini teklîf buyurunca, Hind, (Vallahi iftirâ çirkin şeydir. Sen bize güzel ahlâkı emr ediyorsun) dedi. Nihâyet ısyân etmemeği teklîf buyurunca, Hind, (Biz bu yüksek huzûra, sonra ısyân etmek niyyeti ile gelmedik!) diye söz verdi. Hindin öldürülmesi emr olunmuşken, böylece afva kavuşdu ve hâlis kalb ile îmân etdi. Hemen evine gelip ne kadar heykel var ise, (Bu kadar zemân size aldanmışız) diyerek hepsini parçaladı. Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" oradaki kadınlara hayr düâ eyledi). Hindin afv ve îmâna kavuşması, başka kaçanlara cesâret verdi. Gelip afv dilediler. Kabûl buyuruldu. Hind böylece, çok kimsenin ölümden kurtulmasına ve îmâna gelmesine sebeb olmakla bahtiyâr oldu. (Ebû Süfyân ile oğulları kuvvetli müslimân oldular. Resûl-i ekrem, onları kâtiblikde kullandı) diyor "radıyallahü teâlâ anhüm".

Hurûfîler, hazret-i Mu'âviyenin islâmiyyete hizmetleri ve ha-

dîs-i şerîfle medh olunması karşısında, ne yazacaklarını şaşırarak, babasının âile hayâtını kurcalıyorlar. Hazret-i Mu'âviyeyi, bu yoldan lekelemeğe çalışıyorlar. Babası ne kadar kötülense, Ebû Leheb kâfiri derecesine düşüremezler ya! Adına âyet nâzil olan Ebû Leheb kâfirinin oğlu Utbe, Resûlullaha çok eziyyet yapardı. Bunlar yetmiyormuş gibi, sıkıntısı artsın diye, mubârek kerîmesini boşamışdı. **(Kısas-ı Enbiyâ)**da diyor ki, (İşte bu Utbe, Feth günü îmâna geldi, afv diledi. Resûlullah afv buyurup, hayr düâ eyledi. Utbe, Huneyn gazvesinin en kızgın zemânında Resûlullahın önünden ayrılmadı). Ebû Leheb kâfirini hiç kötülemiyor. O habîsin oğlu olduğu için ve Resûlullaha çok işkence yapmış olduğu için, Utbeye birşey demiyorlar. Çünki Utbe, birinci halîfenin hazret-i Alî olmasını istiyordu. Bunun için şi'r söylüyordu. Görülüyor ki, yazarın kıymet ölçüsü, islâm ve küfr veyâ Resûlullaha hizmet ve eziyyet etmek gibi, ana da'vâlar değildir. Hazret-i Alîye oy verip vermemek da'vâsıdır. Din yolunda değil, siyâset yolundadır. Eshâb-ı kirâmı geçimsiz ve âdî kimseler göstermek da'vâsındadır.

Yukarıda, **(Kısas-ı Enbiyâ)**nın çeşidli sahîfelerinden aldığımız yazılar, Sonbehâr mecmû'asındaki iftirâların yalan olduklarını açıkça göstermekdedir. **(Kâmûsul-a'lâm)**da diyor ki, (Hind binti Utbe bin Rebî'a bin Abd-i Şems, Kureyşin asılzâdelerinden idi. Ebû Süfyânın zevcesi idi. Ebû Süfyândan önce, Fâkıh bin Mugîrenin zevcesi idi. İslâmda sebât ve hüsn-i hareket etdi. Akllı, ileriyi gören, idâreci bir hanımdı. Yermük gazâsında zevci Ebû Süfyân ile birlikde bulunup, müslimânları rumlara karşı cihâda teşvîk ederdi).

Hindin "radıyallahü anhâ" îmânının kuvvetini ve iffetinin derecesini bütün kitâblar yazmakdadır. İslâmiyyetden önce Arabistânda nikâh ve âile hayâtı vardı. Lûtfen, otuzaltıncı maddeye bakınız! Sonbehâr mecmû'asını yazan kimse, âile hayâtını, kendi müt'a denilen metres hayâtına benzetiyor. Kendisi gibi herkesin de harâm işlediğini zan ediyor. **(Me'âric-ün-nübüvve)** kitâbında diyor ki, (Hind "radıyallahü anhâ" îmâna gelip, evindeki heykelleri kırdıkdan sonra, Resûlullaha iki kuzu hediyye gönderdi. Resûlullah kabûl buyurup, Hinde bereket ile düâ eyledi. Hak teâlâ, Onun koyunlarına, o kadar bereket verdi ki, sayısı bilinmez oldu. Hind, her zemân, bunlar Resûlullahın bereketidir, derdi). Abdülganî Nablüsî, **(Hadîka)**nın yüzyirmialtıncı sahîfesinde buyuruyor ki, (Resûlullaha îmân eden herkesin kalbinde, Onun büyüklüğü ve sevgisi vardır. Fekat, mikdârı muhtelifdir. Kalbleri bu sevgi ile dolup taşanlar az değildir. Sözbirliği ile bildirildi ki,

Ebû Süfyânın "radıyallahü anh" zevcesi Hind "radıyallahü anhâ", (Yâ Resûlallah! Mubârek yüzünüzü hiç sevmezdim. Şimdi ise, O güzel yüzün, bana herşeyden dahâ çok sevgilidir) demişdir.)

Sonbehâr mecmû'ası, hazret-i Mu'âviyenin "radıyallahü teâlâ anh" zulm etdiğini bildiriyor. Hâlbuki, hazret-i Mu'âviye halîfe olunca, islâm memleketlerine sulh, sükûn, huzûr geldi. Geçimsizlikler sona erdi. Cihâd ve fütühât başladı. Adâleti, ihsânları her yere yayıldı. Târîh kitâbları bunları uzun uzun anlatıyor.

8 — *(Saltanat gâyesiyle hurâfeler yaratan, güzelim islâm dînini koyu te'assub ve ümmetçiliğe çeviren zihniyyetin tohumu Osmânlı pâdişâhlarının ba'zılarının zihninde ve gönlünde yeşerdi. Bütün bu olanlar şî'îler içindi. Çünki, şî'îler, birlik istemişlerdi. Vahdâniyyetin (Muhammed-Alî) ile başladığını biliyorlardı. Amaçları Ehl-i beyti sevmek idi. Ümmetçilik tahakküme başlayınca, şî'îler ve aydınlar bunun karşısında olmuşlardır. Halîfelik zemânı, seçimle ilk halîfe olan hazret-i Alî değil miydi?)* diyor.

Allahü teâlâ müslimânlara **(Resûlümün ümmeti)** diyor. Peygamber efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", müslimânların kendi ümmeti olduğunu bildiriyor. Meselâ, **(Ümmetimin büyük günâhı olanlarına şefâ'at edeceğim)** ve **(Ümmetimin âlimleri, Benî İsrâîlin Peygamberleri gibidir)** gibi dahâ nice hadîslerde **(Ümmetim)** diyor. Bu yazar ise, Osmânlı pâdişâhları "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" islâm dînini ümmetçiliğe çevirdiler, diyerek, müslimânların halîfelerini kötülüyor. Ümmetçiliği de sonradan meydâna çıkmış göstererek, beğenmiyor. Yazarın bu sözü de, müslimânlıkla taban tabana zıddır. Hurûfîliği savunmakdadır. Hurûfîlerin bütün plânları, müslimân görünerek islâmiyyete saldırmakdır. Birlik istiyorlarmış. Bu sözleri kasabın keseceği koyuna, (Ben seni çok seviyorum, canına kıymak istemiyorum) demesine benziyor. Yazar, hurûfî olduğunu, ya'nî islâmiyyetde, kardeşi kardeşe öldürtmek fitnesini ortaya çıkaran İbni Sebe'in yolunda olduğunu örtmeğe çalışıyor. İbni Sebe'in yolunda olan Hasen Sabbâhın, kıydığı canları, akıtdığı binlerce müslimân kanını târîhler uzun uzun yazmakdadır. Yalnız Hasen Sabbâhın cinâyetlerini, hıyânetlerini okuyanlar bu hurûfînin yanlış yazdığını pek iyi anlarlar.

(Kısas-ı Enbiyâ)nın sekizyüzseksenyedinci sahîfesinde diyor ki, Hasen Sabbâh, İbni Sebe'in yolunda bir sapık, bir mülhid idi. Harâmlara halâl diyerek, çok kimseleri yoldan çıkardı. (Elemut) kal'ası ve civârı bunun tarafdarları ile doldu. Yol kesicilik yaparlardı. Ehl-i sünnete yezîdî diyorlardı. Bir yezîdî öldürmek, on kâfiri öldürmekden dahâ sevâbdır biliyorlar. Bunun için, hâ-

cıları, hâkimleri, âlimleri, askerleri hançer saplayıp öldürürlerdi. Bunlara, **(Bâtınıyye)** veyâ **(İsmâ'îliyye)** de denir. Kâfir ve azgın kimselerdi. Hasen Sabbâh, otuzbeş sene çok kimselerin dinlerine ve canlarına kıydı, 518 [m. 1124] senesinde Cehenneme gitdi. Beşyüzelliyedide (557) reîs olan torunu Ahund Hasen, hepsinden dahâ alçak zındıkdı. Müslimânları aldatmak için, kendilerine **(Alevî)** adını takan bu hâindir. Hazret-i Alînin şehîd edilmiş olduğu Ramezânın onyedisinde, beşyüzellidokuzda (559) bir meydânda minbere çıkıp, (Beni Alî gönderdi. Ben bütün müslimânların imâmıyım. İslâmiyyetin aslı, faslı yokdur. İş kalbdedir. Kalbi temiz olana günâh zarar vermez. Herşeyi halâl etdim. Keyfinize bakınız!) dedi. Kadın erkek, karma karışık şerâb içdiler. O günü yıl başlangıcı yapdılar. Bu zındık beşyüzaltmışbirde (561) kaynı tarafından öldürüldü. Torunu, Celâleddîn Hasen, bu bozuk yolu bırakdı. Ehl-i sünnet mezhebine girdiğini halîfeye bildirdi. Hasen bin Sabbâhın yazdığı zındıklık kitâblarını toplayıp yakdırdı. (618) de öldü. Yerine geçen oğlu Ahund Alâeddîn Muhammed, İsmâîliyye devletinin yedinci hükümdârı olup, dedelerinin bozuk yolunu tutdu. Harâmları halâl yapdı. Oğlu Ahund Rükneddîn (652) de, bu habîsi yatağında öldürtdü. Babasının habs etdiği şî'î âlimlerinden Nasîreddîn-i Tûsîyi vezîr yapdı. Fekat altıyüzellidörtde (654) Hülâgünün kardeşi, Mâverâünnehrde, bunu i'dâm etdi. Hülâgü, İsmâîlî mülhidlerini kılınçdan geçirdi. Müslimânları bu zındıklardan kurtardı. (Dinsizin hakkından îmânsız gelir) sözünün doğru olduğu bir kerre dahâ zâhir oldu.

(Kâmûsul-a'lâm)da, İsmâ'îliyye kelimesinde diyor ki: (Şî'îlerin içine sızan dalâlet fırkalarından birisidir. İmâm-ı Ca'fer Sâdık hazretlerinin hayâtında ölen büyük oğlu İsmâ'îli son imâm tanıdıklarından bu ismi almışlardır. İbni Sebe'in yolundadırlar. Tenâsüha inanırlar. Harâmlara halâl derler. Her ahlâksızlığı sıkılmadan yaparlar. Çok müslimân kanı döken **(Karâmıtî)** zındıkları ile Hasen Sabbâh hâini ve Mısrda islâmiyyeti yıkmağa çalışan **(Fâtımî)** devleti hep İsmâ'îlî idi. Bid'at ehlinin azgın olanları ve Dürzîler ve hurûfîler de, bunlardan türemişdir). Bunların kendilerine **(Alevî)** dedikleri **(Müncid)** kitâbında yazılıdır.

Hurûfîler (Muhammed-Alî) birliğinde toplanıyoruz, diyor. Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde medh-ü senâ buyurulan Eshâb-ı kirâm, bu birlikden dışarıda imiş. Cennet ile müjdelenen ilk üç halîfe ve bunlar zemânında İslâmiyyeti üç kıt'aya yayan islâm mücâhidleri, başka birliklerde imiş. Fekat, Sonbehâr mecmû'asının yazarı (Muhammed-Alî) sözünde de samîmî olmadığını anlatmakdadır. Çünki, hazret-i Alî, üç halîfeyi, hattâ, kendileriyle

harb etdiği Eshâb-ı kirâmın hepsini çok severdi. Onların mü'min olduklarını, kıymetli olduklarını hutbelerinde ve her toplulukda söylerdi. Onları medh-ü senâ buyuruyordu. Alevî ismi ile şereflenen kimsenin de böyle olması lâzımdır. Ehl-i beyt yolunda olduklarını söylüyorlar. Yurdumuzdaki alevîlerin ve sünnîlerin birlikde sevdikleri mübârek alevî ismini kendilerine maske yapıyorlar. Hâlbuki, bütün yazıları ve bütün hareketleri, alevî olmadıklarını göstermekdedir. Bunların iç yüzünü meydâna çıkarmak için, o zemân yazılmış olan **(Tuhfe)** kitâbında diyor ki:

1) Hurûfîler (Muhammed-Alî birliği) sözü altında, Resûlullah ile, hazret-i Alîyi bir derecede tutuyorlar.

2) İster yehûdî, ister hıristiyan, ister müşrik olsun, hazret-i Alîyi seven herkes Cennete girecek, diyorlar. Eshâb-ı kirâmı sevenler, çok ibâdet yapsalar da, Ehl-i beyti de sevseler de, Cehenneme gireceklerdir, diyorlar.

3) Alîyi sevenlere, günâh zarar vermezmiş.

4) Ümmet-i merhûme olan Ehl-i sünnete "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" ümmet-i mel'ûne diyorlar.

5) Kur'ân-ı kerîmi hazret-i Osmân "radıyallahü teâlâ anh" değişdirdi, diyorlar. Birçok âyeti inkâr ediyorlar.

6) Hazret-i Ömere la'net etmek, zikrden ve Kur'ân okumakdan dahâ sevâbdır, diyorlar.

7) Eshâb-ı kirâma ve Zevcât-ı zevil ihtirâma la'net etmek ibâdetdir. Nemâz gibi, onlara hergün la'net farzdır, diyorlar.

8) Hazret-i Ebû Bekre, hazret-i Ömere bir kerre la'net etmek, yetmiş ibâdet gibidir, diyorlar.

9) Hazret-i Rukayye ile Ümm-i Gülsüm, hazret-i Osmân ile evlendikleri için, Resûlullahın kızı değildirler, diyorlar.

10) Hazret-i Ebû Bekr, Ömer ve Osmân "radıyallahü anhüm" münâfık idi, diyorlar. Bu sözleri ile, bu üç halîfeyi medh eden hadîs-i şerîfleri inkâr ediyorlar. Bu hadîs-i şerîfler, Şâh Veliyyullah-ı Dehlevînin "rahmetullahi aleyh", **(İzâlet-ül-hafâ)** kitâbında, vesîkaları ile birlikde yazılıdır.

11) Hazret-i Ebû Bekr, **(Temîm)** kabîlesinden ve hazret-i Ömer **(Adî)** kabîlesinden olduğu için, Temîm ve Adî bir putdur. Ebû Bekrle Ömer "radıyallahü teâlâ anhümâ" gizlice bu putlara tapınırlardı, diyorlar. Hâlbuki hazret-i Alî, hazret-i Ebû Bekrin oğlu Muhammede kızını verdi ve Onu vâlî yapdı. Bir kızını da hazret-i Ömere verdi. Bir yandan, hazret-i Alî ma'sûmdur, hiç yanılmaz, diyorlar. Bir yandan da, hazret-i Alînin kızlarını verdiği din büyüklerine ve Resûlullahın kayın pederlerine ve dâmâdına

münâfık diyorlar.

12) Ehl-i sünnet olan müslimânları, hazret-i Alîye ve Ehl-i beyte düşman biliyorlar. Hâlbuki Ehl-i sünnet, hazret-i Alîyi "radıyallahü teâlâ anh" ve Ehl-i beyti çok sevmekdedir. Bunları sevmek, son nefesde îmânla gitmeğe sebeb olur, demekdedir. Evliyâ olmak için, bunları çok sevmek ve izlerinde bulunmak lâzım olduğuna inanmakdadır.

13) Ehl-i sünnet, hazret-i Alînin "radıyallahü teâlâ anh" kâtili olan İbni Mülcemi âdil tanıyor, diyorlar. Buhârî ondan hadîs haber veriyor, diyorlar. Bu sözleri yalandır. Buhârîde ibni Mülcemden hadîs yokdur.

14) Ehl-i sünnete düşman oldukları için, sünnet kelimesine de la'net ediyorlar.

15) Nemâzda (ve teâlâ ceddük) diyenin nemâzı bozulur, diyorlar.

16) Ehl-i sünnet "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" yehûdîden ve hıristiyandan dahâ fenâdır ve dahâ pisdir, diyorlar.

17) Kendilerinin muhtelif fırkaları, birbirlerine düşman iseler de, Alîyi sevdikleri için, hepsi Cennete girecekmiş.

18) Ehl-i sünnetin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" bildirdiği ibâdetleri yapmak lâzım değildir, diyorlar.

19) Birşeye başlarken, Besmele yerine, üç halîfeye la'net ediyorlar. İlk iki halîfeye la'net yazılı kâğıdı taşıyan veyâ suyunu içen hasta iyi olurmuş.

20) Hazret-i Âişeye ve hazret-i Hafsaya "radıyallahü anhümâ" günde beş kerre la'net etmek farzdır, diyorlar.

21) Resûlullah, zevcelerini boşamak için, Alîyi vekîl etdi. O da Âişeyi boşadı, diyorlar. Hâlbuki âyet-i kerîmede, Resûlullaha bile boşamak hakkı verilmemişdir.

22) Alî olmasaydı, Peygamberler yaratılmazdı, diyorlar. Peygamber olmıyanın, Peygamberden dahâ üstün olduğunu söyliyenin kâfir olacağını düşünmiyorlar.

23) Kıyâmetde, yalnız Muhammed ile Alînin dedikleri olur, diyorlar.

24) Ömer "radıyallahü teâlâ anh" öldürülünce, melekler, üç gün kimseye günâh yazmadı, diyorlar.

25) Her hacda, Minâda Ebû Bekrle Ömer "radıyallahü anhümâ" taşlanıyor, diyorlar.

26) Dabbe-tül-erd âyeti, hazret-i Alînin tekrar dünyâya geleceğini bildirmek içinmiş.

27) Yanlış inançlarının yirmiikincisi olarak, müsâfir gelen tanıdık bir hurûfîye ev sâhibinin zevcesini ve kızlarını teslîm etmesi sevâbdır, diyorlar. Îrânda, hurûfî babaları, istediği eve gider. Buna istediği kadın ikrâm edilir. Bundan Cum'a gecesi çocuk olurmuş. Böyle çocuklara (Acem seyyidi) diyorlar. Bunun için bunların seyyidleri çokdur.

28) Zilhiccenin onsekizinci günü dînî bayramlarının en büyüğüdür. O gün, hazret-i Osmânın şehîd edildiği gündür.

29) Hazret-i Ömerin "radıyallahü teâlâ anh" şehîd olduğu Rebî-ul-evvelin dokuzuncu günü bayramlarıdır.

30) Mecûsî bayramı olan Nevruz günü mubârek günleridir.

31) Farzdan başka nemâzlar, her tarafa doğru kılınırmış. Meşhedde imâm-ı Alî Rızânın kabrinin her köşesinde kabre karşı nemâz kılıyorlar. Tuhfe Muhtasarı, 300. cü sahîfesinde, (İmâmların mezârına karşı, kıbleye arkaları dönük nemâz kılarlar. Hurûfîlerin bu hâlleri müşriklere benzemekdedir) diyor.

32) Çıplak olarak her zemân nemâz kılınır derler. Sev'eteynden, (Ya'nî ön ve arkadaki iki çirkin yerden) başka yerleri avret saymadıkları **(Minhâcüssâlihîn)** adındaki kitâbında açıkça yazılıdır. Bu kitâbın, 1385 [m. 1966] da Necefde onbeşinci baskısı yapılmışdır.

33) Yimek ve içmek nemâzı bozmazmış.

34) 218. ci sahîfesinde diyor ki, Cum'a nemâzı kılmazlar. Öğle, ikindi, akşam ve yatsı nemâzlarını bir arada kılarlar.

35) Onyedinci inanışları olarak, ma'sûm imâmın dokunduğu şeyler, Kâ'beden binlerce def'a dahâ kıymetlidir, derler.

36) Suya girince oruc bozulur, derler.

37) Muharremin onuncu günü ikindiye kadar oruc tutarlar.

38) Cihâd ibâdet değildir, câiz değildir, derler.

39) Bir kadınla para karşılığı, belli zemân evli yaşamağa **(Müt'a nikâhı)** diyorlar. Böyle nikâh çok sevâbmış. (Müt'a-i devriyye) denilen genel ev hayâtına câiz dedikleri de 227. ci sahîfede yazılıdır.

40) Câriyeyi vakf sûreti ile erkeklere teslîm etmek sahîhdir, derler.

41) Seyyid Mahmûd Şükrü Âlûsînin, (1302) hicrî yılında hâzırladığı ve (1373) yılında Kâhirede basılan **(Muhtasar-ı Tuhfe-i İsnâ-aşeriyye)** adındaki arabî kitâbın 325. ci sahîfesinde diyor ki: Halâda tahâret için kullanılmış olan su ile pişen et ve benzeri temiz olur ve yimesi câiz olurmuş. İstincâda kullanılan suyun temiz

olduğu **(Minhâc)** kitâblarında da yazılıdır. Bunun gibi, çok kimselerin tahâretlendiği ve köpeğin bevl yapdığı su temizmiş, içmesi ve bir şeyi pişirmesi câizmiş. Yarısı kan veyâ bevl olan su da böyle imiş.

42) Aç olanın, ekmeği olup da vermiyeni öldürmesi câizdir, derler.

43) İkinci bâbda, yetmişbeşinci keyd, ya'nî hîleleri olarak diyor ki, nemâzda toprakdan yapılmış kerpiç üzerine secde yapmak lâzımdır. Ehl-i sünnet toprak üzerine secde etmedikleri için, şeytâna benziyor, diyorlar.

44) Tuhfe Muhtasarı, ikiyüzdoksandokuzuncu sahîfesinde, (Hıristiyânlar, Îsâ aleyhisselâmın ve hazret-i Meryemin uydurma resmlerini yapıp kiliselerinde, bu resmlere karşı secde yapdıkları gibi, hurûfîler de imâmların uydurma resmlerini yapıyorlar. Bu resmlere saygı gösteriyorlar, hattâ secde ediyorlar) diyor. Zemânımızda Îrânda ve Irakda sarıklı ve sakallı uydurma resmleri câmi'lere, evlere ve dükkânlara asdıkları, hazret-i Alînin resmidir, diyerek bunlara tapındıkları görülmekdedir.

45) Tuhfe Muhtasarında, ondördüncü sahîfede diyor ki, hurûfîlerin taşkın olanları, hazret-i Alîye ilâh diyorlar. Bu taşkınlar yirmidört fırkaya ayrılmışdır. Bunlardan yirminci fırka, tanrı, Alîye ve çocuklarına hulûl etmişdir. Alî ilâhdır, diyorlar. Bunlar Şâmda ve Haleb ve Lazkiyyede bulunmakdadır. Türkiyede yokdur.

Yukarıda yazılı kırkbeş maddedeki hurûfî inançlarının çoğunun, hangi kitâblarda bulunduğu **(Tuhfe-i İsnâ-aşeriyye)**de yazılıdır. Herbirinin yanlış ve bozuk olduğu vesîkalarla isbât edilmekdedir. Alevîler, hazret-i Alînin şânını, şerefini, kıymetini ve islâmiyyete hizmetini bilerek, O Allahın arslanını, Peygamber efendimizin bildirdiği gibi çok seven müslimânlardır. Ehl-i sünnet denilen biz müslimânlar, hazret-i Alîyi böyle sevdiğimiz için, Alevîyiz. Böyle Alevî olanları severiz. Onları kardeş biliriz. İbâdetlerimizi serbestçe yapdığımız ve huzûr içinde yaşadığımız Türkiyenin mubârek topraklarında, elele verip çalışmamız, sevişmemiz, vicdan borcumuz olmalıdır.

9 — İslâmiyyeti içerden yıkmağa uğraşan dinde reformculardan biri, hattâ birincisi hurûfîler olduğu yukarıda bildirildi. Bunlar şî'î değildir. Şî'îlik, üç halîfeyi sevmemekdir. Düşmanlık etmek değildir. **(Şî'â)**, cemâ'at, topluluk, fırka, parti demekdir. Bu partiden olana **(Şî'î)** denir. **(Kısas-ı Enbiyâ)**da diyor ki:

Eshâb-ı kirâma düşman olmak fitnesini ilk meydâna çıkaran

(Abdüllah bin Sebe') isminde Yemenli bir yehûdîdir. Bu yehûdî, müslimân göründü. Önce Basraya geldi. (Îsâ "aleyhisselâm" tekrâr dünyâya gelecek. Muhammed "aleyhisselâm" gelmez olur mu? O da gelecek, Alî ile birlikde dünyâyı küfrden kurtaracak. Hilâfet Alînin hakkı idi. Üç halîfe, Onun hakkını elinden zorla aldı) diyordu. Basradan koğuldu. Kûfeye gelip, halkı aldatmağa başladı. Buradan da koğuldu. Şâma geldi. Şâmda, Eshâb-ı kirâmdan yüz bulamayınca Mısra kaçdı. Mısrda, Hâlid bin Mülcim, Sûdan bin Hamrân, Gâfıkî bin Harb ve Kinâne bin Bişr gibi soysuz, azılı haydutları etrafına topladı. Kendisini Ehl-i beytin âşıkı olarak tanıtdı. Herkese, hazret-i Alîye uymak, Ona uymıyanlara düşman olmak lâzım olduğunu söylüyordu. Kendisine inananlara da, ayrıca (Peygamberden sonra, insanların en üstünü hazret-i Alîdir. O, Peygamberin vasîsi, kardeşi, dâmâdıdır) diyordu. Sözlerine inandırmak için, âyet-i kerîmelere yanlış ma'nâlar veriyor, hadîs uydurarak câhilleri aldatıyordu. Böyle yapanlara **(Zındık)** denir. Bu sözlerine de inananlara, (Peygamber kendinden sonra hazret-i Alînin halîfe olmasını emr etdi. Eshâb, Peygamberi dinlemediler. Alînin hakkını çiğnediler. Dünyâ çıkarları için, dinlerini terk etdiler) diyordu. Bu sırları herkese açma, diye sıkı tenbîh ediyordu. (Ben şan ve şöhreti sevmem. Maksadım, yalnız, size doğru yolu bildirmekdir) diyordu. Böylece hazret-i Osmânın şehîd edilmesine sebeb oldu. Sonra, hazret-i Alînin askeri arasına, üç halîfenin düşmanlığını yaymağa çalışdı. Burada da başarı sağladı. Buna aldananlara **(Sebeiyye)** denir. [Sonradan hurûfî denildi.] Hazret-i Alî, bu dedikoduları haber alınca, minbere çıkıp, üç halîfeye dil uzatanları ağır suçladı. Birkaçını döğmekle korkutdu. İbni Sebe' bu başarısını görünce, seçdiklerine, gizlice, hazret-i Alînin kerâmetlerini ileri sürerek, (Bu insan gücünün üstündeki işleri, Onun ilâh olduğunu anlatıyor) diyor ve hazret-i Alînin **(Sekr-i tarîkat)** hâlindeki sözlerini de şâhid gösteriyordu. Hazret-i Alî, bu sözleri de haber aldı. İbni Sebe'i ve ona inananları, ya'nî hurûfîleri ateşde yakacağını bildirdi. Bunları Medâyn şehrine sürdü. Fekat, orada da râhat durmadı. Adamlarını Irâka ve Azerbaycâna göndererek, Eshâb-ı kirâm düşmanlığını yaydı. Hazret-i Alî, Şâmlılarla harb etmekde olduğundan, bunlarla uğraşmağa, halîfelik işlerini yapmağa vakt bulamadı.

Süâl: Hazret-i Alî, Deve ve Sıffîn vak'alarında, karşısında bulunan Eshâb-ı kirâm ile anlaşsaydı, Onlarla harb etmeseydi, O din kardeşleri ile birleşerek, O sevdikleri ile elele vererek, İbni Sebe' kâfiri ile ve onun yanına toplanmış olan hurûfîlerle harb etselerdi, islâmiyyete yapmış olduğu büyük hizmetlere, bir yeni-

sini de katmış olurdu. Târîh boyunca islâm âlemini kana boyamış olan (Sebeiyye) fırkası yok olurdu, denirse:

Cevâb: Öyle ictihâd buyurmadı. Kader-i ilâhîyi keşf etdi. Ona tâbi' oldu. Ehl-i sünnet âlimleri, hazret-i Alînin ictihâdının doğru olduğunu bildiriyor. İkinci Abdülhamîd hânın "rahmetullahi aleyh" başına gelen de, bunun gibi idi. Mason plânları ile hâzırlanmış olan çapulcu ordusu, Sultânı hal' için gelirken, İstanbuldaki pâşalar, karşı koyalım, dedi. İstanbuldaki kışlalar ta'lîmli asker dolu idi. Fekat, Abdülhamîd hân, hazret-i Alînin "radıyallahü anh" ictihâdına uydu. Kader-i ilâhiyyeye tâbi' oldu. Âsîlere karşı gelmedi. Böylece ittihâdcıların, kendisinden ve binlerce müslimândan intikam almalarını önledi.

Bozguncuların günden güne artması yüzünden hazret-i Alînin "radıyallahü anh" askeri dörde ayrıldı:

1) İlk şî'a fırkası olup, hazret-i Alîye "radıyallahü anh" uydular. Eshâb-ı kirâmdan hiçbirisine dil uzatmadılar. Hepsini sevgi ile, saygı ile andılar. Şeytânın vesvesesinden kurtuldular. Harb etdiklerini de kardeş bildiler. Onlarla savaşmakdan vazgeçdiler. Hazret-i Alî bunların sözlerini kabûl buyurdu. (Şî'a) adı ilk olarak bunlara verilmişdir. Bunların yolunda olanlara, **(Ehl-i sünnet ve cemâ'at)** denildi.

2) Hazret-i Alîyi "radıyallahü anh", Eshâb-ı kirâmın hepsinden üstün tutanlara **(Tafdîliyye)** denildi. Hazret-i Alî bunları dövmekle korkutdu. Şî'î deyince, bu fırkadan olanlar anlaşılır.

3) Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" hepsine fâsık, hattâ, kâfir diyenlerdir. Bunlara **(Sebeiyye)** ve **(Hurûfî)** denir.

4) Ençok aldananlardır. Bunlar, **(Gulât),** ya'nî azgın olanlardır. Allah, hazret-i Alîye hulûl etmişdir, dediler.

Hazret-i Hüseynin oğlu İmâm-ı Zeynel'âbidîn Alî, hicretin (94). cü senesinde, kırksekiz yaşında vefât edince, oğlu **(Zeyd bin Alî)** "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în", halîfe Hişâma karşı ısyân etdi. Bir ordu ile Kûfeye yürüdü. Zeyd hazretleri, askerin Eshâb-ı kirâma sövdüklerini işitince, men' etdi. Nasîhat eyledi. Fekat askerler dağıldı. Zeydin yanında az kimse kaldı ve yüzyirmiiki (122) senesinde şehîd oldu. Kaçanlar kendilerine **(İmâmiyye)** adını takdılar. Zeydin yanında kalanlara **(Zeydiyye)** denildi.

Hazret-i Alînin ilk şî'ası olan Ehl-i sünnete göre, hazret-i Alî, zemânının en üstünü idi. Hilâfet Onun hakkı idi. Ona uymıyanlar hatâ etdi, bâgî oldu. Hazret-i Âişe, Talha, Zübeyr, Mu'âviye ve Amr ibni Âs gibi Eshâb-ı kirâm "radıyallahü teâlâ anhüm ec-

ma'în", hazret-i Alî ile, halîfelik için harb etmediler. Hazret-i Osmânın kâtilleri aranıp bulunmadığı için ve bunlara kısâs yapılmadığı için karşı koydular. Uyuşmak üzere iken **(Abdüllah bin Sebe')** ve adamları savaşa başladı ve olan oldu. Hazret-i Alî ile harb eden Eshâbın hepsi, hilâfet Onun hakkı olduğunu, Onun kendilerinden dahâ üstün olduğunu söyliyorlardı. Onu övüyorlardı. Hazret-i Alî de, kendisi ile harb eden Eshâb-ı kirâmı seviyordu, övüyordu.

10 — Hurûfîler, Ehl-i beyt, Eshâb-ı kirâmı "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" kötüledi. Onların işkencelerinden feryâd etdiler, diyorlar. Eshâb-ı kirâmdan çoğunun ve hele hazret-i Mu'âviyenin ve babasının ve Amr bin Âs hazretlerinin mürted olduklarını yazıyorlar. Bu mürtedleri seven ve övenler de, Onlarla birlikde Cehenneme gideceklerdir, diyorlar. Evet, Eshâb-ı kirâmdan sonra, vâlîler arasında, Ehl-i beyte zulm ve işkence edenler oldu. Abbâsîler zemânında yapılan işkence, Emevîler zemânında yapılandan kat-kat çok idi. Ehl-i beyt imâmlarından, bu vâlîleri kötüliyen sözler işitildi. Ehl-i beyt imâmlarının o sözlerini Eshâb-ı kirâm için söylemiş gibi çevirdiler. Böylece, Ehl-i beyte de, Eshâb-ı kirâma da hiyânet eylediler.

Eshâb-ı kirâmı kötüliyen kitâbları, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâbları gibi göstererek câhilleri aldatdılar. Meselâ Keşşaf tefsîrinin sâhibi, Tafdîlî ve Mu'tezilîdir. **(Ahtab hârezmî)** azgın bir Zeydîdir. Me'ârif kitâbının sâhibi **(İbni Kuteybe)** ve Nehcülbelâga kitâbını şerh eden **(İbni Ebilhadîd)** mu'tezilîdir. Tefsîr sâhibi **(Hişam Kelebî)** bid'at ehlidir. Murevvicüzzeheb sâhibi olan **(Mes'ûdî)** ve Egânî kitâbını yazan **(Ebülferec İsfehânî)** ve Rıyâdunnadara kitâbını yazan **(Ahmed Taberî)** gibiler de, azgın Ehl-i sünnet düşmanlarıdır. Hurûfîler, bunları, Ehl-i sünnet âlimi tanıtarak, gençleri aldatıyorlar. Kolay aldatabilmek için, kendilerinin bid'at ehli olduklarını söylemiyorlar. Birçokları da büsbütün gizleniyor. Ehl-i sünnet görünüyorlar. Ehl-i sünnet âlimlerini övüyorlar. Fekat Eshâb-ı kirâmın büyüklerini kötüliyorlar. Vesîka olarak da, yukarıda yazdığımız kitâbların ismlerini koyuyorlar. O hâlde, müslimânlar uyanık olmalıdır. Bu bozuk kitâblardan alınmış yazıların, tercemelerin bulunduğu anlaşılan kitâbları ve mecmû'aları okumamalıdırlar. İslâmiyyeti ve Ehl-i sünnet âlimlerini ne kadar överse övsün, içinde bu kitâbların adı görülen din kitâbını zehr bilmeli, perde arkasından islâmiyyeti yıkmak istiyen hurûfîlerin tuzağı olduğunu anlamalıdır.

(Süddî) isminde iki din adamı vardır. Biri, İsmâ'îl-i Kûfîdir. Sünnîdir. Öteki, sagîr diye meşhûrdur ve azgın bid'at sâhibidir. İb-

ni Kuteybe de ikidir. **(İbrâhîm ibni Kuteybe)** bid'at sâhibidir. Abdüllah bin Müslim bin Kuteybe ise sünnîdir. Her ikisinin de (Me'ârif) adında kitâbı vardır. **(Muhammed ibni Cerîr Taberî)** de ikidir. Biri, büyük târîh sâhibi olan sünnîdir. Öteki, bid'at sâhibidir. Taberî târîhini **(Alî Şimşâtî)** adında bir bid'at sâhibi ihtisâr etmişdir.

Tuhfe kitâbında, hurûfîlerin hîle ve yalanlarının yirmiyedincisi olarak diyor ki:

11 — *(Siyâh bir câriye kız, Hârünnürreşîdin serâyında, şî'ayı övdü. Ehl-i sünneti kötüledi. Ehl-i sünnet âlimleri ve kâdî Ebû Yûsüf orada idi. Hiçbiri cevâb veremedi)* diyorlar. Kızın adı Hüsniyye imiş. Şimdi bu kitâb **(Hüsniyye)** adı ile, Anadolunun her yerinde satılmakdadır. Hâlbuki, bu hikâye bid'at ehli âlimlerini küçültmekdedir. Çünki, asrlardan beri, hiç bir bid'at sâhibi, bu câriye kadar olamadı. Hiçbir meclisde, Ehl-i sünnet âlimlerini "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în", onun gibi susduramadılar. Hep yenildiler. Keşki o câriyenin yolunu öğrenselerdi, mahcûb olmakdan kurtulurlardı. Hüsniyye kitâbındaki hikâyeleri **(Murtezâ)** adındaki bir hurûfînin yazdığı anlaşılmakdadır. Murtezânın bir yehûdî dönmesi olduğu **(Esmâülmüellifîn)** kitâbında yazılıdır.

12 — Hazret-i Alî şehîd olunca, İbni Sebe' yehûdîsinin adamları, ya'nî hurûfîler, hazret-i Hasenin yanındaki müslimânların arasına sızdılar. Kırkbin kişi, onu halîfe yapıp, hazret-i Mu'âviye ile harb etmeğe teşvîk etdiler. Hazret-i Alîye yapdıklarını hazret-i Hasene de yapmak, Onu da şehîd etmek istiyorlardı. Ona karşı saygısızlık yapıyorlardı. Hattâ Muhtâr Sekafî, bir kerre, Onun seccâdesini mubârek ayaklarından çekdi. Başka bir mel'ûn, mubârek ayağına kazma ile vurdu. İki asker karşılaşınca, hazret-i Mu'âviyenin kazanacağını anlıyarak, hazret-i Hasenin yanından ayrıldılar. Bu hıyânetlerini, kendi adamları olan Murtezâ adındaki zındık **(Tenzîhül-enbiyâ)** kitâbında sıkılmadan yazmakdadır. Hattâ **(Kitâbül-füsûl)** kitâblarında, hazret-i Hasenin yanında bulunan İbni Sebe' adamlarının hazret-i Mu'âviyeye mektûb yazdıklarını, (Hücum et! Haseni sana bırakacağız) dediklerini bildirmekdedir. Hazret-i Hasen, bu hâinleri anlıyarak sulh istedi. Hazret-i Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" de, Onun mubârek vücûdüne bir zarar gelmesini istemediğini, her nasıl isterse, öylece sulh yapacağını bildirdi.

13 — Hazret-i Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" vefât edince de râhat durmadılar. İslâmiyyeti içerden yıkmak için tâm fırsatdır, dediler. Hazret-i Hüseyne "radıyallahü teâlâ anh", seni halîfe yapacağız, diyerek haber gönderdiler. Mekkeden Kûfeye ça-

ğırdılar. **(Kısas-ı Enbiyâ)** kitâbında diyor ki:

(Abdüllah bin Ömer "radıyallahü teâlâ anhümâ", nasîhat ederek, (Kûfeye gitme!) dedi ise de, hazret-i Hüseyn bunu dinlemedi. Abdüllah, ağlıyarak, vedâ' etdi. Abdüllah bin Abbâs da, (Ey amcamın oğlu! Kûfedekilerin sana zarar vermesinden korkuyorum. Onlar kötü kimselerdir. Oraya gitme! Eğer gideceksen, Yemene git!) dedi. Hazret-i Hüseyn, cevâbında, (Haklısın. Fekat niyyet eyledim, karârlıyım) dedi. Abdüllah, (Bâri çoluk çocuklarını götürme! Korkarım ki, hazret-i Osmân gibi, çocuklarının gözleri önünde şehîd olursun) dedi ise de, hazret-i Hüseyn yine dinlemedi). Kısas-ı Enbiyânın bu yazıları gösteriyor ki, hazret-i Hüseyni Kûfe şehrine da'vet edenlerin kötü niyyetli hurûfî olduklarını ve Onu tuzağa düşürmek istediklerini, Mekkedeki Eshâb-ı kirâm anlamışlardı.

14 — Ehl-i sünnet âlimleri buyuruyor ki, hazret-i Alî şehîd oldukdan sonra, hilâfet hazret-i Hasenin hakkı idi. Kendi isteği ile, bu hakkını hazret-i Mu'âviyeye bırakdı. Çünki, o vakt, halîfeliğe o lâyık idi. Halîfeliği yalnız kaldığı, korkduğu için bırakmadı. Müslimân kanı dökülmesin diye, mü'minlere merhamet etdiği için bırakdı. Kâfirlerle, mürtedlerle, fitneyi önlemek için sulh yapmak câiz değildir. Onlarla harb etmeyip, onların gâlib gelmeleri en büyük fitnedir. Bâgîlerle sulh ise, câizdir. O zemâna kadar, hazret-i Mu'âviye bâgî, âsî idi. O yıl, hak üzere halîfe oldu. Bâgî olana la'net edilmez, istiğfâr edilir. Hayr düâ edilir. Muhammed sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen, **(Mü'minlerin günâhları için istiğfâr et!)** buyuruldu. İstiğfârı emr, la'neti yasak etmek olur. Bu âyet-i kerîme, büyük günâh işliyenlere istiğfâr olunmasını emr buyurmakdadır. Sıfata la'net câiz olsa bile, sıfat sâhibine la'net câiz olmaz. Haşr sûresinin onuncu âyetinin meâl-i şerîfi, **(Önce gelen mü'minlere düşmanlık etmemeği, onlara hayr düâ etmeği)** emr etmekdedir. Hazret-i Alînin Şâmlılara la'net olunmasını yasak etdiğini, şî'î kitâbları da yazmakdadır. Bu da, Onların müslimân olduklarını göstermekdedir. Hazret-i Alî için olan hadîs-i şerîfde, **(Seninle harb, bana karşı harbdir)** buyuruldu ise de, bu hadîs-i şerîf, bu büyüklere karşı muhârebenin dehşetini bildirmek içindir. Bu hadîs-i şerîf, kırkbirinci maddede uzun uzun açıklanmışdır. Hazret-i Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" ve sonra gelenler, hakîkatde melik idi. Sultân idi. Halîfenin üç vazîfesinin yalnız birini yapıyorlardı.

15 — Hurûfî kitâbları diyor ki, hazret-i Mu'âviyenin vâlîleri millete zulm etdi. Bunlardan biri Ziyâd idi. Şirâz vâlîsi idi. Ebû Süfyânın, câhiliyyet zemânındaki Hâris adındaki bir doktorun Sü-

meyye adındaki câriyesinden olan gayr-ı meşrû' oğlu idi. Büyüdükde necâbeti, belâgati, zekâsı, dillere destân olmuşdu. Arabistânın dâhîlerinden olan Amr ibni Âs, (Bu çocuk Kureyşli olsaydı, büyük bir adam olurdu) dedi. Hazret-i Alî de, orada idi. Ebû Süfyân, (Bu benim oğlumdur) dedi. Hazret-i Alî halîfe olunca, Ziyâdı İrân vâlîsi yapdı. Çok iyi idâre etdi. Memleketler feth eyledi. Hazret-i Mu'âviye kardeşinin bu başarılarını görünce, yanına çağırdı. Fekat O, hazret-i Alî şehîd oluncaya kadar, vazîfesinden ayrılmadı. Hazret-i Mu'âviye meşrû' halîfe olunca, kırkdört senesinde, Ziyâdın, Ebû Süfyânın oğlu olduğunu i'lân etdi. Basra vâlîsi yapdı. Böylece, hazret-i Osmân ile hazret-i Alîye, babasız birini vâlî yapdıkları için dil uzatılmasını önlemiş oldu. Ziyâd, kâdî Şüreyhin oğlu Sa'îdden hazret-i Alînin intikâmını almak istedi. Evini, mallarını aldı. Sa'îd Medîneye gelip, bunu hazret-i Hüseyne şikâyet etdi. Hazret-i Hüseyn "radıyallahü anh", Ziyâda mektûb yazıp, Sa'îdin mallarını geri vermesini bildirdi. Ziyâd cevâbında, (Ey Fâtımanın oğlu! İsmini, benim ismimden önce yazmışsın. Hâlbuki sen dilek sâhibisin. Ben ise sultânım) gibi şeyler yazdı. Hazret-i Hüseyn, bu mektûbu Şâma halîfeye gönderdi ve vâlîyi şikâyet eyledi. Hazret-i Mu'âviye, mektûbları okuyunca, çok üzüldü. Ziyâda sert bir emr yolladı: (Ey Ziyâd! Bil ki sen, hem Ebû Süfyânın, hem de Sümeyyenin oğlusun! Ebû Süfyânın oğlu yumuşak ve tedbîrli olur. Sümeyyenin oğlu da, onun gibi olur. Mektûbunda Hüseynin babasına dil uzatmışsın. Yemîn ederim ki, Ona yazdıklarının hepsi sende vardır. O, bunların hepsinden temizdir. Senin isminin, Hüseynin isminin altında bulunması, senin için bir kusûr değil, bir şerefdir. Emrimi alır almaz Sa'îdin mallarını hemen geri ver! Ona, eskisinden dahâ iyi bir ev yap! Bu emrimi Hüseyne de bildiriyorum ve özr diliyorum ve Sa'îde bildirmesini ricâ ediyorum. İsterse Medînede kalsın. İsterse, Kûfeye gitsin. Onlara elin ile, dilin ile, aslâ sataşma! Hüseyne "radıyallahü teâlâ anh" anasının adı ile yazmışsın. Sana yazıklar olsun! Unutma ki, Onun babası, Alî ibni Ebû Tâlibdir. Anası da Resûlullahın kızı Fâtımadır "radıyallahü teâlâ anhâ". Ondaki bu şeref, başka kimsede bulunabilir mi? Niçin düşünmüyorsun?) dedi.

Ziyâdın ve oğlu Ubeydüllahın müslimânlara olan zararlarını herkes bilir. Fekat, bunu vâlî yapdığı için, hazret-i Mu'âviyeye dil uzatmak hiç doğru değildir. Onu, hazret-i Osmân da ve hazret-i Alî de "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" vâlî yapmışlardı. Otuzaltıncı maddeyi okuyunuz!

16 — **Süâl:** Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" **(Alîye eziyyet eden, bana eziyyet etmiş olur)** buyurdu. Ba'zıları bu ha-

dîs-i şerîfi ileri sürerek, (Resûlullahı incitmek küfrdür. Bunun için hazret-i Alî ile "radıyallahü teâlâ anh" harb edenlerin hepsi kâfirdir) diyorlar.

Cevâb: Kûfe ve Mısrda çoğalan münâfıklar, Medîneye yürüdüler ve hazret-i Osmânı şehîd etdiler. Hazret-i Alî, halîfe olunca, kâtilleri arayıp kısâs yapmak için gecikdirmeği uygun gördü. Eşkıyâ ise, bundan yüz buldu. Taşkınlığa devâm etdiler. Hazret-i Osmânı söğüp, kendilerini haklı gösteren sözleri her tarafa yaymağa başladılar. Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Talha, Zübeyr, Nu'mân bin Beşîr, Ka'b bin Acre ve başkaları bu hâle çok üzüldüler. (İşin sonunun böyle olacağını bilseydik, hazret-i Osmânı, eşkıyâya karşı korurduk) dediler. Kâtiller, bunu haber alınca, bu Sahâbîleri de şehîd etmeğe karar verdiler. Bunlar da Mekke-i mükerremeye gitdiler. Hac etmek için Mekkeye gelmiş olan hazret-i Âişeye anlatıp Ona sığındılar. (Halîfe, fitneyi basdırıncaya kadar, eşkıyâya yüz veriyor. Onlar da şımararak düşmanlıklarını, işkencelerini artdırıyorlar. Kısâs yapılmadıkça ve zâlimlerin cezâsı verilmedikçe, kan dökmenin önüne geçilemiyecekdir) dediler. Hazret-i Âişe de, (Bu şakîler Medînede kaldıkça ve Emîrülmü'minînin etrâfını sardıkça, sizin Medîneye gitmeniz doğru olmaz. Şimdilik emîn bir yere gidiniz. İşin sonunu bekleyiniz. Hazret-i Alîyi bu eşkıyânın elinden kurtarmak için uzakdan yardım ediniz. İlk fırsatda, halîfeyi aranıza alıp eşkıyâ üzerine yürüyünüz. Kâtilleri yakalayıp kısâs yapmak kolay olur. Böylece kıyâmete kadar, zâlimlere ders vermiş olursunuz! Bu iş şimdi kolay değildir. Acele etmeyiniz) buyurdu. Eshâb-ı kirâm, hazret-i Âişenin sözlerini beğendiler. İslâm askerlerinin toplanma yerleri olan Irak ve Basra taraflarına gitmeği uygun gördüler. Hazret-i Âişeye, (Fitne kalkıp, ortalık düzelinceye ve halîfeye kavuşuncaya kadar bizi himâye et! Sen müslimânların annesisin ve Resûlullahın muhterem zevcesisin. Ona herkesden dahâ yakın ve dahâ sevgilisin. Seni herkes saydığı için, eşkıyâ sana yaklaşamaz. Bizimle berâber bulun! Bize kuvvet ol!) diye yalvardılar. Hazret-i Âişe, müslimânların râhat etmesi için ve Resûlullahın Eshâbını korumak için, Onlarla birlikde Basraya hareket etdi. Halîfenin etrâfını sarmış olan ve birçok işlere karışmakda olan kâtiller, bu haberi hazret-i Alîye başka dürlü anlatdılar. Halîfeyi de Basraya gitmeğe zorladılar. İmâm-ı Hasen ve imâm-ı Hüseyn ve Abdüllah bin Ca'fer Tayyâr ve Abdüllah bin Abbâs gibi Sahâbîler, halîfeye acele etmemesini, münâfıkların sözüne aldanmamasını söylediler ise de, eşkıyâ ağır basarak, Emîr hazretlerini Basraya götürdüler. Önce Ka'ka' adında birini gönderip, haz-

ret-i Âişenin yanında bulunanların düşüncelerini sordu. Sulh ve fitneyi önlemek istediklerini, bunun için de, önce kâtillerin yakalanması lâzım geldiğini söylediler. Halîfe, bu isteklerini uygun buldu. Her iki tarafdaki müslimânlar sevindiler. Üç gün sonra birleşmek için anlaşdılar. Buluşma sâati yaklaşınca, kâtiller haber aldı. Şaşkına döndüler. Başkanları olan Abdüllah bin Sebe' yehûdîsinin etrâfında toplandılar. Bunun çâresini sordular. Son çâremiz bu gece halîfenin askerlerine hücûm ediniz ve hemen halîfeye gidip, (Âişenin yanındakiler sözlerinde durmadı. Baskına uğradık) deyiniz. Bir süvârî birliği ile de, karşı tarafa saldırdılar. Birkaç gün evvel gönderdikleri ajanlar da, karşı tarafdan imiş gibi, (Halîfe sözünde durmadı. Baskına uğradık) diye bağırdılar. Böylece harb başladı. Deve vak'ası böyle patlak verdi. Kurtubî ve başka Ehl-i sünnet târîhleri işin doğrusunu böyle yazmakdadır. Eshâb-ı kirâma düşman olanlar, kâtilleri savunmak için, başka dürlü yazıyorlar. Bu yalanlara inanmamalıdır.

Şâm vâlîsi olan Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" da, kâtilleri yakalamayı ve kısâs yapmayı istemişdi. Halîfe, ortalık karışık olduğundan ve Deve vak'asıyle uğraşdığından, bunun dileğini kabûl etmedi. Bu da, halîfeyi kabûl etmedi. Şî'îlerin **(Nehcülbelâga)** kitâbında da yazdığı gibi, halîfe, (Din kardeşlerimiz ile harb edeceğiz. Onlar doğru yoldan ayrıldı) buyurdu. Görülüyor ki, Deve ve Sıffîn muhârebelerini yapanlar, hiçbir zemân hazret-i Alîyi "kerremallahü vecheh" incitmeği düşünmemişdir. Her iki tarafda bulunanlar da, yalnız Allahü teâlânın emrine uymayı ve fitneyi önlemeyi düşünmüşlerdir. Fekat siyonizm, yehûdî parmağı, her iki tarafı da kana boyamışdır.

(Tezkire-i Kurtubî Muhtasarı) yüzyirmiüçüncü sahîfesinde diyor ki: Müslimin bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Müslimânlar birbirleri ile harb ederse, ölen de, öldüren de Cehennemdedir)** buyuruldu. Âlimler buyuruyor ki, bu hadîs-i şerîf, dünyâ kazancı için döğüşenleri bildiriyor. Din için, kötülüğü kaldırmak için, meselâ bâgî, âsî olanlarla döğüşmeği bildirmiyor. Başka bir hadîs-i şerîfde, **(Dünyâlık için döğüşürseniz, öldüren de, öldürülen de Cehennemdedir)** buyuruldu. Hazret-i Alî ile hazret-i Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anhümâ" arasındaki harb böyle değildir. Dünyâ için değildi; Allahın emrinin yerine gelmesi için idi. Müslimdeki bir hadîs-i şerîfde, **(Eshâbım arasında fitne olacakdır. O fitnelere karışanları, Allahü teâlâ, benimle olan sohbetleri hurmetine afv ve mağfîret edecek. Sonra gelenler, bu fitnelere karışan Eshâbıma dil uzatarak Cehenneme gideceklerdir)** buyuruldu. Birbirleri ile harb eden Eshâbın hepsinin afv edileceklerini, bu hadîs-i şe-

rîf göstermekdedir.

17 — Hurûfîler, Eshâb-ı kirâma azılı düşman oldukları için, bütün Ehl-i sünnete "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" mel'ûn diyorlar. Âl-i İmrân sûresi yüzonuncu âyetinde, **(Siz ümmetlerin en iyisisiniz)** buyuruluyor. Bunlar ise, bu ümmete mel'ûn diyorlar. Her nemâzdan sonra, Eshâb-ı kirâmın büyüklerine la'net etmeği büyük ibâdet biliyorlar. Allahü teâlânın ve Peygamberlerin düşmanları olan Ebû Cehl, Ebû Leheb, Fir'avn, Nemrûd ve benzerlerine la'net etmeği hâtırlarına bile getirmiyorlar. Üç halîfeyi ve Eshâb-ı kirâmı öven âyet-i kerîmelere müteşâbihât diyorlar. Bunların ma'nâsı anlaşılmaz, diyorlar.

18 — Ehl-i sünneti Resûlullahın Ehl-i beytine düşman biliyorlar. Hâlbuki, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâbları Ehl-i beytin sevgisini ve büyüklüğünü bildiren yazılarla doludur. Ehl-i sünnet âlimlerinden Behâüddîn-i Âmilî, **(Keşkül)** kitâbında, Ehl-i beyte inanmıyan, mü'min değildir, buyuruyor. Ehl-i sünnetin bütün tarîkatları Ehl-i beytden feyz almakdadır. Ehl-i sünnetin dört mezhebinin imâmları Ehl-i beytin talebeleridir. Şî'î âlimlerinden İbni Mutahhir Hullî **(Nehcülhak)** ve **(Minhecülkerâme)** kitâblarında, Ebû Hanîfenin ve Mâlik bin Enesin, imâm-ı Ca'fer-i Sâdıkdan ilm aldıklarını yazmakdadırlar. İmâm-ı Şâfi'î, imâm-ı Mâlikin ve imâm-ı Muhammed Şeybânînin talebesidir. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe, imâm-ı Muhammed Bâkırın da sohbetinde bulundu. Ondan ilm aldı. Bunu ibni Mutahhir açıkça bildirmekdedir. Bunun için, şî'anın inancına göre de, İmâm-ı a'zamın ictihâd sâhibi bir müctehid olması lâzım gelmekdedir. Yine onlara göre, bunun şehâdetini kabûl etmiyenin kâfir olması lâzım gelmekdedir. İmâm-ı Mûsâ Kâzım, Abbâsîlerin zindanında iken, imâm-ı Ebû Yûsüf ile imâm-ı Muhammed Şeybânî zindana gelirler, Ondan ilm öğrenirlerdi. Bunu şî'î kitâbları da yazmakdadır.

Her müslimânın kâfirleri sevmemesi farzdır. Bunu emr eden âyet-i kerîmeler çokdur. Mü'minlerin, günâhlı olsalar dahî, birbirlerini sevmeleri lâzımdır. Her mü'minin, Allahü teâlâyı herşeyden çok sevmesi lâzımdır. Muhabbetin ve düşmanlığın dereceleri vardır. Mü'minin, Allahdan sonra en çok, Onun Resûlünü sevmesi lâzımdır. Sonra Ona yakın olan mü'minleri sevmek lâzımdır. Ona yakın olmak üç dürlüdür:

1) Evlâd ve akrabâsıdır "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în".

2) Mubârek zevceleridir "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în". Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı kerîmde, neseb ile yakınlığı, nikâh ile yakınlıkla birlikde zikr etmekdedir.

3) Onun Eshâbıdır "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în". Ona yardıma koşmuşlar. Ona yardım için canlarını fedâ etmişlerdir. Bu yakınlık, her yakınlıkdan dahâ üstündür.

Bunlardan sonra, bütün mü'minleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" sevmek gelir. Bunların herhangi birinin îmânı giderse, o sevilmez. İmân ile küfr de son nefesde belli olur. Mü'minin günâh işlemesi sevilmez. Fekat kendisi sevilir.

Resûlullahın vefâtından sonra, mubârek zevcelerinden ve Eshâbından "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" hiçbirinin kâfir olmadığı sözbirliği ile bildirilmekdedir. Bunun için, emîre ısyân edenleri, Onu dinlemiyenleri de sevmek lâzımdır. Şî'î âlimlerinden Nasîreddîn-i Tûsî, (İmâm-ı Alîye ısyân edenler, fâsık oldu. Onunla muhârebe edenler, kâfir oldu) diyor ise de, bu sözü yanlışdır.

19 — Deve ve Sıffîn muhârebelerinde hazret-i Alî ile harb etmek düşünülmedi. Hazret-i Osmânın kâtillerine kısâs yapılması için harb edildi. Hazret-i Alî, onların arasında bulunmasaydı, yine harb yapılacakdı. Harb edenlerin hiçbiri, hazret-i Alîye düşman değildi. Yasak edilmiş olan bir işi yapana, niyyetine göre karşılık verilir. Meselâ, bir kimse, (Şu bardağı kırana cezâ yaparım) dese, biri geçerken ayağı kayıp bardak kırılsa, ona cezâ yapmaması lâzımdır. Hazret-i Alî ile harb edenler de, bunun gibidir. Hazret-i Âişenin hazret-i Alîye karşı gelmesi, hazret-i Mûsânın hazret-i Hârûnu azarlaması gibidir. Hazret-i Âişenin mü'minlere anne olduğunu Kur'ân-ı kerîm bildiriyor. Anne, yanlış olsa da, oğlunu cezâlandırırsa, Ona dil uzatmak lâzım gelmez. Hazret-i Alî ile harb eden Eshâb-ı kirâm, âyetler ve hadîsler ile medh olunmuşdur. Eshâb-ı kirâmın herbiri için, hattâ mü'minlerin hepsi için şefâ'at ve kurtuluş ümmîdi vardır. Eğer bir kimse, hazret-i Alîye düşman olup, Ona la'net eder, söğerse, bu kimse kâfir olur. Fekat, Onlardan hiçbirinin böyle yapdığı bildirilmemişdir. Hazret-i Alîye kâfir diyen, O, Cennete girmeyecek diyen veyâ ilm, adâlet, vera' ve takvâsında kusûr olduğu için halîfe olamaz diyen kâfir olur. Hâricîler, ya'nî Yezîdîler, böyle inanıyor iseler de, şübheli delilleri te'vîl etdikleri için böyle söyliyorlar. Nefsine uyarak, mal, mevkı' kazanmak için yâhud yanlış ictihâd ederek, Onunla harb eden kâfir olmaz. Birinci kısmdakiler, fâsık, ikinci şeklde yanılan ise bid'at ehli olur. Hadîs-i şerîfde, **(Mü'mine la'net etmek, onu öldürmek gibidir)** buyuruldu. La'net etmek, Allahın rahmetinden uzak olmasını istemek demekdir. Günâh ve bid'at yüzünden olan sevmemek, onun ölümünden sonra da devâm eder. Hadîs-i şerîfde, **(Ölüleri sövmeyiniz)** buyuruldu.

20 — Görülüyor ki, Cemel ve Sıffîn muhârebelerinde, hep yehûdî parmağı vardır. Siyonizmin idâre etdiği mel'anetlerdir. Kardeşi kardeşe düşman etmek, iç savaş açarak islâmiyyeti içerden yıkmak için düzülen alçak yehûdî plânlarıdır. Bindörtyüz seneden beri, bu plânları yürütüyorlar. Hazret-i Osmânı "radıyallahü teâlâ anh" şehîd edenleri hâzırlıyan ve idâre eden yehûdîler, sultân ikinci Abdülhamîd hânı "rahmetullahi teâlâ aleyh" hal' eden hareket ordusunu da hâzırlayıp yürütdüler.

Müslimânlar, dahâ hâlâ uyanmıyor. Bu hakîkatleri göremiyor. Hazret-i Osmânı şehîd eden, Eshâb-ı kirâmı birbirine kırdıran, ittihâdcı denilen masonları müslimânların başına belâ edip, binlerce din adamını dar ağaçlarına ve zındanlara sürükliyen islâm düşmanı olan yehûdîlerin kitâbları kapışılmakda, köylere kadar dağıtılmakdadır. Masonların, komünistlerin desteklediği dinde reformcular, harıl harıl çalışıyor. Müslimânlar ise, gaflet içinde şu'ûrsuz uyuyorlar. İslâmiyyeti içerden yıkmak için sinsice yazılmış olan zındıkların kitâblarını terceme ediyor, reklâmlarını yapıyorlar. Müslimân ismini taşıyan islâm düşmanlarına **(Zındık)** denir.

21 — Müslimânların okuduğu bir günlük gazetede, bir din kitâbının reklâmını gördük. Gazetenin bu kitâbı övmesi, günlerden beri devâm ediyormuş. Bir müslimân, bu kitâbdan bir aded getirdi. Birçok yerinde, Ehl-i sünneti övüyor. Birkaç yerinde de yalanlar, iftirâlar yerleşdirilmiş. Bunları din kardeşlerimize duyurmak istiyoruz. Böylece, temiz gençleri uçuruma düşmekden kurtarabilirsek dînimize ve milletimize büyük hizmet etmiş oluruz.

22 — *(Âişe-i Sıddîkanın dahî ömrünün sonuna kadar, ictihâdındaki hatâsından dolayı nedâmetde bulunduğunu kitâblar beyân eylemişdir)* diyor.

Hâlbuki kitâblar, hiçbir âlimin ictihâdına nâdim olduğunu, üzüldüğünü yazmıyor. Çünki, ictihâd lâzım olan bilgilerde ictihâd etmek günâh değildir. Hiç olmazsa, bir sevâb vardır. O büyükler "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în", ictihâdlarında yanıldıklarına değil, müslimân kanı döküldüğüne üzüldüler.

23 — *(Eshâbın ictihâdda hatâsı sâbit oldukdan ve senelerce fitne ve fesâd, kıtâl ve tahrîb üzerinde ısrârın devâmından sonra)* gibi şeyler yazıyor. Yukarıda bildirdiğimiz gibi, Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" ictihâdları, hazret-i Osmânın kâtillerine kısâs yapılmasında ve eşkıyânın Medîneden hemen çıkarılarak huzûr ve sükûnun bir ân önce sağlanmasında idi. İctihâdların harb ile bir ilgisi yokdu. Muhârebelere zındıklar sebeb oldu. Sonra, bu muhârebeleri, ictihâd ayrılığına yüklediler. Böylece müslimânları ikiye bölmeğe muvaffak oldular.

24 — Hurûfî kitâbı, *(Eshâbımdan ba'zı nâs, havzıma, yanıma gelecekler. Ben onları görüp tanıyacağım. O sırada, onları yanımdan ayıracaklar. Ben "Yâ Rabbî! Bunlar benim Eshâbımdır" diyeceğim. O zemân bana, "bunlar senden sonra neler yapdılar")* hadîs-i şerîfini yazıyor. Bunun doğru hadîs olduğunu isbât için çeşidli kitâbların ismini veriyor.

Bu hadîs-i şerîfden dahâ uzunu da, Ehl-i sünnetin **(Sihâh)**ında, [ya'nî, sahîh oldukları sözbirliği ile bildirilmiş olan hadîs kitâblarında] mevcûddur. Bu sahîh hadîs-i şerîflerin hepsi, Eshâb-ı kirâmın arasındaki zındıkları bildirmekdedir. Eshâb arasında bulunan birkaç kimsenin Resûlullah zemânında mürted olduğu, hadîs-i şerîfle bildirildi. Bunlar Eshâblık şerefine dâhil değildir. Sonradan sapıtanlar, Benî Hanîf ve Benî Sakîf gibi kabîlelerden elçi olarak gelip, müslimân olduklarını söyleyip gidenlerden idi. Deve ve Sıffîn harblerinde hazret-i Alînin yanında bulunup, sonra hâricî olan Harkus bin Zübeyr de onlardandır. Sâlih işler yapan ve kâfirlerle cihâd eden Eshâbın hepsinin îmânla vefât etdiklerinde, Ehl-i sünnet âlimleri sözbirliğine varmışdır. Deve ve Sıffîn muhârebelerinde her iki tarafda bulunan Sahâbîler, hep böyle idi. Birbirlerine kâfir diyen hiç olmadı. **(Ammâr bin Yâseri âsîler öldürecek)** hadîs-i şerîfi ve hazret-i Alînin, (Kardeşlerimiz bize ısyân etdi) buyurması, hazret-i Mu'âviyenin ve Onunla birlikde olan Eshâb-ı kirâmın hepsinin müslimân olduklarını isbât etmekdedir. Hazret-i Mu'âviyenin ve Amr ibni Âs hazretlerinin vefât edeceklerine yakın söylediklerini ve Resûlullaha olan aşırı sevgi ve saygılarını **(Eshâb-ı Kirâm)** kitâbımızda uzun yazdık. Okuyanlar, ikisinin de îmânlarının çok kuvvetli olduklarını anlar. Onlara dil uzatamaz. Ehl-i sünnet âlimleri, mürtedleri savunmuyor. Hazret-i Ebû Bekr zemânında mürtedlerle harb edenlerin üstünlüklerini anlatıyor. Mürtedleri kahr eden, Îrân ve Bizans orduları ile, Allah için savaşıp onları yere seren kahramânların şânlarının çok yüksek olduğunu bildiriyor. Bunlar, binlerle insanı îmâna getirdi. Onlara Kur'ânı, nemâzı, islâmiyyeti öğretdiler. Kur'ân-ı kerîm, bunların hepsine Cenneti müjdeliyor. Sonsuz ni'metler va'd ediyor. Allahü teâlâ, bunların hepsinden râzı olduğunu bildiriyor. Bu müjdeler, va'dler, Eshâb-ı kirâmın hepsinin "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" îmân ile vefât etdiklerine, hiçbirinin mürted olmadığına şâhiddir.

Hindistânda yetişen büyük islâm âlimlerinden Şâh Veliyyullah-ı Dehlevî "rahime-hullah", **(Kurret-ül-ayneyn)** kitâbının sonunda, bu hadîs-i şerîfi yazarak açıklamakdadır. Bu kitâbı özetleyip fârisîden türkçeye terceme ederek **(Eshâb-ı Kirâm)** kitâbın-

da neşr eyledik. Lütfen oradan da okuyunuz!

25 — Hurûfî kitâbında, *(Sizler, insanlar için çıkarılmış hayrlı ümmetsiniz! âyetinin tefsîrinde, imâm ibni Cerîr-i Taberî, rivâyet-i sahîha ile Ömer-ül-Fârûkun, (Bu vasf-i âlî, evvelimize şâmil; âhırımıza gayrı şâmildir) dediğini rivâyet etmişdir. Ahmed bin Hanbel ve İbni Sîrîne göre Sâbıkûn-i evvelün, kıbleteyne nemâz kılanlardır. Şa'bîye göre, Şecere-i rıdvân altında bî'at edenlerdir)* diyor.

Böylece, hazret-i Mu'âviyeye saldırabilmenin yolunu açıyor ise de, pek çürük tahtaya basmakdadır. Âyet-i kerîmede övülen Sâbıkûnun, önce îmâna gelenler olduğunu yazması ile, hazret-i Mu'âviye ile Amr ibni Âs hazretleri, sonradan îmâna geldikleri için, bunlara dâhil değildirler, demek istemekdedir. Hâlbuki, Tevbe sûresinin yüzbirinci âyetinin yalnız başındaki **(Sâbikûnel evvelûn)** kısmını alıp, âyetin sonunu saklamakdadır. Bu âyet-i kerîmede, sâbikûnel evvelûn buyurdukdan sonra meâlen, **(İmânda ve ihsânda bunların izinde gidenlerden Allahü teâlâ râzıdır. Onlar da, Allahü teâlâdan râzıdırlar. Allahü teâlâ Onlar için Cennetler hâzırladı)** buyuruyor. Âyet-i kerîmenin sonundaki bu müjdeye Eshâb-ı kirâmın hepsinin ve kıyâmete kadar, bunların izinde bulunanların dâhil olduğunu bütün tefsîrler sözbirliği ile bildirmekdedir. Tibyân tefsîrinde bunu bildirdikden sonra Muhammed bin Kâ'bın (Eshâb-ı kirâmın hepsi, günâh işliyenleri de Cennetdedir) dediğini, sonra bu âyet-i kerîmeyi okuduğunu bildirmekdedir. Bir hurûfî babasına, (Niçin nemâz kılmıyorsun?) demişler. O da, (Nemâza yaklaşmayınız!) âyetine uyuyorum, demiş. Âyet-i kerîmenin sonundaki (Serhoş iken) şartını okumıyarak, Allahü teâlânın emrini tersine çevirmiş ve böylece kâfir olmuş. Kitâbın yazarı da, âyet-i kerîmenin baş tarafını yazıp, hazret-i Mu'âviye ile Amr ibni Âs hazretlerinin Cennete gidenler arasında bulunduklarını saklamakdadır.

26 — *(Küfrün imâmları, Mu'âviyenin babası, Hindin kocası olan Ebû Süfyân ve ahzâbıdır)* diyerek hücûma geçmekdedir. Hâlbuki o zemân, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" amcası Abbâs da kâfirler arasında idi. Bedr gazâsında, Resûlullaha karşı harb etmek için gelen düşman ordusunu idâre edenlerdendi. Esîr alınınca, hazret-i Alîye karşı, (Mescid-i harâmı ta'mîr ediyoruz. Kâ'beyi örtüyoruz. Hâcılara su veriyoruz) diye övündü. Allahü teâlâ, âyet-i kerîme göndererek, meâlen, **(Müşriklerin mescidleri ta'mîr etmesi sahîh olmaz. Biz, onların övündükleri işleri yok eder, onları Cehenneme koyarız)** buyurdu. Böylece Abbâs, cevâbını almış oldu. Fekat, sonra meâlen, **(İmâna gelip Mekkeden Medîneye hicret edenlere ve Allah yolunda cihâd edenlere**

yüksek dereceler vardır. Onlar azâbdan kurtulucudur. Onlara rahmetimi ve rıdvânımı ve Cennetlerimi müjdelerim. Onlar, Cennetlerde, sonsuz olarak ni'metlere kavuşacaklardır) buyurmakdadır. Abbâs ile Ebû Süfyân "radıyallahü teâlâ anhümâ" îmâna geldiler. Feth yılında Mekkeden Medîneye hicret etdiler. Ebû Süfyânın Tâif gazâsında bir gözü çıkdı. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Ona Cenneti müjdeledi. Ebû Bekr "radıyallahü anh" halîfe iken yapılan Yermük gazâsında, ikinci gözü çıkdı ve o gazâda şehîd oldu.

27 — *(Sıffîn harbinde iki tarafdan yetmiş bin kişi öldü. Bunların yirmibeşbini, Aliyyül Mürtezâ tarafında olanlardandır. İşbu müdhiş kıtâlin müsebbibi kimdir?)* diyor.

Bu muhârebeye **(Abdüllah bin Sebe')** yehûdîsi ile ona bağlanmış olan ve **(Sebe'iyye)** denilen zındıkların sebeb olduklarını, **(Tuhfe)** kitâbından terceme ederek, yukarıda, onaltıncı maddede uzun yazmışdık. Fekat, sebe'iyyeciler, yehûdîlerin bu suçunu Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden olan hazret-i Mu'âviyeye yüklemek, böylece müslimânları parçalamak çabasındadırlar.

28 — *(Cemel harbinde Âişe-i sıddîka tarafından olan, Aşere-i mübeşşereden, Talha ve Zübeyr ictihâdlarından, hatâlarından rücû' ile harb yerini terk eylediler)* diyor.

Cennetle müjdelenmiş olan bu iki Sahâbî, hazret-i Alî ile harb etmek için ictihâd etmemişlerdi. Resûlullahın çok sevdiği ve Cennet ile müjdelediği bu iki zâta, böylece leke sürmek istiyorlar. Hazret-i Alî, bunlara tesâdüf edip, müslimânlarla harb etmek istemediğini söyleyince, yehûdîlerin tuzağına düşdüklerini anladılar. Bunun için harbden vazgeçdiler.

29 — *(Talha ölürken, yanından geçen Aliyyül mürtezânın tarafından birini tanıyıp, elini uzat! Alî nâmına bî'at edeyim demişdir)* diyor.

Hazret-i Âişe ile yanındakiler, Basrada, hazret-i Alî ile harb etmek için değil, Onunla anlaşarak, Ona bî'at ederek, fitne ve fesâda son vermek istediklerini bildirmişlerdi. Kısas-ı Enbiyâda, dörtyüzonsekizinci sahîfede diyor ki, (Resûlullah vefât edince, kimin halîfe olacağı görüşülürken, Zübeyr bin Avvâm kılıcını çekerek, Alîye bî'at olunmadıkça kılıcımı kınına sokmam, diyerek ısrâr ediyordu). İşte, Cennetle müjdelenmiş on kişiden biri olan bu Zübeyr, Deve vak'asında, Âişe-i Sıddîkayı, hazret-i Alîye karşı götürenlerden biri idi. Kısas-ı Enbiyâdaki bu yazı, hazret-i Alînin ictihâdında olmıyan Eshâb-ı kirâmın hepsinin, Onu, kendilerinden dahâ yüksek ve halîfe olmağa lâyık bildiklerini ve Onun-

la anlaşmak istediklerini isbât etmekdedir. Deve vak'asının yehûdî oyunu ile nasıl başladığını, onaltıncı maddede bildirmişdik. Kitâbın yazısı da, bu tercememizin doğru olduğunu gösteriyor. Müctehidlerin ictihâdları suç değildir ki, ictihâdlarını değişdirmeleri bir fazîlet olsun.

30 — *(Âyet-i kerîmede, evlerinizde karâr kılın, oturun "hârice çıkmayın, harb ile ve darb ile uğraşmayın"... buyuruldu. Hatâsını bu âyetden anladı)* diyor.

Bu âyet-i kerîme evden hiç çıkmamayı emr etseydi, bundan sonra, Resûlullah zevcelerini hacca, umreye ve gazâlara birlikde götürmezdi. Ana-babalarını, hastaları, vefât edenlerin âilelerini ziyâret etmelerine izn vermezdi. Hâlbuki böyle yapmadığı meydândadır. O hâlde, âyet-i kerîme, açık saçık çıkmamalarını emr etmekdedir. Dînî sebeblerle, örtülü çıkmalarını yasak etmemişdir. Hazret-i Âişe de, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden idi "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în". Eshâbın istekleri üzerine, âdil olan halîfenin kısâsını istemek için çıkmışdı. Şî'î kitâblarının yazdıklarına göre, hazret-i Ebû Bekr halîfe iken, hazret-i Alî, hazret-i Fâtımayı hayvana bindirip, Medîne sokaklarında dolaşdırmışdı. Eshâb-ı kirâm, ikinci halîfe zemânında Zevcât-ı tâhirâtı hacca götürürlerdi.

31 — (*Resûl-i ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" Ammâr bin Yâserin yüzünü okşıyarak, sen bir fie-i bâgıyye tarafından öldürüleceksin buyurdu. Bu haber, Mu'âviye ve ahzâbının bâgî olduğunu bildirmekdedir. Ammâr şehîd olunca, bu haberi bilenler, Mu'âviyeyi terk ile Aliyyül Murtezâ tarafına geçmişlerdir. Bâgî demek, ısyân ve serkeşlik eden demekdir)* diyor ve bu bilgileri, Kısas-ı Enbiyâdan aldığını yazıyor.

(Kısas-ı Enbiyâ) kitâbına bakdık. Ammâr hazretleri vefât edince, bu haberi işitenlerin hazret-i Alî tarafına geçdiğini bildiren yazı görmedik. Muhârebenin dahâ kızışdığını, hazret-i Alînin askerinde ayrılık başladığını yazmakdadır. Bu kitâbın da bildirdiği, Ammâr hazretleri hakkındaki hadîs-i şerîf, hazret-i Mu'âviyenin ve yanında bulunan Amr ibni Âs hazretleri gibi Eshâb-ı kirâmın kâfir olmadıklarını isbât etmekdedir. Bunların hepsi, Resûlullahla birlikde, kâfirlerle cihâd etmişdi.

(Kısas-ı Enbiyâ)da diyor ki: Mekkenin feth yılında, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Ummân hükümdârı Ceyfere mektûb yazıp, Amr ibni Âs "radıyallahü anh" hazretleri ile gönderdi.

Tâif halkı müslimân olunca, Resûl-i ekrem, Ebû Süfyân bin

Harbi Tâife gönderip, **(Lat)** denilen putu yıkdırdı. Ebû Süfyân ve oğulları Yezîd ile Mu'âviye, Resûlullahın kâtibliğini yaparlardı. Hâlid ibni Zeyd ebâ Eyyübel Ensârî ile Amr ibni Âs da kâtiblik yapan zevât-ı kirâmdandır. Amr ibni Âs, Resûlullahın ordu kumandanlığını da yapmışdır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Ebû Süfyânı Necrân vâlîliğine, oğlu Yezîdi Teymaya hâkim ta'yîn buyurmuşdur "radıyallahü teâlâ anhümâ".

Resûlullahın vefâtında, Amr ibni Âs hazretleri Ummânda idi. Medîneye gelince, Eshâb-ı kirâm, Onun başına toplanıp yolda gördüklerini sordular: (Ummândan Medîneye kadar arablar mürted olmuş, bizimle harbe hâzırlanmış gördüm) dedi. Hazret-i Ebû Bekr, Eshâb-ı kirâmı fırka fırka, mürtedler üzerine yolladı. Amr ibni Âs kumandasındaki birliği "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" Hudâ'a mürtedlerine gönderdi.

Amr ibni Âs hazretleri, zemân-ı se'âdetde, Sa'd ve Hüzeyfe ve Uzre kabîlelerinin zekâtlarını toplamağa me'mûr iken, Ummâna hâkim yapılmışdı. Dönüşde, eski vazîfesinin yine Ona verileceği va'd buyurulmuşdu. Ummândan gelince, halîfe hazretleri bunu eskisi gibi zekât toplamağa gönderdi. Böylece, Resûlullahın va'dini yerine getirdi. Mürtedler çoğalınca, bunu bir fırkaya emîr yapmak istedi. Mektûb yazıp, (Resûlullahın vermiş olduğu sözün yerine gelmesi için seni eski vazîfene göndermişdim. Şimdi sana, dünyâca ve âhıretce dahâ hayrlı başka bir vazîfe vermek istiyorum) buyurdu. Amr ibni Âs cevâbında, (Ben islâmın oklarından bir okum. Onları atacak ve toplıyacak, Allahdan sonra sensin. Bak, hangisi dahâ kuvvetli ve te'sîrli ise, onu at) dedi. Halîfe hazretleri, Onu bir fırkaya emîr yapdı. (Eyle) yolu ile Filistine gönderdi. Ebû Süfyânın oğlu Yezîdi de, bir fırkaya emîr edip (Belka) yolu ile Şâm tarafına gönderdi. Ebû Süfyânın ikinci oğlu hazret-i Mu'âviyeyi de başka bir fırkaya emîr yapıp, kardeşinin emrine gönderdi. İmperatör Herakliyüs, kardeşini yüzbin askerle Amr bin Âs hazretlerine karşı ve Yorgi ismindeki bir generali de, büyük bir ordu ile Yezîde karşı gönderdi. Kendisi Humsda kaldı. İslâm fırkaları, halîfeden emr alarak, **(Yermük)**de birleşdi. Rumlar da, İslâm askeri karşısında toplandı. Müslimânlar, müdâfe'a yapıp, halîfeden yardım istedi. Halîfenin emri ile, Allahın kılıcı Hâlid hazretleri, Irakdan on bin askerle imdâda gelip, Amr ibni Âsın emrine girdi. Ecnâdinde yapılan kanlı savaşda, rum ordusu fenâ bozuldu. Sonra Yermükde, ikiyüzkırkbin rum askeri ile, kırkaltıbin islâm askeri çetin savaşa girdi. İçlerinde bin Sahâbî vardı. Yüzü Bedr kahramanlarından idi. Hâlid hazretleri, başkumandan seçildi. Amr ibni Âs ile Şerhabil sağ kanadı, Ye-

zîd bin Ebî Süfyân ile Ka'ka' sol kanadı idâre etdiler. Ebû Süfyân bin Harb askere cesâret veriyordu. Kahramanlıklar gösteriyordu. Çok kanlı savaş oldu. İmperatörün kardeşi ile birlikde yüzbin rum kılıçdan geçdi. Ebû Süfyânın mubârek gözüne ok gelip kör oldu. Rumlar, Ürdünde seksenbin askerle tekrâr hücûm etdi. Hâlid ortada, Amr ibni Âs ile Ebû Ubeyde iki kanadlarda idi "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în". Rumlar bozuldu. Pek azı kurtulabildi.

Ömer-ül-Fârûk hazretleri halîfe iken, müslimânlar, Şâmı kuşatdı. Hâlid bin Velîd bir kapıda, Amr ibni Âs bir kapıda, Yezîd bin Ebî Süfyân bir kapıda idiler. Yezîd, kardeşi Mu'âviyeyi ileri kol kumandanı yaparak, Saydâ ve Beyrut şehrlerini, Amr ibni Âs da Filistini feth eylediler. Amr ibni Âs hazretleri, Filistindeki askerin kumandanı idi. Emîrül-mü'minîn hazretleri, Amr ibni Âsa sık sık imdâd gönderiyordu. Amr ibni Âs, meşhûr dâhîlerden ve kurnaz bir idâreci idi. Kudüs ve Remleye birer fırka gönderdi. Mu'âviye de Kaysâriye şehrini sardı. Bu şehrde çok asker vardı. Dışarı hücûm ediyorlardı. Hazret-i Mu'âviye, çıkanları bozup kırıyordu. Amr ibni Âs ise, Rumların başkumandanı ile harb edip dağıtdı. Gazze ve Nablûs şehrlerini feth eyledi. Hazret-i Ömer, yerine hazret-i Alîyi vekîl bırakıp Kudüse geldi. Yezîd bin Ebî Süfyân, Hâlid, Amr ibni Âs ve Şerhâbil karşılayıp halîfe ile kucaklaşdılar. Rumlar Kudüsü hazret-i Ömere teslîm etdiler. Îrândan alınan ganîmetleri Ziyâd bin Ebîh Medîneye getirdi. Îrân savaşları hakkında halîfeye gâyet fasîh ve belîğ bilgi verdi. Yezîd Şâm vâlîsi yapıldı. Mu'âviye Kaysâriye şehrini feth eyledi. Şâm vâlîsi Yezîd, tâûndan vefât etdi. Yerine kardeşi Mu'âviye Şâm vâlîsi ta'yîn buyuruldu. Sûriye kumandanı Ebû Ubeyde ve yerine geçen Mu'âz bin Cebel de, tâûndan öldü. Amr ibni Âs hazretleri, başkumandan olunca, herkesi dağlara çıkardı. Böylece, vebâ salgınına nihâyet verdi. Amr ibni Âs hazretleri, Mısr seferine kumandan ta'yîn olundu. Bir ay muhârebeden sonra, rum askeri dağıldı. Mısra girdi. Bu muhârebede mancınık kullandı. Heraklius İstanbulda büyük bir ordu hâzırlayıp, Amr ibni Âsa karşı gelmekde iken öldü. Amr ibni Âs üç ay muhârebeden sonra, İskenderiyeyi de aldı. Sonra Trablusa gitdi. Bir ay savaşdan sonra feth eyledi. Hazret-i Ömer şehîd olunca oğlu Übeydullah, kâtil zannı ile eski acem şahlarından Hürmizânı öldürmüşdü. Hazret-i Alî, Übeydullaha kısâs lâzımdır, dedi. Medînede iznli olarak bulunan Mısr vâlîsi Amr bin Âs söz alarak, (Dün Ömer, bugün de oğlu öldürülmek nasıl olur?) dedi. Halîfe olan Osmân "radıyallahü anh", bu sözü beğenerek, kısâs işini diyete çevirdi ve diyet paralarını kendi malından verdi. Bu bir ictihâd ayrılığı idi. Haz-

ret-i Mu'âviye, Anadoluda gazâya başlayıp, **(Amûriyye)** şehrine kadar ilerledi. Halîfe, Amr ibni Âsı Mısr vâlîliğinden azl etdi. Halîfe İstanbulun feth edilmesini Endülüs yoluyle düşünüyordu. Endülüse asker çıkardı. Şâmda kumandan olan Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh", gemilerle Kıbrısa asker gönderdi. Mısrdan da yardım geldi. Çok muhârebe ederek ada feth olundu.

İstanbul kayseri üçüncü Kostantin 47 [m. 668] de Bizans imperatoru olmuş, 66 [m. 685] da ölmüşdür. Büyük bir donanma ile Akdenize çıkdı. Hazret-i Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" ile Mısr vâlîsi Abdüllah da birer donanma ile çıkdılar. Büyük bir deniz harbi sonunda, Ehl-i islâm gâlib geldi. Hicretin otuzüçüncü senesinde Şâm vâlîsi hazret-i Mu'âviye, rumlarla gazâ ederek İstanbul boğazına kadar geldi. Mu'âviye bin Ebî Süfyân "radıyallahü anhümâ", Resûlullahın kâtibliğini yapmış bir sahâbî-i zîşân idi.

Hazret-i Alî "radıyallahü anh", islâmiyyetin kurulması ve kökleşmesi için canını tehlükelere atıp düşmanlarla arslan gibi döğüşdü. Nice kâfirleri katl eyledi. Hazret-i Mu'âviye de "radıyallahü anh", islâmiyyetin yayılması ve doğuya, batıya ışık salması için canını tehlükeye koyup, Bizans orduları ile döğüşdü. Nice memleketler feth eyledi.

Abdüllah bin Sebe' adında bir yehûdî dönmesi Mısrda çok kimseleri aldatdı. Hilâfet, Alînin hakkıdır diyerek, milleti ısyâna teşvîk eyledi. Amr ibni Âs hazretleri, Mısr vâlîliğinde bulunsaydı, bu fitneye meydân vermezdi. Kûfede vâlîye gücenen birkaç kimse, hazret-i Osmânı çekişdirmeğe başladılar. Halîfe bunları Şâma sürdü. Şâm vâlîsi Mu'âviyeye, (Bunlara nasîhat et!) diye yazdı. Mu'âviye bunlara Kureyşlileri övdü. (Resûl-i ekrem, beni işlerinde kullandı. Sonra üç halîfesi beni vâlî yapdılar. Benden râzı oldular) dedi. Çok nasîhat verdi. Dinlemediler. Onları Hums şehrine gönderdi. Hums vâlîsi olan Abdürrahmân bin Velîd, bunlara sert davrandı, korkutdu, tevbe etdirdi. Halîfe; Mu'âviye, Amr bin Âs ve diğer üç vâlîyi Medîneye çağırdı. Fikrlerini sordu. Mu'âviye (İşleri vâlîlere bırak) dedi. Amr bin Âs ise "radıyallahü teâlâ anhümâ", (Yâ halîfe! Sen, Benî Ümeyye ile birlikde nâsa güvendin. Pek merhametli davrandınız. Şiddet veyâ isti'fa, yâhud kuvvetli irâde ile ileri git!) dedi.

Mısrda bulunan (İbni Sebe') ve başka vilâyetlerdeki adamları, birbirleriyle haberleşiyorlardı. Vâlîler zulm ediyor, diyerek ve bir yalana bin katarak uydurdukları iftirâları her tarafa yayıyorlardı. Bu şikâyetleri halîfe işitdi. Vâlîleri toplayıp şikâyetlerin sebebini sordu. Mu'âviye dedi ki, (Sen beni vâlî yapdın. Ben de çok kimseyi me'mûr yapdım. Onlardan sana hayr gelir. Herkes ken-

di memleketini dahâ iyi bilir ve idâre eder) dedi. Sa'îd de, (Bu sözler uydurmadır. Gizlice ortaya atılıyor. Herkes inanıyor. Bu yalanları çıkaranları bulmalı ve öldürmeli) dedi. Amr ibni Âs, (Sen yumuşak davrandın. Yerine göre sertlik göstermelisin) dedi. Halîfe, vâlîlerle Medîneye geldi. Alî ve Talha ve Zübeyri de çağırdı. Mu'âviye, söz alarak, (Siz Eshâbın yükseklerisiniz. Halîfeyi seçdiniz. Şimdi ihtiyâr oldu. İleri atılmayınız) dedi. Hazret-i Alî, bu sözlere üzüldü. (Sus) dedi. Dağıldılar. Mu'âviye, halîfeyi Şâma çağırdı. Kabûl eylemedi. (Öyle ise, seni korumak için asker göndereyim) dedi. Halîfe, (Resûlullahın komşularına baskı yapmak istemem) dedi. Hazret-i Mu'âviye, (Sana kıyacaklarından korkuyorum) deyince, Halîfe, (Allahın dediği olur) buyurdu. Bunun üzerine Mu'âviye, yol elbiselerini giyerek, Alî ve Talha ve Zübeyr ve başka Sahâbîlerle görüşüp, halîfeyi onlara emânet ve herbirine vedâ' ile Şâma gitdi. Ayrılırken, (Ebû Bekr dünyâyı istemedi. Dünyâ da Ona yanaşmadı. Ömere dünyâ yanaşdı. O dünyâyı red eyledi. Osmâna dünyâdan az birşey geldi. Biz ise dünyâya daldık) dedi.

İbni Sebe'in adamları, Mısr ve Kûfede toplanarak birkaç bin kişi, hacca gideceğiz, diyerek, Medîneye geldiler. Hazret-i Osmân "radıyallahü teâlâ anh" şehîd edildi. Şâmdan ve Kûfeden imdâda gelen askerler yetişemedi.

Kısas-ı Enbiyânın, birinci cihân harbindeki baskısından aldığımız yukarıdaki yazılar, hazret-i Mu'âviye ile hazret-i Amr ibni Âsın, ne kadar sâdık, hâlis müslimân olduklarını, Eshâb-ı kirâm arasındaki derecelerinin yüksekliğini, islâmiyyete hizmetlerini ve kâfirlerle cihâddaki gayretlerini açıkca göstermekdedir. Kısas-ı Enbiyâ kitâbı, Abbâsî târîhçilerinin, Emevîleri kötülemek ve kendi hükûmetlerine yaranmak için, yazdıkları târîhlerindeki uydurma hikâyelerin te'sîri altında yazılmış olduğu hâlde, yukarıda bildirdiğimiz gerçekleri de bizlere haber vermekdedir. Deve ve Sıffîn vak'alarını anlatırken, Abbâsî târîhlerindeki bu iki büyük Sahâbînin ve Ebû Süfyân "radıyallahü teâlâ anh" hazretlerinin şânlarına yakışmıyan iftirâları da katmış ise de, seçerek yukarıya yazdıklarımızı okuyan keskin görüşlü ve anlayışlı kimseler, Eshâb-ı kirâmın büyüklüğünü hemen anlarlar. Kısas-ı Enbiyâdaki onları lekeliyen yazıların uydurma ve iftirâ olduğunu kavrarlar.

32 — *(Eshâbdan ve Mu'âviyenin Amr bin Âs ile berâber Mısra gönderdiği kumandanlardan Mu'âviye bin Hadîc, Aliyyül Mürtezânın elçilerinden Muhammed bin Ebî Bekri katl etdikden sonra, eşek lâşesinin içine koyarak yakmışdır. Bu fâci'aya insan*

ne diyeceğini bilmez oluyor) diyor. Bunu Ravzatül Ebrâr kitâbından aldığını söylüyor.

Hâlbuki, **(Kısas-ı Enbiyâ)** kitâbında diyor ki, (Hazret-i Alînin Mısrdaki vâlîsi Muhammed bin Ebî Bekr, ehâlîyi sıkıştırınca, halk hicretin otuzsekizinci yılında silâha sarıldı. O sırada Mısrda bulunan Eshâb-ı kirâmdan Mu'âviye bin Hadîc "radıyallahü anh", hazret-i Osmânın kanı da'vâsına kalkışarak, etrâfına çok kimseyi toplamışdı. Hazret-i Mu'âviye, Amr ibni Âs hazretlerini Mısrı almağa gönderdi. Muhammed bin Ebî Bekr, askerlerle buna karşı koydu. Mu'âviye bin Hadîc gelip, Amr ibni Âsın askerleriyle birleşdi. Mısr askeri bozuldu. Muhammed bin Ebî Bekr saklandı. Mu'âviye bin Hadîc, onu bulup öldürdü. Bir eşek lâşesinin içine koyup yakdı. Çünki, Muhammed bin Ebî Bekr, Mısrdan Medîneye gelen eşkıyâ ile bir olarak, halkı hazret-i Osmâna karşı kışkırtmışdı. Hazret-i Osmânın evini saranlardan biri de bu idi. Hazret-i Osmânı koruyanlar arasında bulunan hazret-i Hasen bin Alî ok ile yaralandı. Muhammed bin Ebî Bekr, Hasenin üzerindeki kanı görünce telâşa düşdü. (Hâşim oğulları bunu görürlerse, üzerimize hücûm ederler, işimiz bozulur. Bir kestirme yol bulalım) dedi. Yanına bir iki kişi alıp bitişik evin dıvârından aşarak, hazret-i Osmânın odasına girdiler. Önce Muhammed bin Ebî Bekr girip, (Şimdi seni Mu'âviye kurtaramaz) dedi ve halîfenin sakalından tutdu. Halîfe Kur'ân okuyordu. Muhammedin yüzüne bakıp, (Baban bu hâlini görseydi, ne kadar üzülürdü) dedi. Muhammed utanıp, çıkıp gitdi. Arkasından gelen arkadaşları, halîfeyi şehîd etdi). İşte halîfenin şehâdetine sebeb olduğu için, bu cezâya dûçâr oldu. Kitâbın yazarı, bunun yakılmasını gençlere anlatarak, yanıp yakılıyor. Hâlbuki, Abbâsîlerin, Emevî halîfelerinden çoğunun ve hurûfîlerin de, Ehl-i sünnet âlimlerini, bu arada Şirvanşâhı ve Bağdâd vâlîsi Bekir pâşayı diri diri ve Beydâvî hazretlerinin kemiklerini mezârlarından çıkarıp yakdıklarını da yazsa idi, kimlerin dahâ vahşî olduğu iyi anlaşılırdı. Hazret-i Mu'âviye, Mısrı alınca, Amr ibni Âsı oraya vâlî yapdı. Amr, hazret-i Ömerin zemânında dört sene, hazret-i Osmânın zemânında da dört sene Mısrda vâlîlik yapmışdı. Amr kırküç yılında vefât edince, yerine bunun oğlu Abdüllahı vâlî yapdı. İki sene sonra azl edip, yerine Mu'âviye bin Hadîci vâlî yapdı. Elli senesinde Mu'âviye bin Hadîci azl edip yerine kendi adamlarından ve Sahâbeden Meslemeyi Mısr ve Afrikıyye vâlîsi yapdı. Mu'âviye bin Hadîc hazretleri yetmişüç senesinde vefât etdi.

33 — (*Mu'âviye, Büsr bin Ertâd kumandasında olan bir fırkayı Haremeyne musallat ederek, kadınları ve ma'sûm çocukları kı-*

lınçdan geçirtmişdir. Bu meyanda Abbâsın beş ve altı yaşlarındaki torunları olan Abdürrahmân ve Kusem de şehîd edilmişdir. Bu sabîler, valdeleri Âişenin gözü önünde katl olunmuşlardır. Bîçâre Âişe, bu müdhiş cinâyete tahammül edemiyerek, tecennün eylemiş, hayâtının sonuna kadar mecnûn olarak, baş açık, yalın ayak, perişan bir hâlde gezmişdir) diyor. Bunları El-Kâmil ve El-Beyân vettebyîn kitâblarından aldığını bildirmekdedir.

Vesîka olarak gösterdiği kitâblar, kendi yüzkarasını meydâna çıkarmakdadırlar. Elbeyân vettebyîn kitâbını Ehl-i sünnet düşmanı olan bir mu'tezilî yazmışdır. Bu işin doğrusu, **(Tezkire-i Kurtubî Muhtasarı)**, yüzotuzbirinci sahîfesinde şöyledir: (Hakemlerin karârı ile hazret-i Mu'âviye halîfe seçildikden sonra, üçbin nefer ile Büsr bin Ertâd Âmirîyi, kendine bî'at etdirmek için Hicâza gönderdi. Önce Medîneye geldi. O gün, Medînede hazret-i Hâlid ebâ Eyyübel-ensârî, hazret-i Alî tarafından vâlî idi. Vâlî gizlice Kûfeye, hazret-i Alînin yanına geldi. Büsr minbere çıkıp, vaktîle burada bî'at etmiş olduğum halîfeyi, [ya'nî hazret-i Osmânı] ne yapdınız? (Eğer hazret-i Mu'âviye bana yasak etmeseydi, hepinizi kılınçdan geçirirdim) dedi. Başda Câbir hazretleri olmak üzere, Medîneliler bî'at etdi. Sonra Mekkelileri de bî'at etdirdi. Büsrün hazret-i Mu'âviyeden (kimseyi öldürme!) emrini aldım demesi, Mekkede ve Medînede kimseyi öldürmediğini göstermekdedir. Sonra, Yemene gitdi. O zemân Yemen vâlîsi olan Ubeydüllah bin Abbâs, Kûfeye hazret-i Alînin yanına kaçdı. Âlimler buyuruyor ki, Ubeydullah kaçınca, Büsr bunun iki oğlunu öldürdü. Hazret-i Alî, Büsre karşı, Hârise-tebni Kudâmeyi iki bin kişi ile Yemene gönderdi. [Büsr Eshâbdan değil idi.] Hârise Yemene gelip, hazret-i Alî şehîd oluncaya kadar, orada vâlî kaldı. Nice kimseleri öldürdü. Medîneye geldi. Orada imâm olan Ebû Hüreyre hazretleri kaçdı. Hârise, (Eğer o kedi babasını bulaydım, öldürürdüm) dedi.) Görülüyor ki, hazret-i Alînin kumandanı, Resûlullahın çok sevdiği ve övdüğü sahâbîsini öldürmek istemiş ve Resûlullahın koyduğu mubârek isim ile alay etmişdir. Hazret-i Alînin ve hazret-i Mu'âviyenin "radıyallahü teâlâ anhümâ" kumandanlarının yapdıkları zulmlerden, O büyükleri lekelemeğe kalkışmak ve olayları, uydurma hikâyelerle şişirmek, doğrusu çok insâfsızlık olur.

34 — *(Mu'âviye minberlerde Aliyyül Murtezâya ve evlâdlarına la'net etdirmek üzere bütün vâlîlerine emrler göndermişdir. Ömer bin Abdül'azîz bu la'netlemeyi kaldırmışdır. Eshâbdan Hucr bin Adî, Alîye la'net etmediği için, yedi refîki ile birlikde, Mu'âviyenin emri ile şehîd edilmişdir!)* diyor ve Agânî, İbni

Ebulhadîdin şerh etdiği Nehculbelâga ve Akdül Ferîd kitâblarını da şâhid gösteriyor.

Hayâsızlığın bu derecesi ve iftirâların bu kadar alçakçası görülmemişdir. Önce şunu söyliyelim ki, vesîka olarak ileri sürülen kitâblar, Tuhfeden terceme ederek, onuncu maddede bildirdiğimiz gibi, hurûfîlerin kitâblarıdır. Egânî kitâbını yazan Ebül-ferec Alî bin Hüseyn İsfehânînin bid'at ehlinden olduğu, **(Esmâül-müellifîn)**de de yazılıdır. Bu adam, **(Mukâtil-i âl-i Ebî Tâlib)** adındaki kitâbında edebsizce kelimeler kullanarak Eshâb-ı kirâmın büyüklerine saldırmakdadır. İbni Ebülhadîdin azılı bir Mu'tezilî olduğunu onuncu maddede bildirmişdik. Bu iftirâların Ehl-i sünnet kitâblarına da sızmış oldukları esefle görülmekdedir. Ehl-i sünnetin büyük âlimlerinden ve Evliyâ-i kirâmın reîslerinden olan imâm-ı Muhammed Ma'sûm-i Fârûkî "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz" hazretleri, iftirâlara vesîkalarla pek güzel cevâb vermekdedir. Bu kıymetli cevâbı terceme ederek kitâbımızın 2. ci kısmında, yetmişikinci sahîfesinden başlıyarak bildirmişdik. Oradan okunmasını tavsiye ederiz.

Hazret-i Mu'âviyenin, hazret-i Alîye la'net etdiğini söylemek, hazret-i Mu'âviyeye iftirâdır. Hazret-i Mu'âviyeye dil uzatmak câiz değildir. Evet Emevî halîfelerinden birkaçı, birkaç kişi için la'net etdirdi. Fekat, Mu'âviye "radıyallahü anh", Emevî halîfelerinden idi ise de, Ona birşey denemez. Hurûfîler, üç halîfeyi ve hazret-i Mu'âviyeyi ve Ona uyanları kötüliyor. Bütün Eshâb, sonradan mürted oldu, diyorlar. Hepsini kötüliyorlar. Ehl-i sünnete göre, Eshâb-ı kirâm için iyilikden başka bir şey söylenemez "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în".

Hazret-i Emîr, hazret-i Mu'âviye ile birlikde olanlar için (Kardeşlerimiz bize uymadı. Kâfir ve fâsık değildirler. İctihâdları ile hareket ediyorlar) buyurdu. Bu sözü, bunlardan küfrü ve fıskı kaldırmakdadır. İslâm dîninde hiç kimseye, hattâ frenk kâfirlerine bile la'net etmek ibâdet değildir. Eshâb-ı kirâmdan herhangi biri, beş vakt nemâzdan sonra, düâ yerine la'neti dile alır mı? Böyle çirkin bir yalana inanılır mı?

Bir kimseyi kötülemek ve ona la'net etmek, bir iyilik ve ibâdet olsaydı, İblîs-i la'îne, Ebû Cehle, Ebû Lehebe ve Peygamber efendimizi "sallallahü aleyhi ve sellem" inciten, Ona cefâ ve ezâ eden ve bu hak dîne, kötülük, ihânetler yapan Kureyşin azılı kâfirlerine la'net etmek, islâmın îcâblarından olurdu. Düşmanlara la'net etmek emr edilmeyince, dostlara la'net sevâb olur mu? Dahâ çok bilgi almak için **(Se'âdet-i ebediyye)** kitâbında, ikinci kısm, yirmiikinci maddeyi de lûtfen okuyunuz!

35 — Hurûfî kitâbında, (*Mu'âviye, imâm-ı Haseni, zevcesine büyük bir mikdârda altınlar vererek, kandırıp, zehrletdirmek sûreti ile öldürmüş, şehîd etdirmişdir)* diyor. Taberî târîhindeki iftirâları onuncu maddede bildirmişdik. Büyük **(Taberî târîhi)** çok kıymetlidir. Bunu, Ehl-i sünnet âlimlerinden Muhammed bin Cerîr Taberî "rahmetullahi aleyh" yazmış ve hicretin üçyüzonuncu senesinde vefât etmişdir. Bir hurûfî bu ismle ortaya atılarak, bu târîhi ihtisâr etmiş ve **(Târîh-i Taberî)** adını vermişdir. Bugün elde bulunan türkçe Taberî târîhi, bu kitâbdan terceme edilmişdir. Kitâbın doğrusu, bundan pek dahâ büyükdür. Mürevvicüzzeheb kitâbının da, iftirâlarla dolu bir târîh kitâbı olduğunu, Tuhfe kitâbından terceme ederek onuncu maddede bildirmişdik. Mu'âviye "radıyallahü anh" hazretlerinin şânına yakışmıyan çok çirkin ve pek alçak yalanları, bir din kitâbında yazarak, iki paçavrayı da, vesîka olarak koymak, bir müslimâna yakışır mı?

Feth sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen, **(Senin Eshâbın, birbirine çok ve hep merhametlidir. Kâfirlere karşı çok ve hep sertdirler)** buyuruldu. İslâm düşmanları ise, Eshâb-ı kirâm birbirlerine düşman idi. Birbirlerini zehrletdiler, diyorlar. Müslimânlar, elbet Allahü teâlâya inanır. Eshâb-ı kirâmın birbirini çok sevdiklerini söyleriz. Eshâb-ı kirâm, hazret-i Osmânın kâtillerine kısâs yapılması işinde ictihâd etdiler. Bu bir din işi idi. İctihâdları ayrıldı. Resûlullahın zemânında da ictihâdları ayrı olurdu. Hattâ, Resûlullahın ictihâdından da ayrılırlardı. Bu ayrılık, bir suç olmazdı. Hattâ, hepsinin sevâb kazandıkları bildirildi. Bir kaç kerre âyet-i kerîme gelerek, Resûlullahın ictihâdına uygun olmıyan bir ictihâdın doğru olduğu, vahy ile bildirildi. Çünki islâmiyyet, insanlara düşünmek ve her düşündüğünü bildirmek hürriyyetini vermişdir. İnsan hakları, insan hürriyyetleri islâmiyyetdedir. İşte, Eshâb-ı kirâm, kısâs için, ictihâdda ayrıldılar. Allahü teâlâ da, Onun Resûlü de ve akl-ı selîm sâhibi olan herkes, bu ayrılığı suç saymıyor. İnsanlara verilmiş bir hak tanıyorlar. İctihâdda ayrılanlar, döğüşmeği, hattâ birbirlerini incitmeği hâtırlarına bile getirmediler. Çünki, bu ilk def'a olan bir ayrılık değildi. Her zemân ictihâdda ayrılıklar olmuşdu. Birbirlerini incitmek bile hâtırlarına gelmemişdi. Babaları arasındaki ictihâd ayrılığını gören ba'zı çocuklar, birbirleri ile birkaç kerre sert konuşmuşlar ise de, babaları buna bile dayanamıyarak, kendi çocuklarını paylamışlardı. Şî'îler de, bunu pek iyi biliyorlar. Fekat, zındıklar, Eshâb-ı kirâmın birbirlerine düşman olduklarını, bu yüzden de, âdî, iğrenç işler yapdıklarını herkese inandırmak için uğraşıyorlar. Böylece Eshâb-ı kirâmın düşüncesiz, bilgisiz ve kötü huylu olduklarını yay-

mak çabasındadırlar. Bu sûretle, islâmiyyeti yıkmak, yok etmek gayretindedirler. Çünki, islâmiyyet demek, Eshâb-ı kirâmın bildirdiği haberlerin toplamı demekdir. Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri, bizlere Eshâb-ı kirâm bildirdi. İslâmiyyetin bütün bilgileri Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden ve Eshâb-ı kirâmdan herhangi biri olursa olsun, Onun sözünden ve hareketlerinden alınmışdır. İslâm bilgilerinin kaynakları, vesîkaları, Eshâb-ı kirâmın sözleridir. Eshâb-ı kirâm kötülenirse, Onların bildirmiş olduğu islâmiyyet de bozuk olur. Kıymetsiz olur. Eshâb-ı kirâmın hepsi peygamberlerden başka, gelmiş ve gelecek bütün insanların hepsinden, her bakımdan dahâ üstündürler. İslâmiyyetin kıymetini bilmek için ve hakîkî bir müslimân olmak için, bu inceliği, iyi kavramak lâzımdır. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" üstünlüğünü, kıymetini, şerefini bilen ve Allahın Peygamberi ne demek olduğunu düşünebilen ve kavrıyabilen bir kimse, O yüce Peygamberin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" yetişdirmiş olduğu ve bütün işlerinde kullanmış olduğu Eshâb-ı kirâmın derecelerinin yüksekliğini kolayca anlar.

Hazret-i Alî ve hazret-i Mu'âviye ve yanlarında bulunan Eshâbdan hiçbiri birbirini incitmek düşüncesinde değildi. Deve vak'asında da, Sıffîn vak'asında da, birbirleriyle anlaşmak için ve müslimânlar arasında huzûru ve râhatı sağlamak için karşılaşmışlardı. Her iki tarafda bulunanlar da, böyle düşündüklerini söylemişdi. Ehl-i sünnet âlimlerinin kelâm ve târîh kitâbları meydândadır. Hurûfîlerin düzme hikâyeleri ve türedi din adamlarının kitâblarının ve mecmû'alarının hiç kıymetleri yokdur. Târîhlere dikkat edilirse, bu muhârebelerde Eshâb-ı kirâm birbirini hiç öldürmemişdir. Birbirlerinin ölmelerine hep acımışlar ve ağlamışlardır.

(Kısas-ı Enbiyâ)da, yüzyetmişinci sahîfede diyor ki: Hazret-i Hasenin, zevcesi Ca'de tarafından zehrlendiği meşhûrdur. Hazret-i Hasen "radıyallahü teâlâ anh" çok evleniyor ve zevcelerini boşuyordu. Hattâ pederi, Kûfede iken, (Hasene kızlarınızı vermeyiniz! Zîrâ boşar) dedi. Dinleyiciler, (Biz Ona istediği kızı veririz. İster birlikde yaşasın, isterse boşasın) dediler. Hazret-i Hasen çok güzeldi. Resûlullaha benziyordu. Aldığı kız, Ona âşık olurdu. Ca'de de, her ne sebebden ise, Ona kırılarak canına kıymışdır.

(Mir'ât-ı kâinât) kitâbında diyor ki: Hazret-i Mu'âviye kendinden sonra, hazret-i Haseni halîfe yapmağa karâr verdi. Bu karârını millete bildirdi. Yezîd, babasından sonra, halîfe olmağı umuyordu. Hazret-i Hasenin hâtûnu olan Ca'deye zehr gönderdi.

(Bunu Hasene yidirip öldürürsen, seni nikâhlayıp, tepeden tırnağa kadar zînete ve mala gark edeceğim) dedi. Kadın, bu yalana aldanıp, birkaç kerre zehr yidirdi. Fekat, şifâ buldu. Zevcesinin bu işi yapdığını anladı ise de, bir şey demedi. Başka yerde yatıp, yediklerine, içdiklerine dikkat ederdi. Ca'de, bir gece gizlice giderek bardağı içine elmas tozu koydu. Hazret-i Hasen, gece bunu içerek mi'desi parçalanmağa başladı. Vefât ederken, Hazret-i Hüseyn, kimin zehrlediğini söyletmeğe uğraşdı. (Bilirsen kısâs yapar mısın?) dedi. (Elbet, onu öldürürüm) deyince, (Ona kazandığı cezâ yetişir) buyurdu. Zevcesinin yapdığını söylemedi. Kırk gün sonra vefât etdi. Bakî' kabristânında, vâlidesi hazret-i Fâtımanın "radıyallahü teâlâ anhâ" yanına defn olundu. Yezîdin yapdığı cinâyeti babasına yüklemek, ondan dahâ aşağı bir cinâyet değildir. Çünki, bu iftirâ, Nûh aleyhisselâmın oğlu olan Ken'anın küfrünü, babası yüce Peygambere yüklemeğe benzemekdedir.

36 — *(Mu'âviye, babası Ebû Süfyândan veled-i zinâ olarak doğan, son derece zâlim, hâin ve kâtil olan Ziyâd bin Ebîh'i maksad-ı hâinâne ve câniyâne-i hâliye ve müstakbelesine hizmet için nesebine ilhak etmiş. Bu hâinin oğlu olan, şakîlerin şakîsi Ubeydullahı, kendi hayâtında vâlî yapıp, vefâtından sonra Kerbelâ fâcia-i müdhişesini tatbîk ve icrâya, bile bile ve hesâblıya hesâblıya hâzır ve müheyyâ kılmışdır. Bu hîleler ve hud'alar nasıl ictihâd hatâsı olur?)* diyor. Bu yazıları, Kısas-ı Enbiyâdan aldığını da bildiriyor.

(Kısas-ı Enbiyâ)da, hazret-i Mu'âviyeye karşı saygı ve edeb dışı kelimeler, hattâ yorumlar yer almış bulunmakdadır. Fekat, yukarıda yazılı küstahca kelimeler, Cevdet Pâşanın "rahmetullahi teâlâ aleyh" îmânlı kaleminden geçememiş, kitâbının sahîfelerini kirletmemişdir. Bakınız, **(Kısas-ı Enbiyâ)** bu olayları nasıl bir kalemle ifâde etmekdedir:

(Fâris ehâlîsi, hazret-i Alîye karşı ısyân etdi. Uşr ve harâç vermek istemediler. Emîrleri olan **(Sehl)**i şehrinden çıkardılar. Hicretin otuzdokuzuncu senesinde, hazret-i Alî, Basrada beytülmâl me'mûru olan Ziyâd bin Ebîhi, Fâris ve Kermân vilâyetlerine vâlî ta'yîn etdi. Basra emîri olan Abdüllah bin Abbâs, Ziyâda asker vererek Fârise gönderdi. Ziyâd bin Ebîh, çok kurnaz, iyi idâreci, uzağı görüşü kuvvetli idi. Emrindeki askere lüzûm kalmadan güzel idâresi ile işini gördü. Az vakt içinde, Fâris ve Kermân vilâyetlerini düzene sokdu. Âsîleri yola getirdi. Basra emîri Abdüllah bin Abbâs hakkında hazret-i Alîye şikâyetler geldi. Hazret-i Alî, Abdüllahdan cizye mallarının hesâb defterlerini istedi. Abdüllah ibni Abbâs buna gücendi. (Sen işine başkasını gönder) diye cevâb

yazdı. Basra vilâyetinden ayrıldı. Hazret-i Alî şehîd olunca, Ziyâd, Mu'âviyeye bî'at etmedi. Ziyâd, zekîlerin başı, hatîblerin en güzel konuşanı idi. Evvelce Basra vâlîsi olan **(Ebû-Mûsel-Eş'arî)**nin kâtibi idi. Hazret-i Ömer, zemânında, buna vazîfeler vermişdi. Hazret-i Alî, deve vak'asından sonra, Onu, Basrada mal müdîri ve sonra Fâris emîri yapdı. O da, iyi bir idâreci olduğundan, o vilâyeti pek güzel inzibat altına aldı. Hazret-i Mu'âviye, Onun bu başarılarını görünce, kendi özkardeşi olduğunu i'lân etdi. Hazret-i Alî "radıyallahü teâlâ anh", Ziyâda mektûb yazıp, (Seni bu vilâyete ta'yîn etdim. Sen bu işe ehlsin! Ammâ, Ebû Süfyânın ağzından çıkan bir söz ile, sen Onun nesebine ve mîrâsına kavuşamazsın. Mu'âviye, kurnazca, kişinin önünden, arkasından, sağından, solundan gelir. Ondan kendini koru) demişdi. İslâmiyyetden evvel, Arabistânda dürlü dürlü nikâhlar vardı. İslâmiyyet onları yasak etdi. Ziyâd, o zemânın âdetlerine göre yapılan nikâh ile dünyâya gelmişdi.

Kırkbeş senesinde, hazret-i Mu'âviye, Ziyâdı Basra, Horasan ve Sicistan vâlîsi yapdı. O sene Basrada fısk ve fücûr yayılmışdı. Ziyâd minbere çıkdı. Gâyet fasîh ve belîğ hutbe okudu. Halkı fısk ve fücûrdan, kötülüklerden men' etdi. Ağır cezâlarla korkutdu. Yatsı nemâzını çok uzun okuyarak kıldırır, sonra evlerine gönderir, gece sokağa çıkmayı yasak ederdi. Bu sıkı yönetim ile Basrayı düzene sokdu. Böylece, hazret-i Mu'âviyenin hükûmetini kuvvetlendirdi. O kadar disiplin kurdu ki, bir kimsenin sokakda birşeyi düşse, çok zemân sonra gelip onu orada bulurdu. Kimse kapısını kilitlemezdi. Onbin kişilik polis teşkilâtı kurdu. Şehr hâricinde ve yollarda da, emniyyet ve âsâyişi te'mîn eyledi. Hazret-i Ömer zemânında olduğu gibi, herkes emniyyet içinde idi. Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden **(Enes bin Mâlik)** ve nicelerine vazîfeler verdi. Onlardan istifâde etdi. O sırada, Hâricîler, ya'nî hazret-i Alînin düşmanları başkaldırdılar. Ziyâd bunlara emân ve zemân vermeyip, reîslerini ve çoklarını öldürdü. İsmleri unutuldu. Hazret-i Mu'âviye, kırkdokuz senesinde İstanbula bir ordu gönderdi. Oğlu Yezîdin de gitmesini emr etdi. Yezîd, nâz ve ni'met içinde büyümüş olduğundan geri kaldı. Hazret-i Mu'âviye, Yezîdi orduya yetişmesi için sıkışdırdı. Bu orduda **(Abdüllah ibni Abbâs), (Abdüllah ibni Ömer), (Abdüllah ibni Zübeyr)** ve **(Ebû Eyyüb-el Ensârî Hâlid)** hazretleri de vardı. Elliüç senesinde, Ziyâd Kûfede elliüç yaşında vefât etdi. Ziyâd vefât edince, oğlu Ubeydüllah Şâma geldi. Hazret-i Mu'âviye, onu Horasan askerine emîr yapdı. Ubeydüllah, o zemân yirmibeş yaşında idi. Horasana gitdi. Ceyhun nehrini geçip, Buhârada nice memleketler

feth etdi. Pekçok ganîmet malları getirdi. Ellibeş senesinde Basra vâlîsi oldu. Ellisekiz senesinde Basrada Hâricîler toplandı ise de, Basra vâlîsi **(Ubeydüllah bin Ziyâd)** bunların üzerine yürüyüp mahv-ü perîşân etdi.

Yezîd, altmış senesinde halîfe olduğu zemân, Ubeydüllah bin Ziyâd Basrada vâlî idi. Kûfeliler halîfeye mektûb yazıp, kudretli vâlî istediler. Ubeydüllah bin Ziyâdı Kûfeye gönderdi. İbni Ziyâd, Kûfeye gelince karmakarışık buldu. Halkı itâ'ate da'vet etdi. Hazret-i Hüseyn "radıyallahü teâlâ anh" Kûfelilerin da'veti üzerine, amcazâdesi Müslimi Kûfeye göndermişdi. Kûfede otuzbine yakın kimse hazret-i Hüseyni halîfe yapdı. İbni Ziyâdın evini sardılar. İbni Ziyâd bunları dağıtdı. Reîsleri olan Müslimi i'dâm etdi. O gün hazret-i Hüseyn "radıyallahü anh" Mekkeden Kûfeye yola çıkdı.

Aşere-i mübeşşereden Sa'd ibni Ebî Vakkâsın oğlu Ömer, ibni Ziyâd tarafından Rey şehrine emîr ta'yîn edildi. Ömer dört bin kişi ile yola çıkacağı zemân, hazret-i Hüseynin, halîfe olmak için, Kûfeye gelmekde olduğu işitildi. İbni Ziyâd, Ömeri Hüseyne karşı gönderdi. Ömer gitmek istemedi. Öyle ise, Rey vâlîliği için verdiğim emri geri ver, dedi. Ömer bir gün düşüneyim, dedi. Sonra kabûl etdi. Kerbelâda karşılaşdılar. Hazret-i Hüseyn (Geri dönerim) dedi. İbni Ziyâd, (Yezîde bî'at etsin, öyle gitsin. Bî'at etmezse, Ona su verme) dedi. Hazret-i Hüseyn bî'at etmedi. Ömer askerini sürdü. Altmışbir senesi, Muharrem ayının onuncu günü hazret-i Hüseyn, yetmiş kişi ile şehîd oldu. Ömer bin Sa'd, iki gün sonra, kadınları ve Zeynel'âbidîn Alîyi Kûfeye getirdi. İbn-i Ziyâd, halkı câmi'e topladı. Minbere çıkıp (Allaha hamd ederim ki, hakkı izhâr eyledi. Emîrülmü'minîn olan Yezîde yardım eyledi) dedi. Kadınlar ve şehâdet haberi Şâma gelince, Yezîdin gözleri yaşla doldu. (Allah, İbni Sümeyyeye la'net eylesin) dedi. Ubeydullah bin Ziyâda, (İbni Sümeyye) ve (İbni Mercâne) de denirdi. Hazret-i Hüseyne rahmet okudu. (Hüseyn bana gelseydi, Onu afv ederdim) dedi. Haberi getiren Zübeyre müjde olarak birşey vermedi. (Allah belâsını versin. İbni Ziyâd acele edip Onu katl eyledi) dedi. Kûfeden getirilenleri yanına aldı. (Biliyor musunuz, Hüseyn niçin öldü? Hüseyn, (Babam Alî, Onun babası Mu'âviyeden dahâ iyidir, anam Fâtıma, Onun anasından ve ceddim Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Onun ceddinden dahâ iyidir. Onun için ben de Ondan dahâ iyiyim. Hilâfet benim hakkımdır) dedi. Onun babası ile benim babam işi hakemlere bırakmışlardı. Hangisinin seçildiğini herkes bilir. Allah için söyliyeyim ki, Onun anası Fâtıma, benim anamdan dahâ

iyidir. Dedesine gelince, Allaha ve âhıret gününe îmân eden kimse, Resûlullaha kimseyi eşit görmez. Fekat Hüseyn, fıkhı ve ictihâdı ile söyledi ve **(Allahü teâlâ, herşeyin sâhibidir. Mülkü dilediğine ihsân eder)** âyetini hâtırlamadı) dedi. Yezîdin serâyında, hazret-i Hüseyn için mâtem tutdular, çok ağladılar. Alınan eşyâlarını kat kat ödediler. Hattâ hazret-i Hüseynin kızı Sükeyne, (Mu'âviyenin oğlu Yezîdden dahâ hayrlı kimse görmedim) derdi. [Mezhebsizler de, bu sözü inkâr edemiyor. Fekat, kimse yerine kâfir kelimesini yazıyorlar.] Yezîd, Zeynel'âbidîn hazretlerini, sabah akşam sofrasına alır, birlikde yirdi. Onunla vedâ' ederken, (Allahü teâlâ, ibni Mercâneye la'net eylesin! Vallahi ben olsaydım, babanın her teklîfini kabûl ederdim. Allahın takdîri böyle imiş, ne çâre! Her ne istersen bana yaz. Hemen gönderirim) dedi. Yezîd altmışdört senesinde, otuzsekiz yaşında öldü. İbni Ziyâd da, altmışyedi senesi Muharrem ayında eşkıyanın reîsi Muhtâr tarafından kanlı muhârebelerde öldürüldü. Hicâzda halîfelik yapan Abdüllah bin Zübeyr "radıyallahü teâlâ anhümâ" hazretleri, kardeşi Mus'abı Basra vâlîsi yapdı. Mus'ab da, Muhalleb ismindeki emîrini Muhtâr üzerine gönderdi. Çetin harbde, altmışyedi senesinde, Muhtâr öldürüldü.)

Kısas-ı Enbiyânın bu yazıları insâf ile okunursa, hazret-i Hüseynin "radıyallahü teâlâ anh", kendisine ve mubârek babasına karşı düşmanlıkla olmayıp, mevkı' ve dünyâlık için şehîd edilmiş olduğu anlaşılır. Her ne olursa olsun, bu alçakça yapılan vahşeti, Yezîd bile üzerine almamış. İbni Ziyâda, bu yüzden la'net etmişdir. Yezîdin suçu da büyük ise de, bundan dolayı, mubârek babasını lekelemeye kalkışmak, pek haksızlıkdır. Hâbilin kâtili olan Kâbilin babasını, ya'nî Âdem aleyhisselâmı kötülemek gibi olur.

Hazret-i Mu'âviye, Ubeydüllah ibni Ziyâdı, hazret-i Hüseyni şehîd etmek için vâlî yapdı, demek, olayları inkâr etmekdir. Kısas-ı Enbiyânın da bildirdiği gibi, kâfirlerle yapdığı cihâdda başarılar sağladığı ve hazret-i Alînin düşmanı olan Hâricîleri sindirdiği için, Onu vâlî yapdı. İslâmiyyete hizmet etdiğini görerek Onu Basraya ta'yîn etmişdi. O zemân, hazret-i Hüseyn "radıyallahü anh" Medînede idi. Mu'âviyenin hazret-i Hüseyne karşı kötü niyyeti olsaydı, İbni Ziyâdı Hicâz vâlîsi yapardı. Yezîdin suçu için, hazret-i Mu'âviyeyi kötüliyenler, hazret-i Hüseyni salıvermeyip, asl şehîd eden, Ömerin babasını da kötüleseler ya! Ömerin babası olan Sa'd ibni Ebî Vakkâs Cennetle müjdelenenlerdendir. Bunu kötülerlerse, yalanlarının, plânlarının ortaya çıkacağını biliyorlar.

(Tezkire-i Kurtubî muhtasarı) yüzyirmidokuzuncu sahîfesinde, Abdülvehhâb-ı Şa'rânî diyor ki, Yezîd hazret-i Hüseynin mubârek başını, esîrlerle birlikde, Şâmdan Medîneye gönderdi. Medîne vâlîsi Ömer bin Sa'din emri ile, mubârek başı kefenlenip Bakî' kabristânında, Fâtıma-tüzzehrâ hazretlerinin mubârek kabri yanına defn olundu. Fâtımî meliklerinin onüçüncüsü Fâiz 549 [m. 1154] da beş yaşında tahta çıkarılıp, (555) de ölmüşdü. Bunun zemânında devleti idâre eden vezîr Talâyı' bin Ruzeyk, Kâhirede **(Meşhed)** denilen kabristânı yapdığı zemân, hazret-i Hüseynin mubârek başını, kırkbin altın harc ederek, Medîneden Kâhireye getirdi. Yeşil atlasa sardırıp, abanos ağacından tabut ile Meşhedde imâm-ı Şâfi'î "rahmetullahi aleyh" türbesi ile seyyidet Nefîse kabri yanında defn edildi.

Hurûfîler bunu da yanlış anlatıyor. Mubârek başı, kırk gün sonra, Kerbelâya getirilip bedeni yanına defn olundu, diyorlar.

Pâkistânın büyük islâm âlimi mevlânâ hâfız hakîm Abdüşşekûr İlâhî Mirzâpûrî Hanefî, **(Şehâdet-i Hüseyn)** "radıyallahü anh" isminde kitâb yazmışdır. Karaşideki **(Medrese-i İslâmiyye)** talebesinden mevlevî Gulâm Haydar Fârûkî, bu kitâbı urdu dilinden, fârisîye terceme etmişdir. Karaşide Newtawn No. 5 de olan bu büyük medresede islâmî yüksek bilgiler okutulmakdadır. Dünyânın her yerinden gelen talebeler, burada Ehl-i sünnet âlimi olarak yetişmekdedirler. Medresenin kurucusu ve müdîri olan büyük âlim Muhammed Yûsüf Benûrî, bir takrîz yazarak, kitâbdaki bilgileri övmekdedir. Yûsüf Benûrî 1398 [m. 1977] de Karaşide vefât etmişdir. Kitâb yüziki sahîfedir. İslâm düşmanlarının, islâmiyyeti içerden yıkmak için, müslimân ismi altında ortaya çıkdıklarını, (Ehl-i beytin dostuyuz) diyerek, Ehl-i beyte düşmanlık etdiklerini yazmakdadır. Kitâbın her yerinde, şî'î kitâblarından vesîkalar vererek, bunu isbât etmekdedir. Onbirinci sahîfesinde diyor ki: Şî'î âlimlerinden Muhammed Bâkır Horasânî, molla Muhsin adı ile meşhûr olup, 1091 [m. 1679] senesinde Meşhedde ölmüşdür. **(Cilâ-ül-uyûn)** kitâbının 321. ci sahîfesinde diyor ki, (Mu'âviye "radıyallahü anh" vefât edeceği zemân, oğlu Yezîde şöyle vasıyyet etdi: İmâm-ı Hüseynin Resûlullaha "sallallahü aleyhi ve sellem" yakınlığını, Onun mubârek kanından olduğunu biliyorsun. Irâk halkı Onu kendi yanlarına çağırırlar. Sana yardım edeceğiz, derler. Yardım etmezler. Onu yalnız bırakırlar. Ona gâlib olursan, kendisine hurmet et. Sana yapdıklarına karşılık, Onu hiç incitme! Benim Ona olan iyiliklerimi sen de yap!) Şî'î târîhcilerinden Muhammed Takî hân, 1297 [m. 1879] senesinde vefât etdi. Fârisî, **(Nâsih-üt-tevârîh)** kitâbında diyor ki, (Na-

sîhatında şunları da söyledi: Oğlum, nefsine uyma! Allahü teâlânın huzûruna, Hüseyn bin Alînin kanına bulanmış olarak çıkma! Yoksa sonsuz azâba yakalanırsın! **(Hüseyne hurmetde kusûru olana, Allahü teâlâ bereket vermez!)** hadîs-i şerîfini unutma!). Bu şî'î târîhinin 38. ci sahîfesinde diyor ki, (İmâm-ı Alînin yanında olanlar, ya'nî şî'îler, Şâma gelirler, hazret-i Mu'âviyeyi kötülerlerdi. Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh", böyle söyliyenlere birşey yapmaz, kendilerine **(Beyt-ül-mâl)**dan bol ihsânda bulunurdu). **(Cilâ-ül-uyûn)** şî'î kitâbının 323. cü sahîfesinde diyor ki, (İmâm-ı Hasen bin Alî "radıyallahü anhümâ" dedi ki, hazret-i Mu'âviye, etrâfımdaki yardımcılarımdan, vallahi dahâ iyidir. Çünki bunlar, bir yandan şî'î olduklarını söyliyorlar. Bir yandan da, beni öldürmek, mallarımı almak istiyorlar).

Yezîde gelince, babasının nasîhatlarını unutmadı. Bunun için, imâm-ı Hüseyni "radıyallahü teâlâ anh" Kûfeye çağırmadı. Onu öldürmek için emr vermedi. Ölümüne sevinmedi. Hattâ, işitince ağladı. Mâtem yapılmasını emr etdi. Ehl-i beyte hurmet etdi. **(Cilâ-ül-uyûn)** şî'î kitâbının 322. ci sahîfesinde diyor ki, (Yezîd, Ehl-i beyte sevgisi ile meşhûr olan Velîd bin Akabeyi Medîneye vâlî yapdı. Ehl-i beyte düşman olan Mervanı vâlîlikden ayırdı. Velîd, gece, imâm-ı Hüseyni çağırıp Mu'âviyenin öldüğünü ve Yezîde bî'at edildiğini bildirdi. İmâm-ı Hüseyn (Benim Ona gizli bî'at etmeme râzı olmazsın. Herkesin yanında bî'at etmemi istersin) dedi.) Şî'î kitâbının bu yazısından anlaşılıyor ki, imâm-ı Hüseyn Yezîd için, fâsık, fâcir veyâ kâfir demiyordu. Öyle bilseydi, gizli bî'at etmeğe râzı olmazdı. Açıkça bî'at etmemesi de, şî'îlerin kendisine düşmanlık etmelerine sebeb olmamak içindi. Nitekim, Mu'âviye ile sulh yapdığı için babasından ayrılıp hâricî olmuşlardı. Babası ile harb etmişlerdi. Hilâfeti Mu'âviyeye bırakdığı için de, kardeşi hazret-i Hasene düşmanlık yapmışlardı.

Yine bu acem târîhinde diyor ki: (Zecr bin Kays, hazret-i Hüseynin ölüm haberini Yezîde getirince, başını eğip, bir zemân durdu. Sonra, (Onu öldüreceğinize, Ona itâ'at etseydiniz, iyi olurdu. Ben orada olsaydım Onu afv ederdim) dedi. Mahdar bin Sa'lebe imâm-ı Hüseyni kötülemeğe başlayınca, Yezîd yüzünü asıp, (Mahdarın anası böyle zâlim ve alçak çocuk doğurmasaydı. Allah, Mercânenin oğlunu [İbni Ziyâdı] kahr eylesin) dedi. Şemmer, imâm-ı Hüseynin mubârek başını Yezîde getirip, (İnsanların en iyisinin çocuğunu öldürdüm. Bunun için, atımın heybelerini altınla, gümüşle doldurmalısın) deyince, Yezîd çok kızdı ve (Allah heybelerini ateşle doldursun! İnsanların en iyisini niçin öldürdün? Def' ol. Git karşımdan. Sana hiçbirşey verilmez) dedi.)

Şî'îlerin **(Hulâsat-ül-mesâib)** kitâbının 393. cü sahîfesinde diyor ki, (Yezîd, herkesin yanında ağladığı gibi, yalnız kaldığı zemânlarda da çok ağladı. Kızları ve hemşîreleri de berâber ağladılar. İmâm-ı Hüseynin mubârek başını altın tasa koyup, (Ey Hüseyn! Allah sana rahmet etsin! Ne hoş gülüyorsun) dedi. Şî'î kitâbının bu yazısından anlaşılıyor ki, ba'zı kimselerin, (Yezîd, imâm-ı Hüseynin mubârek dişlerine sopa ile vurdu) demeleri temâmen yalandır. **(Cilâ-ül-uyûn)**da diyor ki, (Yezîd, imâm-ı Hüseynin Ehl-i beytini kendi serâyına yerleşdirdi. Çok ikrâm etdi. Sabâh, akşam yemeklerini imâm-ı Zeynel'âbidîn ile berâber yirdi). **(Hulâsat-ül-mesâib)**de diyor ki, (Yezîd, imâm-ı Hüseynin Ehl-i beytine, (Şâmda benim müsâfirim olarak kalmak mı, yoksa Medîneye gitmek mi istersiniz?) dedi. Ümm-i Gülsüm, tenhâ bir yerde mâtem yapmak istiyoruz) dedi. Yezîd, serâyında geniş bir odayı bunlara verdi. Burada bir hafta mâtem yapdılar. Yezîd, sekizinci gün, Ehl-i beyti çağırıp, arzûlarını sordu. Medîneye gitmek istediler. Çok mal ve süslü hayvanlar ve ikiyüz altın verdi. Her ihtiyâcınızı her zemân bildirin, hemen gönderirim, dedi. Nu'mân bin Beşîri, beşyüz suvârî ile bunların emrine verdi. İzzet ve hurmetle Medîneye gönderdi).

Yukarıdaki yazılar ve bunlar gibi, te'assuba kapılmadan yazan insâflı şî'î âlimlerinin kitâbları açıkca gösteriyor ki, hazret-i Mu'âviye, imâm-ı Hüseyne "radıyallahü teâlâ anhümâ" aslâ düşman değildi. Yezîd, imâm-ı Hüseynin öldürülmesini emr etmemiş ve istememişdir. Ehl-i beytin düşmanı ve imâm-ı Hüseyni şehîd edenler, bu düşmanlıklarını gizlemek için, bu iki halîfeye iftirâ etmişlerdir.

Abdürrahmân ibni Mülcem şî'î idi. Sonra hâricî oldu. Sonra imâm-ı Alîyi "radıyallahü teâlâ anh" şehîd eyledi.

Kerbelâda imâm-ı Hüseyni şehîd edenler arasında Şâm askeri yokdu. Kûfe şehrinden gelmişlerdi. Şî'î âlimlerinden kâdî Nûrullah Şüşterî, bunu açıkça yazmışdır. İmâm-ı Zeynel'âbidînin "radıyallahü teâlâ anh" Kûfe şehrine getirilince, kâtillerimiz şî'îlerdir, dediği **(Cilâ-ül-uyûn)**da da yazılıdır.

İslâm düşmanları, islâmiyyeti içerden yıkmak için Ehl-i beyt-i nebevîyi "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" fâci'a ve felâketlere sürüklemişler. Bu cinâyetlerini Ehl-i sünnete mal ederek, bu behâne ile islâmiyyetin bekçisi olan Eshâb-ı kirâma "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" ve bunların yolunda olan Ehl-i sünnet âlimlerine saldırmışlardır. Müslimânların, bu tuzaklara düşmemek için, çok uyanık olmaları lâzımdır.

37 — *(Mu'âviyenin Mısr vâlisi Amr bin Âs, dört sene dört ay*

süren Mısr vâlîliğinde, üçyüzonbeşbin altın ve Reht erâzîsini eline geçirmişdir) diyor ve bu bilgiyi Mürevvicüzzeheb ve El-îcâz adındaki şî'î kitâblarından aldığını yazıyor.

Mezhebsizlerin, çocukları aldatır gibi, yalanları din bilgisi diyerek kitâblara sokduklarına, bu satırlar, açık bir misâl olmakdadır. Amr ibni Âs hazretlerini, hazret-i Mu'âviyenin vâlîsi diyerek lekelemek istiyor. Hâlbuki, hazret-i Ömer zemânında dört sene ve hazret-i Osmân zemânında dört sene Mısr vâlîsi idi. Hazret-i Mu'âviye, nasıl ki, hazret-i Alînin vâlîsi olan Ziyâdı, yine vâlî yapmışdı. Bu halîfelerin Mısr vâlîliğine seçmiş oldukları Amr hazretlerini de, yine vâlî yapmışdı. Zâten, Sûriyede yapdığı gazâlarda, Amr ibni Âs ile askerlik arkadaşı idi. Hazret-i Mu'âviye için, suç olarak gösterecek ve kötüliyecek başka bir şey bulamadıklarından, tam yerinde ve başarılı olan işlerini, evirip çevirip, kabâhat şekline sokmağa çalışıyorlar. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" halîfelerinin hazret-i Mu'âviyeyi ve hazret-i Amri, en seçme işlerde kullanmaları, Onların yüksekliğini göstermeğe yetişir. İmâm-ı Rabbânî "rahmetullahi aleyh", **(Mektûbât)** kitâbının birinci cildi, yüzyirminci mektûbunda, (Hazret-i Mu'âviyenin yanılması, Resûlullahın sohbeti bereketi ile, Veysel Karânînin ve Ömer bin Abdül'azîzin doğru işlerinden dahâ hayrlı oldu. Bunun gibi, Amr ibni Âsın yanlış bir işi, o ikisinin şu'ûrlu işinden dahâ üstün oldu) buyurmakdadır. **(Mektûbât Tercemesi)** kitâbında, yüzyirminci mektûbu lûtfen okuyunuz! Bu iki Sahâbînin hazret-i Alînin karşısında bulunmaları, Onun ictihâdından ayrılmaları, kötülemelerinin biricik sebebidir. Bu sebebden dolayı Onların her işlerini, hattâ ibâdetlerini bile kötü göstermekdedirler.

Amr ibni Âs "radıyallahü anh" hazretleri, Mısrda milletin hakkını aslâ eline geçirmedi. Mısra ve islâm târîhine şâheserler bırakdı. Dostları ve iftirâcıları şaşırtacak olan bu hizmetlerden birisini bildirelim. Bu büyük hizmeti **(Emîrülmü'minîn kanalı)**nı açmasıdır. Bu kanal, Nil nehrini Kızıl Denizle birleşdirdi. Hicretin onsekizinci senesinde Arabistânda kıtlık oldu. Halîfe Ömer-ül-Fârûk "radıyallahü anh", vilâyetlere emr gönderip erzak istedi. Mısr ve Şâm uzak olduğundan, yardım gecikdi. Halîfe, Mısr vâlîsi Amr ibni Âs hazretlerini, yardımcıları ile birlikde Medîneye çağırdı. (Nil nehri ile Kızıl Deniz arasına kanal açılırsa, Arabistânda kıtlık önlenir) buyurdu. Amr ibni Âs hazretleri Mısra döndü. Kâhireden yirmidört kilometre uzakda **(Füstat)** şehrinden, Kızıl Denize kanal açdırmağa başladı. Altı ayda yüzotuzsekiz kilometrelik kanal temâm oldu. Bu **(Emîrülmü'minîn kanalı)** içinden

geçen gemiler, Nilden Kızıl Denize geldi. Medînenin **(Câr)** iskelesine yanaşdılar. İlk olarak, yirmi büyük gemi gelerek, Mısrdan Medîneye altmışbin **(İrdeb)** zahîre getirdiler. Bir irdeb yirmidört **(Sâ')** hacmindedir. Bir sâ', dört litre ve beşdebir (4,2) litredir. Bir irdeb, yüz litredir. Mısrdan Medîneye, deniz yolu ile, ilk olarak altı milyon litre, ya'nî altıbin metre küb zahîre gelmiş oluyor. Bu kanal, Ömer bin Abdül'âzizden sonra bakımsızlıkdan tıkandı. Yüzellibeşde halîfe Mensûr temizletdi. Uzun seneler yine kullanıldı. Amr ibni Âs "radıyallahü anh", Akdenizi de Kızıl Denizle birleşdirmeyi düşündü. Bunu halîfeye bildirdi. Hazret-i Ömer "radıyallahü teâlâ anh", askerî düşüncelerle izn vermedi. Kanal bilgilerini, Hindistân profesörlerinden Şiblî Nu'mânî, **(Fârûk)** kitâbında yazmışdır. Biz, yukardaki bilgileri, (1351) de basılan fârisî tercemesinden aldık.

Zındıkların, hazret-i Mu'âviyeyi ve Onunla birlikde bulunan Eshâb-ı kirâmı kötülemek için, durmadan çalışmaları, Ehl-i beyti sevdikleri için sanılmasın! Onlar, böyle söyliyorlar ise de, onların maksadı, bu behâne ile, ictihâdları hazret-i Alînin ictihâdına uymıyan binlerle Eshâbı kötülemek, O din büyüklerini gözden düşürmek, böylece islâmiyyetin temeline, ana kaynaklarına olan güveni, sevgiyi sarsmak, yok etmekdir. Yehûdîler, vaktîle hazret-i Îsânın dînini de öyle içerden yıkdılar. İncîli yok etdiler. Uydurma İncîller meydâna çıkardılar. Allahü teâlânın gönderdiği **(İsevî)** dînini, bugünkü, bozuk, saçma **(Hıristiyanlık)** hâline çevirdiler. 1393 [m. 1973] senesinde meydâna çıkan **(Barnabas)** adındaki hakîkî İncîl kitâbı, hıristiyânlığın uydurma bir din olduğunu ortaya koymakdadır. İstanbulda basılan ve ingilizce, fransızca ve almancaya tercemeleri de yapılan, **(Herkese Lâzım Olan Îmân)** ve **(Cevâb Veremedi)** kitâblarında hıristiyanlık dîni üzerinde geniş bilgi vardır. Bunun gibi, müslimânlığı da, bozuk, saçma bir hâle çevirmek istediler ise de, doğru yolda bulunan müslimânlar, bu alçak yehûdî plânlarını anladı. Ondört asrdan beri, yüzbinlerce kitâb yazarak, Resûlullahın dînini dünyâya yaydılar. Bunların hıyânetlerini, yalanlarını ortaya çıkardılar. Bunları vesîkalarla çürütdüler. Bu islâm düşmanları kendilerine **(Alevî)** derlerse, inanmamalıdır. Bu mubârek ism ile yurdumuzdaki alevî kardeşlerimizi aldatmağa çalışırlarsa, temiz alevîler aldanmamalıdır.

(Alevî) demek, hazret-i Alîyi seven hâlis müslimân demekdir. Hazret-i Alî islâmın temel direğidir. İslâmiyyeti yayan mücâhidlerin, kahramânların önderidir. Resûlullahın gazvelerinin en sıkışık, en korkunç anlarında, kara günlerinde, arslan gibi meydâna çıkıp, Allahın Peygamberini sevindirmiş, islâmiyyeti ve müs-

limânları tehlükelerden kurtarmışdır. Allahın arslanı hazret-i Alîyi islâm düşmanı olanlar sevmez. Onu hakîkî müslimânlar, ya'nî **(Ehl-i sünnet)** sever. Ehl-i sünnetin her birinin kalbi, hazret-i Alînin sevgisi ile doludur. Ehl-i beytin sevgisi, son nefesde îmân ile gitmenin alâmeti olduğunu, Ehl-i sünnet âlimleri sözbirliği ile bildirmişlerdir. O hâlde **(Alevî)** ismi, Ehl-i sünnete yakışır. Bu mubârek ism, Ehl-i sünnetin ismidir. Ehl-i sünnetin malıdır. İslâm düşmanı olan zındıklar, bu mubârek Alevî ismini Ehl-i sünnetden çalıyorlar. Kendilerini, bu kıymetli ismin altında gizlemek istiyorlar.

Ey Alevî denilen yurddaşlarımız! İsminizin kıymetini biliniz. Bu ismi samîmî seven, bu ismin ne demek olduğunu, şerefinin yüksekliğini anlıyan, bu ismin hakîkî, öz sâhibi olan Ehl-i sünneti de sever! Hazret-i Alîyi samîmî ve tam, doğru seven ve yüce imâmın yolunda giden, yalnız Ehl-i sünnet âlimleridir. O hâlde, Alevî olmak istiyenin, Ehl-i sünnet kitâblarını okuyarak, hazret-i Alînin yolunu öğrenmesi lâzımdır. Hazret-i Alînin yolunu iyi öğrenen bir müslimân, Alevî ismi altında yazılmakda olan ba'zı kitâbların, mecmû'aların sapık ve bozuk olduklarını kolayca görür.

38 — *(Mu'âviyenin ve evlâd ve ahfâdının, akrabâ ve te'allukâtının, me'mur ve tarafdârlarının fitne ve fesâdı kendi zemânlarına münhasır kalmamış, asrlarca temâdî edip gitmişlerdir. Ve hele Mu'âviye, oğlu (Yezîd gibi) bir ayyaş, sefîh ve ahmağı, hayâtında (Bu hâl ve sıfatlarını bile bile) velîahd yaparak müslimânların başına musallat etmişdir)* diyor.

Cevdet Pâşa da "rahmetullahi aleyh", bu sözlerin te'sîri altında kalarak, (Hazret-i Mu'âviyenin en büyük hatâlarından biri budur) demekdedir. Hâlbuki, kendisi bunu Kısas-ı Enbiyâda tarafsız olarak anlatmakda ve şöyle yazmakdadır:

(Hazret-i Muâviye, Mugîreyi Kûfe vâlîliğinden azl etmeği düşünüyordu. Mugîre bunu işitince, Şâma geldi. Yezîdi görüp, (Eshâbın ve Kureyşin büyükleri öldü. Oğulları kaldı. Sen onların en üstünü ve sünneti, siyâseti bilenisin. Senin halîfe olmanı emîrülmü'minîn istemez mi?) dedi. Yezîd bunu babasına söyledi. Hazret-i Mu'âviye, Mugîreyi çağırıp sordu. Mugîre, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden ağaç altında bî'at edenlerden idi. Mugîre, (Yâ Emîr-el-mü'minîn! Hazret-i Osmândan sonra ne karışıklıklar olduğunu, ne kadar kanlar döküldüğünü gördün. Yezîdi halîfe yap! İnsanların sığınağı olur. Hayrlı bir iş olur. Fitneyi önlemiş olursun) dedi. Mugîre Kûfeden on kişiyi seçip, oğlu ile Şâma gönderdi. Bunlar, halîfeyi iknâ' etdiler. Ziyâd bunu haber alınca, Yezîde nasîhat verdi. Yezîd ahvâlini ve etvârını düzeltdi ve ıslâh

eyledi. Hazret-i Mu'âviye, birçok vâlîlerini Şâma topladı. Onlarla meşveret etdi. İçlerinden Dahhâk söz alıp, (Yâ Emîr-el-mü'minîn! Senden sonra müslimânları koruyacak bir zât lâzımdır. Böylece müslimânların kanı dökülmez. Râhatları ve huzûrları sağlanır. Yezîd çok akllıdır. Bilgisi ve yumuşaklığı hepimizden çokdur. Onu halîfe yap!) dedi. Şâmın ileri gelenlerinden birkaç kişi dahî böyle konuşdular. Şâmlılar ve Iraklılar Yezîdi kabûl etdiler. Hazret-i Mu'âviye, bu sözleri de işitince bu işin hayrlı olacağını düşündü. Mekkeye geldi. Hazret-i Hüseyn ve Abdüllah bin Zübeyr ve Abdüllah bin Ömer ile tatlı sohbetler yapdı. Hacdan sonra, bunları çağırarak, (Sizi ne kadar sevdiğimi görüyorsunuz. Yezîd sizin kardeşinizdir. Amcanızın oğludur. Müslimânların selâmeti için, Onu halîfe yapmanızı istiyorum. Fekat şu şartları da koyacağım: Vâlîlerin ta'yînî, azli ve zekât, uşr ve benzerlerinin toplanması ve gelen malların yerli yerine dağıtılması hep sizin elinizde olacakdır. Yezîd bunlardan hiçbirine karışmıyacak) dedi. [Böyle bir anayasa yapacağını söyledi.] Onlar susdular. Tekrâr cevâb istedi. Yine cevâb vermediler. Bundan sonra, halîfe minbere çıkıp hutbe okudu: (Ümmetin ileri gelenleri, Yezîdi halîfe kabûl etdiler. Siz de kabûl ediniz!) dedi. Onlar da kabûl etdiler. Hazret-i Mu'âviye, sonra Medîneye geldi. Onlara da teklîf etdi. Onlar da kabûl eyledi. Şâma döndü.)

Görülüyor ki, hazret-i Mu'âviye, Yezîdi halîfe yapmağı düşünmemişdi. Güvendiği kimselerin hâtırlatması ve ileri gelenlerin tavsıye etmesi ve nihâyet milletin de kabûl etmesi ile buna karâr verdi. Çünki, hazret-i Osmândan sonra olan karışıklıkları, bu yüzden dökülen müslimân kanını görmüşdü. Şimdi ise, yehûdî emellerine çalışanlar dahâ çoğalmış ve Ehl-i beytin düşmanı olan hâricîler kuvvetlenmiş ve müslimânların başına büyük bir derd olmuşlardı. Bütün bu tehlükeleri önlemek için, bunu düşündü ve milletin oyunu aldı. Eğer düşündüğü anayasayı da destekliyenler olsaydı, tam bir islâm demokrasisi meydâna gelecekdi. Bu hizmetinden dolayı da, kıyâmete kadar, bütün müslimânların hayr düâlarını alacakdı.

Hazret-i Mu'âviyenin "radıyallahü teâlâ anh" evlâdı, ahfâdı ve fitne, fesâdı asrlarca devâm etdi demek, târîhi inkâr etmekdir. Çünki, torunu olan ikinci Mu'âviyenin aklı, dindarlığı, islâmiyyete bağlılığı ve adâleti dillerde destân oldu. Ne yazık ki, iki ay hilâfet yapabilmiş, vefât etmişdi. Hiç çocuğu da kalmadı. Kendisinden sonra yerine asker kuvveti ile Mervân bin Hakem halîfe oldu. Mervân hazret-i Mu'âviyenin amcası oğlu idi ise de, yakını değildi. Bunun ve bundan sonra Emevî hükümdarlarının kabâhat-

lerini hazret-i Mu'âviyeye yüklemek gibi saçma bir davranış olamaz. Abbâsîler, Ehl-i beyte karşı Emevîlerden kat kat çok işkence ve zulm yapdılar. Târîh okuyanlar, bunu pek iyi bilir. Abbâsîlerin Ehl-i beyte karşı yapdıkları canavarca cinâyetlerden dolayı, Onların büyük dedeleri olan hazret-i Abdüllahı ve Onun babası hazret-i Abbâsı suçlu göstererek, bunlara la'net etmek, nasıl alçak bir iftirâ olur ise, Mervân soyundan olan halîfelerin, Abbâsîlerinkinden dahâ az olan suçlarını hazret-i Mu'âviyeye yüklemenin, dahâ saçma ve pek dahâ alçak bir iftirâ olacağı meydândadır. Hazret-i Mu'âviyenin oğulları, torunları asrlarca kötülük yapdı, diyenlere tekrâr bildirelim ki, o büyük sahâbînin âdil ve müttekî olan torunundan sonra hiçbir yakını işbaşına geçmedi. Hazret-i Mu'âviyenin Hâlid ismindeki oğlu saltanatı istemedi. Babası Onu ilm ve fen adamı olarak yetişdirmişdi. Meşhûr kimyâger Câbir, bu Hâlidin talebesi idi. Kimyâyı hocası Hâlidden öğrenmişdi. Meydânı boş bularak bu ma'sûm halîfeye pervâsızca saldırdılar. Akla ve ilme sığmıyan iftirâlarda bulundular.

Allahü teâlâ, O ma'sûm halîfeyi müdâfe'a etmek için, korumak için ve düşmanlarını rezîl etmek için, binlerle Ehl-i sünnet âlimi "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" yaratdı. Bu büyük âlimler, çeşidli kitâblarında, hazret-i Mu'âviyenin hakkını, üstünlüğünü, kıymetini bütün dünyâya yaydılar.

39 — *(Hazret-i Hüseyne karşı, havsala-i ukûle sığmıyan avâkıb-i fecî'a ve şenî'a ve müdhişeyi, Mu'âviyenin evvelden bilmemesine, hayâtında takdîr ve tertîb etmemesine, hesâblamamış olmasına imkân yokdur)* diyor.

Ziyâdın oğlu Ubeydüllahın meydâna getirdiği Kerbelâ fâci'asından dolayı yüreği sızlamıyan bir müslimân düşünülemez. Ehl-i sünnetin her ferdi bu kara günleri düşündükçe kan ağlamakdadır. Kerbelâ fâci'ası için muharremin onuncu günü mâtem yapıyorlar. Onlar senede bir gün mâtem yapıyor. Biz ise, senenin her günü mâtem yapmakdayız. Onlar hazret-i Hüseyn için, yalnız hazret-i Alînin oğlu olduğundan dolayı mâtem yapıyorlar. Biz ise, Resûlullahın, Muhammed aleyhisselâmın torunu olduğundan dolayı mâtem yapıyoruz. Biz sünnîler, hazret-i Alîyi, Resûlullahın dâmâdı olduğu için ve Onun emri ile, kükremiş arslan gibi kâfirlerle döğüşdüğü için çok seviyoruz. Hazret-i Mu'âviyeyi de, Resûlullahın kayınbirâderi olduğu için ve Allah yolunda kâfirlerle cihâd etdiği için çok seviyoruz. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Eshâbımı seviniz! Onları seven, beni sevdiği için sever. Eshâbıma düşmanlık etmeyiniz! Onlara düşmanlık eden, bana düşmanlık etmiş olur)** buyurdu. Hazret-i Alîyi ve hazret-i Mu'âvi-

yeyi, Eshâb oldukları için çok seviyoruz. Yezîd zemânında hâsıl olan fâci'aları, hazret-i Mu'âviyeye yüklemenin çok çirkin bir iftirâ olduğunu, bundan önceki maddede bildirmişdik. Bu fâci'aları, hazret-i Mu'âviyenin ölmeden önce tertîb etdiğini, hâzırladığını söylemek ise, dahâ çirkin ve dahâ alçak bir iftirâdır. Hazret-i Mu'âviyenin, hazret-i Hasene ve hazret-i Hüseyne olan sevgisini ve saygısını gösteren hareketleri ve Onlara yapdığı ihsânları kitâblarda yazılıdır. Okuyanlar, iyi bilir. Hazret-i Mu'âviye, Resûlullahın Cennet ile müjdelediği sevgili torunlarını incitmeği düşünmüş olsaydı, halîfe iken ve bütün imkânlar elindeyken, bunu kolayca yapabilirdi. Yâhud hiç olmazsa söylerdi. Hâlbuki Onlara hep iyilik yapdı. Hep saygı gösterdi. Heryerde Onların kıymetini, şereflerini bildirdi. Hazret-i Mu'âviyenin vefâtından sonra olayların doğurduğu kanlı fâci'aların, O büyük Sahâbînin gizli tertîbi olduğunu söyliyebilmek için, yâ katı kalbli, azılı bir düşman olmak, yâhud zır deli olmak lâzımdır. Çünki, hazret-i Alî "radıyallahü anh" Mısra, Kays bin Sa'di vâlî ta'yin etdi ve Mısrda beni kabûl etmiyenlerle harb et buyurdu. Hâlbuki, Mısrda hazret-i Alîyi kabûl etmiyenler arasında, Yezîd bin Hâris gibi Eshâb-ı Bedrden ve Mesleme gibi Hazrec kabîlesinin ileri gelenlerinden Sahâbîler de vardı. Kays, hazret-i Alîye cevâb yazıp, (Sana zararı olmıyanlarla harb etmeği emr ediyorsun. Sessiz oturanlara karışmamak dahâ doğrudur) dedi. Halîfe, Kaysı Mısr vâlîliğinden azl edip, Muhammed bin Ebî Bekri ta'yîn etdi. Muhammed, bu tarafsız müslimânlara, (Yâ itâ'at ediniz, yâhud bu memleketden gidiniz!) dedi. (Bize dokunma! İşin sonunu bekliyelim) dediler ise de, Muhammed, bu özrlerini kabûl etmedi. Silâha sarıldılar. Mısr memleketine büyük belâ oldular ve sonunda, Muhammedin öldürülüp yakılmasına kadar iş uzadı. Vaktiyle Mısrda, ibni Sebe' adamları ile işbirliği yapıp, halîfe hazret-i Osmâna karşı gelen ve komşusunun dıvârından içeri girip elinde yalın kılıç halîfenin üzerine yürüyen ve otuzikinci maddede bildirdiğimiz sebeblerden dolayı geriye çekilerek şehîd etmeği arkadaşlarına bırakan bu Muhammedi, hazret-i Alînin, Kays yerine Mısr vâlîsi ta'yîn etmesini Kısâs-ı Enbiyâ yazarken, (Hazret-i Alîyi bu yanlış yola kardeşi Ca'ferin oğlu sürüklemişdi) diyor. Şimdi insâf edilsin. Hazret-i Osmânın şehîd edilmesinde çok çirkin rol oynıyan birisini Mısra vâlî yapdı, diye yüce imâma, ya'nî Resûlullahın sevgilisi olan hazret-i Alîye karşı dil uzatılabilir mi? Hazret-i Mu'âviyeyi, vefâtından sonra meydâna gelen çirkin olaylardan dolayı, mes'ul göstermeğe kalkışanlara uyarak, hazret-i Alîyi de hesâba çekmek, din bilgisi o yüce Sahâbîlerin bilgilerinden pek az,

günâhları ise pek çok olan bizlerin üzerine düşmez. Bizim vazîfemiz O büyüklerin hesâbını görmek değil, Onları sevmek ve saygı göstermekdir. Müslimân olana yakışan da budur. Fekat, islâm düşmanlarının tuzaklarına düşmüş olan, islâmiyyete düşman kesilmiş olan zındıklar, elbette bizim gibi düşünemez. Onlar Eshâb-ı kirâmı kötüliyerek, islâmiyyeti yıkmak yolundadırlar.

40 — (*Mülkü iyi idare etmesi, tevsî' eylemesi, nizâm ve intizâm kurması, zikr edilen ve sayılmakla bitmiyen, tükenmiyen, cinâyetlerini tahfîf eylemez ve afv etdirmez. Ehl-i beyt-i Nebîye ve Onların tarafdârı olan müslimânlara karşı me'mûr, akrabâ ve tarafdârlarının revâ gördükleri en kötü, zâlimâne, şenî'âne mu'âmeleler asrlarca sürmüş, işbu fitne ve fesâdlar, ihânet ve cinâyetler ve hıyânetler yürekleri sızlatacak, tüyleri ürpertecek hâlde devâm eylemişdir)* diyor.

Yukarıda bildirdiğimiz gibi, zındıklar, hazret-i Mu'âviyenin her hareketine zâlimâne, câniyâne damgasını basmakdadır. Abbâsîler zemânında, Ehl-i beyte revâ görülen, bitmiyen, tükenmiyen cinâyetleri bile, O mubârek zâta yüklemekden sıkılmamakdadırlar. Yukarıdaki çirkin yazıları meydâna çıkaranların, su katılmamış şerâb gibi köpüren ve bulaşdıkları yerleri kirleten ümmülhabâis oldukları anlaşılmakdadır. Zerre kadar hayâ etmeden, fitne, fesâd, ihânet, cinâyet ve hıyânetler kaynağı damgasını vurdukları, O yüce sahâbînin tertemiz hakîkatini ortaya koyan olayları, islâm âlimlerinin kitâbları uzun uzun anlatmakdadır. Misâl olarak **(Mir'ât-i kâinât)** kitâbının yazılarını, olduğu gibi aşağıya alıyoruz:

Hazret-i Mu'âviye "radıyallahü anh", Ebû Süfyânın, O da Harb'in, O da Ümeyyenin, O da Abdü-Şemsin ve O da Abdümenâfın oğludur. Abdümenâf Resûlullahın da dördüncü dedesidir. Hazret-i Mu'âviye, Resûlullah otuzdört yaşında iken, dünyâya gelmişdi. Babası Ebû Süfyân ile birlikde, Mekkenin alındığı gün, Resûlullahın önünde yirmiyedi yaşında iken îmâna geldiler. Îmânları kuvvetli oldu. Uzun boylu, beyâz, güzel yüzlü ve heybetli idi. Resûlullahın kayın birâderi idi ve Kur'ân-ı kerîm yazan kâtiblerinden idi. Resûlullahın birkaç kerre, **(Yâ Rabbî! Onu doğru yolda bulundur ve başkalarını da doğru yola götürücü kıl!)** ve **(Yâ Rabbî! Mu'âviyeye iyi yazmağı ve hesâb yapmağı öğret! Onu azâbından koru! Yâ Rabbî! Onu memleketlere hâkim kıl!)** hayrlı düâlarına kavuşmuşdu. Bundan başka, **(Yâ Mu'âviye! Melik olduğun zemân, herkese iyilik et!)** buyurarak, sultân olacağına işâret ve müjde eylemişdi. Kendisi diyor ki, (Resûlullahdan bu müjdeyi işitdikden sonra, halîfe olacağımı ümmid ediyordum).

Birgün Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hayvana binip, hazret-i Mu'âviyeyi arkasına bindirmişdi. Giderken, **(Yâ Mu'âviye! Bana en yakın hangi uzvundur?)** buyurdu. Karnım deyince, **(Yâ Rabbî! Bunu ilmle doldur ve yumuşak huylu eyle!)** diyerek, hayr düâ buyurdu. Hazret-i Alî, hazret-i Mu'âviye için, (Mu'âviyenin hâkimliğini kötülemeyiniz! O giderse, başların kopduğunu görürsünüz) buyurmuşdur. Hazret-i Muâviye, akl, zekâ, afv, ihsân ve tedbîr sâhibi idi. Büyük işleri çevirmekde mâhir ve kâmil idi. Yumuşaklığı ve sabrı atasözü hâline gelmişdi. Afvı ve ihsânı hikâyeler teşkîl etmişdir. Bunları iki kitâb dolusu yazmışlardır. Arabistânda dört dâhî, şöhret yapmışdır. Bunlar, hazret-i Mu'âviye ve hazret-i Amr ibni Âs ve Mugîre tebni Şu'be ve Ziyâd bin Ebîhdir. Büyükler buyuruyor ki, hazret-i Mu'âviye heybetli, cesûr ve güzel idâreli, çalışkan, cömert ve gayretli ve azîmli idi. Sanki her bakımdan devlet başkanı olmak için yaratılmışdı. Hattâ hazret-i Ömer, hazret-i Mu'âviyeye her bakışda, (Bu, ne güzel bir Arab sultânıdır) derdi. İhsânı o kadar çok idi ki, birgün hazret-i Hasen, borçlarının çok olduğunu söyleyince, seksen bin altın ihsân etmişdir. Sıffîn savaşından gâlib çıkdığı için, Amr ibni Âsı Mısra vâlî yapıp, Mısrın altı yıllık gelirlerini Ona bağışlamışdı. Güzel atlara biner, kıymetli elbiseler giyer, saltanat sürmekden lezzet alırdı. Fekat, Resûlullahın sohbetinin bereketi ile islâmiyyetden hiç ayrılmazdı. Birgün Resûlullah, bir iş vermek için hazret-i Mu'âviyeyi çağırdı. Yemek yiyor, dediler. Biraz sonra tekrâr çağırdı. Yine yemek yiyor, dediler. **(Allahü teâlâ Onu doyurmasın!)** buyurdu. O zemândan beri çok yirdi. Şâmda, hazret-i Ömer zemânında dört sene, hazret-i Osmân zemânında oniki sene, hazret-i Alî zemânında beş sene ve hazret-i Hasen zemânında "radıyallahü anhüm ecma'în" altı ay vâlî olup, hazret-i Hasen hilâfeti bırakdıkdan sonra, bütün islâm memleketlerine meşrû' halîfe oldu. Ondokuzbuçuk sene hilâfet ve saltanat sürdü.

Kısas-ı Enbiyâda diyor ki, hicretin altmışıncı senesinde hazret-i Mu'âviye hutbe okudukdan sonra, (Ey insanlar! Üzerinizde çok kaldım. Sizi usandırdım. Ben de, sizden usandım. Artık ayrılmak istiyorum. Siz de, benden ayrılmak ister oldunuz. Fekat, benden sonra, size benden dahâ iyisi gelmez. Nitekim benden evvel gelenler, benden dahâ iyi idiler. Kim, Allahü teâlâya kavuşmak isterse, Allahü teâlâ da, Ona kavuşmak ister! Yâ Rabbî! Sana kavuşmak istiyorum. Sana kavuşmamı irâde buyur! Beni mubârek ve mes'ûd eyle!) dedi. Birkaç gün sonra hastalandı. Oğlu Yezîdi çağırarak, (Oğlum! Seni harblerde, yollarda yormadım. Düşmanları yumuşatdım. Arabları sana itâ'at etdirdim. Kimseye

nasîb olmıyan malları topladım. Hicâz halkını gözet! Onlar, senin aslındır. Sana geleceklerin en kıymetlisi Onlardır. Irakdakileri de gözet! Me'murların azlini isterlerse azl et! Şâmlıları da gözet ki, Onlar senin yardımcılarındır. Senin için kimseden korkum yok. Fekat Hüseyn bin Alî "radıyallahü anhümâ" hafîf bir zâtdır. Kûfeliler Onu senin karşına çıkarabilirler. Ona gâlib geldiğin zemân, afv eyle. İyi karşıla! Onun bize yakınlığı ve büyük hakkı vardır ve Resûlullahın torunudur) dedi. Hastalığı artınca, (Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" hazretleri bana bir gömlek giydirmişdi. O mubârek gömleği bugüne kadar sakladım. Birgün kesdiği tırnakları da bir şişe içine koyup saklamışdım. Öldüğüm zemân o gömleği bana giydiriniz! O tırnakları da, gözlerime ve ağzıma koyunuz. Belki Onların hurmetine, cenâb-ı Hak beni afv buyurur) dedi. Sonra, (Ben öldükden sonra, cömerdlik ve ihsân da kalmaz. Çok kimselerin gelirleri kesilir. İstiyenler eli boş döner) dedi. Son olarak, (Keşki Zî-tuvâ denilen köyde bir Kureyşli olsaydım da, emîrlik, hâkimlik ile uğraşmasaydım) diyerek bundan üzüldüğünü açıkladı. Receb ayında vefât etdi. Kabr-i şerîfi Şâmdadır "radıyallahü anh".

İşte hazret-i Mu'âviye "radıyallahü teâlâ anh" böyle mubârek bir sahâbî idi.

41 — *(Bu umûru, olduğu gibi bilmek, ders-i ibret almak; aynı zemânda (Eshâbımı kötülemeyiniz) hadîs-i şerîfi mûcibince hareket eylemek, her müslimân için eslem ve ahkem bir yoldur. Yukarda me'hazları ile gösterilen vakâyı'-ı hâinâne ve câniyânenin hakîkî ictihâdla kâbil-i te'lîf olamıyacağı âşikârdır. Bu ve emsâli ef'âl ve harekâtın, mûcib-i ukûbât-ı şedîde-i ilâhiyye olacağına şek yokdur. Şeref-i sohbet-i Peygamberîye nâiliyyetin, muâheze-i ilâhiyyeye mâni' olacağı düşünülemez)* diyor.

Şu hezeyânlara bakınız! Bir yanda, **(Eshâbımı söğmeyiniz!)** hadîs-i şerîfini yazıyor. Öte yanda da, Eshâb-ı kirâmın büyüklerine, akla sığmıyan kötülükleri yüklüyor. Ağza alınmıyacak küfrleri savuruyor. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Hazret-i Mu'âviye gibi, Resûlullahın en yakınlarından ve pek sevdiklerinden olan bir islâm mücâhidinin, yukarıda saydığımız iyilikleri ve üstünlükleri karşısında, apışıp kalıyor. Oğlunun hıyânetlerini, cinâyetlerini, O yüce sahâbîye mal etmeğe kalkışıyor. Kendinin bildirdiği hadîs-i şerîfi de, hiçe sayıyor. Hazret-i Alî, Sıffîn muhârebesinde, (Kardeşlerimiz bize ısyân etdi) buyuruyor. Muhârebenin kızışdığı bir zemânda, karşı taraf saflarını yararak, arslan gibi, elinde kılınç, hazret-i Mu'âviyenin çadırına girip, konuşduklarını, Kısas-ı Enbiyâ yazıyor. Hazret-i Alî ile bir ictihâd ayrılığını behâne ede-

rek, bu yüce sahâbîye saldırmak, bir müslimânın yapacağı şey değildir. Bu davranışın altında başka kötü niyyetlerin bulunduğu anlaşılmakdadır. Yezîdin, İbni Ziyâdın ve Sa'd ibni Ebî Vakkâs hazretlerinin oğlu Ömerin cinâyetlerini, acıklı acıklı anlatıp, gönülleri dağladıkdan sonra, vur abalıya diyerek bir yüce sahâbîye saldırmak, ölmüş gitmiş, bunlarla hiç ilgisi olmıyan bir ma'sûmu lekelemek, ancak ve ancak gizli bir plânın uygulanmasından başka ne olabilir? Öyle bir plân ki, aklı gideriyor, gözleri döndürüyor da Resûlullahın hadîs-i şerîfini göremiyor. Yanlış anlaşılmasın! Biz, hazret-i Mu'âviyenin hiç kusûrsuz, Peygamberler gibi ma'sum olduğunu söylemiyoruz. Evet, her sahâbînin ve hazret-i Alînin de kusûrları, hatâları olduğu gibi, hazret-i Mu'âviyenin de kusûrları yok, denilemez. Fekat, Allahü teâlâ, **(Eshâb-ı kirâmdan, amel-i sâlih işliyenlerin, Allah yolunda kâfirlerle cihâd edenlerin, geçmiş ve gelecek bütün kusûrlarının afv edildiğini ve o seçilmiş, sevilmişlerin kâfir olmıyacaklarını, Cennete gideceklerini)** bildirmekdedir. Bu gözü dönmüşler, âyet-i kerîmelere de karşı geliyor. Sohbet-i Peygamberî Onu kurtaramaz, diyorlar. Sohbet-i Peygamberîye kavuşanlar için, Allahü teâlânın gönderdiği âyet-i kerîmelerden ba'zılarında meâlen;

(Allahü teâlâ Onlardan râzıdır. Onlar da, Allahü teâlâdan râzıdırlar).

(Onlara Cennetleri hâzırladım. Onlar Cennetlerde sonsuz olarak kalacaklardır).

(Benim yolumda sıkıntı çekenlerin ve kâfirlerle cihâd edip ölenlerin ve öldürülenlerin günâhları afv olunacakdır. Elbette Cennetlere sokulacaklardır) buyurulmuşdur. Onaltıncı madde sonundaki hadîs-i şerîfde, sohbet-i Peygamberînin, hazret-i Mu'âviyeyi muâheze-i ilâhiyyeden kurtaracağı müjdelenmekdedir.

Bu âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere birşey diyemedikleri için, hazret-i Mu'âviyenin "radıyallahü teâlâ anh" bu müjdelerin dışında kaldığını söylüyorlar. O hazret-i Alîye eziyyet etdiği için, kâfir oldu, diyorlar. Çünki, **(Alîye eziyyet eden, bana eziyyet etmiş olur)** ve **(Onu kızdıran, beni kızdırmış olur)** hadîs-i şerîfleri meydândadır, diyorlar. **(Tuhfe)** kitâbı, bu sözleri şöyle çürütmekdedir:

Deve ve Sıffîn vak'aları, aslâ hazret-i Alîye düşmanlık ile olmadı. Onu incitmeği aslâ düşünmediler. Bu muhârebelerin hakîkî sebebleri, kelâm kitâblarında ve islâm târîhlerinde doğru olarak yazılıdır. [Bunların özünü, onaltıncı maddede kısaca bildirmişdik.] Şî'î âlimlerinden Nasîreddîn-i Tûsî, Tecrîd kitâbında, (Alî-

ye uymamak fıskdır. Onunla harb etmek küfrdür) dedi. (İmâmetini inkâr eden kâfir olmaz) dedi. Çünki, hazret-i Alînin torunları da birbirlerini inkâr etdiler. Bir oğlu olan Muhammed bin Hanefiyye, imâm-ı Hüseynin oğlu olan Zeynel'âbidînin imâmlığını red eyledi. Muhtârın gönderdiği ganîmetlerden Ona birşey vermedi. İmâmlığını i'lân eden Zeyd-i şehîd, Muhammed Bâkır hazretlerinin imâmlığını kabûl etmedi. Şehîd olunca, çocukları Yahyâ ile Mütevekkil de, imâm-ı Ca'fer Sâdıkın çocukları ile geçinemediler. Seyyidet Nefîse hazretlerinin amcası olan bu Yahyâ, yüzyirmibeşde [125], Velîdin askerleri ile harb ederken şehîd edildi. İmâm-ı Ca'fer hazretlerinin çocukları da, kendi aralarında imâmlık için çekişdiler. Abdüllah Eftah ile İshak bin Ca'fer arasında üzücü olaylar oldu. İmâm-ı Hasenin oğulları arasında olan imâmet da'vâlarını da yazarsak, ayrı bir kitâb hâsıl olur. **(Nefs-i Zekiyye)** adı ile anılan Muhammed Mehdî bin Abdüllah bin Hasen Müsennâ, yüzkırkbeş senesinde Medînede imâmetini i'lân etdi. Başka imâmları inkâr eyledi. Mensûrun askeri ile harbde şehîd oldu. İmâmlığı inkâr etmek, Peygamberliği inkâr etmek gibi küfr olsaydı, bu imâmlara da kâfir demek lâzım olurdu. Hazret-i Alînin torunları, birbirlerinin imâmlığını inkâr edince, kâfir olmuyor. Başkaları inkâr edince, kâfir olur, diyemediler. Fekat inkâr etmek, muhârebeye sebeb olur. Muhârebe inkârın netîcesidir. Çünki, imâm-ı meşrû', haklarını kullanınca, inkâr edenler, bunu beğenmez. Harbe sebeb olur. Buna cevâb veremediler. İnkâr edilen kimse ile harb etmek de, küfr olmaz demek zorunda kaldılar. Fekat hazret-i Alî ile harb edenler böyle değildi, dediler. **(Seninle harb, benimle harbdir)** hadîs-i şerîfini ileri sürdüler. Hâlbuki bu hadîs-i şerîf, **(Seninle harb, benimle harb gibidir)** demekdir. Çünki, Emîr hazretleri ile harb, Resûlullah ile harb olmadığı meydândadır. Bu hadîs-i şerîf, hazret-i Alî ile "kerremallahü teâlâ vecheh" harb etmenin çirkin ve kötü olduğunu gösterir. Kâfir olmağı göstermiyor. Birbirlerine benzetilen iki şeyin, her bakımdan birbirlerine benzemeleri lâzım gelmez. Nitekim, bu hadîs-i şerîfi, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" başka Sahâbîler için de, hattâ Eslem ve Gıfâr kabîleleri için de söylemişdir. Hâlbuki Onlarla muhârebe etmek, söz birliği ile küfr değildir.

Bu hadîs-i şerîf, (Hiçbir sebeb olmadan, yalnız sana düşmanlık ile harb etmek, benimle harbdir) demek olmakdadır. Hazret-i Osmânın kâtilleri ile harb etmek, onların arasında, hazret-i Alî bulunduğu için, elbette Resûlullah ile harb etmek olmaz. Bir kimse, sevdiğine, senin düşmanın, benim düşmanımdır, dese, onun sevdiğinin bulunduğu bir topluluğa, ortak oldukları bir işden

dolayı karşı koyan birisi, o kimsenin düşmanı olmaz. Deve ve Sıffîn vak'alarında, hazret-i Alînin karşısında bulunan Eshâb-ı kirâmdan hiçbiri, hazret-i Alî ile harb etmek niyyetinde değildi. Hazret-i Osmânın kâtillerine kısâs yapılmasını istiyorlardı. Kâtiller hazret-i Alînin "kerremallahü vecheh" etrâfında toplandıkları için, Onunla da harb edildi.

(Seninle harb, benimle harbdir) hadîs-i şerîfi, (Sana düşmanlık, bana düşmanlıkdır) demekdir. Deve ve Sıffîn vak'asında bulunanların, hazret-i Alîye düşman olmadıkları meydândadır. Düşmanlıkla harb etmediler. Müslimânlar arasına giren fesâdı kaldırmak ve kısâs vazîfesini yapdırmak istediler. Sonu harbe sürüklendi. İhtiyârî işler, kasd ile, irâde ile yapılır. İşin iyi veyâ kötü olması bu irâdenin iyi veyâ kötü olmasına bağlıdır. Meselâ bir kimse, şu çanağı kıranı döverim dese, biri geçerken, ayağı kayıp kırılsa bunu dövmesi uygun olmaz. Hazret-i Emîr ile "kerremallahü vecheh" harb edenlerin hâlleri de, bunun gibidir.

Hazret-i Alî ile harb, Resûlullah ile harb olacağını kabûl etsek bile, resûl ile harb etmek, her zemân küfr olmaz. Peygamberliğini inkâr ederek yapılırsa, küfr olur. Dünyâlık ve mal ele geçirmek için yapılırsa, küfr olmaz. Çünki, Kur'ân-ı kerîmde, yol kesiciler için, **(Allah ile Resûlullah ile harb ediyorlar ve yer yüzünde fesâd çıkarmağa uğraşıyorlar)** meâlinde âyet-i kerîme vardır. Hâlbuki, yol kesenlerin kâfir olmadığı sözbirliği ile bildirilmişdir. Fâiz yiyenler için de, böyle âyet-i kerîme vardır. Hâlbuki, fâiz yiyenlerin de kâfir olmadığında sözbirliği vardır. Âyet-i kerîmede, Allahü teâlâya ve Resûle karşı harb denilmekdedir. Bu hadîs-i şerîfde ise, yalnız Resûlüne karşı harb olduğu bildiriliyor. Allaha ve Resûlüne birlikde olan harb, küfr demek olmayınca, yalnız Resûle karşı harbdir demek nasıl küfr olur? Evet, dîni inkâr ve islâmı tahkîr sebebi ile Resûl ile harb, elbet küfrdür. Fekat, böyle olmıyan harbler küfr olmaz. Hazret-i Mûsânın, hazret-i Hârûna öfkelenerek, saçını ve sakalını tutması da, harb demekdir. Harbde de böyle şeyler olur. **(Sen bana, Mûsânın yanında Hârûn gibisin)** hadîs-i şerîfini bu harbe benzetene ne denecek? Resûlullahın sevgilisi ve mubârek zevcesi, hazret-i Alînin, kâtilleri himâye etdiğini, kısâsın yapılmasında gevşek davrandığını anladı. Ona gücendi. Hazret-i Mûsâ da, hazret-i Hârûnun, buzağıya tapanları koruduğunu, onlara cezâ vermekde gevşek davrandığını anlıyarak, Peygamber olan bu kardeşini incitdi. Peygambere karşı her dürlü harb, küfr olsaydı, hazret-i Mûsâ, o ânda, hâşâ kâfir olurdu. Yûsüf aleyhisselâmın kardeşleri de Ona yapdıkları işle, Ya'kûb aleyhisselâmı incitdiler. Bu da, muhârebeden aşağı bir

şey değildir. Bunun için, büyüklerin işlerini insâflı düşünmelidir.

Hazret-i Âişe "radıyallahü anhâ" mü'minlerin annesidir ve Resûlullahın zevcesidir. Hazret-i Alînin de annesi makâmında olduğu, Kur'ân-ı kerîmde bildirilmekdedir. Bir anne, oğluna bağırır, canını yakarsa, çocuk suçsuz olsa bile, annesine dil uzatması doğru olur mu? Nitekim, hazret-i Mûsâya ve Yûsüf aleyhisselâmın kardeşlerine kimse birşey dememişdir. Hem de, kardeşlik bağı, ana oğul bağı gibi değildir. Mısra':

Değerleri gözetmiyen zındık olur!

Görülüyor ki, **(Seninle harb, benimle harbdir)** hadîs-i şerîfini ileri sürerek, hazret-i Alî ile harb etmiş olan Eshâb-ı kirâma kâfir denilemez. Akl, mantık ve islâmiyyete uygun olmaz. Onunla harb edenlerin îmânları ve iyi amelleri yok olmaz. Onların îmânları, sâlih amelleri, Sahâbî olmaları ve âyet-i kerîmelerle ve hadîs-i şerîflerle medh ve senâ edilmiş olmaları, onlara düşmanlık etmeğe, söğmeğe, kötülemeğe mâni' olmakdadır. Şî'î âlimlerinden kâdî Nûrullah-ı Şüşterî, bu incelikleri anladığı için, **(Mecâlisülmü'minîn)** kitâbında, (Şî'îler üç halîfeye la'net etmez. Şî'îlerin câhilleri la'net ediyorlar ise de, bunların kıymeti yokdur) diyor.

Şunu da bildirelim ki, şî'î âlimlerinden, molla Abdüllah Meşhedî ve benzerleri, sünnî ve şî'î kitâblarını çok inceliyerek ve insâflı düşünerek, (hazret-i Alî ile harb edenler, kâfir olmaz. Fâsık olur, günâh işlemiş olurlar) dediler. Çünki onlar, hadîs-i şerîfi inkâr etmiyorlar. Bu hadîs-i şerîfi te'vîl ediyorlar, dediler. Şî'îler, Nasîreddîn-i Tûsîyi çok büyük bildikleri için, bu âlimlerin sözünü açıklamak zorunda kalıyorlar. **(Seninle harb, benimle harbdir)** hadîs-i şerîfine göre, hazret-i Alî ile harb etmekden küfr lâzım olur. Fekat, Onunla harb edenler bunu istemedikleri için kâfir olmadı, dediler. Hâlbuki, zemânın imâmına isyân etmek küfr değildir. Günâhdır. Şübhe ve te'vîl olursa, günâh da olmaz, ictihâd hatâsı olur, dediler.

Buraya kadar, şî'î âlimlerinin yazdıklarını bildirdik. Şimdi, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazdıklarını bildirelim:

Fıkh bilgilerinde, hazret-i Alînin ictihâdından ayrılmak, hiç küfr olmaz. Fısk, ya'nî günâh da değildir. Çünki, hazret-i Alî de, Eshâb-ı kirâmın hepsi gibi, bir müctehid idi. İctihâd bilgilerinde müctehidlerin birbirlerinden ayrılmaları câizdir ve her müctehid sevâb kazanır. Hazret-i Alî ile düşmanlık ederek harb eden, elbet kâfir olur. Nitekim bunun için; Ehl-i sünnet âlimlerinden ba'zıları, Hâricîlere kâfir demişdir. **(Seninle harb, benimle harb-**

dir) hadîs-i şerîfi, Hâricîler içindir. Onların bile, kâfir olmaları kat'î değildir. Çünki, kâfir olmağı kabûl ederek harb etmediler. Bunun için, onlara mürted denilemez. Fekat, bunların şübheleri ahmakcadır ve ma'nâları açık olup, te'vîlleri câiz olmıyan âyet-i kerîmelere ve hadîs-i şerîflere de karşı gelmiş oldukları için, özrleri kabûl olunmaz. Ehl-i sünnete göre, Hâricîler, âhıretde kâfirlerle olacakdır. Onların afv edilmeleri için düâ olunmaz. Cenâze nemâzları kılınmaz. Hâlbuki, Deve ve Sıffîn muhârebelerinde, hazret-i Alîye karşı olanlar, böyle değildir. Şübhe ve te'vîllerinden dolayı Ona karşı harb etmişlerdir. İctihâdda yanıldıkları için kâfir olmazlar. Bunun için kötülenemezler. Çünki, âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler, bunları medh etmekdedir. Bunlar, nefslerine uyarak değil, Allah için uğraşdılar. Böyle olduğunu kabûl etmiyen bir kimsenin de, susması, dilini tutması lâzımdır. Bunların Eshâb-ı kirâm ve Mücâhidîn-i islâm olduklarını düşünerek saygısızlık yapmaması lâzımdır. Hattâ, âyet-i kerîmeler ve hadîs-i şerîfler, bütün mü'minleri övmekdedir. Her mü'minin şefâ'ate kavuşması ve Allahü teâlânın afvı ile kurtulması ümmîd olunur. Deve ve Sıffîn harblerinde bulunan Şâmlılardan birinin, hazret-i Alîye düşman olduğu, Ona kâfir dediği veyâ la'net etdiği kesin olarak bilinirse, ona kâfir deriz. Fekat, bugüne kadar böyle bir şey bilinmemişdir. Câhillerin uydurmaları, bir ilm, bir vesîka değeri taşıyamaz. O Sahâbîlerin önceki îmânları muhakkak olduğundan, yine öyle bilmemiz îcâb eder. Dört halîfenin Cennete gideceklerine inanmıyan, bunlardan biri için, halîfe olmağa lâyık değildir diyen veyâ ilmini, adâletini, takvâsını inkâr eden kâfir olur. Fekat, nefse uyarak, mala ve dünyâlığa kavuşmağı düşünerek veyâ ma'nâları açık ve kat'î olmıyan nassları te'vîl ile, şübhe ile bunlarla harb eden kâfir olmaz. Fâsık olur. Ya'nî günâh işlemiş olur.

Hazret-i Mu'âviye ve hazret-i Amr ibni Âs "radıyallahü teâlâ anhümâ", hiçbir bozuk düşünce ve sebeb ile, hazret-i Alî ile "kerremallahü vecheh" harb etmediler. Hazret-i Osmânın kâtillerinin yakalanmasını ve bunlara kısâs yapılmasını istediklerini söylemişler ve hazret-i Alînin kendilerinden dahâ yüksek ve dahâ üstün olduğunu bildirmişlerdir. Ölünciye kadar her yapdıkları, her söyledikleri, îmânlarının varlığını ve kuvvetli olduğunu göstermişdir. Bütün düşünceleri, bütün çalışmaları, hep Allah için, hep islâmiyyet için olmuşdur. Her iki tarafın da aynı da'vâ, aynı maksad için döğüşdükleri **(İzâle-tül-hafâ)**nın dörtyüzdoksandördüncü sahîfesindeki hadîs-i şerîfde açıkça bildirilmekdedir.

42 — İmâm-ı Muhammed Birgivînin "rahmetullahi teâlâ aleyh" **(Tarîkat-i Muhammediyye)** kitâbında ve bu kitâbın şerh-

leri olan **(Berîka)** ve **(Hadîka)** kitâblarında diyor ki: (İmâm-ı Buhârînin ve imâm-ı Müslimin bildirdikleri hadîs-i şerîfde, **(Elbet bir zemân gelecek ki, benim ümmetim, İsrâîl oğulları, [ya'nî yehûdîler ve hıristiyanlar] gibi olurlar. Bir çift ayakkabının birbirine benzedikleri gibi, onlara çok benzerler. Öyle olur ki, onlardan biri, anası ile zinâ etse, ümmetimden de öyle yapanlar olur. İsrâîl oğulları yetmişiki fırkaya ayrıldı. Benim ümmetim de yetmişüç fırkaya ayrılır. Bunların yetmişikisi bozuk inanışlarından dolayı Cehenneme girecekdir. Yalnız bir fırkası, girmeyecekdir).** (O fırka, hangisidir?) denildikde, **(Benim ve Eshâbımın yolunda olanlardır)** buyuruldu. İsrâîl oğullarının, Mûsâ aleyhisselâmdan sonra yetmişbir, Îsâ aleyhisselâmdan sonra yetmişiki fırkaya ayrılmış oldukları, **(Milel ve Nihal)** ve **(Berîka)** kitâblarında yazılıdır. İnanışlarından dolayı Cehenneme girmekden kurtulacak olan bu bir fırkaya, **(Ehl-i sünnet velcemâ'at)** mezhebi denir. Yetmişiki fırkadan herbiri, kendisinin Ehl-i sünnet olduğunu söyliyor. Kendisinin Cennete gideceğine inanıyor. Bu iş, söylemekle, sanmakla anlaşılmaz. Sözlerin ve işlerin, âyet-i kerîmelere ve sahîh hadîslere uygun olması ile anlaşılır.

Ehl-i sünnet mezhebi de, **(Mâ-türîdî)** ve **(Eş'arî)** olarak ikiye ayrılmış ise de, ikisinin aslı bir olduğundan ve birbirlerini kötülemediklerinden ikisi bir sayılır. Ehl-i sünnet fırkası, ibâdetde ve bütün işlerde dört mezhebe ayrılmışdır. Dördünün îmânı hep bir olduğundan, hepsi bir fırkadır. Bu dört mezheb, âyet-i kerîmelerde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmemiş olan hükmlerde, birbirlerinden ayrılmışlardır. Hepsi, bu hükmleri anlamak için ictihâd etmiş, çok uğraşmış, başka başka anlamışlardır. Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiş olan hükmlerde ayrılıkları yokdur. Böyle, ma'nâları açık ve kat'î olan nasslarda ictihâd yapılmaz. Açıkca bildirilmiyen, inanılacak şeylerde ictihâd ederken, yanılan afv olmaz. Böyle yanılarak, i'tikâdı bozulmuş olan yetmişiki fırkaya **(Bid'at sâhibi)** veyâ **(Dalâlet ehli),** ya'nî **(Sapık)** denir. Fekat, bunlara kâfir denilmez. Dinde açıkca bildirilmiş olan şeylerden bir dânesine bile inanmıyanın îmânı gider. Kâfir olur. Yanlış ictihâd ederek îmânı gidenlere **(Mülhid)** denir. Yetmişiki sapık fırkadan Bâtınî, Mücessime, Müşebbihe ve Vehhâbîlerden bir kısmının ve ibâhîlerin mülhid oldukları, **(Reddülmuhtâr)**da ve **(Ni'met-i islâm)** kitâbında yazılıdır.

Yukarıdaki hadîs-i şerîf gösteriyor ki, bir insan, yâ müslimândır, yâhud kâfirdir. Müslimân da, yâ Ehl-i sünnet mezhebindedir, yâhud, bid'at ehli, ya'nî sapıkdır. Bundan anlaşılıyor ki, Ehl-i sünnet mezhebinde olmıyan, ya'nî mezhebsiz olan kimse, yâ sa-

pıkdır, yâhud kâfirdir.

Îmân, korkusuz olmak, islâm ise, teslîm olmak ve kurtulmak demekdir. Fekat, islâmiyyetde, îmân ve islâm birdir. Muhammed "aleyhisselâm"ın Allahü teâlâdan vahy olunarak getirdiği haberlerin hepsine kalb ile inanmağa **(Îmân)** ve **(İslâm)** denir. Bu haberler, kısaltılarak altı şeyin içine yerleşdirilmişdir. Bu altı şeye inanan, hepsine inanmış olur. Bu altı şey, **(Âmentü)**de bildirilmişdir. Her müslimânın Âmentüyü ezberlemesi ve çocuklarına ezberletip, ma'nâsını öğretmesi farzdır. Bunun için, çocuklarını, hükûmetin izn verdiği Kur'ân-ı kerîm kurslarına göndermek lâzımdır. **(Herkese Lâzım Olan Îmân)** adındaki kitâbda, Âmentünün ma'nâsı uzun yazılıdır. Bunlara inanan insana **(Mü'min)** veyâ **(Müslimân)** denir. İbâdetleri yapmağa, harâmlardan kaçınmağa, **(İslâmiyyete uymak)** denir. İslâmiyyete uyan müslimânlara **(Sâlih)** ve **(Âdil)** denir. Eshâb-ı kirâmın hepsi, âdil, sâlih mü'min idiler. Tenbellik ederek islâmiyyete uymıyan müslimâna **(Fâsık)** denir. Fâsık da müslimândır. Ya'nî günâh işliyenin ve ibâdet yapmıyanın îmânı gitmez. Fekat, ibâdete ve günâha ehemmiyyet vermiyenin, ya'nî islâmiyyete kıymet vermiyenin, islâmiyyetin hükmlerinden bir dânesini bile beğenmiyenin îmânı gider. Îmânı olmayana, ya'nî müslimân olmıyana **(Kâfir)** denir. Ehl-i sünnet mezhebinden olmıyana **(Mezhebsiz)** denir. Mezhebsiz de, yâ sapık veyâ kâfir olur.

Kâdî-zâde Ahmed efendi "rahmetullahi teâlâ aleyh", **(Birgivî vasıyyetnâmesi)** kitâbını şerh ederken, kırkdördüncü sahîfeden başlıyarak diyor ki, Allahü teâlânın yer yüzünde insandan Peygamberleri olduğuna inanırız. Peygamberlerin hepsi, Allahü teâlânın onlara **(Vahy)** etdiği, ya'nî melekle bildirdiği **(Ahkâm)**ı, ya'nî emrleri ve yasakları, kendi zemânında bulunan insanlara bildirmişlerdir. Bu insanlar, O Peygamberin **(Ümmet)**idirler. Peygambere inananlarına, **(Ümmet-i icâbet)** denir. İnanmıyanlarına **(Ümmet-i da'vet)** denir. Peygamberlerin en sonra geleni **(Muhammed)** aleyhisselâmdır. Ondan sonra Peygamber gelmiyecekdir. Dünyânın her yerinde, her zemânda bulunan insanların hepsinin ve cinnîlerin Peygamberidir. Hepsinin, Ona inanmaları lâzımdır.

Yeni bir din getiren Peygambere **(Resûl)** denir. Dahâ önce gönderilmiş bir Resûlün dînine uymağa çağıran Peygambere ise, **(Nebî)** denir. Her resûl, nebîdir. Her nebî, resûl değildir. Resûllerin sayısı üçyüzonüç diyenler oldu. Peygamberlerin hepsinin sayısı kesin delîl ile belli değildir. Yüzyirmidört bin olduklarını bildiren hadîs-i şerîf **(Haber-i vâhid)**dir. Bir kişinin bildirdiği hadîs, sahîh olsa bile, zan ifâde eder. Bunun için sayılarını söyle-

memek dahâ iyidir. Muhammed Ma'sûm-i Fârûkî, ikinci cildin otuzaltıncı mektûbu sonunda ve **(Emâlî)** kasîdesinde ve **(Berîka)** ve **(Akâid-i Nesefiyye)** ve **(Hadîka)** kitâblarında diyor ki: Peygamberlerin sayısını söylemek, Peygamber olmıyanı Peygamber yapmak veyâ Peygamberi Peygamber tanımamak olabilir. Bu ise küfrdür. Çünki, Peygamberlerden birini tanımamak, hiçbirine inanmamak demek olduğu, bütün kitâblarda yazılıdır. Bundan başka **(Emâlî)** kasîdesinin şerhinde ve **(Berîka)**nın üçyüzdokuzuncu sahîfelerinde, (Hiçbir Velî, Peygamber derecesine varamaz. Peygamberi tahkîr, küfr ve dalâldir) diyor.

1399 [m. 1979] da ölen Pâkistânlı Mevdûdî **(İslâm medeniyyeti)** kitâbında, Fâtır sûresinin yirmidördüncü âyetine:

(Hiçbir ümmet müstesnâ olmamak üzere, içinde bir korkutucu Peygamber gelmişdir) ma'nâsını vererek, (Her ümmete bir Peygamber gelmişdir. "Yüzyirmidörtbin Peygamber gelmişdir" hadîsi, bunu te'yîd etmekdedir. Geçmiş Peygamberlerden nisbeten bilinenleri vardır. Hazret-i İbrâhîm, hazret-i Mûsâ, Konfüçyüs, Zerdüşt, Krişna gibilerinin vatanlarını bile bilmek mümkindir. Herbiri kendi kavmlerine gönderilmişlerdir. Bunlardan hiçbiri, benim risâletim bütün âlem içindir, dememişdir) yazıyor.

Bu âyet-i kerîmedeki **(korkutucu)**nun, yalnız Peygamber olmayıp, Peygamber veyâ âlimler olduğu Beydâvîde ve Mevâkibde ve birçok tefsîrlerde yazılıdır. Âyet-i kerîmeye verdiği yanlış ma'nâyı da, za'îf bir hadîs ile sağlamlamağa çalışmakdadır. Bu za'îf hadîsi, İslâm âlimlerinin hiçbiri sened olarak almamışdır. Gûyâ kurnazlık yaparak, Konfüçyüs, Zerdüşt ve Krişna gibi kâfirlerin de Peygamber olduklarını gençlere inandırmağa çalışmakdadır. Bütün bâtıl dinler, Allahü teâlânın Peygamberler ile bildirdiği hak dinlerin bozulmasından hâsıl oldukları gibi, mîlâddan dörtyüzyetmişdokuz (479) sene önce ölen Konfüçyüs de Çinde eski hak dinlerden kalmış olan tapınmak fikrlerini ve iyi huyları övdüğünden, ölümünden sonra, felsefesi mezheb hâlini almışdır. Mezhebini bildiren, çeşidli dillerde, kitâblar vardır. Bunlardan biri Almanca **(Wörte des Konfuzius)**dır. Ya'nî **(Konfüçyüsün sözleri)** kitâbıdır. Bu kitâbda, semâvî dinlerin hepsinde bulunan, îmânın altı şartı görülmediği gibi, küfrünü gösteren sözleri de çokdur. Küfrü açıkda olan birisine, müslimân denemez. Nerde kaldı ki, Peygamber denilebilsin. Krişna da, Hind Berehmen kâfirlerinin eski tanrılarındandır. Önce, bu ismdeki bir ırmağa tapınırlardı. Sonra, uzun hikâyeleri olan bu adama da tapındılar.

(Berîka) kitâbında diyor ki, (Peygamberlerin "salevâtullahi teâlâ aleyhim ecma'în" adedi kesin olarak belli değildir. Çünki, yüz-

yirmidörtbin veyâ ikiyüzyirmidörtbin olduğunu bildiren hadîs-i şerîfi bir kişi haber vermişdir. Bu hadîsin sahîh olup olmadığı da bilinmiyor. Peygamberlerin sayısı kesin olarak söylenirse, Peygamber olmıyanlar Peygamber yapılmış olur. Yâhud, Peygamberlerden birkaçı inkâr edilmiş olur. Bunun ikisi de küfr olur. Bu hadîs sahîh olsa bile, zan hâsıl eder. Îmân edilecek şeylerde, zan ile konuşulmaz. Hele, böyle iki dürlü bildirilmiş ise, hiç kıymet verilmez).

Kâfirler [ya'nî Allaha düşman olanlar] ikiye ayrılır: Kitâblı kâfir, Kitâbsız kâfir. Bir Peygambere ve buna gökden inen kitâba inanan kâfirlere **(Ehl-i kitâb)**, ya'nî **(Kitâblı kâfir)** denir. Kitâbları ve îmânları değişmiş, bozulmuş olsa da, bunların, kendi dinlerine göre Besmele okuyarak bıçakla kesdikleri hayvanlar yinir. Fekat domuz hiç yinmez. Bunların kızları ile evlenilir. Fekat, bunlara müslimân kızı verilmez. Şimdiki yehûdîler ile hıristiyânların kendi bozuk dinlerine bağlı olanları kitâblı kâfirdir.

Hiçbir Peygambere ve semâvî bir kitâba inanmıyan kâfirlere **(Kitâbsız kâfir)** denir. Bunların kesdikleri yinmez. Kızları alınmaz ve kız verilmez. Müşrikler, Allahsızlar, Putperest, Mecûsîler, Berehmenler, Budistler, Mülhidler, Zındıklar, Münâfıklar ve mürtedler, hep kitâbsız kâfirdirler. Allahü teâlâdan başka şeylere tapınanlara **(Müşrik)** denir. Müşrikler ikiye ayrılır: Ülûhiyyetde müşrik ve ibâdetde müşrik, Ülûhiyyetde müşriklerden biri, **(Mecûsî)**lerdir. Bunlar, ateşe tapar. (Hâlık ikidir: Biri, Yezdân olup, iyilikleri yaratır. Öteki ise, Ehrimen olup kötülükleri yaratır) dediler. Eski tabî'iyyeciler, herşeyi tabî'at yaratıyor dediler. İbâdetde müşrik olanlar, **(Putperestler)**dir. Bunlar kendi elleri ile yapdıkları heykellere tapınırlar. Putlar, kıyâmetde Allaha bizim için şefâ'at edecek derler. Hıristiyânların çoğu **(Trinite),** ya'nî **(Teslîs)** yapıyor. Ya'nî üç tanrı olduğuna inanıyorlar. Çoğu da, Îsâ aleyhisselâma tanrı diyor. Yehûdîlerin bir fırkası da, Uzeyr Allahın oğludur, diyor. Hepsi müşrik oluyorlar. Fekat, ellerindeki kitâbın gökden indiğine inanmakdadırlar. Komünistlerle masonlar ve son asrın câhilleri, Allahsız kâfirdirler. Anası babası müslimân olup da, kendisi müslimân olmıyana **(Mürted)** denir. Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğuna inanmıyan, fekat dünyâ menfe'ati için, müslimânlara karşı müslimân görünene, **(Münâfık)** denir. Münâfık, başka dindedir. Müslimânların arasında, onlar gibi ibâdet yapar. Allah ismini dilinden düşürmez. Fekat bozuk inançlarını saklar. Hiçbir dinde olmadığı, Allahü teâlâya inanmadığı hâlde, müslimân görünüp, müslimânlığı değişdirmeğe, dinsizliği müslimânlık olarak yaymağa uğraşana **(Zındık)** de-

nir. Zındık, Allaha ve Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğuna inandığını, Kur'âna ve hadîslere uyduğunu söyler. Fekat, Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri kendi câhil kafasına ve kısa görüşüne göre ma'nâlandırır. Bu bozuk anladıklarını, sapık düşüncelerini müslimânlık olarak yaymağa uğraşır. Ehl-i sünnet âlimlerinin doğru sözlerini beğenmez. İslâm âlimlerine câhil der. Böyle zındıklara da, şimdi aydın din adamı, **(Müceddid)** ve **(Dinde reformcu)** deniliyor. Böyle câhil, zındık, sahte din adamlarına aldanmamalı, bunların kitâblarını, mecmû'alarını okumamalıdır.

Müslimân olduğunu söyliyen, **(Kelime-i şehâdet)** okuyan kimseye, şübhe ile küfr damgası basılamaz. İbni Âbidîn, üçüncü cildde, mürtedleri anlatırken diyor ki, **(Hülâsa)** ve başka kitâblarda, (Müslimân olduğunu söyliyen bir kimsenin bir işinde veyâ sözünde birçok küfr alâmetleri ile bir îmân alâmeti veyâ küfr olması şübheli olan bir alâmet bulunsa, buna kâfir dememelidir. Çünki müslimâna iyi zan olunur). **(Bezzâziyye)** fetvâsında şunu da ekliyor ki, (Küfr alâmetini dilediği açıkca anlaşılınca, kâfir olur. Te'vîl etmemiz fâide vermez).

Din kelimesi, lügatda yol, iş ve mükâfat demekdir. Millet, yazı yazmak demekdir. Bir Peygamberin Allahü teâlâdan getirdiği inanılacak şeylere **(Din)** veyâ **(Millet)** yâhud **(Usûl-i din)** denir. Peygamberlerin "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât", bu ma'nâda olan dinleri, milletleri hep birdir. Din, su kaynağı demekdir. Bir Peygamberin yapılmasını emr veyâ yasak etdiği şeylere **(Ahkâm-ı dîniyye)** ve **(Fürû'ı din)** denilmişdir. Peygamberlerin dinleri başka başkadır. Bugün, din deyince îmân edilecek bilgiler ve islâm birlikde anlaşılmakdadır. Muhammed aleyhisselâmın dînine **(İslâm dîni)** veyâ **(İslâmiyyet)** denir.

Her mü'minin, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri îmân edilecek şeyleri öğrenmesi ve bunlara göre inanması vâcibdir. Bunlara kısaca inanan, doğru mü'min olur. Fekat sebeblerini öğrenmediği için günâha girer. Yapılması ve sakınılması lâzım olan ahkâmın delîllerini, sebeblerini öğrenmek emr olunmadı. Bunların sebeblerini bilmemek günâh olmaz.

Büyük günâh işliyenin îmânı gitmez. Harâma halâl derse, îmânı gider. Günâhlar ikiye ayrılır: **(Kebâir)**, büyük günâhlardır. En büyükleri yedidir. 1) Birşeyi Allahü teâlâya ortak yapmak. Buna şirk denir. Şirk, küfrün çeşidlerinden en kötüsüdür. 2) Bir insanı veyâ kendini öldürmek. 3) Sihr, ya'nî büyü yapmak. 4) Yetîm malı yimek. 5) Fâiz alıp vermek. 6) Muhârebede düşman karşısından kaçmak. 7) Temiz kadınları kazf etmek, ya'nî nâ-

mûssuz demek. Her günâhın büyük olmak ihtimâli vardır. Hepsinden kaçınmak lâzımdır. Küçük günâhı çok yapmak, büyük günâh olur. Büyük günâh, tevbe edince afv olur. Tevbe etmeden ölürse, Allahü teâlâ dilerse, şefâ'at ile veyâ şefâ'atsiz afv eder. Afv olunmazsa, Cehenneme girer.

Zünnâr denilen papaz kuşağını ve benzeri şeyleri kullanmak, putlara saygı göstermek, din kitâblarını aşağılamak, din âlimleri ile alay etmek, küfre sebeb olan bir şey söylemek, kısacası, dinde saygı duymak lâzım olan şeyi aşağılamak ve aşağılanması lâzım olan şeye saygı göstermek küfrdür. Bunlar, islâm dînine inanmamak, inkâr etmek alâmetidir. Küfrün işâretleridir.

Allahü teâlâ, tevbe edenleri sever. Afv eder. Sonra, o günâhı tekrâr yaparsa, tevbesi bozulmaz. İkinci bir tevbe lâzım olur. Tevbe etdiği bir günâhı hâtırlayınca, günâhı işlediğine sevinirse, tekrâr tevbe lâzım olur. Hak sâhiblerine haklarını ödemek veyâ halâl etdirmek, gîbet etdiği kimseden afv dilemek ve rızâsını almak, yapmamış olduğu farzları kazâ etmek farzdır. Bunlar tevbenin kendisi değil, şartıdırlar. Bir lirayı sâhibine geri vermek, bin sene nâfile ibâdet yapmakdan ve yetmiş nâfile hacdan dahâ iyidir. Günâhı bir dahâ yaparsam tevbem bozulur diyerek, tevbe yapmamak doğru değildir. Câhillikdir. Şeytânın aldatmasıdır. Her günâhdan sonra, hemen tevbe etmek farzdır. Tevbeyi bir sâat gecikdirince, günâh iki kat olur. Buradan anlaşılıyor ki, kazâ nemâzlarını kılmıyanın günâhları, her nemâz kılacak kadar zemân katkat artmakdadır.

Tevbe etdim demek, tevbe olmaz. Çünki, tevbenin sahîh olması için üç şart lâzımdır:

1 — Hemen günâhı bırakmalıdır.

2 — Günâh işlediğine, Allahü teâlâdan korkduğu için, utanmak ve pişmân olmak lâzımdır.

3 — Bu günâhı bir dahâ hiç yapmamağı gönülden söz vermekdir. Allahü teâlâ şartlarına uygun olan tevbeyi kabûl edeceğine söz vermişdir.

Ahlâk değişir. İyi huylu olmağa çalışmalıdır.

Bir insanın âhıretde mü'min olup olmıyacağı, son nefesde belli olur. Altmış senelik bir kâfir, ölümünden az önce, müslimân olsa, âhıretde mü'min olarak dirilir. Peygamberlerden "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" başka ve Cennete gidecekleri bildirilmiş olanlardan başka, kimse için (Cennetlikdir) denilemez. Çünki, son nefesin nasıl olacağı bilinemez.

Bir mü'min âhırete gitdikden sonra, dünyâda hayrâtı ve hase-

nâtı kalsa, yâhud fâideli kitâbları, sâlih çocukları kalıp, Ona düâ etse, bu mü'mine sevâb yazılır. İnsan ölünce, hayr ve şer defteri kapanmaz. Eshâb-ı kirâmdan Sa'd bin Ubâde "radıyallahü anh" (Yâ Resûlallah! Annem öldü. Ona ne iyilik yapabilirim?) dedi. **(Su sadakası iyidir)** buyuruldu. Düâ ederken, mü'minlerin hepsinin rûhuna demelidir. Hepsine vâsıl olur. Düâ, belâyı giderir. Sadaka vermek, Allahü teâlânın gadabını yumuşatır. İnsanı azâbdan kurtarır. Eceli gelmemiş olan hastanın şifâ bulmasına sebeb olur. Allahü teâlâ düâ etmiyeni sevmez.

Her mü'minin **(İ'tikâd)**da ve **(Amel)**de mezhebini öğrenmesi vâcibdir. **(Mezheb),** yol demekdir. Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde kapalı bulunan bilgileri, müctehid denilen derin âlimler, ictihâd ederek bulur. İ'tikâdda mezhebimiz **(Ehl-i sünnet ve cemâ'at)** mezhebidir. Ehl-i sünnet ve cemâ'at mezhebi demek, Resûlullahın Eshâbının ve cemâ'atinin i'tikâdı ve îmânları demekdir. Eshâb-ı kirâmın herbiri "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" müctehiddir. İslâm dîninin nûrudur, ışığıdır. Müslimânların imâmları, önderleri ve senedleridir. Onların yolundan ayrılan, Cehenneme gider. Ehl-i sünnet fırkasının imâmı, önderi ikidir: Birisi **(Ebû Mensûr Mâ-Türîdî)** "rahmetullahi teâlâ aleyh"dir. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretlerinin mezhebinde yetişen derin bir âlimdir. Hanefî âlimleri, bunun mezhebindedirler. İkincisi, **(Ebül Hasen-i Eş'arî)** "rahmetullahi teâlâ aleyh"dir. Şâfi'î mezhebindeki âlimlerin büyüklerindendir. Çok derin âlimdir. Bu iki mezheb arasında çok az fark vardır.

Bugün ictihâd edebilecek kadar derin âlim hiç yokdur. Her müslimânın dört mezhebden birinin **(İlmihâl)** kitâbını okuyup öğrenmesi, îmânını ve bütün işlerini buna uydurması lâzımdır. Böylece, bu mezhebe girmiş olur. Dört mezhebden birine girmiyen kimse, Ehl-i sünnet olmaz. Mezhebsiz olur. Mezhebsiz olan da, yâ yetmişiki bozuk fırkadan birindedir, yâhud kâfir olmuşdur. **(Es-Sâvî)** tefsîrinde, Kehf sûresinin yirmidördüncü âyetinin tefsîri hâşiyesinde buyuruyor ki, (Dört mezhebden olmıyan kimsenin sözü, Sahâbînin sözüne veyâ sahîh olan hadîs-i şerîfe, yâhud âyet-i kerîmeye uygun olsa da, buna uymak câiz değildir. Dört mezhebden birinde olmıyan kimse sapıkdır. Başkalarını da, hak yoldan ayırmakdadır. Dört mezhebden ayrılmak küfre kadar gider. Müteşâbih âyetlere zâhirleri gibi ma'nâ vermek, kâfirlerin âdetleridir.) Bir din adamı, Ehl-i sünnet mezhebinde olduğunu bildiriyorsa ve mezhebinin bilgilerini yayıyorsa, Onun sözleri ve kitâbı kıymetli olur. Okuyanlar fâidelenir. Mezhebsizlerin din kitâbları zararlıdır. Okuyanların dînini, îmânını bozar. Dost-

larımıza, din kardeşlerimize vasıyyetimiz şudur ki, Ehl-i sünnet mezhebini öğrenmeğe ve çocuklarına öğretmeğe çalışsınlar! Ba'zı kitâblarımızın sonunda yazılı olan kitâblardan herbiri, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından terceme edilmişdir. Bu kitâblardan almalı, okumalı, öğrenmeli ve tanıdıklara ve hattâ bütün müslimânlara yaymağa, dağıtmağa uğraşmalıdır. Böylece, cihâd sevâbı kazanılmış olur.

Cihâd demek, ihtilâl yapmak, âmirlere karşı gelmek ve hükûmete ısyân etmek, dövmek, yıkmak, kırmak, söğmek demek değildir. Böyle şeyler yapmak, fitne çıkarmak olur. Ya'nî bölücülük olur. Müslimânların ezilmesine, habse girmesine ve din, îmân bilgilerinin yasak edilmesine yol açar. Böyle fitne çıkaranlara Peygamber efendimiz "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" la'net etmişdir. Habse girmeği istemek, bir müslimân için şeref değildir. Müslimân için şeref; islâmın güzel ahlâkını edinmek, herkese iyilik etmek, islâmiyyete uymak, her mahlûka fâideli olmakdır. Habse giren, bu şereflerden mahrûm kalır. Kendini tehlükeye atmak ahmaklıkdır, günâhdır. Allahü teâlâ, **(Kendinizi tehlükeye atmayınız!)** buyuruyor.

Cihâd etmek, Allahü teâlânın dînini, Onun kullarına ulaşdırmak için, çalışmak demekdir. Cihâd üç dürlü yapılır. Birincisi, milletlerin başına geçmiş olup, onları köle gibi kullanan, islâm dînini işitmelerine mâni' olan, emrindeki insanlara zulm, işkence yapan zâlimlerle harb edip, onları kahr ve yok ederek, islâm dînini insanlara duyurmakdır. İslâm dînini işitenler, müslimân olup olmamakda serbestdirler. İsterlerse müslimân olurlar. İsterlerse, islâmın ahkâmına, kanûnlarına tâbi' olarak yaşar, kendi ibâdetlerini yaparlar. Bu silâhlı cihâdı, yalnız hükûmet yapar. Devletin ordusu yapar. Bütün müslimânlar, hükûmetin verdiği vazîfeleri yapmak sûreti ile bu cihâda iştirak ederek, cihâd sevâbına kavuşurlar. Dînimizi, milletimizi yok etmek için saldıran kâfirlere karşı da müdâfe'a için cihâd yapar. Ayrıca islâm dînini bozmak, yıkmak için, tuzaklar hâzırlıyan bid'at ehli, sapık, bölücü kuvvetlerle de harb eder. Bütün millet, hükûmete yardımcı olarak, cihâd sevâbına kavuşurlar.

Cihâdın ikinci nev'i, va'zlar, kitâblar, radyo, televizyonlar ve internet ile, islâm ilmlerini, güzel ahlâkını, adâletini ve insanlara verdiği hak ve hürriyyetleri bütün insanlara duyurmakdır.

Cihâdın üçüncü nev'i, birinci ve ikinci cihâdları yapanlara düâ ile yardım etmekdir. İslâmiyyeti yaymak için silâhlı cihâd yapmak farz-ı kifâyedir. Düşman hücûm etdiği zemân, her erkeğe, bunlar kâfi gelmezse, kadınlara ve çocuklara da farz-ı ayn olur.

Bunlar da kâfi gelmezse, bütün dünyâdaki müslimânların, bunlara yardım etmeleri farz olur. Cihâdın ikinci nev'i, gücü yetenlere, üçüncü nev'i ise, herkese, her zemân farz-ı ayndır. Cihâdın ikinci nev'ini yapabilmek için, kanûnlara uyarak, Ehl-i sünnet kitâblarını yaymağa çalışmalıdır. Dünyâ için durmadan çalışılıyor. Müslimân olan, âhıret için de durmadan çalışmalıdır. İslâm düşmanları ve zındıklar, islâmiyyeti yok etmek için hep çalışıyor. Müslimânların buna karşı koymak için, iki şey yapması lâzımdır: Birincisi, çocuklarını Kur'ân-ı kerîm kursuna göndermelidir. İkincisi, Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi aleyhim ecma'în" kitâblarını yaymağa çalışmalıdır. **(Fetâvâ-ı Hindiyye)**de Vakf kısmının ondördüncü bâbında diyor ki, (Hayrât, hasenât yapmak istiyen kimsenin, [hastahâne gibi] umûma yarayan binâ yapması, köle âzâd etmesinden dahâ efdaldir, dahâ iyidir. [Din, fen, ahlâk gibi] fâideli kitâblar neşr etmek, herşeyden dahâ efdaldir. Fıkh kitâbları hâzırlamak, neşr etmek, nâfile ibâdetler yapmakdan dahâ sevâbdır).

43 — Muhammed Kutb adında bir Mısrlı da, kitâblarında, islâmiyyetin temeline sinsice saldırmakda, müslimân yavrularını aldatmağa, doğru yoldan sapdırmağa çalışmakdadır. (İnhirâf çizgisi) dediği bir yazısında bakınız neler saçmalıyor:

(İslâmiyyetin temelinde ilk çatlak, Emevîler devrinde idârî ve mâlî siyâsetde kendini gösterdi. Çünki "Melik-i adûd" verâset nizâmını (Pâdişâhlık sistemini) ihdas ve mezâlime başladı. Sultân ve vâlîlerin yakınları âdeta derebey hâline geldiler.

Sonra Abbâsîler devri başladı. Hilâfet ve vilâyet konaklarında, gayret ve çalışma şöyle dursun, işret ve fuhş yaygın hâle gelmişdi. Dansözlü, mûsikîli eğlenceler tertîb ediyorlar, haksızlık ve bencilliği son haddine vardırıyorlardı) diyor.

(Tuhfe) kitâbı, mezhebsizlerin yetmişinci yalanlarına cevâb verirken buyuruyor ki, (Bir kimsenin halîfe olacağı, Nass ile, ya'nî âyet veyâ hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiş ise, buna **(Hilâfet-i Râşide)** denir. Dört halîfeye bunun için **(Hulefâ-i râşidîn)** denilmekdedir. Halîfe olacağı akl ile Nassın işâret etmesi ile anlaşılıyorsa, buna **(Hilâfet-i âdile)** denir. Halîfe olacağı açıkca veyâ işâret ile bildirilmemiş olan bir kimsenin, kuvvet zoru ile hükûmeti ele geçirmesine **(Hilâfet-i câire)** denir. Bu kimse de **(Melik-i adûd)** olur).

Şâh Veliyullah-ı Dehlevînin **(İzâlet-ül-hafâ)** kitâbının beşyüzyirmisekizinci [528] sahîfesindeki hadîs-i şerîfde, **(Biz bu işe peygamberlikle ve Allahın rahmeti ile başladık. Bundan sonra, hilâfet ve rahmet olur. Ondan sonra, melik-i adûd olur. Ondan sonra da, ümmetimde zulm, işkence ve fesâd olur. İpekli giy-**

mek, içki içmek ve zinâ halâl yapılır ve yardımcıları çok olur. Kıyâmete kadar böyle gider) buyuruldu. Bu hadîs-i şerîfde, hazret-i Mu'âviyenin güçle, zorla hükûmeti ele geçireceği, fekat zulmün, fesâdın Onun zemânında değil, dahâ sonra başlıyacağı açıkca bildirilmekdedir. Şâh Veliyyullah, hadîs-i şerîfde bildirilen zulmün, fesâdın, Abbâsî devletinin kurulması ile başladığını yazarak, Muhammed Kutbun iftirâ etdiğini ortaya koymakdadır.

Hazret-i Mu'âviyenin Melik olacağına hadîs-i şerîflerde işâret vardır. Bunun için, hazret-i Mu'âviye, hazret-i Hasen hilâfeti kendisine teslim etdikden ve Eshâb-ı kirâm oy verdikden sonra, **(Halîfe-i âdil)** olmuşdur. Bu yüce Sahâbîye **(Melik-i adûd)** demek ve bu kelimeye zâlim, kâfir gibi yanlış ma'nâlar vermek büyük iftirâdır. Bunu azgın kral diye terceme edenin ise, islâmiyyetden nasîb alamamış olduğu anlaşılmakdadır.

Kâfirlerin devlet başkanlarına kral denir. Vaktiyle Fransa kralı, İngiliz kralı, Bulgar kralları böyle idi. Bir islâm melikine, müslimânların halîfe diyerek, saydıkları ve sevdikleri mubârek bir zâta kral demek, o melikin ve onun milletinin hepsinin kâfir olduklarını söylemek demekdir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, hazret-i Mu'âviyeye **(Melik)** diyor. Milyarlarca müslimân da, melik ve halîfe diyor. Hadîs-i şerîflerde medh ve düâ buyurulan ve afv olundukları ve Cennete gidecekleri âyet-i kerîmelerle müjdelenmiş olanlardan biri bulunan hazret-i Mu'âviye gibi bir islâm mücâhidine, bu şanlı ve şerefli sahâbîye zâlim damgasını basacak bir kimse meydâna çıkmamışdı. İslâm mücâhidlerini, hadîs-i şerîfle övülen, hayrlı zemânın arslanlarını, Avrupadaki zâlim ve kâfir derebeylerine benzetmek, islâmiyyetin şahdamarına hançer saplamak demekdir. **(Kıyâmet günü azâb melekleri, kâfirlerden önce, ilmi fâideli olmıyan din adamlarına azâb yapacaklardır)** ve **(Kıyâmetde azâbların en şiddetlisi, ilmi fâidesiz olan din adamına olacakdır)** hadîs-i şerîfleri meşhûrdur. Bu hadîs-i şerîfler, gençleri uyandırıyor. Sahte din dergilerinin, din âlimi olarak tanıtdıkları kişilerin, Cehennemde şiddetli azâb görecek birer mücrim, birer îmân hırsızı olduklarını bildiriyor.

Yukarıdaki yazı, birinci cihân harbindeki Lawrens câsûsunu hâtırlatıyor. İyi arabî bilen, sarıklı, sakallı, cübbeli bu İngiliz kâfiri, islâm âlimi görünerek, Ehl-i sünnetin büyüklerini kötülemişdi. Eshâb-ı kirâma, islâm halîfelerine ve Osmânlı Türklerine leke sürerek, yüzbinlerle müslimânı yoldan çıkarmışdı. Böylece, islâmiyyeti değişdirmeğe, bozmağa uğraşanların Türklerden ayrılarak, bir devlet kurmalarını sağlamışdı. Vehhâbî kitâbları, hâlis müslimânlara müşrik diyor. Bize, ya'nî Ehl-i sünnete kâfir dam-

gasını basıyorlar. Lawrens câsûsu öldü. Cehenneme gitdi. Onun yerine şimdi yerli malı câsûslarını çalışdırıyorlar. Binlerle altın dağıtarak, her memleketde kendilerini öven mecmû'a ve kitâblar çıkartıyorlar. Bu kitâblarında Ehl-i sünnet âlimlerini "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" kötüliyorlar. Hâlbuki, o büyüklerin yükseklikleri, islâm âlimlerinin sözbirliği ile bildirilmiş, bu konu, karara bağlanmış, sonra gelenlere tartışılacak bir nokta bile bırakılmamışdır. Olmuş bitmiş, târîhî ve dînî hükmünü almış birşeyi kurcalamağa kalkışmak, yapıcılığı değil, yıkıcılığı gösterir. Kötü niyyetli olmak alâmetidir.

Emevî ve Abbâsî ve Osmânlı halîfelerinin hepsi, îmânlı, ahlâklı, âdil, mubârek insanlardı. Evet, içlerinde tektük nefslerine mağlûb olanlar, şeytâna aldananlar çıkdı. Fekat, bunların da, islâmiyyete aslâ zararları olmadı. Nefslerine zulm etdiler. En kötüsü, Ehl-i sünnetden ayrılmış, mu'tezilî olmuşdu. Buna da, sapık din adamları sebeb olmuşdu. Onları aldatan şeytân, iblîsin soyundan olanlardan ziyâde soysuzlaşmış insan şeytânları idi. İmâm-ı Rabbânî "rahmetullahi teâlâ aleyh", **(Mektûbât)** kitâbında buyuruyor ki, (Müslimânların ve devlet adamlarının doğru yoldan çıkmalarına, hep kötü din adamları, ya'nî zındıklar sebeb olmuşdur). İslâm halîfelerinin harem dâirelerindeki meşrû' ve mahrem hayâtlarını kitâb ve gazete sütûnlarına dökerek, Onlara ahlâksız, dinsiz etiketi yapışdırmağa kalkışmak, ondan dahâ büyük ahlâksızlıkdır. Nâmûslu kimselerin vicdânlarını titretecek ve tüylerini ürpertecek bir işdir. Evet, bir kimse, Avrupa târîhlerindeki ve papasların, masonların kitâblarındaki yalanları, iftirâları okuyarak, bunlara aldanmış olabilir. Bunlara biraz da, islâm târîhlerini, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını okumalarını tavsiye ederiz. Böylece, işin doğrusu öğrenilmiş olur. Zâten, bir yazının, hiçbir hâdise ve hiçbir vesîka göstermeden, mücerred hükmler hâlinde olması, din ve islâm ve îmân bilgilerinde salâhiyyetli olmıyan kalemden çıkdığını gösterir. Emevîler, Abbâsîler ve Osmânlılar zemânlarında milletde müslimânlık bulunduğunu yazıyorlar. Bu da, devlet adamlarının îmânlı ve âdil olduklarını bildirmekdedir. Çünki, Peygamber efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", **(İnsanların dinleri, hükûmet başkanlarının dinleri gibidir)** buyurdu. Biz müslimânlar, târîh boyunca, yalancı din adamlarından, iftirâcılardan, çok ibret dersi aldık. Bir zemânlar, ibni Teymiyye, orta şarkın îmânını yıkmağa kalkışmışdı. Ehl-i sünnet âlimleri, onun haddini bildirdi. Binlerce ilm kitâbı, onun çürük fikrlerini red ederek, rezîl eylediler. Sonra Mısrda Abduh isminde biri, masonlarla işbirliği yapdı. Hıristiyanlıkda protestanlık adında melez

bir zümre çıkarıldığı gibi, bu sapık da, Ehl-i sünneti beğenmeyip, islâmiyyete garbın dinsiz felsefesini sokuşdurmağa kalkışdı. Bu da, cevâbını aldı. Fekat ne yazık ki, Kâhire mason locası başkanı olan Abduhun zehrli fikrleri, bir yandan Mısrda Câmi'ul-ezhere yayıldı. Böylece Mısrda, Reşîd Rızâ ve Ezher medresesi Rektörü Mustafâ Merâgî ve Kâhire müftîsi Abdülmecîd Selîm ve Mahmûd Şeltüt ve Tentavî Cevherî ve Abdürrâzık pâşa ve Zekî Mubârek ve Ferîd Vecdi ve Abbâs Akkâd ve Ahmed Emîn ve Doktor Tâhâ Hüseyn pâşa ve Kâsım Emîn gibi **(Dinde reformcular)** türedi. Bir yandan da, üstâdları Abduha yapıldığı gibi, bunlara da ilerici islâm âlimi denilerek, kitâbları türkçeye terceme edildi. Birçok din adamının doğru yoldan kaymasına sebeb oldular.

Büyük islâm âlimi, ondördüncü asrın müceddidi olan seyyid Abdülhakîm Efendi "rahmetullahi aleyh", (Kâhire müftîsi Abduh, islâm âlimlerinin büyüklüğünü anlıyamamış, islâm düşmanlarına satılmış, sonunda mason olarak, islâmiyyeti içerden yıkan azılı kâfirlerden olmuşdur. İzmirli İsmâ'îl Hakkı, Ömer Rıza Doğrul, Hamdi Akseki ve Şerâfeddîn Yaltkaya ve Şemseddîn Günaltay ve Mustafâ Fevzî ve Konyalı Vehbî ve Muhammed Âkif ve dahâ nice din adamları, onun kitâblarını okuyarak te'sîri altında kalmışlar, çeşidli yollar tutmuşlardır) buyurdu.

Abduh gibi küfre veyâ dalâlete sürüklenenler, kendilerinden sonra gelen genç din adamlarını da doğru yoldan çıkarmak için, âdetâ birbirleri ile yarış etmişler, **(Ümmetimin felâketi, fâcir** [sapık] **olan din adamlarından olacakdır)** hadîs-i şerîfinin haber verdiği felâketlere önayak olmuşlardır.

Abduhun Mısrda yetişen çömezleri de, boş durmamış, kahr ve gadab-ı ilâhînin tecellîsine sebeb olan çok sayıda zararlı kitâbları neşr etmişlerdir. Bunlardan biri, Reşîd Rızânın **(Muhâverât)** kitâbı olup, Hamdi Akseki tarafından türkçeye terceme edilerek, **(İslâmda birlik)** gibi bir ism takılmış ve 1332 [m. 1914] de İstanbulda basılmışdır. Bu kitâbında, üstâdı gibi, Ehl-i sünnetin dört mezhebine saldırmış, mezhebleri fikr ayrılığı sanarak ve ictihâd usûl ve şartlarını, te'assub ve münâkaşa şeklinde göstererek, (İslâm birliğini bozmuşlardır) diyecek kadar dalâlete düşmüşdür. Dört mezhebden birini taklîd eden, bindörtyüz seneden beri gelmiş, milyonlarla hâlis müslimân ile âdetâ alay etmişdir. Asrın ihtiyâclarını karşılamağı, dîni, îmânı değişdirmekde arıyacak kadar islâmiyyetden uzaklaşmışdır. Dinde reformcuların birleşdikleri tek nokta, kendilerini gerçek müslimânlığı ve asrın ihtiyâclarını kavramış geniş kültür sâhibi bir islâm âlimi olarak tanıtmaları, islâm kitâblarını okuyup, anlayıp, Resûlullahın vârisi oldukları müjde-

lenmiş ve **(Zemânların en hayrlısı, Onların zemânıdır)** hadîs-i şerîfi ile övülmüş olan Ehl-i sünnet âlimlerinin yolunda giden hakîkî sâlih müslimânlara da, avâm gibi düşünen taklîdciler demeleridir. Bu **(Dinde reformcular)**ın, zındıkların, islâm ahkâmından, fıkh bilgilerinden haberleri olmadığını, ya'nî din bilgilerinden yoksun, kara câhil olduklarını kendi konuşmaları ve yazıları açıkça gösteriyor. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" **(İnsanların en üstünü îmânı olan âlimlerdir)** ve **(Din âlimleri, Peygamberlerin vârisleridir)** ve **(Kalb bilgileri, Allahın esrârından bir sırdır)** ve **(Âlimlerin uykusu ibâdetdir)**ve **(Ümmetimin âlimlerine saygılı olunuz! Onlar, yer yüzünün yıldızlarıdır)** ve **(Âlimler kıyâmet günü şefâ'at edeceklerdir)** ve **(Fıkh âlimleri kıymetlidir. Onlarla beraber bulunmak ibâdetdir)** ve **(Talebesi arasında âlim, ümmeti arasında olan Peygamber gibidir)** hadîs-i şerîfleri ile, bindörtyüz seneden beri gelmiş olan Ehl-i sünnet âlimlerini mi medh buyuruyor? Yoksa, bunlardan sonra türemiş olan Abduhu ve çömezleri gibi zındıkları mı övüyor? Bu süâle, yine Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz cevâb vermekde, **(Her asr, önceki asrdan dahâ kötü olacakdır. Böylece, kıyâmete kadar bozulacakdır)** ve **(Kıyâmet yaklaşdıkca, din adamları eşek leşinden dahâ bozuk, dahâ kokmuş olacaklardır)** buyurmakdadır. Bu hadîs-i şerîfler, **(Tezkire-i Kurtubî muhtasarı)**nda yazılıdır. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" medh ve senâ buyurduğu islâm âlimlerinin hepsi ve binlerle Evliyânın hepsi, sözbirliği ile bildiriyorlar ki, Cehennemden kurtulacağı müjdelenen tek bir fırka **(Ehl-i sünnet velcemâ'at)** denilen âlimlerin mezhebidir. Ehl-i sünnet olmıyanlar, Cehenneme gideceklerdir. Yine bildiriyorlar ki, mezheblerin telfîki bâtıldır. Ya'nî, dört mezhebin kolaylıklarını toplayıp uydurma tek bir mezheb yapmanın, bâtıl, saçma birşey olacağını da sözbirliği ile bildirmişlerdir.

(Fâideli Bilgiler) kitâbında bu husûsda geniş bilgi vardır. Lûtfen oradan da okuyunuz!

Aklı olan kimse, bin seneden beri gelmiş olan islâm âlimlerinin sözbirliği ile övdükleri, Ehl-i sünnet mezhebine mi uyar, yoksa, yüz seneden beri türemiş olan kültürlü(!), ilerici din câhili olan zındıklara mı inanır? Cehenneme gidecekleri hadîs-i şerîflerle bildirilmiş olan yetmişiki fırkanın ileri gelenleri, çenesi kuvvetli olanları, her zemân, Ehl-i sünnet âlimlerine "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" saldırmışlar, bu mubârek müslimânları lekelemeğe yeltenmişler ise de, kendilerine âyet-i kerîmelerle ve hadîs-i şerîflerle cevâb verilerek rezîl edilmişlerdir. İlm ile başarı sağlıyamıyacaklarını görünce, eşkıyâlığa, zorbalığa başlamışlar,

her asrda binlerce müslimân kanı dökülmesine sebeb olmuşlardır. Ehl-i sünnetin dört mezhebi ise, hep birbirlerini sevmişler, kardeş olarak yaşamışlardır.

Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", iş hayâtında da, **(Müslimânların mezheblere ayrılması, Allahü teâlânın rahmetidir)** buyuruyor. 1282 [m. 1865] senesinde doğmuş ve 1354 [m. 1935] de Kâhirede füc'eten ölmüş olan Reşîd Rızâ gibi dinde reformcu zındıklar ise, mezhebleri birleşdirerek islâm birliği kuracaklarını söyliyorlar. Hâlbuki Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" yeryüzündeki bütün müslimânların tek bir îmân yolunda, dört Halîfesinin doğru yolunda birleşmelerini emr buyurdu. İslâm âlimleri, elele vererek çalışıp, dört Halîfenin i'tikâd yolunu buldular. Kitâblara geçirdiler. Peygamberimizin emr etdiği bu yola, **(Ehl-i sünnet vel-cemâ'at)** ismini verdiler. Yer yüzündeki bütün müslimânların bu tek **(Ehl-i sünnet)** yolunda birleşmeleri lâzımdır. İslâmda birlik istiyenler, sözlerinde samîmî iseler, mevcûd olan bu birliğe katılmalıdırlar.

Fekat, ne yazıkdır ki, müslimânlar arasında bölücülük yapmağa, islâmiyyeti içerden yıkmağa çalışan Reşîd Rızâ ismindeki zındığın bu kitâbı, **(İslâmda birlik ve fıkh mezhebleri)** ismi altında, Diyânet İşleri Başkanlığına sızmış olan sapık particiler tarafından 1394 [m. 1974] senesinde, 157 neşriyyât numarası ile basdırılarak, genç din adamları aldatılmağa çalışılmışdır. Çok şükr ki, Diyânet İşleri bu mezhebsizlerden temizlendi. Onların yerini alan, insâflı, temiz, bilgili âlimler "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în", böyle sapık neşriyyâta karşı gençleri uyarıcı kitâblar yazmakdadırlar. Bu çeşidli kıymetli kitâblardan biri, Konya Y.İslâm Enstitüsü hocalarından Durmuş Alî Kayapınarın, **(İslâm dînini tehdîd eden en korkunç fitne Mezhebsizlikdir)** kitâbıdır. 1976 da Konyada basdırılmışdır. Zındıklar, hep yaldızlı sözlerle müslimânları aldatmışlar, (İşbirliği sağlıyacağız) maskesi altında (îmân birliği)ni parçalamışlardır. Dahâ çok bilgi almak için, **(Fâideli Bilgiler)** kitâbını okuyunuz! Muhtelif müslimân ismleri altına saklanan zındıklar, islâmiyyeti parçalamağa, bozmağa çalışıyor. İlmleri, aklları verimsiz ise de, paraları çok olduğundan, kirâlık din adamları ile sahneye çıkmakdadırlar.

44 — Kitâbımızın sonunu, imâm-ı Rabbânî, müceddid-i elf-i sânî Ahmed Fârûkî Serhendînin "rahmetullahi teâlâ aleyh" bir mektûbunu yazmakla süsliyelim. İslâm âlimlerinin gözbebeği, Evliyânın ve tesavvuf yolcularının önderi ve seçilmişlerin seçilmişi, ikinci bin yılın müceddidi olan bu yüce imâmın mubârek rûhundan böylece bereketlenelim:

ÜÇÜNCÜ CİLD, YİRMİDÖRDÜNCÜ MEKTÛB

Bu mektûb, molla Murâd-ı Keşmîye yazılmışdır. Eshâb-ı kirâmın büyüklüğünü ve birbirleri ile sevişdiklerini bildirmekdedir.

Allahü teâlâ, Feth sûresinin sonunda, **(Muhammed** "aleyhisselâm", **Allahü teâlânın insanlara gönderdiği peygamberidir. Onunla birlikde olanlar, kâfirlere karşı çok şiddetlidirler. Birbirlerine karşı pek merhametlidirler)** buyuruyor. Bu âyet-i kerîme uzun olup, sonunda, **(Kâfirlerin onlara gayz etmeleri için...)** buyurulmakdadır. Allahü teâlâ, Eshâb-ı kirâmı, birbirlerini çok sevdiklerini bildirmekle övmekdedir. Âyet-i kerîmede bulunan **(Rahîm)** kelimesi, sevişmenin çok olduğunu gösteriyor. Böyle kelimelere arabî gramerinde **(Sıfat-ı müşebbehe)** denir. Hem çokluk, hem de devâm bildirir. Eshâb-ı kirâmın sevişmelerinin devâmlı, sürekli olduğunu göstermekdedir. Resûlullah hayâtda iken de, âhırete teşrîf eyledikden sonra da, hep sevişdiklerini bildirmekdedir. Eshâb-ı kirâmın birbirleri arasında, sevişmeğe uymıyan hiçbir şeyin, hiç bir zemân bulunmadığı, bu âyet-i kerîmeden anlaşılmakdadır. Birbirine karşı, kin beslemek, düşmanlık, çekememek gibi çirkin şeylerin hiçbir zemân hâtırlarına bile gelmiyeceğini, Allahü teâlâ, bu âyet-i kerîmede açıkca bildiriyor. Eshâb-ı kirâmın herbiri böyle idi. Çünki, âyet-i kerîmedeki **(Vellezîne)** hepsi demekdir. Hepsi böyle olunca, Onların en üstünleri için ne söylenebilir? Bu büyüklerde, iyilikler, elbette dahâ çok ve dahâ üstündür. Bunun içindir ki, O Server "sallallahü aleyhi ve sellem" **(Ümmetimin en merhametlisi Ebû Bekrdir!)** buyurdu "radıyallahü anh". Başka bir hadîs-i şerîfde, **(Benden sonra Peygamber gelmiyecekdir. Benden sonra Peygamber gelseydi, Ömer elbette Peygamber olurdu)** buyurdu "radıyallahü anh". Bu hadîs-i şerîf Deylemîde ve **(Künûzüddekâık)**da da yazılıdır. Peygamberlerde bulunan her üstünlüğün hazret-i Ömerde de bulunduğunu, bu hadîs-i şerîf göstermekdedir. Resûlullahdan sonra Peygamber gelmiyeceği için, yalnız bu makâm kendisine verilmemişdir. Peygamberlerde bulunan üstünlüklerden biri, müslimânları çok sevmek ve onlara acımakdır. Acımağa ve sevmeğe yakışmıyan hased, kin, düşmanlık, iğrenmek gibi şeyler, kötü huylardır. İnsanların en iyisi, en üstünü olan Muhammed aleyhisselâmın terbiye etmesi ile yetişmiş ve ümmetlerin en iyisi olan bu ümmetin en üstünleri olmuş bulunan kimselerde, ya'nî Eshâb-ı kirâmda bu kötü huyların bulunabileceği hiç düşünülebilir mi? Bütün milletlerin yerini tutmuş olan bu milletin en ileride olanları Eshâb-ı kirâmdır "aleyhimürrıdvân". Onların yaşadıkları asr, zemânların en iyi-

sidir. Onların yetişdiricisi, Peygamberlerin, en üstünüdür "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem". Bu islâm ümmetinin en aşağısı bile, bu kötü huylardan iğrenir. Eshâb-ı kirâmda bu kötü huylar bulunsaydı, bu ümmetin en iyileri olabilirler mi ve bu ümmete de ümmetlerin en iyisi denilebilir mi idi? İlk îmâna gelmek ve önce sadaka vermek ve Allah yolunda cihâd ve can fedâ etmek şeref ve üstünlük olarak söylenilebilir mi idi? Onların zemânı, asrların en iyisi nasıl olurdu? Resûlullahın terbiye etmesinin, yetişdirmesinin ne kıymeti olurdu? Bu ümmetin bir âliminin, bir Velîsinin yetişdirdiği bir kimse, bu kötü huylardan kurtuluyor, tertemiz oluyor da, bütün ömrü Resûlullahın yanında ve hizmetinde geçen ve Ona ve Onun dînine yardım için, Onu kuvvetlendirmek için malını, canını fedâ eden, Onun bir işâreti ile ölüme atılan kimselerde, bu kötü huyların bulunabileceği hiç düşünülebilir mi? Bunu hâtıra getirebilmek için, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" büyüklüğüne [Allah göstermesin] inanmamak lâzım gelir. Onun yetişdirmesinin, bir Velînin, herhangi bir terbiyecinin yetişdirmesi kadar iyi olamıyacağını sanmak gerekir. Hâlbuki, âlimler, sözbirliği ile bildiriyor ki, ümmetin hiçbir Velîsi, o ümmetin bir Sahâbîsinin yüksekliğine varamaz. Nerde kaldı ki, O ümmetin Peygamberinin derecesine çıkabilsin! Ebû Bekr-i Şiblî diyor ki, bir Peygamberin "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbına saygı göstermiyen, O Peygambere inanmış olmaz.

Ba'zıları, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" Eshâbının ikiye ayrıldıklarını sanmakdadır. Bir yandakilerin, hazret-i Alîye karşı geldiklerini, öte yandakilerin de, Onunla işbirliği yapdıklarını söyliyorlar. Bu iki yanda bulunanlar, birbirlerine düşman imiş. Birbirlerine kin besliyorlarmış. Bunların birçoğu da, dünyâ çıkarları için, bu düşmanlıklarını açıklamıyorlarmış. **(Takıyye)**, ya'nî iki yüzlülük yapıyorlarmış. Eshâb-ı kirâm arasındaki bu kötülükler, yüz seneye kadar sürmüş. Böyle söyliyen kimseler, bu sapık, bozuk düşüncelerinden dolayı, hazret-i Alîye karşı olduklarını zan etdikleri Eshâb-ı kirâmı kötüliyorlar. Onların, şanlarına yakışmıyan şeyleri yapdıklarını yazıyorlar. İnsâf edilirse, biraz düşünülürse böyle zan edenlerin, böyle söyliyenlerin, her iki tarafda bulunan Eshâb-ı kirâmı da kötülemiş oldukları, hepsini kötü huylu yapdıkları hemen anlaşılır. Böyle söyliyen zındıklar, bu ümmetin iyilerinin hepsini, en kötüleri olarak, hattâ bütün insanların en kötüleri olarak tanıtmak çabasındadırlar. Hadîs-i şerîfde **(en iyi zemân)** diye övülen bir asrı, en kötü zemâna çevirmek istemekdedirler. Hangi akl, hangi insâf, hazret-i Ebû Bekre ve hazret-i Ömere dil uzatmağa izn verebilir ve dînin bu iki direğine,

müslimânların bu iki gözbebeğine leke sürdürebilir? Hazret-i Ebû Bekrin, bu ümmetin en kıymetlisi, en üstünü olduğunu, Kur'ân-ı kerîm haber veriyor. **(Velleyl)** sûresinde, **(Cehennem ateşinden çok korkan, Allahın söz verdiği ni'metlere kavuşmak için, malını Allah yolunda verir)** meâl-i şerîfindeki âyet-i kerîmenin, hazret-i Ebû Bekri gösterdiğini, Abdüllah ibni Abbâs ve başka Sahâbîler ve bütün tefsîr âlimleri söz birliği ile bildirmekdedirler. Ümmetlerin en iyisi olan bu ümmetin en müttekîsi, en kıymetlisi olduğu Allahü teâlâ tarafından bildirilen bir kimseye kâfir demenin, kötü demenin, sapık demenin, ne kadar alçaklık olacağını artık düşünmelidir. Tefsîr âlimlerinin büyüklerinden, imâm-ı Fahreddîn Râzî hazretleri, (Bu âyet-i kerîme, hazret-i Ebû Bekrin bu ümmetin en üstünü olduğunu göstermekdedir) demişdir. Çünki, "Hücurât" sûresinin onüçüncü âyetinde meâlen, **(En üstününüz, Allahdan korkusu çok olanınızdır)** buyuruldu. Birinci âyet-i kerîmede, bu ümmet içinde Allahü teâlâdan en çok korkanın, hazret-i Ebû Bekr olduğu bildirildiği için, bu ümmetin en üstününün, O olacağı, ikinci âyet-i kerîmeden anlaşılmakdadır. Hazret-i Ebû Bekr ile hazret-i Ömerin bu ümmetin en üstünü olduklarını, Eshâb-ı kirâm ve Tâbi'în, sözbirliği ile bildirmişlerdir. Bu sözbirliğini, din imâmlarımızın büyükleri bize haber vermekdedir. Bu haber verenlerden biri, imâm-ı Şâfi'î hazretleridir. Hazret-i Ebû Bekr ile hazret-i Ömerin, bu ümmetin en üstünü olduklarını, hazret-i Alî de söylemişdir. Hadîs âlimlerinin büyüklerinden imâm-ı Zehebî, kitâbında diyor ki, (Hazret-i Alînin böyle söylediğini seksenden ziyâde kimse bize haber verdi). Şî'î âlimlerinin büyüklerinden olan Abdürrezzak da, bunun için hazret-i Ebû Bekr ile hazret-i Ömerin, bu ümmetin en üstünü olduklarını söylemişdir. Şöyle ki, (Hazret-i Alî, hazret-i Ebû Bekr ile hazret-i Ömerin, kendisinden dahâ üstün olduklarını bildirdiği için ben de öyle söylerim. Yoksa, böyle söylemezdim. Hazret-i Alîyi sevip de Onun söylediği gibi söylemezsem, benim için büyük günâh olur) demişdir. Ümmetlerin en iyisi olan bu ümmetin en üstünleri olduğu, **(Kitâb)** ile, ya'nî Kur'ân-ı kerîm ile, **(Sünnet)** ile, ya'nî hadîs-i şerîfler ile ve **(İcmâ),** ya'nî Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" sözbirliği ile ve hazret-i Alînin söylemesi ile de bildirilmiş olan kimseleri, kusûrlu göstermek, aşağılamak, bir müslimânın, bir insâflı kimsenin yapacağı şey değildir. Böyle söylenirse, bu ümmetin neresinde hayr ve iyilik kalır? Bir kimseyi sövmek, kötülemek, iyilik olsaydı, ibâdet olsaydı, Kur'ân-ı kerîmde mel'ûn oldukları, kötü oldukları bildirilen, Ebû Cehle ve Ebû Lehebe sövmek emr olunurdu. Bunları söv-

mek, çok sevâb olurdu. Herhangi bir kimseyi sövmek, çirkin bir şeydir. Ondan uzaklaşmak, demekdir. Bunun neresinde iyilik vardır? Hele haksız olarak sövmek, iyi bir kimseye sövmek, birşeyi yanlış yere koymak olur. Bu da zulmdür. Herşey ve heryer de birbirine benzemez. Her zulm de birbirine benzemez.

Hazret-i Osmân-ı zinnûreyn de, Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" söz birliği ile, halîfe seçilmişdir. Erkek kadın, o zemânda bulunanların hepsi, Onun halîfe olmasını istemişdir. Bunun içindir ki, islâm âlimleri "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în", (Hazret-i Osmânın halîfe seçilmesindeki söz birliği gibi birlik, diğer üç halîfenin seçilmesinde hâsıl olmamışdır) dedi. Çünki o zemân, çeşidli söylentiler olduğu için, herkes seçim işine çok önem vermişdi. Eshâb-ı kirâmın hepsi seçime katılmışdı. [Seyyid Kutb adındaki zındık, bu hakîkatı anlamış olsaydı, (Osmânın halîfe olması, müslimânlar için uğursuz oldu) diyemezdi. Eshâb-ı kirâmın sözbirliğine dil uzatamazdı.]

Kitâbı ve Sünneti, ya'nî Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri, bizlere Eshâb-ı kirâm bildirdi. Din bilgilerinin dört temel kaynağından biri olan **(İcmâ'ı ümmet),** Eshâb-ı kirâmın sözbirliği demekdir. Bunların hepsi veyâ birkaçı kötülenirse, yoldan ayrıldı, bozuldu denirse, islâm dîninin hepsine veyâ bir kısmına güven kalmaz. Allahü teâlânın, Peygamberlerin sonuncusu ve Resûllerin en üstününü göndermesindeki fâide yok olur. Kur'ân-ı kerîmi hazret-i Osmân topladı. Dahâ doğrusu, hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk ile hazret-i Ömer Fârûk topladı "radıyallahü teâlâ anhüm". Eğer bunlara dil uzatılırsa, âdil olmadıkları söylenirse, Kur'ân-ı kerîme güven kalır mı? Ortada müslimânlık diye birşey kalır mı? Bu işin çirkinliğini, kötülüğünü anlamalıdır. Eshâb-ı kirâmın hepsi âdildirler. Onların Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden bize bildirdiklerinin hepsi doğrudur.

Hazret-i Alînin "radıyallahü teâlâ anh" zemânında Eshâb-ı kirâm arasındaki ayrılıklar ve çekişmeler, nefsin istekleri ile keyf için, mevkı' ve makâm ele geçirmek için değildi. Bunlar ictihâd ayrılığı idi. Anlayışda ayrılmak idi. Bir tarafın ictihâdı, yanlış idi. Bunlar, doğruyu anlıyamamışdı. Ehl-i sünnet ve cemâ'at âlimleri bu muhârebelerde hazret-i Alînin haklı olduğunu ve karşısında bulunanların yanıldıklarını bildirmişlerdir. Fekat, bunların yanılması, ictihâddan dolayı olduğu için, hiçbirine dil uzatılamaz. Hiçbiri kötülenemez. Hazret-i Alînin haklı olduğunu, karşısındakilerin yanıldığını söyleriz. Çünki Ehl-i sünnet âlimleri, böyle söylediler. Fekat, karşısındakilere la'net etmek, Onları kötülemek, taşkınlık olur. Hiç fâidesi olmaz. Belki, söyleyince za-

rarı olur. Çünki Onlar da, Resûlullahın Eshâbıdır. İçlerinde, Cennetle müjdelenmiş olanlar ve Bedr gazâsında bulunanlar vardır. Bu gazâda bulunanların günâhları afv edilmişdir. Âhıretde azâb görmiyecekleri bildirilmişdir. Hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ, Bedr gazâsında bulunanlara "istediğinizi yapın! Sizin her işinizi afv eyledim" buyurdu)** bildirilmekdedir. Onların içinde, **(Bî'at-i rıdvân)** denilen sözleşmede bulunanlar da vardı. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", bu sözleşmede bulunanlardan hiçbirinin Cehenneme gitmiyeceğini bildirmişdir. İslâm âlimleri bildiriyor ki, Eshâb-ı kirâmın "radıyallahü teâlâ anhüm ecma'în" hepsinin Cennete gidecekleri, Kur'ân-ı kerîmden anlaşılmakdadır. Hadîd sûresinin onuncu âyetinde meâlen, **(Mekke feth edilmeden önce, Allah yolunda mallarını verenler ve cihâd edenler, fethden sonra böyle yapanlar gibi değildir. Bunların derecesi dahâ yüksekdir. Allahü teâlâ, fethden önce ve sonra, böyle yapanların hepsine Hüsnâyı söz verdi)** buyuruldu. **(Hüsnâ)**, Cennet demekdir. Görüliyor ki, Mekke şehri feth edilmeden önce ve edildikden sonra, Allah yolunda mallarını verenlerin ve cihâd edenlerin Cennete gidecekleri müjdelenmişdir. Bu âyet-i kerîmede mal vermek ve cihâd etmek, Cennete girmek için şart olarak bildirilmemişdir. Onları övmek için bildirilmişdir. Çünki, Eshâb-ı kirâmın hepsi böyle idi. Hepsi, Allah yolunda mallarını vermiş ve cihâd etmişlerdir. Eshâb-ı kirâmın hepsi Cennet ile müjdelenmiş oluyor. Böyle din büyüklerine dil uzatmanın ve kötü gözle bakmanın, insâfdan ve müslimânlıkdan çok uzak olacağını düşünmek lâzımdır.

Süâl: Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefâtından sonra, Eshâb-ı kirâmdan birkaçının doğru yoldan ayrıldıklarını, bozulduklarını ve halîfe olmak için makâm ve mevki' elde etmek için, kötü yollara sapdıklarını ve hazret-i Alînin "kerremallahü teâlâ vecheh" hakkı olan hilâfetini Ondan kapdıklarını söyliyenler ve yazanlar oluyor. Hattâ, içlerinde kâfir olanlar da varmış. Bu sözlere ve yazılara göre, Eshâb-ı kirâmdan birçoğunun, Cennetden mahrûm kalacağı anlaşılıyor. Çünki, Sahâbîlik şerefine kavuşmak için, müslimân olmak lâzımdır. Müslimânlıkdan çıkdığı, doğru yoldan ayrıldığı söylenen kimsede, Sahâbîlik şerefi kalır mı?

Cevâb: Üç halîfenin "radıyallahü teâlâ anhüm" Cennete gidecekleri, sahîh hadîslerle bildirilmişdir. Bu hadîs-i şerîfler karşısında, kimse birşey söyliyemez. Bunların küfre kayması, kâfir olması, doğru yoldan sapmaları düşünülemez. Bundan başka hazret-i Ebû Bekr ile hazret-i Ömer "radıyallahü anhümâ" Bedr

gazâsında bulunmakla şereflenmişlerdir. Bedr gazâsında bulunanların geçmiş ve gelecek bütün günâhlarının afv edileceği hadîs-i şerîflerde bildirilmişdir. Bu iki halîfe, Bî'at-i rıdvân sözleşmesinde bulunmakla da şereflenmişlerdir. Bu sözleşmede bulunanların hepsinin Cennete gidecekleri de, sahîh hadîslerle bildirilmişdir. Hazret-i Osmân, Bedr gazâsında bulunmadı ise de, Resûlullah Ona Medînede kalarak zevcesi olan, [Resûlullahın kızı] hazret-i Rukayyenin hastalığının tedâvîsine çalışmasını emr buyurmuşdu. Bedrde bulunanların kavuşacaklarına kendisinin de kavuşacağını bildirmişdi. Bî'at-i rıdvân sözleşmesinde de, Onu Mekkelilere vazîfe ile göndermişdi. Onun yerine kendisi bî'at buyurmuşdu. Bunu herkes bilmekdedir. Bu üç halîfenin büyüklüğünü Kur'ân-ı kerîm de bildiriyor. Derecelerinin yüksekliğini âyet-i kerîmeler haber veriyor. Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden anlamıyan zındıkların kuru inâdlarının hiçbir değeri yokdur. Şeyh Sa'dî hazretleri, **(Gülistân)** kitâbında buyuruyor ki, nazm:

Bir kimse ki, Kur'ândan, hadîsden anlamaz,
Cevâb vermemek gibi, ona cevâb olmaz!

Hazret-i Ebû Bekre dil uzatan zındıklara yazıklar olsun! O büyük Sahâbîde küfr ve dalâlet şübhesi olsaydı, Resûlullahın binlerce Sahâbîsi, ilmleri ve adâletleri ile sözbirliği yaparak, Onu Resûlullahın makâmına geçirmezlerdi. Hazret-i Ebû Bekrin halîfeliğini kabûl etmemek, zemânların en iyisi olduğu hadîs-i şerîfde bildirilmiş olan, o zemânki, otuzüçbin kişiye inanmamak olur. Azıcık düşünebilen kimse, böyle yanlış bir söz söyliyemez. Otuzüçbin müslimânın yanlış bir işde sözbirliği yapdığı ve sapık, bozuk birisini Resûlullahın yerine koyduğu bir zemân, zemânların en iyisi olmak şöyle dursun, iyi bir zemân bile olamaz. Böyle olduğunu bildiren hadîs-i şerîf, [hâşâ] saçma bir söz yapılmış olur. Böyle söyliyen, böyle yazan zındıklara Allahü teâlâ akl versin, insâf versin de, din büyüklerine dil uzatmakdan vaz geçsinler! Resûlullahın "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" sohbetinin, terbiyesinin kıymetini anlasınlar! Hadîs-i şerîfde, **(Eshâbımı söylerken, Allahdan korkunuz. Eshâbım söylenirken, Onlara saygısızlık yapmamak için, Allahdan korkunuz! Benden sonra, Onlara kötü gözle bakmayınız. Onları seven, beni sevdiği için sever. Onlara düşman olan, bana düşmanlık etmiş olur)** buyuruldu. Dahâ ne yazayım? Açıkda olan bir şeyi bildirmek için, ne anlatayım? Kur'ân-ı kerîm hazret-i Ebû Bekrin medhleri ile doludur. **(Velleyl)** sûresi, başdan başa, Onun üstünlüklerini bildirmek için gönderil-

di. Onun yüksekliklerini, üstünlüklerini bildiren sahîh hadîsler, sayılamıyacak kadar çokdur. Onun güzel huyları, kıymetli hâlleri, hattâ Eshâb-ı kirâmın hepsinin iyilikleri, geçmiş Peygamberlerin kitâblarında da bildirilmişdi. Allahü teâlâ, bunu anlatmak için **(Feth)** sûresinin sonunda meâlen, **(Senin Eshâbının iyilikleri Tevrâtda ve İncîlde de bildirildi)** buyuruyor. Ümmetlerin en iyisi olan ve Allahü teâlânın merhametine kavuşmuş olan bu ümmetin en iyisi ve en başda geleni hazret-i Ebû Bekrdir "radıyallahü anh". Ona kâfir ve sapık denilirse, başkaları için ne denilmez? Onlar üzerinde hangi yoldan söz açılabilir? Ey, yerleri ve gökleri yokdan var eden ve gizli ve açık herşeyi bilen Allahım! Kullarının arasındaki ayrılıklarda, haklı olanı sen bilirsin! Doğru yolda olanlara bizden selâm olsun.

TENBÎH: Muhammed Ma'sûm hazretleri, **(Mektûbât)**ın ikinci cildi, 80.ci mektûbunda buyuruyor ki, (Belâları, sıkıntıları def' etmek için, **(İstigfâr düâsı)** okumak, çok fâidelidir ve tecribe edilmişdir. Bunu, hadîs-i şerîfler de bildirmekdedir. Bu fakîr, her farz nemâzdan sonra, üç kerre **(Estagfirullahel'azîm ellezî lâ ilâhe illâ huv elhayyel kayyûme ve etûbü ileyh)** okuyorum. Sonra, 67 def'a yalnız **(Estagfirullah)** okuyorum.)

Mâl-ü mülke olma mağrûr, deme var mı ben gibi?
Bir muhâlif yel eser, savurur harman gibi!

Zâhidâ! Aç gözün, sahrâya bak da ibret al!
şu direksiz kubbe-i semâya bak da ibret al!

Görmek istersen, Cenâb-ı kibriyânın kudretin,
her sabâh, seher vakti, dünyâya bak da ibret al!

Pâdişâh olsan da, derler, "er kişi niyyetine",
var, musallâda yatan mevtâya bak da, ibret al!

Bir kefendir âkıbet, sermâye-i beğ ve fakîr,
varlığa mağrur olan, mecnun değil de, yâ nedir?

ALTINCI RİSÂLE

PEYGAMBERLİK NEDİR?
MUHAMMED "aleyhisselâm" SON PEYGAMBERDİR

ÖNSÖZ

Allahü teâlâ, dünyâda bütün insanlara acıyarak, fâideli şeyleri yaratıp göndermekdedir. Âhıretde, Cehenneme gitmesi gereken âsî mü'minlerden dilediğini afv edecek, doğruca Cennete kavuşduracakdır. Her canlıyı yaratan, her vârı, her ân varlıkda durduran, hepsini korku ve dehşetden koruyan yalnız Odur. Böyle bir Allahın şerefli ismine sığınarak, bu kitâbı terceme etmeğe başlıyoruz.

Allahü teâlâya hamd olsun! Onun çok sevdiği Resûlü Muhammed aleyhisselâma salât ve selâm olsun! Bu yüce Peygamberin temiz Ehl-i beytine ve âdil, sâdık Eshâbının hepsine hayrlı düâlar olsun!

Allahü teâlâ, kullarına çok acımakda, onların dünyâda râhat ve huzûr içinde yaşamalarını, âhıretde de sonsuz se'âdete kavuşmalarını istemekdedir. Bunun için, insanlar arasından seçdiği en üstün, en iyi kimseleri Peygamber yapmış, bunlara kitâblar göndererek huzûr, se'âdet yolunu göstermişdir. Se'âdete kavuşmak için, önce kendisine ve Peygamberlerine inanmak lâzım olduğunu bildirmiş, sonra kitâblarındaki teklîflere uymağı emr etmişdir. Böyle inanan ve teklîfleri beğenen insana **(Mü'min)** ve **(Müslimân)** denir.

Allahü teâlânın var ve bir olduğunu ve Peygamberlere nasıl inanılacağını bildirmek için, islâm âlimleri birçok dilde çok kitâb yazdılar. Kısa, açık, kolay anlaşılır, şübheleri, vesveseleri giderir olarak yazılmış olanlardan arabca **(İsbât-ün-nübüvve)** kitâbı çok fâidelidir. Bu kitâbı, büyük islâm âlimi, imâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkî, onsekiz yaşında iken yazmışdır. **(Şerh-i Mevâkıf)** kitâbı-

nın son kısmından seçdiği yazıları almış ve bunları açıklamışdır. İlk olarak, urdu tercemesi ile birlikde Pâkistânda basılmışdır. İmâm-ı Rabbânî, 971 [m. 1563] senesinde, Hindistânda Serhend şehrinde tevellüd etmiş, 1034 [m. 1624] de, orada vefât etmişdir.

Bütün insanların, sömürücü ve aldatıcı yayınların şaşırtıcı te'sîrlerinden kurtularak, bu kitâbı dikkat ile ve insâf ile okuyup, dünyâda râhata ve huzûra, âhıretde de sonsuz se'âdete kavuşmaları için âcizâne düâlar ederiz.

Çün aşk denizi dalgalandı,
Ol dürr-i yetîm zâhir oldu.
Şânında buyurdu, Hâlıkı pâk,
(Levlâke levlâk lemâ halaktül eflâk).

Mahmûdu Muhammedü mübeccel,
Mahbub-i Hüdâ, Nebiyyi mürsel.
Doğdukda o şemsin ziyâsı,
Doldurdu bütün kâinâtı.

Gördü onu basîr olanlar,
Görmiyor, yalnız kör olanlar.
O gonca, Mekkede açıldı,
Kokusu dünyâya saçıldı.

Zerredir o güneşden el'an,
Âlemdeki ilm ile irfân.
Bugün dolduran, rûy-i zemîni,
İlmler, o gülün filizi.

Ol güneşin olmasa berkı,
Kim parlatırdı, şarkı-garbı?
Olmasa Endülüs okulu açık,
Kim Avrupaya tutardı ışık.

İlm merkezi Semerkand, Bağdâd,
Etdi, yeryüzünü cehlden âzâd.
Böylece kapladı her yeri,
Hızla envâr-ı Muhammedî.

İnsâf et, ey inadcı insâf,
Meydânda değilmi ilmi eslâf?
Kim eyledi Mustafâ gibi,
Tevhîd-i Cenâb-ı ezelî?

PEYGAMBERLİK NEDİR KİTÂBININ ÖNSÖZÜ

Kullarına kurtuluş yolunu göstermek için Peygamberlerini gönderen ve Onlardan dördüne büyük kitâb indiren ve kitâblarında çarpık, sapık birşey bulunmıyan, Allahü teâlâya hamd ederim. Onun son Peygamberi Muhammed aleyhisselâma indirdiği kitâbı, **(Kur'ân-ı kerîm)**dir. Kur'ân-ı kerîmde, kullara lâzım olan herşey bildirilmiş, inanmıyanlar azâb ile korkutulmuş, islâmın şartlarını yapan mü'minler Cennet ile müjdelenmişdir. Allahü teâlâ kullarının dinlerini, Muhammed aleyhisselâmı göndermekle temâmladı. Muhammed aleyhisselâmın getirdiği dîne **(İslâmiyyet)** denir. İslâm dîninde olanlardan râzı olacağını bildirdi. Geçmiş zemânlarda da, açık âyetleri ve büyük mu'cizeleri bulunan Peygamberleri kullarına gönderdi. Muhammed aleyhisselâmdan sonra hiç Peygamber gelmiyeceğini Kur'ân-ı kerîmde bildirdi. Kör olanın yol gösterenlere teslîm olması gibi ve çâresizlikden şaşırmış olan hastanın merhametli tabîblere kendini teslîm etmesi gibi, insanların da, aklın eremiyeceği fâidelere kavuşabilmeleri ve zararlı şeylerden, felâketlerden kurtulabilmeleri için, gönderdiği Peygamberlere teslîm olmalarını emr etdi. Muhammed aleyhisselâmı, Peygamberlerinin en üstünü, en merhametlisi yapdı. Onun milletini, en âdil ümmet eyledi. Onun dînini, hepsinden olgun eyledi. Onun hâlinde aşırılık ve noksanlık olmadığını ve derecesinin üstünlüğünü ve bütün mahlûkların Peygamberi olduğunu kitâbında âyetlerle bildirdi. Birliğini ve hiçbirşeye benzemediğini anlatmak için ve kullarının bilgilerinin ve işlerinin düzenlenmesi ve hasta kalblerinin tedâvîsi için, Onu kullarına son Peygamber olarak gönderdi. Ona ve Âline ve Eshâbına, bizden gece, gündüz, çok çok salât ve selâmlar olsun! Onlar, doğru yolu gösteren yıldızlar ve karanlıkları aydınlatan ışık kaynaklarıdır.

Biliniz ki, Allahü teâlânın merhametine çok muhtâc olan bu kul, ya'nî Abdül'ehad oğlu Ahmed [İmâm-ı Rabbânî müceddid-i elf-i sânî], Allahü teâlâdan, kendisini ve dedelerini ve hocalarını ve talebelerini, kıyâmet gününün azâblarından korunmasını diledikden sonra, derim ki, Peygamber gönderilmesi lâzım olduğuna ve Kur'ân-ı kerîmde ismleri bildirilen yirmibeş Peygambere inanmakda ve son Peygamberin getirdiği dîne uymakda, zemânımız insanlarının gevşekliklerini ve bunun yaygınlaşdığını üzülerek gördüm. Hattâ, Hindistânda öyle oldu ki, mevkı' sâhibi, güçlü kim-

selerden ba'zısı, islâmiyyete tam uyan sâlih müslimânlara işkence ediyorlar. Peygamberlerin sonuncusunun mubârek ismini alaya alanlar ve analarının, babalarının koydukları mubârek ismleri uydurma ismlerle değişdirenler türedi. Kurban bayramında, müslimânın kesmesi vâcib olan sığırın kesilmesi Hindistânda yasak edildi. Câmi'ler yıkılıyor veyâ müze, depo yapılıyor. İslâm mezarlıkları, oyun yeri, çöplük yapılıyor. Kâfirlerin kiliseleri, eski eser diyerek onarılıyor. Onların ibâdetleri, bayram günleri, müslimânlarca da kutlanıyor. Sözün kısası, islâm dîninin îcâbları, âdetleri tahkîr ediliyor. Yâhud, büsbütün terk ediliyor. Bunlara gericilik deniyor. Kâfirlerin, dinsizlerin âdetleri, bozuk dinleri, ahlâksızlıkları, hayâsızlıkları övülüyor. Bunların yayılmasına çalışılıyor. Hind kâfirlerinin bozuk, iğrenç kitâbları, romanları, şarkıları müslimânların diline çevrilerek piyasaya sürülüyor. Böylece, islâm dîninin, islâmın güzel ahlâkının yok edilmesine çalışılıyor. Bunun sonucu olarak, müslimânların îmânları gevşemekde, inanmıyanlar, inkâr edenler türemekdedir. Hattâ, küfr hastalığının tabîbleri olan din adamları da, bu âfete yakalanmakda, felâkete sürüklenmekdedirler.

Müslimân çocuklarının îmânlarının böyle bozulmasına sebeb olan şeyleri araşdırdım. Şübhelerinin nereden geldiğini tedkîk etdim. Îmânlarındaki gevşekliğin yalnız bir sebebi olduğunu anladım. Bu sebeb de, Resûlullahdan bugüne kadar, çok zemân geçmiş olması ve geri kafalı, kısa görüşlü ve din câhili birkaç siyâset adamı ile fen adamı geçinen birkaç câhilin din üzerindeki sözlerinin doğru sanılmasıdır. Bu fen yobazlarının yazılarını okuyup inanan ve bunun için kendilerine aydın, ilerici adını veren birkaç kimse ile konuşdum. Bunların dahâ çok, Peygamberlik makâmını anlamakda yanıldıklarını gördüm. (Peygamberler, insanların birbirleri ile iyi geçinmeleri, iyi huylu olmaları için çalışmışlardır. Bunun, âhiret hayâtı ile bir ilgisi yokdur. İyi geçinme yollarını ve güzel huyları felsefe kitâbları da bildirmekdedir. İmâm-ı Muhammed Gazâlî **(İhyâ-ül-ulûm)** kitâbını dörde ayırmış. Birisinde güzel huyları bildirmiş. Bunlara **(Münciyyât)** demiş. Üçünde de nemâzı, orucu ve diğer ibâdetleri yazmışdır. Bu kitâbı, felsefe kitâbları gibidir. Bu da, ibâdetlerin müncî olmadığını, kurtuluşun güzel huylarla olacağını gösteriyor) diyenleri çok gördüm. Çoğu da, (Peygamberi, âyetlerini ve mu'cizelerini işitip de, aradan asrlar geçmiş olduğu için, bu habere inanmıyan kimse, dağda, çölde yaşayıp da, Peygamberi hiç işitmiyen kimse gibidir. Bunun îmân etmesi lâzım olmadığı gibi, birincisine de lâzım olmaz) dediler.

Bunlara karşılık deriz ki, Allahü teâlâ, insanları olgunlaşdır-

mak ve kalblerindeki hastalıklarını tedâvî etmek için, ezelde merhamet ederek, Peygamberler göndermeği dilemişdir. Peygamberlerin, bu vazîfelerini yapabilmeleri için, itâ'at etmiyenleri korkutmaları, itâ'at edenlere müjde bildirmeleri lâzımdır. Âhiretde, birinciler için azâb, ikinciler için sevâb bulunduğunu haber vermeleri lâzımdır. Çünki insan, kendine tatlı gelen şeylere kavuşmak ister. Bunlara kavuşabilmek için, doğru yoldan sapar, günâh işler. Başkalarına kötülük yapar. İnsanları kötülük yapmakdan korumak, dünyâda ve âhiretde râhat ve huzûr içinde yaşamalarını sağlamak için, Peygamberlerin gönderilmesi lâzımdır. Dünyâ hayâtı kısadır. Âhiret hayâtı sonsuzdur. Bunun için, âhiret hayâtındaki se'âdeti kazanmak önce gelmekdedir. Eski felsefecilerden ba'zıları, kendi görüş ve hayâlleri ile hâzırladıkları kitâbların sürümlerini artdırmak için, Peygambere inen kitâblarda okudukları ve bunlara inananlardan işitdikleri, ahlâkı güzelleşdirmek ve fâideli işler yapmak yollarını bunlara karışdırdılar. Hüccet-ül-islâm imâm-ı Muhammed Gazâlînin, kitâbında ibâdetlere de yer vermesine gelince, fıkh âlimleri ibâdetlerin nasıl yapılacaklarını bildirdiler. İnceliklerini anlatmadılar. Çünki, onların maksadı, ibâdetlerin doğru yapılmasının şartlarını ve şekllerini bildirmekdi. İnsanların içlerine, kalblerine bakmadılar. Bunları bildirmek, tesavvuf âlimlerinin vazîfesi idi. İmâm-ı Gazâlî, bedenlerin ve görünen işlerin iyileşmesini sağlıyan din ile, iç âlemin temizliğine kavuşduran tesavvuf bilgilerini birleşdirdi. Kitâbında bu ikisine de yer verdi. İkincisine **(Münciyyât)**, ya'nî felâketden kurtarıcı bilgiler ismini verdi ise de, ibâdetlerin de müncî olduklarını bildirdi. İbâdetlerin kurtarıcı olmalarını sağlamak, fıkh kitâblarından öğrenilir. Kurtarıcı olan kalb bilgileri, fıkh kitâblarından öğrenilmez. Bunu dahâ iyi anlamak için, bu kitâbda bildirdiğim, O yüce imâmın sözlerini okumalıdır.

Tıb adamı Calinosu ve nahv âlimi Amr Sîbeveyhi görmedik. Bunların o ilmlerde mütehassıs olduklarını nerden anladık? Tıb ilminin ne demek olduğunu biliyoruz. Calinosun kitâblarını okuyor, sözlerini işitiyoruz. Hastalara ilâc verdiğini, derdlerden kurtardığını öğreniyoruz. Buradan, onun tabîb olduğuna inanıyoruz değil mi? Bunun gibi, nahv ilmini bilen bir kimse, Sîbeveyhin kitâblarını okuyup, sözlerini işitince, onun nahv âlimi olduğunu anlar ve inanır. Bunlar gibi, bir kimse peygamberliğin ne olduğunu iyi anlar ve Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri incelerse, Muhammed aleyhisselâmın, peygamberliğin en yüksek derecesinde olduğunu iyi anlar. O iki âlime olan îmân hiç sarsılmadığı gibi, câhillerin, sapıkların iftirâları, lekelemeleri, onun Muhammed aley-

hisselâma olan bu îmânını hiç sarsmaz. Çünki, Muhammed aleyhisselâmın bütün sözleri ve bütün hareketleri, insanların olgunlaşmalarına rehberlik etmekde, îmânlarının ve işlerinin doğru ve fâideli olmalarını sağlamakda ve kalblerindeki hastalıkların tedâvîsine ve kötü ahlâklarının giderilmesine, medeniyyete ışık tutmakdadır. Peygamberlik de, bu demekdir.

Dağda, çölde [ve komünist memleketlerde] yaşayıp da, Peygamberleri işitmemiş olana **(Şâhik-ul-cebel)** denir. Bunların Peygamberliğe ve Peygamberlerin gönderilmiş olmasına inanmaları mümkin değildir. Bunlara Peygamber gelmemiş gibidir. Bunlar ma'zûr görüldü. Peygambere inanmaları emr olunmadı. Bunlar için Kur'ân-ı kerîmde, İsrâ sûresinin onbeşinci âyetinde, **(Peygamber göndermeden önce, azâb yapmayız!)** buyuruldu. [Bunlar hayvanlar gibi, hesâbdan sonra, ölecekler, Cehennem azâbı ve Cennet ni'meti görmeden, ebedî olarak yok edileceklerdir. Kâfirlerin bâlig olmıyan çocukları için de böyledir.]

Din bilgilerini din câhillerinin kitâblarından ve din düşmanlarının zehrli kalemlerinden edinenlerin şübhelerini, vesveselerini gidermek için, bildiklerimi açıklamağı düşündüm. Hattâ, bunun kendime bir vazîfe, insanlığa borcum olduğunu gördüm. Bu kitâbı yazarak, peygamberlik ne demek olduğunu ve Muhammed aleyhisselâmın, peygamberliğin tam sâhibi olduğunu bildirmeğe ve buna inanmıyanların şübhelerini gidermeğe ve kendi akllarına ve görüşlerine dayanarak bu hakîkati örtbas etmeğe kalkışan birkaç fen yobazının hiyânetlerini, zararlarını ortaya koymağa çalışdım. İslâm âlimlerinin kitâblarından vesîkalar vererek ve âciz düşüncelerimi de ekleyerek onların iftirâlarını çürütmeğe uğraşdım. Kitâbımı bir mukaddeme ile iki makale (ana söz) olarak hâzırladım. Başlangıcı da iki bahse ayırdım. Allahü teâlânın yardımına güvenerek yazmağa başlıyorum.

Mîlâdî 1581 H.Kamerî 989

AHMED BİN ABDÜL-EHAD SERHENDÎ

Bismillâhirrahmânirrahîm. Bismillâhillezî lâ yedurru ma'asmihî şey'ün fil-ardı velâ fissemâ-i ve hüvessemî'ul alîm. Bu düâyı, üç kerre sabâh nemâzından sonra, üç kerre de, akşam nemâzından sonra okumalıdır.

Tefekkerû fî âlâillâhi ve lâ tetefekkerû fî zâtillâhi.

[Tefekkerû fî acâibi mahlûkâtihî ve lâ tetefekkerû fî kemâlâtî zâtihî.]

[Allahü teâlânın zâtını düşünmeyiniz. Mahlûklarındaki nizâmı düşünerek tefekkür ediniz.]

Mukaddemenin Birinci Bahsi

PEYGAMBERLİK NE DEMEKDİR?

Seyyid Şerîf-i Cürcânînin **(Şerh-i Mevâkıf)** kitâbının son kısmında diyor ki, kelâm ilminin âlimlerine göre, Allahü teâlânın, (Seni şu yerlerdeki insanlara veyâ bütün insanlara gönderdim), yâhud, (Benden kullarıma bildir!) veyâ bunlar gibi dediği kimseye **(Nebî)**, ya'nî **(Peygamber)** denir. Peygamber olmak için, insanda riyâzet ve mücâhede gibi, ba'zı şartların bulunması veyâ buna elverişli olarak doğmuş olmak lâzım değildir. Allahü teâlâ, dilediğini seçerek, bunu ihsân eder. O, herşeyi bilir ve en iyisini yapar. İrâde etdiğini yapar. Herşeyi yapmağa kâdirdir. Kelâm âlimlerine göre, Peygamberin **(Mu'cize)** göstermesi de şart değildir. Başkalarının, Onun Peygamber olduğunu anlamaları için, mu'cize göstermesi şartdır dediler. Yoksa, Peygamber olması için şart değildir. Eski yunan felsefecilerine göre, Peygamber olmak için, üç şart lâzımdır: Gaybdan haber vermek. Ya'nî geçmişde olmuş ve gelecekde olacak şeylerden kendisine sorulanları bildirmek. Hârika işler, ya'nî aklın, fennin yapamıyacağı şeyleri yapmak. Üçüncüsü, meleği cism ve şekllenmiş olarak görmek ve Allahü teâlânın **(Vahy)** etdiği sözü melekden işitmek şartdır, dediler.

Peygamberin bütün gaybları bilmesi, bizce de, onlarca da lâzım değildir. Ba'zılarını bilmek ise, yalnız Peygambere mahsûs değildir. Riyâzet çekenlerin, ya'nî yalnız olarak bir odaya kapanıp, ölmiyecek kadar az yiyip içenlerin ve şu'ûru giden ba'zı hastaların, uyuyanların, ba'zı gaybları haber verdiklerini felsefeciler de kabûl etmekdedir. Peygamberle bunlar, bu bakımdan birbirlerine benzer. Onların gayb dedikleri, belki **(Hârik-ul'âde)** olan, ya'nî âdet olmıyan, sık rastlanmıyan şeyler demekdir. Bunlar ise, hakîkî gayb değildir. Bunları bilmek ve bir iki kerre haber vermek, âdetin dışına çıkmak olmaz. Peygamber ile başkaları, bununla birbirlerinden ayırd edilirler. Allahü teâlânın bildirdiği hakîkî gaybları Peygamberlerin bileceklerini, kelâm âlimleri de bildiriyorlar. Fekat gaybı bilmek Peygamber için şart değildir, diyor-

lar. Felsefecilerin gaybı bilmek için ileri sürdükleri, yukarıda yazılı sebebler de doğru değildir. İslâm dîninin esâslarına uymamakdadır. Bundan başka, bu sebeblerle gaybı bilmek, ayrı bir mes'eledir. Âdet dışında şaşılacak şeylerdendir. Bunlar üzerinde ayrıca durmanın fâidesi yokdur.

Âdet dışı (Hârik-ul'âde) şeyler, meselâ cismlere, maddelere, dilediği gibi te'sîr etmek, istediği zemân, rüzgâr, zelzele, yangın hâsıl etmek, dilediği zemân geminin batması, insanın ölmesi, zâlimlerin belâya yakalanması gibi şeyler, insan rûhunun cismlere te'sîr etmesidir. Hakîkatde, cismlere te'sîr eden yalnız Allahü teâlâdır. Allahü teâlâ, dilediği zemân, dilediği kimsede bu te'sîri hâsıl eder. Bunun için, âdet dışı, şaşırtıcı şeyler, yalnız Peygamber içindir, denilemez. Bunu felsefeciler de kabûl etmekdedir. O hâlde, Peygamber, başkalarından, bu sûretle nasıl tefrîk edilebilir?

Eski yunan felsefecileri, Peygamber olmıyanlardan da şaşılacak şeyler hâsıl olabilir, diyorlar ise de, bunların sık sık olmasını ve hârik-ul'âdenin **(İ'câz)** derecesine ulaşacağını kabûl etmiyorlar. Peygamberlerden böyle hârik-ul'âde şeyler hâsıl olduğu için, Peygamber ile başkaları birbirlerinden ayrılır, diyorlar.

Felsefecilerin, Peygamberlere melek görünmesi ve Allahın **(Vahy)** etdiği sözleri onlara bildirmesi şartdır, demeleri, kendi felsefelerine uygun değildir. Îmân sâhiblerini aldatmak için böyle söylüyorlar. Çünki onlara göre, melek, madde değildir. Söylemez. Ses vermek için madde olmak lâzımdır demekdedirler. Ses, hava dalgalarından hâsıl olmakdadır. Felsefecilerin bu şartları, belki, melekler şekl alır, cism hâline girerek görünür, konuşur demek olabilir de deriz.

İkinci Bahs
MU'CİZE NE DEMEKDİR?

Bize göre, **(Mu'cize),** Peygamber olduğunu söyliyen kimsenin, doğru söylediğini bildiren şeydir. Mu'cizenin şartları vardır:

1 — Allahın, mu'tâd sebebler olmadan yapmasıdır. Çünki, Onun Peygamberini tasdîk etdirecekdir.

2 — Hârik-ul'âde olmalıdır. Âdet olan şeyler, meselâ güneşin hergün şarkdan doğması, ilkbehârda çiçeklerin açması, mu'cize olmaz.

3 — Bunu, başkalarının yapamaması lâzımdır.

4 — Peygamber olduğunu bildiren kimsenin istediği zemân hâsıl olmalıdır.

5 — İstediğine uygun olmalıdır. Meselâ şu ölüyü diriltece-ğim, deyince, başka hârika hâsıl olursa, meselâ dağ ikiye ayrılır-

sa, mu'cize olmaz.

6 — İsteyip de hâsıl olan mu'cize, kendisini yalanlamamalıdır. Meselâ, şu hayvan ile konuşacağım, deyince, hayvan (Bu yalancıdır) derse, mu'cize olmaz.

7 — Mu'cize, peygamber olduğunu söylemeden önce hâsıl olmamalıdır. Îsâ aleyhisselâmın beşikde konuşması, kuru ağaçdan tâze hurma isteyince, eline hurma gelmesi, Muhammed aleyhisselâm çocuk iken, göğsünün yarılıp, kalbinin yıkanıp temizlenmesi, başının üstünde bulut bulunması, ağaçların, taşların kendisine selâm vermeleri gibi, önceden hâsıl olan hârikalar, mu'cize değildi. Kerâmet idiler. Bunlara **(İrhâs)** denir. Peygamberliği kuvvetlendirmek içindirler. Bu kerâmetlerin Evliyâda da hâsıl olmaları câizdir. Peygamberler, peygamberlikleri kendilerine bildirilmeden önce, Evliyâ derecesinden aşağıda değildirler. Kerâmetleri görülür. Mu'cize, peygamber olduğunu bildirdikden az zemân sonra hâsıl olabilir. Meselâ, bir ay sonra şöyle olur deyince, hâsıl olduğu zemân mu'cize olur. Fekat, hâsıl olmadan önce, onun peygamber olduğuna inanmak lâzım olmaz.

Mu'cizenin, Peygamberin doğru söylediğini göstermesi, yalnız aklın îcâbı değildir. Ya'nî bir işin, bunu bir yapanın bulunduğunu belli etmesi gibi değildir. Çünki, aklın birşeyi, başka şeyin delîli, alâmeti olduğunu anlaması için, o iki şey arasında bir bağlantı bulunması lâzımdır. Delîl görülünce, bağlantısı bulunan şeyin varlığı anlaşılır. Başka şeyin varlığı anlaşılmaz. Mu'cize böyle değildir. Meselâ, göklerin parçalanması, yıldızların dağılmaları, dağların dağılıp toz olmaları, dünyânın sonu geldiği, kıyâmet kopacağı zemân olacakdır. O zemân Peygamber gönderilmek zemânı değildir. Bunlar, her Peygamberin haber vermiş oldukları mu'cizelerdir. Fekat, işitenlerin, bunların mu'cize olduklarını bilmeleri lâzım gelmez. Bir velîden hâsıl olan kerâmetin, Peygamber olduğunu söyliyen diğer kimse ile bağlılığı olmadığı hâlde, o Peygamber için mu'cize olması da böyledir. Buraya kadar bildirdiklerimizi, Seyyid Şerîf Cürcânî hazretleri **(Şerh-ı mevâkıf)** kitâbında uzun uzun yazmakdadır.

Âlimlerin çoğuna göre, mu'cize gösterirken, açıkca **(Tehaddî)** etmek, ya'nî, (Siz de yapınız! Yapamazsınız!) demek şart değil ise de, mu'cizenin ma'nâsında tehaddî vardır. Kıyâmet hâllerinden ve ileride olacak şeylerden haber vermekde tehaddî olamıyacağı için, bunlar kâfirlere karşı mu'cize değildir. Mü'minler bu haberlerin mu'cize olduklarına inanırlar. Evliyânın kerâmetleri de, peygamberlik iddi'â etmedikleri için ve tehaddî bulunmadığı için, mu'cize olmazlar. Tehaddî bulunmıyan böyle hârika işlerin, peygamberlik iddi'â eden kimsenin doğruluğunu göstermemele-

ri, mu'cizelerin de göstermemesini îcâb etdirmez. Mu'cizeden beklenen de budur.

Süâl: Mu'cizelerin, peygamberlik iddi'â eden kimsenin doğru söylediğini isbât etmesi, hârika şeyler oldukları içindir. Bunu isbât etmekde mu'cizenin husûsî bir te'sîri var mıdır?

Cevâb: İşin içyüzü böyle değildir. Mu'cizenin peygamberlik iddi'âsının doğru olduğunu isbât etmesi, başkalarının bunu yapamadıkları içindir. Bu da, mu'cizenin husûsî te'sîri var demekdir. Hattâ asl isbât eden budur.

Süâl: Seyyid Şerîf Cürcânî hazretleri, **(Mevâkıf)** kitâbını şerh ederken, (Nakl, yalnız başına delîl olmaz. Çünki, Peygamber olduğunu söyliyenin doğru olmasına inanmak da lâzımdır. Bu da, aklın kabûl etmesi ile olur. Akl, mu'cizeyi görünce, Peygamberin doğru söylediğine inanır) diyor. Cürcânînin bu sözü, mu'cizenin, Peygamberin doğru sözlü olduğunu göstermesinin akl ile anlaşıldığını bildiriyor. Hâlbuki, biraz önce, akl ile anlaşılmaz demişdi. Bu iki sözü birbirini çürütmüyor mu?

Cevâb: Yukarıdaki söz, doğru sözlü olduğunu gösteren mu'cizeyi aklın incelediğini bildiriyor. Mu'cizenin, doğru sözlü olmanın anlaşılmasını göstermesinde aklın te'sîri olup olmadığını bildirmiyor. Aklın te'sîri olduğunu söylediğini kabûl etsek bile, bu iş yalnız akl ile anlaşılır demiyor. Aklın bu işde hiç te'sîri olmaz diyen kimse yokdur ki, sözlerin birbirlerini çürütmesi düşünülsün. Seyyid hazretleri naklî mu'cizeyi anlatırken öyle söylemişdir ki, orada böyle söylemek yakışır.

Mu'cizenin, Peygamberin doğru sözlü olduğuna delâlet etmesi, ya'nî göstermesi, işitmekle hâsıl olan inanmak da değildir. Tabî'î olan bir delâletdir. Ya'nî mu'cize görülünce, Allahü teâlâ, bunu görende, Peygamber olduğunu söyliyenin doğru sözlü olduğuna bilgi yaratmakdadır. Allahü teâlânın âdeti böyledir. Çünki, yalancının mu'cize göstermesi mümkin ise de, vâkı' değildir. Peygamber olduğunu bildiren kimse, bir dağı havaya kaldırsa, (Bana inanırsanız, bu dağ yerine gider. İnanmazsanız, başınıza iner) dese, inanmak istediklerinde, dağın yerine doğru gitdiğini, inanmamağı niyyet etdiklerinde, üzerlerine doğru geldiğini görseler, bunun doğru sözlü olduğu âdet-i ilâhiyye olarak anlaşılır. Evet, böyle kesin mu'cizenin yalancıdan zuhûru aklen mümkin ise de, Allahü teâlânın âdeti değildir. Ya'nî hiç görülmemişdir. [Yalancının mu'cize göstermesini akl kabûl eder. (Allah herşeye kâdirdir. Bunu da yapabilir) der. Aklın âdete uygun olmıyan bu hükmü, hattâ bu hükme uygun olayların nâdiren görülmesi, Allahü teâlânın âdeti olan olaylara olan bilgimize zarar vermez. Mese-

lâ Deccâlın öldürmesi, diriltmesi, onun yalancı olduğuna olan bilgimizi değişdirmez. Nemrudun ateşinin İbrâhîm aleyhisselâmı yakmaması, Allahü teâlânın ateşe yakıcılık vermesi âdetini değişdirmez. Hâlbuki, aklın delîl ile edindiği bilgiye uymıyan olayın görülmesi, bu bilgiye zarar verir.] Buna misâl olarak demişler ki, adamın biri, bir Pâdişâhın elçisi olduğunu söylemiş. Bana inanmıyorsanız, bu mektûbumu sultâna götürün demiş. Mektûbda, (Senin elçin olduğum doğru ise, tahtından in, yerde otur!) demiş. Mektûbu sultâna götürmüşler. Okuyunca, inip yere oturmuş. Görenler, bunun doğru söylediğine kesin olarak inanırlar. Bu inanış, bir şeyi görüp, bundan görmediği başka şeyi anlamak ya'nî (Gâibi şâhide kıyâs etmek) gibi değildir. Çünki mu'cize, doğru sözlü olmağı kesinlikle bildirmekdedir. Mu'tezile mezhebine göre, yalancının mu'cize göstermesi mümkin değildir.

Sihr ve benzeri şeyler, ba'zı şeylerin sebeblerini yaparak, o şeylerin meydâna gelmelerini sağlamakdır. Ba'zan da mevcûd olmıyan şeyi, varmış gibi göstermekdir ki, dışarda yok olduğu hâlde, vehmde ve hayâlde var görünür. Bunlar, hârika değildir.

[Hücre, canlıların, canlılık özelliğini taşıyan en küçük parçasıdır ve cansızlardan ayrılan başlıca karakterdir. İnsan vücûdu, ortalama 30 trilyon hücreden meydâna gelmiş muazzam bir fabrikadır. Hücre, ışık dalgalarından aldığı elektrikle çalışır.

Molekül, bir kimyâsal maddenin özelliğini taşıyan en küçük parçasıdır ve bir veyâ çok atomdan meydâna gelmişdir. Maddenin en küçük yapı taşı da atomdur. Moleküllerin büyüklüğü 3.3×10^{-20} gramdır. 10 milyar atom yan yana konsa, bir milimetre uzunluğunda olur. Atomun yarı çapı 10^{-8} cm'dir. Çekirdeğin yarı çapı da 10^{-13} cm'dir. İnsanın büyüklüğü ise 10^{28} atom, güneş de 10^{28} insan kadardır.

Atom çekirdeği, nötron ve proton parçalarından meydâna gelmişdir. Protonlar 1.67×10^{-24} gr., nötronlar ise 1.675×10^{-24} gram kadardır.

Elektronlar, atom çekirdeği etrâfında sâniyede 100.000 km hız civârında dönerler. Bu hızla giden bir uçak, sâniyede dünyâyı 2 def'a râhat râhat dolaşır.

Bu bilgiler, Allahü teâlânın var olduğunu, bir olduğunu ve kudretinin sonsuz olduğunu ve Muhammed aleyhisselâmın peygamber olduğunu açıkca göstermekdedir. Aklı ve insâfı olan, bunu hemen anlar. Nefsine, zevkıne düşkün olan anlamak istemez. Anlıyan, dünyâda ve âhıretde râhat eder. Sonsuz se'âdete kavuşur. Anlamıyan, dünyâda rezîl ve sefîl olur. Âhıretde de Cehennem ateşinde sonsuz olarak yanar.]

BİRİNCİ MAKALE

Burada **(Bi'set)**i, ya'nî Peygamber gönderilmesini ve bunun lâzım olduğunu bildireceğiz. İnsan, yaratılışında herşeyden habersizdir. Hâlbuki, insanın dışındaki mahlûklar o kadar çokdur ki, Allahdan başka kimse bilmez. Böyle olduğunu, **(Müddessir)** sûresinin otuzbirinci âyeti bildirmekdedir. Çocuk, **(İdrâk)** âletleri ile âlemleri anlamağa başlar. Mahlûkların her cinsine bir **(Âlem)** diyoruz. İnsanda ilk yaratılan idrâk âleti **(Lems),** dokunma hâssasıdır. İnsan, bu hâssası ile, soğuğu, sıcağı, yaşı, kuruyu, yumuşağı, katıyı ve benzerlerini idrâk eder, anlar. Lems hâssası renkleri, sesleri anlıyamaz. Bunları yok sanır. Sonra görme hâssası yaratılır. Bununla, renkler, şekller anlaşılır. Bu âlem, ya'nî görmekle anlaşılan şeyler, lems âleminden, dahâ geniş, dahâ çokdur. Sonra, işitme hâssası açılır. Bu his organı ile sesler, nağmeler anlaşılır. Sonra **(Zevk)**, ya'nî tat duyma hâssası yaratılır. Sonra, koku alma hâssası yaratılır. Böylece **(His âlemi)**ni tanıtan beş duygu kuvveti temâmlanır. Yedi yaşına doğru **(Temyîz)** kuvveti yaratılır. Bununla, his kuvvetleri ile anlaşılamıyan şeyler anlaşılır. Bu kuvvet, his kuvvetleri ile idrâk olunan, anlaşılan şeyleri birbirlerinden ayırır. Dahâ sonra akl yaratılır. Akl, temyîz kuvveti ile ayrılmış, başka başka oldukları, fâideli, zararlı, iyi, fenâ oldukları anlaşılan şeylerden, lâzım, câiz, mümkin, muhal ya'nî imkânsız olanları ayırır. Akl, temyîz ve his kuvvetlerinin anlıyamadığı şeyleri anlar. Allahü teâlâ, ba'zı seçdiği kullarında, akldan sonra başka bir kuvvet dahâ yaratır. Bununla, aklın bilemediği, bulamadığı şeyler ve ilerde olacak şeyler anlaşılır. Buna **(Nübüvvet)** ya'nî peygamberlik kuvveti denir. Temyîz kuvveti, akl ile anlaşılan şeyleri anlıyamadığı için, bunlara inanmıyor. Akl da, peygamberlik kuvveti ile anlaşılan şeyleri anlıyamadığı için, bunların var olduklarına inanmıyor, inkâr ediyor. Anlamadığını inkâr etmek, anlamamanın, bilmemenin ifâdesi oluyor. Bunun gibi, kör olarak dünyâya gelen kimse, renkleri, şekılleri hiç işitmese, bunları bilmez. Varlıklarına inanmaz. Allahü teâlâ, Nübüvvet kuvvetinin de bulunduğunu kullarına bildirmek için, bu kuvvetin benzeri olarak, insanlarda rü'yâyı yaratdı. İnsan ilerde olacak şeyi,

açıkca veyâ **(Âlem-i misâl)**deki şekli ile ba'zı rü'yâda görmekdedir. Rü'yâyı bilmeyen birine, (İnsan ölü gibi baygın düşüp, düşünce ve hislerinin hepsi gidince, aklın ermediği, gayb olan şeyleri görüyor) denilse, inanmaz. Böyle şeyin olamıyacağını isbâta kalkışarak, (İnsan etrâfını his kuvvetleri ile anlıyor. Bu kuvvetler bozulursa, birşey idrâk edemiyor. Hele hiç işlemedikleri zemân, hiçbirşeyi anlıyamaz) der. Böyle bozuk mantık yürütür. Akl ile bilinen şeyleri his kuvvetleri anlıyamadıkları gibi, Nübüvvet kuvveti ile bilinen şeyleri akl anlıyamıyor.

Peygamberlik kuvvetinin bulunduğunda şübhesi olanlar, bunun mümkin olmasında veyâ mümkin ise de, vâkı' olmasında şübhe ediyorlar. Bunun mevcûd ve vâkı' olması, mümkin olduğunu göstermekdedir. Bunun mevcûd olduğunu da, Peygamberlerin, aklın ermediği bilgileri haber vermeleri göstermekdedir. Akl ile, hesâb ile, tecribe ile anlaşılamıyan bu bilgiler, ancak Allahü teâlânın **(İlhâm)** etmesi ile, ya'nî Peygamberlik kuvveti ile anlaşılmışdır. Peygamberlik kuvvetinin bundan başka özellikleri de vardır. Bir özelliğinin benzeri olan rü'yâ, insanlarda bulunduğu için, biz de, misâl olarak bunu bildirdik. Başka özellikleri, tesavvuf yolunda çalışanlarda zevk yolu ile hâsıl olur. Bildirdiğimiz bu özellik de, peygamberliğe inandırmak için vesîka olarak yetişir. İmâm-ı Muhammed Gazâlî de, **(El-münkız-ü anid-dalâl)** kitâbında peygamberliğe inandırmak için, vesîka olarak bu özelliği yazmışdır.

Eski yunan felsefecilerine göre, peygamberliğe inanmak fâidelidir. (Çünki, akla yardımcıdır. Allahın varlığını ve kuvvetini, ilmini düşünmek böyledir. Aklın ermediği, nice fâideli şeyler de, Peygamberden öğrenilir. Tekrâr dirilmek ve âhiret bilgileri ve ba'zı işlerin iyi olduklarının bilinmesi ve ba'zılarının fenâ olarak bilinmesi, ba'zı gıdâların, ilâcların zararlı olup olmadıklarının bilinmesi böyledir) derler.

Peygamberliğe inanmıyanlar diyorlar ki:

1 — Peygamber olarak gönderilen kimsenin, (Seni Peygamber olarak gönderdim. Benim tarafımdan kullarıma söyle!) diyenin Allah olduğunu bilmesi lâzımdır. Allahı tanımak, bilmek için ise, bir yol yokdur. Bu sözü söyliyen cin olabilir. Din sâhiblerinin hepsi, cinnin varlığına inanmakdadır.

Cevâb: Gönderilen kimse, gönderilmiş olduğunu mu'cize ile isbât etmekdedir. Mu'cizeyi yapan Allahdır. Cin yapamaz. Hiçbir mahlûk da yapamaz.

2 — Peygambere **(Vahy)** getiren melek, cism ise, orada bulu-

nanların hepsine görünmesi lâzımdır. Görülmediğini siz de söylüyorsunuz. Cism değilse, rûh ise, bunun söylemesi ve işitilmesi olamaz. Eğer cevâb olarak, (Peygambere Allahü teâlâdan vahy getiren melek cismdir. Allahü teâlâ, bunun görünmemesini istemekdedir. Göstermemeğe de kâdirdir) derseniz, önümüzdeki dağı görmememiz ve yanımızda çalan davulun sesini işitmememiz lâzım gelir. Bu ise, safsatadır.

Cevâb: Vahyi getiren melekdir. Melek, latîf, şeffâf cismdir. Renksiz olan şeffâf cismlerin görülmesi Allahü teâlânın âdeti değildir. Hava, cismdir. Fekat, şeffâf ve renksiz olduğu için görülmemekdedir. Katı cismler görülmez deseydik, o zemân safsata olurdu. Rûhların, görünür cism hâlini alarak söylemesi ve bunun işitilmesi mümkindir ve çok vâkı' olmuşdur.

3 — Peygambere inanmak için, Onun peygamber olduğunu anlamak lâzımdır. Bu da, uzun zemân incelemekle olabilir. Peygamberi hemen tasdîk etmek mecbûriyyeti abes olur.

Cevâb: Peygamberin hârikalarını, mu'cizelerini görüp de, doğru söylediğini anlamamak olamaz. Bunları görenlerin ve işitenlerin, hemen anlayıp inanmaları lâzımdır.

4 — Peygamberin, fâideli şeyleri emr etmesi, zararlı şeyleri yasak etmesi vazîfesidir. Bu ise, doğru birşey değildir. Çünki, bu iş, kulları cebr etmek, zorlamak olur. (Kulun işini Allah yaratır. Kulun bu işde te'sîri olmaz) diyorsunuz. Kulu, elinde olmıyan bir işi yapmağa zorlamak olur.

Cevâb: Kulun kudreti, işin yaratılmasına te'sîr etmez ise de, yapılmasını istemek ve işin sebeblerini hâzırlamak kulun elindedir. Buna **(Kesb)** denir. Kula, kesb etmesi için emr olundu. Böyle emr olunması doğrudur.

5 — Kul, emri yapmak için yorulacakdır. Yapmazsa, kendisine azâb yapılacakdır. Bunun ikisi de kula zararlıdır. Allahü teâlâ, hakîmdir. Zararlı iş yapmaz.

Cevâb: Buna karşılık deriz ki, emrlerin hepsi dünyâ için ve âhıret için fâidelidirler. Fâideleri, yapılmalarındaki yorgunlukdan katkat çokdur. Az bir yorgunlukdan kurtulmak için, bu fâideleri elden kaçırmak akla uygun değildir.

6 — Emrin yapılmasındaki yorgunluk karşılığı bir fâide olmazsa, bu emri vermek abes olur. Fâidesi varsa, fekat hepsi Allaha yararsa, Allahü teâlâ, kullarına muhtâc demek olur. Bu da doğru değildir. Fâidesi insana ise, fâideli şeyi emr edip, bunu yapmıyana azâb etmek de, akla uygun değildir. Çünki, bu emr, kendine fâideli olan şeyi yap! Yapmazsan, sonsuz olarak canını yakarım demekdir.

Cevâb: Aklın güzel, çirkin, abes demesi, her zemân doğru olmaz. Allahü teâlânın her işinin fâideli olması lâzımdır, demek de doğru değildir. Bunu ileride isbât edeceğiz. Sonsuz azâb yapılması, fâide elde edilmediği için değildir. Sâhibinin, yaratıcısının emrini yapmadığı içindir. Emrini yapmamak, ona ihânet, horlamak, kıymet vermemek olur.

7 — Allahü teâlâ, kulunun yapamıyacağını, kendine fâideli olan şeyi yapmak istemiyeceğini bildiği hâlde, niçin bunu yapmasını emr ediyor? Bu emr, kuluna zararlı, çirkin olmaz mı?

Cevâb: Bu emr kuluna zarar olur desek bile, çok fâidelere kavuşmak için, ufak zarara katlanmak lâzım olduğunu yukarıda bildirdik. Müslimânların, yetmişiki sapık fırkasından **(Mu'tezile)** ismindeki fırkada olanlara göre, kâfire yapılan teklîfde, ya'nî emr ve yasakları bildirmekde de fâide vardır. Bu fâide, onu sevâb kazanmağa sevkdir. Çünki sevâb, teklîf olunan kimsenin emrleri yapmasından hâsıl olan fâidedir. Teklîfin fâidesi değildir. Bir kimse, gelmiyeceğini iyi bildiği hâlde, birini yemeğe da'vet eder. Böylece cömerd ve iyilik sever olduğunu göstermek ister. Çağırmasa, bu arzûsunu gösterememiş olur. Burada, müslimân fikr adamlarının sözlerini bildirmeği fâideli görüyorum:

Allahü teâlâ, insanları za'îf ve muhtâc yaratdı. Giyecek, yiyecek, barınacak, düşmandan korunmak gibi ve dahâ nice şeylere muhtâcdırlar. Bir kimse, kendi ihtiyâclarını yalnızca hâzırlıyamaz. Buna ömrü yetişmez. İnsanların ortaklaşa çalışmaları, birlikde yaşamaları lâzımdır. Biri yapdığı âleti başkasına verir. Ondan, kendine lâzım olan başka birşey alır. Bu ortaklık ihtiyâcına, (İnsan medenî olarak yaratılmışdır) denir. Medenî, ya'nî birlikde yaşayabilmek için, adâlet lâzımdır. Çünki herkes muhtâc olduğuna kavuşmak ister. Bu arzûya, **(Şehvet)** denir. Arzû etdiğini başkası alırsa, alana kızar. Aralarında çekişme, zulm, işkence başlar. Topluluk parçalanır. Toplulukda, alışverişi düzenlemek, adâleti sağlamak için, çok şey bilmek lâzımdır. Bu bilgiler, birer kanûndur. Bunların en âdil olarak bildirilmesi lâzımdır. Bunları hâzırlamakda da anlaşamazlarsa, yine karışıklık olur. Bunun için, insanların üstünde bir âdil varlığın hâzırlaması lâzımdır. Bunun teklîflerine uyulması için, güçlü kuvvetli olması ve teklîflerin ondan geldiğinin anlaşılması lâzımdır. Bunu anlatan, inandıran da, ancak mu'cizelerdir. Kendi zevklerine, şehvetlerine düşkün olanlar ve kendilerini başkalarından üstün görenler, islâmiyyetin ahkâmını beğenmezler. Bu ahkâma uymak istemezler. Başkalarının haklarına saldırır, günâh işlerler. İslâmiyyete uyana sevâb, uymıyana azâb olacağı bildirilince, islâmiyyetin düzeni kuvvetli olur. Bunun için, ahkâmı ko-

yanın, cezâyı verecek olanın tanınması lâzımdır. Bunun için de, ibâdet yapılması emr olundu. Hergün ibâdet yaparak, O hâtırlanır. İbâdet, Onun varlığını ve Peygamberini ve âhiretdeki ni'metleri ve azâbları tasdîk etmekle, inanmakla başlar.

Bunlara inanmakla ve ibâdetleri yapmakla, üç şey hâsıl olur: Birincisi, insan, şehvetine uymakdan kurtulur. Kalb, rûh temizlenir. Gazab edilmez, ya'nî öfkelenilmez. Şehvet ve gazab, yaratanı hâtırlamağa mâni' olurlar. İkincisi, insanda, maddeler üzerinde yapılan tecribeler ile ve his organları ile hâsıl olan bilgilerle ilgisi olmıyan başka bilgiler, zevkler hâsıl olur. Üçüncüsü, iyilere ni'metler, kötülük yapanlara azâb yapılacağı düşünülünce, insanlar arasında adâlet hâsıl olur. Buraya kadar bildirdiğimiz, müslimân fikr adamlarının bu sözleri, Mu'tezilenin (Teklîf yapılmasının lâzım olduğu akla uygundur) sözlerine benzemekdedir.

8 — Allahü teâlâ, teklîf etdiği işin yapılmasını ezelde takdîr etdi ise, bu teklîf, çirkin, abes olur. Akla uygun değildir. Yapılması mukadder, muhakkak olan işin yapılmasını teklîf etmek, fâidesiz bir teklîf olur. Yapılması ezelde takdîr edilmemiş işi yapmağı teklîf etmek ise, işkence olur. Olmıyacak şeyi yap demek olur.

Cevâb: İnsanda işi yapmak gücü bulunduğu için, bunu emr etmek işkence olmaz. Allahü teâlânın bütün teklîfleri, insanın gücünün yetdiği şeylerdir. Bu süâl, Allahü teâlânın yaratması için sorulsaydı, Ona verilecek cevâb ne ise, insanlara yapılan teklîf için vereceğimiz cevâb da öyledir. Ya'nî, Allahü teâlâ, ezelde yaratılması takdîr edilen işi yaratmağa mecbûrdur denilemez. Yaratılması takdîr edilmemiş işi yaratmakdan âcizdir de denilemez.

9 — Bedene güc gelen şeylerin teklîf edilmesi, insanın Allahü teâlânın varlığını düşünmesine, anlamasına mâni' olur. Birçok şeylerin yapılmasına da vakt bırakmaz.

Cevâb: Teklîflerin fâidesi, Allahü teâlânın varlığını düşünmeği, bunu anlamağı sağlamak ve hayâtı düzene koymakdır. Bunu yedinci cevâbda uzun bildirdik.

[Teklîflere inanmak, ya'nî emrlerin yapılması lâzım geldiğine ve yasaklardan sakınmak lâzım geldiğine inanmak, îmânın şartıdır. Teklîflerin çoğuna inanıp da, yalnız birine inanmıyan, buna uymak istemiyen, Muhammed aleyhisselâma inanmamış olur. Kâfir olur. Müslimân olmak için, teklîflerin hepsine inanmak lâzımdır. Bir müslimân, teklîflere inandığı hâlde, bunlara uymazsa, meselâ, tenbellik ederek, nemâz kılmazsa; kötü arkadaşa ve nefsine uyarak, alkollü içki içerse, kadın ve kız, kolu, başı açık sokağa çıkarsa, îmânı gitmez, kâfir olmaz. Günâh işlemiş, âsî müs-

limândır. Teklîflerden birine bile uymak istemezse, ya'nî beğenmez, vazîfe olduğuna ehemmiyyet vermez ise, hafîf görürse, îmânı gider. **(Mürted)** olur. (Nemâz kılmıyorsam, açık geziyorsam ne çıkar? Sen kalbe bak. Kalbim temizdir) demek. Yâhud, (önce ekmek parası kazanmak, herkese iyilik etmek. Sonra nemâz) gibi sözler, teklîflerin bir kısmını beğenip bir kısmını beğenmemekdir. Her müslimânın bu inceliğe dikkat etmesi, teklîflere uymıyanların, îmânlarının gitmemesi için uyanık olmaları lâzımdır. Teklîfe uymamak başkadır. Uymak istememek başkadır. Bu ikisini karışdırmamalıdır!]

10 — Akl, fâideli olduğunu anladığı şeyi yapar. Zararlı bildiği şeyi yapmaz. Fâideli veyâ zararlı olduğunu anlıyamadığını da, ihtiyâc olunca yapar. Aklın bu hizmeti varken, Peygamber gönderilmesine lüzûm olmaz.

Cevâb: Aklın anlıyamadığı veyâ yanlış anladığı çok şey vardır ki, bunları Peygamber bildirir. Peygamber, mütehassıs bir tabîb gibidir. İlâcların te'sîrlerini iyi bilir. Halk arasında, akla dayanarak, uzun tecribelerle ba'zı ilâcların te'sîri bilinirse de, akl sâhibi kimseler, bunu bilinceye kadar tehlüke ve zararlara düşer. Bunları bilmeleri için, yorucu, uzun zemân lâzım olur. Aklını, başka lüzûmlu işleri yapmak için kullanmağa vakt kalmaz. Tabîbe az birşey vermekle ilâcların fâidelerine kavuşurlar. Hastalıkdan kurtulurlar. Peygambere lüzûm yokdur demek, tabîbe lüzûm yokdur, demeğe benzer. Peygamberin bildirdikleri teklîfler, Allahü teâlâdan vahy olduğu için, hepsi doğrudur. Hepsi fâidelidir. Tabîbin bilgileri, düşünce ve tecrîbe ile olduğu için, hepsinin doğru olduğu söylenilemez.

11 — Mu'cizenin varlığı kabûl edilemez. Âdetin dışında şaşılacak şey olduğu için, aklın kabûl edeceği birşey değildir. Bunun için, peygamberlik de, akla uygun birşey değildir.

Cevâb: Yerlerin, göklerin yokdan var edilmesi, mu'cizeden dahâ çok şaşılacak şeydir. Ba'zı şeylerin tabî'at kanûnlarının dışında hâsıl olamaması, bu kanûnların dışında, hârika şeylerin hâsıl olamıyacağını bildirmez. Peygamberlerden ve Evliyâdan, asrlar boyunca hârikalar hâsıl olmuşdur. Aklı olan, bu olayları inkâr edemez. Mu'cize, Peygamberin doğru söylediğini göstermek içindir. Mu'cizenin hârika olması lâzımdır. Tabî'at kanûnlarına uygun olarak yapılan şey, mu'cize olmaz.

12 — Mu'cize, Peygamberin doğru söylediğini gösteremez. Çünki, mu'cizeyi Allah mı yaratıyor, yoksa Peygamber kendisi mi yapıyor, belli değildir. Sihr de, hârika işdir. Sihre, tılsıma siz de inanıyorsunuz.

Cevâb: Aklın çeşidli ihtimâller ileri sürmesi, ya'nî hipotez [Faraziyye] ve teori [Nazariyye]ler, his organları ile veyâ tecribe ile hâsıl olan bilgiyi çürütmez. Belli bir cismin hâsıl olması, bunun yokluğunu düşünmemize mâni' olmaz. Herşeyin var olmasına te'sîr eden yalnız Allahü teâlâdır. Bunu yukarıda bildirdik. Ya'nî mu'cizeyi yaratan Allahü teâlâdır. Peygamber değildir. Sihr, tılsım, başkaları yapamasa da, denizin yarılması, ölünün dirilmesi, körün gözlerinin açılması, tabîbin ümmîd kalmadı dediği hastanın iyi olması gibi, hârika şeyler değildirler. Bunun için, hârika olan mu'cize ile karışdırılmazlar.

13 — Mu'cizenin varlığı, yâ görmekle veyâ tevâtür hâlindeki haberleri, ya'nî gören çok kimsenin söylediklerini işitmekle olur. Haber tevâtür olsa da, ilm olamaz. Bunun için, mu'cizeyi görmiyenler, Peygamberi bilmezler. Çünki, tevâtürle ya'nî çoğunlukla haber verenler arasında yalancı bulunabilir.

Cevâb: Dünyâ işlerinin çoğunda, tevâtür ile [ya'nî çok kimsenin haber vermesi ile] gelen haberlere inanılmakdadır. Meselâ, herkes Delhi şehrinin bulunduğuna, yer küresinin aydan büyük, güneşden küçük olduğuna ve meselâ Fâtih sultân Muhammedin İstanbulu rumlardan aldığına, işitmekle inanmakdadırlar.

14 — Dinleri inceledik. Akla ve fenne uymıyan şeyler bulduk. Bundan da, Allah tarafından gönderilmiş olmadıklarını anladık. Meselâ hayvan kesmek, yimek için, onun canını yakmanın câiz olması böyledir. Belli zemânlarda oruc tutmak, ya'nî yimenin içmenin yasak edilmesi, ba'zı lezzetli gıdâları yimenin, içmenin yasak edilmesi, ba'zı yerleri ziyâret için, sıkıntılı yolculukların emr edilmesi, deliler ve çocuklar gibi sa'y ve tavâf yapılması, hedefsiz taş atılması, kıymetsiz bir taşın öpülmesi, hür çirkin kadına bakmanın harâm, güzel câriyelere bakmanın câiz olması bunlardandır.

Cevâb: Akl, iyiyi, kötüyü anlıyabilirse de ve Allahü teâlânın, kullarına fâideli olan şeyleri emr etmesi lâzımdır desek bile, aklın süâlde bildirilen şeylerin fâidelerini anlıyamadığı meydândadır. Aklın anlıyamaması, fâidesiz olduğunu göstermez. Bu fâideleri, Allahü teâlâ bildiği için emr etmişdir. Aklın anlıyamadığı çok şey vardır ki, bunların Peygamberlik kuvveti ile anlaşıldığı yukarıda bildirildi. İkinci makalenin baş tarafında, bunu dahâ açıklıyacağız.

Hak tecellî eyleyince, her işi âsân eder.
Halk eder esbâbını, bir lahzada ihsân eder.

İKİNCİ MAKALE
MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN PEYGAMBER OLDUĞU İSBÂT EDİLMEKDEDİR

Yapılması emr olunan işlerde, hâdiselerde birçok fâideler olur ki, akl bunu anlıyamaz. Hattâ, bu fâidelerin var olduklarına inanmaz. Bunların varlıklarını gösteren alâmetleri bildireceğiz. Ba'zı ilâcların az mikdarları, ba'zı insanları öldürdükleri hâlde, dahâ çok mikdarları, başkalarına zarar vermiyor. [Bunun misâlleri **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbında bildirilmiş ve buna **(İdiyosenkrazi)** ve **(Allerji)** ismleri verilmişdir.] Tecribe ile anlaşılmış olan bu hâle çok kimse inanmaz. Aksini isbât etmeğe kalkışır. Peygamberlerin varlığına inanmıyan ve bunun için bir takım sebebler ileri süren eski yunan felsefecileri ve maddeye tapanlar da böyledir. Onlar, Allah ve Peygamber ve cin, melek, Cennet, Cehennem hakkındaki bilgileri, akllarının erebildiği şeyler gibi sanıyor ve bu tasarladıkları şeyleri inkâr ediyorlar. Hiç rü'yâ görmemiş olana, rü'yâ anlatılsa ve bütün hislerin, aklın ve düşüncenin durduğu bir hâl vardır ki, insan bu hâlde iken aklın eremediği şeyleri görüyor denilse, inanmaz. Böyle şey olamaz der. Eğer denilse ki, dünyâda küçük birşey vardır. Bir şehre konulsa, şehrin hepsini yir. Sonra, kendini de yir denilse, hemen, böyle şey olamaz cevâbını verir. Hâlbuki bu sözler, ateşi, yangını ta'rîf etmekdedir. Dinlere ve âhıret hayâtına inanmıyanlar da bunun gibidir. Doğru sözlü olup olmadığı bilinmiyen bir fen adamı, kendi zan ve şübhesi ile, belli zemânda, bir felâket olacağını haber verince, buna inanıyor ve gerekli tedbirleri alıyorlar da, doğruluğu ile meşhûr olan ve mu'cizeler gösteren bir Peygamberin haber verdiği dünyâ ve âhıret tehlükelerine inanmıyorlar. Çok acı ve sonsuz azâblara yakalanmamak için, tedbîr almıyorlar. Peygamber tarafından, fâideleri bildirilmiş olan ibâdetleri, çocuk oyununa, deli hareketlerine benzetiyorlar.

Süâl: Felsefecilerin, maddecilerin ve tabîîlerin haber verdikleri fâideli şeyler, tecribe ederek anlaşıldığı için, bunlara inanılır. Bu ibâdetlerin fâideleri tecribe edilmediği için, inanılmıyor.

Cevâb: Fen adamlarının tecribelerine, işitilerek inanılmakdadır. Evliyânın bildirdikleri ve tecribe etdikleri şeyler de, böyle işitilmekdedir. İslâmiyyetin bildirdiği çok şeylerin fâideleri de görülmekde, tecribe edilmekdedir.

[Hâlbuki fen adamlarının, doktorların tecribe ederek fâideli olduklarını anladıkları ve herkesin, bunlara inanarak kapışdıkları, çok para vererek satın aldıkları ba'zı teknik ve tıbbî ilâcların zararlı oldukları sonradan anlaşılıyor. Bu ilâcların ismleri listeler hâlinde sağlık müdirliklerinden eczâhânelere bildirilerek, satışları yasak ediliyor. Böyle ilâcların fabrikaları hükûmetler tarafından kapatılıyor. Çok kıymet verilen ba'zı ilâcların zararlı olduklarının sonradan anlaşıldığı, günlük gazete haberleri hâline geldiğini görüyoruz. Antibiyotik denilen ve son senelerin en kıymetli ilâcları olan, yüzlerce çeşid ilâcın kalb hastalığına ve kansere sebeb olduklarını ve deterjanlı ba'zı temizlik maddelerinin sıhhate zararlı olduklarını günlük gazetelerde yine okuduk].

İslâmiyyetin ahkâmının fâideleri tecribe ile anlaşılmasa da, bunlara inanmak ve gereklerini yapmak akla uygundur. İlâcları tanımıyan akllı bir gencin babası tabîb olsa ve babasının başarılarını çok kimseden işitmiş, hattâ gazetelerde okumuş olsa, bu genç hasta olsa, babasının kendisini çok sevdiğini de bilse, babası kendisine ilâc verse ve bunu içince hastalığının hemen geçeceğini, bunu çok tecribe etmiş olduğunu bildirse, ilâc, iğne yapılacak, canı yanacak olduğunu bilse bile, çocuğun babasına nasıl cevâb vermesi akla uygun olur? Eğer, bu ilâcı ben tecribe etmedim. Hastalığıma iyi geleceğini bilmiyorum. Senin sözünün doğru olduğuna inanamıyorum derse, bu cevâbı akla uygun olur mu? Çocuğun böyle cevâb vermesini beğenen bir kimse var mıdır?

Süâl: Bir babanın oğlunu sevdiği kadar, Peygamberin de ümmetini sevdiği ve emrlerinde ve yasaklarında fâideler bulunduğu, kesin olarak nasıl anlaşılır?

Cevâb: Babanın oğluna olan sevgisi nasıl anlaşılır? Bu sevgi, görünür, tutulur birşey değildir. Ancak, oğluna karşı olan mu'âmelesinden, hâllerinden, sözlerinden anlaşılır. Aklı başında olan insâflı bir kimse, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" sözlerine dikkat ederse ve insanları irşâd için uğraşmalarını ve herkesin hakkını korumakdaki titizliğini ve güzel ahlâkı yerleşdirmek için lutf ile, merhamet ile çalışmalarını bildiren haberleri incelerse, Onun ümmetine olan merhametinin, sevgisinin, babanın oğluna olandan katkat fazla olduğunu açıkça görür, iyi anlar. Onun şaşılacak işlerini ve Onun mubârek ağzından çıkan, Kur'ân-ı ke-

rîmdeki şaşılacak haberleri ve dünyânın sonunda olacak şaşılacak şeyleri bildiren sözlerini anlıyan kimse, Onun, aklın üstünde bulunan yüksek derecelere erişmiş olduğunu ve aklın erişemiyeceği, anlıyamayacağı şeyleri anlamış olduğunu hemen görür. Böylece, Onun söylediklerinin hep doğru olduğu meydâna çıkar. Kur'ân-ı kerîmde bulunan bilgileri öğrenip düşünen ve Onun hayâtını inceliyen insâflı bir kimse, bu hakîkati açıkça görür. İmâm-ı Muhammed Gazâlî buyuruyor ki: (Bir şahsın Peygamber olup olmadığında şübhesi olan kimse, onun yaşayışını görmeli veyâ yaşayışını bildiren haberleri, insâfla incelemelidir. Tıb veyâ fıkh ilmini iyi bilen kimse, tıb veyâ fıkh âliminin hayâtını bildiren haberleri incelemekle, onun hakkında bilgi edinir. Meselâ, imâm-ı Şâfi'înin fıkh âlimi veyâ Calinosun tabîb olup olmadığını anlamak için, bu ilmleri iyi öğrenmek, sonra bunların bu ilmler üzerindeki kitâblarını incelemek lâzımdır. Bunun gibi, Peygamberlik üzerinde bilgi edinen ve sonra Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri inceliyen kimse, Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğunu ve Peygamberlik derecelerinin en üstünde bulunduğunu iyi anlar. Hele, Onun sözlerinin kalbi temizlemekde olan te'sîrlerini öğrenince ve hele Onun bildirdiklerini yaparak kendi kalb gözü açılınca, Onun Peygamber olduğuna îmânı, yakîn hâlini alır. **(Bildiklerine uygun hareket edene, Allahü teâlâ, bilmediklerini bildirir!)** ve **(Zâlime yardım eden, ondan zarar görür)** ve **(Sabâhları, yalnız Allahü teâlânın rızâsını kazanmağı düşünen kimseyi, Allahü teâlâ, dünyâ ve âhıret arzûlarına kavuşdurur)** hadîs-i şerîflerinin doğru olduğunu her zemân görür. Böylece, bilgisi ve îmânı kuvvetlenir. Îmânın zevkî olması, ya'nî görmüş gibi olması, tesavvuf yolunda çalışmakla olur).

İslâm âlimleri, Muhammed aleyhisselâmın Allahın Peygamberi olduğunu çeşidli yollarla isbât etmişlerdir. Bunlardan birkaçını bildirelim:

Muhammed aleyhisselâm Peygamber olduğunu söylemiş ve sözünün doğru olduğunu bildirmek için mu'cizeler göstermişdir. Böyle olduğu, tevâtür ile, ya'nî sözbirliği ile bizlere kadar, haber verilmişdir. Mu'cizelerinin en büyüğü Kur'ân-ı kerîmdir.

Kur'ân-ı kerîm mu'cizdir. Ya'nî, Onun gibi söz kimse söyliyemez. **(Buna benzer siz de söyleyiniz!)** diyerek, meydân okumuşdur. Arabistânın meşhûr şâ'irleri uğraşmışlar, benzerini söyliyememişlerdir. **(Tûr)** sûresinin otuzdördüncü âyetinde meâlen, **(Öyle ise, bir benzerini söyleyiniz!)** ve **(Hûd)** sûresinin onüçüncü âyetinde, meâlen, **(Onlara söyle ki, kendimden söylediğimi sandığınız bu Kur'ânın sûreleri gibi, on sûre de siz söyleyiniz!)** ve

(Bekara) sûresinin yirmiüçüncü âyetinde, meâlen, **(Kulumuza** [ya'nî Muhammed aleyhisselâma] **gönderdiğimiz Kur'ânda,** [ya'nî bizim gönderdiğimizde] **şübhe ediyorsanız, siz de Ona benzer bir sûre söyleyiniz! Bunu yapabilmek için bütün güvendiklerinizden yardım isteyiniz. Buna benzer bir sûre söyleyemezsiniz!)** buyurulmuşdur. O zemân, Arablar şi're çok kıymet verirdi. Aralarında çeşidli şâ'irler yetişdi. Birbirleri ile şi'r yarışı yaparlardı. Kazananlarla öğünürlerdi. Kur'ân-ı kerîme benzer kısa bir sûre söyliyebilmek için, elele verdiler. Çok uğraşdılar. Hâzırladıkları şi'rleri, Muhammed aleyhisselâma götürecekleri zemân, Kur'ân-ı kerîmden bir sûre ile karşılaşdırdılar. Sûredeki belâgati iyi anladıkları için, kendi sözlerinden kendileri utandılar. Resûlullaha götüremediler. Bu zevallılıkları karşısında, ilm ile karşı koymakdan vazgeçip, kaba kuvvete başvurmakdan başka çâre bulamadılar. Kılınca sarıldılar. Müslimânlara saldırmağa başladılar. Resûlullahı öldürmeğe karâr verdiler. Bunun için hâzırladıkları plânı gerçekleşdirmeğe kalkışdılar ise de, târîhde herkesin okuduğu gibi, mağlûb ve rezîl oldular. Muhammed aleyhisselâmın böyle meydân okuması karşısında ve böyle elele vererek uğraşmaları sonunda, bir sûre gibi vecîz, belîğ bir söz söyliyebilselerdi, Resûlullaha gelir, okurlar, gürültü, patırtı koparırlardı. Bu taşkınlıkları dillere yayılır, târîhlere geçerdi. Bir konferanscının kürsüde öldürülmesi gibi, meşhûr olurdu. Bu başarısızlıkları, Kur'ân-ı kerîmin mu'ciz olduğunu, insan sözü olmadığını açıkca göstermekdedir.

Süâl: Meâl-i şerîfleri, **(Bir benzerini siz de söyleyiniz)** gibi âyetleri ve Muhammed aleyhisselâmın bu yolda meydân okumasını, Mekke şehrinin dışında bulunan şâ'irler işitmemiş olabilirler. Belki de, menfe'at karşılığı, yâhud başka dürlü bir anlaşma veyâ bizim bilmediğimiz bir niyyet ile bu işe karışmamış olabilirler. Meselâ, Onun kuracağı devletde koltuk sâhibi yapılmakla aldatılmış olabilirler. Yâhud, önceleri Onun sözlerini küçük gördüler, cevâb vermeğe kalkışmadılar. Sonradan kuvvetlendiğini, Ona inananların çoğaldığını görerek, cevâb vermekden korkdular. Yâhud da, değerli şâ'irler ma'îşet derdine, geçim sıkıntısına düşmüş olduklarından, cevâb vermeğe vakt bulamamış olabilirler. Belki de, cevâb verilmişdir. Ba'zı sebeblerle, bu başarıları unutulmuş, sonraki zemânlara ulaşamamışdır. Meselâ, müslimânlar çoğalıp, kuvvetlenip, üç kıt'a üzerine yayılınca, bu başarı haberlerini yok etmişlerdir. Yâhud da, bu haberler, uzun zemânlar kendiliğinden unutulup yok olmuşlardır.

Cevâb: Bu çeşidli şübhelerin cevâblarını önceki makalede

kısaca bildirmişdim. Allahü teâlânın âdeti olarak yaratdığı şeylerin, ya'nî his organlarımız ile ve tecribe ile edindiğimiz bilgilerden ba'zılarının, akla uygun olmaması, bunları bilgi olmakdan çıkarmaz demişdim. His organları ile hâsıl olan bilgilerin böyle olduğunu bildirmişdim. Şimdi, yukarıda yazılı şübhelerin herbirine ayrı ayrı cevâb verelim. Evvelâ, Peygamber olduğunu söyliyen bir kimse, Peygamber olduğunu gösteren mu'cize getirir ve (Bunun gibi, siz de yapınız) diyerek meydân okur ve karşısına çıkılamazsa, Onun doğru söylediği anlaşılır. Ya'nî, böyle şeylere inanmak lâzımdır. Buna karşı, sonradan söylenecek şeyler safsata, bâtıl, değersiz olur. Önceden, ehemmiyyet vermemiş, sonradan da korkudan, cevâb verememiş olabilir demek de yersizdir. Çünki, kıymetli birşey yapıp, bunu başkası yapamaz diyen kimseye karşı o şeyi yapmak, herkesin arasında büyük şeref, öğünülecek üstünlük olur. Herkes onu över, sever, arkasından gider. Bunu kim istemez? Bunu yapabilecek kimsenin yapmak istememesi, karşısındakinin haklı olduğunu, doğru söylediğini gösterir. Üçüncü zannın cevâbına gelince, kudreti olanın cevâb vermesi lâzım olduğu bilindiği gibi, bunu göstermesi de lâzım olur. Çünki, bunu ancak göstermekle maksad temâm olur. Ba'zı zemânda, ba'zı yerde, ba'zı kimseler için mâni' bulunması, her zemân, heryerde mâni' bulunmasını göstermez. Hattâ, böyle olmadığı açıkca bilinmekdedir. Yazılmış olan cevâbın gizli kalması mümkin değildir. Böylece, süâldeki şübhelerin hepsi aslsızdır.

Din adamları, Kur'ân-ı kerîmin i'câzını başka başka bildirdiler. Çok kimse, Kur'ân-ı kerîmin nazmı garîb, üslûbu acîbdir. Arab şâ'irlerinin nazmlarına, üslûblarına benzemediği için mu'cizdir dediler. Sûrelerin başındaki ve sonundaki ve kıssalarındaki nesr kısmlar da böyledir. Âyetlerin aralıkları, onların Sec'leri gibidir. [Sec', kumru kuşunun devâmlı ötüşüne denir. Nesrde, cümle sonlarının kafiye şeklinde birbirlerine uygun olmalarına denir.] Bunların Kur'ân-ı kerîmde mevcûd olmaları, onların sözlerinde olanlar gibi değildir. Bunları Kur'ân-ı kerîmdeki gibi yapamadılar. Arabcayı iyi bilen kimse, Kur'ân-ı kerîmin i'câzını açıkça anlar. Kâdı Bâkıllânî dedi ki, i'câz, hem belâgatinin yüksek olmasından, hem de nazmının garîb olmasındandır[1]. Ya'nî, hiç görülmemiş nazmı olduğu içindir. Ba'zıları, i'câz, gaybdan haber vermesidir, dedi. Meselâ, **(Rûm)** sûresinin üçüncü âyetinde meâlen, **(Onlar gâlib geldiler ise de, on seneye varmadan mağlûb olacak-**

[1] Ebû Bekr Bâkıllânî h. 403 de vefât etdi.

lardır) buyuruldu. Bu âyet-i kerîme, rum kayseri Herakliusun [1] on seneden az zemânda, Îrân şâhı Husrev Perviz ordusuna gâlib geleceğini önceden haber vermekdedir. Haber verdiği gibi de olmuşdur. Ba'zı âlimlere göre, Kur'ân-ı kerîmin i'câzı, çok uzun ve tekrârlı olduğu hâlde, hiçbir yerinde ihtilâf, uygunsuzluk bulunmamasıdır. Bunun içindir ki, **(Nisâ)** sûresinin seksenikinci âyetinde meâlen, **(Bu Kur'ân, Allahdan başkasının sözü olsaydı, içinde çok uygunsuzluklar bulurlardı)** buyuruldu. Ba'zılarına göre, Kur'ân-ı kerîmin i'câzı, ma'nâsından olmakdadır. Peygamberimizden evvel, arablar Kur'ân-ı kerîm gibi söz söyliyebilirlerdi. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîm gibi söylemekden onları men' eyledi. Nasıl men' eylediğini de çeşidli şekllerde açıklamışlardır. Ehl-i sünnetden üstâd Ebû İshak İbrâhîm İsferâînî[2] ve Mu'tezileden Ebû İshak Nizâm-ı Basrî, dünyâ menfe'atlerinden ayrılmak korkusu buna mâni' oldu, dediler. Şî'î âlimlerinden [**(Hüsniyye)** kitâbının yazarı] Alî Mürtedâ, Kur'ân-ı kerîm gibi söyliyebilmek için lâzım olan bilgilerini, Allahü teâlâ unutdurdu dedi.

Kur'ân-ı kerîmin mu'ciz olduğuna karşı olanlar diyor ki, i'câzın açık, meydânda olması lâzımdır. İ'câzın ne olduğunda çeşidli sözler bulunması, açıkca bilinmediğini göstermekdedir. Buna cevâb olarak dediler ki, ba'zı bakımlardan sözlerin ayrılması, bütün Kur'ânın mu'ciz olmadığını gösteremez. Çünki, Kur'ân-ı kerîmin belâgati ve hiç benzeri görülmemiş nazmı ve gaybden haber vermesi ile ilm ve amel bakımından hikmetlerle dolu olması ve dahâ bildirdiğimiz i'câz sebebleri meydândadır. İnsanların görüş ve anlayışlarındaki ayrılıklardan dolayı, sözlerde hâsıl olan ayrılıklar, mu'ciz olmadığını göstermez. Bildirdiklerimizden birine bakan bir kimsenin bunu mu'ciz görmemesi, hepsinin mu'ciz olmadığını göstermez. Çok şâ'ir vardır ki, gâyet belîg nazm ve nesr söyler de, başka zemânda bunların benzerini söyliyemez. Ya'nî, bir def'a söylemeleri her zemân söyliyebileceklerini bildirmez. Bir topluluğu meydâna getiren birliklerin herbirinin özelliklerinin toplumda da bulunması lâzım değildir. Bu cevâb, Kur'ân-ı kerîmin bütününün mu'ciz olduğunu, fekat kısa sûrelerinin böyle olmadığını gösteriyor. Doğrusu böyle değildir. Çünki, en kısa sûresinin de, mu'ciz olduğunu yukarıda bildirdik. Evet, cevâbın, Kur'ân-ı kerîmin hepsi, her bakımından mu'cizdir. Sûreler ise, ba'zı bakımlardan mu'cizdir demek olduğu söylenebilir ise de,

[1] Heraklius h. 20 de öldü.
[2] İbrâhîm Nişâpûrî 400 h. de vefât etdi.

böyle olursa, süâlin cevâbı verilmiş olmaz. Süâlde, i'câzın sebebinin açıkca ortaya konulması istenilmekdedir. Cevâbın böyle yorumlanması, i'câzın sebebinin örtüsünü kaldırmıyor.

İkinci olarak diyorlar ki, Eshâb-ı kirâm, Kur'ân-ı kerîmin ba'zı yerlerinde şübheye düşdüler. Abdüllah ibni Mes'ûd "radıyallahü anh" Fâtiha ve Mu'avvizeteyn, [ya'nî, iki Kul-e'ûzü] sûrelerinin Kur'ândan olmadığını söyledi. Hâlbuki, bu üç sûre Kur'ânın en meşhûr sûreleridir. Bunlardaki belâgat, i'câz derecesinde olsaydı, Kur'ândan başka sözlere açıkca benzemezler, Kur'ân-ı kerîmden olduğunda kimsenin şübhesi olmazdı.

Cevâb: Buna cevâb olarak denildi ki, Eshâb-ı kirâmın ba'zı sûrelerin Kur'ân-ı kerîmden olduklarında şübhe etdikleri, bunların belâgatleri ve i'câzları bakımından değildir. Birer kişinin haber verdikleri içindir. Hadîs üsûlu esâslarına göre, birer kişinin haber verdiği bilgi, kesin olmaz. Şübheli olur. Tevâtür ile bildirilen şey, kesin bilgi olur. Kur'ân-ı kerîmin hepsi tevâtür ile, ya'nî sözbirliği ile haber verildi. Bunun için, Kur'ân-ı kerîmin Allah kelâmı olduğu kesin olarak bilinmekdedir. Birer kişinin haber verdiği sûrelerin de, Allahü teâlâ tarafından Muhammed aleyhisselâma indirilmiş oldukları ve belâgat bakımından i'câz derecesinde oldukları, kesin olarak bilinmekdedir. Yalnız, Kur'ân-ı kerîmden olup olmadığını bildiren sözlerde ayrılık olmuşdur. Bunun da, da'vâmıza zararı yokdur.

Üçüncü olarak diyorlar ki, Kur'ân-ı kerîm [Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" vefâtından sonra, hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk halîfe iken] cem' edilirken, tanınmıyan biri bir âyet getirince, adâlet sâhibi olduğu bilinmediği için, bundan yemîn veyâ iki şâhid istenir, ancak ondan sonra, Kur'ândan olduğu anlaşılarak, Mısshafa korlardı. Âyetlerin belâgati i'câz derecesinde olsaydı, âyet olup olmadıkları, belâgatlarından anlaşılır, Mısshafa konulabilmeleri için, getirenin âdil olması veyâ yemîn, iki şâhid gibi şartlara başvurulmazdı.

Cevâb: Bu şartları aramaları, âyet-i kerîmelerin Mısshafdaki yerlerini anlamakda, birbirlerinden önce veyâ sonra olduklarını bilmekde idi. Kur'ân-ı kerîmden olup olmadıklarını anlamak için değildi. Çünki, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Kur'ân-ı kerîmi okur ve okuyanları dinlerdi. Her getirilen âyetin Kur'ân-ı kerîmden olduğu kesin olarak belli idi. Yemîn veyâ şâhid istenmesi, âyetlerin sıralarını anlamanın kesin olması için idi. Bundan başka, belâgatlerinin i'câz derecesinde olması da, âyet-i kerîme olduklarını göstermekdedir. Bir-iki âyetin belâgatinin i'câz derecesinde olmamasının zararı yokdur. En kısa bir sû-

re, en az üç âyet olduğu için, Kur'ân-ı kerîmin bütün sûreleri mu'cizedir.

Dördüncü olarak diyorlar ki, her san'atin bir haddi, bir sınırı vardır. Bu sınırda durulur. Aşılmaz. Her zemân, san'atinde, benzerlerinden üstün olan bir üstâd bulunur. Muhammed aleyhisselâm da, zemânındaki şâ'irlerinin en fasîhi, en belîği olabilir. Zemânındaki şâ'irlerin söyliyemiyeceği şeyleri söyliyebilir. Buna mu'ciz denirse, her zemân, her san'atda benzerlerinden üstün olan san'at sâhibinin, benzeri san'atkârların yapamıyacakları birşeyi yapmasına da mu'ciz demek lâzım olur. Bu ise, saçma bir söz olur.

Cevâb: Mu'ciz demek, bir zemânda bulunan ve o zemân insanlarının çoğunun yapamadıkları için çok değer taşıyan ve yapabilenlerce de, en yüksek dereceye ulaşdırılmış olup, insan gücü ile bunun üstünü yapılamıyacağında sözbirliğine varılmış olan ve bu derecenin üstünde bir yapan bulunursa, bunun ancak Allahü teâlâ tarafından olduğuna inanılan şeydir. Böyle olmıyan şeye mu'cize denmez. Mûsâ aleyhisselâm zemânında sihr böyle idi. O zemân, sihr yapanlar, aslı ve vücûdü olmıyan şeyleri, vehmde ve hayâlde, var imiş gibi göstermenin, sihrin en yüksek derecesi olduğunu biliyorlardı. Mûsâ aleyhisselâmın asâsının [Bastonunun] büyük yılan olup, kendi sihrleri olan yılanları yutduğunu görünce, bunun sihrin sınırının dışında ve insan gücünün üstünde olduğunu anladılar. Mûsâ aleyhisselâma îmân etdiler. Fir'avn, bu san'atdan habersiz olduğu için, Mûsâ aleyhisselâmın, sihr yapanların başı olduğunu, onlara sihr öğreten olduğunu zan etdi. Îsâ aleyhisselâmın zemânında, tıb ilmi de böyle idi. Çok ilerlemişdi. Tabîbler, başarıları ile öğünürlerdi. Ünlü mütehassısları, kendi tıb bilgileri ile ölülerin diriltilemiyeceğini, anadan kör doğanların gözlerinin açılamıyacağını söylerlerdi. Bunların, ancak Allahü teâlâ tarafından iyi edileceklerine inanırlardı. Muhammed aleyhisselâm zemânında, Arabistân yarım adasında, şâ'irlik ve belâgat san'atı en yüksek derecesine varmışdı. Yapdıkları şi'rlerin belâgatları ile birbirlerine öğünürlerdi. Hattâ, yedi kasîdenin belâgatdaki üstünlüğü, şâ'irlerin takdîrlerini kazanarak, bunlar Kâ'benin kapısına asılmışlardı. Bunların benzerlerini söyliyen bulunmamışdı. Târîh kitâbları, bunu uzun uzun yazmakdadır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Kur'ân-ı kerîmi getirince, aralarında çok çekişmeler oldu. Bir kısmı, bunun Allah kelâmı olduğunu inkâr etdi. Kâfir olarak öldüler. Bir kısm şâ'irler, Kur'ân-ı kerîmin belâgatinin i'câzı karşısında, bunun Allah kelâmı olduğunu anlıyarak, müslimân oldu. Bir kısmı da, bunları görerek, istemiyerek müslimân oldu. Bunlara **(münâfık)** denildi. Bir kısmı

da, karşı koymağa kalkışdı. İğri büğrü karşılıklar getirerek, aklı başında olanlar yanında, gülünç duruma düşdüler. Meselâ, (Vezzâriyât-i zer'an) âyet-i kerîmesine karşılık olarak (Fel hâsılât-i hasden vettâhinât-i tahnen vettâbihât-i tabhan felâkilât-i eklen) dediler. [Bunu kendileri de beğenmedikleri için, Muhammed aleyhisselâmın karşısında okuyamadılar.] Bir kısmı da döğüşdüler. Muhammed aleyhisselâmdan intikam almak, Onu öldürmek için, mallarının, canlarının, ehl ve evlâdlarının yok olmasını göze aldılar. Böylece, Kur'ân-ı kerîmin Allah tarafından gönderilmiş olduğu kat'î olarak [kesinlikle] anlaşıldı.

[Yukarıda bildirilenlerden anlaşılıyor ki, mu'cizeyi Allahü teâlâ yaratmakdadır. Herşeyi Allahü teâlâ yaratmakdadır. Allahü teâlâdan başka yaratıcı yokdur. Şu kadar ki, bu dünyânın ve dünyâ işlerinin düzgün olması için, Allahü teâlâ, herşeyin yaratılmasını sebeblere bağlamışdır. Birşeyin yaratılmasını istiyen kimse, o şeyin sebebini kullanır. Sebeblerin çoğu, düşünmekle, tecribe ile, hesâbla bulunacak şeylerdir. Birşeyin sebebi yapılınca, Allahü teâlâ, o şeyi, dilerse yaratır. Mu'cize ve kerâmet böyle değildir. Allahü teâlâ bunları sebebsiz olarak, hârika olarak yaratır. Sebebe yapışmak, Allahü teâlânın âdetine uymakdır. Allahü teâlânın sebebsiz yaratması, âdetin hâricine çıkmak olur, hârika olur. Mu'cize, yalnız Peygamberde hâsıl olur. Başkasında hâsıl olmaz. Herhangi bir kimseyi övmek için (Mu'cize yapdı) demek, (Mu'cize olarak kurtuldu) demek, Onun Peygamber olduğunu söylemek olur. Bunda niyyete bakılmaz, söze bakılır. Herhangi bir kimseye peygamber demek küfr olur. Söyliyenin îmânı gider. Allahü teâlâdan başkasına yaratıcı demek, (falanca yaratdı) demek de böyledir. Müslimânlar, böyle tehlükeli şeyler söylememelidir].

Beşinci olarak diyorlar ki, Kur'ân-ı kerîmin, okunmasında da, ma'nâsında da, islâm âlimleri arasında ayrılık oldu. Hâlbuki, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde hiç ayrılık bulunmadığını haber veriyor. **(Nisâ)** sûresinin, seksenbirinci âyetinde meâlen, **(Bu Kur'ânı Allahdan başkası göndermiş olsaydı, bunda elbette çok ayrılıklar bulurlardı)** buyuruluyor. **(El-Kâri'a)** sûresinin beşinci âyeti, **(Kel'ıhnil menfûş)**dur. Ba'zıları, bunu (Kessâfil menfûş) okumuşdur. **(Cum'a)** sûresinin dokuzuncu âyeti, **(Fes'av ilâ zikrillah)**dır. Ba'zıları, buna (Femdû ilâ zikrillah) dedi. **(Bekara)** sûresinin yetmişdördüncü âyeti, **(Fe-hiye kelhıcâreti)**dir. Buna (fekânet kelhicâreti) diyenler oldu. **(Bekara)** sûresinin altmışbirinci âyeti, **(aleyhimüzzilletü velmeskenetü)**dir. Bunu ((aleyhimülmeskenetü vezzilletü) okuyanlar oldu. Kur'ân-ı kerîmin ma'nâ-

sındaki ayrılıklara misâl olarak denir ki, **(Sebe')** sûresinin ondokuzuncu âyeti, **(Rabbenâ bâ'id beyne esfârinâ)**dır. Ey Rabbimiz! Kitâblarımızı bizden uzaklaşdır demekdir. Allaha düâ etmekdedir. Ba'zıları, bunu (Rabbünâ bâ'ade beyne esfârinâ) okumuşdur. Rabbimiz kitâblarımızı bizden uzaklaşdırdı, demekdir. **(Mâide)** sûresinin yüzonbeşinci âyeti, **(Hel yestetî'u Rabbüke)** Rabbin düânı kabûl eder mi, demekdir. Ba'zıları bu âyeti, (Heltestetî'u Rabbeke) okumuşlardır ki, Rabbine düâ eder misin? demekdir.

Cevâb: Bildirilen ayrılıkları yapan birer kişidir. Tefsîr ve Kırâ'et âlimleri bu ayrılıkları yapanların okumasını red etmişlerdir. Sözbirliği ile olan okumağı almışlardır. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Kur'ân-ı kerîm yedi harf üzerine indirildi. Bunların hepsi şifâ ve kâfidir)** buyurdu. Bunun için Kur'ân-ı kerîmin okunmasında ve ma'nâsında hâsıl olan ayrılıklar, Onun mu'ciz olmasına leke düşürmez.

[Hadîs-i şerîfdeki harf, lugat, kırâ'et demekdir. Hazret-i Ebû Bekrin topladığı Mıshafda, yedi çeşid okumanın hepsi vardı. Hazret-i Osmân halîfe iken, Eshâb-ı kirâmı topladı. Yeni yazılacak Mıshafların Resûlullahın son senesinde okuduğu şeklde olmaları sözbirliği ile kabûl edildi. Kur'ân-ı kerîmi bu şeklde okumak vâcibdir. Diğer altı şeklde okumak da câizdir. **(Rıyâd-un-nâsıhîn)**].

Altıncı olarak diyorlar ki, Kur'ân-ı kerîmde fâidesiz tegannî ve tekrârlamalar vardır. Meselâ, **(İnne hâzâni le-sâhirâni)** böyle tegannîdir. Okumadaki tekrâra misâl, **(Rahman)** sûresidir. Ma'nâdaki tekrâra misâl, Mûsâ ve Îsâ aleyhimesselâmın kıssalarıdır.

Cevâb: [**(Hâzâni ile sâhirâni)** âyet-i kerîmesinin, belâgat ilmine göre, i'câz derecesinde olduğunu bildirmek için, İmâm-ı Rabbânî "kuddise sirruh", **(Şerh-i mevâkıf)** kitâbından alarak, burada uzun yazmışdır. Bunları terceme etmedik.] Tekrârlara gelince, ma'nâyı zihnlere iyi yerleşdirmek için, bunun fâidesi inkâr edilemez. Bir ma'nâyı çeşidli ifâdelerle anlatmak san'atinin kıymeti, belâgat ilmini bilenlerce ma'lûmdur. Tek bir kıssada çeşidli olaylar bulunur. Tek kıssa çeşidli yerlerde tekrârlanırken, başka başka olaylara ağırlık verilir.

Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" mubârek parmağı ile işâret edince, ayın ikiye bölünmesi, taşların, ağaçların kendisi ile konuşmaları ve kendisi ile berâber gitmeleri, hayvanların konuşmaları, az yemekle çok kimselerin doyurulması, mubârek parmakları arasından devâmlı su akması, geçmişde ve gelecekde, kimsenin bilmediği şeyleri haber vermesi ve bunlara benziyen da-

hâ nice mu'cizeleri vardır. Bu mu'cizelerinin herbiri sözbirliği ile bildirilmiş değil ise de, sözbirliği ile bildirilmiş olan mu'cizeleri çokdur. Hazret-i Alînin kahramanlığı, Hâtem-i Tâînin cömerdliği [ve Roma imperatörlerinin beşincisi olan Neronun zulmleri, işkenceleri] gibi dillerde destân olmuşlardır. Peygamberliğini isbât için, bize bu kadarı da yetişir.

Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğunu isbât eden yollardan ikincisi, peygamber olduğu bildirilmeden önceki ve Peygamberliğini bildirirken ve Peygamber olduğu anlaşıldıkdan sonraki hâllerini, güzel ahlâkını, hikmet dolu sözlerini incelemekdir. Meselâ, ne dünyâ işleri için, ne de âhıret işlerinde hiçbir zemân yalan söylememişdir. Ömründe bir yalan söylemiş olsaydı, azılı düşmanları, bunu her yere yaymak için, yarışırlardı. Peygamberliğinden önce ve sonra çirkin bir şey yapdığı hiç görülmedi. Ümmî olduğu hâlde [ya'nî kimseden birşey öğrenmediği hâlde], pek fasîh, ya'nî açık ve tatlı konuşurdu. Bunun için, **(Bana cevâmi'ul kelim)** verildi, buyurdu. [Cevâmi'ul kelim, az kelime kullanarak, çok şey anlatmak demekdir.] Allahü teâlânın, dînini bildirmek için, meşakkatlere katlandı. Hattâ, öyle oldu ki, **(Hiçbir Peygamber, benim çekdiğim işkenceleri çekmemişdir)** buyurdu. Bunların hepsine katlandı. Vazîfesinde hiç gevşeklik göstermedi. Düşmanlarına gâlib gelip, insanların hepsi emrine girince, güzel ahlâkında, merhametinde, tevâzu'unda hiç değişiklik olmadı. Ömrünün her zemânında, herkesin gönlünü alırdı. Kendini kimseden üstün görmezdi. Ümmetinin hepsine baba gibi çok şefkâtli idi. Aşırı merhametinden dolayı, kendine **(Fâtır)** sûresinin, **(Onların yanlış hareketlerinden dolayı üzülme!)** meâlinde olan sekizinci âyet-i kerîmesi ve **(Kehf)** sûresinin, **(Onların yanlış işlerine üzülüp kendini helâk mı edeceksin?)** meâlinde olan altıncı âyet-i kerîmesi geldi. Cömerdliği hadden aşmış idi. Bunu frenlemesi için, **(İsrâ)** sûresinin, **(Malının hepsini verecek kadar eli açık olma!)** meâlinde olan yirmidokuzuncu âyet-i kerîmesi geldi. Dünyânın geçici ve aldatıcı güzelliklerine hiç bakmazdı. Peygamberliğini bildirmeğe başladığı zemânlarda, Kureyşin ileri gelenleri, yanına gelip, (Sana istediğin kadar mal verelim. İstediğin kızı verelim. İstediğin yere başkan yapalım. Bu işden vazgeç!) dediler. Yüzlerine bile bakmadı. Fakîrlere ve kimsesizlere karşı merhametli, mütevâzı', mal ve mülk sâhiblerine karşı ise, ağır başlı ve ciddî idi. (Uhud gazvesi) ve (Hendek ya'nî Ehzâb gazvesi) ve (Huneyn gazvesi) gibi en ümmîdsiz muhârebelerin en korkunc zemânlarında bile, hiç geri dönmedi. Bu da, mubârek kalbinin kuvvetini ve cesâretinin derecesini göstermekdedir. Allahü teâlâ-

nın koruyacağına, meselâ, **(Mâide)** sûresinin yetmişinci âyetindeki **(Allahü teâlâ, seni insanların zararlarından korur!)** meâl-i şerîfi ile va'de tam inanmış olmasaydı, böyle hârika kahramanlık göstermesi imkânsız olurdu. Hâllerin, şartların değişmesi, Onun güzel ahlâkında, herkese karşı olan davranışlarında, ufak bir değişme yapmadı. İnsâflı ellerin yazdıkları doğru, tarafsız târîhleri okuyanlar, bu yazdıklarımızı dahâ iyi anlar. Bunlardan biri, peygamberlik için vesîka değil ise de, ya'nî bir kimsenin, bu üstünlüklerden biri ile başkalarından ayrılması, onun peygamber olacağını göstermez ise de, bu üstünlüklerin hepsi, ancak peygamberlerde toplanır. Bu üstünlüklerin hepsinin Muhammed aleyhisselâmda toplanması, Onun, Allahın peygamberi olduğunu gösteren vesîkaların kuvvetlilerindendir.

[Muhammed aleyhisselâmın güzel hayâtını okuyup anlamak isteyenlere, latin harfleri ile yazılmış türkçe **(Kısas-ı Enbiyâ)** ve **(Mevâhib-i ledünniyye)** kitâblarını okumalarını tavsiye ederiz. **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbının türkçe ve ingilizce birinci kısmlarında da **(Hilye-i se'âdet)** başlığı altında uzun yazılıdır.]

Muhammed aleyhisselâmın Allahın Peygamberi olduğunu ortaya koyan vesîkalardan üçüncüsü, imâm-ı Fahrüddîn-i Râzînin seçdiği yoldur. Muhammed aleyhisselâm, ilâhî kitâblardan haberi olmıyan, ilmde, fende geri kalmış bir topluluk arasında Peygamber oldu. Öyle bir topluluk ki, hak yoldan uzaklaşmış, müşrikleri putlara, [ya'nî taşdan, metalden yapdıkları heykellere, insan şekllerine] tapınıyor, bir kısmı yehûdîlere aldanarak onların yalan ve hurâfe olan hikâyelerini kendilerine din edinmişler, az bir kısmı da, mecûsî olup, iki tanrıya tapınıyor ve kızları ve yakın akrabâları ile karı-koca oluyorlar, bir kısmı da, hıristiyanlardan öğrenip, hazret-i Îsâya Allahın oğlu diyor veyâ üç tanrıya tapınıyorlardı. Muhammed aleyhisselâm, böyle şaşkın insanlar arasında Peygamber oldu. Allah tarafından, kendisine **(Kur'ân-ı kerîm)** isminde bir kitâb gönderildi. Güzel huyları, çirkinlerinden, se'âdete götüren iyi işleri, felâkete götüren kötü işlerden ayırdı. Hak olan îmânı ve ibâdetleri bildirdi. Buna inananlar, bu îmân ve ibâdetlerle nûrlandılar. İnsanları bozuk ve uydurma dinlerden kurtardı. Allahü teâlânın va'd etdiği zafere kavuşdu. Düşmanlarının hepsi az zemânda yok oldu. Bozuk, bölücü, kışkırtıcı sözler, çalışmalar sona erdi. İnsanlar, diktatörlerden, sömürücülerden, zâlimlerin işkencelerinden kurtuldu. Tevhîd güneşinin ve tenzih bedrinin nûrları ile her yer aydınlandı. Peygamberlik de, bu demekdir. Çünki Peygamber, insanların ahlâkını güzelleşdiren, kalb, rûh hastalıklarının ilâcını sunan üstün insan demekdir. İn-

sanların çoğu, nefslerinin esîridir. Rûhları hastadır. Bunları tedâvî edecek bir rûh ve ahlâk mütehassısı lâzımdır. Muhammed aleyhisselâmın getirdiği din, bu hastalıklara ilâc oldu. Kalblerdeki kötülükleri, bozuklukları kökünden temizledi. Bu hâl, Onun Allahın Peygamberi olduğunu ve Peygamberlerin en üstünü olduğunu kesinlikle göstermekdedir (sallallahü teâlâ aleyhi ve aleyhim ve âli ve eshâbı küllin ecma'în). Bu hâlin, Onun Peygamber olduğunu gösteren vesîkalardan, en açık biri olduğunu imâm-ı Fahrüddîn-i Râzî hazretleri, **(El-Metâlib-ül'-aliyye)** kitâbında bildiriyor.

Kitâbımın başında, Peygamberliğin ne demek olduğunu bildirdim. Bunun, Muhammed aleyhisselâmda, hâsıl olduğu gibi, başka hiçbir kimsede görülmediğini ortaya koydum. Böylece Onun, başkalarından üstün olduğu anlaşıldı. Bu üstünlük, mu'cizelerinin incelenmesi ile de isbât edilir. Fekat bu yol, peygamberliği isbât için hükemânın, [ya'nî fikr adamlarının] tutdukları yola yakındır. Yollarının özeti, insanların dünyâda ve âhıretde râhata, huzûra kavuşabilmeleri için, Allah tarafından bildirilmiş olan kanûn lâzımdır.

Kitâbımın ikinci makalesi burada temâm oldu. Böylece, eski yunan felsefecilerinin yanlış yolda oldukları, bunların, din ve Peygamberlik üzerinde, kendi görüşlerine göre, yazmış oldukları zararlı kitâbları okuyanların din bilgilerinin bozuk olacağı, felâkete sürüklenecekleri anlaşıldı.

989 Hicrî
1581 Mîlâdî

AHMED bin ABDÜL-EHAD

TENBÎH: Bir çocuk ve bir hayvan yavrusu dünyâya gelir gelmez, bütün a'zâları ve his organları çalışmağa başlıyor. Bunların âhenkli, muntazam çalışmalarıyla yaşamağa devâm ediyor. Bu hâl, bütün akl sâhiblerini, bütün ilm adamlarını hayretde bırakıyor. Bu organları var eden ve böyle çalışdıran sonsuz kuvvet sâhibinin ismi **(Allah)**dır. Allahın var olduğunu anlamayan kimse yokdur. İnsanların gözünde kuvvet olsaydı, kendisini görürlerdi. Her insana, her iyiliği, her râhatlığı gönderen ve her derdi, her sıkıntıyı gönderen Allahdır. Ni'met gelince şükr, derd gelince, istigfâr ve sabr etmelidir. Derdler, ni'metin kıymetinin anlaşılmasına sebeb olmakdadır. İstigfârın ve sabrın sevâbı pek çokdur. Dünyâdaki derdler, âhıretde çok sevâb verilmesine sebeb olmakdadır. İstigfâr düâsı, 400.cü sahîfede yazılıdır.

YEDİNCİ RİSÂLE
İMÂM-I AHMED RABBÂNÎNİN
"kuddise sirruh"
HÂL TERCEMESİ

Ahmed Sa'îd Fârûkînin "kuddise sirruh" oğlu Muhammed Mazherin "kuddise sirruh" **(Menâkıb ve Makâmât-i Ahmediyye-i Sa'îdiyye)** kitâbından terceme edilmişdir:

Âriflerin kutbu, hakîkat sâhiblerinin rehberi, Evliyâ-i kirâmın kıdvesi, Allahü teâlânın sevgilisi, ikinci binin yenileyici ve nûrlandırıcısı, Allahü teâlâya yaklaşanların kalblerinin kıblesi, silsile-i zehebin eşsiz halkası, Ahmed-i Fârûkî Serhendînin "kuddise sirruh" babası Abdülehaddir. Onun babası Zeynel'âbidîn, onun babası Abdülhayy, onun babası Muhammed, onun babası Habîbullah, onun babası imâm-ı Refî'uddîn, onun babası hâce Nûr, onun babası Nasîreddîn, onun babası Süleymân, onun babası Yûsüf, onun babası Şu'âyb, onun babası Ahmed, onun babası Yûsüf, onun babası Şihâbüddîn (Ferrûh Şâh ismi ile meşhûrdur), onun babası Nasîreddîn, onun babası Mahmûd, onun babası Süleymân, onun babası Mes'ûd, onun babası Abdüllah vâ'ız-i esgar, onun babası Abdüllah vâ'iz-i ekber, onun babası Nâsır, onun babası Abdüllah ibni Ömer, onun da babası hazret-i Ömer-ül-Fârûkdur "radıyallahü anhüm ecma'în".

İmâm-ı Rabbânînin "kuddise sirruh" baba ve dedelerinin hepsi ilm ve ihlâs sâhibi olup, zemânlarının meşâyıhından, ekâbirinden idi. Hepsi çok muhterem ve Evliyâ-i kirâmdan idi.

Mevlânâ Ahmed-i Nâmıkî Câmî ve Halîlullah-ı Bedahşî gibi büyük Velîler, imâm-ı Rabbânînin "kuddise sirruh" geleceğini önceden haber vermişlerdi. Hattâ, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, onun geleceğini müjdelemişdi. İmâm-ı Süyûtî **(Cem'ul cevâmi')** kitâbında, bu hadîs-i şerîfi, İbni Mes'ûd Abdürrahman ibni Yezîdden, O da hazret-i Câbirden "radıyallahü anhüm" rivâyet ederek bildiriyor. Hadîs-i şerîf budur: **(Ümmetim-**

den Sıla isminde biri gelir. Onun şefâ'ati ile, çok çok kimseler Cennete girer.) (Sıla), birleşdirici demekdir. Tesavvufu fıkh bilgileri ile birleşdirdiği için bu ism, İmâm-ı Rabbânîye "kuddise sirruh" verildi. Zemânın âlimleri, Ona bu ism ile hitâb eylediler. Kendisi de, oğlu Muhammed Ma'sûma "kuddise sirruh" yazdığı bir mektûbda, (Beni iki deryâ arasında sıla yapan Rabbime hamd ederim) diye buyurmakdadır.

Dokuzyüzyetmişbir 971 hicrî kamerî senesinde dünyâya teşrîf eyledi. Binotuzdört 1034 [m. 1624] senesinin Safer ayının yirmidokuzuncu salı günü vefât eyledi. Dahâ çocuk iken, mubârek, temiz alnında, olgunluk, vilâyet ve hidâyet nûrları parlıyordu. Çok küçük iken, şâh Kemâl Kihtelî-yi kâdirînin "rahmetullahi aleyh" bereketli nazarlarına kavuşmuşdu. O ânda nisbet-i kâdiriyyeyi Ona ilkâ eylemişdi.

Kısa zemânda Kur'ân-ı kerîmi ezberledi. Sonra babasından ve zemânın en büyük âlimlerinden ilm tahsîl eyleyip, büyük âlim oldu. Yüksek babasından çok istifâde eyleyip, huzûrunda tevhîd ma'rifetlerine kavuşdu. Çeştiyye ve Kâdiriyye silsilelerinde irşâd icâzeti aldı. Babasının kâim-i makâmı oldu. Onyedi yaşında, zâhirî ve bâtınî (kalbe âid) ilmlerin üstâdı oldu. Bunları neşr etmeğe ve büyük iki yolda talebe yetişdirmeğe başladı. Nakşibendiyye büyüklerinin kitâblarını seve seve okur, bu yolun büyüklerinden birine kavuşmağı cândan arzû ederdi. Bu arzû ve iştiyâkını bu yolun büyüklerinden, irşâd ve hidâyet sâhibi, islâmiyyetin kuvvetlendiricisi, hakîkatlar sâhibi, hâce Muhammed Bâkînin "kuddise sirruhümâ" eşsiz sohbet ve huzûruna kavuşuncaya kadar kalbinde sakladı.

Tâlibleri, Allahü teâlâya yaklaşdırıcı, gizli bir kuvvet ile çok yüksek makâmlara çeken bu huzûra kavuşunca, bu büyüklerin yoluna girdi. Hizmetlerine sarılıp, sohbetin edeblerini titizlikle gözeterek, iki ay ve birkaç gün içinde, Nakşibendiyye nisbetine kavuşdu. İlmler ve ma'rifetler, nisân yağmuru gibi, mubârek kalbine akmağa başladı. Üstâdı, hâce Bâkî-billâh "kaddesallahü sirrehül'azîz", çok def'a: (Ahmed, murâdlardan ve mahbûblardandır) buyururdu. Çabuk ilerlemelerinin sebebi de, bu idi. Cihânı aydınlatan bir güneş gibi oldu. Hocası kendisine en yüksek makâmlara çıkdığını ve herkesi de çıkarabileceğini ve Allahü teâlâya yakınlıklarını müjdeledi ve kendisine buyurdu ki: (Hocam Emkengîden "kuddise sirruh" icâzet alıp Hindistâna dönüyordum. Sizin bulunduğunuz Serhend şehrine gelmişdim. Rü'yâda bana, sen bir kutbun civârındasın, dediler ve kutb olan zâtın şemâilini gösterdiler. İşte siz, o zâtsınız. Yine Serhendden geçerken, gör-

düm ki, göklere kadar yükselen bir meş'ale yanmış, şarkdan garba kadar bütün dünyâ, bu meş'alenin ışığından aydınlanıyordu. Bu meş'alenin ziyâsının gitdikçe artdığını, birçok insanların bundan kendi mumlarını yakdıklarını müşâhede etdim. Bu rü'yâyı, sizin dünyâya geleceğinize bir müjdeci, bir işâret biliyorum).

Hâce Bâkî-billâh "kuddise sirruh", imâm-ı Rabbânîyi "kaddesallahü sirrehül'azîz" mutlak icâzet ile Serhend şehrine gönderirken, kendisi makâmından çekilip, bütün talebesinin, hattâ kendi oğullarının terbiyesini ve yetişmesini Ona havâle eyledi ve (Ahmed, bizim gibi binlerce yıldızı örten bir güneşdir. Bu ümmetde onun gibi ancak iki üç dâne vardır. Şimdi ise, gök kubbe altında, onun gibisi yokdur. Kendimi onun tufeylîsi [talebesi] biliyorum. Onun ma'rifetinin hepsi doğru ve Peygamberlerin "aleyhimüsselâm" beğendiği şekldedir) buyurdu. Hattâ, diğer talebeleri gibi, hocası da, feyzlenmek ve nûrlanmak için, onun sohbetine devâm ederdi.

İmâm-ı Rabbânî, yüksek derecelere ve eşsiz makâmlara kavuşmuş olarak Serhende gelip, Allahü teâlânın sevgisine kavuşmak isteyenleri yetişdirmekle meşgûl oldu. İrşâd sesleri dünyâya yayıldı. Hidâyet âvâzları, kalbleri behâr gibi yapıp, nice yenilikler, yeşillikler, zuhûra geldi. Kutb-ül-aktâb davulu, onun ismiyle çalındı. Vilâyet derecelerine kavuşmak, onun bir iltifâtı ile nasîb oluyordu. Ebdâller ve Evtâdler, onun huzûruna koşdu. Vilâyet nûrları, kerâmet bereketleri, dil ile anlatılacak, yazı ile bildirilecek cinsden değildir. Dalâlet ve şaşkınlık sahrâsında kalanlar, onun sohbetinde hidâyete kavuşdu.

Uzaklık denizinde boğulmak üzere olanlar, yakınlık sâhiline, onun bir iltifâtı ile erişdi. Hakîkat ve ma'rifet tâlibleri, karınca gibi etrâfına üşüşdü. Sultânlar, kumandânlar ve vâlîler, pervâne gibi bu hidâyet kaynağının ışığı ile aydınlandı. Huzûrunda, talebeye nisân yağmuru gibi gelen feyzlere, yedi kat gökdeki melekler gıbta eder oldu. Her tarafda, âlimler ve fâdıllar, onun büyüklüğünü, kerâmetlerini işiterek, vilâyet saçan kapısının eşiğine yüz sürmek için acele etdiler. İnsanı Allahü teâlâya yaklaşdıran teveccühleri ve nazarları bereketi ile, huzûra, nûra ve hiç uğraşmadan müşâhedeye ve çile çıkarmadan, tevhîde kavuşdular. Vahdet denizine dalmadan, ehâdiyyet deryâsında yok olmaları, hiç zahmetsiz hâsıl oldu. Kesretde vahdetin müşâhedesi, muhabbet cezbeleri ile gönül ma'rifetleri, küçük bir iltifâtlarının semeresi oldu. Ahrâriyye nisbeti yeniden kuvvetlendi. Hattâ onun bereketli gayretleri ile bütün dünyâya yayıldı. O zemâna kadar bilinen sülûk ve cezbenin ötesinde, başka nisbetler ele geçdi. Ondan önce

gelenlerin, iftâr etmeden oruc tutmaları, kırk gün çile çekmeleri, aç ve susuz durmaları, insanlardan uzaklaşmaları, onun huzûrunda yetişenler için, özenilecek birşey olmakdan çıkdı. Amellerde ve ibâdetlerde i'tidâl üzere olmak, düâ ve tâ'atlerde sünnete tâm yapışmak, onların yerini aldı. Yıllarca riyâzet çekmekle ele geçebilenler, onun bereket ve teveccühü ile, hemen hâsıl oluyordu. Mubârek zâtı "rahmetullahi teâlâ aleyh", Allahü teâlânın büyük ni'meti ve Resûlünün "sallallahü aleyhi ve sellem" vekîli oldu. Nihâyetsiz yolların rehberliği, önderliği ona verildi. İkinci bin yıllarının müceddidi oldu. Böylece, kıyâmete kadar, her kime feyz ve bereket gelse, onun vâsıtası ile gelir. Yeni yeni ilmleri, duyulmayan ma'rifetleri, kimsenin haber vermediği sırları ve kimsenin kavuşamadığı garîb keşfleri ile, yeni bir yol açdığı güneş gibi meydândadır.

Her yüz sene başında bir **(Müceddid)**, [dîni kuvvetlendirici] gelir. Ammâ, yüz senede gelen müceddid ile, bin senede bir gelen müceddid arasında çok fark vardır. Yüzle bin arasında ne kadar fark var ise, bu iki müceddid arasında da o kadar, hattâ dahâ çok fark vardır.

Müceddid, o müddet içinde herkese onun vâsıtası ile feyz ve bereket gelen zâtdır. Kutblar, Evtâd, Büdelâ ve Nücebâ "kaddesallahü teâlâ esrârehümül'azîz" dahî ondan feyz alırlar.

İmâm-ı Ahmed Rabbânînin "kuddise sirruh" vakti şöyledir ki, eski ümmetler zemânında dünyânın zulmet ile dolduğu yıllarda, ülül'azm bir Peygamber gelir ve yeni bir din getirirdi. Ümmetlerin en hayrlısı, Muhammed aleyhisselâmın ümmetidir. Bu ümmetin Peygamberi de, Peygamberlerin sonuncusudur "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât". Bu ümmetin âlimleri, Benî-İsrâîlin Peygamberleri gibidir. Hadîs-i şerîfde, böyle olduğu bildiriliyor. Bu ümmetde âlimlerin varlığı kâfî görüldü. Böyle bir vaktde, ya'nî Peygamber efendimizden "sallallahü aleyhi ve sellem" bin sene sonra, ma'rifeti tâm, âlim ve ârif bir zât lâzımdır ki, eski ümmetlerdeki ülül'azm bir Peygamberin yerini tutsun. Zîrâ, bu ümmetin âhırı, Peygamber efendimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" vefâtından bin sene sonradır. Çünki, bin sene geçmesinde büyük bir husûsiyyet ve işlerin değişmesinde kuvvetli te'sîrler vardır. Bu ümmetde ve bu dinde değişiklik olmıyacağına göre, şübhesiz geçmişlerdeki nisbetin ve o sağlam yolun, sonra gelenlerde yeniden kuvvetlenmesi zarûrîdir. Böylece, imâm-ı Ahmed Rabbânînin "kuddise sirruh" mubârek zâtını, nübüvvet ve risâletin bütün kemâlâtini câmi' kılıp, bu yüksek makâm ile diğerlerinden ayırdılar. Onun şaşılacak ilmlerine, Zât-i ilâhiyyeye âid ma'rifetleri-

ne, temiz ahlâkına ve hâlleri, mevâcid ve tecellîleri ve zuhûrları bildiren sözlerine ve yazılarına bakanlar, bunu gâyet iyi anlar. Çünki, bunlar islâmiyyetin özü, dînin esâsı ve Allahü teâlânın zâtına, sıfatlarına âid ilmlerin hülâsasıdır. Kâ'be-i mu'azzamanın hakîkati, Kur'ân-ı kerîmin hakîkati, nemâzın hakîkati, ma'büdiyyet-i sırfa, muhabbetin; hıllet, muhibbiyyet ve mahbûbiyyet gibi dereceleri, te'ayyün-i vücûdî, te'ayyün-i hubbî, lâ-te'ayyün mertebesi, mahlûkatın mebde-i te'ayyünlerinin zuhûru, Peygamberlerin ve meleklerin mebde-i te'ayyünleri, talebenin isti'dâdlarının hangi sıfat ve ism-i ilâhî ile münâsebeti olduğu, Evliyânın meşrebleri, hangisi Muhammedî-ül meşreb, hangisi İbrâhîm-ül meşreb... muhibbiyyet ve mahbûbiyyet-i zâtiyye ile olan kendi vilâyetleri, bunların husûsiyyetlerinin hakîkî hüviyyetleri, kayyûmluğun hakîkati, sabâhat ve melâhatin esrârı ve bu iki güzelliğin karışması ve dahâ nice esrâr ve ma'nâlar, Allahü teâlâ tarafından ona ihsân edildi. Dahâ önce gelen Evliyâdan "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" hiçbirisi bunlardan bahs etmedi. Bunların tafsîli, üç cild **(Mektûbat)** kitâblarında ve diğer yedi risâlelerinde yazılıdır.

İmâmın "kuddise sirruh" keşf ve kerâmetleri sayısızdır. Teberrüken birkaçını yazalım:

1 — Birgün tâliblerden biri, İmâma bir mektûb yazıp, (Sizin bu beyân etdiğiniz makâmlar, Eshâb-ı kirâmda hâsıl olmuş mu idi, yoksa olmamış mı idi? Eğer hâsıl olmuşsa, bir def'ada mı hâsıl oldu, yoksa tedrîcen mi?) diye sordu. İmâm buyurdu ki, bu süâlin cevâbı ancak sohbetde verilir. Soran kimse, huzûruna ve sohbetine geldi. İmâm "kuddise sirruh" onun hâline teveccüh edip, kendindeki bütün nisbetleri ona ihsân eyledi ve (Ne gördün?) buyurdu. Hazret-i İmâmın ayaklarına kapandı ve (Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" bir sohbeti ile, Eshâb-ı kirâm "aleyhimürrıdvân" vilâyetin bütün makâmlarına kavuşmuşlardır) şimdi anladım, diye arz etdi.

2 — Mevlânâ Yûsûf hasta idi. Ölümü yaklaşmışdı. İmâm-ı Rabbânî, onu ziyârete geldi. Mevlânâ Yûsûf teveccüh ve himmet istedi. İmâm "kuddise sirruh", murâkabe ile meşgûl olup, onu Fenâ ve Bekâ makâmlarına kavuşdurdu. O, bu hasta hâlinde, kalbindeki bu ilerlemeleri görüp, haber verdi. Yolu temâm eyledi ve aynı ânda Allaha kavuşdu.

3 — Talebesinden ba'zısı, Gavs-ül-a'zamı, ya'nî Abdülkâdir-i Geylânîyi "kuddise sirruh" ziyâret etmeği, İmâma, arz etdiler. Susdu ve Gavs-ül-a'zamın "radıyallahü anhümâ" rûhuna teveccüh eyledi. Mubârek rûhu göründü ve talebelerinin büyükleri ile teşrîf

eyledi. İmâmın orada bulunan talebesi, gelenleri ziyâret edip, istifâde etdiler.

4 — Cüzzam (Miskin) hastalığına yakalanan bir kimse, İmâmdan, şifâ için düâ istedi. Teveccüh eyledi. Cüzzam hastalığından kurtulup, tâm bir şifâ buldu.

5 — Halkada dâima Kur'ân-ı kerîm okuyan bir hâfız, ağır şeklde hastalandı. Herkes ümmîdi kesmişdi. İmâm-ı Rabbânî, onu himâyem altına aldım, buyurdu. Hemen iyi oldu.

6 — Seferde iken arkadaşları ve talebesi havanın boğucu sıcaklığından çok sıkıldı. Ondan, merhamet istediler. İmâm "kuddise sirruh", Allahü teâlâya ilticâ etdi. O ânda bir parça bulut göründü ve hafîfce yağmur yağdı. Sıcaklık geçdi. Toz kalmadı.

7 — Muhlislerinden birkaçı, uzak bir yerde Hindûlara âid bir puthâneyi boş bulup, putları kırdılar. Putperestler, her tarafdan ellerinde silâh ve kılınçlar olduğu hâlde, etrâflarını çevirdiler. Bu muhlisler, İmâma sığınıp, yardım istediler. İmâm-ı Rabbânî "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz" orada göründü ve buyurdu ki, (Hiç üzülmeyin! Size gâibden yardım geliyor). Birçok süvârî görünüp, bu azîzleri kâfirlerden korudular.

8 — Talebesinden biri, sahrâda arslanla karşılaşdı. Kaçacak yer yokdu. İmâma sığınıp, imdâd diledi. İmâm, elinde baston ile göründü ve o kükremiş arslana şiddet ile vurdu. Arslan kaçdı. Talebe kurtuldu.

9 — Çok uzak bir memleketde bulunan bir azîz İmâmın medhini duyup, Serhend şehrine geldi. Geceleyin bir kimsenin evinde müsâfir kaldı. İmâmdan istifâde etmek için geldiğini, ona talebe olmak şerefine kavuşmak istediğini ve bunun için çok neş'eli olduğunu söyleyince, ev sâhibi, hazret-i İmâmı kötülemeğe ve hakkında ağza alınmayan şeyler söylemeğe başladı. O azîz, çok üzüldü. Mahcûb oldu. İmâma sığınıp kalbinden yalvardı: (Ben, yalnız Allah rızâsı için, size hizmet niyyeti ile gelmişdim. Şu şahs, beni bu se'âdetden mahrûm etmek istiyor) dedi. İmâm-ı Rabbânî, tam bir kızgınlıkla, yalın kılınç zâhir olup, hâllerini inkâr eden, o şahsı parça parça eyledi ve evden çıkdı. O azîz sabâhleyin mubârek huzûrlarına kavuşunca, geceki hâdiseyi arz etmek istedi. Fekat İmâm, (Gece olanı, gündüz anlatma) buyurup, setr-i kerâmet eyledi.

10— İmâmı "kuddise sirruh" inkâr edenlerden biri, İmâmın talebesinden birini evine götürdü. Önüne yemek koyup, kendisi de İmâm-ı Rabbânîyi "rahmetullahi teâlâ aleyh" kötülemeğe başladı. O talebenin cânı sıkıldı. İmâmın yanına dönmek istedi.

Gayret-i ilâhiyyeden münkirin birdenbire bütün a'zâsı, birbirinden ayrıldı ve bedeni parça parça oldu. Talebe korkdu. Evden dışarı çıkdı. İmâmın yanına geldi. Âdetleri üzere kapının önünde duruyordu. Talebesinin elini tutup, o münkirin evine götürdü. İçeri girdiler. Ölünün dirilmesi için Allahü teâlâya düâ eyledi. Münâcâtda bulundu. Allahü teâlâ kabûl buyurdu. Bir müddet sonra kalkdılar. Talebesine, (Ben hayâtda kaldıkca, bu olanı kimseye söyleme!) buyurdu.

11 — Birgün talebesinden on kişi aynı akşam İmâmı iftâra da'vet etdiler. Kabûl buyurdu. Aynı akşam, aynı ânda, hepsinin evinde hâzır bulunup, iftâr etdiler.

12 — Birgün buyurdu ki, Kâ'be-i mu'azzamayı tavâf arzûm o kadar ziyâdeleşdi ki, yerimde duramaz oldum. Allahü teâlânın lutfü ile, bu şevk ve iştiyâk câzibesinde, Kâ'be-i şerîfeyi yanımda gördüm ve tavâf ile şereflendim.

İmâm-ı Ahmed Rabbânînin "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz" mubârek kalemlerinin dilinden ve dil kalemlerinden çıkan sözlerinden de, birkaç dâne yazalım:

Buyurdu ki: Görülen ve bilinen herşey, mukayyeddir. [Başka şeylere bağlılığı vardır.] Maksûd ve matlûb [olmağa lâyık] değildirler. Matlûb [olmağa lâyık] olan, bütün kaydlardan, bağlardan münezzeh ve müberrâ olandır. O hâlde, Onu, görmenin ve bilmenin ötesinde aramak lâzımdır.

Buyurdu ki: Seyr ve Sülûk, ilmde hareketden ibâretdir.

Buyurdu: Evliyâ-ullahı "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" başkalarının tanımasından örten perde, insanlık sıfatlarıdır. Diğer insanların muhtâc olduklarına bunlar da muhtâcdır. Evliyâlık, bu ihtiyâcı bunlardan kaldırmaz.

Buyurdu: Allahü teâlâ, Evliyâ kullarını öyle saklamışdır ki, kendi zâhirleri bile kalblerindeki kemâlâtdan habersizdir. Nerde kaldı ki, başkaları onların hâlini bilsin.

Buyurdu: Yâ Rabbî! Bu nasıl işdir ki, kendin için Evliyâ yapdın. Onların bâtınları, (ya'nî kalbleri) âb-ı hayâtdır. Bir katre tadan, ebedî hayâtı bulmuş, se'âdet-i ebediyyeye kavuşmuş olur. Zâhirleri, ya'nî dış görünüşleri ise, öldürücü zehrdir. Yalnız zâhirlerine bakan, ebedî ölüme duçâr olmuşdur.

Buyurdu: İnsanın yaratılmasından maksad, kulluk vazîfelerini yerine getirmekdir. Vilâyet makâmlarının sonu, abdiyyet (kulluk) makâmıdır. Bunun üstünde makâm yokdur.

Buyurdu: Binlerce kimseden bir dânesini ihlâs devleti ve rızâ makâmı ile şereflendirirler. Maksad olan ihlâs ve rızâ, bu fakîre,

bu yolda tâm on sene sonra verildi. Bunların özü, hakîkati, Peygamber efendimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" sadakası olarak, temâmen açıklandı. Bunun için, Allahü teâlâya hamdü senâlar olsun!

Buyurdu: Bu büyüklerin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" yolu çok kıymetli, pek azîzdir. Sünnete uymak esâsı üzerine kurulmuşdur. Şimdi Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" sünnetlerinden bir sünneti ihyâ etmekden (diriltmekden) başka bir arzûm yokdur. Hâller, mevâcid ve zevkler, isteyenlerin olsun. Kalbi, büyüklerin nisbeti [yoluna girmek] ile ma'mûr etmeli, zâhiri temâmen ahkâm-ı islâmiyye ile süslemelidir. [Ahkâm-ı islâmiyye, emrler ve yasaklar demekdir.]

Buyurdu: Hindistâna Peygamberler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" gönderilmişdir. Onların mezârlarının üzerinde parlak nûrlar görüyorum. İstesem hepsinin mezârını gösteririm! Fekat insanlar, böyle sözlere pek inanmazlar.

Buyurdu: İnsanlar, riyâzet çekmek deyince, açlık çekmeği ve oruc tutmağı anladılar. Hâlbuki, dînimizin emr etdiği kadar yimek için dikkat etmek, binlerce sene nâfile oruc tutmakdan dahâ güç ve dahâ fâidelidir.

Bir kimsenin önüne lezzetli, tatlı yemekler konsa, iştihâsı olduğu hâlde ve hepsini yimek istediği hâlde, dînimizin emr etdiği kadar yiyip, fazlasını bırakması, şiddetli bir riyâzetdir ve diğer riyâzetlerden çok üstündür.

Buyurdu: Server-i kâinâtı "sallallahü aleyhi ve sellem" gördüm. Benim için bir icâzet yazdı ve buyurdu ki, (Eshâbımdan sonra "rıdvânullahi teâlâ aleyhim ecma'în", bu güne kadar, hiç kimseye böyle bir icâzet yazmadım.) Bana müjde verdi ki, yarın kıyâmet günü, binlerce insan, senin şefâ'atinle Cennete girer. Beni ilm-i kelâmda müctehid eylediler.

Buyurdu: İslâmiyyeti gördüm. Bir kervânın kervanserâya inmesi gibi, bizim yanımıza indi, deyip, mescidlerine ve dergâhlarına işâret eylediler.

Buyurdu: Bir sabâh İmâm-ı a'zamın "rahmetullahi aleyh", hocaları ve talebesi ile geldiklerini gördüm. Kendimi onların nûrları içine dalmış buldum. Bu büyüklerin nisbetinde husûsî bir fenâ buldum. Bunun gibi, dahâ sonra, imâm-ı Şâfi'înin "rahmetullahi aleyh", hocaları ve talebesi ile geldiklerini gördüm. Bu def'a, beni onların nûru kuşatdı. Bunların nisbetinde de fânî oldum.

Buyurdu: Gavs-ül-a'zam "kuddise sirruh", Kâdirî meşâyıhı

“rahmetullahi aleyhim” ile yanıma geldiler. Bu büyüklerin gelmesi bereketi ile, kendimi Kâdirî nisbetinin (yolunun) nûrları içinde buldum. Kalbimden: (Beni Nakşibendî büyükleri yetişdirdi. Şimdi nasıl oluyor da, Kâdirî yolunun te’sîri bende dahâ fazla görülüyor?) diye düşündüm. Bu ânda, hazret-i hâce-i cihân Behâüddîn-i Buhârî “kuddise sirruh” talebeleri ile birlikde se’âdet ile teşrîf eylediklerini ve Gavs-üs-sekaleynin karşısında oturduklarını gördüm. Onlara hitâben buyurdu ki: (Ahmed bizdendir. Kemâl ve tekmîl mertebesine bizim terbiyemizle kavuşdu.) Bu konuşma esnâsında, Çeştiyye ve Kübreviyye büyükleri de geldiler. Kendi nisbetlerini kalbime akıtdılar. Yeniden icâzet verdiler. Eskiden bende olan bu büyüklerin nisbeti kuvvetlendi ve dahâ parlak oldu. İstersem bütün bu yollardan talebeyi kemâle erdirebilirim.

Buyurdu: Bir gün amellerimdeki kusûru görme hâli beni kapladı. Büyük bir pişmânlık ve kırıklık içinde iken, **(Allahü teâlâ için alçalanı, Allahü teâlâ yükseltir)** hadîs-i şerîfi gereğince, şöyle bir nidâ geldi: (Seni ve kıyâmete kadar seninle vâsıtalı ve vâsıtasız olarak tevessül edenleri magfîret eyledim.)

Buyurdu: Erkeklerden ve kadınlardan bizim yolumuza girmiş olanların ve kıyâmete kadar, vâsıtalı ve vâsıtasız girecek olanların hepsini bana gösterdiler. İsmlerini, soylarını ve memleketlerini bildirdiler. İstersem, hepsini bir bir sayarım. Hepsini bana bağışladılar.

Buyurdu: Bana, (Sen kimin cenâzesinde bulunursan, Allahü teâlâ onu afv etmişdir) diye müjdelediler. Ve yine ilhâm olundu ki, (Hangi ölünün afvını istersen, ondan azâbı kaldırırlar). Yine ilhâm buyuruldu ki, (Senin kabrinin toprağından bir mezâra bir avuç toprak atsalar, o kimse mağfiret-i ilâhiyyeye kavuşur). [Yâ o mezârda yatanın hâli nasıl olur?]

Buyurdu: Allahü teâlânın bu fakîri mümtâz eylediği yolun esâsı, temeli, sonda kavuşulan hâllerin başlangıca yerleşdirildiği Ahrâriyye yoludur. Bu esâs üzerine binâlar ve köşkler kuruldu. Bu temel, bu kadar sağlam olmasaydı, şimdiki durum böyle olamazdı. Bu kıymetli tohmu, Buhârâ ve Semerkanddan getirip, aslı Medîne-i münevvere ve Mekke-i mükerreme toprağından olan, Hindistâna ekdiler. Fazîlet ve ikrâm suyu ile senelerce suladılar. İhsân ile büyütdüler. Olgunlaşıp, kemâle gelince, şimdiki ilm ve ma’rifet meyveleri hâsıl oldu.

Buyurdu: Bize bildirildi ki, hazret-i Mehdî “aleyhirrahme”, bizim bu nisbetimizde bulunacak, bizim ma’rifet ve hakîkatden yazdıklarımızı okuyacak ve kabûl edecekdir.

Buyurdu: Allahü teâlâ, fadl ve keremi ile, bir kulda bulunabilen bütün kemâlâtı, [Nübüvvet makâmından başka hepsini] bize ihsân eyledi.

İmâm-ı Ahmed Rabbânînin "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz" fazîletleri ve husûsiyyetleri anlatılmakla bitmez. Allahü teâlâ, husûsî ihsânı ile, onu Peygamber efendimize "sallallahü aleyhi ve sellem" yedi derecede de mutâbe'at (uymak) ile şereflendirdi. [Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimize tâbi' olmanın yedi derecesi **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbının otuzuncu [30] maddesinde uzun olarak bildirilmekdedir.] Kur'ân-ı kerîmin müteşâbihât ve mukattaâtındaki esrâra mahrem eyledi. Sâbıklar kemâlâtına ulaşdırdı. [Sâbıklar Peygamberlere "aleyhimüsselâm" ve Eshâblarının yükseklerine denir.] Kayyûm-i âlem kılındı. Ona tufeylî olarak, talebesinden ba'zısı kutbluk makâmına ulaşdı. Cezbe ve sülûkün, seyr-i âfâkî ve enfüsînin ötesinde, yeni bir yol meydâna geldi.

Onun tesarruflarının bereketi ile islâm dîni, bilhâssa Hindistânda, çok kuvvetlendi. Ekber şâh zemânında yıkılan, ihmâl edilen islâm eserleri yenilendi. Çok kâfirler, onun elinde müslimân oldu. Binlerce fâsık tevbe eyledi. Muhlislerinden ve talebesinden olan Hân-ı Hânân ismi ile meşhûr Abdürrahîm hân, Nevvâb Ferîd Mürtedâ hân, Muhammed a'zam hân ve dahâ birçok kuvvetli, kudretli vâlî ve kumandanları te'sîrli mektûbları ile islâmiyyeti kuvvetlendirmeğe, yaymağa, ehl-i sünnet vel-cemâ'at i'tikâdını beyân etmeğe teşvîk ve muvaffak eyledi. Bu cemâ'at de, emr-i şerîflerine uyarak, bu yolda çok gayret sarf edip, dînin kuvvetlenmesine hizmet etdiler. Öyle oldu ki, bid'at ve küfr zulmeti îmân ve sünnet nûru hâlini aldı. Yüksek talebelerini, insanlara zâhirî ilmleri ve bâtınî ma'rifetleri öğretmek için her tarafa dağıtdı. Meselâ mevlânâ Hamîd-i Bengâlî, mevlânâ Muhammed Sıddîk-ı Bedahşî, şeyh Müzemmil, mevlânâ Tâhir-i Bedahşî, mevlânâ Ahmed-i Rivenbî, Kerîmeddîn-i Hasen-i Ebdâlî, Hasen-i Berkî, mevlânâ Abdülhayy-i Belhî, mevlânâ Hâşim-i Kişmî, mevlânâ Bedreddîn-i Serhendî, Yûsüf-i Berkî, hâcı Hıdır-i Efgânî, hâce Muhammed Sâdık-i Kâbilî, mevlânâ Yâr Muhammed Kadîm-i Talkânî ve diğerleri gibi "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în".

Bunlar, İmâmın seçkin talebelerindendir. Bunların sohbetinden milyonlarca insan feyz alarak, Vilâyet makâmına kavuşmuşlardır. Bu yüksek talebesine çok ulvî müjdeler vermiş ve insanların bu seçkin zâtların sohbetlerine kavuşmalarını teşvîk eylemişdir. Talebesinden ba'zılarını vilâyet ve kutbluk mansabı ile müjdelemişdir.

Nûr Muhammed Pünti "rahmetullahi aleyh": Talebesinin büyüklerindendir. Bunun hakkında, o ricâl-ül-gaybdendir. Yâ Nukabâdan, yâhûd Nücebâdandır, buyurdu.

Bedî'uddîn-i Sehârenpûrî "kuddise sirruh": Rü'yâda Peygamber efendimizden "sallallahü aleyhi ve sellem" çok inâyet ve iltifâtlara kavuşdu. Kendisine, (Sen Hindistânın sirâcısın, kandilisin) buyurdu. Zemânın kutbu olmak se'âdetine de kavuşdu.

Mevlânâ Ahmed-i Berkî "kuddise sirruh": Bir hafta içinde bütün sülûk konaklarını geçmişdir. Bu da memleketinin kutbu olma şerefine nâil olmuşdur.

Mevlânâ Muhammed Tâhir-i Lâhorî "kuddise sirruh": Kendi memleketinin kutbu olmakla şereflendi. Allahü teâlâ kendisine: (Senin teveccüh etdiklerinin hepsini Cehennem ateşinden halâs etdim ve sana bî'at edeni bağışladım) diye ilhâm eyledi.

Seyyid Âdem-i Bennûrî "kuddise sirruh": Dahâ ilk teveccühde ve hattâ telkîn ânında, talebeyi Fenâ-i kalbî makâmına ve Nisbet-i hâssaya ulaşdırırdı. Allahü teâlâ tarafından kendisine husûsî bir tarz ve yol ihsân edildi. Bu yola **(Ahseniyye)** diyorlar. İşte bu kendi yolu ile insanları Allahü teâlâya yaklaşdırıyordu. Bu beşâreti, imâm-ı Rabbânî "kuddise sirruh", şu sözleri ile kendisine verdiler: (Size bizden istifâde etdiğinizden dahâ çoğu gaybî olarak verilecekdir. Sizin yolunuza tevessül eden, mağfiret olunmuşdur. Kıyâmetde size yeşil bir sancak verilir. Size tevessül edenler, sizin yolunuzda gidenler, kıyâmet gününde o sancağın altında râhat ve gölgede olurlar). Dörtyüzbinden ziyâde kimse ellerinde tevbe etdi. Bin dâne kâmil talebesi vardı. Medîne-i münevvereye gidince, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" selâmını almış ve pekaz kimseye bile nasîb olmıyan müsâfeha etmek şerefine kavuşmuşdu. O sırada bir ses duyuldu: **(Ey oğlum! Sen benim yanımda kal!)** Hakîkaten, Medîne-i münevverede vefât etdi.

Seyyid Muhammed Nû'mân-ı Bedahşî "kuddise sirruh": İmâm-ı Rabbânî, bir mektûbunda buna: (Sizin kemâl hilâliniz, güneşin karşısında ondördüncü ay gibi oldu. Güneşe verilenlerin hepsi, ona aks etdi) yazdı. Kutb olduklarını da kendilerine müjdeledi. İrşâdları çok fazla oldu. Yüzbinlerce insanı Allahü teâlâya yaklaşdırdı. Zemânın pâdişâhı, talebesinin çokluğundan korkdu. Onu Dekkenden çağırıp yanında muhâfaza eyledi. Buyurdu ki: Peygamber efendimizi "sallallahü aleyhi ve sellem" rü'yâda gördüm. Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh", O Serverin yanında idi. Buyurdu ki, (Yâ Ebâ Bekr! Oğlum Muhammed Nu'mâna söyle, Ahmedin makbûlü, benim makbûlümdür ve Allahü te-

âlânın makbûlüdür. Ahmedin merdûdünü ben ve Allahü teâlâ sevmeyiz). İmâm-ı Ahmed Rabbânînin makbûllerinden olduğum için, bu müjdeyi duyunca, büyük bir sürûra kapıldım. Bu huzûr içerisinde iken, tekrâr buyurdular: (Oğlum Muhammed Nu'mâna de ki, senin makbûlün, Ahmedin makbûlüdür. Onun makbûlü, benim ve Allahü teâlânın makbûlümüzdür. Senin merdûdün, Ahmedin, benim ve Allahü teâlânın merdûdüdür).

İMÂM-I RABBÂNÎNİN YÜKSEK OĞULLARI

"Kaddesallahü teâlâ ervâhehüm"

İmâm-ı Rabbânînin sekiz oğlu ve iki kızı vardır:

Muhammed Sâdık "kuddise sirruh": İmâmın "kuddise sirruh" büyük oğludur. Hicrî bin senesinde dünyâya geldi. İmâm-ı Rabbânînin, Hâce Bâkî billahın sohbetine kavuşduğu zemân, henüz sekiz yaşında idi. Bunu da berâber götürmüşdü. Dahâ o zemân, Hâce Bâkî billahın nazârlarına kavuşmuşdu. Teveccühlerinin bereketi ile, bu küçük yaşda hâllere, kendinden geçmelere, inanılamıyacak vâridâta erişdi. Keşf, zevk, kendinden geçme, nûrların içine dalmak, o kadar oldu ki, (Muhammed Sâdıka, pazardan yiyecek alın [biraz şübheli olduğu için]. Böylece, hâllerin istilâsı biraz azalsın!) buyurdu.

Aklî ve naklî ilmlerin çoğunu, babasının huzûrunda tahsîl eyledi. Onsekiz yaşında zâhirî ilmleri bitirip, dikkat ve metânet ile ders okutmağa başladı.

Babası "kuddise sirruh", kendisine gönderdiği bir mektûbda şöyle yazdılar: (Mektûbunuzdan, Vilâyet-i hâssa-i Muhammediyye "sallallahü aleyhi ve sellem" ile münâsebetiniz olduğu anlaşıldı. Bunun için, Allahü teâlâya şükr etdim. Çünki, bir müddetden beri, arzûm bu se'âdete kavuşmanızdı. Birgün, bu devlete yükselmeniz için, size teveccüh eyledim. Tesâdüfen sizi Vilâyet-i Mûsevîde buldum. Oradan ilerletildiniz. Vilâyet-i Muhammediyyeye dâhil oldunuz. Bunun için, Allahü teâlâya hamd ederim.)

Mubârek babası, bu oğlu hakkında buyurdu ki: (Azîz oğlum Muhammed Sâdık "rahmetullahi aleyh", bu fakîrin ma'rifetlerinin mecmû'ası oldu. Cezbe ve Sülûk makâmlarını geride bırakdı. Oğlum, ince, yüksek, gizli ma'rifetlerimin mahremlerindendir. Hatâdan, yanılmakdan mahfûzdur).

Yirmidört yaşına gelince, bulunduğu yere vebâ hastalığı yayıldı. Birçok insanlar, tâ'ûn (vebâ) hastalığından öldü. Mubârek babası, bu belânın kaldırılması için, teveccüh eyledi. Anlaşıldı ki, yağlı bir lokma istiyor. Bu oğlu, kazâya rızâ gösterip kendini Al-

lahın kulları olan insanlar için, fedâ eyledi. 1025 [m. 1615] senesi, Rebî'ulevvelin dokuzuncu günü vefât eyledi. Vebâ hastalığı da geçdi. Büyüklerden biri, rü'yâda gördü ki, bir ses, (Muhammed Sâdık ismini bir kâğıda yazıp, suda eritip yâhud su ile ıslatıp içen bir hasta, vebâdan kurtulur) diyordu. Bu haber memlekete yayıldı. Tâ'ûna yakalananlar böyle yapdı, şifâ buldular. Hattâ, mezârının toprağı bile, bu hastalığa fâideli oldu. İmâm-ı Rabbânî, bu oğlunun vefâtına çok üzüldü. Bir mektûbunda şöyle buyurdu: (Merhûm oğlumun vefâtı çok büyük bir musîbet oldu. O, Allahü teâlânın âyetlerinden, işâretlerinden bir âyet, bir işâret idi. Âlemlerin Rabbinin rahmetlerinden bir rahmet idi. Onun bu yirmidört sene içinde zâhir ve bâtın ilmlerinden elde etdiğini, pekaz kimseler bulabilmişdir). Dâimâ hudû' ve huşû' üzere olup, kendini aşağı ve kusûrlu görürdü. Allahü teâlâya inleyerek yalvarırdı. (Evliyâdan herbiri, Allahü teâlâdan birşey istemişdir. Ben tazarru' ve ilticâyı istedim) buyurdu.

Hâce Muhammed Sa'îd "kuddise sirruh": Hicrî binbeş senesinde tevellüd etdi. Binyetmiş 1070 [m. 1659] senesi Cemâzilâhir ayının yirmiyedinci günü vefât eyledi. Hâce Muhammed Bâkîbillah "kuddise sirruh" zemânında yaşı küçük idi. Görünüşde, huzûrlarına kavuşmadı. Fekat, Hâce: (Muhammed Sa'îd öyle bir kimsedir ki, benden gâibâne bir yolla nisbet almışdır) buyurdu. Zâhirî ve bâtınî kemâlâta yüksek babalarının huzûrunda kavuşdu. Onyedi yaşında, aklî ve naklî ilmleri ikmâl eyledi. Yüksek babası gibi, tâm âmil, takvâ ile süslü, sünnete tâm tâbi' olup azîmet ile amel ederdi. Tatlı sözlü ve alçak gönüllü idi. Dünyâya hiç kıymet vermezdi. Hadîs ilminde sened olup, çok yüksek rütbe sâhibi idi. Fıkhda ise, tâm bir mesned idi. İmâm-ı Rabbânî, fıkh bilgileri üzerinde bir mes'eleyi araşdırmak isteyince, bu oğlundan sorardı. Verdiği doğru ve sağlam cevâblardan çok hoşlanırdı. Ona düâ ederlerdi. Babasının yüksek huzûrunda, kemâl ve tekmîl mertebelerine ulaşdı. İcâzet alıp, tâlibleri irşâd etmesi emr olundu. Âhıret işlerinde olduğu gibi, dünyâ işlerinde de, tedbirli ve ileri görüşlü idi. Şöyle ki, imâm-ı Rabbânî "kuddise sirruh", birçok işlerde, onunla meşveret ederdi. Bâtınî ilmlerde yüksek babasının enîsi idi. Kendisine bildirilen esrârdan, pekaz kimseye bahs edilirdi. Vücûdü hasta olanlar, ondan şifâ arar, kalbi hasta olanlar, onun tasarrufu ile cem'iyyet ve huzûra kavuşurdu. Peygamber efendimizin "aleyhisselâm" vârislerinden olan Behâüddîn-i Buhârînin "kuddise sirruh", (Biz Allahü teâlânın fadlına, ihsânına kavuşduk) sözü, onun hâline uygun idi.

İmâm-ı Rabbânî "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz" buyurdu

ki: (Muhammed Sa'îd, ulemâ-i râsihîndendir. Muhammed Sa'îd, sâbikûndandır. Muhammed Sa'îd, Allahü teâlânın halîlidir. Benden alınan Hullet makâmı ona verildi. Muhammed Sa'îd, Allahü teâlânın rahmet hazînesidir. Yarın kıyâmet günü, rahmet hazînelerinin taksîmi ona verilir. Şefâ'at makâmından büyük payı vardır. Muhammed Sa'îd, nefy dâiresini İbrâhîm "aleyhisselâm" gibi geçdi. Şimdi isbâtda benimle müşterekdir. Birgün, Muhammed Sa'îdin Cennete girmek için, Sırât köprüsü üzerinde sür'atle koşduğunu gördüm).

Büyüklüğüne; (Bugün, benim nisbetim, Müceddidin nisbeti gibidir) sözü yetişir. **(Mektûbât)** isminde bir cild kitâbı vardır. Bu kitâb, mubârek kalbine akıtılmış olan ince ve gizli ilmlerle doludur.

Bir kadın yaşlanmışdı. Çocuğu olmuyordu. Gelip, bana bir çocuk vermesi için Allahü teâlâya düâ edin, sizin düânız makbûldür, dedi. Teveccüh eyledi. Sonra, (Allahü teâlâ, sana bir erkek çocuk verecek) buyurdu. Hakîkaten öyle oldu.

Bir kimsenin oğlu ölmek üzere idi. Ağlıyarak, inleyerek, huzûruna gelip: (Hazret-i Îsâ "aleyhisselâm" ölüleri diriltirdi. Siz de Peygamberlerin vârisisiniz. Oğlumun hâline bir teveccüh buyurun) diye yalvardı. Hiç cevâb vermedi. Biraz sonra: (Oğlunun çıkmış cânı geri geldi, dirildi ve sağlamlaşdı) buyurdu. Adam evine gelince, oğlunu sağlam ve neş'eli buldu.

Hâce Muhammed Ma'sûm "kuddise sirruh": İmâm-ı Ma'sûm, Urve-tül-vüskâ ve Dînin kuvvetlendiricisi ismleri ile meşhûrdur. İmâmın üçüncü oğludur. Binyedi [1007] senesinde dünyâya geldi ve binyetmişdokuz 1079 [m. 1668] senesi Rebîulevvel ayının dokuzuncu günü vefât eyledi. İmâm-ı Rabbânî "rahmetullahi teâlâ aleyh" buyurdu ki, Muhammed Ma'sûmun doğumu çok bereketli oldu. Onun doğduğu sene yüksek hocamın kapısının eşiğini öpmek şerefine nâil oldum ve bu ilm ve ma'rifetler zuhûra geldi.

Dahâ üç yaşında iken, tevhîd kelimeleri söyledi ve derdi ki, ben toprağım, ben göküm, ben şuyum, ben buyum, şu dıvâr Hakdır, şu ağaç Hakdır. Kur'ân-ı kerîmi üç ayda ezberledi. Onaltı yaşında aklî ve naklî ilmleri bitirdi. Talebeye ilm öğretmekle meşgûl oldu. İlm tahsîl ederken, onbir yaşında zikr ve murâkabe yolunu yüksek babasından aldı. Bundan sonra, nelere ve nelere kavuşdu. İmâm-ı Rabbânî bunun hakkında; (Bu oğlumun bizzat Vilâyet-i Muhammediyyeye "aleyhisselâm" isti'dâdı vardır. Muhammed-ül-meşrebdir ve mahbûblardandır. Bizim nisbetimizi elde etmekde, oğlum Ma'sûmun hâli, dedesinin yazdığı bütün kitâbla-

rı ezberliyen **(Şerh-ı Vikâye)** kitâbı sâhibinin hâline benzer) buyurdu. Seyr ve sülûklerindeki ve makâmları aşmalarındaki sür'ati ve vâsıl olduğu makâmlar, eğer anlatılırsa, korkarım ki, kendini yakın bilenler uzağa kaçar. Vâsıl oldum sananlar, ayrılık yolunda koşarlar. Hâllere, yüksek makâmlara, eşsiz vâridâta ve kemâllere kavuşunca, mubârek babası kendisine mutlak icâzet verdi. Bu oğlu da, zâhir ve bâtın ilmlerinde, adım adım yüksek babasını ta'kîb eyledi. Keşfleri çok doğru ve çok kuvvetli olup, uzak memleketlerdeki talebesinin vilâyetin hangi mertebesinde olduğunu ve meşrebinin nasıl olduğunu haber verirdi.

Birgün, yüksek babasının "kuddise sirruh" huzûrunda: (Ben, kendimi cihânı aydınlatan bir nûr görüyorum) buyurdu. İmâm-ı Rabbânî "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz": (Ey oğlum, Sen kendi zemânının kutbu olacaksın. Şu sözümü unutma!) buyurdu. Dahâ sonra, yüksek babalarından, vefâtına yakın alınan **(Kayyûmluk)** makâmı bu oğluna verildi. Böylece, **(Kayyûm-i zemân)** ve **(Kutb-i devrân)** oldu. İmâm-ı Rabbânî, bu oğluna: (Benim bu dünyâ ile ilgim, kayyûmluk sebebi ile idi. Şimdi bunu, sana verdiler. Bütün kâinat, tâm bir şevk ile, yüzünü sana çevirdi. Benim âhırete intikâlim yaklaşdı) buyurdu. Yine buyurdu ki: (Sende asâletden bir pay görünüyor. Senin yaratılış hamurunun mayasına, Peygamber efendimizin "aleyhisselâm" hamuru yoğururlurken artan kısmından bir parça koydular). Bir kerre de: (Bu oğlum sâbikûndandır) buyurdu.

Velhâsıl, mubârek vücûdu, yüksek babası gibi, Allahü teâlânın âyetlerinden, işâretlerinden büyük bir âyet ve işâret idi. Karanlık cihân, onların bereketi ile aydınlandı.

Derin esrârı ve ma'rifetleri bildiren mektûbları üç cild hâlinde toplandı. Yüksek babasının mektûblarından anlaşılamıyan yerleri, yine fârisî olarak, îzâh etdi. Gizli birşey bırakmadı. Mektûbâtı 1340 [m. 1922] de yeniden yazılıp, 1395 [m. 1985] de Pâkistânda nefîs olarak basdırılmışdır.

Kerâmetleri sayılamıyacak kadar çokdur. Vefâtlarına bir gün kala, Serhendde ve yakın şehrlerde, her evin kapısında gizli bir ses duyuldu: (Yarın Kayyûm-i zemân Muhammed Ma'sûm vefât edecek, görmek isteyenler acele etsin!) diyordu.

1068 [m. 1658] senesinde, Kâ'be-i mu'azzamayı ve Ravdat-ülmütahherayı ziyâretleri esnâsında hâsıl olan vâridât ve hâlleri **(El-yevâkit)** isminde bir kitâb hâlinde basılmışdır. Kâ'be-i mu'azzamanın hakîkatinin, kendisine iltifât eylemesi, Resûlullah efendimizle "aleyhisselâm" olan konuşmaları, çeşid çeşid ikrâmlara, yeni yeni makâmlara, o huzûrda kavuşmaları, ne tatlı hâller, ne güzel sözlerdir.

Talebeleri ve Onlardan istifâde edenler, sayılamıyacak kadar çokdur. Te'sîrli teveccühünden hâsıl olan feyz ve kemâller, yüksekliğini gösteren, en güzel delîldir. Dokuzyüzbin kimsenin ona talebe olmak se'âdetine kavuşduğu söylenir. Yedibin talebesine icâzet verdi. Huzûrunda bir tâlib bir haftada Fenâ-i kalbî makâmına ve bir ayda vilâyetin kemâlâtına kavuşurdu. Ba'zılarını, bir teveccühde bütün makâmlara kavuşdururdu. Oğullarının altısı da kutbluk mertebesi ile şereflendiler. Cihânı nûr ile doldurdular. Zâten yüksek babaları, kendisine: (Senin oğulların, benim gibi olurlar) buyurmuşdu.

Muhammed Ma'sûm "rahmetullahi teâlâ aleyh" hazretlerinin altı oğlu, altı kızı vardır.

İmâm-ı Rabbânînin oğullarından Muhammed Ferrûh ve Muhammed Îsâ, onbir ve yedi yaşlarında iken, büyük ağabeğleri Muhammed Sâdık ile "kuddise sirruhüm" aynı günde vebâ hastalığından vefât eylediler "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în".

En küçük oğlu, Muhammed Yahyâdır "kuddise sirruh": 1025 senesinde tevellüd etdi. Dahâ dokuz yaşında iken Kur'ân-ı kerîmi ezberledi. O sene de hazret-i İmâm "rahmetullahi teâlâ aleyh" vefât eyledi. Bu oğluna da, çok merhametli ve şefkatli idi. Kur'ân-ı kerîmi ezberledikden sonra, arabî ilmler okudu. Aklî ve naklî ilmlerin çoğunu ağabeğlerinden tahsîl etdi. Yirmi yaşında, aklî ve naklî ilmleri bitirdi. Hadîs ilminde sened oldu. Fıkh ilminde de tâm bir mesned idi. Dünyâya gelmeden önce, yüksek babasına, (Biz seni, ismi Yahyâ olan bir oğul ile müjdeleriz) âyet-i kerîmesi ilhâm edildi. Bunun için, bu oğlunun ismini Yahyâ koydu. Tarîkat-i Ahmediyye makâmlarını, ağabeğlerinden aldı. Zemânın hükümdarı olan Muhammed Âlemgîr Evreng-i Zîb, huzûruna gelir, istifâde ederdi. İki def'a hacca gitdi. 1098 senesinde vefât etdi.

Onüçüncü asrın müceddidi, makâmât-ı Ahmediyyeye kavuşmuş, asrının teki, eşsiz kâmil ve mükemmil mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî "kuddise sirruh" buyuruyor ki: (Bu ümmetde, sünnet-i seniyyeye yapışmakda, ism, sıfat ve Zât-i ilâhîde keskin görüş ve hepsi hakîkate uygun olan çok yüksek, çok doğru ve çok ince ma'rifetler sâhibi olmakda, Eshâb-ı kirâmdan sonra İmâm-ı Rabbânî "rahmetullahi aleyh" gibi, bir başka kimse göremiyorum. Onun hakîkatini ancak Peygamberler anlar "aleyhimüsselâm". Evliyâ, bundan ne anlıyabilir?) Büyüklerden biri "rahmetullahi aleyh" rü'yâda Resûlullah efendimizden "aleyhisselâm" (Müceddid hakkında ne buyuruyorsunuz?) diye sordu. Cevâbında: (Benim dört halîfem vardır. Beşincisi Ahmeddir) buyurdu. Mazher-i Cân-ı Cânân "kuddise sirruh" da, Peygamber efendimizden

“aleyhisselâm” rü’yâda sordu. Cevâbında: (Onun gibi bir başkası ümmetimde var mıdır?) buyurdu.

Abdüllah Dehlevî “rahmetullahi aleyh”, **(Mekâtîb-i şerîfe)**nin yüzdokuzuncu mektûbunda buyuruyor ki, (Bütün islâm memleketleri, imâm-ı Rabbânî müceddid-i elf-i sânî Ahmed Fârûkînin feyzleri, nûrları ile doldu. Bütün müslimânlara, Onun feyzlerinin şükrünü yapmak vâcibdir. Onun bildirdiği yeni ma’rifetleri, feyzleri, Evliyâdan hiçbiri bildirmedi. Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî ve Mevlevî Hirâtî ve Mevlevî Kamerüddîn Pişverî, önceden anlayamamışlar. Bu fakîrin yanına gelip, müceddidî feyzlerine kavuşunca, bu yolun yüksek derecelerini, makâmlarını anlamışlardır. Seyyid Muhammed Abdürresûl Berzencî, 1103 [m. 1690] de, hac dönüşünde denizde boğuldu. Bunun **(Serhend câhillerini red)** kitâbı, muhâliflere sened olamaz. Ârif isminde birisi, **(Mektûbât)**ın ince bilgilerini, anlamayıp, değişdirerek, fârisîden arabîye terceme etmiş. Bu bozuk yazılar, tesavvufdan haberi olmıyan Berzencînin Medîne-i münevverede eline geçince, şaşkına dönerek, anlamadan, sormadan bu reddiyyesini yazmışdır. Zâhir ve bâtın ilmlerinde derin âlim olan mirzâ Muhammed Burhanpûrî, bu reddiyeyi görünce, Mektûbâtın yazılarını arabîye doğru terceme ederek, bunların islâmiyyete uygun olduğunu isbât etmiş, bunu **(Atıyet-ül-ahbâb firredd-i alel-mu’terıd-ı aleşşeyh Ahmed Fârûkî)** kitâbında yazıp, Mekke âlimlerine de tasdîk etdirmişdir.)

İKİYÜZONÜÇÜNCÜ MEKTÛB

Bu mektûb, nakîb seyyid şeyh Ferîd hazretlerine yazılmışdır. Va’z ve nasîhat vermekde, Ehl-i sünnet âlimlerine uymağı övmekdedir:

Allahü teâlâ, sizi, zâtınıza yakışmıyan herşeyden korusun. Yüce ceddiniz “aleyhi ve alâ âlihissalevâtü vetteslimât” hurmetine düâmı kabûl buyursun! Errahman sûresinde, altmışıncı âyetinde meâlen **(iyiliğin karşılığı, ancak iyilik olur)** buyuruldu. Sizin ihsânlarınıza, hangi ihsânla karşılık yapacağımı bilemiyorum. Ancak, mubârek zemânlarda, din ve dünyâ selâmetiniz için düâ etmeğe çabalıyorum. Elhamdülillah, elimde olmıyarak, bu vazîfe nasîb olmakdadır. Mükâfât olabilecek başka bir ihsân da va’z ve nasîhatdir. Eğer kabûl buyurulursa, bizim için ne büyük ni’met olur.

Ey, asîl ve şerefli efendim! Va’zların özü ve nasîhatların kıymetlisi, Allah adamları ile buluşmak, onlarla birlikde bulunmakdır. Allah adamı olmak ve islâmiyyete yapışmak da, müslimânların çeşidli fırkaları arasında, kurtuluş fırkası olduğu müjdelenmiş olan,

Ehl-i sünnet vel-cemâ'atin doğru yoluna sarılmağa bağlıdır. Bu büyüklerin yolunda gitmedikçe, kurtuluş olamaz. Bunların anladıklarına tâbi' olmadıkça, se'âdete kavuşulamaz. Akl sâhibleri, ilm adamları ve Evliyânın keşfleri, bu sözümüzün doğru olduğunu bildirmekdedirler. Yanlışlık olamaz. Bu büyüklerin doğru yolundan hardal dânesi kadar, pekaz ayrılmış olan bir kimse ile arkadaşlık etmeği, öldürücü zehir bilmelidir. Onunla konuşmağı, yılan sokması gibi korkunç görmelidir. Allahdan korkmayan ilm adamları, hangi fırkadan olursa olsun din hırsızlarıdır [zındıkdırlar]. Bunlarla konuşmakdan, arkadaşlık etmekden [kitâblarını okumakdan da] sakınmalıdır. Dinde hâsıl olan bütün fitneler, azılı din düşmanlığı, hep böyle zındıkların bırakdıkları kötülükdür. Dünyâlık ele geçirmek için, dînin yıkılmasına yardım etdiler. Bekara sûresinin onaltıncı âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Hidâyeti vererek, dalâleti satın aldılar. Bu alış-verişlerinde birşey kazanmadılar. Doğru yolu bulamadılar)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîme, bunları bildirmekdedir. İblîsin râhat, sevinçli oturduğunu, kimseyi aldatmakla uğraşmadığını gören bir zât, (Niçin insanları aldatmıyorsun, boş oturuyorsun?) dedikde, (Bu zemânın kötü din adamları, benim işimi çok güzel yapıyorlar, insanları aldatmak için bana iş bırakmıyorlar) demişdi. [Kıyâmet yaklaşınca, ingiliz masonlarına satılmış olan sahte din adamları, islâm memleketlerinde çoğalacak, tatlı, yaldızlı sözlerle ve yazılarla müslimânları aldatacaklardır. Kâfirlerin kitâblarını, gazetelerini ve televizyonlarını eve sokmamalı, tuzaklarına düşmemelidir.] Oradaki talebeden, mevlânâ Ömer, iyi yaratılışlıdır. Yalnız, kendisine arka olmak, doğruyu söylemesi için kuvvetlendirmek lâzımdır. Hâfız imâm da, aklını fikrini dînin yayılmasına vermişdir. Zâten her müslimânın böyle olması lâzımdır. Hadîs-i şerîfde, **(Kendisine deli denilmiyen kimsenin îmânı temâm olmaz)** buyuruldu. Biliyorsunuz ki, bu fakîr, söyliyerek ve yazarak, iyi kimselerle konuşmanın ehemmiyyetini anlatmağa uğraşıyorum. Kötü kimselerle arkadaşlıkdan kaçınılmasını tekrâr tekrâr bildirmekden usanmıyorum. Çünki, işin temeli bu ikisidir. Söylemek bizden, kabûl etmek sizden. Dahâ doğrusu, hepsi Allahü teâlâdandır. Allahü teâlânın hayrlı işlerde kullandığı kimselere müjdeler olsun!

İhsânlarınızın çokluğu, bu yazılara sebeb oldu. Başınızı ağrıtmak ve usandırmak düşüncesini unutdurdu. Vesselâm.

Bu mektûb, **(Fâideli Bilgiler)** sonunda da yazılıdır.

Yüzbin ok ve kılınc yapamaz aslâ,
Göz yaşının seher vakti yapdığını.
Düşmanı kaçıran, süngüleri, çok def'a,
Toz hâline getirir, bir mü'minin düâsı.

İKİYÜZYİRMİALTINCI MEKTÛB

Bu mektûb, kardeşi meyân şeyh Mevdûda yazılmışdır. Dünyânın kısa sürdüğü, buna karşılık olan azâbın sonsuz olduğu bildirilmekdedir:

Kardeşimin kıymetli mektûbu geldi. Bizleri sevindirdi. Kardeşim! Allahü teâlâ, bize ve size başarılar versin! Dünyâ hayâtı çok kısadır. Sonsuz azâblar, buna karşılıkdır. Bu zemânı, lüzûmsuz, boş şeyleri ele geçirmekde kullanan ve böylece sonsuz acılara yakalanan kimseye yazıklar olsun!

Kardeşim, insanlar, dünyâ kazançlarını bırakıp, her yerden, karıncalar gibi, çekirge sürüleri gibi yanımıza üşüşüyor. Siz ise, bir evden olmak şerefinin kıymetini de düşünmiyerek, dünyânın alçak kazançlarına, seve seve dalmakdasınız. Onlara kavuşmak için çabalıyorsunuz. **(Hayâ, îmândan bir parçadır)** hadîs-i şerîfdir.

Kardeşim! Allah adamlarının böyle toplanması ve bugün Serhendde nasîb olan Allah için toplanmalar, bütün dünyâ dolaşılsa, bu ni'metin yüzdebiri bulunmaz. Buradaki kazançlar ele geçmez. Siz, bu ni'meti, boş yere elden kaçırdınız. Çocuklar gibi, kıymetli cevherleri, cam parçaları ile değişdirdiniz. Fârisî mısra' tercemesi:

Utanmalı, binlerle utanmalı!

Kardeşim! Bu fırsat, bir dahâ ele geçmez. Fırsat bulunsa da, böyle toplantılar bulunamaz. O zemân, bu ni'meti, nasıl ele geçirirsin? Elden kaçırılanı nerden bulabilirsin? Zararları, ne ile yerine koyabilirsin? Yanılıyorsunuz! Yanlış anlıyorsunuz. Tatlı, yağlı lokmalara gönül kapdırmayınız! Süslü, renkli elbiselere aldanmayınız! Bunlara düşkün olmanın sonu, dünyâda da, âhıretde de pişmân olmakdır, inlemekdir. Eşin, dostların gönüllerini yapmak için, kendini belâya sokmak ve âhıretin sonsuz azâblarına atılmak, aklı olanın yapacağı iş değildir. Allahü teâlâ, akl versin ve gafletden uyandırsın!

Kardeşim! Dünyânın vefâsızlığı dillerde dolaşmakdadır. Dünyâya düşkün olanların alçaklıkları, cimrilikleri herkesce bilinmekdedir. Kıymetli ömrünü, böyle fâidesiz, yalancı için elden kaçırana yazıklar olsun! Haberciye ancak haber vermek düşer. Vesselâm.

Kamış boşum dedi, şekerlendi,
Ağaç yükseldi, baltayı yedi.

Urvetülvüskâ Muhammed Ma'sûm Fârûkînin **(Mektûbât)** kitâbı fârisî olup, üç cilddir. Birinci cildde 239, ikincide 158, üçüncü cildde 255 mektûb vardır. Bu 652 mektûbdan otuzüç adedi, terceme edilerek, aşağıda yazılmışdır.

BİRİNCİ CİLD, 21. ci MEKTÛB

Ehl-i sünnet i'tikâdında olup, ahkâm-ı islâmiyyeye uyan bir müslimân, Allahü teâlânın dostlarını severse, onlardan olur. Allahü teâlâ, hepimize bunları sevmek nasîb eylesin! Bu muhabbet sebebi ile, bizleri onların kalblerindeki feyzlere, nûrlara kavuşdursun! Kalblerimizi bu nûrlarla doldursun! Seven, dâima sevgiliye kavuşur. Onun gibi olur. Tâlib iken, matlûb olur. Muhabbeti artdıkça, insanlık sıfatlarından sıyrılır. Nefsin zararlı isteklerinden halâs olur. Allahü teâlânın rızâsına, muhabbetine kavuşur. **(Velî)** olur. Muhabbet, kâinâtın yaratılmasına sebeb oldu. Kapalı olan hazîneyi [Mahlûkları] meydâna çıkardı.

[**(İslâmiyyet)**, Muhammed aleyhisselâmın Peygamber olduğuna inanmak ve Onun dînine uymak demekdir. Allahü teâlânın, Kur'ân-ı kerîmde bildirdiği emrlere **(Farz)** denir. Yasak etdiği şeylere **(Harâm)** denir. İkisine birden **(Ahkâm-ı islâmiyye)** denir. Ahkâm-ı islâmiyyeye uymak, Kur'ân-ı kerîme uymak demekdir. Muhammed aleyhisselâmın her sözünün Allahü teâlâ tarafından bildirildiğine, hepsinin doğru olduğuna inanan kimseye **(Müslimân)** denir. Onun sözleri iki kısmdır: 1- Ma'nâları, mübârek kalbine, Allahü teâlâ tarafından bildirilmiş, kendi konuşduğu kelimelerle söylemişdir. Böyle sözlerine **(Hadîs-i kudsî)** denir. 2- Kelimeleri de, ma'nâları da, kendisindendir. Böyle sözlerine **(Hadîs-i şerîf)** denir. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmi, sevgili Peygamberine, Cebrâîl ismindeki melek ile, yirmiüç senede gönderdi. Vefâtından sonra, halîfe Ebû Bekr-i Sıddîkın emri ile, bir araya toplandı. Meydâna gelen kitâba **(Kur'ân-ı kerîm)** ve **(Mushaf)** denildi. Kur'ân-ı kerîmin hepsi, arabîdir. Ma'nâsını herkes anlıyamaz. Kelâm-ı ilâhîden, murâd-ı ilâhîyi, yalnız Muhammed aleyhisselâm anlamış ve Eshâbına bildirmişdir. Muhammed aleyhisselâmın güzel cemâlini bir kerre gören müslimâna **(Sahâbî)** denir. Hepsine **(Eshâb-ı kirâm)** denir. Eshâb-ı kirâm, Resûlullahdan öğrendiklerinin hepsini, talebelerine bildirdi. Bunlar da, açıklıyarak, binlerce kitâblarında yazdılar. Bunlara **(Ehl-i sünnet âlimleri)** denir. Dört mezheb imâmları ve imâm-ı Ahmed Rabbânî ile oğlu Muhammed Ma'sûm, Ehl-i sünnet âlimleridirler. Görülüyor ki, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını doğru olarak öğrenmek istiyenin, Ehl-i sünnet âlimlerinin **(Fıkh)** ve **(Îmân)** kitâblarını ve Hin-

distândaki islâm âlimlerinden, imâm-ı Ahmed Rabbânînin (1034 [m. 1624]) ve oğlu Muhammed Ma'sûmun "rahimehümullah" üçer cild **(Mektûbât)** kitâblarını okuması lâzımdır. Îmân kitâblarında, kalb ile inanılacak bilgiler yazılıdır. Fıkh kitâblarında, beden ile yapılacak işler, ya'nî, ahkâm-ı islâmiyye bilgileri yazılıdır. Türkçe, **(Ni'met-i islâm)** kitâbında îmân ve islâm ve ahkâm bilgileri birlikde yazılıdır. Bu kitâb çok kıymetlidir. **(Kalb)**, göğsümüzün sol tarafındaki et parçası değildir. Buna, yürek denir. Yürek, hayvanlarda da bulunur. Kalb, yürekde bulunan bir kuvvetdir. Görülmez. Ampulde bulunan elektrik ceryânı gibidir. Buna, gönül diyoruz. Gönül, insanlarda bulunur. Hayvanlarda bulunmaz. Bedendeki bütün a'zâ, kalbin emrindedir. His uzvlarımızın duydukları bütün bilgiler kalbde toplanır. İnanmak, sevmek, korkmak, insanın kalbindedir. İ'tikâd eden, ya'nî îmân eden ve kâfir olan, kalbdir. Kalbi temiz olan, ahkâm-ı islâmiyyeye uyar. Kalbi kötü olan, ahkâm-ı islâmiyyeden kaçar. Güzel, iyi ahlâkın ve kötü huyların yeri kalbdir. Allahü teâlâ, dinleri, Peygamberleri, kalbi temizlemek için gönderdi. Kalbi temiz olan, herkese iyilik eder. Devletine, milletine fâideli olur. Dünyâda, râhat, huzûr içinde yaşarlar. Âhiretde de, ebedî, sonsuz se'âdete kavuşurlar. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını okuyup, öğrenip de, öğretmeğe çalışan ana, baba, evlâdı için büyük ni'metdir. Böyle olan mu'allim, talebesi için büyük ni'metdir. Böyle olan kitâblar, mecmû'a ve gazeteler, okuyucuları için büyük ni'metdir. Böyle olan, radyo, televizyon ve internet, bütün millet için büyük ni'metdir. Etiketi, mevkı'i ne olursa olsun, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarını okumamış, okusa da anlıyamamış olan bir câhil, ahmak kimsenin, islâmiyyet hakkında, boş kafasından çıkan sözleri, yazıları, hiç kıymetsizdir. Mechûle taş atmak gibidir. İslâmiyyete ve bütün insanlara zararlıdır. Ehl-i sünnet âlimlerinden sonra, ba'zı câhiller, sapıklar ve bunların arasına karışan yehûdîler, ingiliz câsûsları, yunan felesoflarının fikrlerini ve kendi zemânlarındaki fen bilgilerini ve kendi sapık ve hâin düşüncelerini karışdırarak, bozuk din kitâbları yazdılar. İslâm dîninde, böylece yetmişiki bozuk **(Bid'at)** fırkası meydâna geldi. Bunların çoğu zemânla gayb oldu. Yalnız, **(Şî'î)** fırkası kaldı. Şimdi, islâmiyyeti bildiren kitâb olarak, dünyâya, Ehl-i sünnetin doğru kitâbları ile, şî'îlerin ve islâmiyyeti içerden yıkmak için, ingilizlerin 1150 hicrî ve 1737 mîlâdî senesinde, Süûdî Arabistânda kurdukları **(vehhâbî)** fırkasının, kitâbları yayılmakdadır. Mezhebsiz bir din adamı olan Ahmed ibni Teymiyyenin kitâblarındaki sapık fikrler ile ingiliz câsûsu Hempherin yalan ve hîlelerinin karışımına **(Vehhâbîlik)** denilmişdir.]

BİRİNCİ CİLD, 22. ci MEKTÛB

Allahü teâlâ, size islâmiyyetin doğru yolunda ilerlemek nasîb eylesin! Kıyâmet yaklaşdı. Küfr, bid'at ve günâh zulmetleri her tarafı kapladı. Herkes, bu zulmetlerin fırtınalarına yakalanıyor. Böyle bir zemânda, bir sünneti ortaya çıkaracak, bid'atları yok edecek bir kahraman arıyoruz. Peygamberimizin sünnetlerinin ışıkları olmadan, doğru yol bulunamaz. Resûlullaha tâbi' olmadan, kurtuluş olamaz. Tesavvuf yolunda ilerleyerek, Allahü teâlânın sevgisine kavuşmak için, Allahü teâlânın Habîbine tâbi' olmak lâzımdır. **(Allahü teâlâyı seviyorsanız, bana tâbi' olunuz! Allahü teâlâ, bana tâbi' olanları sever)** meâlindeki, Âl-i İmrân sûresinin otuzbirinci âyet-i kerîmesi, bu sözümüzün şâhididir. İnsânın se'âdete kavuşması için, âdetlerinde, ibâdetlerinde, kısacası her işinde din ve dünyâ büyüklerinin reîsine benzemesi lâzımdır. Bu dünyâda, herkesin, sevdiğine benzeyenleri çok sevdiğini görüyoruz. Sevgilinin sevdikleri sevilir. Düşmanları sevilmez. Beden ile ve kalb ile erişilebilecek bütün kemâller, yüksek dereceler, Resûlullahı sevmeğe bağlıdır. İnsânın kemâli, bu terâzî ile ölçülür. Bunun için, tâ'atların, ibâdetlerin en kıymetlisi, Allahü teâlânın Evliyâsını, Dostlarını sevmek ve Düşmanlarını sevmemekdir. Çünki, Allahü teâlâyı sevmenin en büyük alâmeti budur. Dostun sevdiklerini sevmek, düşmanlarını sevmemek, insanda kendiliğinden hâsıl olur. Seven kimse, bu husûsda deli gibidir. **(Bir kimseye deli denilmedikce, îmânı kâmil olmaz)** buyuruldu. Böyle olmıyan kimsenin muhabbetden nasîbi olmaz. Bu işde, (Uzak olmadıkca, yakınlık olamaz) sözüne uymak lâzımdır. Bir takım câhiller, hazret-i Alîyi sevenin, Eshâb-ı kirâmın büyüklerini sevmemesi lâzımdır diyorlar. Bu sözleri doğru değildir. Çünki, birini sevenin, onun düşmanlarını sevmemesi lâzımdır. Dostlarını değil. Allahü teâlâ, Feth sûresinin yirmidokuzuncu âyetinde, Eshâb-ı kirâm için, meâlen, **(Birbirlerine çok merhametlidirler)** buyurdu. Birbirlerine (rahîm) olduklarını bildirdi. Bu âyet-i kerîme, Eshâb-ı kirâmın, birbirlerine çok ve devâmlı merhametli olduklarını gösteriyor. Merhamete uymıyan, buğz, kin, hased ve adâvetin, aralarında hiç bulunmadığını haber veriyor. Hadîs-i şerîfde, **(Ümmetimin en merhametlisi Ebû Bekrdir)** buyuruldu. Merhameti en çok olanın, bu ümmete kin ve adâvet etmesi hiç düşünülebilir mi?

Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma **(Benim için, bir amel yapdın mı?)** dedi. Yâ Rabbî! Senin için nemâz kıldım. Oruc tutdum. Zekât verdim. İsmini zikr etdim dedi. Allahü teâlâ, **(Nemâzın sana burhândır** [Mü'min olduğuna alâmetdir]. **Oruc** [seni Cehennem

ateşinden koruyan] **perdedir. Zekât, zıldır. Zikr, nûrdur. Benim için ne yapdın?)** buyurdu. Yâ Rabbî! Senin için olan amel nedir dedi. Allahü teâlâ, **(Sevdiklerimi sevdin mi? Düşmanlarıma düşman oldun mu?)** buyurdu. Mûsâ aleyhisselâm, Allahü teâlânın en çok sevdiği amelin, (Hubb-i fillâh ve Bugd-ı fillâh) olduğunu anladı.

Herhangi bir Velî zuhûr ve imdâd ederse, onu kendi üstâdından bilmelidir. Teveccüh bir yere olmalıdır.

Da'vet edilen ziyâfete gitmek sünnetdir. Fekat, bunun şartları vardır. Meselâ, ta'âm riyâ ve şöhret için olmamalı. Halâl mâldan olmalı. Lehv [çalgı] ve lu'b [oyun, kadın] bulunmamalı ve da'vet umûma şâmil olmamalıdır. Bu şartlara uygun olan da'vete, sünnet olduğunu düşünerek gitmeli, karın doyurmağı ve başka şeyleri düşünmemelidir. Süfyân-ı Sevrî[1] buyuruyor ki, (Bir kimse, Allah rızâsı için, niyyet etmeden yemeğe da'vet ederse, buna bir günâh yazılır. Niyyet etmeden gidene, iki günâh yazılır). Şartlardan biri noksan olan ziyâfete gitmek sünnet değildir.

Ciger pâre oğlunuzun vefât etdiğini yazıyorsunuz. **(İnnâ lillah ve innâ ileyhi râci'ûn).** Hak teâlâ, ni'mel-bedel ihsân eylesin! Kazâ-i ilâhîye sabr ve rızâ sevâbı versin! Hakîkî zarar, sevâbdan, mahrûm kalmakdır. Hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, **(Mü'mine gelen kazâya şaşılır. Hayr gelince, hamd ve şükr eder. Musîbet gelirse, hamd ve sabr eder. Mü'mine herşey için, hattâ zevcesinin ağzına bir lokma uzatmasına da, sevâb verilir.)**

BİRİNCİ CİLD, 23. cü MEKTÛB

Tevhîd, ya'nî Allahü teâlânın bir olduğuna inanmak, iki dürlüdür. Avâm tevhîdi ve Havâs tevhîdi. Avâm tevhîdi, câhil müslimânların tevhîdidir. Avâm tevhîdi, **(Lâ ilâhe illallah)** demek ve bunun ma'nâsını bilip, inanmakdır. Kâfirlerin bâtıl, bozuk ma'bûdlarını red etmek, bu bozuk tanrılarda ülûhiyyet sıfatı bulunduğuna inanmamakdır. Birşeyde ülûhiyyet sıfatı bulunduğuna inanmak, onu tanrı yapmak olur. Hiçbir insana tanrı dememelidir. [Ülûhiyyet sıfatı, Allahü teâlâya mahsûs olan sıfatlar demekdir.] Yalnız Allahü teâlânın ma'bûd olduğuna inanmalıdır. Avâm böyle îmân ederken, ba'zı mahlûkları da, çok severler ve nefs-i emmâreleri, Allahü teâlâyı inkâr etmekde, Ona karşı gelmekdedir. Havâs ya'nî Ârifler de, böyle îmân etmekle berâber, ayrıca iki dereceleri de vardır:

---

[1] Süfyân-ı Sevrî 161 [m. 778] de Bağdâdda vefât etdi.

Birinci derecede, Allahü teâlâdan başka hiçbir şeyi sevmezler. Kalbleri, Ondan başka hiçbirşeyi görmez ve bilmez. Ya'nî, zekî, uyanık olan kimse, bu fikre devâm edince ve çalgı, oyun gibi, nefse hoş gelen ve Allahü teâlâyı devâmlı düşünmeğe, ya'nî Ona teveccüh etmeğe mâni' olan şeylerden uzaklaşınca ve Allahü teâlâ, ona ezelde inâyet, ihsân etmiş ise, ilmin te'sîri yavaş yavaş kalbini kaplar. Kalbi, Allahü teâlâyı, devâmlı yâd etmeğe başlar. Zâhirinin, ya'nî aklının ve his organlarının, dünyâ işleri ile meşgûl olması, kalbine te'sîr etmez. Zâhiri gâfil de olsa, hâzır da olsa, uyanık da olsa, uykuda da olsa, kalbi, hep Onu yâd eder. Yalnız iken de, herkesin yanında iken de, hep huzûr-ı ilâhîdedir. Beyt:

Bedenim, aklım, pazardadır,
Kalbim, hep Allahım iledir.

Kalb, hep huzûr ile, cem'ıyyet ile olunca, mâ-sivâ ya'nî mahlûkların sevgisi, kalbden yavaş yavaş gider. Herşeyi unutmağa başlar. Öyle olur ki, istese ve uğraşsa da, hiçbirşeyi hâtırlıyamaz. Herkesin sevinmesi, herkesin üzülmesi ona te'sîr etmez. Bu hâle **(Fenâ-yı kalb)** denir ki, vilâyet mertebelerinin evvelidir. Bu mertebede bâtın, ya'nî kalb, devâmlı huzûrda ve mâ-sivâyı tam unutmuş ise de, nefs hâzır olup, herşeyi bilmekde ve Allahü teâlâya isyânı devâm etmekdedir.

İkinci derecede, Havâsın nefsi, kendini ve herşeyi unutmağa başlar. Arzûları ve kalbe emrleri azalır. Öyle olur ki, kendine ben [ene] diyemez olur. Bu zemân, Ârifin nâmı ve nişânı kalmaz. Huzûru, şimdi kendine olur. Bu sözümüz, Ârif, Hak olur. Allahü teâlâ ile birleşir demek değildir. Hallâc-ı Mensûrun[1] (Enel-Hak=Ben Rabbimle birleşdim) sözü, bu makâma vâsıl olmadan öncedir. Çünki, bu makâmda, nefs ene diyemez. (Sübhânî=Ben mahlûklardan değilim) sözü de böyledir. Bu hâle, **(Fenâ-yı nefs)** denir. Kalbin fenâsında, kalb aynasında, mâ-sivânın sûretleri, hayâlleri yok olur. Enfüsdeki [insandaki] ve âfâkdaki mevcûdların nakşları yok olur. **(Tecellî-yi ef'âl)** hâsıl olur. İkinci fenâda, **(Tecellî-yi sıfât)** hâsıl olarak, nefsin ilm-i hudûrîsi yok olup, Ârif kendini unutur. Seyr ve sülûk denilen yolculuğun sonu budur.

Dostun firâkı, az sürse de az değildir,
Gözde bir kılın bulunması, çok ağır gelir!

---

[1] Hüseyn Mensûr 306 [m. 919] da Bağdâdda şehîd edildi.

Hak sübhânehu ve teâlâ, din ve dünyâ murâdlarınıza kavuşdursun! Dünyâ lezzetlerinin, fânî [geçici] ni'metlerin zararlarından kurtulmak için ilâc, bunları ahkâm-ı islâmiyyeye uygun kullanmakdır. Ya'nî, Allahü teâlânın emrlerine ve yasaklarına uymakdır. Ahkâm-ı islâmiyyeye uygun kullanılmazsa, bu lezzetler zararlı olur. Allahü teâlânın gadabına, azâbına sebeb olurlar. Hakîkî, tâm kurtulmak için, bu lezzetleri, mümkin olduğu kadar, terk etmelidir. Terk edemiyenlerin, ilâcını kullanmaları lâzımdır. Böylece, zararlarından kurtulurlar. Bu lezzetleri terk edemeyip, ilâcını da yapmayanlara, böylece felâketlere, derdlere sürüklenip, se'âdetden mahrûm kalanlara yazıklar olsun! [İslâmiyyet, dünyâ lezzetlerini, zevklerini men' etmiyor. Bunların hayvanlar gibi, azgın, zararlı kullanılmasını men' ediyor.] Nefslerinin arzûlarına tâbi' olup, dünyâ lezzetlerini ahkâm-ı islâmiyyeye uygun kullanmıyanlar, böylece, fâideli ve dâimî olan Cennet lezzetlerinden kaçanlar çok zevâllıdır. Allahü teâlânın herşeyi gördüğünü bilmiyorlar mı? Zararlardan kurtulmak için, dünyâ lezzetlerini ahkâm-ı islâmiyyeye uygun kullanmak lâzım olduğunu işitmemişler mi? Sorgu, süâl günü elbet gelecek, herkesin, dünyâda yapdıkları, önlerine serilecekdir. [Dünyâ zevkleri, lezzetleri peşinde koşanların, öldükden sonra dirilmek olduğuna, ahkâm-ı islâmiyyeye uyanların, Cennet zevklerine kavuşacaklarına, ahkâm-ı islâmiyyeye uymıyanların, Cehennem ateşinde yanacaklarına inanmadıkları anlaşılıyor. Hâlbuki, bunların ilerici, büyük adam dedikleri Avrupalılar, Amerikalılar, Cennete, Cehenneme inanıyor. Kiliseleri dolup taşıyor. Avrupalıların ahlâksızlıklarına, nâmûssuzluklarına ilericilik diyerek sarılan, onlar gibi âhirete inanan vatandaşlara gerici, yobaz diyerek saldıranların içyüzleri meydândadır. Aklları olmıyan, nefslerinin, zevklerinin esîri olan bu zevallılara aldanmamalıdır.] Dünyâda Rabbinin rızâsını kazanmış, Onun harâm etdiği şeylerden sakınmış olanlara, o gün müjdeler olsun! Dünyânın yaldızlı hayâtına aldanmayanlara, Rabbin azâbından korkarak, nefslerine hâkim olanlara, evinde ve emrinde olanlara nemâz kılmalarını emr edenlere [ve kadınlarına, kızlarına, sokağa çıkarken örtünmelerini öğretenlere] müjdeler olsun, müjdeler olsun! Allahü teâlânın gösterdiği se'âdet yolunda olanlara ve Muhammed aleyhisselâma tâbi' olanlara selâmlar olsun!

Her ne varsa güzel, Onu anmakdan başka,
Hepsi câna zehrdir, şeker dahî olsa!

Meârif-i ilâhî, ya'nî Allahü teâlâyı ve sıfatlarını tanımak, hârikalar göstermekden ve gizli şeyleri bulmakdan dahâ kıymetlidir. Ma'rifetler ile hârikalar arasındaki fark, hâlık ile mahlûk arasındaki fark gibidir. Sahîh olan ma'rifetler, îmânın kâmil olduğunu gösterir ve dahâ kemâl bulmasına sebeb olur. İnsanın hiçbir kemâli, hârikalara bağlı değildir. Ancak, kâmillerin ba'zısında hârika hâsıl olmakdadır. Evliyânın birbirlerinden üstünlükleri, ma'rifetleri ile ölçülür ve zât-i ilâhînin ve sıfât-ı ilâhînin sırlarını keşf etmeleri ile anlaşılır. Mahlûkların esrârını keşf etmekle ve kerâmet göstermekle anlaşılmaz. Hârikalar, meârif-i ilâhîden efdal olsaydı, Cûkiyye ve Berehmen denilen hind papazları, riyâzet çekerek, [nefslerini ezerek], hârikalar gösterdikleri için, hârika göstermekden kaçınan ve meârif derecelerinde çok yüksekde bulunan Evliyâdan üstün olurlardı. Hârika ve kerâmet, açlık, riyâzet çeken kâfirlerde de hâsıl olur. Allahü teâlânın sevmesini göstermez. Keşf ve kerâmetler sâhibi olmak istiyen kimse, mahlûkları istemekdedir. Allahü teâlânın rızâsını kazanmak arzûsunda değildir.

İblîs mel'ûn olduğu hâlde,
Hârika gösterir her yerde,
Kapıdan da girer, damdan da,
Oturur kalbde ve endâmda.

Hikâyelere hiç aldanma!
Hârikalar bahsine dalma!
Kerâmet, doğru ibâdetdir,
Diğerleri, hep felâketdir.

İnsânın kemâli, fânî olduğunu anlamasıdır. İslâmiyyetden maksad, insanın, hiç olduğunu anlamasıdır. Dâimî, sonsuz var olmak, **(ülûhiyyet)** sıfatlarındandır. Allahü teâlâya mahsûsdur. Hârika, kerâmet göstererek, meşhûr olmak, kibre sebeb olur. İslâmiyyetin fâidelerinden mahrûm kalır. Böyle kimse, ma'rifete kavuşamaz. Evliyânın büyüklerinden Ebû Sa'îd Ebülhayre sordular: Falan kimse, su üstünde yürüyor dediler. Bu iş kolaydır. Martı kuşları da, su üstünde yürüyor buyurdu. Filan kimse, havada uçuyor dediler. Kuş ve sinek de uçuyor buyurdu. Filan kimse, bir anda, bir şehrden bir şehre gidiyor dediler. Şeytân da, bir nefesde şarkdan garba gidiyor. Böyle şeylerin kıymeti yokdur. Merd odur ki, herkes gibi yaşar. Alış-veriş yapar. Evle-

nir. Bir ân, Allahü teâlâdan gâfil olmaz buyurdu.[1]

Büyük velî Şihâbüddîn-i Sühreverdi[2], **(Avârif)** kitâbında, hârikaları ve kerâmetleri anlatdıkdan sonra diyor ki, (Bütün bu havârık ve kerâmât, kalbin Allahü teâlâyı hâtırlaması yanında, hiç gibidir).

Şeyh-ul-islâm Hirevî Abdüllah Ensârî[3] buyuruyor ki, (Ma'rifet ehlinin firâseti, gördüğü kimsenin sâlih veyâ fâsık olduğunu anlamakdır. Açlık ve riyâzet çekenlerin firâseti, sûretleri, cismlerin nerde olduklarını anlamak ve gayb olan şeyleri haber vermekdir. Bunlar, mahlûkları haber verirler. Çünki, Allahü teâlâdan haberleri yokdur. Ma'rifet ehli ise, Allahü teâlâdan kalblerine gelen bilgileri, hâlleri, ma'rifetleri anladıkları için, hep Allahü teâlâdan haber verirler. İnsanların çoğu, Allahü teâlâdan gâfil oldukları ve kalblerinde dünyâ düşünceleri bulunduğu için, maddî şeylerden haber almağı ve gayb olan şeyleri öğrenmeği isterler. Bundan haber verenleri, Ehlullah, ya'nî Evliyâ, Allahü teâlânın sevgili kulu zan ederler. Hakîkat ehlinin, Evliyânın keşflerine kıymet vermezler. Bunların, Allahü teâlâdan verdikleri haberlere inanmazlar. Bunlar, Allah adamı olsalardı, mahlûkların hâllerini bilir, haber verirlerdi. Mahlûkların hâllerini bilmiyen, dahâ yüksek şeyleri nasıl bilir, Allahü teâlâya nasıl ârif olur derler. Böyle fâsid kıyâs ile [yanlış düşünerek], Ehlullahi tekzîb eder, Evliyâya inanmazlar. Allahü teâlâ, Evliyâsını çok sevdiği için, mahlûklar ile vakt geçirmelerini, kendinden başkalarını düşünmelerini istemez. Mahlûkların hâlleri ile uğraşsalardı, Evliyâlık mertebelerine yükselemezlerdi. Mahlûkların hâlleri ile uğraşanlar, Allahü teâlânın ma'rifetinden mahrûm kalacakları gibi, Ehlullah da, mahlûkların hâllerini düşünmezler. Ehlullah, mahlûkların hâllerini düşünselerdi, onlardan dahâ iyi anlarlardı. Allahü teâlâ, açlık ve riyâzet çekerek, nefslerinin aynasına cilâ verenlerin firâsetlerini beğenmediği için, bu firâset müslimânlarda da, yehûdîlerde de, hıristiyanlarda [ve şî'î ve vehhâbîlerde] de hâsıl olmakdadır. Yalnız Ehlullaha mahsûs değildir).

Ba'zı sebebler, fâideler olunca, ba'zı Evliyânın hârikalar göstermesine izn verilir. Ehli olmayan kimselerin me'ârif-i ilâhîden konuşmaları, ma'rifetlerin kıymetlerini azaltmaz. Bu konuşmalar, kıymetli bir cevherin, bir çöpcü eline düşmesine benzer. Bu

---

[1] Ebû Sa'îd Ebülhayr 400 [m. 1008] de vefât etdi.

[2] Şihâbüddîn Ömer Sühreverdî, şâfi'î, Sıddîkî, 632 [m. 1234] de Bağdâdda vefât etdi.

[3] Abdüllah Ensârî, 481 [m. 1088] de Hirâtda vefât etdi.

cevherin kıymeti azalmaz. Bozuk kimselerin, Evliyâdan işitdikleri ma'rifetleri söylemelerinin hiç kıymeti yokdur. Bunları işiterek değil, kendi keşflerimiz, hâllerimiz ile söylüyoruz derlerse, şeytân onlara bozuk şeyler gösterip, bunları hak olarak tanıtır. Bu gayb yolunda, her zerre kendini Hak olarak tanıtmakdadır.

İmâm-ı Rabbânî buyuruyor ki, (Çok def'a, insâna âlem-i ervâh görünür. Bu âlem, çok latîf ve maddesiz olduğu için, Allahü teâlâ göründü sanır. Rûhun, bu âleme olan ihâtasını, sereyânını, Allahü teâlânın ihâtası, sereyânı zan eder). Âriflerden biri buyuruyor ki, (Otuz seneden beri, rûhumu Hak teâlâ zan ederek tapındım). İmâm-ı Rabbânî, bir mektûbunda buyuruyor ki, (Âriflerden biri, gönderdiği mektûbda, fenâ makâmında, o dereceye vardım ki, yer yüzüne baksam, yer yüzünü göremiyorum. Semâya baksam, onu da bulamıyorum. Arşı, kürsîyi, Cenneti, Cehennemi de bilemiyorum. Kendimi de bulamıyorum. Birinin yanına gitsem, onu da bulamıyorum. Allahü teâlânın varlığı sonsuzdur. Onun sonunu kimse bulamamışdır.... Ben, bu hâlimi, tesavvuf yolunun son makâmı biliyorum. Evliyâ-ı kirâm da, bu yolu buraya kadar bildirdiler. Siz de, bu hâli son mertebe olarak biliyorsanız, ne güzel. Yok, eğer, bundan yukarı başka mertebeler dahâ var diyorsanız, bana yazınız da, yanınıza gelip, Hak teâlâyı bulayım dedi. İmâm-ı Rabbânî, cevâbında buyurdu ki, bu mertebeye varan kimse, kalb mertebesinin dörtde birine varabilmişdir. Bu hâl, anâsır-ı erbaadan havâ unsurunda fânî olmakdır. Havâ herşeyi ihâta etdiği için, her bakdığı yerde havâyı görmekdedir. Bu gördüklerini, Hak teâlâ zan etmekdedir.) Çokları, bu tevhîdi keşf ve hâl zan etmiş. Hâlbuki, kalblerinde hâsıl olan keşf ve hâl değildir. Bir hayâldir. Bu hâli çok düşünenlerin hayâllerinde hâsıl olur. Nitekim imâm-ı Rabbânî, tevhîd-i şühûdî ve tevhîd-i vücûdîyi anlatdığı mektûbda buyuruyor ki, (Tevhîd-i vücûdî, çok kimsede, tevhîdi çok mürâkabe edince [çok düşününce] ve (Lâ ilâhe illallah) kelimesine, (Allahü teâlâdan başka mevcûd yokdur) ma'nâsını verince hâsıl olur. Böyle çok zikr edenlerin hayâllerinde hâsıl olur. Kalbe gelen keşf ve hâl değildir. Bunun kalb makâmından haberi yokdur. Hak yolda olan tesavvuf ehli, böyle yanılınca, şeytânın tuzağına düşmüş olan bozuk kimselerin neler söyleyeceklerini düşünmelidir).

Evliyâ, feyz gelmesine vâsıtadır [Menba'dan, kaynakdan gelen suyu veren musluk gibidir]. Vâsıta sahîh olmazsa [menba'a bağlı olmazsa], aranılana nasıl kavuşulur. O hâlde, **(fenâ fillah)** mertebesine kavuşmak için, menba'a bağlı olan Velîde fânî olmak, [onun sevgisine kavuşup, herşeyi unutmak] lâzımdır. Sevmek,

ona tâbi' olmakdır. Vâsıtanın kalbinden gelen feyzler, ma'rifetler, muhabbet mikdârınca alınır. Sohbet nasîb olursa, alınan feyz çok olur. Feyz, ma'rifet gelince, mâ-sivânın [mahlûkların] sevgisi kalbden çıkar. Allahü teâlânın ismleri tecellî [zuhûr] etmeğe başlar. Bu ismlerle bekâ hâsıl olur. Kemâlât ve esmâ-i ilâhî, nihâyetsizdir. Kalbdeki tecellîleri sonsuzdur. Râbıta kuvvetli olup, Ârifin sûreti devâmlı zâhir olursa, feyz almak çok ve kolay olur. Allahü teâlâyı düşünmekle, böyle feyz alınamaz. Ya'nî ma'rifete kavuşulamaz. Hizmet, huzûr ve sohbet nasîb olursa, feyz almak dahâ çok olur. Eshâb-ı kirâm, huzûr ve sohbet ni'meti sâyesinde eshâb oldular. Veyselkarânî, ma'nevî münâsebet [muhabbet bağı] ile, çok feyz aldı ise de, Eshâb-ı kirâm derecesine yükselemedi. Hayâlde görünen şekl, sûret, Velînin kendisi değildir. Onun kendinde öyle şeyler vardır ki, sûretinde bulunmazlar.

Çok ibâdet yapmak ve fâidesiz sözler söylememek ve nâmahremleri görmemek için halvet, inzivâ lâzımdır. Fekat, halkın haklarını zâyı' etmemek, edâ etmek şartdır.

Rûhları görmek, kalb ile, basîret ile olur. Gözler açık iken görmek de böyledir. Rûhları görmek, kemâl alâmeti değildir.

BİRİNCİ CİLD, 78. ci MEKTÛB

Dinde yüksek derecelere kavuşmak için, [Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi îmân etmek ve ahkâm-ı islâmiyyeye uymak ve sonra] Ehl-i sünnet âlimlerine muhabbet bağı ile bağlanmak lâzımdır. [Îmânın doğru olması için, ahkâm-ı islâmiyyeye uymak lâzım olduğuna inanmak lâzımdır. Ehl-i sünnet îmânı böyledir.] Sâdık olan tâlib, âlime muhabbeti sebebi ile, onun bâtınından [kalbinden] gelen feyzleri [ya'nî Allah sevgisini] alır. Yavaş yavaş onun gibi olur. (Fenâ-yı kalb), [Allahdan başka birşey hâtırlamamak], fenâ-yı hakîkînin başlangıcıdır demişlerdir. Sevmeden ve fenâ hâsıl olmadan, yalnız ibâdet etmekle, hakîkate kavuşulmaz. İbâdet, Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşduran sebeblerden biri ise de, fenâ, ya'nî aşırı muhabbet de şartdır. Âlim de, teveccüh ederse, onu severse, yalnız muhabbet, maksada kavuşdurur. Riyâzetler çekmek, ya'nî nefse sıkıntı veren şeyleri yapmak ve erbaînler çekmek, ya'nî kırk gün bir yerde kapanmak şart değildir.

Bu yazdıklarımız, Eshâb-ı kirâmın yoludur. Bu yolda ifâde ve istifâde [Feyz almak, ya'nî ma'rifet-i ilâhiyyeye kavuşmak, kalbden kalbe] aks etmekle olur. Edebe riâyet ederek, sohbetde bulunmak kâfîdir. Îmân ve teslîm ve itâat şartı ile, Resûlullahın sohbetinde bulunmak, Eshâb-ı kirâmın kemâle gelmesi için kâfî idi.

Bunun için, Eshâb-ı kirâmın yolu, çabuk kavuşdurmakdadır. Feyz almakda, genc, ihtiyâr, sabî, diri ve ölü müsâvîdirler. Nihâyetde ihsân edilenler, bu yolda, başlangıçda da verilir. Bu yolun riyâzeti, sünnet-i seniyyeye yapışmak, bid'atlerden sakınmak ve mürşid-i kâmili sevmekdir. Hâce Ubeydullah-i Ahrâr 895 [m. 1490] de Semerkandda vefât etdi. Buyurdu ki, (Bu yoldaki sâliklerin i'tikâdları, Ehl-i sünnet ve cemâ'at i'tikâdıdır. Riyâzetleri, ahkâm-ı islâmiyyeye uymakdır. İbâdet etmiyenlere feyz gelmez. Bunlar terakkî edemez. Bu yolun nihâyeti, mahlûkları unutup, devâmlı huzûr-i ilâhîdir. Aşırı muhabbet ve cezbe olmadan, bu se'âdete kavuşulamaz. Kavuşduran en kuvvetli vâsıta, sohbetdir). Bîçâre insan, dünyâ zevkleri, nefsin arzûları bataklığındadır. Kalbin, rûhun zevklerinden haberi yokdur. Münâsebet [bağlantı] olmadıkca, Hak teâlâdan feyz almak mümkin değildir. Allahü teâlâ, feyzlerini, Resûlullah vâsıtası ile göndermekdedir. Resûlullahın mübârek kalbinden her an fışkıran feyzleri, alabilip, etrâfa saçabilen âlim lâzımdır. İnsanın kalbini onun kalbine bağlayan vâsıta, ona muhabbetdir, onu çok sevmekdir. Muhabbet, edeblere riâyet ve ibâdetlerde, âdetlerde ve edeblerde ona tâbi' olmakdır. Bunların en te'sîrlisi, Râbıta yapmakdır. [Râbıta, Ehl-i sünnet âliminin şeklini, sûretini hâtırlamakdır.] Râbıta kuvvetli olunca her bakdığı yerde, onu görür. Allahü teâlânın rızâsına [sevgisine] kavuşmak istiyenin, niyyetinin, maksadının hâlis olması lâzımdır. Yalnız Onun rızâsını istemesi, Ona kavuşduran vâsıtayı bulup, yalnız Ona bağlanması lâzımdır. Tealluk etdiği, [bağlandığı] kimseler, artdıkca, talebde ve ilmde ve muhabbetde vahdetden ayrıldıkca, hakîkî vâhidden mahrûm kalır. Kesretden [mahlûklardan] uzaklaşdıkça, hakîkî vahdete yaklaşır. [Mahlûklardan] uzaklaşmağa çalışan, henüz yoldadır. Kesretden kurtulan, ya'nî mâ-sivâyı [mahlûkları] görmekden, bilmekden ve sevmekden halâs olan, hakîkate vâsıl olur. Kalbin mâ-sivâyı nisyânı öyle olur ki, hâtırlamak için, kendini senelerce zorlasa, müyesser olmaz. Buna **(Fenâ-yı kalb)** denir. Bu fânilik, kemâlât-i vilâyetin birinci derecesidir.

[İhsân eden, iyilik eden sevilir. Hadîs-i şerîfde, **(İhsân sâhibini sevmek, insânların yaratılışında vardır)** buyuruldu. Bütün iyilikleri yaratan, insana, can, mal, sıhhat veren, zararlardan, korkulardan koruyan, Allahü teâlâyı sevmek insanlık îcâbıdır. Sevmenin üç alâmeti vardır: 1- Onu sevenleri sevmek, 2- Ona itâ'at etmek, 3- Onu, dil ile, beden ile övmek. Bunlardan ikincisine **(Şükr)**, üçüncüsüne **(Hamd)** etmek denir. Onu sevenleri, O da sever. İhsânlarını artdırır. Allahü teâlânın sevgisini kazanmağa çalışana **(Sâlih kul)** denir. Bu sevgiyi kazanmış olana **(Velî)** denir.

Başkalarının da kazanması için çalışan Velîye **(Vesîle)** ve **(Mürşid)** denir. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmin Mâide sûresinde, **(Vesîle arayınız!)** buyuruyor. Vesîleyi bulmak ni'meti, dünyâ ve âhiret ni'metlerinin en kıymetlisidir. O hâlde, onu sevmek, hem bu ihsânın vesîlesi olduğu için, hem de, Allahü teâlânın sevgili kulu olduğu için, çok lâzımdır ve insanın birinci vazîfesidir. Hakîkî vesîleye kavuşmak, en büyük se'âdetdir. Onu aramak birinci vazîfedir. Hakîkî Mürşid, kıyâmete kadar mevcûddur. Hâlis olan tâliblere kendisini tanıtır. Düşmanlardan, ahmaklardan saklanır. Âdî, alçak kimseler, kıymetli şeylerin sahtelerini, taklîdlerini piyasaya süreerek, insanları aldatır. Böylece, kötü yoldan, menfe'at sağlarlar. Çok kıymetli olan vesîlenin de sahteleri vardır. Bu alçak kimseler, yalanlarla, hîleli kerâmetlerle, câhilleri aldatırlar. Müslimânlar için en büyük felâket, bunların tuzaklarına düşmekdir. Kendilerinin, dinden, îmândan, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından haberleri yokdur. Sözleri ile küfr yayarlar. Hareketleri ile hep harâm işlerler. Câhilleri ve yeni müslimân olanları avlamakla geçinirler. Kur'ân-ı kerîm, bunlara **(Münâfık)** diyor. Bunların, Cehennemin dibinde, kâfirlerden dahâ çok azâb çekeceklerini haber veriyor. Sözleri, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarına, işleri bu âlimlerin fıkh bilgilerine uygun olmıyan, bu münâfıkların tuzaklarına düşmemeleri için evlâdlarımızı uyarmalıyız!

Bir kimseyi dil ile, beden ile övmek için, ismi severek söylenir, yazılır. Sâdık olan kimselere haber verilir. Resmi varsa, kıymetli yerde muhâfaza olunur. Kendi görülünce, ayağa kalkılır. İsmi ve ismini öven şi'rler, kasîdeler dıvara asılır. İslâm dîninde, her ne niyyet ile olursa olsun, insan resmi, heykeli yapmak ve bunlara hurmet etmek, harâmdır, büyük günâhdır. Evvelki dinlerde harâm değil idi. Bunun için, Îsâ ve İdrîs aleyhimesselâm semâya çıkarıldıkdan sonra, mü'minler Peygamberlerin ve Evliyânın resmlerini, heykellerini yapıp, yükseklere koydular. Karşılarında eğildiler, secde etdiler. Allahü teâlânın afv etmesi için, resmlerden, heykellerden şefâ'at istediler. Îsâ aleyhisselâmdan ikiyüz sene sonra Îsevi dînine Eflâtun felsefesi ve Romalıların putperestliği karışarak, resmlerde, heykellerde, ülûhiyyet sıfatları bulunduğuna inandılar. Allahü teâlâya mahsûs olan sıfatlara **(Ülûhiyyet sıfatları)**ı denir. Ebedî var olmak, her istediğini yapabilmek, öldürmek, diriltmek, şifâ vermek, gaybleri bilmek böyledir. Böyle olduklarına inanılan resmlere, heykellere **(Sanem=put)** denir. Bunlar Allahü teâlâya **(şerîk=ortak)** yapılmış olurlar. Bunlara hürmet etmeğe **(İbâdet etmek=tapınmak)** ve **(Şirk)** denir. Tapanlara **(Müşrik)** denir. Şimdi, hıristiyanların çoğu müşrikdir. Muhammed

aleyhisselâma inanmıyana **(Kâfir)** denir. Müşrik, kâfirlerin en kötüsüdür. Müşrik olmıyan hıristiyanlara **(Ehl-i kitâb)** denir.]

BİRİNCİ CİLD, 80. ci MEKTÛB

Allahü teâlâ, murâdlarınıza kavuşdursun! Belki, murâdlarınızdan halâs edip, irâde-i ilâhiyyesine tâbi' eylesin! Abdiyyet makâmı, ademiyyetdir. Abdiyyetde mevcûdiyyet yokdur. İrâde ise, hiç olamaz. İrâde, varlıkdan, benlikden hâsıl olur. Allah âşıklarının kalbinde, nokta kadar varlık, dağ gibidir. Allahü teâlânın ihsânı olmadıkca, bundan kurtulmak imkânsızdır. Kalb cezb edilmedikce, yalnız bedenle yapılan ibâdetler, kalbi bu bağlardan kurtaramaz. Kalbde aşk ateşi parlamadıkca ve şirketi yakan aşk ateşi ihsân edilmedikce, bu ağır yükden necât ve halâs mümkin değildir. İnsân, irâde [arzû] sâhibi oldukca, **(Tâlib)** denir. İrâdeden, murâddan halâs ve irâde-i ilâhîyeye tâbi' olunca, **(Vilâyet)** makâmına lâyık olur. Kemâlât-i vilâyetin evveli olan bu ni'met ve sâir kemâlât-ı vilâyet, şimdi imâm-ı Rabbânî Ahmed Fârûkî Serhendînin, nûrlarının menba'ı olan mezârından saçılmakdadır. Bu Ravda-i münevverenin etrâfına toplanmış olanlar, hattâ başka yerlerden gelen sâdık tâlibler, başlarını bu kapının toprağına sürünce, feyzlere, ma'rifetlere kavuşmakdadırlar. Bugün Hindistânın Serhend şehri, feyzlerin, nûrların çokluğundan ve esrârın zuhûrundan dolayı, Hindistânın diğer şehrlerinin ve bütün memleketlerin gıbtasına mazhar olmuşdur. Bu mubârek şehri Hindistânın bir parçası zan etmemelidir. Burası, vilâyet kapısıdır. Hind toprağı, vilâyet âb-ı hayâtı ile hamur olmuş, hidâyet merkezi olmuşdur. Bu ateşin kıvılcımları ile yanıp kül olanlar, bu toprağın letâfetini beyândan âcizdirler. Feyzlerini, esrârını ve ihsânlarını izhârdan kâsırdırlar. Ziyârete gelenler ve kalblerini rabt edenler, bu feyzleri almakdadırlar. Hâlis ve munsif olanlar, bunu anlamakdadırlar. Nûr menba'ının esrârından hâil olan cevherler, başka Velîlerin bulundukları memleketlerde pek nâdir ele geçmekdedir. Bu vilâyet menba'ının aşk şerâbından bir yuduma nâil olanlar, âfâk ve enfüs alâkalarından halâs olmakdadırlar.

BİRİNCİ CİLD, 128. ci MEKTÛB

Fenâ ve bekâya vâsıl olmadan evvel, hâsıl olan ahvâlin bir kıymeti yokdur. Hak teâlâya tâlib olanın, Onun mâ-sivâsından [mahlûklardan] uzaklaşması lâzımdır. Ahvâle ve mevâcide tâlib olan, mâ-sivâya tâlibdir. Fenâ ve bekâ lâzımdır. Bu ikisini elde etmeğe çalışmalıdır. Vilâyet, bu ikisi ile hâsıl olur. İcâdımızın sebebi olan ma'rifet, bu ikisi ile hâsıl olur. Şevkın ve aşkın hâsıl etdiği

kalbdeki hâller lâzım değildir. Nasıl olduğu anlaşılamıyan güzele olan muhabbet de, anlaşılamaz. Ba'zı hâller hâsıl olabilir. Bağırmak, ağlamak da olur. Herkes kendi nefsini çok sevmekdedir. Mâl, zevce, evlâd gibi, herşeyi kendi nefsi için sevmekdedir. Nefsini sevmesinde, hiç şevk, bağırmak yokdur. Mahbûb-ı hakîkî, nefsden dahâ çok sevilir. Fenâ, bu muhabbetin netîcesidir. Resûlullahı sevmek de böyledir "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem". Hadîs-i şerîfde, **(Bir kimse, beni kendi nefsinden ve ehlinden ve bütün insanlardan dahâ çok sevmedikce, bana îmân etmiş olmaz)** buyuruldu. Velî, Resûlullahın vekîlidir. Allahü teâlâdan feyzlerin, ma'rifetlerin gelmesine, sıfât-ı ilâhiyyenin tecellîsine vâsıtadır. Ona muhabbetin de, böyle olması lâzımdır.

BİRİNCİ CİLD, 130. cu MEKTÛB

Görünen ve görünmiyen bütün kemâlât, bu parlak dînin içindedir ve Peygamberlerin sonuncusuna tâbi' olmakdadır "aleyhi ve aleyhimüssalevât vel-berekât". Cezbe, Onun yolunda olanlara nasîb olur. Fenâ ve Bekâ, Onun hâlleridir. **(Vilâyet-i sugrâ), (Vilâyet-i kübrâ)** ve **(Vilâyet-i ulyâ),** Onun vilâyet deryâsından birer damladırlar. Nübüvvet ve risâlet, Onun nûrlarından hâsıl olmuşdur. Kur'ân-ı kerîmdeki rumûz ve işâretler, Onun esrârıdır "sallallahü aleyhi ve alâ Âlihi ve ensârihi ve sellem".

BİRİNCİ CİLD, 195. ci MEKTÛB

Peygamberimize, İbrâhîm aleyhisselâmın milletine tâbi' olması ve ona verilen salevâtın ve berekâtın benzerlerini taleb etmesi için emr olunmasının sebebi, İbrâhîm aleyhisselâmın makâmından geçdikden sonra varılacak, dahâ yüksek makâma kavuşması içindir. İbrâhîm aleyhisselâmın makâmından geçmek için, onun milletine tâbi' olmak lâzımdır. Onun makâmına yükselmek için, onun milletine tâbi' olmakdan başka yol yokdur. Bu iki makâmın birbirinden farkı, mihrâb ile mescidin birbirlerinden farkı gibidir. İmâmın, makâmı olan mihrâba vâsıl olması için, mescidden geçmesi lâzımdır. Mihrâb, bir dâirenin merkezi gibidir. Mescid, dâirenin muhîti gibidir. Makâm-ı İbrâhîme vâsıl ve sonra mahbûb halvetine dâhil olunca, hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîkı da yanına çekdi.

Dünyâda, çok şey gelir, câna tatlı,
Dostdan konuşmak ammâ, dahâ tatlı.

BİRİNCİ CİLD, 202. ci MEKTÛB

Bu kısa ömrde, en mühim işleri yapınız! Geceleri ibâdet yapmağı ve seher vaktlerinde ağlamağı, büyük ni'met biliniz! Karanlık geceleri, Allahü teâlâyı hâtırlamak ile aydınlatınız! Ticâretde sâdık ve emîn olunuz! Hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ, sâdık olan tâciri sever)** buyuruldu. Fâsid ve fâizli olan sözleşmeler yapmayınız! Âlimlerin düşdükleri tehlükelerden biri budur. Âlim olmıyanların hâlini siz düşününüz! Bu zemânda, böyle bozuk sözleşmelerden kurtulabilen kimse acabâ var mıdır? İslâmiyyete uygun sözleşmeleri, hakîkî din adamlarından [ve onların kitâblarından, meselâ Hakîkat kitâbevinin neşr etdiği kitâblardan] öğreniniz! Buna çok dikkat ediniz! Bu tehlükeli işden muhâfaza etmesi için, Allahü teâlâya düâ ediniz! Doğru yolda olanlara, bizden selâm olsun!

İKİNCİ CİLD, 36. cı MEKTÛB

Peygamberimizden bildirilmiş olan ve Onun yapdığı ve Ona mahsûs olmıyan işleri, sevâb kazanmak niyyeti ile yapmak için, kimseden izn almağa ihtiyâc yokdur. Resûlullahın yapması izndir ve câiz olduğuna seneddir. Hâcetlere kavuşmak ve müşkillerden halâs olmak için, ba'zı işlerin ve düâların ve muskaların te'sîrleri üstâdın izn vermesine bağlıdır.

Resûlullahın vefâtından sonra, kendisi ile uyanık iken görüşenler, konuşanlar olmuşdur. Mübârek bedeni kabrinden ayrılmaz. Mübârek kabri boş kalmaz. Bu ümmetin büyükleri de, bir anda, muhtelif memleketlerde görünmüşlerdir. Muhammed Behâüddînin[1] iftâr vaktinde yedi yerde hâzır olduğu ve her birinde iftâr etdiği haber verilmişdir. Bu görünmeler, rûhânîdir. Rûh, cesed şeklinde görünmekdedir. Peygamberler kabrlerinde diridirler. Fekat, hayâtları, dünyâ hayâtı değildir. Dünyâdan ayrılmışlar, âhirete gitmişlerdir. Kabrlerinde nemâz kılarlar. Dünyâ hayâtından âhiret hayâtına geçmeğe **(Mevt)** denilmişdir. Şehîdlerin hâlleri dahâ ileridir. Âhiret hayâtları dahâ kuvvetlidir. Kur'ân-ı kerîmde, Peygamberler için **(emvât)** denildi. Şehîdler için, **(Allah yolunda öldürülenlere emvât demeyiniz! Onlar diridirler. Lâkin siz anlamazsınız)** buyuruldu.

Sadaka [ve Kur'ân-ı kerîm okumanın] sevâbını evvelâ Peygamberimizin mübârek rûhuna hediyye etmeli, sonra meyyitlerin rûhlarına göndermelidir. Böylece, kabûl ümmîdi ziyâde olur. Fe-

---

[1] Şâh-ı Nakşibend, 791 [m. 1389] de Buhârâda vefât etdi.

kat böyle yapmak, sadakanın kabûl olması için şart değildir. Sevâbını bütün mü'minlerin rûhlarına da hediyye etmek iyi olur. Her birine sevâbın hepsi vâsıl olur. Niyyet edilen meyyitin sevâbı hiç azalmaz.

Peygamberimizden başka, hiç kimse, uyanık iken mi'râca çıkarılmadı. Uyanık ve gözleri açık olarak, yalnız rûhu çıkarılanlar olmuşdur. Uykuda olanların kıymeti yokdur.

Hazret-i Alî kerremallahü vecheh, temâmen rahmet idi. Hâşâ ve kellâ, kimseye la'net etmez. [36. cı mektûbun bu kısmı uzundur. Kitâbımızın 72. ci sahîfesinde terceme edilmişdir.]

Hâtime [son nefes] bilinemez. Vefât etmiş olanların hâtimesi için tam hükm verilemez. Din büyükleri için [vefât ederken görülen iyi hâllerinden] zann-ı gâlib ile hüsn-i zan etmek câizdir. İlhâm ile hükm olunamaz. Enbiyânın adedi ma'lûm değildir. Resûllerin üçyüzonüç olduğu meşhûrdur.

İKİNCİ CİLD, 37. ci MEKTÛB

Bir günlük yiyeceği olmıyanın, bunu istemesi câiz olduğuna fetvâ verilmişdir. Takvâ ve azîmet ise, hiç istememekdir. Ölüm ve hastalık tehlükesi gibi zarûret hâlinde, mubâh olur. Elbisesi olmıyanın, bu şartlarda, giyecek istemesi mubâh olur. Çalışıp kazanabilen kimsenin dilenmesi câiz değildir. Din bilgilerine çalışıp da, kazanmağa vakt bulamıyanın, istemesi câiz olur. Yazı yazarak kazanabilenin istemesi câiz değildir. **(Mişkât)** şerhinde[1] diyor ki, (çalışamıyan hastanın, bir günlük yiyecek dilenmesi câizdir. Fazlası câiz değildir. Nâfile nemâz ve nâfile oruc sebebi ile çalışmağa vakt bulamıyanın zekât ve sadaka istemesi câiz değildir. Bu kimse için, başkasının sadaka istemesi câiz olur.)

Sadaka istemekde üç zarar vardır. Allahü teâlânın, ni'meti az gönderdiğini haber vermekdir ki, harâmdır. Kendini zelîl etmekdir. Mü'minin Allahdan başkasına boyun bükmesi câiz değildir. İstenilen kimseye de eziyyet etmekdir. Zarûret olmadıkca, bu da harâmdır. Bunun için, takvâ sâhibleri, kimseden birşey istememişlerdir. Bişr-i Hâfî[2], Sırr-î Sekatîden başka kimseden birşey istemezdi. (Onun mal verince, sevineceğini biliyorum, onu sevindir-

---

[1] Mişkât, Mesâbîhin şerhidir. Mesâbîh hadîs kitâbını yazan Hüseyn Begavî, 516 [m. 1122]de, Mişkât sâhibi Muhammed Veliyyüddîn 749 [m. 1348] de vefât etdi. Mişkâtin arabî ve fârisî şerhleri vardır.

[2] Bişr-i Hâfî 227 [m. 841] de, Sırrî 251 [m. 865] de Bağdâdda vefât etdiler.

mek için istiyorum) derdi. Bişr buyurdu ki, (Üç nev' fakîr vardır: İstemez, verince de almaz. Bunlar, İlliyyînde melekler iledirler. İstemez, verince alır. Bunlar, Cennetlerde mukarreblerledir. İhtiyâcı olunca ister. Bunlar, sâdıklar olup, Eshâb-ı yemîn iledirler.) Netîce olarak deriz ki, zarûret olmadan dilenmek harâmdır ve çirkindir. Zarûret ve ihtiyâc hâlinde mubâh olur. Lâkin, derecenin azalmasına sebeb olur. Ölüm hâlinde vâcib olur. İstemeyip ölürse, günâha girerek ölür. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", hazret-i Ömere hediyye gönderdi. Ömer "radıyallahü anh", almayıp geri gönderdi. Karşılaşdıkları vakt, **(Niçin almadın?)** buyurdu. Yâ Resûlallah, **(En hayrlınız, kimseden birşey almıyandır)** buyurmuşdunuz. **(O sözüm, isteyip de almak içindi. İstemeden gelen şey, Allahü teâlânın gönderdiği rızkdır)** buyurdu. Ömer, cevâb vererek, (Allahü teâlâya yemîn ederim ki, kimseden birşey istemiyeceğim ve istemeden gelen herşeyi alacağım) dedi. Bir hadîs-i şerîfde, **(Aç olan veyâ birşeye muhtâc olan, kimseden istemeyip, Allahü teâlâdan beklerse, Allahü teâlâ, ona bir senelik rızk kapıları açar)** buyuruldu.

İKİNCİ CİLD, 38. ci MEKTÛB

İnsân ile Allahü teâlâ arasında en büyük perde, insânın nefsidir. **(Nefsini bırak da, bana gel! Aradığın güneşi örten bulut, sensin! Kendini bil!)** buyuruldu. Nefsin aradan kalkması, vicdânî [Kalbe âid] ve zevkî bir işdir. Söz ve yazı ile bildirilemez. Kitâb okumakla anlaşılmaz. Ezelde ihsân edilmiş olması ve Allahü teâlânın cezb etmesi [çekmesi] lâzımdır. Sebebler âlemi olan bu dünyâda, muhabbet şartı ile, bir Velînin sohbeti kâfîdir. Muhabbet çok olduğu kadar, Onun kalbinden yayılıp, kendine gelen feyzlerden, ma'rifetlerden çoğunu alıp, kemâlâta kavuşur. **(Kişi sevdiği ile berâberdir)** hadîs-i şerîfi, bunu haber vermekdedir.

İKİNCİ CİLD, 39. cu MEKTÛB

Ehl-ullahın [Evliyânın] vücûdları, hayâtda iken de, vefâtlarından sonra da rahmetdir. Diri iken verdikleri feyzleri ve bereketleri, öldüklerinden sonra da devâm eder. Feyzleri ve bereketleri, yollarından ayrılmıyanlara akmağa devâm eder. Dinde ortaya çıkarılan bid'atin, sünnetlerin nûrlarını yok etmesine benzer. Hayrlı işler yapmağa çalışınız! Tâat ve ibâdet yapmakda yarış ediniz! Merhûmun evlâdına hizmet etmeği se'âdet [kazanc] biliniz! Onları ahkâm-ı islâmiyyeye uygun olarak sevindiriniz!

İKİNCİ CİLD, 42. ci MEKTÛB

Allahü teâlâ, zâlimlerin şerrinden [zararlarından] muhâfaza eylesin! Belâ Ondan gelir. Belâdan kurtaran da, Odur. Her birinin belli vakti vardır. Vaktlerini değişdirmek mümkin değildir. Izdırâb [şikâyet], fâide vermez. Ona ilticâ [düâ] edilirse, hiç gam kalmaz. Düâ etmemek, gamların en büyüğüdür. [Düâ edenleri sever. Düâya, ya'nî Onun sevmesine sebeb olan derdleri, belâları, ni'met bilmelidir.]

İKİNCİ CİLD, 45. ci MEKTÛB

Sevgili oğlum! Dünyânın görünüşü tatlıdır, lezzetlidir. Hâlbuki, hakîkatde zehrdir. Kıymetsizdir. Onun tuzağına düşen, hiç kurtulamaz. Bu zehr ile ölen, leş olur. Buna gönül vermek delilikdir. Yaldızlanmış necâset, şeker kaplanmış zehr gibidir. Aklı olan, böyle sahte, yalancı güzelliğe aldanmaz. Bozuk, zararlı zevklere gönül bağlamaz. Bu kısa hayâtında, sâhibinin rızâsını kazanmağa çalışır. Âhıretde işe yarayacak şeyleri kazanır. Kulluk vazîfelerini yapar. Allahü teâlânın emrlerine sarılır. Harâm, yasak etdiği şeylerden sakınır. Böyle yapmayıp, zararlı şeyler peşinde koşanlara yazıklar olsun!

Hakîkî dostu üzmekden korkuyorum,
Bu korkudan, gece gündüz yanıyorum!

[Dünyâ, Allahü teâlânın sevmediği, harâm etdiği, zararlı şeyler demekdir. Harâmlardan sakınan, dünyâya aldanmamış olur. Allahü teâlâ, dünyâda hiçbir zevki, hiçbir lezzeti yasak etmedi. Bunları, azgın, taşkın, zararlı olarak kullanmağı harâm etdi. Gösterdiği, fâideli, edebli şeklde kullanılmasını emr etdi.]

İKİNCİ CİLD, 59. cu MEKTÛB

Sûrî [zâhirî, gözle görünen] kemâlâtın [yükseklikleri, menfe'atlerin] ve ma'nevî [görünmiyen] makâmların hepsi Muhammed aleyhisselâmdan gelmekdedir. Bedenle yapılacak ve sakınılacak işler, ibâdetler, Ondan bizlere âlimler yolu ile geldi. Bâtının [kalbin] ilmleri, esrârı, sôfiyye-i kirâm vâsıtası ile geldi. Ebû Hüreyre "radıyallahü teâlâ anh" buyurdu ki, (Resûlullahdan "sallallahü teâlâ aleyhi ve âlihi ve sellem" iki dürlü ilm aldım. Bunlardan birini sizlere bildirdim. İkincisini bildirmiş olsam, beni öldürürdünüz.) Ömer "radıyallahü anh" vefât edince, oğlu Abdüllah, (İlmin onda dokuzu öldü) dedi. Ba'zılarının bu sözde şübhe etdiklerini görünce, (İlm dediğim, Allahü teâlâyı tanı-

makdır. Hayz ve nifâs bilgisi değildir) dedi. Allahü teâlânın rızâsına, sevmesine kavuşduran yolların hepsi, Resûlullahdan gelmişdir. Velîler, üstâdları vâsıtası ile aldılar. Hiçbiri, yollarını kendileri açmadı. **(Nefehât)**da, molla Câmî diyor ki, (Fenâ ve Bekâ kelimelerini ilk söyleyen, Ebû Sa'îdilharrâzdır[1].) Feyzler, Resûlullahın mubârek kalbinden alınmışdır. İsmleri sonradan konmuşdur. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Bi'setden [kırk yaşından] evvel, mubârek kalbi ile tefekkür ederdi. Allahü teâlâya teveccüh etmek ve nefy ve isbât [Kelime-i tevhîd] yapmak ve mürâkabe yapmak, zemân-ı se'âdetde ve Eshâb-ı kirâm zemânında yokdu demek doğru değildir. Meşhûr olan sükûtü zemânlarında, bunlarla meşgûl idi. Bu ismler, o zemânda yok idi ise de, kendileri vardı. Mubârek kelâmları ilm, sükûtları fikr idi. Teveccüh ve murâkabe, bu fikr kelimesine dâhildir. Tefekkür, fikrin [düşüncenin] bâtıldan hakka gitmesidir. **(Bir mikdâr tefekkür, bin sene ibâdetden hayrlıdır)** hadîs-i şerîfi meşhûrdur. O zemân bunlar yokdu diyenlerin delîl, vesîka göstermeleri lâzımdır.

Nefy ve isbât ismini Abdülhâlık Goncdüvânîye[2] Hızır aleyhisselâm öğretdi. Hızır aleyhisselâm, elbet, bid'at olan, nûr ve ziyâ bulunmıyan, derdlere devâ olmıyan şeyi öğretmez. (Allahü teâlânın rızâsına kavuşduran yolların hepsi, Resûlullahın nûrlarından alınmış, Onun esrârından damla olduğuna göre, niçin yollar farklı olmuş, sahvlar, sekrler, telvînler, temkinler ve islâmiyyete uymuyor görünen [şath] sözler birbirlerine benzemiyor) denilirse, cevâbında deriz ki, bu ayrılıklar, isti'dâdların farkından, insanların yaratılışlarındaki farklardan hâsıl olmuşdur. Aynı gıdânın, aynı devânın insanlara te'sîrlerinin başka başka olmaları gibidir. Aynı insanın muhtelif aynalarda, farklı görünmesi de böyledir. Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem", ma'nâları ve esrârı, Eshâbının, isti'dâdlarına, kâbiliyyetlerine göre, muhtelif şeklde bildirirdi. Su, konulduğu kabın şeklini alır. Aynı su, muhtelif şekllerdeki kaplarda, o kabın şeklinde görünür. Hadîs-i şerîfde, **(Herkese, aklları alacak kadar söyleyiniz!)** buyuruldu. Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" birgün Ebû Bekre "radıyallahü teâlâ anh" esrârdan anlatıyordu. Ömer "radıyallahü teâlâ anh" yanlarına gelince, sözü değişdirdi. Osmân "radıyallahü teâlâ anh" gelince, dahâ da değişdirdi. Alî "radıyallahü teâlâ anh" gelince, başka şeyler anlatmağa başladı. İsti'dâdları, fıtratları başka olduğu için, böyle yapdı.

---

[1] Ebû Sa'îdi Harrâz 277 [m. 890] de Bağdâdda vefât etdi.

[2] Abdülhâlık Goncdüvâni 575 [m. 1180] de Buhârâda vefât etdi.

İkinci süâlin cevâbına gelince, silsilelerin [yolların] hepsi, imâm-ı Ca'fer Sâdıkdan gelmekdedir "radıyallahü teâlâ anh"[1]. Bu imâm, iki yola bağlıdır. Birincisi, dedelerinin yolu olup, Alîden "radıyallahü teâlâ anh" gelmekdedir. İkincisi, anasından gelen, dedelerinin yolu olup, Sıddîk-ı ekberden "radıyallahü teâlâ anh" gelmekdedir. Bu iki zâhirî ve ma'nevî vilâdetden dolayı, bu büyük imâm, (Ebû Bekr beni iki kerre hâsıl eyledi) buyurdu. İmâmdaki bu iki yol, birbirinden ayrıdır. Ba'zı Evliyâya, İmâmdan, Sıddîk-ı ekberin yolu, diğer silsilelerin Evliyâsına, Alî kerremallahü vecheh yolu verildi.

İKİNCİ CİLD, 61. ci MEKTÛB

Bu dünyâya getirilmemizden maksad, Allahü teâlânın ma'rifetini elde etmekdir. Ma'rifet iki nev'dir. Birincisi, fen yolu ile, ya'nî nazar ve istidlâl [düşünmek] ile hâsıl olur. Bunu, islâm âlimleri bildirdi. İkincisi, keşf ve şühûd ile, [kalbde] hâsıl olur. Bu, tesavvuf erbâbından [Evliyâdan] gelir. Birincisi, ilm olup, akl ve fikr ile hâsıl olur. İkincisi, hâl olup kendindedir. Birincisi, Ârifi yok etmez. İkincisi, yok eder. Çünki, bu ma'rifet, ma'rûfda yok olmakdır.

Kurb, bilinen hareket değildir,
Kurb-ı Hak, varlıkdan kurtulmakdır!

Birincisi, ilm-i husûlîdir. Etrâflı anlamakdır. İkincisi, idrâki basît olup, etrâfı yokdur. Çünki, burada hâzır olan Hakdır. İnsân, fânî [yok] olmuşdur. Birincide nefs, inkâr etmekdedir. Çünki nefs ve kötü sıfatları mevcûddur. Onun inâdı ve arzûları yok olmamışdır. Taşkınlıkdan ve azgınlıkdan kurtulamamışdır. Îmân varsa, görünüşdedir. Ameller, ibâdetler şekldedir. Nefs, küfründe devâm etmekde, Mevlâsına [Sâhibine] düşmanlıkdadır. Hadîs-i kudsîde, **(Nefsini, düşmanın bil! Çünki o, bana düşmandır)** buyuruldu. Bu ma'rifete **(Îmân-ı mecâzî)** denildi. Bu îmân yok olabilir. İkinci ma'rifetde, insan yok olduğu için, nefs îmâna gelmişdir. Bu ma'rifet [îmân] yok olmaz. Buna **(Îmân-ı hakîkî)** denir. Ameller de, hakîkî olur. Hadîs-i şerîfde, **(Yâ Rabbî! Senden, sonu küfr olmıyan îmân istiyorum)** buyuruldu. Nisâ sûresinin 136. cı **(Ey îmân edenler! Allaha ve Resûlüne îmân ediniz!)** âyetinde, bu îmâna işâret

[1] Ca'fer Sâdık, oniki imâmın altıncısıdır. Hazret-i Alînin torununun torunu, Mûsâ Kâzımın babasıdır. 148 [m. 765] de Medînede vefât etdi.

edilmekdedir. İmâm-ı Ahmed ibni Hanbel[1], ilmde ve ictihâdda en yüksek derecede olduğu hâlde, Bişr-i Hâfînin kapısına giderek, bu ma'rifete tâlib oldu. Sebebi soruldukda, o Hak teâlâya benden dahâ çok ârifdir dedi. Ebû Hanîfe Nu'mân-ı Kûfî "rahmetullahi aleyh"[2], ömrünün son iki senesinde, ictihâdı bırakarak, uzlet eyledi. Vefâtından sonra, rü'yâda, (Son iki sene olmasaydı, Nu'mân helâk olurdu) dedi. Uzletinin sebebi, bu ma'rifeti temâmlamak idi. Bu ma'rifetin netîcesi olan, îmânın kemâline kavuşmak idi. Yoksa, ilmde ve amelde, derecesi çok yüksek idi. Hiçbir amel, ictihâd derecesine ulaşamaz. Hiçbir ibâdet, ders vermek makâmına varamaz. Amellerin kemâli, îmânın kemâline bağlıdır. İbâdetlerin nûrâniyyeti, ihlâsın mikdârına bağlıdır. Îmânın kemâli ve ihlâsın mikdârı da, ma'rifete bağlıdır. Bu ma'rifet ve îmân-ı hakîkî fenâya ve ölmeden evvel nefsin ölmesine bağlı olduğu için, fenâsı çok olanın, îmânı kâmil olur. Bunun için, Sıddîk-ı ekberin îmânı, bu ümmetin îmânları toplamından fazla oldu. Hadîs-i şerîfde, **(Ebû Bekrin îmânı, ümmetimin îmânı ile dartılsa, Ebû Bekrin îmânı fazla gelir)** buyuruldu. Çünki, fenâda, benzeri yok idi. Hadîs-i şerîfde, **(Yürüyen ölü görmek isterseniz, Ebû Kuhâfenin oğlunu görünüz!)** buyuruldu. Ebû Bekrin fenâya misâl gösterilmesi, fenâdaki kemâline delîldir. Çünki, Eshâb-ı kirâmın hepsinde fenâ hâsıl olmuşdur. Bu ma'rifet kimde hâsıl olursa, müjdeler olsun! Nerde bulunursa, oraya koşmalıdır. Ne yazık ki, aranılması lâzım olan terk ediliyor. Tahrîbi emr olunan, ta'mîr ediliyor. Kıyâmet günü, hangi yüz ve hangi özr ile hesâb verilecek?

İKİNCİ CİLD, 62. ci MEKTÛB

İnsânın şerefi, îmân ile ve ma'rifet iledir. Mal ile ve mevkı' ile değildir. Îmânın kuvvetlenmesine çalışınız! Ma'rifet derecelerinde yükselmeğe gayret ediniz! Hadîs-i şerîfde, **(Âhiret için çalışanı, Allahü teâlâ, her arzûsuna kavuşdurur. Yalnız dünyâ işleri ardında koşanları helâk eder)** buyuruldu. Geçim sıkıntısı olanın, bir işde çalışması câizdir. Kazanırsa, iyi olur. Kazanamazsa, bu işin üzerine düşmemelidir. Uğraşmasının sonu gelmez. Zararı artar.

---

[1] Ahmed ibni Hanbel, 241 [m. 855] de Bağdâdda vefât etdi.

[2] Ebû Hanîfe, 150 [m. 767] de Bağdâdda vefât etdi.

İKİNCİ CİLD, 63. cü MEKTÛB

Hastalıkda nemâzlarını kaçıran, adedlerini bilmeyip, tahmîn ederek, beş vakt nemâzın sünnetlerinden başka, teheccüd, işrak gibi nâfileler yerine, kaçırdığı nemâzları kazâ ederse, borcları bitdikden sonra kıldığı kazâlar, nâfile olurlar. Bunlarla, nâfilelerin sevâbları hâsıl olur. Çünki, belli vaktlerde kılınan nâfilelere, belli niyyet şart değildir. Kazâ nemâzları, o vaktin nâfileleri olur.

[İbni Âbidînde, **(Dürr-ül-müntekâ), (Merâkıl-felâh)** şerhinde ve **(Cevhere)**de diyor ki, (Beş vakt nemâzı terk etmek, ya'nî özrsüz kılmamak, büyük günâhdır. Hastalıkla veyâ başka özr ile fevt etmek [kaçırmak] günâh değildir.) Bunun için, sabâh sünnetinden başka nemâzların sünnetleri yerine de, terk edilmiş nemâzları kazâ etmelidir. Bu kazâların nâfile sevâbı da hâsıl etdikleri, **(Cevhere), (Futûh-ul-gayb)** ve Kudüs kâdîsı Muhammed Sâdık efendinin **(Nevâdir-i-fıkhiyye)** kitâbında ve **(Eşbâh)** ve **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâblarında yazılıdır.]

İKİNCİ CİLD, 67. ci MEKTÛB

Nemâz mü'minin mi'râcıdır. **(Allahü teâlâ, en çok, secdede olan kulunu sever), (Cemâ'at ile nemâz kılıp düâ edene, Allahü teâlâ dilediğini verir), (Evde kılınan nemâza bir sevâb, mahalle mescidinde yirmibeş sevâb, büyük câmi'de beşyüz sevâb, Mescid-i Aksâda beşbin sevâb, benim Medînedeki bu mescidimde ellibin sevâb, Mescid-i harâmda yüzbin sevâb vardır), (Bu beş vakt farz nemâzı cemâ'at ile kılmağa devâm eden, sırât köprüsünü şimşek gibi geçecekdir. Allahü teâlâ, onu sâbıklarla haşr edecekdir. Allahü teâlâ, onu derdlerden, belâlardan muhâfaza eder. Ona, Allah yolunda ölen bin şehîd sevâbı verir), (Kur'ân ehli, Allah ehlidir)**, hadîs-i şerîfleri meşhûrdur. Dünyâya düşkün olan hâfız, Kur'ân ehli olamaz. Evvelce okudukları ebrâr amelidir. Kelime-i tevhîdi tekrâr etmek çok fâidelidir ve terakkîye sebeb olur. Bu mubârek kelimenin bereketi ile kalb [mahlûkların sevgisinden] temizlenir. Kur'ân-ı kerîm okumağa ehl olur. El-vâkı'a sûresindeki **(Onu ancak temiz olanlar tutar)** âyet-i kerîmesi, kalb temizliğine de şâmildir. **(Allahü teâlâya âşık olanlar, Allah kelâmını dinlesinler!), (Allahü teâlâ ile konuşmak isteyen, Kur'ân-ı kerîm okusun!), (Allahü teâlâ, hâfızları sever. Onlara düşman olan, Allahü teâlâya düşman olur. Onları seven, Allahü teâlâyı sevmiş olur)** hadîs-i şerîfdirler.

İKİNCİ CİLD, 68. ci MEKTÛB

Âlimlerin sonra gelenleri, Allahü teâlânın dünyâda müşâhede edileceğini bildirdiler. Müşâhede, kalb ile görmek demekdir. **(Tearrüf)** kitâbının sâhibi [Ebû İshak Muhammed Gülâbâdî[1]] diyor ki, (Allahü teâlânın, dünyâda göz ile de, kalb ile de görülemiyeceği sözbirliği ile bildirildi). Görülüyor ki, âlimlerin önce gelenleri, kalb ile de görülemez dediler. İmâm-ı Rabbânî de böyle buyurdu. Ya'nî, dünyâda zıllerden bir zıl müşâhede olunur. Zıl ise, zât-ı ilâhî değildir. Şâh-ı Nakşibendin, (Her söylenen, işitilen ve görülen ve her bilinen, O değildir. Bunların hepsini, Lâ derken yok etmelidir) sözü de bunu bildiriyor. Molla Câmî, **(Nefehât)**da diyor ki, (Peygamberimize, rü'yâda **(Tevhîd)** nedir denildikde, **(Kalbine ve hayâline gelen herşey, o değildir)** buyurdu.) Ba'zı büyüklerden, bu müşâhedeyi nakl edenler, bunların bu makâmdan terakkî etmiyerek, bu müşâhedenin zâil olmadığını nerden biliyorlar?

İKİNCİ CİLD, 80. ci MEKTÛB

Hükûmet adamlarından ve başkalarından gelen zulmler, elemler, yalnız zâhire [bedene ve dimâga]dır. Bâtına [kalbe] sirâyet etmez. Âhiretde sevâb verilmesine, dünyâda bâtının nûrunun artmasına sebeb olurlar. İnsandan insanlık sıfatları zâil olmaz. Bâtın, Allahdan gelen şeylerden râzı iken, zâhir üzülür.

Derdlerin, belâların gitmesi için, kalb ile istigfâr okumak çok fâidelidir. Çok tecribe edilmişdir. Ölümden başka her derdden kurtarır. [Eceli gelenin de, ağrısız, sıkıntısız ölmesine yardım eder.] Çünki, hadîs-i şerîfde, **(İstigfâra devâm edeni, çok okuyanı, Allahü teâlâ, derdlerden, sıkıntılardan kurtarır. Onu, hiç ummadığı yerden rızklandırır)** buyuruldu. [**(Merâkıl-felâh)**daki hadîs-i şerîfde, **(Her nemâzdan sonra, üç kerre Estagfirullahel'azîm ellezî lâ ilâhe illâ huv el-hayyel-kayyûme ve etûbü ileyh okuyanın bütün günâhları afv olur)** buyuruldu.] Bu fakîr [Muhammed Ma'sûm] farz nemâzlardan sonra, yetmiş kerre istigfâr okuyorum. Hadîs-i şerîfe uyarak, üç def'a **(Estagfirullahel'azîm ellezî lâ ilâhe illâ huv el-hayyelkayyûme ve etûbü ileyh)** okudukdan sonra, gerisinde yalnız **(Estagfirullah)** diyorum. Bunun ma'nâsı, (Beni afv et Allahım!) demekdir. 125.ci sahîfeye bakınız! Alî bin Ebî Bekr,[2] **(Meâricülhidâye)**de diyor ki, (İstigfârlardan meşhûr olanı, Peygamberimizden haber verilen, **(Bir kimse, Estagfirullahel'azîm ellezî lâ ilâhe illâ hü-**

---

[1] Gülâbâdî hanefî 384 [m. 994] de vefât etdi.

[2] Bu ism, arabî **(Misbâh-ül-enâm)** da çok yazılıdır.

verrahmanürrahîm el-hayy-ül-kayyûmüllezî la-yemûtü ve etûbü ileyh Rabbigfir lî) istigfâr düâsını yirmibeş kerre okursa, odasında, âilesinde, evinde ve şehrinde hiç kazâ, belâ olmaz)dir. Bunu ayrıca her sabâh ve akşam da üç kerre okumalıdır. **(Tergîb-üs-salât)** 123.cü sahîfesinde yazılı hadîs-i şerîfde **(Cum'a günü sabâh namâzından önce, üç kerre istigfâr düâsını, ya'nî (Estagfirullahel'azîm ellezî lâ ilâhe illâ huv el-hayyel kayyûm ve etûbü ileyh) okuyan kimsenin ve anasının ve babasının günâhları afv olur)** buyuruldu. Her gün yatınca, (Yâ Allah, yâ Allah, estagfirullah min külli mâ kerihallah) çok okuyup, sonunda bir kelime-i tevhîd okumalıdır.

İKİNCİ CİLD, 83. cü MEKTÛB

(Ehl-i sünnet vel-cemâ'at) mezhebinin âlimleri, **(Kazâ)** ve **(Kader)** bilgisini şöyle anlatdılar: İnsanların hayrdan ve şerden yapdıkları bütün işleri, Allahü teâlânın ezeldeki takdîri ve irâdesi ile hâsıl olmakdadır. **(Takdîr),** halk, îcâd etmek, yaratmakdır. Allahü teâlâdan başka, hâlık, mûcid, yaratıcı yokdur. Allahü teâlâ, **(Sâffât)** sûresinin 96. cı âyetinde meâlen, **(Sizi ve bütün yapdıklarınızı, Allah yaratıyor)** buyurdu. **(Mu'tezile)** fırkası, câhil ve ahmak oldukları için, kazâ ve kaderi inkâr etdiler. İnsan işini, kendi kudreti ve ihtiyârı [seçmesi] ile yapar dediler. İnsan, kendi işini yaratır zan etdiler. [Bunlara **(Kaderiyye)** fırkası da denir.] Ehl-i sünnet âlimleri, (Mecûsîler [ateşe tapanlar], Kaderiyye kadar alçak değildir. Bunlar bir şerîke inanıyor. Kaderiyye ise, sayısız şerîklere inanmakdadır) dedi.

Hayrı ve şerri, Hak teâlâ yaratıyor ise de, yapılan işlerde, kulların irâde ve ihtiyârlarının da te'sîri vardır. Evvelâ, insan irâdesini kullanır. Sonra, buna uygun olarak, Hak teâlâ da irâde ederse [isterse], bu işi halk eder, yaratır. Kulun irâde etmesine **(Kesb)** denir. İnsanın yapdığı işi yaratan, Allahü teâlâdır, kesb eden, kuldur. (Onun izni olmadan, hiçbirşey hareket edemez!) sözü halk etmek bakımındandır.

Kâtili öldürmek ve fâsıklara azâb yapılması, kesb etdikleri içindir. **(Cebriyye)** fırkası, kulda irâde ve ihtiyâr [seçmek] yokdur dedi. İnsan, işini yapmağa mecbûrdur dedi. İnsanların iş yapmaları, rüzgârdan yaprakların sallanması gibidir dedi. Hattâ, işi insan yapdı demedi. İşleri yapan Allahdır dedi. Bu sözleri **(küfr)** olur. Kur'ân-ı kerîme inanmamakdır. (Allahü teâlânın emrlerini yapana sevâb verilir. Fekat, harâm işleyenlere azâb yapılmaz. Kâfirler ve âsîler ma'zûrdur. Bunlara süâl ve azâb yokdur. Çünki, işleri yapan Allahü teâlâdır. Bunlar, mecbûrdurlar) diyorlar. Bu sözleri küfrdür. Allahü teâlâ, Sâffât sûresinin 24. cü âyetinde, **(Onları hesâb mahallinde durdurun! Hesâb olunacaklardır)** ve Hicr sûresinin 93. cü

âyetinde, **(Rabbin hakkı için, onların hepsine işlediklerini süâl ederiz)** buyuruldu. Mel'ûn oldukları bildirilen **(Mürciye)** fırkası bunlardır. Bunlara yetmiş Peygamber la'net etmişdir. Bu habîslerin i'tikâdları akla da uygun değildir. Elin titremesi başkadır. İstiyerek oynatması başkadır. Nusûs-ı kat'ıyye [âyet ve hadîsler], bunları red etmekdedir. Ahkaf sûresinin 14. cü âyetinde, **(yapdıklarının cezâsıdır)** ve Kehf sûresinin 29. cu âyetinde meâlen, **(İsteyen îmân etsin. İsteyen inkâr etsin. Zâlimlere Cehennem ateşini hâzırladık)** buyuruldu. Kulda irâde, ihtiyâr olmasaydı, Allahü teâlâ, bunlara zâlim demezdi. Âl-i İmrân sûresinin 117. ci ve Nahl sûresinin 33. cü âyetlerinde meâlen, **(Allahü teâlâ onlara zulm etmez. Onlar, kendilerine zulm etdiler)** buyuruldu. Mülhidlerin [küfr ile îmânı karışdıranların] çoğu (insânda ihtiyâr yokdur) diyerek, islâmiyyete uymuyorlar. Harâm işliyenler için va'd edilmiş olan süâlden ve azâbdan kurtulmak istiyorlar. Ma'zûr ve mecbûr olduklarını söylüyorlar.

İnsanlara, islâmiyyete uyacak kadar ihtiyâr ve kudret verildi. Titremek ile oynatmak arasındaki fark meydândadır. Allahü teâlânın merhameti pekçokdur. Kullarına, yapamıyacakları şeyleri emr etmedi, yapabileceklerini emr etdi. Bekara sûresinin son âyetinde, **(Allahü teâlâ, kullarına yapabilecekleri şeyleri emr etdi)** dedi. Bu kimseler, kendilerine sıkıntı verenlere düşman oluyor. Oğullarını, hizmetcilerini döğerek terbiye ediyorlar. Zevcelerini yabancı erkekle görünce kızıyorlar. Bunlar, ma'zûrdur, mecbûrdur demiyorlar da, âyetlerde ve hadîslerde açıkca bildirilmiş olan Cehennem azâbından, bu behâne ile kurtulmak istiyorlar. Her istediklerini, her kötülükleri yapsınlar, hiç süâl olunmasınlar diyorlar. Allahü teâlâ, Tûr sûresinin yedinci âyetinde, meâlen **(Rabbinin azâbı elbette vardır. Ondan kurtulmak yokdur)** buyuruldu. Bunlar, evlerinde yabancı bir deliyi görseler, bu mecnûndur, aklı ve ihtiyârı yokdur diyerek kızmıyorlar. Bir akllıyı görünce, buna kızıyorlar. Bu da, ma'zûrdur demiyorlar. Dünyâ işlerinde, ihtiyârı olan ile olmıyanı ayırıyorlar da, islâmiyyete uymakda, ihtiyârı inkâr ediyorlar.

Kaderiyye fırkası, kazâ ve kaderi inkâr etdiği için, cebriyye fırkası da, insanda ihtiyâr [seçmek] yokdur dediği için, hakdan [doğru yoldan] ayrıldılar. Bid'at ve dalâlet sâhibi oldular. Taşkın ve şaşkın olmıyan orta yol, **(Ehl-i sünnet ve cemâ'at)** mezhebidir. İmâm-ı a'zam Ebû hanîfe, imâm-ı Ca'fer Sâdıkdan sordu: (Ey Resûlün torununun torunu! Allahü teâlâ, insanların işlerini, kendi arzûlarına bırakdı mı?) deyince, (Allahü teâlâ, Rab olmakda, kullarını ortak etmez) buyurdu. (Kullarına cebr eder mi?) dedikde, (Kullarını cebr edip de azâb etmek, Onun adâletine uygun değildir) dedi. (O hâlde, nasıl inanmalı?) dedikde, (İkisi arası. İşleri cebr ile yapdırmaz. Onların keyflerine de bırakmaz) dedi. Hayr ve şer-

lerin hepsi, Allahü teâlânın takdîri ve irâdesi iledir. Cebriyye kâfirleri, kötü işleri yapmağa mecbûruz demekle kalmıyorlar. Küfrlerini, isyânlarını kötü bilmiyorlar. Allahü teâlâ, dilediği şeylerden râzıdır. Râzı olmasaydı, irâde etmezdi diyorlar. Müşrik olmak bile, Allahın râzı olduğu şeydir. Râzı olduğu şeyi yapana azâb yapmaz diyorlar. Allahü teâlâ, En'âm sûresinin 148. ci âyetinde ve diğer sûrelerde, meâlen **(Önce gelenler de, böyle inanmamışdı)** buyurarak, bunların yalan söylediklerini bildiriyor. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde ve diğer Peygamberlerin kitâblarında, küfrden râzı olmadığını, küfrün kötü olduğunu bildirdi. Kâfirlerin mel'ûn olduklarını, afvdan, rahmetden uzak olduklarını ve cezâlarının ebedî azâb olduğunu bildirdi. Cebriyyenin sözlerine cehâlet dedi. Çünki irâde başkadır, rızâ başkadır. İrâde edilen şeyden râzı olmak lâzım gelmez. Allahü teâlâ küfrü ve günâh olan şeyleri irâde eder, ister, yaratır. Fekat, bunlardan râzı değildir, beğenmez. [İnsanın da, irâde etdiği şeyden râzı olması îcâb etmez. Meselâ, döğülmeğe, öldürülmeğe, habs edilmeğe götürülen kimse, adımlarını irâdesi ile atar. Fekat, bu gidişinden râzı değildir.] Cebriyyenin sözleri, inandıklarını anlatmak değildir. Alay etmek için söylüyorlar. (İnsanların işleri, Allahü teâlânın irâdesi ile olduğu için ve hayr ile şer, ezelde takdîr edildiği için, insanın ihtiyârı kalmıyor, bunları yapmak lâzım oluyor) sözleri de yanlışdır. Çünki, ezelde, abdin kendi ihtiyârı [seçmesi] ile yapacağı takdîr edildi. [Kader, cebr-i mütehakkim değildir. İlm-i mütekaddimdir.] Bu takdîr, insanda ihtiyâr bulunduğunu gösteriyor. Ezeldeki takdîr, ihtiyârı yok etseydi, Allahü teâlâ, işlerinde ve herşeyi halk ve îcâd etmesinde, ihtiyâr sâhibi olmazdı. Ezeldeki takdîrine, irâdesine uygun olarak yaratmağa mecbûr olurdu. Hâlbuki, hiç de böyle değildir.

ÜÇÜNCÜ CİLD, 6. cı MEKTÛB

Bu mektûb, sultâna[1] nasîhatdır. Mu'âz bin Cebel diyor ki, Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" elimden tutdu. Birkaç adım yürüdükden sonra, **(Yâ Mu'âz! Takva üzere ol. Hep doğru söyle. Ahdına sâdık ol. Emânete hıyânet etme. Yetimlere merhamet et. Komşunun hakkını gözet. Kimseye kızma. Hep tatlı konuş. Her müslimâna selâm ver. İmâmın lâzım olduğunu bil. Kur'ân-ı kerîmin yolu olan fıkh bilgilerini öğren ve bu bilgilerden ayrılma. Her işinde âhireti düşün. Hesâb gününe hâzırlan. Dün-**

[1] Hindistânın altıncı sultânı, Âlemgîr Muhammed Evrengzîb 1118 [m. 1707] de vefât etdi. Hindistânı elli sene adâletle idâre etdi ve islâmiyyete hizmet etdi.

yâya gönül bağlama. Hep güzel, fâideli işler yap! Hiçbir müslimânı kötüleme. Yalancı şâhidlik yapma. Doğru sözü kabûl eyle. İmâmı âdile [ya'nî hükûmete]**, isyân etme. Yeryüzünde fesâd çıkarma. Her zemân Allahı zikr et** [ya'nî hâtırla]**. Gizli günâhlara gizli tevbe et. Âşikâr günâhlara âşikâr tevbe et!)** buyurdu. Abdüllah ibni Ömer diyor ki, bir kimse, Resûlullahdan sordu: Hizmetcimi kaç kerre afv edeyim dedi. Cevâb vermedi. Tekrâr sordu. **(Hergün, yetmiş kerre afv et!)** buyurdu. Ey Emîrül-mü'minîn! Size hürmetlerimi ve sevgilerimizi arz ediyorum. Şükr ediyorum. Emniyyet ve huzûr içinde olduğumuza ve islâmiyyete yapdığınız hizmetlere, islâmiyyete kuvvet vermenize çok teşekkür ediyorum. Ömrünüzün uzun olmasına, kuvvetinizin artmasına, düşmanlara gâlib gelmenize, talebelerim ile birlikde, gece gündüz, cân-ü gönülden düâ ediyoruz. Kalbden ve uzakdan yapılan düânın kabûl olacağına güvenerek, düâmıza devâm ediyoruz. Devlet ve saltanat güneşiniz, yüksek üfklarda, dâim parlasın! Âmîn.

ÜÇÜNCÜ CİLD, 34. cü MEKTÛB

Büyüklerin yolundan ayrılmayınız! Talebeye ve müsâfirlere çok iyi hizmet ediniz! İslâmiyyete sıkı sarılınız! Resûlullahın sünnetine yapışınız! Bid'atlerden sakınınız! Bid'at sâhibleri ile sohbet etmeyiniz. Onlardan kaçınız! Hadîs-i şerîfde, **(Bid'at sâhibleri, Cehennemde azâb çekenlerin köpekleri olacaklardır)** buyuruldu. Bu hadîs-i şerîfi unutmayınız! Büyüklerimizin yolunda bid'at [değişiklik] yapmayınız! Bid'at yapılmadıkca, büyüklerin feyzleri, bereketleri devâm eder. Allahü teâlânın rızâsını her ân arayınız. Onun ma'rifetine kavuşmağa çalışınız! Bu ni'metin kokusu gelen yere koşunuz! Dünyâya gelmekden murâd, bu ni'mete kavuşmakdır. Yazıklar olsun ki, istenilen terk olunuyor. Başka şeyler arkasında koşuluyor. Allahü teâlâ, sizi ve bizi, mahlûklarla uğraşmakdan kurtarsın. Kendini aramak nasîb etsin! Mahlûkların yaldızlı, sahte güzelliklerine aldanmakdan korusun! Başımıza gelen zulmler, belâlar, kötü amellerimizin netîceleridir. **(Âmirleriniz, amellerinizdir)** hadîs-i şerîfdir. Kendinizi islâh etmeğe çalışınız! Vera' ve takvâya sarılınız! Talak sûresinin ikinci âyetinde meâlen, **(Takvâ sâhiblerini sıkıntıdan kurtarırız)** buyuruldu.

ÜÇÜNCÜ CİLD, 55. ci MEKTÛB

Âl-i İmrân sûresinin 28. ci âyetinde meâlen, **(Mü'minler mü'minlerden başka, kâfirleri sevmesinler. Onları seven, Allahü teâlâyı sevmiş olmaz. Dârülharbde, zarûret olunca, onlara dost-**

luk göstermek câiz olur) buyuruldu. Tefsîr-i kebîr sâhibi[1] bu âyet-i kerîmeyi güzel açıklamışdır. (Bu âyet, kâfirleri sevmeği harâm etdi) demişdir. Âl-i İmrân sûresinin 118. ci âyet-i kerîmesi meâlen, **(Ey mü'minler! Mü'min olmıyan kâfirlerle dost, arkadaş olmayınız!)** ve Mücâdele sûresinin 22. ci âyet-i kerîmesi meâlen, **(Allahü teâlâya ve âhiret gününe inanan, Allahın ve Resûlünün düşmânlarını sevmez)** ve Mâide sûresinin 54. cü âyet-i kerîmesi meâlen, **(Ey îmân edenler! Yehûdîleri ve hıristiyanları sevmeyiniz!)** ve Mümtehine sûresinin birinci âyeti meâlen, **(Ey îmân edenler! Benim ve sizin düşmanlarımızı sevmeyiniz)** ve Tevbe sûresinin 72. ci âyeti meâlen, **(Mü'minlerin erkekleri ve kadınları birbirlerini severler)**dir. Bu âyet-i kerîmeler de, kâfirleri sevmeği harâm etmekdedir.

Mü'minin kâfiri sevmesi üç dürlü olur. Birincisi, onun küfrünü beğenir. Bunun için sever. Bu muhabbet yasakdır. Çünki, onun dîninden râzı olmuşdur. Küfrü beğenen kâfir olur. Böyle muhabbet, îmânı giderir. İkincisi, herkesle iyi geçinmek için, kâfire dost görünmekdedir. Bu muhabbet memnû' değildir. Üçüncüsü, ikisi ortasıdır. Onlara meyl eder, yardım eder. Dîninin bâtıl olduğunu bilerek, akrabâlık, iş arkadaşlığı sebebi ile dostluk yapar. Bu muhabbet küfre sebeb olmaz ise de, câiz değildir. Çünki bu muhabbet, zemânla dînini beğenmeğe sebeb olur. Yukarıdaki âyet-i kerîme, bu muhabbeti men' etmekdedir. (Bu âyet-i kerîme, mü'minleri sevmeyip, kâfirleri sevmeği men' etmiyor mu? Mü'minleri de severse câiz olmaz mı?) denirse, diğer âyet-i kerîmeler, bunu da men' etmekdedir. Müseylemetül-kezzâbın adamları iki sahâbîyi yakaladı. Birisine, (Muhammedin peygamber olduğuna inanıyor musun?) dedi. Evet dedi. (Benim de peygamber olduğuma inanıyor musun?) dedi. Buna da evet dedi. Müseyleme, kendisinin Benî Hanîfe kabîlesine peygamber olduğuna, Muhammed aleyhisselâmın Kureyş kabîlesine peygamber olduğuna inanıyordu. Bunu serbest bırakdı. Diğerini getirdiler. Buna da sordu. Birinci süâle evet, ikincisine, ben sağırım dedi. Bunu öldürdü. Resûlullah "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" haber alınca, **(İkincisi, îmânı üzere şehîd oldu. Birincisi, Allahü teâlânın verdiği izne tâbi' oldu)** buyurdu. Nahl sûresinin 106. cı âyet-i kerîmesi meâlen, **(İkrâh ile [korkutularak] kalbi îmân ile dolu iken küfr söyleyen afv olur)** olup, ikrâh olunca, küfre izn vermekdedir.

(Takıyye), kalbinde olanın aksini söylemekdir. Buna **(Müdâ-**

[1] Tefsîr-i kebîrin ismi (Mefâtîhulgayb)dır. Yazarı Muhammed Fahruddîn Râzî, şâfi'î 606 [m. 1209] da Hirâtda vefât etdi.

râ) da denir. İ'tikâdını, mezhebini saklamak demekdir. Muhtelif şeklleri vardır: Birincisi, kâfirler arasında olup, malından, canından korkanın, kalbi râzı olmadığı hâlde muhabbet izhâr etmesidir. Bu, câizdir. İkincisi, kalbinde olanı açıkca söylemesidir. Bu, efdaldir. Müseylemenin şehîd etdiği Sahâbî böyledir. Üçüncüsü, öldürmek, zinâ, malını gasb, yalancı şâhidlik, nâmûslu kadını kazf etmek [fâhişe demek], müslimân kadınları kâfirlere haber vermek gibi zararlı şeyleri yapmak câiz değildir. Dördüncüsü, takıyye, kâfirlerin gâlib olduğu yerde câizdir. Şâfi'î mezhebinde, zâlim müslimânlar arasında da câiz olur. Beşincisi, mâlını muhâfaza için de, takıyye câiz olur. **(Mü'minin mâlı, cânı gibi kıymetlidir)** hadîs-i şerîfi buna şâhiddir. **(Mâlını muhâfaza ederken öldürülen, şehîd olur)** hadîs-i şerîfi de böyledir. Çünki, insanın mâla ihtiyâcı pekçokdur. Meselâ, su gaben-i fâhiş ile, pahalı satıldığı zemân, abdest almak, farz olmaz. Teyemmüm etmek câiz olur. Altıncısı, imâm-ı Mücâhid[1] diyor ki, islâmiyyetin başlangıcında böyle idi. Çünki, o zemân, müslimânlar garîb idi, za'îf idi. İslâm devleti teşekkül edince, bu hükm değişdi. Takıyye, kıyâmete kadar câizdir diyenler de vardır. Bunların kavlleri, evlâdır. Çünki, mü'minin kendinden zararı, mümkin olduğu kadar def' etmesi lâzımdır.

Câhil tesavvufcular ve i'tikâdları küfre varan **(Mülhid)**ler, kâfirlerle dost olmakdan çekinmiyorlar. (Tesavvuf, herkesle iyi geçinmekdir) diyorlar. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", Evliyânın reîsi iken **(Fakîrlikle öğünürüm)** demişken, Allahü teâlâ, Tevbe sûresinin 74. cü âyetinde meâlen, **(Ey Peygamberim! Kâfirlerle, münâfıklarla cihâd et! Onlara düşmanlık yap!)** buyurdu. Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" yolu, kâfirlere düşmanlık, onlarla cihâd idi. Bunlar nasıl tesavvuf ehlidir? Resûlullahın yolundan ayrılmışlar, başka yol tutmuşlar. Tutdukları yol, dalâlet yoludur. Doğru yoldan çıkmakdır. Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfler, Allahü teâlânın kâfirlere düşman olduğunu, açıkca bildiriyor. Onun düşmanlarını seven, Onu sevmiş olur mu? Kâfirler ve fâsıklar, Allahü teâlânın düşmanı olmasalardı, **(Bugz-ı fillah)** vâcib olmazdı. İnsanı Allahü teâlânın rızâsına kavuşduracakların en üstünü olmaz ve îmânın kemâline sebeb olmazdı. Hadîs-i şerîfde, **(Bir kimse, Allahü teâlânın düşmanlarını düşman bilmezse, hakîkî îmân etmiş olmaz. Mü'minleri Allah için sever ve kâfirleri düşman bilirse, Allahü teâlânın sevgisine kavuşur)** buyuruldu. Bir hadîs-i şerîfde,

---

[1] Mücâhid, 104 [m. 723] de Mekkede vefât etdi.

(Bir kimse, Allahın dostlarını sever, düşmanlarını düşman bilirse ve Allah için verir ve Allah için vermezse, îmânı kâmil olur) ve **(İsyân edenlere düşmanlık ederek, Allaha yaklaşınız!)** buyuruldu. Bir hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ, bir Peygambere vahy etdi ki, falan âbide söyle: Dünyâda zühd ederek, nefsini râhata kavuşdurdun ve kendini kıymetlendirdin. Benim için ne yapdın?) Âbid sordu: Yâ Rabbî! Senin için ne yapılır? Allahü teâlâ buyurdu: (Düşmanıma, benim için düşmanlık etdin mi ve sevdiğimi benim için sevdin mi?)** buyuruldu. Sevenin, sevgilinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini sevmemesi lâzımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir. Sevginin îcâbıdır. Burada, diğer işlerde lâzım olan irâdeye ve kesbe ihtiyâc yokdur. Kendiliğinden hâsıl olur. Dostun dostları, insana sevimli görünür. Düşmanları, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkca, sözüne inanılmaz. Ona münâfık denir. Şeyh-ul-islâm Abdüllah-ı Ensârî diyor ki, ben Ebül-Hasen Sem'ûnu sevmiyorum. Çünki, üstâdım Hıdrîyi üzmüşdü. Bir kimse, hocanı üzer, sen de ondan üzülmezsen, köpekden aşağı olursun. Allahü teâlâ, Mümtehine sûresinin dördüncü âyetinde meâlen, **(İbrâhîm aleyhisselâmın ve Onunla berâber olan mü'minlerin sözlerinden ibret alınız! Onlar, kâfirlere dediler ki, biz sizden ve putlarınızdan uzağız. Dîninizi beğenmiyoruz. Allahü teâlâya inanıncaya kadar, aramızda düşmanlık vardır)** buyurdu. Bundan sonraki âyet-i kerîmede meâlen, **(Bu sözlerinde sizin için ve Allahü teâlânın rızâsını ve âhiret gününün ni'metlerini istiyenler için, ibret vardır)** buyurdu. Buradan anlaşılıyor ki, Allahü teâlânın rızâsını kazanmak istiyenlere, bu teberrî [uzaklaşmak] lâzımdır. Allahü teâlâ meâlen buyuruyor ki, **(Kâfirleri sevmek, Allahü teâlâyı sevmemekdir. İki zıd şey, birlikde sevilemez).** İki düşman, birlikde sevilemez. Bir kimse, seviyorum dese, fekat onun düşmanlarından teberrî etmese, bu sözüne inanılmaz. Âl-i İmrân sûresinin 28. ci âyetinde meâlen, **(Kâfirleri sevenleri, Allahü teâlâ, azâbı ile korkutuyor)** buyurdu. Bu büyük tehdîd, çirkinliğin çok büyük olduğunu gösteriyor. Halîfe Ömere "radıyallahü teâlâ anh", burada Hîre halkından bir nasrânî [hıristiyan] var. Hâfızası çok kuvvetli, yazısı da çok güzel, bunu kendine kâtib yaparsan çok iyi olur, dediler. Kabûl etmedi. (Mü'min olmıyan birini dost edemem) dedi ve bu âyet-i kerîmeyi okudu. Ebû Mûsel eş'arî, halîfe Ömere, (Yanımda nasrânî bir kâtibim var. Çok işe yarıyor) deyince, (Allah seni kahr etmesin! Niçin, bir müslimân kâtib kullanmıyorsun? Mâide sûresindeki, **Ey mü'minler! Yehûdî ve hıristiyanları sevmeyiniz!** âyetini işitmedin mi?) dedi. (Dîni onun, kâ-

tibliği benim) dedim. (Allahü teâlânın hakîr etdiğine ikrâm etme! Onun zelîl etdiğini azîz eyleme! Allahın uzaklaşdırdığına yaklaşma!) dedi. (Basrayı onun yardımı ile idâre edebiliyorum) dedim. (Hıristiyan ölürse ne yapacaksan, şimdi onu yap! Hemen onu değişdir!) dedi. Mürşidimiz, sebeb-i se'âdetimiz imâm-ı Rabbânî "radıyallahü teâlâ anh" 266. cı mektûbda buyuruyor ki, (Halîlullah olan İbrâhîm aleyhisselâmın o büyük makâmı bulması, Peygamberlerin ağacı olması, Allahü teâlânın düşmanlarından teberrî etdiği içindi. Mümtehine sûresinin dördüncü âyetinde meâlen, **(İbrâhîm aleyhisselâmda, sizin için ibret vardır)** buyuruldu. Bu fakîre göre, insânı Allahü teâlânın rızâsına kavuşduracak şeylerden hiçbiri, bu teberrî gibi değildir. Allahü teâlânın, küfre ve kâfirlere düşmanlığı, zâtındandır. Lât ve Uzzâ gibi putlara ve bunlara tapanlara kendisi düşmandır. Cehennemde sonsuz yanmak, bu çirkin işin cezâsıdır. Nefsin istediği şeyler ve diğer bütün günâhlar, böyle değildir. Çünki, Allahü teâlânın bunlara adâveti ve gadabı, kendinden değildir. Gadabı, sıfatlarından, azâbı ef'âlindendir. Bunun için, günâhların cezâsı, sonsuz yanmak olmadı. Hem de, dilerse, bu günâhları afv edecekdir.)

ÜÇÜNCÜ CİLD, 153. cü MEKTÛB

Ezelde takdîr edilmiş olan şey, elbet vâkı' olacakdır. Ra'd sûresinin kırkıncı âyetinde meâlen, **(Her vakt için, bir hükm vardır)** buyuruldu. Hak teâlâyı aramağa devâm ediniz! Kokusunu duyduğunuz yere koşunuz. Fırsat günleri ganîmetdir. Dünyâya iki kerre gelmek yokdur. Yolumuzun esâsı sohbetdir. Yanındaki ile uzakdaki müsâvî olur mu? Veyselkarânî, Resûlullahı göremediği için, hiçbir Sahâbînin derecesine ulaşamadı. Bütün tarîklerde, yakında olan ile uzakda olan müsâvî değil ise de, bizim yolumuzun esâsı sohbetdir, berâber olmakdır. Aklı başında olan tâlib, üstâdına olan muhabbeti mikdârınca, onun kalbinden saçılıp kendisine gelen feyzlerden ve bereketlerden, uzakda iken de, alır. Ma'nevî bağı [muhabbeti] sebebi ile, uzakdan gelen feyzlerden alırsa da, ma'rifete ve vilâyet derecelerine kavuşmak için, sohbet şartdır. Allahü teâlâ, büyüklerin kalblerinden yayılan feyzlerden almamızı nasîb eder. [Resûlullahdan gelen din bilgileri ikiye ayrılır: Beden bilgileri ve kalb bilgileri. Beden bilgilerine **(Ahkâm-ı islâmiyye)** denir. Bu bilgiler **(Kelâm), (Fıkh)** ve **(Ahlâk)** kitâblarından öğrenilir. Kalb bilgilerine **(Ma'rifet)** ve **(Feyz)** denir. Ma'rifet, feyz, insanın kalbine, Evliyânın kalblerinden akar.]

Geçdi gençlik, tatlı bir rü'yâ gibi, ey çeşmim zâr!
beni mecnûn etdi girye, meskenim olsun mezâr!

ÜÇÜNCÜ CİLD, 154. cü MEKTÛB

Allahü teâlâ, yüksek derecelere kavuşdursun! Bunun için, parlak dîne uymak, Muhammed aleyhisselâmın yolunda bulunmak lâzımdır. Bu yolu gösteren üstâdı sevmeli, ona tâbi' olmalıdır. Elem, derd geldiği zemânlarda da, Allahü teâlânın irâdesine ve ezeldeki takdîrine teslîm ve râzı olmalıyız! Mevtâlara düâ, sadaka ve hayr yâd ile imdâd ediniz! Rahmetlinin feyzlerini, bereketlerini bekleyiniz! Kabrini ziyâret ederek, feyz taleb ediniz! Sevdiklerimizden, o mübârek şehri ma'mûr etmelerini ve merhûmun yolunda bulunmalarını, vazîfelere devâm etmelerini bekliyoruz. Müsâfirlere hizmet ediniz! Merhûmun evlâdına hizmet etmeğe ve onların gönüllerini almağa çalışınız! Çocuklara dinlerini öğretmekde, edeb ve terbiye vermekde kusûr etmeyiniz! Beş vakt nemâzı, vaktlerinde ve cemâ'at ile kılınız! Vazîfeleri [Zikri ve ezânı] ve Kur'ân-ı kerîmi, tegannî yapmadan ve mizmâr [ses veren âlet] kullanmadan okumağa devâm ediniz! [**(Dürrül-meârif)** önsözünde diyor ki, (Mûsikî âletleri ile okumak günâhdır. İcmâ' [ya'nî sözbirliği] ile harâmdır.).]

Dostlarımın ayrılığından, kalbim kan ağlıyor.
Onları hâtırladıkca, iliklerim yanıyor.

ÜÇÜNCÜ CİLD, 156. cı MEKTÛB

Yazıklar olsun, ömr geçdi. Bir hayrlı iş yapmadım. Dünyânın vefâsız, yalancı olduğu, şimdi anlaşıldı. Hayâtı, hayâl oldu. Fitneleri, derdleri bitmedi. Ahbâb, arkadaşlar, öldüler, gitdiler. Bu hâlleri görüp de, gafletden uyanmıyor, ibret almıyoruz. Pişmân olmuyoruz. Tevbe etmiyoruz. Gaflet devâm ediyor, günâhlarımız artıyor. Allahü teâlâ, Tevbe sûresinin 127. ci âyetinde meâlen, **(Görmiyorlar mı ki, her sene, bir iki kerre, derdlere, belâlara yakalanıyorlar. Yine tevbe etmiyor, pişmân olmuyorlar)** buyurdu. Bu nasıl îmândır? Nasıl müslimânlıkdır? Ne kitâbdan, ne sünnetden nasîhat alınıyor. Ne de, başa gelen derdlerden, hâdiselerden ibret alınıyor. Uzun seneler, berâber yaşadıkları, birlikde gezip dolaşdıkları, yiyip içdikleri, yatıp kalkdıkları ahbâblarını, arkadaşlarını düşünsünler. Sevdiklerinin, birlikde eğlendiklerinin, yardımcılarının ne olduklarını görmiyorlar mı? Hiçbirinden birşey kaldı mı? Onlardan haber verenler var mı? Ömrlerinin harmanını rüzgâr götürdü.

Vefâsızdır, ey denî dünyâ senin her ni'metin!
Ecel fırtınaları, mahv eyliyor her rif'atın.

Yâ Rabbî! Onların ecrinden, feyzinden bizi mahrûm eyle-

me! Onlardan sonra, bizi fitnelere düşürme! Biz garîbler, birkaç günlük ömrümüzü gaflet ile geçirmemeğe gayret edelim. Tavşan uykusu ile yaşamıyalım! Kalblerimizi geçici, yaldızlı, sahte lezzetlere kapdırmıyalım! Bu zehrli tatlılıklara aldanmıyalım! Allahü teâlânın emr etdiği ibâdetleri, râzı olduğu iyi işleri yapalım! Nefs ve şeytânın ve kötü kimselerin yalanlarına, fitnelerine inanmıyalım! Kabr ve kıyâmet azâblarını düşünerek, kendimizi şimdiden koruyalım! Bu kısa hayât ve aslı olmıyan görünüşü bırakıp, ölmeden ölmekle şereflenelim! Aslımızın hiç olduğunu düşünelim! Emânet edilen zînetleri takarak övünen ahmak kimse ile herkes alay eder. Bozuk, hîleli mal satanı kimse sevmez. Varlık ve var olana yakışan herşey, hakîkî var olanındır. Önü ve sonu yokluk olanın, kemâli, kendi yokluğunu anlamasıdır.

Kişi noksânını bilmek gibi, irfan olmaz!

ÜÇÜNCÜ CİLD, 168. ci MEKTÛB

Allahü teâlânın feyz göndermesinde, kesinti, durmak yokdur. Feyzleri, bereketleri, nûrları, devâmlı olarak göndermekdedir. [Maddî hayât için lâzım olan kudreti, enerjiyi, güneşden gönderiyor. Ma'nevî hayâta lâzım olan feyzleri, Muhammed aleyhisselâmın mubârek kalbinden göndermekdedir. Feyzler, Allah adamlarının kalblerine gelmekde, bunlardan yayılmakdadır. Bunların kalbleri, fosforessan hassası bulunan cism gibidir.] Kalblerinden yayılan feyzler, her müslimâna isti'dâdı, kâbiliyyeti kadar gelir. Ba'zılarına da hiç gelmez. Meselâ, insanın aynalarda görünmesi, aynaların parlaklığına göre değişir. Sâf olmıyan aynada hiç görünmez. Zuhûrun tam ve noksan olmasına sebeb aynadır. Görünen insanın te'sîri yokdur. [İnsan, gelen feyzlerden, üstâdına olan ihlâsı ve sevgisi kadar alır. Hepsini almak, nâdirdir.]

ÜÇÜNCÜ CİLD, 252. ci MEKTÛB

Velîden her an yayılan feyz, nûr, herkese isti'dâdı kadar gelir. İsti'dâd, Ehl-i sünnet i'tikâdında olmak, bid'atlardan sakınmak ve ahkâm-ı islâmiyyeye uymakdır. İsti'dâdı çok olana çok feyz gelir. Gelen feyzlerden, ihlâsı ve muhabbeti kadar feyz alır.

[Dört mezheb imâmına ve bunların yetişdirdikleri, ictihâd derecesindeki yüksek âlimlere **(Ehl-i sünnet âlimi)** ve bu âlimlerin bildirdikleri îmân bilgilerine **(Ehl-i sünnet i'tikâdı)** denir. Ehl-i sünnet i'tikâdında olan diğer mezhebler de vardı. Fekat, bunların fıkh kitâbları, şimdi mevcûd değildir. Üç dürlü imâm vardır: Câmi' imâmı, mezheb imâmı, bütün müslimânların imâmı. Bu-

na Emîr-ül-mü'minîn de denir. Bugün bu imâm yokdur. Bugün müslimânların çeşidli devletleri, hükûmetleri vardır. Müslimânın, bulunduğu memleketin hükûmetine, devletine, Almanya, Fransa gibi, kâfir hükûmet olsalar da, isyân etmemesi, kanûnlara karşı gelmemesi, bölücülük yapmaması, vergilerini vermesi lâzımdır. Kâfir memleketinde dahî, kimsenin mâlına, cânına saldırmaması, herkese iyilik etmesi lâzımdır. Râhatı, huzûru bozmak, fitne çıkarmak harâmdır. Yalan, iftirâ, hîle, hiyânet yapanlara karışmamalıdır. Allahü teâlâ, **(ihsân sâhiblerini severim)** buyuruyor. Kimseye zarar vermeyeni, hep iyilik yapanı, Allah da sever, herkes de sever.]

Seyyid Abdülhakîm-i Arvâsînin 1931 de Menemende askerî mahkemede berâetinden sonra yazılan bir şi'r:

İki iydin bugün idrâkini bahş etdi Hudâ,
birisi cisme devâdır, diğeri rûha gıdâ.

Birisi magfiret-i hazret-i Hakdır, bî-şek,
diğeri hasta dile hem devâdır, hem de şifâ.

Rûz-i firkat, bizi etmişdi helâke ma'rûz,
kerem-ü rahmet-i Hak etdi, yeniden ihyâ.

Gitme sen, ölme sen, öldürme bizi, hep var ol,
değeri yok, bu hayâtın, bize sensiz zîrâ.

Dâimâ gamla, kederle, o geçen günlerimi,
bir lisân anlatamaz, bir kalem etmez imlâ.

Neydi o felâket zemânı, elemli günler!
nûr-i rahmet kesilip, oldu karanlık dünyâ.

Ne dimâgımda düşünce, ne kalbimde huzûr,
ah idi her nefesim, zikrim idi vâ-esefâ.

Rahm edüp, defter-i a'mâle geçirmez sanırım,
O cünûn içre olan demleri lutf-i Mevlâ.

İki iydi bize bahş ve inâyet eyledi,
Hâkim-i mutlak olan Hakka bugün hamd ve senâ.

Vasfiye Hanım

İslâm dîninin temeli üçdür: İlm, amel ve ihlâs. İlm, îmân, fıkh ve ahlâk bilgileridir. Fıkh bilgilerine **(ahkâm-ı islâmiyye)**, ahlâk bilgilerine **(Tesavvuf)** denir ki, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarında yazılı olan bilgilerdir. Amel, bu bilgilere uygun olan işlerdir. İhlâs, ilmin ve amelin Allah rızâsı için, ya'nî, Allahü teâlânın sevgisini kazanmak için elde edilmesidir. Bu üç temel şeye mâlik olan müslimâna **(İslâm âlimi)** ve **(Hakîkî müslimân)** denir. Bu üç temel şeyden biri noksan olup da, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarına uymıyan yazılar ve konuşmalar yayınlıyarak, kendisini, islâm âlimi tanıtan kimse **(Kötü din adamı)** ve **(Zındık)**dır. Meselâ, din bilgisi çokdur ve her ibâdeti yapar, fekat, ihlâs yok ise, ya'nî bunları, mal, mevkı', şöhret kazanmak gibi dünyâlık elde etmek için yapan kimse, hakîkî müslimân değildir, zındıkdır.

SEKİZİNCİ RİSÂLE

HÜCCET-ÜL-İSLÂM İMÂM-I GAZÂLÎNİN

EYYÜHELVELED (Ey Oğul)

Kitâbının Tercemesi

Allahü teâlânın lutf-u ihsânı ile lâtin harfleri ile basılması nasîb olan **(Ey Oğul)** ismi ile meşhûr ilmihâl kitâbı ilk olarak Süleymân bin Cezâ' hazretleri tarafından 960 [m. 1552] senesinde türkçe te'lîf edilmişdir. [**(İslâm ahlâkı)** kitâbının üçüncü kısmına bakınız!] Hüccet-ül-islâm İmâm-ı Muhammed Gazâlî hazretlerinin **(İhyâ-ül-Ulûm)** kitâbından ve diğer mu'teber kitâblarından istifâde edilerek hâzırlanan bu kitâba yanlış olarak **(Hüccet-ül-islâm)** ismi verilerek, Hüccet-ül-islâm İmâm-ı Gazâlînin **(Eyyühel Veled)** kitâbının tercemesi zan olunmuşdur.

Eyyühel Veled kitâbı, arabî olup, birçok kütübhânelerimizde, meselâ Bâyezidde Belediye kütübhânesinde 812 ve 941 numaralar ile mevcûddur. Türkçe tercemesi de, meselâ Nuriosmâniyye Kütübhânesinde vardır. Biz, Bursa Umûmî Kütübhânesi Emîniyye kısmında 97-1437 numarada kaydlı fârisî tercemesinden bir mikdâr türkçeye çevirdik.

Herhangi bir kimse, herhangi bir yerde, herhangi bir zemânda, herhangi bir kimseye, herhangi bir şeyden dolayı, herhangi bir sûretde hamd eder, onu medhederse, bu hamdlerin hepsi, Allahü teâlâya mahsûsdur. Çünki, herşeyi yaratan, terbiye eden, ye-

tişdiren, her iyiliği yapdıran, gönderen hep Odur. Kuvvet, kudret sâhibi yalnız Odur.

Bütün düâlar ve iyilikler, Onun Peygamberi ve sevgilisi olan Muhammed aleyhisselâma ve Ona yakın ve sevgili olanların ve Eshâbının hepsine olsun.

Büyük İmâm, insanlığın büyük önderi, müslimânların haklı ve doğru olduklarını gösteren senedleri, Muhammed Gazâlî (Allahü teâlâ ona bol bol rahmet eylesin) hazretleri hicretin 450. ci yılında Tus şehrinde tevellüd ve 505 [m. 1111] de orada vefât etdi. Kendisine senelerce hizmet edip tâm ilm öğrenen talebesinden birisi, kendi kendine düşünüp; senelerce zahmet çekip çok şey öğrendim. Bu kadar çok ilmden bana en lüzûmlu ve fâidelisi acabâ hangisidir? Âhiretde imdâdıma yetişecek, mezârda dünyâ dostlarım beni yalnız bırakıp gitdikleri zemân, bana arkadaş olacak, mezârdan kalkınca, ananın evlâdından, kardeşin kardeşinden, dünyâdaki dostların birbirlerinden kaçıp, herkes başının çâresini aradığı vakt beni kurtaracak olan acabâ hangisidir? Dünyâda, âhiretde fâidesi olmıyan acabâ hangileridir? Bilsem de bunlardan uzaklaşsam. Çünki, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" **(Fâidesiz ilmi öğrenmekden ve Allahü teâlâdan korkmıyan kalbden ve dünyâya doymıyan nefsden ve Allah için ağlamayan gözden ve kabûle lâyık olmıyan düâdan Allahü teâlâ bizi korusun)** buyurmuşdur, diye uzun zemân düşündükden sonra, anlamak için hocası olan Hüccet-ül-İslâm İmâm-ı Gazâlîye (Allahü teâlâ, onun kabrini nûr ile doldursun) mektûb yazdı ve bununla berâber birkaç zemân hayrlı düâ etmesini yalvardı ve bu süâlin cevâbı, her ne kadar **(İhyâ-ül-ulûm), (Kimyâ-yı se'âdet), (Tefsîrler), (Hadîs-i Erba'în)** ve **(Minhâc)** gibi kitâblarınızda yazılı ise de, bana kısa, açık ve fâideli cevâb veriniz de, her sabâh okuyup, ona göre hareket edeyim, dedi.

Hüccet-ül-islâm İmâm-ı Gazâlî, şu cevâbı yazıp gönderdi:

FASL

1 — Ey sevgili oğlum ve sâdık dostum! Allahü teâlâ, sana uzun uzun ömürler verip, ömrünü ibâdet ile ve Onun gösterdiği yolda gitmek ile geçirmek nasîb eylesin! Bütün nasîhatlar Peygamberimiz Muhammed sallallahü aleyhi ve sellemden alınmışdır. Ondan gelmiyen nasîhatlar fâide vermez. Dünyâya yayılmış olan bu nasîhatlardan, birisini bile almadın ise, senelerce yanımda niçin kaldın ve niçin okudun?

2 — Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" dünyâya yayılan nasîhatlarından biri şudur:

(Allahü teâlânın, bir kuluna rahmet etmeyeceğine, ona gadâb ve azâb edeceğine alâmet, dünyâya ve âhırete fâidesi olmıyan şeylerle meşgûl olması, zemânlarını lüzûmsuz şeylerle öldürmesidir. Bir kimsenin ömründen bir sâati, Allahü teâlânın beğenmediği bir şeyde geçerse, ne kadar çok pişmân olsa, üzülse yeridir. Bir kimse kırk yaşını geçdiği hâlde onun hayrlı işleri, ya'nî sevâbları, kötü işlerinden, ya'nî günâhlarından ziyâde olmadı ise, Cehenneme hâzırlansın).

3 — Bu hadîs-i şerîfin ma'nâsını iyi anlayanlara, bu nasîhat yetişir.

4 — Nasîhat vermek kolaydır. Nasîhat kabûl etmek güçdür. Çünki, nefslerine uyanlara, dünyâ zevklerinin peşinde koşanlara, nasîhat acı gelir, harâmlar ise tatlı gelir. Bunun için, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, meâlen **(Kâfirlerle harbediniz! Harb, size, acı ve sıkıntılı gelir. Size zor gelen şeyler, ya'nî Allahü teâlânın emrleri, sizin için hayrlıdır, iyidir. Size iyi gelen, sevdiğiniz şeyler, ya'nî harâmlar, size zararlıdır, fenâdır. Hayrlı olanları Allahü teâlâ biliyor, siz bilmiyorsunuz)** buyurdu. Hele senin gibi, ilm ismi verilen ve ilm şekline sokulan, lüzûmsuz şeyleri öğrenenlere ve ilmi, dünyâda ve âhıretde kendine ve insanlara fâideli olmak için değil, herkese büyüklük satmak için ve yalnız dünyâlık kazanmak için okuyup, âhıretlerini düşünmiyenlere nasîhat te'sîr etmez. Amelsiz ilm, insanı kurtarır zannediyorsun ve ilm sâhibi olunca, amel etmeden kurtuluruz sanıyorsun. Bu hâlinize çok şaşılır. Çünki ilmi olan kimsenin, amelsiz kuru ilmin kıyâmetde kendine zarar vereceğini, bilmiyordum, diye özr ve behâne yapamıyacağını bilmesi lâzımdır. Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" şu hadîs-i şerîfini de işitmediniz mi? Buyuruyor ki, **(Kıyâmet günü azâbların en şiddetlisi, elbette, ilminin fâidesini görmiyen âlime olacakdır).** Büyüklerden biri "rahmetullahi aleyh", Cüneyd-i Bağdâdîyi "kaddesallahü rûhah", rü'yâda görüp ne hâlde olduğunu sorunca, Cüneyd buyurdu ki, o kadar sözlerim, keşf ve işâretlerim, ya'nî zâhirî ve bâtınî bilgilerim hep harâb oldu, tükendi; yalnız bir gece kıldığım iki rek'at nemâz imdâdıma yetişdi.

5 — Ameli, ibâdeti elden bırakma! Kalbe âid hâlleri ve bilgileri unutma! Ya'nî hareketlerin ilme, hâllerin de, tesavvufa uygun olsun!

İyi bil ki, amelsiz ilm, insanı kurtaramaz. Bunu sana bir misâl ile anlatayım: Bir kimse, dağda bir arslana rastlasa, yanında tüfeği ve kılıcı bulunsa ve bunları kullanmasını iyi bilse ve ne kadar cesûr olursa olsun, bu âletleri kullanmadıkça, arslandan kurtulabilir mi? Sen de bilirsin ki, kurtulamaz. İşte bunun gibi, bir kimse ne kadar ilm sâhibi olursa olsun, bildiğine göre hareket etmezse, ilminin fâidesi olmaz. Diğer bir misâl, bir tabîb hastalansa, hastalığını teşhis edip ilâcını da bilse ve bu ilâc hakîkaten o hastalığa çok iyi gelse, ilâcı kullanmadıkça, yalnız bilgisinin onu iyi edemiyeceğini pekâlâ bilirsin. Şâ'irin dediği gibi:

Binlerce litre ilâc yapsan,
Fâidesi olmaz içmedikçe.

Bir insan ne kadar ilm edinse, ne kadar kitâb okusa, bildiklerini yapmadıkça fâidesi olmaz.

6 — Allahü teâlânın emr etdiği, beğendiği iyi şeyleri yaparak onun merhametini kazanmaz isen, rahmetine kavuşamazsın. Bir âyet-i kerîmede meâlen, **(İnsan yalnız çalışmakla ve ibâdet yapmakla se'âdete kavuşur)** buyuruldu. Bu âyet-i kerîme, sonra başka âyet ile değişdirildi, diyen olursa; böyle söyliyen değişsin, yıkılsın. Eğer bu âyet değişdirildi dersen, diğer âyetlere ne diyeceksin? Bir âyet-i kerîmede meâlen, **(Allahın rahmetine kavuşmak istiyenler, emrlerini yapsınlar)** buyuruldu. Bir âyet-i kerîmede meâlen, **(Dünyâda yapılanların karşılıklarını göreceklerdir)** ve bir âyet-i kerîmede meâlen, **(Îmân edip, ibâdet yapanlar ve harâmlardan kaçanlar, elbette Cennetlere girecek, ni'metlere kavuşacaklardır)** ve bir âyet-i kerîmede meâlen, **(Cennet yalnız îmân edip, ibâdet edenler içindir)** ve bir âyet-i kerîmede meâlen, **(Allahü teâlâya ve Onun Peygamberlerine itâ'at edenler, âhıretde Peygamberlere ve sıddîklara ve şehîdlere ve sâlihlere verilen ni'metlere ortak olacaklardır)** buyuruldu. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" hadîs-i şerîfde, **(Müslimânlık beş şey üzerine kurulmuşdur: Birincisi, Allahü teâlâya ve Muhammed aleyhisselâmın Onun Peygamberi olduğuna inanmak, ikincisi her gün beş vakt nemâz kılmak, üçüncüsü, senede bir kerre malının kırkda birini müslimân olan fakîrlere zekât vermek, dördüncüsü, Ramezân-ı şerîf ayında her gün oruc tutmak, beşincisi, Mekke-i mükerremeye giderek, ömründe bir kerre hac etmek)** ve bir hadîs-i şerîfde, **(Îmân, altı şeye kalb ile inanmak ve inandığını dili ile söylemek ve Allahü teâlânın emrlerini beğenmekdir)** buyurdu. İnanmakla ve söylemekle îmân hâsıl oluyor, ibâdet etmekle kemâle gelip cilâlanıyor. Ehl-i sünnetin reîsi, dîn-i islâ-

mın en büyük âlimi imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe "rahmetullahi aleyh" [80-150 Bağdâdda] vasıyyetnâmesinde buyuruyor ki: **(Îmân, dil ile söylemek ve kalb ile inanmakdır).** Amelin lâzım olduğunu gösteren dahâ sayabildiğin kadar vesîkalar vardır. Fekat ne yapayım ki sen uykudasın! Eğer bu sözümden, (Şu hâlde insanlar amelleri için Cennete girecek, Allahü teâlânın rahmetiyle, ihsâniyle girmeyecekmiş) dersen, sözlerimi anlamamış olursun. Demek istiyorum ki, insan Allahın lutfü, ihsânı ile Cennete girecekdir. Fekat itâ'at ve ibâdet yaparak rahmete kavuşmaya hâzırlanmaz ve lâyık olmazsa Allahın lutfü ve rahmeti ona gelmez. Nitekim bir âyet-i kerîmede meâlen, **(Rahmetim, muhsinler için, ya'nî emrlerimi kabûl edip yapanlar içindir)** buyuruldu. Allahü teâlânın rahmeti yetişmezse, kimse Cennete giremez. Cennete yalnız îmân ile girilecekdir, denilirse, evet öyledir, lâkin birçok tehlükeleri atlatdıkdan sonra girilecekdir. Îmân ile gitmiyen, Cennete girmiyecekdir. Cennete girmek için âhırete îmân ile gitmek ve diğer tehlükeleri de atlatmak lâzımdır. Fekat bu zemân da Cennetin en aşağı derecesine kavuşabilir.

7 — İyi bil ki, çalışmayınca, din yolunda yürümedikçe sevâb kazanamazsın! Benî İsrâîlden birisi çok seneler ibâdet etmişdi. Allahü teâlâ, bunun ibâdetlerini meleklere göstermek istedi. Yanına bir melek gönderip şöyle sordurdu: Dahâ ne kadar ibâdet edeceksin? Cennetlik olmadın mı? Cevâbında dedi ki: Benim vazîfem, kulluk yapmakdır. Emr sâhibi Odur. Melek bu cevâbı işitince: (Yâ Rabbî! Sen her şeyi bilirsin. O kulunun cevâbını da duydun) dedi. Bir hadîs-i kudsîde meâlen, **(O kulum, alçaklığı ile, aşağılığı ile berâber bizden yüzünü çevirmiyor, biz de ihsân ve merhamet sâhibi olduğumuzdan, elbette onu bırakmayız. Ey meleklerim! Şâhid olunuz, onu afv etdim)** buyuruldu.

8 — Peygamberimiz Muhammed "aleyhisselâm" bak ne buyuruyor: **(Âhıretde hesâba çekilmeden önce, dünyâda iken hesâbınızı görünüz ve tartılmadan önce, kendinizi tartınız!)** Alî Murtezâ "radıyallahü anh" buyurdu ki: Uğraşmadan, çalışmadan Cennete kavuşacağını zanneden kimse, hayâle kapılıyor. Çalışarak kavuşacağım diyenin de kendini yorması, ibâdet meşakkatlerini yüklenmesi lâzımdır. Hazret-i Alînin "radıyallahü anh" talebesinden Hasen-i Basrî "rahmetullahi aleyh" diyor ki: İbâdet etmeden Allahü teâlâdan Cennet istemek, büyük günâhdır. Büyüklerden biri buyuruyor ki, (İlmi fâideli olan kimse, ibâdeti bırakmaz, ibâdetin sevâbını düşünmeği bırakır). Peygamber efendimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki: **(Akl sâhibi, nefsini ezip, âhı-**

retde lâzım olan şeyler için çalışır. Ahmak, abdal olan da nefsinin arzûları peşinde koşup, Cennete götürmesi için de, Allaha düâ eder).

9 — İlm öğrenmek ve kitâb okumak için çok gecelerini fedâ etdin ve çok tatlı uykularını kendine harâm eyledin. Bilmem ki, niçin kendini bu kadar harâb etdin? İlm öğrenmekden maksadın eğer dünyâ menfe'atlerini toplamak, şöhret, mevki' sâhibi olmak ve müslimânlara büyüklük göstermek idi ise, sana yazıklar olsun! Çok aldanmışsın, kendini azâba sürüklemişsin! Yok eğer maksadın islâmiyyete ve Muhammed aleyhisselâmın dînine yardım etmek ve ahlâkını temizlemek ve nefsini kırmak idi ise, sana müjdeler olsun! Kendine ne güzel ve ebedî istikbâl hâzırlamışsın. İstikbâl, se'âdet-i ebediyyeye kavuşmakdır. Beyt:

Senin için olmıyan uykusuzluklar boşunadır,
Başkalarının firâkına ağlamak boşunadır.

10 — Keyfine göre yaşa! Fekat bu yaşaman uzun sürmiyecek, birgün elbette öleceksin. Gece gündüz düşündüğün, sımsıkı sarıldığın lezzetlerden elbette ayrılacaksın. Dünyânın nesini seversen sev, hepsine vedâ' edeceksin! Elinden geleni yap! Fekat unutma ki, her yapdığının hesâbını vereceksin!

11 — Îmân edilecek şeyleri akla uydurmağa, beğendirmeğe uğraşmak, dinsizlerle, câhillerle, münâkaşa edip, onların bozuk düşünceleri ile uğraşmak ve Kur'ân-ı kerîmi öğrenmeden ve nemâzı, abdesti, orucu, farzları, harâmları okumadan, bilmeden para kazanmağa kalkışmak, herkesden fazla zengin olmak için doktorluk, mühendislik, edebiyyât, hukuk ilmleriyle uğraşmak, ömrü boş yere harcamak olur.

Allahü teâlâya yemîn ederim ki, Îsâ aleyhisselâmın İncîlinde okudum; bir kimseyi tabuta koydukdan mezâra bırakıncaya kadar; Allahü teâlâ ona kırk süâl soracakdır. Birincisi, **(Ey kulum! Yaşadığın kadar hep dünyâ için süslendin, herkesin beğenmesi, hurmet etmesi için birçok şeyler öğrendin. Benim emretdiğim şeyleri de öğrendin mi, istediklerimi yapıp, harâm etdiklerimden kaçındın mı?)**

12 — Allahü teâlâ sana her gün soruyor: **(Başkaları için neye bu kadar uğraşıyorsun? Görmüyor musun ki, tepeden tırnağa kadar benim iyiliklerim ile, ihsânlarım ile örtülüsün?)** Fekat sen bunu duymuyorsun. Çocuk oyuna dalıp etrafını görmediği gibi, dünyâ zevkleri, nefsin arzûları seni sağır ve kör eylemiş!

13 — İlm öğrenip de, bunu kullanmamak delilikdir. İlmsiz amel de yanlış olur, kabûl edilmez. Mısra':

İlm edin ve ibâdetde kusûr etme!

Ateşde sonsuz yanmakdan bu ikisi kurtarır.

Bugün seni günâhdan korumıyan ve ibâdete sevketmiyen ilm, yarın Cehennem ateşinden de korumaz.

İbâdet ederek geçmiş günâhlarını afv etdiremezsen, kıyâmetde elin ve dilin âciz kaldığı zemân, (Yâ Rabbî, bizi geri dünyâya gönder, bütün ömrümüzü ibâdetle geçireceğiz) diyenlerden olursun. Fekat **(Ey ahmak! Oradan geldin ya!)** cevâbını alıp kalırsın!

14 — Cân-ü gönülden çalışmak, Allahü teâlânın düşmanı olan nefse şiddetle karşı koyup, onu ezmek lâzımdır ve her an kendini mezârda bilip, ona göre hâzırlanmalıdır. Senden evvel gidenler, hep sana, onlara ne zemân ve ne hâlde kavuşacağına bakıyorlar. Aklını başına topla da, oraya sermâyesiz gitme! Ebû Bekr-i Sıddîk "radıyallahü anh" buyurdu ki: İnsanın vücûdu, yâ kuş kafesine benzer ki, açılınca kuş uçup kurtulur veyâ hayvanın ahırına benzer ki, açılınca hayvan yük çekmeğe, zahmete sokulur. Düşün! Bakalım sen bunlardan hangisisin? Kuş kafesi isen, **(Rabbine kavuş)** sesini işitince uçup yükselirsin. Nitekim hadîs-i şerîfde, **(Sa'd bin Muâzın** "radıyallahü anh" **ölümü sebebiyle arş titredi)** buyuruldu. Eğer Allah korusun, ahıra benziyorsan, ya'nî Allahü teâlânın, **(Başlarına gelecekleri düşünmediklerinden, hayvanlara benzerler, hattâ dahâ aşağıdırlar)** buyurduğu kimselerden isen, hiç şübhe etme ki, hâneden hâviyeye, ya'nî doğru Cehenneme gidersin. Hasen-i Basrî "rahmetullahi aleyh" hazretleri, birgün eline bir bardak soğuk şerbet almışdı. Birdenbire bayılarak bardak elinden düşdü. Kendisine gelince, sebebini sordular. Cehennemde yananların, Cennetdeki arkadaşlarına seslenerek: **(İçdiğiniz Cennet sularından bize biraz veriniz)** dedikleri hâtırıma geldi, korkudan aklım kaçdı, dedi.

15 — Yalnız ilm kâfî olup, ibâdete lüzûm olmasaydı, her gece sabâha karşı, **(Düâ eden, istiyen yok mu? Vereyim. Tevbe eden yok mu? Afv edeyim)** buyurulmaz idi. Birgün Peygamberimizin "sallallahü aleyhi ve sellem" huzûrunda sahâbeden Abdüllah ibni Ömeri medh etdiler. **(İyi insandır, teheccüd nemâzı,** [ya'nî gece nemâzı] **kılsaydı, dahâ iyi olurdu)** buyurdu. Yine birgün Eshâbdan birine: **(Ey... Çok uyuma!.. Geceleri çok uyumak, insanı kıyâmetde muhtâc eder)** buyurdu.

16 — **(Gece teheccüd kıl)** âyet-i kerîmesi, emrdir. **(Seher vaktleri istiğfâr eder)** âyeti, şükrdür. Ya'nî Allahü teâlâ, istiğfâr edenleri medh buyuruyor. Seher vaktleri istiğfâr edenler zikr sevâbına da nâil olur. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyuruyor ki, **(Üç sesi Allahü teâlâ sever: Hurmet ile, tecvid ile Kur'ân-ı kerîm okuyanların sesini, seher vaktleri istiğfâr edenlerin sesini ve Allahü teâlâyı zikr edenlerin sesini).** Süfyân-ı Sevrî "rahmetullahi aleyh" [95-161 Basra'da] diyor ki, Allahü teâlâ, seher vaktleri bir rüzgâr esdirir ki, istiğfâr ve zikr sesleri ile karışarak eser. Yine dedi ki, her gece, **(Allaha ibâdet edenler yok mu, kalksınlar)** diyen bir ses cihânı kaplar. Âbidler kalkıp sehere kadar ibâdet ederler. Seher vakti olunca, **(İstiğfâr edenler yok mu?)** denir. Bunlar kalkıp istiğfâr ederler. Fecr doğup sabâh nemâzı olunca, **(Gâfillerden kalkan yok mu?)** denir. Bunlar, mevtâlar mezârdan kalkar gibi kalkarlar.

17 — Lokman Hakîm "rahmetullahi teâlâ aleyh", oğluna şöyle nasîhat ederdi: Oğlum, horoz senden dahâ akllı olmasın! Hâlbuki o, her sabâh zikr ve tesbîh ediyor, sen ise uyuyorsun. Şu iki beyti burada söylemek çok güzel olur:

Gece karanlığında güvercin, dallar üzerinde,
Feryâd ile zikrediyor, ben ise uykudayım.
Bu hâl, beni utandırsın! Eğer âşık olsaydım.
Güvercinden evvel, gece ben ağlardım.

18 — Nasîhatların hülâsası, özü, Allahü teâlâya kulluk ve itâ'at etmenin ne demek olduğunu bildirmekdir. Tâat demek ve ibâdet demek, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmak demekdir. Ya'nî, bütün sözlerini ve hareketlerini Onun emrlerine ve nehylerine uydurmak demekdir. Ya'nî her söylediğin ve her yapdığın ve söylememen ve yapmaman, hep Onun emri ile olmakdır. Şunu iyi bil ki, ibâdet şeklinde yapdığın işler, eğer Onun emri ile olmadı ise, ibâdet olmaz, belki günâh olur. Eğer nemâz ve oruc iseler de böyledir. Nitekim biliyorsun ki, Ramezân Bayramının birinci günü ve Kurban Bayramının her dört günü oruc tutmak günâhdır, isyân etmekdir. Hâlbuki, oruc bir ibâdetdir. Fekat, emr ile olmadığından günâh oldu. Bunun gibi, başkasından zor ile alınan elbise içinde veyâ böyle bir yerde nemâz kılmak da günâhdır. Hâlbuki nemâz bir ibâdetdir. Fekat, emr ile olmayınca isyân oluyor. Bunlar gibi, bir kimsenin, nikâhlı âilesi olan bir kız ile her dürlü oyun ve latîfeler yapması ibâdetdir, ya'nî sevâbdır. Bunun sevâbı hadîs-i şerîf ile bildirilmekdedir. Hâl-

buki yapılan şey oyun ve eğlencedir. Fekat emr ile olduğundan sevâbdır. Görülüyor ki, ibâdet demek, yalnız nemâz kılmak, oruc tutmak değildir. İbâdet demek, islâmiyyetin emrlerine uymak demekdir. Çünki, nemâz ve oruc, islâmiyyete uygun olunca, ibâdet olurlar.

19 — O hâlde, bütün sözlerini ve bütün hareketlerini islâmiyyete uydur! Çünki, kim olursa olsun, islâmiyyete uymıyan ilmler ve çalışmalar, doğru yoldan sapmakdır ve Allahü teâlâdan uzaklaşmağa sebeb olurlar. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" işte bunun için, eskiden kalma ilmleri ve âdetleri neshetdi, değişdirdi. O hâlde, islâmiyyetin müsâadesi olmadan ağzını açmamak lâzımdır ve iyi bil ki, senin öğrendiğin ilmlerle Allah yolunda gidilemez. Şunu da bil ki, bu yol, kendilerine sôfi, ya'nî tarîkatçi ismini vererek, tarîkat büyüklerinin yolunda olduklarını iddiâ eden câhillerin, ma'nâlarını anlamadıkları, islâmiyyete uymıyan sözleri ile de gidilemez. Bu yolda ancak, nefs ile mücâdele edenler gidebilir. Nefsin arzûlarını, şehvetlerini islâmiyyetin dışına taşırmamak lâzımdır. Lâf ile gidilmez. İslâmiyyetde yeri olmıyan sözler ve ilmler ve şehvet ile karışmış gâfil kalb, şekâvet ve felâket alâmetleridir.

20 — Öyle şeyler soruyorsun ki, bunlardan ba'zıları ne söylemekle, ne de yazmakla anlatılamaz. Ancak oralara yetişenler, ele geçirenler bilirler. Ele geçiremiyenlerin anlamasına imkân yokdur. Çünki bunlar, tadını alınca anlaşılacak şeylerdir. Tadarak anlaşılabilecek şeyler, söylemekle ve yazmakla anlatılamaz. Tatlılık, ekşilik, acılık ve tuzluluk söz ve yazı ile anlatılmaz.

21 — İnnîn bir adam, çoluk çocuk sâhibi birisine mücâmeat lezzetini sorarsa, ona verilecek cevâb ancak şu olur: (Bundan evvel senin innîn olduğunu biliyordum, şimdi ahmak olduğunu anladım. Bu lezzet, tadılınca anlaşılır, bilmiyenlere söylemekle ve yazmakla anlatılamaz).

22 — Süâllerinden birkaçı böyle idi. Söylemekle ve yazmakla anlatılacak olanların cevâbları ise, **(İhyâ-ül-ulûm)** ve **(Kimyâ-yı se'âdet)** ve **(Minhâc)** ve diğer kitâblarımda uzun uzadıya yazılıdır. Bu kitâblarımdan oku! Bununla berâber, şimdi de kısaca yazıyorum.

Allahü teâlânın yolunda yürümek istiyen bir kimseye evvelâ ne yapmak lâzımdır? diyorsun. Evvelâ Ehl-i sünnet âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" bildirdiklerine uygun, temiz bir i'tikâd ve îmân lâzımdır. Bundan sonra, tevbe-i nasûh,

ya'nî dahâ işlememek üzere, günâhlara tevbe etmek, üçüncüsü, herkes ile halâllaşmak, üzerinde hiçbir mahlûkun hakkı kalmamak, dördüncüsü, Allahü teâlânın emrlerini yapacak kadar, islâmiyyeti öğrenmekdir. İslâmiyyeti bundan fazla öğrenmek, herkese vâcib değildir. Diğer ilmleri lüzûmu kadar okumalıdır. Bu lüzûm, herkesin san'atına, mesleğine, ihtisâsına göre değişir. Bunu, bir hikâye ile dahâ iyi anlayabilirsin.

Hikâye: Şiblî hazretleri "rahmetullahi aleyh" [247-334 Bağdâdda] diyor ki, dörtyüz hocadan ders okudum. Bunlardan dörtbin hadîs-i şerîf öğrendim. Bütün bu hadîslerden bir dânesini seçip kendimi ona uydurdum, diğerlerini bırakdım. Çünki, kurtuluşu ve se'âdet-i ebediyyeye kavuşmağı bunda buldum ve bütün nasîhatleri hep bunun içinde gördüm. Seçdiğim hadîs-i şerîf şudur: Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" bir Sahâbîye buyuruyor ki: **(Dünyâ için, dünyâda kalacağın kadar çalış! Âhıret için, orada sonsuz kalacağına göre çalış! Allahü teâlâya, muhtâc olduğun kadar itâ'at et! Cehenneme dayanabileceğin kadar günâh işle!).**

23 — Bu hadîs-i şerîf gösteriyor ki, sana lüzûmundan dahâ çok ilm lâzım değildir. Çünki, ilmi çok öğrenmek farz-ı kifâyedir. Farz-ı ayn değildir. Bu işi, başkaları yaparak senin yükünü almışlardır. Aşağıdaki hikâyeyi okursan, bunu iyi anlarsın:

Hikâye: Hâtim-i Esam [Belhde tevellüd, 237 [m. 852] de Tirmüzde vefât etdi] Şakîk-i Belhînin [174 de vefât etdi] talebesinden idi. Birgün Şakîk-i Belhî kendisine sordu: Ne kadar zemândır buraya geliyor, beni dinliyorsun? Otuzüç sene. Bu kadar zemân içinde benden ne öğrendin, neler istifâde etdin? Sekiz şey istifâde etdim, dedi. Şakîk, bunu duyunca yazıklar olsun sana ey Hâtim! Bütün zemânımı sana harcadım, senin ise, sekiz şeyden fazla istifâden olmamış, diye çok üzüldü. Hâtim dedi ki: Ey hocam, doğrusunu istiyorsan, böyledir. Bundan fazlasını da zâten istemem. Bana bu kadar yetişir. Çünki, iyi biliyorum ki, dünyâda, âhıretde felâketlerden kurtulup se'âdet-i ebediyyeye kavuşmak, bu sekiz bilgi ile olacakdır, dedi. Hocası, söyle! Bunları ben de anlıyayım! dedi.

Hâtim dedi ki: Birincisi, insanlara bakdım, herkes, bir şeyi seçmiş gördüm ve bu sevgililerin çoğu, onlara ölüm yatağına kadar, ba'zıları öldüğü vakte kadar, ba'zıları da, mezâra girinceye kadar, arkadaşlık ediyor ve sonra onları yalnız ve zevallı olarak bırakıp ayrılıyorlar, gördüm. Onunla berâber kimse mezâra girmi-

yor, derd ortağı olmuyor. Bu hâli görünce, düşündüm ve kendime dedim ki, dünyâda öyle bir dost seçmeliyim ki, mezâra benimle gelsin, bana orada arkadaşlık etsin. Aradım, taradım, Allahü teâlâya yapılan ibâdetlerden başka böyle sâdık bir sevgili bulunmadığını gördüm. Dost olarak onları seçdim ve onlara sarıldım.

Şakîk, bunu duyunca, çok güzel yapmışsın yâ Hâtim, çok doğru söylüyorsun, ikinci fâideyi de söyle, anlıyayım, dedi.

Hâtim dedi ki: Ey Hocam! İkinci fâidem: İnsanlara bakdım, herkesi, arzûları, keyfleri peşinde koşuyor, nefsin şehvetleri arkasında yürüyor gördüm ve bir âyet-i kerîmenin şu meâl-i âlîsini düşündüm: **(Allahü teâlâdan korkarak nefslerine uymıyanlar, elbette Cennete gideceklerdir)**. Çok düşündüm. Kur'ân-ı kerîmin başdan başa doğru olduğunu, bilgilerimle, tecribelerimle, aklımla, vicdânımla anladım ve tâm inandım. Nefsimi düşman bilerek, ona aldanmamağa karar verdim ve arzûlarını, şehvetlerini yapmadım. Nihâyet teslîm olarak, ibâdetlerden kaçan o nefsin, şimdi Allahü teâlâya itâ'ate koşduğunu, şehvetlerden vazgeçdiğini gördüm. Şakîk bunları işitince, Allah sana iyilikler versin, ne güzel yapmışsın, üçüncü fâideyi de söyle dinliyeyim, dedi.

Hâtim dedi ki, üçüncü fâidem, herkes dünyâda bir sıkıntıya girmiş, dünyâlık toplamağa uğraşıyorlar, gördüm, sonra bir âyet-i kerîmenin şu meâl-i şerîfini düşündüm: **(Dünyâ malından, sarıldığınız, sakladığınız her şey, yanınızda kalmıyacak, sizden ayrılacakdır! Ancak Allah rızâsı için yapdığınız iyilikler ve ibâdetler sizinle berâber kalacakdır!)** Dünyâ için topladıklarımı, Allah yolunda harcadım, fukarâya dağıtdım! Ya'nî bâkî kalmaları için, Allahü teâlâya ödünç verdim! Şakîk-i Belhî "kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz" ne güzel yapmışsın ve ne güzel söylüyorsun yâ Hâtim, dördüncü fâideyi de söyle dinliyeyim, dedi.

Hâtim "rahmetullahi teâlâ aleyh" dedi ki, dördüncü fâidem, insanlara bakdım, herkesin başkalarını beğenmediğini gördüm. Buna sebeb, birbirlerine hased etmeleri olduğunu, birbirlerinin mevki'lerine, mallara ve ilmlere göz dikmeleri olduğunu anladım ve bir âyet-i kerîmenin şu meâl-i âlîsine dikkat etdim: **(Dünyâdaki maddî, ma'nevî bütün rızklarını aralarında taksîm etdik.)** Herkesin ilm, mal, rütbe, evlâd gibi rızklarının dünyâ yaratılmadan evvel, ezelde taksîm edildiğini, kimsenin elinde bir şey olmadığını ve çalışmağı, sebeblere yapışmağı emr etdiğinden, Ona itâ'at etmiş olmak için çalışmak lâzım geldiğini ve hased etmenin bü-

yük zararlarından başka, zâten lüzûmsuz olduğunu anladım ve Allahü teâlânın ezelde yapdığı taksîme ve çalışınca Rabbimin gönderdiğine râzı oldum ve bütün müslimânlarla sulh üzere olup, herkesi sevdim ve sevildim. Şakîk bunları duyunca, ne iyi yapmışsın ve ne iyi söylüyorsun; beşinci fâideyi de söyle dinleyeyim yâ Hâtim! dedi.

Hâtim dedi ki, beşinci fâidem: İnsanlara bakdım, birçoklarının insanlık şerefini, kıymetini, âmir, müdîr olmakda, insanların kendilerine muhtâc olduklarını ve karşılarında eğildiklerini görmekde zannetdiklerini ve bununla iftihâr etdiklerini, öğündüklerini gördüm. Ba'zıları da, kıymet ve şeref, çok mal ve evlâd ile olur sanarak, bunlarla iftihâr ediyorlar. Bir kısmı da, insanlık şerefi, malı, parayı insanların hoşuna gidecek, herkesi eğlendirecek yerlere sarfetmekdir, sanarak, Allahü teâlânın emretdiği yerlere ve emretdiği şekilde harc edemiyorlar ve bununla öğünüyorlar gördüm ve bir âyet-i kerîmenin şu meâl-i âlîsini düşündüm: **(En şerefliniz ve en kıymetliniz, Allahü teâlâdan çok korkanınızdır).** İnsanların yanıldıklarını, aldandıklarını anladım ve takvâya sarıldım. Rabbimin afvına ve ihsânlarına kavuşmak için, Ondan korkarak islâmiyyetin dışına çıkmadım, harâmlardan kaçdım. Şakîk bunları işitince, ne güzel söylüyorsun, altıncı fâideni de söyle, dedi.

Hâtim dedi ki, altıncı fâidem: İnsanlara bakdım. Birbirlerinin mallarına, mevki'lerine ve ilmlerine göz dikerek, fırka fırka, parti parti ayrılarak, birbirlerine düşmanlık etdiklerini gördüm ve bir âyet-i kerîmenin şu meâl-i âlîsini düşündüm: **(Sizin düşmanınız şeytândır. Ya'nî, sizi, Allah yolundan, müslimânlıkdan ayırmak için uğraşanlardır. Bunları düşman biliniz).** Kur'ân-ı kerîmin doğru söylediğini bildim ve şeytânı ve onun gibi müslimânlarla uğraşanları düşman bilip, sözlerine aldanmadım, onlara uymadım. Onların tapındıklarına tapmadım. Allahü teâlânın emrlerine itâ'at etdim. Ehl-i sünnet âlimlerinin gösterdiği yoldan ayrılmadım. Kurtuluş yolunun, doğru yolun, yalnız Ehl-i sünnet yolu olduğuna inandım. Nitekim, bir âyet-i kerîmenin meâl-i âlîsi: **(Ey Âdem oğulları! Şeytâna tapmayınız, o sizin en belli düşmanınızdır, diye, sizden söz almadım mı idi, bana itâ'at, ibâdet ediniz! Kurtuluş yolu, ancak budur)**dır. Onun için, müslimânları aldatmağa uğraşanları dinlemedim. Muhammed aleyhisselâmın yolunu gösteren Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarından ayrılmadım deyince, Şakîk; ne güzel yapmışsın, yedinci fâideyi de söyle, dedi.

Hâtim dedi ki, yedinci fâidem: Herkes yiyip içmek, para kazanmak için uğraşıyor. Bu yüzden harâm ve şübheli şeyleri de alıyorlar ve zillete, hakâretlere katlanıyorlar. Bir âyet-i kerîmenin şu meâl-i âlîsini düşündüm. **(Allahü teâlâ tarafından rızkı gönderilmiyen yer yüzünde bir canlı yokdur.)** Kur'ân-ı kerîmin elbette doğru olduğunu ve o canlılardan biri olduğumu bildim. Rızkımı göndereceğine söz verdiğine, elbette göndereceğine güvenerek Onun emretdiği gibi çalışdım deyince, Şakîk, ne iyi yapmışsın ve ne iyi söylüyorsun, sekizinci fâideyi de söyle, dedi.

Hâtim dedi ki, sekizinci fâidem: Herkesin, bir kimseye veyâ bir şeye güvendiğini gördüm. Ba'zıları altınlarına, mal ve mülküne, ba'zıları san'atına ve kazancına, ba'zıları mevki' ve rütbelerine, ba'zıları da kendi gibi bir insana güveniyor. Bir âyet-i kerîmenin şu meâl-i âlîsini düşündüm: **(Allahü teâlâ, yalnız kendisine güvenenlerin her zemân imdâdına yetişir.)** Her zemân ve her işimde yalnız Allahü teâlâya güvendim. O emr etdiği için çalışdım, sebeblere yapışdım. Fekat yalnız Ondan istedim.

Şakîk, bu sözleri işitince, yâ Hâtim! Allahü teâlâ, her işinde imdâdına yetişsin! Hazret-i Mûsânın Tevrâtına, hazret-i Îsânın İncîline, hazret-i Dâvüdün Zebûruna ve hazret-i Muhammed aleyhimüssalevâtü vesselâmın Fürkânına bakdım. Bu dört kitâbın bu sekiz temel üzerinde bulunduğunu gördüm. Bunlara uyanlar, bu dört kitâba uymuş, emrlerini yapmış olurlar, dedi.

Veliyy-i kâmil

Zâhirde muhtâc görünür hizmete,
bâtını imdâd ediyor herkese.

Zâhirine bakan aldanır elbet,
Özünü görene hep gelir himmet.

Hak teâlâ dostlarını gizledi,
bâtını zâhirle mestûr eyledi.

Zâhirleri islâmiyyet mir'âtıdır,
bâtınları Hakkın nazargâhıdır.

Âşıka derdlerin verdiği safâ,
dediler ki, ni'metlerde yok aslâ.

Gâfiller buna inanmazlar ammâ,
Kur'ânda bildiriyor Hak teâlâ.

Velî sohbetinde bulunsa kişi,
kalb gözü açılır, nûr dolar içi.

Nefsin arzûları hoş gelmez olur,
bu sırrın perdesi hemen çözülür.

İslâmiyyete yapış, bir Velî ara!
bulmazsan, sevmek de yetişir sana!

Bu iki ni'mete ermiş olanlar,
Veliyy-i kâmilden feyz alırlar.

Resûlün kalbinden fışkıran nûrlar,
muhabbet yolundan bunlara akar.

Abdülhakîm Arvâsî, Velî idi,
sözleri, işleri, buna delîl idi.

Seyyid Fehîmden, almışdı icâzet,
her hâlinde görünürdü kerâmet.

Ârifi tanımak zor olur sanma!
Her işi uygundur Resûlullaha!

Sözü, işi, Peygambere uymıyan,
her ne derse desin, durma kaç ondan!

Amel, yapılan işler demekdir.
Amel ve îmân İslâmiyyetdir.

Îmân inanmakdır, amel yapmak,
ikisi iledir müslimân olmak!

İnananlar yetmiş üç fırka oldu,
hak yolu yalnız, (Ehl-i sünnet) buldu.

Estagfirullah, estagfirullah, estagfirullah!
Gel kardeşim, sen de söyle, kurtarıcı yol budur.

Aklına uy, şeytâna uyma, çok istigfâr et!
Cehennemden kurtaran ilâc, ancak budur.

DOKUZUNCU RİSÂLE

BİR DİN CÂHİLİNE CEVÂB

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyuruyor ki, **(Her çocuk, dünyâya, müslimân olacak şeklde temiz rûhlu gelir. Sonra, bunları anaları, babaları dinsiz yapar).** Bundan anlaşılıyor ki, çocuklara müslimânlığı öğretmek lâzımdır. Onların temiz rûhları müslimânlığa elverişlidir. Müslimânlığı öğrenmiyen çocuk, din düşmanlarının yalanlarına, iftirâlarına aldanarak, müslimânlığı yanlış anlar. Onu gericilik, kötülük sanır. Hiç din bilgisi almamış, müslimânlığı anlamamış bir din câhili, islâm düşmanlarının tuzaklarına düşerse, İslâmiyyeti bambaşka, büsbütün tersine birşey olarak öğrenir. Aldığı zehrli aşıların, küstâhca uydurulan yalanların kurbanı olur. Dünyâda huzûra kavuşamaz. Âhıretde de, sonsuz felâketlere, azâblara yakalanır.

İslâm düşmanlarının, gençleri aldatmak için, ne kadar âdî, ne kadar alçak iftirâlar uydurduklarını, her müslimânın, hattâ her insanın bilmesi lâzımdır. Bu yalanlara aldanıp, felâkete sürüklenmemek için de, islâmiyyetin üstünlüğünü, ilme, fenne, ahlâka, sıhhate hizmet etdiğini, çalışmağı, ilerlemeği, birleşmeği, sevişmeği emr eylediğini anlamak lâzımdır. İslâmiyyeti doğru ve iyi anlamış olan akllı, uyanık, kültürlü bir kimse, islâm düşmanlarının yalanlarına aldanmaz. Onların, din câhili, bilgisiz, aldatılmış bir zevâllı kimse olduklarını görerek, kendilerine acır. Onların, bu felâketden kurtulmalarını, doğru yola gelmelerini diler. [**(İngiliz Câsûsunun İ'tirâfları)** kitâbımızı okuyunuz!]

Böyle aldatılmış bir din câhilinin, almış olduğu zehrli iftirâları etrafına saçmak, kendini sonsuz felâkete sürükliyen rûh hastalığını, sağlam rûhlara da aşılayarak, iyi insanları bozmak, dejenere etmek için, hayâsızca karaladığı birkaç yaprak elimize geçdi. Doğruyu, iyiliği, fazîleti kötüliyen bu yazıları görenler, yazarının etiketine aldanarak, bunların bir incelemeye, bir bilgiye dayandığını, bir değer taşıdığını sanabilir. Bu düşüncenin üzüntüsünü gidermek için, o iğrenç iftirâlardan birkaçını alıp karşısına doğrusunu yazmak uygun görüldü. Aşağıda oniki maddede yazılı

alçakça düzülmüş iftirâları ve bunların doğrusunu okuyan temiz rûhlu gençler, islâm düşmanlarının taktiklerini, oyunlarını açıkca anlıyacak, kendilerine ilerici diyen, o kara kafalı, habîs rûhlu kâfirleri yakından tanıyacakdır:

1 — *(Cem'iyyet hayâtına karışmış dînî düşünce ve metod, cem'iyyetin gelişmesini önliyen zincir gibi imiş.)*

Cevâb: Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Hiç ölmiyecekmiş gibi dünyâ işlerinize çalışınız!)** buyuruyor. İmâm-ı Münâvînin bildirdiği hadîs-i şerîfde, **(Elhikmetü dâlletül-mü'min)** buyuruyor. Ya'nî, **(Hikmet, fen bilgileri, mü'minin gayb etdiği malıdır. Nerde bulursa alsın!)** buyuruyor. İslâm dîninin, cem'iyyetlerin kalkınmasını desteklediğini, medeniyyete ışık tutduğunu, dost düşman bütün ilm adamları, sözbirliği ile söylemekdedir. Meselâ, İngiliz lordlarından Lord Davenport, Londrada basılan, İngilizce **(Hazret-i Muhammed ve Kur'ân-ı kerîm)** ismindeki kitâbında, ikinci kısmı ikinci faslı, birinci sahîfesinde, (İlme ve irfâna, müslimânlardan dahâ derin saygı gösteren bir millet gelmemişdir) sözü ile başlıyarak, islâmiyyetin cem'iyyetlerin ilerlemesine, yükselmesine önderlik etdiğini, misâllerle, vesîkalarla uzun anlatmakdadır.

Amerikada, Teksas Teknik Üniversitesi profesörlerinden, Amerikan târîhcisi Dr. Kiris Traglor, [m. 1972] senesinde büyük bir topluluğa yapdığı konuşmasında, Avrupa rönesansının ilhâm ve gelişme kaynağının islâmiyyet olduğunu, müslimânların, İspanyaya ve Sicilyaya gelerek, bugünkü modern teknik ve gelişmenin temellerini atdıklarını söylemiş ve fende ilerlemenin, kimyâda, tıbda, astronomide, denizcilikde, coğrafyada, kartografya ve matematikde terakkî etmekle mümkin olduğunu ve bu bilgileri, Avrupaya, Kuzey Afrika ve İspanya yolu ile, müslimânların getirdiklerini bildirmişdir. Eğer müslimânlar, bilgilerini kıymetli tirşe kâğıdlara ve papirüslere yazmasalardı, bugünkü modern basın nasıl meydâna gelirdi ve fâideli olabilirdi, demişdir. Yukarıdaki yazıyı, Pâkistânda çıkan, haftalık **(İslâm dünyâsı)** gazetesinin, 26 Ağustos 1972 sayısından aldık. İlmde, kuru bir etiketden başka nasîbi olmıyan bir ahlâksızın, câhil bir islâm düşmanının yalanları, bu hakîkati elbette örtemez. Güneş balçıkla sıvanamaz.

2 — *(Devleti din zincirinden, din kösteğinden kurtarmak gerekmiş. Muâsır batı medeniyyetine ulaşabilmek için, gerçek bir layıklık sistemine kavuşmak lâzımmış.)*

Cevâb: İslâmiyyetde, ilm, ahlâk, doğruluk, adâlet üzerine dayanan ve tam liberal olan demokratik devletler kurulmuşdur. Devleti, siyâset canbazlarının elinde oyuncak olmakdan korumakdadır. Kapitalistler, diktatörler ve komünist uşakları, böyle bir serbest

sistemi, kendi zulm, işkence ve ahlâksızlıkları için, bir zincir, bir köstek gibi görürler. Kâtiller, hırsızlar, nâmûssuzlar, adâleti, cezâ kanûnlarını, kendileri için bir zincir olarak görür. Layıklığı din düşmanlığı olarak kullanan ve bu kelimenin gölgesi altında islâmiyyeti yıkmağa çalışan bir kâfirin, câhilliğini, ahmaklığını anlatmağa lüzûm yokdur. Bu adam, din ile devleti birbirinden ayırmağı değil, dîni yok etmeği istemekdedir. Devletin, milletin, gelişmesini, ilmden, fenden, çalışmakdan, ahlâkdan beklemeyip de, bütün bu fazîletleri temsîl eden islâmiyyeti yok etmekde arayan ve batının ahlâksızlığına, pisliğine ve egoistliğine imrenen bir kara kafada, akl ve ilm bulunmadığı gibi, ahlâk yoksunu olduğu da anlaşılmakdadır.

3 — *(Halkı, hâlâ, islâmın kanâ'atkârlık felsefesi ile uyutup, ferdleri, haklarını istemez hâle getirmekden ümmîdleniyorlar. Bunlar, komünizmi önlemek behânesi ile, milletdeki kölelik ve âhıret fikrini savunuyorlar. Kanâ'atkârlık ise, bir istismâr bezirgânlığının ifâdesidir. İslâmcılar bu bezirgânlığın propagandasını yapıyorlar)*, diyor.

Cevâb: (İslâmın kanâ'atkârlık felsefesi) demek gibi saçma söz az bulunur. Felsefenin ne demek olduğunu **(Herkese Lâzım Olan Îmân)** kitâbının (İslâm dîni ve diğer dinler) kısmında anlatmışdık. İslâmiyyetde felsefe olamıyacağını açıklamışdık. Böyle yanlış sözler, sâhibinin, islâmiyyetden ve felsefeden haberi olmadığını, kelime kalıblarını ezberleyip, islâmiyyete karşı olan düşmanlığını yaymak için, ma'nâlarından gâfil olduğu kelimelerin yığınını yapdığını göstermekdedir. İslâm düşmanları, asrlardan beri, din adamı şekline girip, tahrîbâtını din adamı maskesi altında yapıyorlardı. Bugün ise, meslek, san'at adı verilen kılıklara giriyorlar, geçer akça olan bir etiket elde ederek saldırıyorlar. Müslimânları aldatmak için, fen adamı şekline girerek, fenne uymıyan sözlerini, fen bilgisi olarak söyliyen yalancılara **(Fen yobazı)** denir. Kanâ'atkârlığı, yalnız İslâmiyyet değil, her milletin ahlâk kitâbları övmekdedir. Kanâ'at demek, bu fen yobazının uydurduğu gibi, hakkından vaz geçmek, uyuşuk olmak değildir. Kanâ'at, hakkına, kazandığına râzı olup, başkasının hakkına saldırmamak demekdir. Bu ise, insanları uyuşdurmaz. Çalışmağa, ilerlemeğe teşvîk eder. İslâm dîni, bu yobazın uydurduğu gibi, köleliği savunmaz. Köle âzâd etmeği emr eder. Kölelik, islâmiyyetde değil, dikta rejiminde ve komünistlerde vardır. Âhıretin varlığını, ilâhî kitâblar, mu'cizeleri görülen Peygamberler haber vermekde ve akl-ı selîm, ilm ve fen, bunu red edememekdedir. Bu sapık câhilin sözü ise, yalnız hissî, inâdî bir saçmalamadır. Hiçbir

habercisi olmadığı gibi, ilmî, fennî bir dayanağı da yokdur. Âhıretin varlığına inanmak, cem'iyyetlerde, memleketlerde; nizâma, adâlete, sevişmeğe, birleşmeğe sebeb olmakdadır. İnanmamak ise, serserîliğe, başı boşluğa, mes'ûliyyet hissinin gitmesine, menfe'at düşkünlüğüne, ayrılığa, düşmanlığa yol açmakdadır. Fâideli şeye inanmak elbette iyidir. Senedsiz, dayanaksız ve fâidesiz şeyden kaçınmak ise, akla uygun ve lâzımdır. İslâmiyyet, istismâr edilmeği, hakkını aramamağı red eder. İstismârcılık günâh olduğu gibi, kendisine zarar verilmesine râzı olmak da, câiz değildir. İslâmiyyetde, câhillik, tenbellik, hakkını aramamak, aldanmak özr değildir, suçdur. **(Zararına râzı olana acınmaz)** sözü meşhûrdur. İslâmiyyetde istismârcılık nasıl olur? İlmi ve vicdânı olan, bunu nasıl söyliyebilir? Bunu söyliyen câhil, kul hakkını bildiren âyet-i kerîmeleri ve çeşidli hadîs-i şerîfleri acabâ hiç duymamış mı? Bilmemesi, duymaması kendisine özr olmaz!

4 — *(Doğu, dîne gömülüp afyonlaşmış, uyuşuk olmuş, îmân sâhibi olmak, esîrlik imiş.)*

Cevâb: İslâmiyyetin, aktif, çalışkan, âdil, kahramân milletler meydâna getirdiğini ve Eshâb-ı kirâmın üstünlüklerini, her târîh okuyan açıkça görür. Bunu gösteren binlerle misâl, milyonlarla kitâb meydândadır. Ne yazık ki, kör olan, güneşi görmez. Körün görmemesi, güneş için bir kusûr olur mu? Dost, düşman bütün akl ve kültür sâhiblerinin hayran kaldığı bu yüce dîne, se'âdet ve medeniyyet kaynağına, bir câhilin, bir aldanmışın dil uzatmasının ne kıymeti vardır? Söz ve yazı, sâhibinin aynasıdır. Çok kimse, düşmanına kızdığı zemân, onda kendindeki kötülüklerin bulunduğunu söyler. Her kabdan, içinde bulunan sızar. Alçak olanın sözleri ve kelimeleri de, kendi gibi olur. O çirkin sözlerin karşısında kalanlar, pisliğe düşen pırlantaya benzer. Bir kötü kimsenin islâmiyyete saldırmasına şaşılmaz. Bu yersiz ve saçma iftirâları doğru sanıp, aldanarak felâkete düşenlere şaşılır. Bu iftirâlara cevâb vermeğe değmez. Kör olana, güneşin varlığını anlatmağa uğraşılmaz. Safrası, karaciğeri bozuk olana, şekerin tatlı olduğunu anlatmak fâide vermez. Bozuk, habis rûhlara kemâlât, üstünlükler anlatılamaz. Bunlara cevâb vermek, başkalarının bunlara aldanmasını önlemek içindir. İlâc, hastaları ölümden korumak içindir. Ölüleri diriltmek için değildir.

İslâmiyyetin, medeniyyete ışık tutduğunu öven milyonlarca yazıdan ikisini bildirelim. Hem de kötülediği, beğenmediği doğudan değil, imrendiği batılılardan seçerek yazalım. Mocheim diyor ki, (Onuncu asrdan beri, Avrupada yayılan fen bilgilerinin, fizik, kimyâ, astronomi ve matematiğin, islâm mekteblerinden alındığı ve

hele Endülüs müslimânlarının Avrupanın üstâdı oldukları muhakkakdır. Romalılar, Gotlar, İspanyaya hâkim olmak için ikiyüz sene uğraşmışlardı. Hâlbuki müslimânlar, bu yarımadayı yirmi senede ele geçirdi. Pirene dağlarını geçerek Fransaya kadar yayıldılar. Müslimânların ilm, irfân, ahlâk bakımından üstünlükleri, silâhlarının te'sîrinden dahâ az değildi). Davenport diyor ki, (Avrupa, bugün de müslimânlara medyundur. Hazret-i Muhammed "aleyhisselâm", **(Şan, şeref ve üstünlük, mal ile değil, ilm ve irfân ile ölçülür)** demişdir. İslâm devletleri, asrlarca, en muktedir ellerle idâre edilmişdir. Müslimânların üç kıt'a üzerine yayılması, târîhin en şerefli zaferleri olmuşdur). Jean Mocheim alman din adamı ve târîhcisi olup 1169 [m. 1755] de vefât etmişdir.

Bu câhil, rûh hastası, yazılarında, doğu dîne gömülerek afyonlandı, diyor. İngiliz lordu Davenport gibi müslimân olmıyan tarafsız yazarlar ise, vicdanları ile diyor ki, (Batıda Endülüs müslimânları, ilm, fen tohumlarını saçarken, doğuda Mahmûd-i Gaznevî ilm ve irfânı yayıyordu. Memleketi, fen adamlarının kaynağı olmuşdu. İslâm hükümdârı, üretimi artdırıyor, kaynaklardan topladığı serveti, iyi yerlerde memleketin ilerlemesinde kullanıyordu. Doğuda huzûr, medeniyyet böyle ilerlerken, Fransanın (yedinci Louis)si, Vitri şehrini ele geçirince yakdırdı. Binüçyüz insan da berâber yanmışdı. O zemân İngilterede iç savaşlar ölüm saçıyordu. Toprak ekilmemiş, herşey tahrib edilmişdi. Ondördüncü asrda, İngiliz, Fransız muhârebeleri, o kadar feci', o kadar yıkıcı idi ki, târîhde benzeri görülmemişdi. Doğuda, islâm memleketlerinde ise 752 [m. 1351] de Delhî hükümdârı olan üçüncü Fîrûz Şâh Tuğluk "rahmetullahi teâlâ aleyh", ölüm târîhi olan 790 senesine kadar, nehrler üzerinde elli sed ve ayrıca kırk câmi', otuz mekteb, yüz hân, yüz hastahâne, yüz hamâm, yüzelli köprü yapdı. Kanal açdı. Hindistânda şâh Cihânın bütün memleketi huzûr ve se'âdet içinde idi. Mühendis Alî Murâd hâna, Delhî kanalını yapdırdı. Şehrin her yerine mermer fıskıyeler, şâdırvânlar, hamâmlar yapıldı. Her evde sular akıyordu. Memleket emniyyet içinde idi).

5 — *(Din, bir kaderciliğin, bir kanâ'atkârlığın ifâdesi imiş. Ezilenleri, açları uyuşduran bir âhıret fikri imiş. Âhıret ni'metlerine kavuşmak için, bunları dünyâda fazla istememek lâzım imiş. Yaşamak sevinci ve ihtiyâcı, kanâ'atcılığı ve kaderciliği parçalamış ve dahâ iyi, dahâ çok kazanmak için mücâdeleyi doğurmuş. Dinler, donmuş, kalıplaşmış âdetlere bağlı sistemlere karşı olanlardan korkarlar diyor. Din afyonu, insanı silik, ısyânsız, yaşamasız kılarmış.)*

Cevâb: Böyle yalan sözlere, iğrenç iftirâlara cevâb vermeğe

değmez. Çünki, doğrusunu bilen akllı kimse, bunlara aldanmaz. Fekat islâm düşmanları, aklları yok ise de, kurnaz olduklarından, gençleri aldatabilmek için, onları lüzûmsuz, fâidesiz şeylerle meşgûl ederek, nefse hoş gelen, şehvete uygun afyon yutdurarak, din bilgileri öğrenmelerine mâni' oluyorlar. Böyle oyalanarak, uyuşdurularak câhil bırakılan ma'sûm zevâllıların, yukarıdaki yalanlara aldanmamaları, felâkete düşmemeleri için, hakîkati kısaca yazmak yerinde olur. **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbımızı iyi okuyan, bahtiyâr bir genç, İslâmiyyeti doğru olarak, iyice öğrenir. Hiçbir iftirâya aldanmaz. Bunun içindir ki, Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" efendimiz, **(İlm sâhibi olan, müslimân olur. Câhil olan, din düşmanlarına aldanır)** buyurarak, bilgili olmağı tavsiye buyurmakdadır.

Evet din, kadere inanmak ve kanâ'at etmekdir. Fekat kader, bu zevallı câhilin zan etdiği gibi çalışmamak, fazla istememek değildir. Kader, insanların ne yapacağını, Allahü teâlânın önceden bilmesi demekdir. Allahü teâlâ, çalışmağı emr ediyor. Çalışanları övüyor. Nisâ sûresi, doksandördüncü âyetinde meâlen, **(Cihâd edenler, çalışanlar, uğraşanlar, oturduğu yerde ibâdet edip cihâd etmiyenlerden dahâ üstündürler, dahâ kıymetlidirler)** buyuruldu. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(Çalışıp kazananları Allahü teâlâ sever)** buyuruyor. **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbımızın fihristinde, **(Kesb ve ticâret)** maddesi bulunup okunursa ve târîh gözden geçirilirse, İslâmiyyetin, çalışmak, kazanmak dîni olduğu iyice anlaşılır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(İki gün bir derecede bulunan, ilerlemeyen aldandı)** buyurarak, hergün ilerlemeği, yükselmeği emr ediyor. **(İşlerinizi yarına bırakmayınız. Sonra yok olursunuz!)** ve **(Yabancı dil öğrenin. Düşmanın şerrinden böylece kurtulursunuz!)** buyuruyor.

Âhıret ni'metlerini düşünmek çalışmağı önler demek, çok insâfsızlık, çok alçaklıkdır. **(Çalışıp kazanan kimse, âhıret günü ayın ondördü gibi parlak olacak)** ve **(Âlimlerin uykusu ibâdetdir)** ve **(Halâl kazanın ve hayrlı yerlere harc edin)** ve **(Din kardeşine ödünç verenin, günâhları afv olur)** ve **(Herşeye ulaşdıran yol vardır. Cennete kavuşduran yol ilmdir)** hadîs-i şerîfleri, çalışıp kazanmağı ve dünyâda iyi yoldan kazanıp, iyi yere verenlerin, âhıreti kazanacağını bildirmekdedir. Din, insanları, ısyân etmekden men' edermiş. Bunun için afyon imiş. Yazarın din ve medeniyyet anlayışını, bu saçmalamaları, pek iyi açıklamakdadır. Böyle sözlerin, bir ilmin, bir fikrin ifâdesi olmadığı meydândadır. Körü körüne, bir din düşmanlığı yaparak, komünist düşünceli şeflerin gözüne girip, bir köşe kapmak için olan bezirgânlıkdan başka bir-

şey değildir. Dünyâlık ele geçirmek için, dinlerini verenlere **(Din yobazı)** denir. Yobazlar, dâimâ aldanmış, felâkete sürüklenmişlerdir. Yaranmak istedikleri şefleri, her fânî gibi, koltukdan düşmüş, inanmadıkları, kafa tutdukları, yüce Allahın adâleti katına çıkarak, sonsuz azâblara yuvarlanmışlardır. Yaltakcıları, bunları unutmuş, başka partilere geçmişler. Çıkarları için, başka fânîlere tapınmağa başlamışlardır.

6 — *(Çöl kanûnlarının hâkim kılındığı arab ülkelerinde, maddiyâta, materyalist felsefeye hücûm etmekdedirler)*, diyor.

Cevâb: Eskiden din düşmanları, tesavvuf büyüklerinin kıymetli sözlerinden birkaçını ezberleyip, ma'nâlarını anlamadan, bunları ulu orta yazar, söyler, tarîkatcilik yaparlar, gençleri tuzaklarına düşürürlerdi. Şimdi ise, islâm düşmanları, batılı fen, fikr adamlarının sözlerinden birkaçını ezberleyip, palto tutarak, kadeh doldurarak, çanak yalıyarak, bir etiket alıyor, bir köşe kapıyorlar. Kendilerine ilm adamı, kültürlü pozu vererek ezberledikleri kelimeler içine, islâm düşmanlığını kusuyor, gençliğin önüne sürüyor ve bunları masonların, komünistlerin cici maması gibi göstererek, müslimân yavrularını aldatmağa yelteniyorlar.

Kendisinde fen bilgisi olmayıp, gayrı meşrû' yollarla bir etiket, bir diploma ele geçirerek, fen adamı maskesi altında, islâmiyyete saldıran soysuzlara **(Fen yobazı)** denir. Bir vakt, fen yobazlarından biri, eline geçirebildiği etiket sâyesinde, bir koltuk sâhibi olmuş. Milletin, kendisini adam yerine almadıklarını görünce, bir toplantı yapmış, köylüleri ve din adamlarını toplayıp, (materyalist felsefe), (ilerici aydın kişi), gibi kelimeleri savurmağa başlamış. Herkesin din adamlarını saydığını, kendisine aldırış edilmediğini görünce, köpürmeğe başlamış. Pis huylarını, kötü düşüncelerini ortaya koyan, aşağı kelimeler kullanmış. Bu arada, din adamlarına işâret ederek, (Avrupa görmiyen eşekdir) demiş. Müftî efendinin sabrı tükenerek: (Peder-i âlîniz Avrupaya teşrîf etdiler mi beyefendi?) demiş. Kaba bir sesle tenezzülen (Hayır) cevâbını lutf eyleyince, müftî efendi, (O hâlde zât-ı âlîniz de, eşek oğlu eşeksiniz) diyerek, müdir beyi kazdığı çukura düşürmüşdür. İslâm âlimlerinin yüksekliğini, islâm medeniyyetinin bütün dünyâ kütübhânelerini dolduran şanlı, şerefli üstünlüğünü bilmiyen kara kafalı, ilerici, aydın(!) câhiller, islâmın çelik kal'âsına böyle mantar tabancaları ile saldırmakda, hepsi rezîl ve perîşan olmakdadır.

7 — *(İktisâdî çöküntülere sebeb olanlar, dînin afyon etkisini gösteren bir kaderci lokmaya, bir hırkaya rızâyı telkîn eden sözlerden istifâde etmişler. Medeniyyet, dahâ fazla iktisâdî refâh is-*

temek, bunun için uğraşmak demekdir. Din ise kadere rızâ, âhıret ve ma'neviyyat telkînleri ile, toplumun bu kalkınma hareketlerini kırmış, uyutmuş.)

Cevâb: Yukarıdaki maddede bildirdiğimiz çanak yalayıcılığın canlı bir tablosu dahâ! Öyle bir yalan ki, otuz sene içinde üç kıt'aya yayılmış ve zemânın en büyük iki imperatörlüğü olan Îrân ve Roma ordularını yere sermiş ve hele Îrân devletini târîhden büsbütün silmiş ve adâleti ile, güzel ahlâkı ile, her milletin gönlünü kazanmış olan islâm mücâhidleri, afyonlu, miskin, uyuşuk hastalarmış. Biraz târîh bilen kimse, bu şerefsiz, alçak iftirâya, ancak güler ve iğrenir. İslâm dîni çalışmağı, ilerlemeği emr etmekde, kazanıp fakîrlere yardım edenlere Cenneti müjdelemekdedir. Bu yazar, Avrupalıların, Amerikalıların hayretden parmaklarını ısırdığı islâmın san'at eserlerini ve müslimânların ilmdeki ve teknikdeki başarılarını öven yazılarını görseydi, bu satırları karalamağa belki sıkılırdı. Belki diyoruz. Çünki, hayâ duygusunu taşımak da, bir fazîletdir. Fazîletsiz kimseden, sıkılmak beklemek, yersiz bir istek olur.

Müslimânlık, çalışıp kazanmağı emr ediyor. Kanâ'at demek, bir hırkaya râzı olup tenbel oturmak demek değildir. Müslimânlar, aslâ böyle değildir. Kanâ'at demek, kendi kazandığına râzı olup, başkasının kazancına göz dikmemek demekdir. Avrupaya medeniyyeti islâmiyyet getirdi. Çünki islâmiyyet, iktisâdî refâhı sağlıyan yolları göstermekdedir. Buna kavuşmak için, çalışmağı istemekdedir. **(İnsanların hayrlısı, en üstünü, insanlara dahâ fâideli olanlarıdır)** ve **(İyiliklerin en iyisi sadaka vermekdir)** ve **(En hayrlınız, insanları çok doyuranınızdır)** ve **(Sizin en hayrlınız, başkasından beklemeyip, çalışan, kazananınızdır)** gibi, dahâ pekçok hadîs-i şerîfler, yukarıdaki yazıların alçakça düzülmüş iftirâ olduklarını göstermekdedir.

8 — *(Müşterek medeniyyete erişmek çabalarını târîh içinde engelliyen, dînin emr edici kudreti imiş. Devrimlerin amaçlarını engelliyen dînin emr edici otoritesini yok etmeli imiş.)*

Cevâb: Bu fen yobazı, medeniyyeti diline dolamakda, gençleri bu efsunlu kelime ile uyuşdurmağa çalışmakdadır. Büyük ve ağır sanâyi' kurup, elektronik makinalar ve atom gücü ile çalışan fabrikalar yapıp, bunların arkasında, fuhşu, kadını eğlence vâsıtası şekline sokmağı, döviz kaçakçılığı ile, yalan ve hîle ile, vurgun ile patron olmağı, işçinin sırtından geçinerek, her çeşid hayvânî arzûlara kavuşmağı medeniyyet sanmakdadır. İslâm âlimlerinin "rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în" ta'rîf etdiği ve ulaşılmasını emr etdiği medeniyyet; **(Ta'mîr-i bilâd ve terfîh-i ibâd)**dır.

Ya'nî medeniyyet, binâlar, makinalar, fabrikalar yaparak memleketleri kalkındırmak ve fenni ve her çeşid gelirleri, milletlerin hürriyyetleri, râhat ve huzûr içinde yaşamaları için kullanmak demekdir. Yirminci asrda, medeniyyetin bu iki şartından, yalnız birincisi vardır. Fen, göz kamaşdırarak ilerlemekde ise de, ekonomik ve teknik buluşlar, insanları köle yapmak, zulm ve işkence için kullanılmakdadır. Komünist devletler ve dikta rejimleri bunun misâlidir. Yirminci asr, fen asrıdır. Medeniyyet asrı olmakdan çok uzakdır.

Bu sosyalist yazar, dîni yok etmek arzûsunda çok kararlıdır. Çünki, islâmiyyet, ahlâksızlığı, nâmûssuzluğu, sömürücülüğü, iki yüzlülüğü, diktatörlüğü, jurnalciliği, kısaca, insanlığı kemiren her kötü davranışı yasak etmekdedir. Kötü rûhlu, bozuk karakterli kimse, elbette iyilik yapılmasını istemez. Bozguncu olan alçaklar, yapıcı olan islâmiyyetden elbette ürker. Bu yalancı kâfir, müslimânlığın medeniyyeti engellediğine inandırmak için, târîhi yalancı şâhid gösteriyor. Biraz târîh bilgisi olsaydı, kendini belki biraz frenliyebilirdi. İslâmiyyetin, medeniyyete hizmetini ve bugünkü Avrupanın, Amerikanın kalkınmasına ışık tutduğunu, müslimân olmıyan târîhciler de i'tirâf ediyor.

Bu câhil fen yobazının, bu yalanları kendisi uyduracak kadar kafa ve kalem sâhibi olmadığı da anlaşılıyor. Avrupada hıristiyânlığa karşı olarak yapılan saldırıları, islâm dînine de bulaşdırmak çabasındadır. Fekat, haksız olduğundan ve bilgisi gibi, görüşü, anlayışı da kıt olduğundan, yüzüne gözüne bulaşdırmakdadır.

Sırası gelmişken, Avrupada hıristiyanlık düşmanlığını kimlerin ve niçin yapdıklarını ve bu hücûmların islâm dînine karşı çevrilemiyeceğini açıklamak uygun olacakdır. Şöyle ki:

Büyük Kostantin zemânında, ilâhî kıymetini büsbütün gayb eden hıristiyanlık, siyâsî bir kazanç vâsıtası olmuşdu. Rûhânîler, hıristiyan olmıyanlara karşı, kanlı savaş açıyorlardı. Herkesi, körü körüne hıristiyan olmak için zorluyorlardı. Luther, bu çılgınca saldırıda pek ileri gitmişdi. Protestan olmıyan her dîne, her millete ateş püskürüyordu. Katoliklerin kurdukları misyoner teşkilâtı da, ayrıca fikrleri karışdırmağa, vicdânları şaşırtmağa uğraşıyor, hergün yeni yeni yazılarla, hıristiyanlık propagandası yapıyordu. Hıristiyânların ilme, fenne uymıyan ve ba'zân kan dökerek, bir yandan da aldatarak yapdıkları saldırılara karşı, Avrupada, onsekizinci asrda hıristiyan düşmanlığı başladı. Papasların, insanları aldatdıkları, hurâfelere inanmak için zorladıkları, herkesi fikr esâretine almak için uğraşdıkları yazıldı. Fekat, bu düşman-

lık, hıristiyanlık dînine karşı olmakla kalmadı. Her dîne saldıranlar türedi. Bunlar, papasların fenâlığını, dînin bozulmasında, dînin değişdirilmiş olmasında görmüyor, dinden geldiğini sanıyorlardı. Dinleri incelemeden, hıristiyânların yapdıkları zulmleri, kötülükleri, din olarak ele alıp, dinlere saldırıyorlardı. Din düşmanlığında en ileri gidenlerden biri Volter oldu. O da, Luther gibi islâmiyyete iftirâ ediyor, Resûlullah efendimizi, Lutherin dediği gibi sanarak, (Hâşâ) kötülüyordu. Bunlar da, hıristiyanlar gibi, islâm dînini incelemeden, bütün dinlere çatıyordu.

İlk olarak ondokuzuncu asrda, Alman Von Herder, körü körüne hıristiyan olmağa zorlanmak gibi, körü körüne din düşmanlığı yapmanın da, yanlış olduğunu söyledi. Dinleri, öncelikle islâm dînini incelemek lüzûmunu ortaya koydu. Böylece, Avrupada, Muhammed aleyhisselâmın hayâtı ve islâmiyyetin, ferdleri, âile ve cem'iyyeti idâre için gösterdiği ışıklı yolun şaşılacak üstünlükleri görülmeğe, anlaşılmağa başladı. İngiliz fikr adamlarından Carlyle (Karlayl), 1257 [m. 1841] de yazdığı **(Kahramanlar)** kitâbında, **(Peygamber olan bir kahraman)** başlığı altında, Muhammed aleyhisselâmın hayâtını, ahlâkını ve başarılarını övmekdedir. Bir yerinde (Oniki asr boyunca, yüzmilyonlarca insanı idâre etmiş, doğuda, batıda medenî devletler kurulmasına sebeb olmuş bir zât, Lutherin ve Volterin yazdığı gibi, bir sahtekâr olamaz. Aşağı bir kimse, hazret-i Muhammedin "aleyhisselâm" başarılarına kavuşamaz. Ancak, îmân ve ahlâk sâhibi, olgun bir kimse, başkalarına fâideli olur. Muhammed "aleyhisselâm", insanları yükseltmek için doğmuşdur. Böyle olmasaydı, kimse ona uymazdı. Muhammed aleyhisselâmın sözleri doğrudur. Çünki yalancı olan bir kimse, bir din değil, bir ev bile kuramaz) diyor. Karlayl zemânında, Avrupada doğru islâm kitâbları yok gibi idi. Fekat o, uzun senelerin incelemeleri ve keskin görüşü ile, hıristiyanların ve din düşmanlarının yalanlarına aldanmadı. Târîhin hakîkatlerini görebildi. Bugün islâm kitâbları, Avrupa, Amerika dillerine bol bol çevrilmekde, Karlayl zemânında bulunan, yanlış ve noksanlar da aydınlatılmakdadır.

Lutherin, Kur'ân-ı kerîme karşı yazdığı çirkin yazıları ve Volterin Muhammed "aleyhisselâm" için uydurduğu korkunç fâci'alar olan fikrleri ile Karlaylın **(Peygamber olan kahraman)** kitâbı yan yana getirilirse, müte'assıb hıristiyanlar ve câhil din düşmanları ile ilm, inceleme adamlarının, islâmiyyeti görüşleri arasındaki fark iyi anlaşılır. Karlayldan sonra, İngiliz ilm adamı Lord Davenport da, Muhammed aleyhisselâmın hayâtının, ahlâkının güzelliğini, Kur'ân-ı kerîmin insanlığı se'âdete kavuşduran bir ilm

kaynağı olduğunu uzun uzun anlatmış, Kur'ân-ı kerîme ve Muhammed aleyhisselâma dil uzatanlara, susdurucu cevâblar vermişdir.

Görülüyor ki, islâm düşmanları, bugün, yalan ve iftirâ ateşini körükliyebilmek için, üç kaynakdan zehr almakdadır: Hıristiyan misyonerlerinden, Volter gibi körü körüne dinlere saldıranlardan ve her doğruyu, her iyiliği yok edip, insanları bir hayvan ve bir makina adam gibi sömüren komünistlerden zehrlenmekdedirler.

9 — *(Din, mevcûd olan ile yetinmek, kanâ'atkârlık, acı çekmek, müsâvâtsızlıkları benimsemek imiş. Bir cem'iyyetdeki mevcûd fikrleri kalıplaşdırmak imiş. Sınıf farklarının azaltılması, istismârın önlenmesi için dahâ iyi bir hayâta kavuşmağı önlermiş. Bu baskılar, Cehennem korkusu ile yapılmış. Acı çekenler, Cennetle avutuluyormuş. Fertlerin kişiliklerini öldürmüş imiş.)*

Cevâb: Yukarıdaki maddenin sonunda bildirdiğimiz üç kaynakdan aldığı zehrleri, müslimân yavrularına aşılamak istiyor. Fekat, becerememiş. Bugün gençler, islâm kitâblarını okuyor. Dînini doğru olarak öğreniyor. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", **(İki günün kazancı eşit olan, ziyân etmiş demekdir. Müslimân hergün ilerlemelidir)** buyuruyor. Bu emri işiten ve Resûlullahın halîfesi hazret-i Ömerin **(İleri)** emrini uzun uzun okuyan akllı bir genç, ilerici geçinen bu câhilin yalanlarına elbette aldanmaz. İslâmiyyet, müsâvâtsızlıkları benimsemeği değil, müsâvâtsızlıkları yok etmeği, adâleti emr ediyor. **(Ben, âdil olan bir hükümdâr zemânında geldim)** hadîs-i şerîfi, kitâbsız kâfirlerin adâletini bile övmekdedir. **(Münâvî)** de ve **(Deylemî)** de yazılı olan hadîs-i şerîfde, **(Cennete önce girenler, âdil olan hâkimler ve âdil olan hükûmet adamlarıdır)** buyuruluyor. Bu hadîs-i şerîf, acı çekdirmeği ve müsâvâtsızlığı mı, yoksa acı çekdirmemeği ve müsâvâtı mı emr ve teşvîk buyuruyor? Okuyucularımızın vicdânı, buna elbette doğru cevâb verecek ve kâfir yazarın sapıklığı ve kimlere hizmet etmek gayretinde olduğu iyi anlaşılacakdır.

İslâmiyyet, zekât vermeği, ödünc vermeği, yardımlaşmağı emr etmekdedir. Sınıf farklarını kaldıran bu emrleri yapanların Cennete gideceğini bildirmekdedir. Cennete acı çekenler değil, acıyı verenden, yaratandan râzı olanlar girecekdir. İslâmiyyet, en iyi hayâta kavuşduran, ilerici, dinamik bir dindir. İslâmiyyet, mevcûd sınırları kalıplaşdırmamış, ticâret, sanâyi', zirâ'at ve harb tekniğinde günün şartlarına uyulmasında, yükselmek için her ilmî buluşun tatbîk edilmesinde, devleti idâre edenleri serbest bırakmışdır. Allahü teâlâ, insanların her bakımdan en üstünü, en akllısı olan sevgili Peygamberine bile **(Eshâbın ile müşâvere et!**

Onlara danış!) buyuruyor. İslâm halîfelerinin hepsinin müşâvirleri, meclisleri, ilm adamları vardı. Danışmadan birşey yapmaları câiz değildi. İbâdetlerde hiç değişiklik, reform olamaz. Fekat, teknikde, dünyâ işlerinde ilerlemek, yükselmek emr edilmişdir. Bunun içindir ki, islâm devletleri, doğuda, batıda, her yerde, her konuda ilerledi. Bütün dünyâya önder oldu. İslâmiyyet, şahsiyyet sâhibi olmağı, fikr hürriyyetini sağlıyan bir dindir. Herbir müslimân, bütün dünyâdan dahâ kıymetlidir.

10 — *(Din, iç ve dış istismârı sağlamış. Kanâ'at etmek ve kadere rızâ, uyuşukluğa ve istismâr edilmeğe sebeb olmuş. İstihsâl kuvvetleri, belirli ellerde toplanmış. Geniş kitle, dünyâ se'âdetlerine lâyık görülmemiş. Bir lokma, bir hırka felsefesi, yaşama ve mücâdeleci kuvveti yok etmiş. Âhıret ümmîdi, acı ve sıkıntı çekmeğe sebeb olmuş.)*

Cevâb: Din üzerinde konuşabilmek için, az da olsa, bir din bilgisine sâhib olmak lâzımdır. İslâmiyyeti, bugünkü kapitalistlere, komünist sömürücülere benzetip, dîne böyle saldırmak, gözü döndürücü, aklı örtücü azılı bir islâm düşmanlığını göstermekdedir. İstihsâl kuvvetlerini belirli ellerde toplıyan ve milleti sömüren batılı kapitalistlere ve zâlim komünistlere karşı birşey demeyip de, sosyal adâleti emr eden islâmiyyete saldırmak, düpedüz islâm düşmanlığı ve açık bir moskof uşaklığı olsa gerekdir. İslâmî bilgisi hiç olmadığı için, dönüp dolaşıp, kanâ'at etmeğe, kadere inanmağa çatıyor. Medeniyyet nâmına yalnız iktisâddan, para birikdirmekden söz ediyor. Anlamıyor ki, kanâ'at, sinir hastalıklarını önliyen, geçimsizliği, düşmanlığı gideren, cem'iyyetlerin düzenlerini sağlıyan bir faktördür. Kanâ'at, islâmiyyetin dünyâya yayılmasını, ilm ve fen âbideleri kurmağı sağlamışdır. **(Çalışan kazanır)** ve **(Herkes yapdığını bulur)** meâl-i âlîsinde olan âyet-i kerîmeler ile **(Allahü teâlâ çalışıp kazananları sever)** ve **(Münâvî)**deki **(Allahü teâlâ çalışmıyan gençleri elbette sevmez)** gibi, nice hadîs-i şerîfler, çalışıp ilerlemeği mi, yoksa uyuşukluğu mu emr ediyor? Müslimânların kurduğu Emevî, Abbâsî, Gaznevî, Hind Timûrları ve Endülüs ve Osmânlı medeniyyetleri, çalışkanlığı mı, yoksa uyuşukluğu mu gösteriyor? İslâm düşmanları tarafından uydurulmuş, (bir lokma, bir hırka) sözü, Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin emrlerini değişdirebilir mi? Bu söz, müslimânlık demek değildir. Âhırete inanmak, acı çekmeğe değil, ferdlerin, âilenin ve cem'iyyetin düzenli, huzûrlu olmasına sebebdir. Târîh, böyle olduğunu açıkça göstermekdedir. İslâm dîni, acı çekmeği değil, maddî, ma'nevî acıları gidermeği, acılara, sıkıntılara sebeb olmamağı emr etmekdedir.

11 — *(Bu memleketler, hâlâ çöl kanûnları ile idâre edilmekde imiş.)*

Cevâb: Allahü teâlânın gönderdiği Kur'ân-ı kerîmin ve yüzbinlerce hadîs-i şerîfin bildirdiği emrler, ilmler, dünyânın her yerindeki ilm ve akl sâhiblerini hayrân bırakmakdadır. Bu ilmlerin, emrlerin üstünlüklerini, kıymetlerini açıklayabilmek için, islâm âlimleri binlerle kitâb yazmışdır. Bunlardan birkaçını, **(Se'âdet-i Ebediyye)** kitâbımızın muhtelif yerlerinde bildirdik. Müslimân olmıyan ilm adamları da, bu doğru sözü, insâf ederek açıklamakdadır. Göte diyor ki, (Kur'ân-ı kerîmi ilk okuyan, bir zevk duymaz ise de, sonra, okuyanı kendisine çeker. Dahâ sonra, güzelliği ile onu cezb eder). Kibon diyor ki, (Kur'ân-ı kerîm yalnız Allaha, âhırete inanmağı değil, medenî ve cezâ kanûnlarını da bildirmekdedir. İnsanların bütün işlerini, hâllerini düzenliyen kanûnları ve Allahü teâlânın değişdirilmiyen emrlerini getirmişdir).

Davenport diyor ki, (Kur'ân-ı kerîm, dînî vazîfeleri ve günlük işleri, rûhun temizliğini, bedenin sıhhatini, insanların birbirlerine ve cem'iyyete ve devlete karşı olan vazîfelerini, haklarını, insanlara, cem'iyyetlere fâideli olan şeyleri, ahlâk, cezâ bilgilerini düzenlemekdedir. Kur'ân-ı kerîm, insanlara fâideli bir sistemdir. Canlıların ve eşyânın her hâli, onun ile düzenlenir. Ahlâk üzerinde çok titiz, çok kuvvetlidir. Kur'ân-ı kerîm, hep iyilik etmeği emr ediyor. Sosyal adâleti kuvvetlendiriyor. Medeniyyete kıymetli te'sîr yapıyor. İnsanlara iyilik, se'âdet için, Allah tarafından gönderilen en kıymetli kitâba, inâd ve düşmanlık ederek, câhilce saldırmak kadar haksız ve gülünç bir iş olamaz).

Görülüyor ki, akl ve vicdân sâhibi herkes, Kur'ân-ı kerîmi anlıyabildiği kadar, ona bağlanmakda, saygı göstermekdedir. Bu mukaddes kitâba, çöl kanûnu demekden dahâ kötü bir ahlâksızlık, alçaklık ve ahmaklık olamaz.

12 — *(Diğer doğu ülkeleri de, çöl kanûnlarını atıp millî ve batılı bir ideolojiye yönelmekde, din afyonunu atmakla uyanmakda imişler.)*

Cevâb: Bu câhil ve sapık yazarın afyon dediği islâm dînine, müslimân olmıyanlar bile hayrânlıklarını bildirmekdedir. Mocheim diyor ki, (Mîlâdın onuncu asrında, Avrupayı kaplamış olan müdhiş kara günlerden dahâ kötüsü düşünülemez. Bu devrin en ileride bulunan latinlerinde bile, ilm ve fen adına, mantıkdan ileri birşeyleri yokdu. Mantık, bütün ilmlerin üstünüdür sanılıyordu. O zemân müslimânlar, İspanyada ve İtalyada mektebler kurdu. Avrupalı gençler, ilm öğrenmek için buralara toplandı. İslâm

âlimlerinin okutma metodlarını öğrenerek, hıristiyân mektebleri açıldı).

Dünyâ târîhlerinin sözbirliği ile överek yazdığı gözleri kamaşdıran islâm medeniyyetini, Kur'ân-ı kerîme uyanlar meydâna getirdi. Bugün Avrupa, Amerika ve Rusyada fen ilerledi, dev sanâyı' kuruldu. Ay yolculuğuna başlandı. Fekat, hiçbirinde huzûr sağlanamadı. Patronların israfı ve sefâheti, işçilerin sefâleti giderilemedi. Komünistlerde devlet, milleti sömürdü. Milyonlarca insan, buğaz tokluğuna, aç, çıplak çalışdırıldı. Zâlim, kan dökücü bir azınlık, bunların sırtından yaşadı. Serâylarda zevk ve safâ sürüp, her kötülüğü yapdılar. Kur'ân-ı kerîme uymadıkları için râhata, huzûra kavuşamadılar. Medenî olmak için, fende, teknikde onlara benzemek, onlar gibi çalışmak, başarmak lâzımdır. Çünki, Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfler, fende, san'atda ilerlemeği emr ediyor. Meselâ, ibni Adî ve Münâvînin "rahmetullahi teâlâ aleyhimâ" bildirdikleri hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ, fende ilerliyen, san'at sâhibi olan kulunu elbette sever)** ve **(Hâkim-i Tirmüzî)** ve **(Münâvî)**deki hadîs-i şerîfde, **(Allahü teâlâ, kulunun san'at sâhibi olduğunu görmeği elbette sever)** buyuruluyor. Fekat, medenî olmak için, yalnız bunu başarmak yetişmez. Kazanılan ni'metlerin, adâletle paylaşılması, çalışanın emeğine kavuşması lâzımdır. Bu adâlet de, ancak Kur'ân-ı kerîme uymakla elde edilir. Bugün Avrupa, Amerika ve Rusya, islâmiyyete uygun olarak çalışdıkları işlerinde, kazanıyorlar. Fekat, kazançlarını Kur'ân-ı kerîmdeki adâlet esâslarına göre paylaşmadıklarından râhata, huzûra kavuşamıyorlar. Sınıf mücâdelesinden kurtulamıyorlar. İslâmiyyete uymıyanlar, aslâ mes'ûd olamaz. Uyanlar, müslimân olsa da, olmasa da, inansa da, inanmasa da, uydukları kadar, dünyâda fâidesini görür. İnanarak uyanlar ise, hem dünyâda, hem âhıretde fâidesini görürler. Dünyâda, râhat, huzûr içinde yaşarlar. Âhıretde de, se'âdet-i ebediyyeye, sonsuz ni'metlere kavuşurlar. Bu sözün doğru olduğunu târîh de, günlük olaylar da, açıkça göstermekdedir. Bundan anlaşılıyor ki, müslimân olsun olmasın, İslâm dîninin gösterdiği yolda ilerlemiyenler, ayrıldıkları kadar, zarara, felâkete sürüklenirler.

Allaha îmân, Allah korkusu ve islâm dîni, maddî mes'elelerde âciz kalan insanlara ümmîd ve çalışma azmi verecek sebeblerdir.

Ekonomik ve teknik terakkîlerin fâideli olabilmesi için, ma'nevî kuvvete de ihtiyaç olduğu görülmekdedir.

Din ve fen, insanlara çok lüzûmlu, çok fâideli olan iki yardımcıdır. Fen bilgileri, râhat için, huzûr için, medeniyyet için lâzım

olan vâsıtaları, sebebleri hâzırlar. Din bilgileri de, fennin hâzırladığı âletlerin, râhat için, huzûr için ve medeniyyet için kullanılabilmelerini sağlar. Komünistler, Almanlardan, Amerikalılardan çaldıkları fen bilgileri ile, dev sanâyı', mu'azzam fabrikalar kurdular. Gözleri kamaşdıran füzeler, peykler yapdılar. Fekat, bunlarda yalnız fen vardı. Din yokdu. Bundan dolayı, fen ile yapdıkları âletleri, kendi milletine işkence yapmak için ve başka milletlere saldırmak için ve dünyâda isyânlar, ihtilâller çıkarmak için kullandılar. Her yeri zindana çevirdiler. Fende ilerlemeleri, medeniyyete değil, vahşete sebeb oldu. Râhat, huzûr, insan hakları yok edildi. Bir azınlığın zevk ve safâsı için, milyonlarca insan sefîl oldu. Onun için, hakîkî dîni öğrenmeğe ve hakîkî müslimân olmağa gayret edelim.

Hakîkî müslimânlar hakkında, bakınız, Kur'ân-ı kerîm ne buyuruyor:

(İyi biliniz! Allahın dostlarına korku yokdur. Onlar üzülmiyeceklerdir!) "Yûnüs Sûresi, 62.ci âyet-i kerîme meâli".

İslâmın ahkâmına, ya'nî Allahü teâlânın emrlerine ve yasaklarına inanalım. Bu ahkâma uyarak, birbirimize ve devletimize yardımcı olalım. Râhata, huzûra, se'âdete kavuşalım, sevgili okuyucularımız.

Hulâsa: Yukarıda 12 madde hâlinde sıraladığımız yazılar, yazarlarının hem câhil, hem ahmak bir din düşmanı olduklarını gösteriyor. İslâm âlimlerinden hiçbirinin hiçbir kitâbını okumamış, işitdiklerini de anlamamış oldukları görülüyor. Bunlara cevâb vermeğe değmez. Çünki **(ve mâ cevâbül ahmakı illessükût)** meşhûrdur. Etiketlerine aldanan gençlerin ilmî yazılar olduğunu zan ederek, senedleri, vesîkaları olmıyan bu hayâlî hezeyânlara aldanmamaları için kısaca cevâb yazarak uyarmağı uygun gördük.

Soysuz olana, kıymet mi verir hiç diploma?
Altın palan vursan, eşek yine eşekdir!

Allaha tevekkül edenin yâveri Hakdır.
Na-şâd olan bu kalbim, birgün şâd olacakdır.

ONUNCU RİSÂLE

KOMÜNİSTLİK VE KOMÜNİSTLERDE DİN DÜŞMANLIĞI

Sosyal adâlet, çok eskiden beri düşünülen ve bütün dinler, rejimler, ictimâ'î mezheblerce ileri sürülen ve gerçekleşdirilmesi va'd edilen bir hususdur. Bir topluluğun düzenli ve âhenkli olması ve ferdler, zümreler arasında nefret ve düşmanlık bulunmaması, ancak sosyal adâletin varlığı ile mümkindir.

(Sosyal adâlet), herkesin, çalışması, bilgi ve kâbiliyyeti ve gördüğü iş nisbetinde ve derecesinde hakkını alması; hiç kimsenin ezilip sömürülmemesi demekdir. Sosyal adâlet, en küçük bir iş görene de, hayât hakkı tanımakdadır. Çalışan herkesin asgarî bir geçim şartına erişmesi, sosyal adâletin ilk şartıdır.

Sosyal adâlet, sosyal eşitlik demek değildir. Herkesin aynı gelire sâhib olması adâlet değil, adâletsizlik olur. Bir sınıfda, çalışan çalışmayan, bilen bilmeyen bütün öğrencilerin sınıf geçmesi gibi. Mutlak eşitlik, ne tabiatda, ne toplulukda, hiçbir yerde yokdur.

Hukukdaki eşitlik, aynı durum ve şartlar içinde bulunan herkesin aynı muâmeleye tâbi' tutulması ma'nâsındadır. Sosyal bakımdan, ya'nî iktisad cihetinden tam bir eşitlik aramak ve istemek, hem gereksiz, hem imkânsızdır. Çünki, adâlet kavramı ile bağdaşdırılamaz. Mes'ele, çalışmak ve kazanmak imkânını herkese aynı şeklde vermekdir. Mevcûdu kelle hesâbı, eşit şeklde paylaşdırmak demek değildir. Herkesin çalışmasının karşılığını görmesi, hakkını elde edebilmesi da'vâsıdır.

Sosyal adâlet, millî gelirin en uygun şeklde taksîmini sağlar, istismârı, sömürücülüğü ortadan kaldırır. Sermâyenin çok küçük ve belirli bir zümre elinde toplanmasını önler. Herkese kendi ölçüsünde hayât hakkı verir. Sınıf ve zümreleri arasında düşmanlık bulunmıyan bir topluluk meydâna getirir. Böyle bir toplulukda vatandaşlar, hâl ve istikbâl bakımından kendilerini emniyyetde hissederler.

Sosyal adâlet, milliyetçi görüşle ve liberalist tarafı biraz dahâ fazla olan karma bir ekonomi ile gerçekleşdirilebilir.

(Milliyetcilik), bir milleti yükseltmek arzûsudur. Milliyetcilik demek, mensûb olduğu milleti sevmek, onun ilerlemesi için, çalışmak, millî değerleri, kurumları, dîni ve gelenekleri korumak ve devâm etdirmek demekdir. Sosyal adâleti en iyi, en verimli olarak sağlayan kuvvet, islâm dînidir. Müslimânlar birbirlerinin kardeş olduklarına inanırlar. Kardeş gibi sevişirler. Müslimân olmayanların dahî mallarına, canlarına, ırzlarına saldırmazlar. İslâm dîni, insanların sevişmelerini, yardımlaşmalarını sağlar. Bölücülüğü önler. Çalışmağı, halâl para kazanmağı emr eder. Her çalışan insana hakkını verir. Herkesin mülkünü korur. Her müslimân, kazancına râzı olmakda, râhat ve huzûr ile yaşamakdadır. Kimse kimsenin malına, mülküne dokunmaz. Sosyal adâleti anlıyanların ve bu da'vâlarında samîmî olanların, islâm dînine saygı göstermeleri ve yardım etmeleri îcâb eder.

(Sosyalizm), sosyal adâlet demek değildir. İsmleri benziyorsa da, birbirinden başka, büsbütün ayrıdırlar. Îmân ile küfr gibidirler. Ya'nî, birinin bulunduğu yerde, öteki bulunamaz.

(Sosyalizm), ferdî mülkiyyet düşmanlığı, bütün istihsâl vâsıtalarının ve ticâretin devletleşdirilmesi, diktatör idârenin kurulması, din düşmanlığı, bütün çalışanların işçi, ırgad hâline sokulması, din, târîh, millet, vatan ve devlet düşüncelerinin yok edilmesidir. Ferdin ölmiyecek kadar kabûl edilen, çok az yiyecek, giyecek ve ev eşyâsından ve bir iki odadan başka, bütün gelir ve kazançları elinden alınır. Böylece, insanlar, her çeşid teşebbüs, rekâbet, buluş, inanış ve inkişafdan mahrûm bırakılır. Bütün kâbiliyyetleri ve şahsiyyetleri söndürülür. Zâlim, merhametsiz olan tek bir merkezden, sıkı bir baskı ve işkence ile idâre edilen bir esîr, bir robot hâlinde, gücü gidinceye kadar çalışdırılır.

Sosyalizm, kızıl (Rus) ve sarı (Çin) emperyalizminin diktatörlüklerine maske ve âlet olmuşdur. Sosyalizmi belirten yukarıdaki işlerden bir veyâ birkaçı gevşek yapılır veyâ hiç yapılmazsa, buna **(Nasyonal sosyalizm)** denir. Hepsi, işkence ile, kıyasıya yapılınca **(İhtilâlci sosyalizm)** veyâ **(Komünizm)** denir. Sosyalizm ve komünizm kelimeleri, inkâr felsefesinin adı ve soy adı gibidirler. Her ikisi de, insanı madde ile nefsin arzûlarına tapdırmakdadır. Allahü teâlâdan ve kendi rûhlarından, vicdanlarından habersiz bırakarak, hayvan gibi boğaz tokluğuna yaşatmakdadır. İdâreci, diktacı azınlık ise, kudurmuş köpekler gibi, millete ve birbirlerine saldırmakda, kendilerini ve milleti sinsice, kahbece öldürmekdedirler. Rusyada ve Çinde, milyonlarca insan öldürdüler.

Komünizm gaddar ve barbar olduğu kadar, sinsi, aldatıcı ve bulaşıcıdır. Kurnaz metodlarla usanmadan, yılmadan şeytân inâdı ile çalışır. Muhtelif kılıklara büründüğü gibi, hedef tutduğu muhîtinde, za'îf ve kopması kolay olan cihetlerinden de istifâde etmesini bilir. Izdırab ve sefâletleri istismar ederek, kışkırtıcı üslûbu ile ictimâ'î nizâmı bozarak sınıf kavgasına yol açar. Örümcek ağı gibi câsûsluk ve propaganda şebekeleri kurar. Aşağı karakterli, düşük kaliteli soysuz insanları para ile kolayca kızıl ağına düşürür. Sonra, ölüm ile tehdîd ederek bunlara her kötülüğü yapdırır. Onlardan son derece istifâde etmesiyle, hedefini içinden çürütüp, yıkmakda şeytânî ince san'ata vâkıfdır.

Bir kerre onun korkunç pençesinin altına düşmüş bir memleket için kurtuluş çâresi yokdur. Kanser hastalığı ferd hayâtı için ne kadar korkunç ve tehlükeli ise, komünizm de, bir memleket, bir millet için, o kadar tehlükeli siyâsî bir felâketdir.

Komünizmi, hürriyyet çatısı altında demokrasi temeline dayanan, istikbâli ve mukadderâtı temâmen halk irâdesine bağlı, onun reyi ile iş başına gelip giden, hür dünyâca alışılmış, ehlî ve humaniter istikâmetli, siyâsî partiler gibi zan edip aldanmamalıdır. Güzel ve parlak sözlerine kanıp, kocaman yılanın zehrli dişlerine kendisini kapdırmış, zavallı bir kurbağanın âkıbetine düşmemelidir.

Saf zümreye "Cennet Bağçesi" olarak uzakdan parlak göstermek istedikleri şey, propaganda kılıfı ile örtülmüş, milyonlarca ma'sûm insanların kemikleriyle dolu, cinâyet kuyusudur.

Hür dünyâ sathında kızıl sihirbazların dökmekde oldukları, propaganda esrâr dozlarını tadayım derken, fazla kaçırıp serhoş olanlar ve serhoşluk illüzyonunun, hayâllerinin te'sîri altında, komünizme aşk i'lân edenler, ayıldıkdan sonra, nedâmet ve pişmânlıkla geri dönmüşlerdir.

1952 yılında tanınmış İtalyan komünist liderlerinden Masentso, yıkıcı fe'âliyyetinden dolayı İtalyan mahkemeleri tarafından üç yıl ağır habs cezâsına mahkûm edilmişdi. Masentso mevkûf bulunduğu habshânesinden "komünizm Cenneti"ne kavuşmuş olan Çekoslovakyaya kaçmağa muvaffak olmuşdu. Kısa bir zemân oralarda kaldıkdan sonra, Masentso, içerisinde bulunduğu rü'yâsının ortasında çabucak ayılıverdi. Acı ve sert hakîkatleri, bütün çıplaklığı ile farketdi. Bundan duymuş olduğu nedâmet ve pişmânlığını bir müddet saklamak istemiş ise de, hür Avusturyaya kaçıp oradan da, haklı olarak çarpdırılmış olduğu üç yıl ağır habs cezâsını çekebilmek için, İtalyaya gönderilmesini istemiş ve demişdir ki, Cennet zan etdiğimiz komünist memleketlerde yaşamakdan

ise, İtalyan habshâneleri dahâ râhat, dahâ iyidir. Buna benzer, aynı nedâmet ve pişmânlık ile o kızıl cinâyet kuyusundan kaçan, hür dünyâda ismleri tanınmış Kravçenkolar, Zaharovlar, Kasyanovaların sayısı çokdur. İkinci cihan harbinin yırtıp açmış olduğu demir perde kısmından istifâde ederek batıya kaçan ve muhtelif hür memleketlere sığınan, ekseriyyeti köylü ve işçi zevallıların sayısı birbuçuk milyona yakın olduğu, bilinen bir hakîkatdir. O zemân ki solcular, "Cennet" olarak göstermek istedikleri kızıl diyârından kaçan bu bahtsız insanların inlemelerini îzâh edemediler.

Yutmağa hedef tutduğu memleketlerin, işçilerine fabrikalar ve diğer sanâyı' işletmeleri, köylüye bol bol arâzî, memleketde ise, sulh, hürriyyet ve refâh va'd eden maskeli koca kızıl yılan, bakın Rus halkına, Kafkasyaya, Türkistâna, Ukraynaya, Letonyaya, Litvanyaya, Estonyaya ve diğer peyklerine neler bahş etmişdi? İşçilere ve köylülere va'd edilen fabrikaların, arâzînin yerine, devâmlı karlar ile örtülü, sıfırın altında elli derece soğuğu ile süslenmiş bütün boş Sibiryayı, alışılmamış bu derece soğuğun altında aç karnı ile oradaki vahşî ormanlarda ağaç keserek serbest ölme şansını, va'd edilen hürriyyetlerin yerine de, elleri kelepçeli, ağızları mühürlü esâret; refâhın yerine ise, ağlıyan sefâlet, perişânlık ve açlık. Memleketleri ise, utanç dıvârları ile çevrilmiş, demir perdeler ile kapatılmış birer esâret kampı yapmışdı. 1927 yılından 1939 yılına kadar, hürriyyet, sulh ve refâhlar va'd edilen, sâdece Rusyada onyedi milyon ma'sûm insan yok edilmişdir. Bunlar hikâye değildir. Hakîkatın tâ kendisidir.

İhtilâl ve iç harb başlamadan önce, RUSYA'da hemen hemen ânî denecek şekilde bir sürü Sosyalist parti peydâ oldu. İşçi Demokrat, Köylü Demokrat, Bolşevik, Menşevik, Sağ ve Sol Liberaller, Kadet Partisi bu meyandaydı. Her biri ayrı ayrı fikrler ile propagandaları ile ortaya çıkmışlardı. Küçük, büyük topluluklardan faydalanarak, konuşuyorlar, nutklar çekiyorlardı. Köylerde, fabrikalarda, küçük tezgâhlarda, meydânlarda, hattâ sokaklarda, bu fe'âliyyet eksik olmuyordu. Bu partiler, binbir va'd ile süsledikleri programlarını, parlak sözlerle halka sunuyorlar, işsiz insanlarla berâber, hâlleri iyi olanları da kandırıp peşlerine takıyorlardı. Bu kaynaşma aylarca devâm etdi. Devâmlı yapılan konuşmalar ve gürültü, halkı şaşırtmışdı. İnsanların kafaları, eğriyi doğruyu anlıyamaz hâle geldi. Âdetâ, halk şu'ûrsuz, serhoş olmuşdu.

Partilerin en kuvvetlisi, en çok va'dde bulunanı, Bolşevik Komünist Partisi idi. Bunlar yalnız işçilere ve köylülere hitâb edi-

yorlardı. Çalışdıkları yerlerin sâhiblerinin yerlerine geçeceklerini, işletmelere, topraklara müsâvî şartlarla hissedar olacaklarını, zenginlere kul olmanın kalkacağını, zenginlerin oturdukları apartmanlarda oturacaklarını, caddeleri o zenginlerin süpürüp temizliyeceklerini, köylülerin toprak sâhibi yapılacağını, çiftlik sâhiblerinin topraklarının ırgad köylüye dağıtılacağını söylüyorlardı.

Bolşevik ve işçi partilerinin müşterek olan propagandaları, zenginlere kul olmanın, hizmet etmenin kalkacağı şeklindeki konuşmalardı. Kurtuluş gününün gelmekde olduğu haber veriliyordu.

Bu sosyalist, komünist partiler, işçi ve köylünün hakkını korumak, onları yüksek hayâta ulaşdırmak için çalışdıklarını durmadan tekrarlıyorlardı. Eğer işçi ve köylüler peşlerinden gelirlerse, kurtarıcı olmanın şerefini paylaşacaklardı.

— Ey işçiler ve köylüler! Burjuvaların, kapitalistlerin, ağaların, bütün sömürücülerin pençelerinden kurtulmak istiyorsanız, oylarınızı komünist partisine veriniz ve onun etrâfında toplanınız, diyorlardı.

Bilhâssa, câhil köylü ve işçiler, kendileri için iyi ve kötü olan tarafları seçemiyorlar. Dahâ ziyâde yalanlara kapılıyorlardı. Komünist yönetim zemânındaki Rus emekçisinin sefâlet ve felâketi, maalesef, o devredeki gafletin, aklsızlığın netîcesi olmuşdur.

İhtilâlin başlangıcında, komünist idârecileri, bir kısm karaktersiz insanları, kudurmuş köpek gibi etrâfa saldırtarak, herşeyi kırıp yıkdırdı. Suçsuz insanları, sorgusuz süâlsiz boğazlatdı. Komünistlerin başındakilerin ekserîsi yehûdî idi. Bunlar, intikam hırsı ile RUS halkını birbirine düşürmekde büyük gayret gösterdiler. LENİN (1342 [m. 1924] de öldü) ve Trocki, (Stalin tarafından kovuldu. 1358 [m. 1940] de Meksikada öldürüldü), Karl Marxın (1300 [m. 1883] de öldü) izinde, komünizm ideâlinin bayrağı altında, katliâm politikasını yürütdüler. Yapdıkları cinâyetler, vicdanlı insanların kabûl edemiyeceği, hattâ inanamıyacağı müdhiş bir manzara gösteriyordu. Önce, sınıflar birbirlerine düşman yapıldı. Sonra, Rusyanın her tarafında dost-düşman karışdı. Kimin kiminle olduğu anlaşılmaz hâle geldi. Bu sûretle, kardeş kavgası ve iç harb başladı. Bu harb, babayı oğula, kardeşi kardeşe karşı savaşdırdı. Rusyanın her tarafı, kana bulandı. İç harb, senelerce devâm etdi. Milyonlarca insan öldü. Memleketin her tarafı yakılıp yıkıldı. Bütün işler durdu. İşsizlik, sefâlet, hastalık, milleti kırıp geçirdi.

Hâlbuki ihtilâlden önce, komünistler bütün Rusyanın patronu olmak, zâlim idâreyi kurmak, diktatörlüğü yerleşdirmek maksadı ile köylüye ve işçilere o kadar çok şey va'd etdiler ki, onlar câhil kafalarıyla Cennet hayâtına kavuşacaklarını sanmışlardı. Seneler geçdikden sonra, işçi ve köylüler, hiçbir şey elde edemediklerini, aldatıldıklarını, tuzağa düşdüklerini, tepeden tırnağa kadar soyulduklarını anlamakda gecikmediler. Fekat, iş işden geçmişdi. Artık diktatör idâre, bunları birbirleriyle derdleşmekden bile men' etdi. Arada bir kitleler hâlinde katliâmlar tertib etdiler.

Sovyet Rusya Cumhurbaşkanı K.Voroshilov, 1934 de Rusyada verilen bir ziyâfetde Amerikan Sefiri William C. Bulitte şu hâdiseyi anlatmışdı: (1919 yılında, teslîm oldukları takdîrde hiçbir zarar vermemeği va'd ederek, Kievde on bin Çar subayını eşleri ile birlikde teslîm olmağa iknâ etmişdim. Sözüme inanarak teslîm oldular. On bin subayın hepsini erkek çocuklarıyla birlikde i'dâm etdirdim. Karıları ile kızlarını ise, Rus ordusu tarafından kullanılmak üzere, umûmhânelere gönderdim). Sonra da, zevallı kadınların, ma'rûz kaldıkları korkunç muâmeleye üç aydan fazla dayanamıyarak can verdiklerini sözlerine ilâve etmişdir.

1335 [m. 1917] ihtilâlinin hemen akabinde, Çar Nikola ve beşikdeki çocukları ile berâber, bütün âile efrâdı, Bracki Ormanlarında katledilmişlerdir. 1917 yılından 1947 yılına kadar komünist Rusyada hükm süren kanlı ihtilâlin netîcesi katl edilen, açlıkdan ve sefâletden ölen insanların sayısı 63 milyon 301 bin kişidir. Aşağıda buna dâir vereceğimiz rakamlar, vesîkalar, kan ve kemik üzerine kurulan dinsiz bir rejimin girdiği ülkelere neler getirebileceğini açıkça ortaya koymakdadır. Bu vesîkalar, çok esaslı kaynaklardandır. Veyl uyanmıyanlara....

YIKILAN İBÂDET YERLERİ

Türkistânda 14 bin câmi' ve mescid, Kafkasya ve Kırımda 8 bin, Tataristânda ve Baş Kurdistânda 4 bin câmi', mescid yıkılmış ve tahrîb edilmişdir. Yalnız Buhârâ vilâyetinde 360 câmi', mescid yıkdırılmışdır. Bir medrese bırakılmışdır ki, o da, din aleyhdarlığı müzesi olarak kullanılmışdır. Semerkand vilâyetinde de, aynı şekilde bırakılan Uluğ Beğ medresesi, din aleyhdarlığı müzesi olarak kullanılmışdır. Semerkanddaki iki kilise de, basketbol, voleybol salonu olarak kullanılmışdır.

KATL EDİLEN DİN ADAMLARI

Müslimân din âlimleri olarak katl edilenlerin mikdârı 270 binin üzerindedir. Bir kısmı da, Sibiryada sıfırın altında 65 derece soğuğun hükm sürdüğü kamplara sürgün edilmişlerdir. Dindâr olanlardan ise, yalnız Türkistânda üç milyonun üstünde bir kitle, dînî inançlarından dolayı, şehîd edilmişlerdir.

Ruslar, 1979 senesinin son ayında, Efganistâna girince, hemen köylere saldırdılar. Yiyecekleri, giyecekleri, ev ve zînet eşyâlarını yağma etdiler. Kadın, çocuk ayırmaksızın, rastladıkları müslimânları öldürdüler. Tanklarla Kunday şehrine girince, büyük câmi'i top ateşine tutarak, yüzlerce müslimânı, nemâz kılarken şehîd etdiler.

Komünistlerin feci' bir şeklde yürütdükleri dinsizleşdirme siyâsetine, devrimlere muhâlefet edenlerin imhâsına veyâhud Sibirya kamplarına sürülmesine dâir verdiğimiz şu rakamlar, beşeriyyet için ibret dersi alınması gereken vahşet sahnesidir.

DÎNÎ KİTÂBLAR ve ÂBİDELERİN İMHÂSI

Türk milletinin islâmı kabûlünden sonra, dînî âbidelerle süsleyip, islâm mi'mârisi ile şarkın birer pırlantası hâline getirdiği Buhârâ, Semerkand, Kakant, Kazan, Hayve, Ufa, Bakü, Taşkent, Bahçeserây, Derbend, Timirhan, Kaşgâr, Almasta, Tirmi v.s. şehrlerinde mevcûd milyonlarca Kur'ân-ı kerîm ve Hadîs kitâbları başda olmak üzere, bütün dînî eserleri toplayıp, komünistler, bunları vicdansızca ve hayâsızca yakmışlar, sokaklarda yırtarak, ayaklar altında çiğnemişlerdir. Diğer tarafdan halkın elinde bulunan dînî, millî ve târîhî kitâbların hükûmete teslîm edilmesini emr etmişler ve müsâdere etdikleri bu kıymetli eserleri de aynı şeklde imhâ etmişlerdir. Bu arada, ba'zı müslimânlar, ölümü göze alarak, ellerinde bulunan kitâbları bu kâtil sürüsüne, sapıklara teslîm etmeyip, sandıklara doldurarak yere gömmüşlerdir. Bu hareketler esnâsında, kitâbları teslîm etmek istemiyen binlerce dindâr, şehîd edilmişdir.

DİN ALEYHİNDE YAPILAN BASKI VE PROPAGANDALAR

Dîne indirilen bu ağır darbe ve din adamlarının katl edilmeleri netîcesinde milyonlarca ma'sûm insan cesedlerinin üzerine ku-

rulan Allahsız komünizm devletinin din aleyhindeki belli başlı baskı ve propagandaları şunlardır:

1 — Mekteblerde din dersi okutulması men' edilmişdir.

2 — Bütün ibâdethânelerde ibâdetler yasak edilmişdir.

3 — Devlet işlerinde din adamları yok edilmişdir.

4 — Evlerde dînî terbiye verilmesi kat'iyyetle men' edilmişdir.

5 — Gazete, mecmû'a ve radyolar ile din aleyhinde neşriyyât yapılmış, uydurma temsîller verilmişdir.

6 — Allahü teâlânın (hâşâ) yok olduğu, mukaddes kitâbların, uydurma, hurâfe olduğu telkîn edilmişdir.

7 — Komünist partisinin kolları olan Allahsızlar Cemiyyeti ve genç Allahsızlar derneği nâmı altında teşekküllerle, şehr ve köylerde konferanslar verilip, din ile, Allah ile, Peygamberler ile alay edilmiş, din düşmanlığı aşılamak için, gece kursları tertîb edilmişdir.

8 — Tiyatro, sinema v.s. eğlence yerlerinde, Allah, Din, Kur'ân ve Peygamberler, din adamları, dâimâ alay mevzû'u edilmiş, böylelikle, genç ve körpe dimâgları zehrlenmişlerdir.

9 — Müslimânların başlıca dînî farîzelerinden olan nemâz, oruc, hac, zekât, kat'iyyetle men' edilmiş olup, kelime-i şehâdet getirmek, Allah kelâmını söylemek dahî büyük bir suç teşkîl etmişdir. Ve bu şeklde asîlâne hareketlerinden dolayı dâimâ gizli polisin tâkibâtına uğrayan dindârlar, ekseriyâ "Batıl inançları yaymak", "Devlet aleyhdarlığı yapmak", "Rejime, devrimlere karşı gelmek" gibi ithâmlara mâruz kalmış, ölüm kamplarına götürülmüşlerdir.

ÖLÜLERE SAYGISIZLIK

1 — Cenâze nemâzı kılmak, ölüleri yıkamak, temâmen yasak edilmişdir.

2 — Ölen insan, doğrudan doğruya bir çukura atılır, üzerine kireç serpilerek toprağı örtülürdü.

3 — Şehrlerdeki mezârlardan çıkarılan insan kemikleri ve yıkılan ibâdet yerlerinin molozları ile şehrin çukur yerleri doldurulmuşdur.

4 — Köylerdeki mezârlardan çıkarılan insan kemikleri ise, tarlalarda gübre olarak kullanılmışdır.

Muhterem okuyucu! Komünistler, bütün bu işkence, katliâm, sürgün ve baskılara rağmen, insan denilen varlıkdaki, o ilâ-

hî sevgiyi körletememişlerdir. O mukaddes bağı koparamamışlardır. Komünist rejimin altında bulunan 140 milyon müslimân din kardeşlerimizden, bu sistemli çalışmalara, işkencelere rağmen kendi emellerine âlet edebildikleri, dinsiz yapdıkları soysuzların mikdârı yüzde 5'i geçemez. Demek ki, fıtrî olan dîni, îmânı hiçbir maddî kuvvet ezemiyecekdir. Mahkûm edilebilir, fekat yok edilemez. Müslimân, canını verir. Fekat, dînini, nâmûsunu, aslâ vermez. Bunu 1986 Efgan fâci'asında ruslar da iyi anladı. Yüzbinlerce kızıl askerlerle, füze ve tayyârelerle saldırarak, köylüleri, kadınları öldürdüler. Müslimân çocuklarını dinsiz yapmak için Moskovaya götürdüler. Câmi'leri, mektebleri, evleri, gıdâ maddelerini yakdılar. 1979 dan 1986 ya kadar akıtdıkları müslimân kanı bir milyonu geçmişdir. Fekat müslimân mücâhidler, binlerle şehîd verip, dinsizlere esîr olmadı. Ruslar, bu vahşetlerini islâm milletlerinden saklamak için, Rusyada din hürriyyeti olduğunu, islâm ilmlerinin ve ibâdetlerin serbest olduğunu anlatan kitâblar hâzırlayıp, islâm memleketlerinde parasız dağıtdılar. Bu kitâblardan, Rusyadaki müslimânların haberleri bile olmadı. Çünki bunlar, yalnız dış memleketlere gönderildi. Rusyada dağıtılması yasakdı. Komünizme hiyânet etmek olurdu. Bu kitâblardan 1986 da, Cezâirde halka dağıtılanlardan bir kısmı elimize geçdi. Ekstra kâğıda basılmış, parlak cildli. Devlet tarafından ofsetle basılmış, arabî kitâblar. Üzerlerinde 1400 hicrî târîhi ve Taşkend yazılı. İçlerinde, sarık ve cübbe giydirilmiş, dinsiz birkaç komünistin resmleri, müftî, imâm ve din idâresi reîsi gibi ismlerle teşhîr ediliyordu. Efganistânda, müslimânlara yapılan rus zulmü ile zıd bir komünist propagandası. Öyle kurnazca hâzırlanmış ki, islâm dînini ve komünizmin iç yüzünü bilmeyen, bu hîleye ve yalanlara çabuk aldanır. Azılı islâm düşmanını dost sanarak, sonsuz felâkete sürüklenir.

İster sosyalizm, ister cumhûriyyet densin, ister demokrat ismi verilsin, hattâ isterse kralcılık kürküne bürünsün, istediği kadar yaldızlı, yalan propagandalar yapsın, komünizm her yerde ve her ânda kendisini belli eden hürriyyet düşmanı bir rejimdir. Dinsiz, merhametsiz, zâlim bir azınlık diktatörlüğüdür. Bunun için İslâmiyyetin amansız düşmanıdır. Rusyanın adı, "Sovyet Sosyalist Cumhuriyyetleri" idi. Bu ismde komünizmin bir harfi dahî geçmiyor. Komünist Doğu Almanyanın adı: "Demokratik Almanya Cumhuriyeti" idi. Yugoslavyanın adı: "Federal Halk Cumhuriyyeti", Kızıl Çin, Bulgaristanın, Macaristanın, Polonyanın, hulâsa komünist her devletin adı, bir başka cumhûriyyet idi. Çok şükr, komünizm, Kızıl Çinin dışındaki ülkelerde yıkıldı. Komü-

nizm, dünyâ insanlığı için o kadar tehlükeli bir ma'nâ ifâde etmekde ve içine düşenler bu rejimden öylesine nefret duymakda idiler ki, bizzat komünistler dahî, bu ismden kaçınmakda ve kendi devlet ünvanlarına, hür devletlerin adlarını takışdırarak, kamufle, setr etmek ihtiyâcını duymakda idiler.

Komünizm, üzerine hangi kürkü giyerse giysin, bir parça aralanınca altından kızıllığı, vahşeti derhâl beliren bir rejimdir. Komünizmi, böyle ilk bakışda belirten damgası nedir? İsmi, demokrat da, kralcı da, cumhûriyyetci de, halkçı da olsa, komünizm ilk bakışda nasıl anlaşılır? İşâret edelim: Komünizmin tek ve mümeyyiz vasfı "Devletçilik" ve "Din düşmanlığı"dır. Her şeyin ve her işin devletleşdirildiği, müslimânlara gerici, yobaz denildiği, komünist olmıyanlara faşist damgası basıldığı bir ülke, ismi ne olursa olsun, komünist bir ülkedir. Bir memleket devletçilikden ne kadar uzaklaşır, Allaha ve Peygambere saygı gösterirse, o memleket komünizmden o kadar uzaklaşmış demekdir. Devletçilik ve din düşmanlığı komünizmin gerçek ismidir.

Aşırı devletçiliği getirmek ve mekteblerden din derslerini kaldırmak istiyenlerin gâyeleri memlekete komünizmi yerleşdirmekdir. Komünizmin ilmî adı: Her şeyin devletleşdirilmesi, kollektivite ve din düşmanlığıdır. Her şey devletleşdirildikden sonra "Allahsızlar Cemiyyeti" kurulur ki, böyle bir cemiyyeti kurmak, birkaç sâatlik işdir.

Dünyâ komünist teşkilâtı, hür memleketlere komünizmi sokabilmek ve yerleşdirebilmek için, önceden satın almış oldukları yoldaşlarına 18 direktif vermekdedirler. Bunlardan on madde aynen şöyledir:

1 — Memleketinizde komünist veyâ sosyalist partilerin kurulmasını teşvîk ediniz. Bunlar mevcûd ise, kendileri ile işbirliği yapınız.

2 — Halkınızı mümkin olduğu kadar çok sınıf ve zümrelere bölünüz.

3 — İşçi ve işverenler arasında dâimî anlaşmazlık çıkarınız.

4 — Komünist rejimi kuruncaya kadar mücâdele ediniz ve uğraşınız. Komünist rejim kökleşinceye kadar yurdunuzda böyle bir tehlükenin olmadığına herkesi inandırınız. Sizin niyyet ve maksadınızı fark edip yüzünüze vurmak istiyenleri vehimli ve jurnalci olmakla suçlandırınız.

5 — Mezheb ve tarîkat kavgalarını körükleyiniz. Gizli, açık din düşmanlığı yapınız.

6 — Halkın çok sevdiği kahramanları, kendinize bayrak yapıp,

onları tarafınızdanmış gibi gösteriniz.

7 — Roman, şi'r, yazı ve karikatür ile de, sistemli olarak, işçi ve köylünün sefâlet içinde olduklarını, mübâlagalı olarak yayınız.

8 — Hür memleketlere karşı muhâlif tavır alıp, Batı düşmanlığını yayınız.

9 — Sendikaları, gençlik derneklerini ve san'at kuruluşlarını elde ediniz.

10 — Sürekli huzûrsuzluk kaynakları arayıp bularak, bunları devâm etdirmeğe çalışacaksınız.

Komünizm felâketine yakalanmamak için, onun bu on tohumunu en küçük fırsatlardan fâidelenerek, zararsız hâle getirmelidir.

Komünizme karşı elele birleşmek, teşkilâtlanmak, parçalamasına göz yummamak lâzımdır. Komünistlere selâm vermekle, yüzlerine gülmekle, kitâb, gazete ve dergilerini almakla, vitrinlerde teşhîr etmekle, satmakla, dergi ve gazetelerini i'lânlarla beslemekle, onun satırı bilenmekdedir.

Çar da, sinsi Rus komünistlerini serâyına da'vet eder, iltifâtlarda bulunur, sofrasına alır, fikrlerini dinlerdi. Amma ihtilâl olunca, o dostlar, Çarı, Çariçeyi, çocuklarını, torunlarını, kundakdakilere kadar boğazladılar.

Komünizmde anlayış, vefâ, insanlık, merhamet, îmân ve insaf yokdur. Rusların 1980 senesinde Efganistân köylerine havadan yapdıkları hücûmlar, komünist vahşetinin, barbarlığının yeni ve korkunç bir vesîkasıdır.

Komünist, Allahla, vicdanla, ahlâkla berâber olanların düşmanıdır. O, bu gibi insânî duyguları, hastalık, budalalık, rejimine ve prensiplerine hiyânet sayar! Parolası, (Parçala, sonra yut)dur.

Komünizmin şerrinden korunmak için formül tekdir:

Ona kendi usûlleriyle, ya'nî kuvvetle saldırmak, suratına tükürmek, yumruğu tepesinden eksiltmemek ve onu böylece, nâmûslu insanlardan ayırmak, kızıl lekeli suratiyle yalnız ve ortada bırakmakdır.

Rus ihtilâli elliiki milyon insan boğazlamışdır ki, bunun kırk milyonu tarım ve fabrika emekçileridir. (Toprak dağıtacağım, işletmelere ortak edeceğim) diye gelmiş, fakîr köylünün birkaç dönüm tarlasını, yoksul işçinin kulübesini de ellerinden almış, dîni, îmânı olanları, Allah diyenleri öldürmüşdür.

Kızıl ihtilâl, işçi iktidârı nâmı altında, işçileri yiyen doymaz bir canavardır! O, öyle bir katliâm ve yağmadır ki, bu katliâmı ve yağmayı yapanlar dahî, katliâm ve yağmadan kurtulamazlar.

Cana, mala, ırza, dîne, îmâna karşı başlıyan kin, insanlığa karşı beslenen sadizme çevrildi ve başlarındaki bir avuç zâlimin plânları hesâbına çalışmağa başladı. O zemân nasıl aldatıldıkları anlaşıldı. Amma iş işden geçmiş oldu.

Gizli komünist partisi tüzüğünün dördüncü maddesi aynen şöyledir:

(Komünist Partisi, Emperyalizmin yerli uşaklarının, toprak, fabrika, binâ sâhiblerinin, esnaf ve tüccar burjuvalarının, bütün dindârların, onların ruhban ve ülemâsının, çalışan ve emekliye ayrılmış bütün subay, polis ve memurun, hülâsa ihtilâl safları dışında kalanların barışmaz düşmanıdır.)

Leninin ihtilâl parolası da şudur:

(Aktif elemanları, en kısa zemânda mümkin olduğu kadar çok öldürün ki, bize az iş kalsın).

Görülüyor ki, boğazlanması gerekenler dışında, yüzde yüz selâmetde kalanlar, sâdece kendileridir, kızıl yöneticilerdir.

Lenine göre, (Kızıl iktidârın yaşaması için, kızıl ihtilâlin devâmı şartdır). Sonu gelmez işçi katliâmlarının, rejim temizliklerinin sebebi budur. Kızıl Çinde, komünist diktatör Maonun emri ile, beher temizlemede üçyüzbin emekçi kurşunlandı. Bu cinâyetler, din düşmanı, Allaha, kıyâmet gününe inanmıyan bir zümre tarafından yapıldı.

Rusya komünizm sâyesinde ne seviyeye gelmişdir? Halkının mutluluk derecesi nedir? gibi mühim soruların cevâbları verilmeden (Adamlar fezâda geziyor) diye kesip atmak ve zâlim bir azınlığın lüks, şâhâne, zevkli, safâlı hayâtlarına imrenmek, dar görüşlülük olurdu. Bir zemânlar, Mısrdaki ehramlar da, devrinin şâheseriydi. Müstebid bir azınlığın, kaprislerini tatmin için, milyonlarca insanın kan ve cesedleri üzerine kurulan, aç ve perîşan bırakılan işçinin, emekçinin elinden alınan paralarla yapılan eserleri, fabrikaları, füzeleri, toplum se'âdetinin hedefi olarak gösterebilir miyiz? Vâsıtaları, hayâtın gâyesi gibi göstermek, hayâtın kendisine ihânet olur. 1990 senesi başlarında, Sovyetler Birliği dağıldı. Doğu Almanya, Batı Almanya ile birleşdi. Kızıl Çinde de, komünist yönetim gevşedi.

Ba'zı yazarlar ve ba'zı kimseler, acabâ yazdıklarının veyâ söylediklerinin yüzde birini, hasretini çekdikleri komünistlikde ağızlarına alabilirler mi?

Gençler! Saf gönülleriniz, temiz rûhlarınız, bu yaşlarınızda, böyle hayâlî yarınların büyüsüne kapılmağa gâyet müsâiddir. Fekat, sonra pişmân olursunuz!..

İnsanları komünizm felâketinden korumak için tek çâre, onun şerbetli zehrlerine, yaldızlı pisliklerine aldanmamakdır. Bunun için de, insanların kuvvetli bir îmân, sağlam bir tevekkül ve gönül râhatlığı, adâlet ve hürriyyet içinde bulunmaları lâzımdır. Bu da, insanın, ilâhî, sarsılmaz, değişmez, güvenilir bir kitâba uyarak, ahlâkını ve niyyetlerini temizlemesi ile hâsıl olur. Bu temizlik, her dürlü, kayırıcı veyâ ezici düşüncelerden uzak olan islâmiyyetle sağlanabilir. İnsanları, komünist canavarının pençesine düşmekden koruyacak kuvvetli kalkan olan sosyal adâlet, islâmiyyetde tam olarak mevcûddur. Komünistliği yıkmak, İslâma hizmet etmekle olur. Müslimânlık ile komünistlik bir arada bulunamaz. Devletin idâresini gasb ederek, müslimân bir milletin başına geçen ba'zı diktatörlerin, devletlerine **(Sosyalist İslâm Cumhuriyyeti)** gibi ismler koydukları görülmekdedir. Bu ismlerdeki **(Sosyalist)** kelimesi, müslimân olmıyanların, ya'ni komünistlerin ismidir. Bu kelimenin yanına islâm kelimesini ilâve etmeleri, müslimânları aldatmak için uydurulmuş tuzaklardan biridir. Çünki, islâmiyyet ve sosyalizm birlikde bulunamaz. Müslimân, sosyalist olamaz. Bunun içindir ki, komünist barbarları, ele geçirdikleri islâm memleketlerindeki insanları komünist yapabilmek için, herşeyden önce, büyük bir önemle İslâmiyyete saldırıyor. Komünistlerdeki din düşmanlığı bundan ileri geliyor.

Her milletde bulunabilen tektük soysuz, dinsiz, ahlâksız, alçak kimseler aldanır, kandırılır, komünist olabilir. Bunlar, kızıl ve sarı merkezlerin çevirdiği fırıldaklarla, bir komünist ihtilâli hâzırlayabilir. Böyle bir karanlık ve kanlı ihtilâlin patlamasından ve yayılmasından milleti korumak, gençlere din bilgisi, İslâm ahlâkı vermekle olur. Her baba, çocuklarına Kur'ân-ı kerîm okutmalı, din dersine göndermeli, abdest, gusl abdesti almasını, nemâz kılmasını, oruc tutmasını, halâl ve harâmları öğretmeli ve yapdırmalıdır. Böyle müslimân olarak yetişen bir kimseyi, komünistler aldatamaz. İşte komünist Rus ve Çin engizisyonu, vahşeti altında inliyen milyonlarla müslimân meydânda! Her çeşid baskıya, işkenceye, azâba ve ölüme katlandılar, fekat komünist olmadılar. Öldürüldüler veyâ kaçıp kurtuldular.

Müslimânları aldatamıyacaklarını, İslâm memleketlerinde ihtilâl yapamıyacaklarını anlıyan komünist zâlimleri, İslâm memleketlerini ele geçirmek için, ağır sanâyi', harb gücü üzerinde çalışıyorlar. Atom silâhları, roket, füze, yeni tayyâreler, jetler, kimyâ maddeleri ile saldırmağa, müslimânları dünyâdan kaldırmağa uğraşıyorlar. O hâlde, yer yüzündeki bütün müslimânlar, el ele vermeli, i'tikâddaki mezheb ayrılıklarını ortadan kaldırmalı, tek kurtuluş yo-

lu olan Ehl-i sünnet mezhebinde birleşmelidir. Bütün güçleri ile, yeni silâhları yapmağa, komünistlerden üstün olmağa çalışmalıdırlar.

Îmânda birlik, ahlâkda birlik, adâletde birlik hâsıl olunca ve yeni silâhlar yapılınca, komünist baskını korkusu olmaz.

Avrupanın meşhûr fikr adamı **Roger Garaudy**nin 1982 senesinde, açdığı yoldan, denizlerin kaptanı **Cousteau** rotasını İslâmdan yana çevirdi. Bale dünyâsının meşhûr ismi **Bejart** da adımlarını İslâm dünyâsına doğru atdı. 8 Nisan 1983 günü Bingazinin Karyünes Üniversitesinin konferans salonunda bir büyük ilm adamı, bir büyük yazar **Roger Garaudy, "Evet, bugün ben müslimânım. Niçin İslâmı seçdiniz, diyorsunuz. İslâmı seçmekle çağı seçdim"** diyordu.

70 yaşındaki **Roger Garaudy** ki, yıllarca Fransada komünist sistemin ateşli savunucusu olmuşdu. Üniversiteden siyâset kürsîlerine kadar Fransızlara ve Batı dünyâsına hep Marksizmi anlatmış, insanların kurtuluşunu yalnız bu sistemde bulmuşdu. Çağımızda Fransız komünistlerinin en büyük **"Rûh mimârı"** durumunda idi. Nerede komünistlerin düzenlediği bir miting, konferans ve seminer var, orada **Garaudy** vardı. Hıristiyanlığa karşı, düşüncesiyle, kalemiyle, hitâbetiyle büyük bir mücâdele veriyordu.

Bir gün, Batının sanat, edebiyyât ve siyâset çevrelerinde bir bomba patladı. **"Roger Garaudy İslâmı seçdi!"** Haber ajanslarının telekslerinde dünyâya ulaşan bu haberle, o zemânki Kremlin müdhiş sarsıldı. Çünki Kremlin, Fransadaki komünistlerin en büyük akl hocasını gayb etmişdi. **Garaudy** yakından tanınan bir bilim adamı idi. Son yıllarda Marksizm onun kaleminden yayılıyordu.

O büyük adam, hakîkati anladı ve bütün dünyâya şunları söyledi: **"İslâm, çağları arkasında sürükleyen bir dindir. Diğer dinler ise, çağların arkasında sürüklendi. Ya'nî, İslâm dışındaki bütün dinler zemâna uyduruldu. Reforma tâbi' tutuldu. Mukaddes kitâblar zemâna göre tahrif edildi. Kur'ân-ı kerîm ise, indirildiği günden beri hep zemâna hükm etdi. O, zemânı değil, zemân onu izledi. Zemân yaşlandıkca o gençleşdi. Bu, çağlar üstü bir olaydır. Bugüne kadar, bunca savaşların bırakdığı korkunç, sosyal, siyâsî ve ekonomik sarsıntılardan dahâ büyük bir olaydır. İslâm, materyalizme de, pozitivistlerin görüşüne de, ekzistansiyalistlere de hâkimdir. Fekat, hiç bir şey islâma hâkim değildir.**

İslâmın büyük Peygamberi, "Yarın ölecekmiş gibi âhirete, hiç ölmeyecekmiş gibi, dünyâya çalışın!" derken, her şeyi anlatmışdır. İslâm hem maddeye, hem de ma'nâya hükm etmişdir. Öyle ise, bunların ikisi birbirinden koparılamaz. Nasıl koparılabilir ki, İslâm, "İlm Çinde de olsa gidip bulunuz. İlm ve

fen mü'minin gayb olmuş malıdır, ara ve bul" diyor. İlmin ve çalışmanın burada sınırı yokdur. İslâm, dünyâyı sarsan bu iki olaya sınır koymadığına göre, dünyâyı sarsmışdır.

İnsanı, mahlûkların efdali ve en şereflisi olarak bildirirken, onun sömürülemeyeceğini anlatmışdır. İsrâfı, gösterişi ve lüksü yasaklayan, kazancı alın terindeki damlacıklarda arayan, biriken sermâyeyi fakîre ölçülü ve ahlâk hükmleri içinde aktaran, fâizi, tembelliğe sebeb olduğu için yasaklayan ve gayrimeşrû' serveti böylece imhâ eden bir sistemler manzûmesidir. İslâm, halîfe ile kölenin aynı hakka sâhib olmasını mecbûr kılmışdır. Deve olayı vardır ki, bu, kralların kılıçlarından dahâ keskin bir olaydır. Hazret-i Ömer ile kölesi bir şehrden bir şehre giderken deveye sıra ile binerler. Zemân zemân, devenin yularını halîfe çeker, zemân zemân da köle... İşte adâlet ve hukukda İslâmın devrimidir bu.

Marksizm ile kapitalizmin ikisi de, insanı sömüren sistemlerdir. İslâm bunlara karşı, insana prestijini iâde eden bir semâvî dindir".

(İsbât-ün nübüvve) arabî kitâbın sonuna bakınız!

Çok mühim ilâve: Peygamberler vâsıtası ile, Allah tarafından bildirilmiş olan yaşamak yoluna **(Din)** denir. İnsanların yapdığı yaşamak yoluna **(Kanûn)** denir. Din, anadan, babadan ve kitâbdan öğrenilir. Dinsiz insan olamaz. Her insan, dîninin emrlerine uygun olarak yaşar. Dînine uyanın, dünyâda râhat yaşayacağına ve âhıretde Cennete giderek, sonsuz se'âdete kavuşacağına, başka dinde olanların, dünyâda sıkıntı çekeceklerine ve âhıretde Cehennem ateşinde sonsuz yaşayacaklarına inanır. Herkes, dînini övmekdedir. Propagandalarla, reklâmlarla herkesi kendi dînine çağırmakda, böylece kendi dîninin doğru olduğuna inanmakda ve herkesi inandırmakdadır. İnsanın dünyâ ve âhıret se'âdeti, dînine bağlı olduğu için, insan, anasından, babasından öğrendiği dînine bağlı kalmamalı ve propagandalara ve reklâmlara aldanmamalı, mevcûd dinlerin hepsini incelemeli, doğru olduğunu anladığı dîne sarılmalıdır.

Hakîkat Kitâbevinin çıkardığı kitâblar, bütün dinleri tarafsız olarak bildiriyor. Uzun senelerin tedkîki netîcesinde, bütün dinleri okuyucularına haber veriyor. İslâm dîninin ise, hiç değişdirilmemiş hak din olduğunu, bütün insanlara se'âdet yolunu gösterdiğini, inanılacak dînin yalnız islâmiyyet olduğunu bildiriyor. Tahsîlli, akllı her gencin, Hakîkat Kitâbevinin kitâblarını muhakkak okumalarını tavsiye ederiz. Aklı ile, ilmi ile, vicdânı ile karâr vererek, se'âdete kavuşmaları, yalan ve hîleli yazılar ile okuyucularını aldatanların tuzaklarına düşmemeleri, dünyâda ve âhıretde felâketlere, sonsuz azâblara uğramamaları için düâ ederiz.

İSTİGFÂR DÜÂSI

Muhammed Ma'sûm hazretlerinin 2.ci cildi, 80.ci mektûbundaki hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, **(İstigfâr düâsına devâm edeni, Allahü teâlâ derdlerden kurtarır ve ummadığı yerden rızklandırır)**. Bu fakîr, her gün, farz nemâzlardan sonra, üç kerre istigfâr düâsı okuyorum. İstigfâr düâsı, **(Estagfirullahel'azîm, ellezî lâ ilâhe illâ huv, elhayyel kayyûme ve etûbü ileyh.)**dir.

Bu düâyı okudukdan sonra, yalnız istigfâr **(Estagfirullah)** okuyarak yetmişe temâmlıyorum. Ölümden başka, her derdden kurtarır. Eceli gelenin de, ağrısız, sıkıntısız ölmesine yardım eder. 344.cü sahîfeye bakınız!

İstigfâr düâsından sonra, **Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü minezzâlimîn ve ene abdin zâlimin li nefsihî lâ yemlikü li nefsihî mevten velâ hayâten velâ nüşûrâ. Hasbünallah ve ni'mel vekîl, ni'mel mevlâ ve ni'men nasîr. Velâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm!** okunur. 3.cü ve 125.ci, 271 ve 344.cü sahîfelere bakınız!

TEVHÎD DÜÂSI

Yâ Allah, yâ Allah. Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah. Yâ Rahmân, yâ Rahîm, yâ afüvvü yâ Kerîm, fa'fü annî verhamnî yâ erhamerrâhimîn! Teveffenî müslimen ve elhıknî bissâlihîn. Allahümmagfirlî ve li-âbâ-î ve ümmehâtî ve li âbâ-i ve ümmehât-i zevcetî ve li-ecdâdî ve ceddâtî ve li-ebnâ-î ve benâtî ve li-ihvetî ve ehavâtî ve li-a'mâmî ve ammâtî ve li-ahvâlî ve hâlâtî ve li-üstâzî Abdülhakîm-i Arvâsî ve li kâffetil mü'minîne vel-mü'minât. "Rahmetullahi teâlâ aleyhim ecma'în."